INSTITUTIONES GRAMMATICÆ ANGLO-SAXONICÆ, ET MOESO-GOTHICÆ.

AUCTORE

GEORGIO HICKESIO

Ecclesiæ Anglicanæ Presbytero.

GRAMMATICA ISLANDICA

RUNOLPHI JONÆ,

Jónsson

CATALOGUS LIBRORUM

SEPTENTRIONALIUM.

ACCEDIT

EDVARDI BERNARDI

ETYMOLOGICON BRITANNICUM.



OXONIÆ,

E THEATRO SHELDONIANO, 1689.

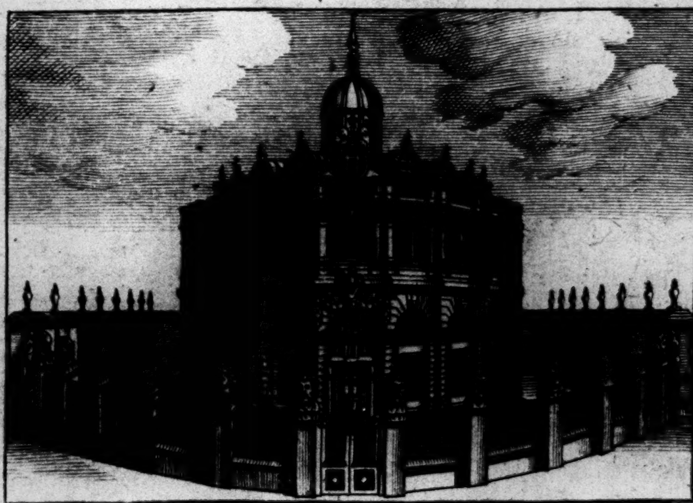
Typis Junianis.



INSTITUTIONES GRAMMATICÆ ANGLO-SAXONICÆ, ET MOESO-GOTHICÆ.

AUCTORE
GEORGIO HICKESIO
Ecclesiæ Anglicanæ Presbytero.

Semper aut discere, aut docere, aut scribere dulce habui, Bed. Eccl. Hist. p. 492. Me ſymble ſpete ⁊ pinſum pæſ. ꝥ ic oððe leoꞃnode. oððe læꞃde. oððe pꞃite. *Regius Interpres.*





OXONIÆ,
E THEATRO SHELDONIANO, 1689.
Typis Junianis.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI

AC DOMINO

D^no^ *WILHELMO SANCROFT*

ARCHIEPISCOPO

CANTUARIENSI,

ET

TOTIUS ANGLIÆ PRIMATI

AC

METROPOLITANO,

RUDIMENTA HÆC

GRAMMATICES

ANGLO-SAXONICÆ AC MOESO-GOTHICÆ

Summo Cultu, & Obſequio

D. D. D.

GEORGIUS HICKESIUS

AD LECTOREM
PRÆFATIO.

ALiquot abhinc annis (Lector benevole) dum Johannes Fellus ὁ Μακαρίτης, Episcopus non ita pridem Oxoniensis, mecum de Veteribus Linguis Septentrionalibus sermones una sereret, maxime Gothicæ & Anglo-Saxonicæ fatum deplorabat, utpote quibus aditus tam difficilis & molestus esset, propterea quod è tot haud vulgaris ingenii & literaturæ viris, qui has Linguas excoluerant, nemo eatenus rudimenta tradiderat, quibus commode & expedite disci, & doceri possent. Interea etiam dum multos magni nominis, & authoritatis viros recenseret, qui dictis Linguis egregie operam navassent, non ultimo loco honorifice commemoravit Collegii Lincolniensis Rectorem, Thomam Mareschallum, dolens illum Grammaticam Anglo-Saxonicam & Gothicam non reliquisse posteris, quam F. Junii Lexico quinque-Lingui, quod aliquandiu prælo destinarat, præmissam, publici juris faceret. Etenim ut in animo habuit, Junii sui tantum non compar, Mareschallus hujusmodi Grammaticam conscribere, ita Episcopus, de bonis literis optime meritus, conscriptam edere suis sumptibus statuit & promisit. Hoc non tacendum eorum gratia putavi, qui pene turpe ducunt Theologo, Grammaticis & Grammaticalibus se intermiscere; imo eorum ergo dictum maxime volui, quibus frustra reclamantibus, hoc, quicquid est operis, nescio quo impulsu ductus non potui non suscipere, susceptumque (Deo vires suppeditante) ad finem perducere. Quinimo Celeberrimus Vir Johannes Jocelinus (qui fuit ab Epistolis Matthæo Parkero Archiepiscopo Cantwarensi, & quasi pater omnium qui linguam majorum ex eo tempore coluerunt) Grammaticam Saxonicam commentatus est, quod me rescire contigit ex Epigraphe Manuscripti, cujus pro humanitate sua mihi copiam fecit Vir doctissimus Johannes Batteleius Archidiaconus Cantwarensis. Epigraphe autem sic se habet: Dictionariolum, sive Index Alphabeticus Vocum Saxonicarum (ni fallor) omnium quas complectitur Grammatica Clarissimi Viri Domini Johannis Josselini. Item alius Index Alphabeticus -- ope-

ra Joh. P. collectus & dispositus uterque. *Monitus hujus libri inscriptione, à Viris eruditis, præsertim Bibliothecarum Præfectis, de Josselini Grammatica diligenter sciscitatus sum, hoc consilio, ut ipsam forte suis latebris ereptam, cum nostra Grammatica, jam tum Typographo tradita, conferrem.*

Quod si tanti viri auctoritas mihi non præsidio sit adversus eorum censuram, qui Grammaticas institutiones, ut docto & sapienti homine indignas aspernantur, advocandi mihi ad partes sunt Pallii Togæque principes viri, quos Grammaticam artem infra dignitatem & gloriam suam non habuisse certum est. Plato, Theologus inter Philosophos dici meritus, (salvo utriusque nominis honore) de Etymologia egit in Cratylo, ut Alcinous memorat. Aristotelem Verba & Nomina, & Conjunctiones tradidisse testatur Quintilianus; imo illum tanquam patrem Grammaticæ & Criticæ à veteribus habitum fuisse refert Dio Chrysostomus Orat. LIII. Præterea, Theophrastum περὶ γραμμάτων *&* περὶ σολοικισμῶν *libros scripsisse tradit Laertius; & apud Romanos curam artis Grammaticæ tantum increvisse ait Suetonius, ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint, quo minus & ipsi de ea aliquid scriberent. Idem commemorat & ab ipso Julio Cæsare scriptos esse de Analogia libros. Ciceroni etiam Grammaticalia studia multum placuisse dicuntur, &, ut alios præclaros viros mittam, qui Grammaticam suis calamis cohonestaverunt, M. Terentius Varro, Romanorum omnium citra controversiam doctissimus, de Romana lingua multa condidit volumina, quorum tres de Analogia libri supersunt.*

Tot claris & illustribus exemplis munitus haud verebor dicere, & sibi tueri posse dignitatem gravitatemque sapientissimum quemque, & Grammaticam scribere; imo haud verebor affirmare tantum abesse, ut suo munere quid indignum agat Theologus, siquando Grammaticum opus contexat, ut tum maxime agat Theologum, cui par est, quatenus docti personam sustinet, Humaniores literas; quatenus vero Mystæ, Divinarum rerum scientiam quocunque ritu promovere. Imo etiam, quo quis dignior & excellentior, tanto magis laudandus est, quanto publici rationem habens, sese ad ea docenda demittit, quæ alii non possunt, aut, utilitatem publicam otio posthabentes, nolunt docere. Laudatur ab Eginharto, vitæ ejus scriptore, Carolus M. Imperator, quod patria lingua, scil. Franco-Theotisca, tantæ curæ illi fuit, ut istius sermonis Grammaticam exarare non dedignatus sit. Quanta etiam cum veneratione jam recolitur memoria inclyti illius Ælfrici

frici Præsulis, qui infra Archiepiscopalis infulæ decus non æstimavit in gratiam juventutis Anglo-Saxonicæ præcepta Grammatica ex Prisciano, Donatoque *collecta Saxonice transferre & Glossarium subnectere. Et ut à Veteribus ad recentiores transeam, quantam sibi gloriam comparavit nobilis ille Gallus, qui de arte Grammatica rationis principiis stabilita scripsit libellum* Grammaire generale & raisonnee *inscriptum, cui insuper annexit tres Grammaticas, quibus totidem linguæ, quas* Provinciales *docti vocant, optime addisci possunt? Quantam quoque nominis existimationem consecutus est Nobilis & Amplissimus ille Vir Georgius Schottelius, Serenissimo Brunswicensium & Luneburgensium Duci à Consiliis, & Aulæ, sacrique Consistorii Assessor, qui opus ex quinque libris constans de Germanica lingua condidit, in quo Theotiscum sermonem longe lateque diffusum, & regularum impatientem antea creditum, præceptis Grammaticis subjecit, & ad justæ artis formam redegit? Denique, ut alios taceam, quantum domi forisque celebratur consummatus ille Geometer ac Theologus Johannes Wallisius noster, qui infra gloriam suam non duxit Grammaticam linguæ Anglicanæ nova prorsus methodo scribere, in gratiam usumque Exterorum, qui ad Academiam Oxoniensem, tanquam ad Communem Matrem, solent confluere.*

Ego ad tantorum virorum exemplum studiosis prodesse volens Grammaticas Linguarum Ulphila-Gothicæ & Anglo-Saxonicæ sine socio operis suscipere scribendas non gravatus sum, quippe quod hæ linguæ utut barbaræ à quibusdam spretæ, sui Candidatos è quavis Schola, sive Theologos, sive Jurisperitos, sive denique Philologos, ad multarum rerum maximi momenti notitiam perduxerint, quæ illis nondum imbutos latuerunt.

Quantum in legendis Saxonicis profecturus sit Theologus, ex versato tantum librorum Septentrionalium *annexo Catalogo facile quis percipiat. Bone Deus! Quot in eo Sermones visuntur? quot etiam tractatus Polemici, Practici? Quot insuper Concilia, Canones, Pœnitentialia, Epistolæ, Versiones, Paraphrases, Precationes,* Horæ, *Vitæ Sanctorum, Passiones Martyrum, &c. in quibus Theologorum, præsertim nostrorum, est versari, ut quid docuit, quid decrevit Ecclesia Anglo-Saxonica suis oculis cernentes, felicius iniquas Pontificiorum calumnias in ipsos repellant, qui nobis falso intentant hoc criminis, quod à fide majorum defecimus, quum tamen eadem circa Fidem Catholicam & S. Eucharistiæ mysterium statuisse Majores nostros ex vernaculis illorum*

ſcriptis conſtat, ac Eccleſia noſtra etiamnum decernit. Multa quoque exſtant in Saxonicis membranis, quæ ſe curioſo rerum indagatori quaſi obſervanda offerunt de Monachiſmo indies creſcente, de Clero Cœlibatui reluctante, de falſa Miraculorum opinione, de ingraveſcente ſuperſtitione ; &, ut verbo dicam, de adoleſcente pro more temporum Papiſmo, *eouſque dum ſub Normannis Præſulibus pervenerit veluti in virum adultum, in menſuram plenitudinis Antichriſti. Hæc & hujuſmodi maxime ad Theologos ſpectant, præcipue noſtros, quibus perjucundum non eſſe non poteſt cum Majoribus ſuis quaſi ſermocinari, iis præſertim qui ſunt vel eſſe cupiunt* ſcribæ docti in regno cœlorum, *quos dixit Jeſus ſimiles eſſe homini patrifamilias, qui ex promptuario ſuo depromit & Vetera & Nova.*

Quod noſtrarum Legum ſtudioſos attinet, eos quaſi alloquitur Lingua Saxonica, & elata voce advocat ad Codices *ſuos tam MSS. quam Impreſſos legendos. Nam præter libros de priſcis Anglo-Sax. Legibus à Lambardo editos, quos Wheelocus recudit, aliæ, ut par eſt credere, in forulis Bibliothecarum* Ben. & Cotton. *deliteſcunt, quas operæ pretium erit, & curioſis gratum, in publicam lucem emittere. Penes me habeo deſcriptas LL. Æthelberti, Hlotharii, & Edrici Regum, Saxonice, è* Textu Roffenſi, *quem* Lambardus, *utut diligens Legum inveſtigator, ante editam Archaionomian non vidit.* Henricus *autem* Spelmannus *qui librum tempeſtive inſpexit, paucula quædam protulit ex Æthelberti decretis de* Rebus Dei & Eccleſiæ non abſtrahendis ; *cætera ad vitæ probitatem, & morum correctionem pertinentia, quaſi à conſilio ſuo aliena prætermiſit, quæ tamen hic in gratiam ſtudioſorum noſtri juris appoſueram, ſi per leges ſcribendæ præfationis licuiſſet. Cum aliquo non diffiteor fructu, Leges Regum Sax. Latine verſæ in* Libro Jornalenſi *evolvi poſſunt, ſi modo incomparabile iſtud* Somneri *Gloſſarium, in quo obſcuriora vocabula explicantur, in ſubſidium vocetur ; ſed multo felicius in iis operam ſuam poſiturus eſt, quiſquis Saxonicis literis imbutus, ſibi ipſi Gloſſarium eſt. Hæc dicere viſum eſt in gratiam nobilis Juventutis, quæ Collegia Juris Londinenſia ſuis ſtudiis honeſtant, ſi forte, me autore, Saxonicis ſtudiis ſeſe dare, & tot venerandæ antiquitatis monumenta in ſermone & characteribus Saxonicis ſcripta (peculiarem ſuæ Britanniæ Theſaurum) perluſtrare, non gravati fuerint.*

Quod ad Philologos, cujus nominis cunque ſint, ſive Grammaticos, ſive Antiquarios, ſive Hiſtoricos, eos mediocris peritia

Lingua-

Linguarum, quas nos docemus, ad fontes Linguarum quotquot fere Septentrionalem Europam jam nunc personant, certo veluti filo deducet. Nostri, Belgæ, & Frisii, veterem Gothicam & Saxonicam non nescientes, suæ singuli vernaculæ communem originem & progressum quasi in descripto stemmate cernent. Suecis & Danis eadem Gothica & vetus Cimbrica, quam Runicam *vocant, (cui proxime Islandica accedit) suarum communem prosapiam ostendet, & ut à veteri denuo Gothica & Francica suus sermo derivatus sit, facile perspexerit Germanus quisquis has linguas non ignorat. Quid? quod Galli, Itali, Hispanique in his linguis qualitercunque versati, hi & illi Gothicæ, isti vero velint nolint Franco-Theotisci scil. & Norwegici sermonis, haud pauca † vestigia in suis singuli vernaculis deprehendent. Quemnam igitur, nisi bonarum literarum haud adeo cultorem, non magnopere delectaret, tot vocum, imo tot linguarum origines è veris fontibus petere? Me certe fateri minime pudet, quantopere gaudio gestiebam, cum primum linguas hasce qualitercunque assecutus vernaculæ nostræ, ut &* Scoticæ *genus, quasi per stirpes, & capita à primo stipite recensere poteram. Vehementer etiam gaudebam ulterius progressus, ut Linguarum Septentrionalium propinquitatem rite edoctus essem, planeque perspicerem illas* Gothicam *communem parentem habentes solo inter se dialecto discrepare. Adhæc, si quis harum linguarum cultor advertat animum, næ is profecto vel invitus agnoscet operæ pretium fore iis operam dare, ut tandem in earum studio mediocriter profectus cernat inter Septentrionales Linguas, ex qua quæque originem suam traxit.*

Ex Gothica certe, quam nunc Mæso-Gothicam, nunc Ulphila-Gothicam vocamus ortæ sunt Anglo-Saxonica, vetus Francica, & Cimbrica, monumentis Runarum *posteris tradita, & ab ea genus proxime ducunt. Anglo-Saxonicæ progenies sunt Anglica, Scotica, Belgica, præcipue tamen Frisica illa vetus, & moderna in qua Anglo-Saxonicæ vestigia in plurimorum vocabulorum Orthographia, & Pronuntiatione in hunc diem supersunt. E Francica, quam & Franco-Theotiscam voco, nata est superior Germanica, sive Alamannica; & ex Cimbrica Islandica, Norwegica, Suedica, Danica deductæ sunt, ut subjecto stemmate docemus.* Qui plura velit, adeat Gl. *Goth.* in sequentibus: ΛΛΛЄINS, ΛZЄTIZR, BΛNKFS, BIRΛNBRƌЄƌΛNN, ΓRЄITΛN, ƌΛΛƌΛGΛNƌЄI, ƌKRBGΛN, FRƌK, MΛKKRS, MΛNKΨK, TЄKΛN, ΨΥΛhΛN, ΥΛKƌGΛN, ΥINΨISKΛNKR, SΛΛGΛN.

† *Mignon, mignonne* à *Francico* minnon, *amare*, minna, *amor.* / *prison*, carcer, *Isl.* prisund. / *suit*, consecutio, *Isl.* sueit / *sire*, dominus, *Isl.* sira. / *curtois*, humanus, *Isl.* kurt, morum civilitas, kurteis, urbanus / *auberge*, hospitium, *Isl.* herberg. / *soupe*, sorbillum, jurulentum, *Isl.* ad supa, sorbillare. / *bouclier*, clypeus, *Isl.* buklare.

Gothica,

	Gothica,		
† *vel* Cimbro-Gothica.	Anglosaxonica,	Francica,	† Cimbrica,
	Belgica, Frisica, Anglica, Scotica.	Germanica.	Islandica, Norwegica, Suedica, Danica.

Vides igitur, Lector benevole, quanta sit plurimarum Linguarum affinitas, & quam levi negotio Septentrionalis Europæ præcipuæ Linguæ subsidio antiquiorum disci, vel saltem intelligi possunt. Præterea non supervacaneum erit Te quoque monere, ut quis earum vel mediocriter peritus, Gothica, & Teudisca vocabula, quæ in legendis Historicis occurrunt, facile intellecturus est. Id genus fere innumera sunt, præsertim nomina hominum, gentium, fluminum, & locorum propria, qualia sunt † [a] *Phritigernes*; [b] *Athanaricus*; [c] *Theodoricus, aliter Theudericus*; [d] *Athalaricus*; [e] *Alaricus*. * [a] *Atilas*; [b] *Totilas*; [c] *Amalasuenta*; [d] *Anses*;

† In Hist. Eccles. Socrat. Sozom. Theod.

a Pacis cultor, *à* ꝼꝛıð *pax*, & ΓΑΙΚΝΑΝ, *Sax.* ᵹẏꝛnan, *desiderare*. Fꝛıð autem unum est ex vocabulis, unde sexcenta nomina propria desumpserunt gentes Septentrionales, ut videre est in *Junii* observ. in Willeramum p. 289. *b* Commeatibus præfectus, vel commeatibus pollens, ab ΕΤΑΝ, *Sax.* etan, *Isl.* etan *comedere*, & ΚΕΙΚS, *Sax.* ꝛıca *princeps, dives, potens*. *c* Populi princeps, vel populo potens. Nam Gothis ΦΙΠΔΑ est *gens*, *Sax.* ðeoð *gens*, ðeoða *gentes*. *d* Nobilis rex, vel nobilitate pollens. Nam Æþel est *nobilis, egregius*, unde Æþelbeꝛt *nobilitate clarus*, &c. *e* Omnium rex, vel omnibus potens. * In Procop. *Jornandis*, *&c.* hist. *a* Nobilis. *b* Morte liber, immortalis, à ΔΑΠΦS *mortuus*, *S.* ðeað, *Alaman.* dode, & ΛΑΠS, *Sax.* leaꝼ, *Cimbrice* ᛚᛆᛋ *lus*, *Germ.* les. vid. Gram. Cap. 4. R. 3. *c* Vel *Amalasuntha*, cœlestis forma. ex *Theotisco* himil, *Cimbrice* ᚼᛁᛘᛁᚿ *himin*, *Gothice* HIMINS *cælum*, & alia voce cujus vestigia extant in *Franco-Theotisca* scona *pulchra*, & *Suedica* skonheet *pulchritudo*. Huc refer, *Amali*, cœlestes, familiæ Gothicæ nomen, & *Amalafridus*, cœlestis pax. *d* Gothi (inquit *Jornandes*) proceres suos, quasi qui *fortuna* vincebant, non puros homines, sed semideos, id est, *Anses* vocavere. Me judice, ab ΑΝSΤS *gratia, favor*, pro quo passim in monumentis *Theotiscis*, Anst, vel Ans, unde forsan oppida *Hanscatica* dicta, & tot composita, *Ansfrid*, *Anshelm*, &c.

[e] *Gepidæ*;

*[e] Gepidæ; [f] Filimer; [g] Mundus; [h] Ludovicus; [i] Carolus. *[a] Ariovistus; [b] Verdumarus; [c] Allobroges; [d] Ambiorix; [e] Induciomarus; [f] Dumnorix; [g] Rhenus; [h] Albis. †[a] Aurinia; [b] Herthus; [c] Sicambri; [d] Ingævones; [e] Hermiones; [f] Istævones; [g] Hermunduri; [h] Æstii; [i] Marsi,* &c. *Ex his Exemplis intelligere est & bonorum auctorum lectionem jucundiorem reddi Linguarum, quas docemus, peritia, & memoriam etiam historicorum, & antiquariorum in iis legendis multum adjuvari.*

Porro in recentioribus legendis, quædam non raro occurrunt, quæ ab harum Linguarum peritis multo majori cum fructu leguntur. Huc non incommode referri possunt sive Gothica, sive Saxonica illa vocabula, quæ A. Busbequius ex ore Græci hominis prolata descripsit, qui frequenti commercio sermonem imbiberat gentis cujusdem in Taurica Chersoneso, cujus Lingua originem Gothicam prodit, ut sequentia demonstrant:

e Græcis γέπαιδες: pigros interpretatur *Procopius*, & *Jornandes*, apud quem malè *Gepanta*, pro *Gepaita* nunc legitur. Est enim Gepait Germanis is, qui moram facit, & ꝼeþa, vel ꝫeꝼeþa *Anglosaxonibus* wintch, veternosus. *f* Valde celebris, vel multorum princeps ex ꝼIΛΛ, ꝼeala, ꝼela *multus, multum*, & mæꝑe *magnus, illustris*, unde mer princeps *Gregorio Turonensi*, & aliis. *g* Nomen ducis fortissimi, de quo oraculum *Procop.* hist. Goth. L. I. à munꝺ *protectio, patrocinium, tutela*, unde plurima nomina propria composita sunt tam virorum, quam fœminarum: licet plura istiusmodi nominum videri quoque possunt desumpta ex illo munꝺ, Gothice MΠΝΦS *os, oris* significante. Unde ambigitur an Francorum rex *Pharamund*, à ꝼæꝫeꝑ *pulcher*, & munꝺ *os*, vel à ꝼæꝑ, ꝼaꝑe, *iter, expeditio*, & munꝺ *protector*, nomen sumpsit. *h* Theotisce Lodowig, & Ludhuig. Apud Romanos Auctores *Lutavicus, Litavicus*, Latine apud Francos *Hlodovæus, Clodoveus*, à hluꝺ, *canorus*, & per metaphoram celebris, & ꝑiꝫa *heros*. *i* Fortis, à ceoꝑle *vir, masculus*. * In *Julii Cæsaris* Commentar. *a* Ab aꝑe-ꝼæꝛꝺ *valde honorabilis*. vid. Grammat. Cap. 4. R. 7. *b* Id est, ꝑeꝑꝑiꝺmæꝑe, *vir late celebris*, nam ꝑiꝺmæꝑe man est *vir celeberrimus*, Cædm. 36. 25. 56. 19. vel à ꝑeꝑeꝺ *exercitus*, & mæꝑe *celebris, princeps*. *c* Id est, *Montani*, vel montanorum cultores, nam *Allbergs* per metathesin *Allbrox*, unde *Allobrox*, *est* valde montanus, secundum Grammat. Cap. 5. R. 29. & *Luc.* 1. 39, 65. εἰς τὴν ὀρεινὴν, & ἐν τῇ ὀρεινῇ, redditur Gothice ÏN BΛIKΓΛhƐIN. *d* Ministris, vel Ambactis dives, quasi per contractionem ex ΛNΔBΛhTS, embiht, & KƐIKS. *e* Quasi *Saxonice* diceres on ꝺuꝫuþe mæꝑe, *virtute celebris*. *f* Judex regni, vel judicio potens, ex ΔΧMGΛN, ꝺoeman, ꝺeman, & KƐIKS. *g* A ꝑyne, *aquæ cursus, rivus*. *h* Ab hΛΛB, hΛΛBΛ, healꝼ. *Alam.* halb, *dimidium*, quod mediam dividat Germaniam, secundum illud Claudiani, *mediumque ingressa per Albim*. † *a Jornandi* Alorumna, rectius Alruna: quasi mysteria omnia sciens, vel mysticorum valde sciens: ab ΛΛΛS, *S.*all, & KΠΝΛ, ꝑyne, *mysterium*. v. Wormii Literaturæ Runicæ Cap. III. p. 16. *b* ΛIKΦΛ, eoꝑþe, *terra*. *c* Vel *Sigambri*, ex ꝑiꝫe *victoria*, & cempa, *Cimbrice* ᚴᛘᛒᛅᚱ cempar, *miles*, quasi diceres victoriosi milites. *d* Interius habitantes, scilicet ad mare, ex in & ꝫebuan, G. BΛΠΛΝ *habitare*; vel forsan ex inꝫ *pascuum, pratum*, G. VINGΛ, & buan *habitare*, quasi pascua habitantes. *e Sax.* Heꝑe-man *est* miles. *f* Ad occidentem & Est-Rhenum propius habitantes, p vel w evanescente ut in *Isl. aan*, quod vide in dict. Islandico. *g* Exercitus

citûs tutela, *i. e.* pars fortissima.
b Ad Orientem habitantes. *i* Loca palustria habitantes. Gothice enim ΜΑΚΙSΑΙΥ est *palus, stagnum*.

wintch, *ventus*: G. ΥΙΝΔS: *S.* pınd. silver, *argentum*: G. SΙΛΒΚ. *S.* ꞅeolꝼeꞃ. kor, *triticum*: ΚΛΝΚΝ. thurn (forsan mendose pro thuru) *porta*: G. ΔΛΝΚ: *S.* duꞃ, duꞃu. oeghene, *oculi*: ΛΝΓΧΝΛ: eagan. schwalth, *mors*: *Sax.* ꞅꝑealtan, ꞅꝑeltan, *mori*. brunna, *fons*: ΒΚΝΝΝΛ: boꞃn, buꞃna, bꞃuna. apel, *pomum*: *S.* æppel. commen, *venire*: ΚΙΜΛΝ: cuman. Sequuntur, quæ *Busbequius* non intelligebat: jeltch, *sanus*: *Goth.* ΗΛΙΛS: *Sax.* hal. jel ubart, *sit sanum*: G. ΗΛΙΛ ΥΛΚΤ, *erat sanum*, ΗΛΙΛ ΥΛΙΚΨΛΙ, *sit sanum*. ano, *gallina*: ΗΛΝΛ: hæna, *epicæni generis*. gadeltha, *pulchrum*: ΓΛΤΙΛΛΤΛ. vid. ΓΛΤΙΛS in Glossario *Gothico*. cadariou, *miles*: G. ΓΛΔΚΛΝΗΤS. ies warthata, *ille fecit*: ΪS ΥΛΝΚΗΤΛ vel ΪS ΥΛΝΚΗΤΛ ΨΛΤΛ, raptim ΪS ΥΛΝΚΨΛΤΛ. ich malthata, *ego dico*: ΪΚ ΜΛΨΛGΛ: ıc maðle, vel potius, ΪΚ ΜΛΨΛGΛ ΨΛΤΛ, pro quo raptim, liquescente Ψ (ut in Isl. maal, *sermo*.) ΪΚ ΜΛΛΨΛΤΛ, ich malthata. fers, *vir*: *Goth.* ΥΛΙΚ: *Sax.* ꝑeꞃ. tzo warthata, G. ΨΝ (ex sibilante ore Græco τζο vel τζυ) ΥΛΝΚΗΤΕS ΨΛΤΛ, pro quo raptim, eliso ΕS, ΥΛΝΚΨΛΤΛ, *tu fecisti*, vel *tu hoc fecisti*. *Reliqua partim ut peregrina, vel peregrini hominis ore distorta, partim etiam à nobis alibi* † *explicata prætermittenda duximus, ne actum agere videremur.*

† in Gram. Cap. I. & dict. *Island.*

Huc quoque reducenda sunt Norfolciensia illa vocabula, quorum originationes ex Danico sermone certius, quam ex Saxonico eruendas autumat noster * *Th. Brunus M. D. & Eques Auratus. Certe viri doctissimi conjecturæ favet, quod Rex Aluredus Gurmundo regi Danorum, cum maxima multitudine suorum baptizato,* Norfolciam *incolendam dedisse* † *traditur. Quamobrem evenire sane non potuit, quin peculiares quædam voces Cimbricæ originis Norfolciensibus etiamnum in usu forent. En maximam partem earum, quas ille enumerat, à nobis explicatas.* **Bunny**, tumor ex accepta plaga in carne extans: *G.* ΒΛΝGΧ *est* ulcus: *Isl.* ban vulnus, ben vibex, *inde forsan* **bawnd**, tumens: *ut* **his head is bawnd**, caput illi tumet. **thurk**, *vel* **thark** caliginosus, *plane à Sax.* deoꞃc. *A.* **dark. Enemmis**, ne, ne forte: *ut*, **spar the door Enemmis he come**, pessulum ostio obde, ne ille intret: *forsan ab* eigenema, *vel* einema *adverbio excludendi, vel excipiendi, nunc in usu apud Islandos.* **Sammoditthu**, *formula salutandi primo congressu, significans*, dic mihi quomodo vales, *raptim forsan ex* ꞅæᵹ me hu deꞃt þu. *Sic raptim dicimus* **muchgoditty** *pro* **much good do it you. Mauther**, virgo: G. ΜΛΓΛΨ: *S.* mæᵹð, & mæᵹða, *unde liquescente* ᵹ *secundum Gramm. primi Capitis R. 6.* **mauthar** *vel* **maurtha**, **r** *finali, ut in aliis vocibus, Euphoniæ gratia accedente.* **Sæl**, tempus, *à* ꞅæl *voce in Cædmone passim occurrente. v. p. 28. l. 6. p. 53. l. 3. p. 54. l. 22.* *Hinc* ꞅeel opportunitas, *& adverbia* ꞅumne ꞅæl, *vel* æt ꞅuman ꞅæl, interdum: on nanum ꞅæl, nunquam. **straft**, iratus, ira exclamans, objurgans, rixans: *Islandis* at **straffa** *est* objurgari, corripere, increpare. **matchly**, perfecte, bene: *Isl.* **maatlega, magtlega**: *Sax.* mıhtılıce, valde. **to dere**, nocere: *ut*, **you dere me**, mihi noces: *manifeste à Sax.* deꞃıan, nocere, lædere. **Poncear**, modo, *Isl.* **nunar. to camp**, pila pedali contendere: *Saxonice* camp *est* certamen, *&* campıan *certare*, ἀγωνίζεσθαι. **Sibrit**, sponsalium præconium,

* **Tract 8. of Languages.**
† Ingulph. Hist. p. 26.

nium, *à* ꞃib, affinitas, *&* byꞃhꞇ, manifestus: *Gothice* **ƂⲀIⲔⲏⲦⲀN** *est* manifestare; *Anglice* **to bruit**, *apud Salopienses* **to brit**, divulgare. **Fangast**, *sic enim virginem viro jam nunc maturam & virum quasi expetentem vocant Norfolcienses: forsan à* ꝼenᵹan *vel* ꝼanᵹan capere, *unde* ꝼanᵹen captus, (*quibus similes proculdubio apud Cimbros voces*) *&* **aast** amor, *quasi amore capta, vel amoris capax virgo: Præterea* **faung** *apud Islandos significat omnia requisita ad familiam, hinc* **ælfenga madur**, *homo qui familiæ bene prospicit, inde forsan* **a fangast wench**, *virgo quæ mater-familias esse potest. vel cupit.* **To bide owe**, pœnas dare, *unde constat* **bide** *profluxisse à Sax.* ƿıꞇe, *quod pœnam, mulctam, supplicium significat. Cætera, nimirum* **kedge**, vegetus; **clever**, cultus, elegans; **to nick**, suo quodque tempore agere; **stingy**, parcus, morosus; **to fest**, persuadere, *vel* persuasum ire; **thepes**, uvæ crispæ; **gosgood**, flos cerevisiæ; **sap**, alburnum; **cothish**, morosus; **thokish**, piger; **parwar**, *Ebor.* **firfar** *nomen Cartilaginis, qua caput utrinque humeris alligatur: hæc, inquam, utpote nos prorsus latentia studiosis veterum Linguarum explicanda relinquimus. Porro cum de Etymologiis res forte agatur, non abs re erit doctos, quum è Nostris, tum è Scotis, Belgis & Frisiis eo nomine ad Gothicæ & Anglo-Saxonicæ studium provocare, quod earum ope suæ singuli vernaculæ Etymologica & Glossaria* ἔμψυχα *evasuri sunt, chartaceis istis multum potiora. Etenim Etymologistæ nostri quotquot hisce Linguis non admodum versati scripserunt, in multis hallucinati sunt, ut* Versteganus, Skinnerus, *quorum ambo traduces Linguas, hic Danicam, Suedicam & Belgicam, ille Germanicam & Germanicæ parentem Franco-Theotiscam, neuter vero matrices Gothicam qualitercunque & Anglo-Saxonicam perite intellexerunt. Non hæc dicta putes (Lector) quasi tantorum virorum famæ quid detractum ire velimus, sed ut curiosis è popularibus meis ostendam excolendum sibi esse harum Linguarum studium, si suæ causas scire cupiunt. Certe egregium opus est* Skinneri *Etymologicon, quamvis in quibus lapsus est Clarissimus auctor, hic illic offenderint matricium periti, qui è scriniis Bibliothecæ Bodleianæ jam avidissime exspectare cœperint Fr. Junii Etymologicon Anglicanum, quod tandem aliquando editum, morositatem istorum plus satis redarguet, qui se suaque studia nimium mirantes (nescio sub qua gravitatis specie) Glossographos & Etymologistas plane quasi Pædagogastros fastidiose contemnunt.*

Stungen. Runice est puncto notatum. quum [illegible] terminus. est seu limitatio: ideo qui limitibus angustis includitur totus. stingy

Verum enimvero quamvis vocabulorum, quibus jam utimur vim & emphasin ex propriis fontibus discere operæ pretium sit, & pulcrum scire, non ea tamen de causa Antiquitatum cultores ad hæc studia invito, ut meras vocum derivationes sciant, sed ut in rebus, quarum voces vehicula sunt, erudiantur. Scilicet, ut instituta, mores, ritus, politiam, res pace belloque gestas, dogmata, scita, leges, imo ut commenta, fabulas, & superstitiones majorum ex vernaculis ipsorum scriptis addiscant, præsertim ex Monumentis Saxonicis, pretiosissimo Angliæ nostræ thesauro. Consulant modo Antiquitatum curiosi Catalogum Librorum, quem eorum gratia contextam excusimus; in eo nihil non antiqui, &

 quod

quod ipsos ad hæc studia provocet, reperturi sunt: Nempe antiquos Sermones, Versiones antiquas sacras & profanas, antiquas Historias, Epistolas, Concilia, Leges, Glossaria, & diversi generis Chartas antiquas, viz. Donationum terrarum, Emancipationum servorum, & descriptionum terrarum, quarum unam mihi describendam misit humanissimus & doctissimus Vir G. Thorp S.T.P. & Ecclesiæ matricis Cantwarensis Canonicus, quod in ea describuntur prædia, quæ ante Normannorum tempora ad Ecclesiam nostram Wigorniensem spectabant, quarum haud exiguam partem etiamnum possidet Ecclesia, sub Divinæ & Regiæ Majestatis præsidio semper possessura. Penes me quoque habeo descripta ex membranis Saxonicis alia nonnulla, quæ in Φιλαρχαίων gratiam peculiari volumine edenda reservo. Sed cum multi noviter multa commentati sunt de Sacramento, quo mos est Regibus nostris se in solemni consecratione obstringere, en (Lector Benevole) Latine versum Sacramentum, id genus omnium, quæ mihi hactenus videre contigit, antiquissimum, ipsissimum nimirum Juramentum, quo conceptis verbis præscripto † R. Æthelredum (ut videtur) jam tum corona solemniter induendum adegit Archiepiscopus Cantwarensis S. Dunstanus.

† v. Math. West. in An. 979.

Apographum hoc descriptum fuit ad literam ex scripto illo, quod *Dunstanus* Archiepiscopus tradidit Domino nostro apud **Kingeston** eodem die quo in Regem consecratus fuit, & interdixit illi nequid aliud pignus daret, præter hoc, quod ipse in Christi altare posuerat, sic (autem) illi Episcopus dictabat: In Nomine SS. Trinitatis Ego tria promitto populo Christiano, & subditis meis. Primum quod Ecclesia Dei, & populus Christianus omnis ditionis meæ vera pace perfruetur. Secundum est, quod Ego latrocinium, & injustitiam omnimodam omnibus hominum ordinibus prohibebo. Tertium autem, quod spondeo, & præcipio in judiciis omnibus justitiam, & misericordiam adhibendam esse, ut nobis etiam omnibus pro æterna sua clementia ignoscat benignus, & misericors Deus, qui vivit, & regnat, &c.

Rex Christianus, qui hæc custodit,

Ðis gewrit is gewriten stæf be stæfe be þam gewrite þe Dunstan arcb. sealde urum hlaforde æt Cingestune þa on dæge þa hine man halgode to cinge. ⁊ forbead him ælc wedd to syllanne butan þyssan wedde þe he up on Cristes weofod lede. swa se Bisceop him dihte:· On þære halgan þrynnesse naman ic þreo þing behate Cristenum folce. ⁊ me underðeodum. An ærest ꝥ Godes cyrice, and eall Cristen folce minra gewealda soðe sibbe healde. Oþer is þæt ic reaflac ⁊ ealle unrihte þing eallum hadum forbeode. Ðridde þæt ic behate and bebeode on eallum domum riht. and mildheortnesse. ꝥ us eallum arfæst and mildheort God þurh ꝥ his ecean miltse forgyfe. se lyfað and rixað.

Se Cristena cyng þe þas þing gehealdeð.

gehealdeð. he geearnað hym sylfum ƿoroldlicne ƿeorðmynt. and him ece God ægðer gemiltsað. ge on andƿeardum life ge eac on þam ecean þe æfre ne ateorað. Gif he þonne ꝥ aƿægð ꝥ gode ƿæs behaten. þonne sceal hit syððan ƿyrsian sƿyðe sona on his ðeode. ⁊ eall hit on ende gehƿyrfað on ꝥ ƿyrst. butan he on his lif fæce ær hit gebete. Eala leof hlaford! beorh huru þinga, georne þe sylfum. geþenc ꝥ gelome. ꝥ þu scealt þa heorde forð æt Godes dome yƿan and lædan. (þe þu eart to hyrde gescyft on þysum life.) and þonne gecennan hu þu geheolde ꝥ Crist ær gebohte sylf mid his blode.

Gehalgodes cinges * riht is ꝥ he nænigne man ne fordeme. and ꝥ he ƿuduƿan and steop-cild and ælþeodige ƿerige and amundige. ⁊ stala forbeode. and unriht hæmedu gebete, and sibligeru to-tƿæme. and grundlinga forbeode. ƿiccan ⁊ galdra adelige. mægmyrðran and mansƿaran of earde adrife. þearfan mid ælmyssan fede. and eald ⁊ ƿise ⁊ syfre him to geþeahterum hæbbe. and rihtƿise men him to ƿicnerum sette. forþan sƿa hƿæt sƿa hig to unriht gedoð þurh his aful. he his sceal ealles gescead agyldan on domes dæg.

temporalem sibi ipsi honorem promeretur, atque Deus insuper se propitium illi præbebit, & in præsenti vita, & in æterna etiam illa, quæ nunquam deficiet. Si quando autem violaverit quod Deo promissum erat, regni sui status quam citissime in pejus ruet, & in fine omnia in exitium vertentur, nisi dum vita suppetat, hæc prius emendaverit. O dilecte domine! cave præ omnibus diligenter tibi ipsi. Recogita hoc frequenter, quod ipse gregem, cujus in hac vita pastor creatus es, ad Dei judicium produces, atque præibis, & tunc cognosces te illum (scil. gregem) gubernare, quem olim Christus ipse suo sanguine redemit.

Consecrati regis officium est neminem injuste judicare, viduas, & orphanos, & peregrinos protegere, ac tueri, furta prohibere, adulteria punire, incesta conjugia discindere, & penitus impedire, sagas, & incantatores delere, parricidas, & perjuros exterminare, egenos eleemosynis pascere, insuper senes, sapientes, & sobrios à consiliis habere, & homines justos in ministros constituere. Quandoquidem quæcunque ipsi inique fecerint ejus culpa, eorundem omnium ipse (Rex) rationem reddet in die judicii.

** De officio Regis vid. quæ traduntur in Cod. Can. & Constit. Eccl. Angl. Capit. Canonicorum II.* be eorðlicum cyninge.

Quinimo politioris literaturæ viris, & vel ipsis eloquentiæ cultoribus ausim spondere, neque illos in libris nostris Septentrionalibus, quod multum placebit, desideraturos. Imo nihil non ab iis exspectare illos jubeo, præsertim ab Ulphilana Versione, & Saxonicis Monumentis quod habita instituti ratione, à quovis auctore fas sit exspectare. Ex illa (crede mihi Lector) experieris nullum Mæso-Gothis lumen, verborum vim nullam, nullumque in dicendo florem defuisse. Etenim in illa res omnes admirabili verborum selectissimorum splendore ac proprietate illustrantur. Quod ubi animadverteris aliquo usque profectus invitus agnosces

singu-

ſingularem linguæ Gothicæ in dicendo facultatem, qua ad Sermonis Græci elegantiam, copiam & emphaſin haud improſpere auſa eſt aſpirare. In promptu etiam habeo præſtantiſſima Saxonicæ Eloquentiæ Specimina, quæ in omni dicendi genere, ſi præfationis præſtituti limites ſinerent, edere juvaret. In Sublimi, *nihil Cædmone vere ſublimius, nihil auguſtius, ſive apud Græcos, ſive Latinos Poetas. In* Humili, *nihil Ælfrici Epiſtolis familiarius, nihil Homiliſtis popularius, nihil Sermonibus illorum vel ad captum vulgi, vel ad vulgus captandum à Numa vel Orpheo aptius dictum. Denique in* Mediocri, *me judice, nihil Regiis Verſionibus perfectius dici poſſit. Bone Deus! quam in illis nativus, facilis & ſimplex ſermo! præcipuè in Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Bedæ paraphraſi, cujus Auguſtiſſimum Auctorem, ſive dictionis in ea puritatem, ſive perſpicuitatem ſtyli, vel hypotypoſin illam miram, qua res omnes, quaſi ob oculos legentis ponit, ſpectes, Cæſari in dicendo æqualem cenſebis.*

Hactenus Lectores cujuſvis fere nominis, Theologos, Juriſperitos, Philologos, Eloquentiæ quoque ſtudioſos de Inſtituti noſtri ratione, & operis utilitate paucis præfatus; ſupereſt, ut quo quiſque ordine libros in ſuæ vernaculæ matrice conſcriptos legat, breviter doceam.

Germanis, quibus Franco-Theotiſca matrix eſt, à Willerami Paraphraſi inchoandum eſt, qua perlecta, ad Otfridi Evangelicam Hiſtoriam, Tatiani Harmoniam Evangelicam, & demum ad libros rhythmice ſcriptos pergant, quos Antiqui poſteris reliquere. Suedi & Dani, quibus ab Iſlandica auſpicandum eſt, evolutis veterum Iſlandorum ſcriptis, ad Runica monumenta ſe conferant, quæ Olaus Wormius, Arngrimus Jonas, Verelius, Stephanides, & plures alii clari Viri, una cum veteri Cimbrica Runis *tradita, quaſi ab Orco revocarunt. Anglis & Belgis* &c. *quibus Saxonica matrix eſt, à quatuor Evangeliis quæ Thomas Mareſchallus edidit, inchoandum eſt, utpote Foxianis illis multo caſtigatioribus. His bis terve lectis ad Evangelia Gothica ſe accingant, quibus itidem pluries lectis, ad Pſalmos à Joh. Spelmanno editos procedant, quibus explicitis, ad Chronologiam demum Saxonicam tendant, deinde Ælfricum de Veteri & Novo Teſtamento, & ejuſdem homiliam Paſchalem ordine legant. Hinc Aluredi Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Bedæ verſionem Paraphraſticam accedant, qua abſoluta, Leges & Canones, quos in primo Conciliorum tomo Saxonice edidit H. Spelmannus, percurrant, inde ad Archaionomian Lambardi bonis avibus aſcenſuri. Poſtremo Ver-*

ſionem

ſionem Geneſeos Paraphraſticam Cædmoni adjudicatam, Gothicam prius edocti, aggrediantur: Gothicam inquam edocti, propter vocabula Gothica in Poetica hac Paraphraſi paſſim occurrentia, quæ ſane in cauſa ſunt ut illam Gothici Sermonis rudis, ut ut vulgarem Saxonicum accurate noverit, nullo cum fructu lecturus fuerit. Multa etiam alia in Saxonicis occurrunt monumentis quæ Lectorem Gothicæ linguæ peritum deſiderant. Hujuſmodi ſunt Epinicia & Panegyrica illa quæ in Chronologia Saxonica leguntur ad annos 939. 942. 975. Hiſtoria etiam Judithæ Paraphraſtica, cujus fragmentum exſtat in Bibliotheca Cottoniana: Hiſtoria Evangelica Dano-Saxonica ibidem quoque exſtans, ut & Symboli Apoſtolici Paraphraſis in Officiis Diurn. & Noct. Horarum *Codicis Canonum Wigornienſis; ex quibus videtur moris fuiſſe Anglo-Saxonibus ſublime & grandiloquum quicquam ſcribentibus, Gothica vocabula, utpote quid grandius & gravius ſonantia, vulgaribus prætuliſſe.*

Præterea, ſiquis in his ſtudiis alter Junius, hoc eſt, Magiſter eſſe velit, illi perfecte Gothicam, & ſuæ vernaculæ matricem edocto ad ſorores linguas tranſeundum eſt. Anglo nimirum Gothicam & Anglo-Saxonicam aſſecuto Franco-Theotiſca; & Germano, Gothica & Franco-Theotiſca ſuperatis, Anglo-Saxonica pariter excolenda eſt. Sic Iſlandis Gothicam, & Danis Suediſque Gothicam & Iſlandicam conſecutis, Anglo-Saxonica & Franco-Theotiſca diſcendæ ſunt; & viciſſim Anglis Germaniſque, illis Gothice & Anglo-Saxonice, his Gothice & Franco-Theotiſce eruditis, Iſlandica & Cimbrica Runis *exarata, quæ ab Iſlandica tantillum differt, condiſcendæ ſunt. Eo conſilio R. Jonæ Grammaticam Iſlandicam noſtræ annectendam curavimus, propterea quod Iſlandis patrium ſuum ſermonem, hoc eſt veterem Cimbricum, exterorum commercia non adulterarunt. Sed* tam purus, ac incorruptus jam nunc fere exiſtit ac in ſaxis inciſus legitur Runicis characteribus exaratus: Quos quidem ſi hodiernis literis addas, Iſlandica Grammatica &* Runica, *vel ſi vis,* Cimbrica *haud injuria dici merebitur.*

* vid. Reipub. Iſlandic. C.III.

Grammatica igitur Iſlandica *Cimbricæ locum ſupplente, En pro numero totidem veterum Linguarum tres Grammaticas, Lector benevole! utinam & quartæ gratia dicere poſſem, en Franco-Theotiſcam! Verum enim vero non voluntas condendi id operis, ſed facultas defuit, ſiquidem hiſce ſtudiis operam navanti nihil Francice ſcriptum præſto fuit, præter unam Willerami Paraphraſin, quæ obſervationes ſcribendæ Grammaticæ requiſitas, utpote curtum nimis opuſculum, non præbebat. Sed quamvis Grammatica Francica*

cica à nobis quasi operis suscepti complementum, & à Francica linguæ studiosis, quasi institutio valde utilis desideratur, hoc tamen solatio utrinque sit, quod aliquis Philoteuton *forsan exstiturus fuerit, cui volupe erit Nostras & Runolphi Grammaticas sua Francica coronare, & quod interea dum hoc præstitum fuerit, Lingua Francica à Gothicam & Saxonicam edoctis nullo fere negotio disci potest.*

Quinimo operosior multo est cum suo dialectorum famulatu una Græca lingua, quam quatuor Antiquæ Septentrionales quas Anglus vel Scotus quisquam, ut exteros taceam, pari saltem negotio superaturus est, ac quis Latine sciens tres Provinciales *linguas. Exurgant ergo Septentrionis alumni Britanni, Germani, Belgæ,* &c. *neque patiantur suarum traducum matrices linguas in situ ac squallore diutius jacere. Exurgant præsertim Angli, & ex Anglis maxime Academiarum alumni exurgant, & mutuas in excolenda sua Anglo-Saxonica operas conferant, excussisque tandem* Bibliothecarum *forulis, Majorum suorum monumenta è tenebris eruant, Antiquitatesque Saxonicas, una cum sermone, quasi è postliminio restituant. Eo fine (Lector) quæ in proprium usum exercendi ingenii gratia hoc opusculo collegeram, jam publici, id est, tui juris feci, ut tibi mea opera posterisque sermonum quos tradimus, studiosis clarior & jucundior accessus pateret. Mea inquam opera, quam sane longe majorem expertus sum, quam Tu tam exigui voluminis primo conspectu crediderıs, atque ego in Exordio expectabam. Etenim quamvis instituto nostro subsecivas horas auspicaturus plus satis esse putabam, ulterius tamen progressus sensi, aut mihi ab incepto desistendum, aut totos dies in eo absolvendo esse ponendos.*

Accipe igitur æquo animo mole quidem parvum opus, sed quod ego opera, atque unus & alter, non vulgaris ingenii Philoteutones usu quidem magnum ante experti sunt quam typis mandaretur. Tibi quoque, si hujusmodi studiis faves, magno usui erit hic qualiscunque liber, præsertim Grammatica utraque & Catalogus Librorum quorum hæ Linguas non antea traditas docent, & hic, ut discantur, operæ pretium esse ostendit.

Sed forsan extitisse dices multos claros viros, qui absque Grammaticis Institutionibus ad Saxonicæ linguæ notitiam pervenerunt. Ita vero, aliquammulti, sed annorum computatione facta, quibus claruerunt, heu quam exiguus numerus! Nam ab eversis Monasteriis, ubi delituerant Cænobitis prorsus ignoti Saxonici Codices, usque ad nostra tempora † duo tantum apud exteros, apud nos quasi

† Ger. Johan. Vossius. Joh. Laet. Antwerpens.

quasi viginti viri extitere, qui hujus linguæ scientiam suo Marte assecuti sunt.

*Quod siquis à centum & quinquaginta retro annis, vel eo circiter, Grammaticam Saxonicam edidisset, non dubitandum est quin, tanto interjecto tempore, aliquot centenos illius cultores tum foris, tum domi literatus orbis habuisset. Quantum ad me, ingenue fateor, ut ut, urgente quasi genio, ad Saxonicæ & Gothicæ studia ferebar, ea tamen bis terve auspicatus abjeci, quod omnino magistri orbus, de illis sine Grammatices præceptis tanto laboris circuitu assequendis desperare cœperim. Videram mihi ab ipso me cudendas esse claves, quibus janua utriusque linguæ foret referanda, quod sane causa fuit, cur statuerem tandem aliquando cusas quasi publicum beneficium literato orbi offerre. Adhæc ex tantillo eo numero doctorum, quos ad Saxonicæ notitiam absque Grammatica peritia pervenisse dicis, pauci tamen ad accuratam ejus notitiam, quam Criticen dicunt, pervenere. Jocelinus, Somnerus, Mareschallus, Junius, omnes pure & emendate libros Saxonicos ediderunt, quippe qui Grammatice instituti erant: à cæteris autem fere omnibus nihil Saxonicum non mendose prodiit, nominatim à maximis illis viris J. Seldeno & H. Spelmanno, qui Saxonica sua mendis referta in lucem emiserunt. Imo Clarissimus Wheelocus * uno atque altero loco in suis Versionibus lapsus est, quod numerandi rationem Saxonicam per vocem* healꝼ, *quam † Grammatica tradit, non perspectam habuit; & ante eum H. Spelmannus in eundem scopulum impegit, ut observat * Somnerus, è cujus Dictionario aliquot observationes Grammaticas hic illic sparsas me collegisse grato animo recognosco. Nonnullas etiam Mareschalli animadversionibus in utramque Evangeliorum versionem acceptas refero, quas tanquam spicas lectissimas suis locis dispositas nostræ segeti immiscuimus,*

*Eccl.hist. Bed. *p.* 495. Chr. Sax. *p.* 529. & 540.

† Cap. 6. R. 3.

*in Glossar. voce maꞃca.

Quod superest, Lector, solus per Candorem tuum, & labores quos tui gratia exantlavi, exorandus restas, pene dixerim jure postulandus, ne propter aliqua errata, vel minus proprie pureque dicta totum opus damnes & rejicias. Opus sane in quo struendo, neque ducem quem sequerer, neque quem consulerem socium habui, & cujus sive materiam spectes, linguas, ut plurimis videntur, barbaras & incultas disciplinæ regulis subjiciendas; sive formam & opificium, quo quodque in suo loco & ordine non sine maximo labore disponitur, me tot rebus & tam diversis simul intentum, magis quidem mireris non sæpius, quam tam sæpe errasse: imo mihi parcendum maxime censebis, sicubi in via infrequenti erraverim, & novarum

varum

varum cogitationum ſerie in novo opere ſe uſque aggerentium tantum non perplexus ſtylum neglexerim, ſcripſerimq; identidem Latinitatis minus ſtudioſus, quæ forſan ſeverius Criticorum examen non ferant, & quæ, ſi ad incudem revocanda forent, jam Gothica & Saxonica non amplius animo volvens facile poſſem emendare.

*Auſpicaturus hoc Proœmium in eo exhibere ſtatui è libro Wigornienſi Canonum & Conſtitutionum Eccleſiæ Anglo-Saxonicæ paginas, quas nefarius aliquis plagiarius abſcidit à fine * Epiſtolæ Ælfrici ad Wulfſinum, quæ habetur in calce libri Catholicorum Sermonum in Bibliotheca C.C.C. Cantabrigiæ, verum eas inter Collectanea noſtra Saxonica commodius poſthac edendas eſſe, tarditas præli, & ſecunda conſilia ſuaſerunt. Hoc Te, Lector, monendum duxi, ne forte legens quæ p. 144. animadvertimus in hanc Epiſtolam, lacunæ ſupplementum hic fruſtra quæreres. Porro monendus es nos p. 137. l. 23. neſcio quo in errorem ducente fato, dictam Epiſtolam mendoſe poſuiſſe, pro altera quam ſcripſit Ælfricus Ægneſhamenſibus fratribus* de Conſuetudine Monachorum. *Hunc errorem, forte ſchedas Catalogi reviſens, jam nunc deprehendi, Præfationi plus æquo exurgenti ultimam manum poſiturus.*

* De hac Epiſtol. vide Præfationem *Guil. Liſlæi* ante Homil. Paſchalem.

INDEX

INDEX CAPITUM HUJUS *LIBRI.*

Capita Grammaticæ Anglo-Saxonicæ & Mœso-Gothicæ.

Capita Grammaticæ Islandicæ.

Libri

ERRATA, & ADDENDA
serius deprehensa.

In Præfat. *P.* 8. *l.* 30. post *ne* add. comm. *l.* 37. leg. *mauthar*. *l.* ead. lege *finali*.

Pag. 138. *lin.* 33. leg. ƿIᵹORA. *p.* 155. *l.* 9. post *Saxonice* add. sequitur exhoꞃtatio aꝺ lectionem ꞅcꞃiptuꞃaꞃum. *p.* 166. *l.* 24. post *Ælfrici* add. *& exhortatione ad lectionem Scripturarum.*

CAPUT

CAPUT PRIMUM.

Cap. 1.

De Literis, & Literarum Regulis.

ALPHABETUM ANGLO-SAX. Literæ majusc. Literæ min.

ALPHABETUM mœso- **GOTHICUM, Seu ULPHILA-GOTHICUM.** vide literas Runicas Cimbricas p. 96

fig.	pot.	fig.	pot.	fig.	potestas.		
A	A	a	a	𐌰	*a*	1	de numeris vide p 43:
B	B	b	b	𐌱	*b*	2	
C	C	c	c	𐌲	*g*	3	respondet Græco Γ figura, & potestate.
D	D	ꝺ	d	𐌳	*d*	4	
Є	E	e	e	𐌴	*e*	5	
F	F	ꝼ	f	𐍆	*f*	6	
G	G	ᵹ	g	𐌾			enuntiatur ut J consonum in Gall. *jour*, vel ut ȝ in Ang. ȝour. Et aliquando ut tertium hujus Alphabeti elementum. 1b = 12 &4
H	H	h	h	𐌷	*h*		
I	I	ı	i	ï & I	*i*	10	
K	K	k	k	𐌺	*k*	20	
L	L	l	l	𐌻	*l*	30	
M	M	m	m	𐌼	*m*	4	
N	N	n	n	𐌽	*n*	50	60 per G
O	O	o	o	𐍉	*o*	70	
P	P	p	p	𐍀	*p*	80	
R	R	ꞃ	r	𐌵	*q(?)*		quandoque durius sonat ut q. vel cp. *Anglosax.* quandoque lenius, ut hp *Anglosax.* wh *Anglorum*, vel quh *Scotorum*, in quhite, quhether, quhat, quhy, quhilk, *&c.*
S	S	ꞅ	ſ	𐍂	*r*	100	
T	T	ꞇ	t	𐍃	*ſ*	200	
Ð Þ	TH	ð þ	th	𐍄	*t*	300	
U	U	u	u	𐌸	*th*		
Ƿ	W	ƿ	w	𐌿	*u*		
X	X	x	x	𐍈			*Anglosaxonibus* ꞷ initiale valebat cp. in medio vero vocum persæpe valebat c. Sed qui plura velit de potestate Elementorum *Gothicorum*, adeat Alphabetum *Gothicum* Clarissimi *Fr. Junii*; & *Verelii* manuduct. ad Runograph. Scand. cap. 3. & 13. vel. p. 98
Y	Y	ẏ	y	*𐍅	*w*		
Z	Z	z	z	𐍇	*ch*		
				𐌶	*z*		

* *in mediis vocibus vim Gr.* υ *obtinet: ut in* 𐍃𐍅𐌽𐌰𐌲𐍉𐌲𐌴𐌽.

Reg. 1.  LPHABETUM *Anglosaxonicum*, quod supra apposuimus, secundum *Henricum Spelmannum*, non est integrum illud vetus, cujus multi desiderantur characteres, sed id, quo *Latinis* intermixto Literis ipsi *Saxones* nostri recentiores usi sunt, qui ⁊ vel ⁊ abbreviate scribebant pro anꝺ, item ꝥ pro þæꞇ vel þaꞇ. Necnon ł pro *vel*. Sensum adhæc imperfectum denotabant unico puncto, at perfectum tribus punctis in triangularem formam hoc modo ∴ dispositis; & haud rarò hoc signo ⁊· *Gothi* sensum imperfectum denotant unico puncto, perfectum verò duplici.

2. *H. Spelmannus* in Alphabeto *Anglosaxonico*, quod primo Conciliorum tomo præmisit, hæc etiam notavit:

Ð ð } proprie reor pronuntianda ut θ in θεὸς, & **th** in **thing** *Anglico*.

Þ þ } tanquam **th** in **that** vel **this**: Sed confunduntur hi Characteres à Scriptoribus. Notetur insuper, quod in *Anglosaxonicâ*, haud secus ac in † *Ulphila-Gothica*, & * *Runicâ*, vocalis sæpe absorbetur à consonante præsertim in fine dictionum, sed tum *vocalis*, quam consonans includit, aut vocalis proxima subintelligitur: ut, in Nemꞅꞇ, cenꝺ, ᵹepnxl, ꞅuꝛl, Neoꝛxna, hæꝼꞅꞇ.

† *v.g.* 𐌱𐌰𐌲𐌼𐍃, 𐌰𐌹𐌲𐌺.
* vide *Olai Wormii Liter. Danic. cap.* 30.

Præterea notandum, & monendum *Anglosaxones* nonnullas literas præsertim vocales, & diphthongos sæpe confudisse, easque indifferenter usurpasse. *v.g.*

3. a, & æ: ut ac, & æc, *quercus*, æceꝛ, æceꝛ, *ager*.

Item æ, & ea: ut æ, ea, *aqua*: æc, eac, *æternus*.

Item æ, & œ: ut æᵹhpeꝛ, œᵹhpæꝛ, *ubique*: æᵹhpılc, œᵹhpılc, *unusquisque*.

Item æ, & ẏ: ut ælc, ẏlc, *quisque*.

Item e, ı, & ẏ: ut eᵹlanꝺ, ıᵹlanꝺ, ẏᵹlanꝺ, *insula*. eꝼel, ẏꝼel, *malus*. elꝺan, ılꝺan, ẏlꝺan, *cunctari*. embe, ımbe, ẏmbe, *circa*, *circum*. Hinc comparativa apud eos indifferenter exeunt in aꝛ, æꝛ, eꝛ, ıꝛ, oꝛ, uꝛ, ẏꝛ, & superlativa in aꞅꞇ, æꞅꞇ, eꞅꞇ, ıꞅꞇ, oꞅꞇ, uꞅꞇ, ẏꞅꞇ: participia præsentis temporis in anꝺ, enꝺ, ænꝺ, ınꝺ, onꝺ, unꝺ, ẏnꝺ: præteriti verò in aꝺ, æꝺ, ıꝺ, oꝺ, uꝺ, ẏꝺ pro varia scilicet, vel ævi, vel loci dialecto.

[Literarum *Ulphila-Gothicarum* ea est potestas, & pronuntiatio, quam in Alphabeto per literas Latinas, Græcas, & *Anglo-Saxonicas* expressi. Sed præterea Notandum est 𐌰𐌹 legi ut E, ut in 𐌹̈𐌰𐌹𐍃𐌿𐍃, *Jesus*. 𐌻𐌰𐌹𐍅𐌹, *Levi*. 𐌴𐌹, ut I, ut in 𐌳𐌰𐍅𐌴𐌹𐌳, *David*. 𐌰𐌿, ut O, ut in 𐍀𐍂𐌰𐌹𐍄𐌰𐌿𐍂𐌹𐌰, *prætorium*, 𐍃𐌰𐌿𐌻𐌰𐌿𐌼𐍉𐌽, *Salomon*. 𐍀𐍂𐌰𐌿𐍆𐌴𐍄𐌴𐍃, *propheta*, 𐍀𐌰𐌿𐍂𐍀𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹, πορφύρα, *purpura*. 𐌰𐌲𐌲 sonat ut *ang*. ut in 𐌰𐌲𐌲𐌹𐌻𐌰𐌿𐍃, *Angelus*, 𐌰𐌹𐍅𐌰𐌲𐌲𐌴𐌻𐌾𐍉𐌽, *Evangelium*, 𐌰𐌲𐌲𐍅𐌿, angvu, *angusta*.]

Nec

Nec vocales, & diphthongi solum, sed & consonantes quædam confunduntur apud *Anglosaxones*. Ex. grat. b, f, u: ut ober, ofer, ouer, *supra, super, ultra, trans*. bebor, befor, *castor*. ebolsan, efolsan, *blasphemare*. ifiᵹ, iueᵹ, *hedera*. fot, uot, *pes*. c. & ᵹ: ut þoncer, þonᵹer, *cogitationes*. ƿinc, ƿinᵹ, *vir, mas, fortis, præstans*. Item c. & k: ut cyninᵹ, kyninᵹ, *Rex*. cyð, kyð, *cognatio*. acer, aker, *ager*. Item c. & q: ut † cƿen, quen, *regina, uxor, mulier*. cƿið, quið, *matrix*. Sic etiam ᵹ. & i consonans: ut ᵹaᵹulsƿillan, iaᵹulspelᵹan, *gargarizare*. ᵹeo, ieo, *olim*. ᵹeoᵹuð, ieoᵹuð, *juventus*, cum multis aliis. Quam diversa verò erat apud *Anglosaxones* scribendi ratio unius vocis exemplo *multitudinem* vel *turbam* significantis constat. Scribitur enim (inquit clarissimus *Marescallus*) viginti modis: * Mæniᵹeo, Mænio, Mæniu, Menio, Meniu. Mæniᵹo, Mæneᵹo, Maniᵹe, Meniᵹo, Maneᵹeo, Mæneᵹeo, Meneᵹeo, Mænyᵹeo, Meniᵹeo, Maneᵹu, Mæniᵹu, Meneᵹu, Meneᵹo, Meniᵹu, Maniᵹo. Sic quadrifariam scribitur pro Latino *fodit* dielf, dealf, delf, dalf. pro *pascentes* læsƿende, læsƿiᵹende, læsᵹende, læsiende. pro *ejiciam* ic ƿurpe, ic ƿeorpe, ic ƿyrpe, ic ƿerpe. Sic scribitur pro *homo* † man, & mon; pro *possit* mæᵹe, & muᵹe; pro *illi, illis* þam, þan, þon. 4.

† *Goth.* UENS, UEINS, UEINX, *uxor, mulier.*

* *G.* MANAGEI.

† à *Goth.* MANNA.

Literas k, & q. rarissime usurparunt *Anglosaxones*, sed earum vice c. & cƿ. vel cu. 5.

Ᵹ *Anglosaxonum* in initio, medio, & fine vocum apud *Anglos* sæpissime in y, vel i liquescit. In initio: ut in **yeman** à * ᵹeman; **year** à ᵹeare; **yoke** à ᵹeoc. In medio: ut in **sail** à sæᵹl; **snail** à snæᵹl; **tail** à tæᵹl; **fair** à † fæᵹer. In fine: ut in **day** à dæᵹ; **poppy** à papiᵹ. Aliquando liquescit in **w**, ut in Australi **own**, Borealibus **awn** ab aᵹen; **law** à laᵹa. Et demum quomodo *Anglosaxonicæ* voces factæ sunt *Anglicæ* mutando Literas ejusdem organi, asperando lenes, & leniendo asperas, vocales, diphthongos & interdum consonantes leviter mutando, auferendo initiales, & finales syllabas, præsertim terminationem modi infinitivi, præterea addendo, transponendo, & interponendo literas, & voces quoque Syncopando, non abs re forsan fuerit, nec curioso lectori ingratum subjectis exemplis docere. 6.

* *quære aliam hujus vocis originem in G.* ΓANGE.

† G. FAGR.

Exempla nominum Substantivorum.

Frost, *gelu*, à forst. **loaf**, *panis*, à hlafe, G. HLAIBS, vel HLAIFS. **bow**, *arcus*, à boᵹa. **cart**, *currus*, à cræt. **youth**, *juventus*, à ᵹeoᵹuth. **widow**, *vidua*, à ƿeodeƿe, ƿideƿe, vel ƿuduƿe, G. VIDUVO. **maw**, *stomachus*, à maᵹa. **sheet**, *lodix*, à sceat. **barn**, *horreum*, à bere-ærn. **soul**, *anima*, Eboracensibus **sawl**, à saƿel, G. SAIVALA. **womb**, *venter, uterus*, Scoticè **wamb**, à ƿamb, G. VAMBA. **neighbour**, *vicinus*, à nechebura. **raven**, *corvus*, à hræfen. **bird**, *avis*, à bridde. **chaffe**, *palea*, à ceaf. **salve**, *emplastrum, unguentum*, à sealf, G. SALBONS. **rugge**, *læna*, à reoƿe. **foam**, *spuma*, à fæm. **heaven**, *cælum*, à heofen. **Iland**, *insula*, ab igland. **fowle**, *volucris*, à fuᵹel, G. FUGLS. **meal**, *farina*, meleƿe, vel

vel melere. **ring**, *annulus*, hring. **stirk**, vel **stere**, *buculus*, ſtyric vel ſtyrc. **shovel**, *ligo*, *pala*, ſcofel. **Lapwing**, *upupa*, Lepeƿinc. **sty**, *hara*, ſtiȝe. **week**, *hebdomas*, ƿuca vel uca. **thumb**, *pollex*, þuma. **witch**, *lamia*, ƿicce. **nether** Eboracensibus, *coluber*, næddra. **nauger**, *terebrum*, naueȝar. **wain**, *plaustrum*, *vehiculum*, ƿæȝen, vel ƿæn. **tilt**, *tentorium*, *tabernaculum*, telt. **drosse**, *scoria*, droſna. **Gander**, *Anser masculus*, Gandra, vel Ganra. **ra-dish**, *rhaphanus*, rædic. **rush**, *scirpus*, riſc. **ash**, *fraxinus*, ab æſc. **clock**, *horologium*, cluȝȝa, *campana*. **Ywe**, *Taxus*, ab Iƿ. **Lobster**, *Locusta*, Lopeſtre. **ridge**, *dorsum*, *striga*, *tectum*, hricȝe. **edge**, *acies*, ab ecȝe. **seal**, *phoca*, ſiole. **hoast** Eboracensibus, *tussis*, hroſta. **marrow**, *medulla*, merȝ. **fole**, *pullus*, fola, G. FULA. **guilt**, *reatus*, ȝilt. **Priest**, *Sacerdos*, Preoſt. **body**, *corpus*, bodiȝ, *statura*. **halter**, *capistrum*, hælftre. **cheek**, *mala*, *gena*, ceac. **bosom**, *sinus*, boſme. **hail**, *grando*, haȝol. **snail**, *limax*, ſnæȝel. **spur**, *calcar*, ſpura. **Munk**, *Monachus*, Munuc. **yoke**, *jugum*, ȝeoc, G. JUGGK. **honey**, *mel*, huniȝ. **shrine**, *scrinium*, ſcrin. **gall**, *fel*, ȝealla. **Bishop**, *Episcopus*, Biſcop. **law**, *lex*, laȝa. **comb**, *pecten*, camb. **wheat**, *triticum*, hƿæte, G. HVAITS. **swarm**, *examen*, ſƿearm. **worm**, *vermis*, ƿyrm, G. VAURMS. **seed**, *semen*, ſæd. **light**, *lux*, leoht, G. LIUHAD, vel LIUHATH. **wound**, *vulnus*, ƿund, G. VUNDS. **laughter**, *risus*, hleahtor, G. HLAHJAN, *ridere*. **thigh**, *crus*, þeoh. **even**, *vesper*, ab æfen. **father**, *pater*, fæder. **brother**, *frater*, broþor, G. BROTHAR. **sparrow**, *passer*, ſpearƿa, G. SPARVA. **hawk**, *accipiter*, hafuc. **mother**, *mater*, modor. **nephew**, *nepos*, nefa. **whetstone**, *cos*, hƿetſtan. **well**, *fons*, *puteus*, ƿyl, vel ƿala. **craft**, *ars*, *scientia*, cræft. **nut**, *nux*, hnutu. **ax**, *ascia*, ab æx, G. AQUIZI. **threshold**, *limen*, þærſcƿald. **head**, *caput*, heafod, G. HAUBITH. **lord**, Scotice **laird**. *dominus*, hlaford. **foot**, *pes*, fot. **ox**, *bos*, ab oxa. **ram**, *aries*, rom. **leasow**, *pascuum*, læſƿe. **whore**, *scortum*, hure, vide G. HORS. **hew**, *species*, hieƿe, vel hiƿe. **harvest**, *messis*, hærfeſt. **York**, *Eboracum* urbs, Eoforƿic. **fish**, *piscis*, fixa, G. FISK. **fright**, *terror*, fyrhto, G. FAURHTAN, *timere*. **whey**, *serum lactis*, hƿæȝ. **kettell**, *cacabus*, cytel. **hive**, *alveare*, hyfe. **itch**, *pruritus*, ȝicþa. **gallowes**, *crux*, *patibulum*, ȝalȝ, vel ȝalȝa, G. GALGA. **otter**, *lutra*, ab otor. **boar**, *aper*, bar, vel bare. **sow**, *sus fœmina*, ſuȝu. **bitch**, *canis fœmina*, bicȝe. **cow**, *vacca*, cu. **bee**, *apis*, beo. **droan**, *fucus*, dran. **wasp**, *vespis*, ƿæſp. **hornet**, *crabro*, hyrnet. **fly**, *musca*, fleoȝe. **flea**, *pulex*, fleo. **louse**, *pediculus*, luſa. **toad**, *bufo*, tadiȝe. **adder**, *coluber*, ab ættor, vel ætter. **needle**, *acus*, nædl, G. NETHLA. **bytte** Wigorniensibus, *uter*, bytte; **butte**, *dolium*, ab eâdem origine. **Counter**, vox Londinensis pro carcere urbano, cƿeartern, *carcer*. **orchard**, *hortus*, ab orcird, G. AURTIGARDS. **Thirl**, in Eboracensi **nose-thirl**, *naris*, & * **Turle** nomen angiportûs in Oxoniâ, per quem itur ex urbe in pomœria borealia, & forsan per metathesin literarum **drill** instrumentum fabrile, quo foramina transadiguntur à þyrel, vel þyrl, quod *foramen* significat. **way**, *via*, ƿæȝ, G. VIGS. **wind**, *ventus*, ƿind, G. VINDS. **winter**, *hyems*, ƿinter, G. VINTRUS. **fee**, *feudum*, feoh, G. FAIHU. **mist**, *nebula*, miſtaſ, *tenebræ*. **Embassy**, Gallice Ambassade, ab Ambyht-ſecȝa, *nuncius*, vel Ambyht, *legatio*; vid. Gl. *Goth.* in ANDBAHTS. Locus ille editus, Londinum

* *nisi potiùs sit à* Turrella.

num

num meantibus remeantibusque conspicuus in agro *Middelsex.* una cum Ecclesiâ in ejus summitate positâ, vulgò, **Harrow o'the Hill.** nomen sumit à voce heaꞃᵹ, seu hæꞃᵹ, quæ tam *lucus,* quam *fanum* vel *templum* significat. Si Ecclesia à loco, præferenda est prior vocis significatio, si vero locus à templo, vel Ecclesiâ denominatur, posterior. þa ꞃiᵹbede, anᵭ þa heaꞃᵹaꞅ ᵭeoꝼolᵹylᵭa: *Aræ, & Templa idolorum. Bed.* H. E. p. 143. Australes *Angli* vocant Insulam flumineam **an Eight,** ab iᵹᵹaᵭ quod *Insulam* significat. hi ꝼluᵹon oꝼeꞃ Temeꞅe on ænne iᵹᵹaᵭ, *transvolaverunt Tamesin in Insulam. Chron. Sax.* in Ann. DCCCXCIII. Templum Sanctæ *Mariæ* in ripâ Tamesis *Sutbricensi* positum *vulgò* vocatur **St. Mary Overs,** i. e. *Sancta Maria Ripensis,* ab oꝼeꞃ, vel oꝼꞃe, *ripa,* in gen. oꝼeꞃeꞅ, vel oꝼꞃeꞅ. iꞅ heoꞃa ealᵭoꞃ-buꞃh nemneᵭ Lunᵭen-ceaꞅꞇꞃe on oꝼꞃe ᵹeꞅeꞇꞇeᵭ þæꞃ ꝼoꞃeꞅꞃꞃecenan ꞅꞇꞃeameꞅ, *illorum Metropolis, Londinensis urbs, est super ripam præfati fluminis posita, Bed.* H. E. p. 116. Sic Ecclesia *Omnium Sanctorum* in colle juxta turrem Londinensem (cujus non ita pridem Munificentiâ *Gulielmi* Archiepiscopi *Cantwarensis* Curatus eram) posita, vulgo vocatur **Allhallowes Berkin,** à beꞃᵹen, quod est Denominativum vocis beꞃᵹ *collem* significantis. Hæc obiter captandi Lectoris gratiâ.

Exempla nominum Adjectivorum.

Naked, *nudus,* à nacoᵭ, *Goth.* NAUAΦS. **bright,** *clarus,* beoꞃhꞇ, *G.* BAIRHT. **fain,** *lætus,* ꝼæᵹen, vide *G.* FAGINON, *gaudere.* **smooth,** *glaber,* ꞅmeᵭe. **rough,** *asper,* ꞃeoh, G. RIH. **it,** *istud,* hyꞇ, G. ITA. **quick,** *vivus,* cuce, vide *G.* QIUAIZE. **worse,** Eboracensibus **warse,** *pejor.* ꞃyꞃꞅ, G. UAIRS. **best,** *optimus,* beꞅꞇ, *G.* BATISTA: vide gl. *G.* in voce BATIZA. **fresh,** *recens,* ꝼeꞃꞅc. **right,** *rectus,* ꞃihꞇ, vide *G.* GARAIHTS. **own,** *suus, proprius,* Eboracensibus **awn,** ab aᵹen, AIGIN, vel AIHIN: vide gl. *G.* in voce AIGAN, *habere.* **ought,** *aliquid,* ab ahꞇ. **nought,** *nihil,* nahꞇ. **all,** *omnis,* ab eal, ALLS. **mickel** Aquilonaribus Anglis, *multus,* mycel, MIKILS. **little,** *parvus,* lyꞇel. **short,** *curtus, brevis,* ꞅceoꞃꞇ. **long,** Eboracens. **lang,** lanᵹ. **any,** ab æniᵹ. **glad,** *lætus,* ᵹlæᵭ. **gray,** *glaucus,* ᵹꞃæᵹ. **sharp,** *acutus,* ꞅceaꞃꞃ. **more,** Eboracens. **mare,** *plus, amplius,* maꞃe. **nash,** Wigorniensibus **mollis,** *delicatulus,* neꞅc. **aware, unaware,** *paratus, imparatus,* ᵹeaꞃꞃe, unᵹeaꞃꞃe. **whole,** *integer,* palᵹ, palhᵹ, palh, vel palliᵹ. **empty,** *vacuus,* ab æmꞇiᵹ.

Exempla Verborum.

To **kisse,** *osculari,* à cyꞅꞅan, *G.* KUKJAN. to **follow,** *sequi,* * ꝼolᵹian. * *vel* ꝼilito **chide,** *objurgare,* ciᵭan. to **lend,** *accommodare, mutuum dare,* lænan. to ᵹean, *unde* **hasp,** *claudere,* hæꞅꞃian. to **swallow,** *glutire,* ꞅꞃelᵹian. to **dry,** *siccare,* vel *vox Cimbrica, quæ toties occurrit in Wormii Monumentis Danicis,* ꝼilaᵹa, comes, socius, *Anglice* **fellow.** *vide Stephan. Notas in Præfat. Sax. Gram. p.* 4, 5. *& Olai Wormii mon. Dan. l.* 3. *cap.* 4.

tergere, ab aðꝛıᵹan. to **row**, *remigare*, ꝛeoꝛıan. to **ask**, *inquirere*, *percontari*, ab axıan, vel ahꝛıan. to **knoll**, *pulsare campanam*, cnyllan. to **ring**, *pulsare campanas*, hꝛınᵹan. to **eek**, *augmentare*, ab ıcan, ΑΠΚΑΝ. to **rain**, *pluere*, ꝛenıan, ΚΙΓΝΑΝ: vide gl. G. in voce ΚΙΓΝ. to **thresh**, *triturare*, þeꝛſcan: vide ΓΑΨΚΑSΚ, vel ΨΚΑSΚ. to **run**, *currere*, ab aꝛnıan, vel potius à * ΚΙΝΝΑΝ. to **scrape**, *scalpere*, fit à ſcꝛeoꝛan. to **carve**, *resecare*, *sculpere*, ceoꝛꝼan. to **shove**, *detrudere*, beſcuꝼan. to **live**, *vivere*, lıban, vel leoꝼan, ΛΙΒΑΝ. to **kwell**, or **kill**, *occidere*, cuellan. to **buy**, *emere*, bycᵹan, ΒΠΓGΑΝ. to **abide**, *manere*, *expectare*, anbıdıan. to **borrow**, *mutuari*, boꝛᵹıan. to **reap**, *metere*, ꝛıpan. to **laugh**, *ridere*, hlıhan, ΗΛΑΗGΑΝ. to **wax**, *crescere*, ꝛeaxan, ΥΑΗSGΑΝ. to **wake**, *vigilare*, & *expergefacere*, ꝛacıan: ΥΑΚΑΝ *vigilare*, & ΥΑΚGΑΝ *expergefacere*. to **weald**, *regere*, ꝛealdan, ΥΑΛΔΑΝ. to **ward**, *custodire*, ꝛeaꝛdıan, ΥΑΚΔGΑΝ. to **wen**, *opinari*, ꝛenan, ΥΕΝGΑΝ. to **winnow**, *ventilare*, ꝛændꝛıan. to **wash**, *lavare*, ꝛæſcan.

Exempla Indeclinabilium.

When, *quando*, à hꝛænne, G. ⊙ΑΝ. **enough**, *satis*, ᵹenoh: vid. ΓΑΝΧΗ. **so**, *sic*, ſꝛa, SΥΕ. **then**, *tunc*, þon, ΨΑΝ. **whether**, *num*, *nunquid*, hꝛæþeꝛ, ⊙ΑΨΑΚ. **hither**, *huc*, hıdeꝛ, ΗΙΔΑΚΕ. **thither**, *illuc*, þıdeꝛ. **but**, *nisi*, *excepto*, butan. **if**, Scotice **gif**, *si*, ᵹıꝼ, ΓΑΝ, vel ΓΑΒΕΙ. **there**, *ibi*, *illic*, þæꝛ, ΨΑΚΝΗ. **at**, *apud*, *ad*, ab æt. **why**, *cur*, hꝛı, ⊙Α. **whither**, *quo*, hꝛyðeꝛ, ⊙ΑΔΑΚΕ. **where**, *ubi*, hꝛæꝛ, ⊙ΑΚ. **after**, *post*, ab æꝼteꝛ, Gothis ΑΕΤΚΑ, significat idem quod **after that** apud *Anglos*, *denuo*, *rursus*, *iterum*. **from**, *à*, *abs*, *ex*, ꝼꝛam. **among**, *inter*, ᵹemanᵹ. **betwixt**, *inter*, betꝛux. **through**, *per*, þuꝛh, Goth. ΨΑΙΚΗ. **over**, *super*, ab oꝼeꝛ, ΠΕΑΚ. **oft**, *sæpe*, ab oꝼt, ΠΕΤΑ. **soon**, *illico*, ſona, SΠΝS. **yea**, *etiam*, ᵹea, GΑ, vel GΑΙ. **yes**, *etiam*, ᵹyſe, quod occurrit *Math.* 17. 25. þa cꝛæð he. ᵹyſe. he deð. **long**, ab andlanᵹ, *in longum*, *per*: ut, ꝼoꝛ ſe heꝛe up andlanᵹ Sıᵹene, *perrexit exercitus longo tractu per Sequanam*. Chron. Saxon. Ann. DCCCLXXXVII. **about**, *circum*, *circiter*, ab onbutan. ⁊ ſloᵹon moniᵹe men æt Doceꝛatune. and þæꝛ onbutan. *Anglice*: **And slew many men at Docnortun, and there abouts.**

* *Nam lingua Antiquorum Saxonum, & Anglorum, qui ducibus Hengista, & Horsa circa annum Christi 450 Britanniam advenerunt, ut multo propior accessit ad Gothicam veterem, quod alibi ostendimus, quam posterorum suorum sequior sermo; sic multa illius vocabula etiamnum audiuntur præsertim in locis à Londino longius dissitis. Sic apud Eboracenses* **ows**, *Ulphila-Gothice*, *&* *Cimbrice* ΑΠΗS, **auhs**, *est* bos. To **lake**, *Cimbrice* **ad leika**, *Mæso-Gothice* ΛΑΙΚΑΝ, ludere, *inde etiam apud Cimbros* **leikur**, ludus. **Barnaleikur**, jocus puerilis. **euhn**, *Mæso-Gothice* ΑΠΗΝ, clibanus. To **loup**, saltare, *Ulphila-Gothice* ΗΛΑΠΠΑΝ. *Hisce addas* to **whoop**, clamare, ΥΧΠGΑΝ.

CAP.

Caput Secundum.

Cap. 2.

De Articulo.

Linguæ *Anglosaxonica*, & *Gothica*, vel *Mæso-Gothica* ejus mater, pro genio suo, haud secus, ac Græca, Articulo præpositivo delectantur, qui variatus per casus in utroque numero nominibus præfigitur. Reg. 1.

Articulus *Anglosax.* se, seo, þæt, ὁ, ἡ, τό significat. Se, præponitur masculinis, seo fœmininis, þæt neutris, & sic declinantur: 2.

Numerus Singularis.			*Numerus Pluralis.*
nom. se. ὁ.	n. seo. ἡ.	n. * þæt. τό.	nom. þa. οἱ. αἱ. τά.
gen. þæs.	g. þære.	g. þis, & þas.	gen. þæra.
dat. þam.	d. þære.	d. þam.	dat. þam.
acc. þone.	ac. þa.	ac. þæt.	acc. þa.
abl. þam.	ab. þære.	ab. þam.	abl. þam.

* þæt *etiam Masculinis, & Fœmininis præponitur ob majorem Emphasin: ut,* gif se berende þæt cennende wif, *si enixam mulierem, vel puerperam prohibeamus*, Bed. E. H. p. 87.

Articulus apud *Anglosax.* non solum appellativis, sed & propriis nominibus præmittitur prorsus ut ὁ, ἡ, apud Græcos, & *il*, & *la* apud *Italos*. Etenim ut hi dicunt ὁ Ἀλέξανδρος, *il Tasso* &c: Sic illi dicunt se Iohannes, *Matth.* 3.4. for þære Herodem, *Matth.* 2.22. þæs Hælendes moder, mater Jesu, qui vocatur Hælend à hælan, *sanare*. se Sibba mid ealle his folce. *Sibba cum omnibus suis. Bed.* H. E. p. 251.

Pro þone legitur scriptum þæne, & þene. Exempla reperiet Lector *Marc.* 12.41. 14.27,71. 6.45. þone, & þæne ponuntur etiam aliquando pro dativo þam: ut, ic Beda sende gretan þone leofestan Cyninge. *Ego Beda salutem mitto dilectissimo Regi. Bedæ* præfat. ad Hist. Eccles. Pro þam etiam non raro occurrit scriptum þan.

Pro seo, secundum primi Capitis quartam regulam occurrit sio: at in Otheri periplû frequenter. Pro seo etiam aliquando reperitur þæs, ut þonne onginneð þæs syn acenned beon. —þonne bið ongiten þæs syn gefremed beon. *tunc peccatum incipit nasci. —tunc peccatum cognoscitur perfici.* Unde, ut opinor, genitivus þære, pro quo occurrit þere; & pro þa accusativo ꝟ seo legitur þæne *Marc.* 5.32. ubi, *circumspiciebat videre eam, quæ hoc fecerat*, sic redditur, þa beseah hine. þæt he gesawe þæne þe þæt dyde.

þæt þæt wif þe wæs þrowiende blodes flowysse heo eadmodlice wæs cumende æfter drihtnes bæce, *p.* 89.

Pro se masculino etiam legitur seo: ut seo Papa, *Papa*. seo Biscop, *Episcopus*. seo Abbat, *Abbas*. *Spelman.* Concil. p. 164, & 166. & alibi. Pronomen etiam aliquando præmittitur articulo, majoris Emphaseos & discretionis causâ: ut, cwæð he se Biscop him to. *Episcopus ei dixit.* cwæð heo seo Abbudisse to him. *dixit ei Abbatissa.* on þinum þam halgum naman gedon me halne, *in tuo sancto nomine*, &c. Cod. MS. de officiis Diurnal. & nocturn. 3. 4. 5. 6.

þe

7. Ðe etiam occurrit præfixum Nominibus per omnes casus, & in utroque Numero, haud secus, ac apud Nos monaptoton **The**: ut, se heofenlica fæder, and þe sunu, and þe halga gast geunne us: *pater cælestis, & filius, & Spiritus sanctus concedat nobis.* Iohannes þe fulluhtere cwæð: *Johannes baptista ait.* þat is þe medeme wæstm þære dædbote: *Hic est fructus dignus pœnitentiæ.* Hu mæg þe læce hælan þe wund: *qui poterit medicus sanare vulnus*, *Bed.* H. E. p. 343, 344. Sic in chartâ *Henrici* tertii, cujus clariss. *Somnerus* nobis copiam fecit in Dictionario suo, sub voce unnan, for þe freme of þe loande: *pro bono gentis.* and schullen don in þe worþnesse of Gode: *& facturi sunt in honorem Dei.* Sic in *Spelm.* Concil. p. 165. And hwilc Abbet þe beð þær coren of þe Munecan: *& quisquis Abbas ibi electus sit à Monachis.* Pro seo etiam occurrit þeo: ut, þeo soðe dædbote ne bið heo na æfter geara ryne gescrifen: *vera pœnitentia non erit post anni curriculum adimpleta*, *Bed.* H. E. p. 344.

8. Ðy etiam occurrit non raro usurpatum loco þam: ut, to fundenes cildes fostre þy forman geare gesylle six scill. þy æfteran geare twelfe. þy þriddan xxx. *ad puerum expositum enutriendum dabuntur anno primo solidi seni, secundo duodeni, tertio triginta.* Cuþræd gefeaht þy twelftan geare his rices wið Æþelbald: *Anno Regni sui duodecimo contra Æthelbaldum pugnavit Cuthredus*, Chron. *Sax.* mid þy Biscope þone þe hi hine sealdon: *cum Episcopo, quem ei dederant*, *Bed.* H. E. p. 76. Se wæs mid þy manfullan wæpne acwealde: *qui sica nefanda peremptus erat*, p. 131. mid þy foresprecenan Biscope he sæt æt his undern-swæsendum: *cum præfato Episcopo sedit ad prandium*, p. 174. Ðy wite Tuda wæs of middangearde genumen: *hac plaga Tuda raptus est è mundo.* Ðy uplican dome stihtigende: *superno dispensante Judicio*, p. 262.

9. † Articulus *Gothicus* SA, ὁ; SO, ἡ; ÞATA, τό. Sic declinatur

† *Exempla, in quibus Articulus Græcus, & Mæso-Gothus perinde usurpantur.* *Math.* 5. 16. ATTAN ÏZWARANA ÞANA ÏN HIMINAM: τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. *v.* 24. AFLET ÞAR ÞO GIBA ÞEINA: Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου. *Math.* 6. 1. FRAM ATTIN ÏZWARAMMA ÞAMMA ÏN HIMINAM: παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. *v.* 2. ÞAI LIUTANS: οἱ ὑποκριταί. SO ARMAHAIRTIÞA ÞEINA: ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη. HLAIF UNSARANA ÞANA SINTEINAN: τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον. LIUHAÞ ÞATA ÏN ÞUS RIQIS. ÞATA RIQIS ƕAN FILU: τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; ATTINS MEINIS ÞIS ÏN HIMINAM: τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ÞATA ÞRUTSFILL ÏS: αὐτοῦ ἡ λέπρα. JAH ALLANS ÞANS UBILAHABANDANS: καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. ÞATA GAMELIDO: τὸ ῥηθέν. ÞOS MITONINS ÏZE: τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν. DU ÞAIM SIPONJAM ÏS: τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. SA LAISAREIS ÏZWAR: ὁ διδάσκαλος ὑμῶν. ÞO NATJA SEINA: τὰ δίκτυα αὐτῶν. ÏN ÞIZOS MANAGEINS: διὰ τὸν ὄχλον. ÞAN ÞIZAI BAURG JAINAI: ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ, *Marc.* 6. 11. UNTE ÞIZE ÏST ÞIUDANGARDI GUÞS: τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, *Marc.* 10. 14.

Numerus

Numerus Sing.	*Numer. Plural.*
nom. † 𐍃𐌰.	n. 𐌸𐌰𐌹, & 𐌸𐍉.
gen. 𐌸𐌹𐍃.	g. 𐌸𐌹𐌶𐌴.
dat. 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰.	d. 𐌸𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐌸𐌰𐌽𐌰.	ac. 𐌸𐌰𐌽𐍃, & 𐌸𐍉.
abl. 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰.	ab. 𐌸𐌰𐌹𐌼.

† *&, ni malè memini, semel occurrit* 𐌸𐌰𐌽𐌰.

Pro 𐍃𐌰, legitur per-sæpe 𐍃𐌰𐌷, & 𐍃𐌰𐌴𐌹. pro 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰, * 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌿𐌷 *Joh.* 10. 3. pro 𐌸𐌰𐌽𐌰, 𐌸𐌰𐌽; ut in *Marc.* 15. 44. & 𐌸𐌰𐌽𐌿𐌷 *Joh.* 6. 27. & haud raro 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰. v. *Luc.* 6. 42. 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌿𐌷 legitur etiam pro 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰, dativo. 10.

* *fortasse ex* 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰 *&* 𐌿𐌷 *Euphonico.*

In plurali pro 𐌸𐌰𐌹𐌼 legitur 𐌸𐌰𐌹𐌼𐌴𐌹, & pro 𐌸𐌰𐌽𐍃, 𐌸𐌰𐌽𐌶𐌴𐌹. 11.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐍃𐍉.	n. 𐌸𐍉𐍃.
gen. 𐌸𐌹𐌶𐍉𐍃.	g. 𐌸𐌹𐌶𐍉.
dat. 𐌸𐌹𐌶𐌰𐌹.	d. 𐌸𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐌸𐍉.	ac. 𐌸𐍉𐍃.
abl. 𐌸𐌹𐌶𐌰𐌹.	ab. 𐌸𐌰𐌹𐌼.

Pro 𐍃𐍉, legitur 𐍃𐍉𐌷 *Luc.* 2. 2. & 𐍃𐌹 * *Luc.* 1. 29. & 𐍃𐌰𐌹. Pro 𐌸𐌹𐌶𐍉𐍃, 𐌸𐌹𐌶𐍉𐌶𐌴𐌹, pro 𐌸𐌹𐌶𐌰𐌹, 𐌸𐌰𐌼𐌴𐌹 *Marc.* 9. pro 𐌸𐍉, 𐌸𐌰𐌽𐌴𐌹. 12.

* *& Luc.* 7. 44, 45.

𐌸𐌰𐍄𐌰 incerti generis nominibus præponitur: ut, 𐌸𐌰𐌽𐌿𐌷 𐍀𐌴𐌹𐌻𐌰𐍄𐌿𐍃 𐌷𐌰𐌹𐌷𐌰𐌹𐍄 𐌲𐌹𐌱𐌰𐌽 𐌸𐌰𐍄𐌰 𐌻𐌴𐌹𐌺, τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. 𐌵𐌴𐌼𐌿𐌽 𐌱𐌹𐌼𐌰𐌹𐍄𐌰𐌽 𐌸𐌰𐍄𐌰 𐌱𐌰𐍂𐌽, ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον. 𐌸𐌰𐍄𐌰 sic declinatur: *Marc.* 6. 24. 13.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌸𐌰𐍄𐌰, & 𐌸𐍉.	n. 𐌸𐍉.
gen. 𐌸𐌹𐍃.	g. 𐌸𐌹𐌶𐌴.
dat. 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰.	d. 𐌸𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐌸𐌰𐍄𐌰.	ac. 𐌸𐍉.
abl. 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰.	ab. 𐌸𐌰𐌹𐌼.

Præterea notandum est à discentibus, in linguis hisce cognatis, præsertim in matrici, articulum præpositivum cum *demonstrativi*, tum *relativi* pronominis vim & naturam obtinere, ut in Capite quinto fusiùs dicetur. Pro 𐌸𐍉 legitur 𐌸𐌰𐌽𐌹𐌽 *Luc.* 10. 21. pro 𐌸𐌹𐍃, 𐌸𐌹𐌶. 14.

CAPUT TERTIUM.

De Nomine.

Cap. 3.

Reg. 1.

NOmen eſt vel Subſtantivum, vel Adjectivum. Subſtantivum vel ſimplex eſt, vel compoſitum: Simplex, ut ƿıꞇe, *pœna.* huſ, *domus.* hıƿe, *domus* vel *familia.* ᵹeꝺale, *diviſio.* Compoſitum: ut ƿıꞇe-huſ, *domus ſuppliciorum.* hıƿ-ᵹeꝺale, *repudium.* henne-æᵹ, *gallinæ ovum.* (ex henne & æᵹ) buꞇan an henne æᵹ, *niſi unum gallinæ ovum. Bed.* H.E. p. 226. Et ut linguarum nulla magis gaudet, ita nulla (ne Græcâ quidem exceptâ) in componendis nominibus eſt felicior, quàm *Angloſaxonica*; utpote quæ res omnigenas rerumque affectiones, & reſpectus abſque omni ambage ſuis συζυγίαις clarè, & eleganter ſolet exprimere. Quiſquis vel primis labris *Ang.Saxonicam* attigerit, hanc compoſitorum emphaticam elegantiam non ſine magno ſui delectamento percepturus eſt. En prælibamina quædam! nomina ſcilicet, quibus ſua varietate ludens Cædmon *Arcam Noæ* vocavit. Mere-huſ, *domus marina.* ƿuꝺu-ꝼæſꞇen, *ligneum caſtrum.* Mere-cıeſꞇe, *Arca marina.* Sunꝺ-ꞃeceꝺ, *Aula marina.* ƿæᵹ-boꞃꝺ, *tabernaculum in fluctibus.* ƿæᵹ-ꝼele, *tabulatum in fluctibus.* ſꞇꞃeam-ƿeall, *fluctuum murus.* hꞃoꝼ-ᵹeꝼoꞃ, *tectum mobile.* Quibus adde lıꝼ-ꝼꞃea, *vitæ dominus.* ᵹaſꞇ-ᵹeꝺal, *Spiritus ſeparatio*, i. e. *mors.* eþel-ſꞇol, *patria.* heolſꞇeꞃ-ſceaꝺo, *antrum tenebroſum*, i. e. *chaos.* Hic obſervandum eſt priorem vocem in *compoſitis* Subſtantivis & duas priores in *decompoſitis* † Adjectivi naturam habere, & per Adjectivum debere reddi Latinè; aut ubi deſunt Adjectiva, per ſuum genitivum, vel periphraſin Adjectivo æquipollentem. ex. gr. Iſeꞃn-benꝺ, *vinculum ferreum.* Bıſceoƿ-ſcıꞃe, *Parœcia,* [hodie *Diæceſis.*] Verbum verbo, præfectura Epiſcopalis. ſcıꞃe-bıſceoƿ, *Epiſcopus Diæceſanus.* Ƿılꝼeꞃþ ƿæſ aꝺꞃıꝼen oꝼ hıſ Bıſcopſeꞇꞇle: *Wilfredus pulſus eſt à ſede ſua Epiſcopali.* Lonꝺonceaſꞇꞃe bıſcoƿ, *Londinenſis Epiſcopus.* Canꞇƿaꞃabuꞃᵹcyꞃıcea, *Eccleſia Cantuarienſis.*

† *Subſtantivam vocem in compoſitis* adjectivè *poſitam Celeberr.* Joh. Walliſius *in ſuâ Gramm.* Angl. *aptè vocat Adjectivum* reſpectivum, *utpote quo* reſpectus alii ferè omnes (*præter eos, qui adjectivo poſſeſſivo innuuntur*) innui ſolent.

Nomina apud *Angloſax.* variantur per caſus, perinde ac apud Græcos, & Latinos. Subſtantiva verò variantur (quatenus mihi hactenùs obſervare licuit) ſex modis, ac proinde dici poſſint declinationes apud *Angloſaxones* eſſe *ſex*:

Prima declinatio eſt Nominum, quæ faciunt genitivum ſingularem in eſ, dativum in e, nominativum pluralem in aſ, genitivum in a, & dativum in um: ut,

Num.

R H Palgrave

A		a	a
B		b	b
C		c	c
D		d	d
E		e	e
F		f	f
G		g ʒ	g
H		h	h
I		i	i
K		k	k
L		l	l
M		m	m
N		n	n
O		o	o
P		p	p
R		r	r
S		s	s
T		t	t
Ð Þ		ð þ	th
U		u	u
Ƿ	W	ƿ	w
X		x	x
Y		y	y
Z		z	z

1.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. ſmið, *faber.*	n. * ſmiðaſ.
gen. * ſmiðeſ.	g. ſmiða.
dat. ſmiðe.	d. ſmiðum.
acc. ſmið.	ac. ſmiðaſ.
voc. eala þu ſmið.	v. eala ʒe ſmiðaſ.
abl. ſmiðé.	ab. ſmiðum.

* * *inde in noſtrati ſermone, nominum ſubſtantivorum genitivus ſingularis, & nominativus pluralis exeunt regulariter in* s, *vel* es: *ut in* ſtones, *quod* lapidis, & lapides *ſignificat.*

Secunda Declinatio eſt Nominum, quorum nominativus ſingularis exit in a, genitivus, dativus, accuſativus, & ablativus in an; nominativus etiam pluralis in an, genitivus in a, & dativus in um: ut,

2.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. ƿiteʒa, *Propheta.*	n. ƿiteʒan.
gen. ƿiteʒan.	g. ƿiteʒena.
dat. ƿiteʒan.	d. ƿiteʒum.
acc. ƿiteʒan.	ac. ƿiteʒan.
voc. eala þu ƿiteʒa.	v. eala ʒe ƿiteʒan.
abl. ƿiteʒan.	ab. ƿiteʒum.

4.

Propria exeuntia in a eodem modo declinantur: ut,

nom. Maria.
gen. Marian.
dat. Marian.
acc. Marian.
voc. eala þu Maria.
abl. Marian.

On þa ẏlcan tið he ƿæſ abẏſʒað mið heƿiʒum ʒeƿeohtum ƿið Blædlan, and Attilan Huna cẏninʒum: *Graviſſimis eo tempore bellis cum Blædla, & Attila Hunnorum Regibus erat occupatus, Bed.* H. E. lib. 1. c. 2.

Tertia Declinatio eſt Nominum, quæ variantur ad exemplar primæ Declinationis, excepto nominativo plurali, qui terminatur in u: ut, 5.

3.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. andʒit, *ſenſus.*	n. andʒitu.
gen. andʒiteſ.	g. andʒita.
dat. andʒite.	d. andʒitum.
acc. andʒit.	ac. andʒitu.
voc. eala þu andʒit.	v. eala ʒe andʒitu.
abl. andʒite.	ab. andʒitum.

Terminatio pluralis u ſecundum 3. *Reg. cap.* I. non raro mutatur in o & a, ut ʒemæro & ʒemæra, pro ʒemæru, *fines, termini.*

6. Quarta declinatio est nominum, quæ variantur prorsus ut in prima, nisi quod nominativus pluralis eandem sortiatur terminationem cum singulari: ut,

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ƿoꞃꝺ, *verbum.*	n. ƿoꞃꝺ.
gen. ƿoꞃꝺeꞅ.	g. ƿoꞃꝺa.
dat. ƿoꞃꝺe.	d. ƿoꞃꝺum.
acc. ƿoꞃꝺ.	ac. ƿoꞃꝺ.
voc. eala þu ƿoꞃꝺ.	v. eala ᵹe ƿoꞃꝺ.
abl. ƿoꞃꝺe.	ab. ƿoꞃꝺum.

Sic beaꞃn, cılꝺ, ƿıꝼ; faciunt in *plur.* beaꞃn, cılꝺ, ƿıꝼ.

7. Quinta declinatio est nominum, quæ inflectuntur per omnes casus, ut in prima, nisi quod genitivum singularem emittant in e, & nominativum pluralem in a: ut,

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ƿıln, *ancilla.*	n. ƿılna.
gen. ƿılne.	g. ƿılna.
dat. ƿılne.	d. ƿılnum.
acc. ƿıln.	ac. ƿılna.
voc. eala þu ƿıln.	v. eala ᵹe ƿılna.
abl. ƿılne.	ab. ƿılnum.

Sic ꞅƿuꞅꞇoꞃ, & ꞅƿeoꞅꞇoꞃ *soror*, faciunt in *plur.* ꞅƿuꞅꞇꞃa, ꞅƿeoꞅꞇꞃa, ᵹeꞅƿeoꞅꞇꞃa, *sorores.*

8. Sexta declinatio est nominum, quorum nominativus singularis exit in u, genitivus in a, dativus, accusativus, & vocativus, etiam in u, & quæ in plurali numero formantur per omnes casus, ut in quinta. ex. gr.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ꞅunu, *filius.*	n. ꞅuna.
gen. ꞅuna.	g. ꞅuna.
dat. ꞅunu.	d. ꞅunum.
acc. ꞅunu.	ac. ꞅuna.
voc. eala þu ꞅunu.	v. eala ᵹe ꞅuna.
abl. ꞅunu.	ab. ꞅunum.

9. Quædam tamen occurrunt irregularia, & planè Heteroclita. Sic ꝼæꝺeꞃ, *pater* est monaptoton in singulari, in plurali vero sequitur formam primæ declinationis. Sic etiam bꞃoþoꞃ, *frater*, & moꝺoꞃ, *mater* sunt heteroclita quæ faciunt in obliquis *sing. num.* bꞃoþoꞃ, & bꞃeþeꞃ, moꝺoꞃ & meꝺeꞃ. Bꞃoþoꞃ, in plurali sequitur formam tertiæ declinationis reddens bꞃoþꞃu, & ᵹebꞃoþꞃu. Hisce addantur ꝼoꞇ, *pes*, & man, *homo*, quæ faciunt in recto *plur.* ꝼeꞇ, men. Æᵹ, *ovum*, cealꝼ, *vitulus*, quæ faciunt in plurali * æᵹꞃu, & cealꝼꞃu. þa þe on þıꞅ halᵹan ꞇıꝺe maᵹan cyꞅe, anꝺ æᵹꞃu, anꝺ ƿın, anꝺ

* *huc refer monaptotum plurale* ᵹeꞅcy, *calcei.* G. ΓΑSKΩh *in Gen.* ΓΑSKΩhG.

and ꝼiꝼc ꝼoꝛgan: *qui vero, hoc sancto tempore, caseo, & ovis, & vino, & piscibus abstinere possint*, *Spelm*. Concil. p. 614. ẏmbꞇꞃẏmꝺon me cealꝼꞃu maniᵹe: *circumdederunt me vituli multi, Ps*. 21. 22.

Nota etiam, quod nomina propria Latina non raro immutata, & suo more finita inveniuntur apud *A.Sax*. tam in recto, quam in obliquis: ut, Ᵹaiuꞅ ꞅe Caꞅeꞃe oꞃꞃe naman Iuluꞅ. Claudiuꞅ ꞅe Caꞅeꞃe ꞅe pæꞅ ꝼeoꞃþa ꝼꞃam Auᵹuꞅꞇo. þone æþelan Albanum ꞅe peꞃꞇmbeꞃenꝺe Bꞃẏꞇon ꝼoꞃþbeꞃeꝺ. ꞅeo heꞃᵹunᵹ pæꞅ þuꞃh Alaꞃicum cẏninᵹ ᵹeꝼoꞃꝺen. Ꞁe ealꝺeꞃlicneꞅꞅe onꝼenᵹ ꝼꞃom Bonifatio þam papan. Excipe ab hâc regulâ casum genitivum, qui fere semper exit in eꞅ: ut, þa comon þa æꞃenꝺꞃacan ꞇo Albaneꞅ huꞅe. ꞅe pæꞅ acpealꝺ ꝼoꞃ Cꞃiꞅꞇeꞅ ᵹeleaꝼan; & unum nominativum Cꞃiꞅꞇ, nam Chꞃiꞅꞇuꞅ, quatenus mihi observare contigit, haud legitur in avitâ linguâ.

Non rarò etiam appellativa Latinorum leguntur in sermone *A.S.* more Latino terminata: ut, þẏ ꞇpelꝼꞇan ꝺæᵹe kalenꝺaꞃum Auᵹuꞅꞇaꞃum: *die XII. Calendarum Augusti, Bed*. H. E. p. 130. ꞅe mæꞅꞅe-pꞃeoꞅꞇ oꞃaꞇionem aꞃæꝺꝺe: *presbyter orationem dabat*. ᵹoꝺ hẏꞃꝺe pæꞅ Peꞇꞃuꞅ, anꝺ ᵹoꝺ hẏꞃꝺe pæꞅ Pauluꞅ, anꝺ ᵹoꝺe pæꞃon þa Apoꞅꞇoli: *bonus pastor erat Petrus, bonusque pastor Paulus, bonique erant Apostoli*.

Terminationes Substantivorum in lingua *Anglos*. plures sunt, quàm quæ regulis subjici possunt, ne tamen hâc in re penitus desim curiosis, sequentes observationes subjungere placuit. Quædam exeunt in ꝺom, vel ꝺome, quod primò *munus*, & *officium* denotat cum *ditione*, & *dominio*: ut in cẏn-ꝺome, vel cẏninᵹ-ꝺome, *regnum*. ealꝺoꞃ-ꝺome, *præfectura Comitis*. biꞅceoꞃ-ꝺome, *munus Episcopale*. abboꞇ-ꝺome, *Abbatia*. &c. unde in hodierno sermone Anglorum, **popedome**, *Papatus*. **dukedome**, *Ducatus*. **Christendome**, *Christianismus*. Secundò denotat *statum*, *conditionem*, *qualitatem*, *proprietatem*: ut ꝼꞃeoꝺom, *libertas*. þeop-ꝺom, *servitus*. ꝺẏꞅiᵹꝺom, *stultitia*. haliᵹꝺom, *sanctimonia*. huꞃe-ꝺom, *meretricium*. piccunᵹꝺom, *magia*. ꞅpicꝺom, *fraus*. piꞅꝺom, *prudentia*. piꞇiᵹꝺom, *sapientia*. piꞇeꝺom, *prophetia*. Inde nostratia **thealdome**, **wisdome**, **whoredome**, & similia. 10.

Quædam etiam *munus*, & *dominium* significantia producuntur in ꞃice, vel ꞃic: ut, cẏneꞃic, *regnum*. biꞅceop-ꞃic, *Episcopatus*, unde nostrate **Bishoprick**. Sed hæc & hujusmodi potius pro compositis habenda sunt, quia ꞃice, vel ꞃic *dominium*, *ditionem*, & *imperium* significat. 11.

Non pauca producuntur in haꝺ, vel haꝺe, quod etiam *statum*, *conditionem*, & *qualitatem* significat: ut, * mæᵹð-haꝺe, vel mæꝺen-haꝺ *virginitas*, &c. hinc nostratium terminatio in **head**, & **hood**: ut in **maidenhead**, **childhood**, **knighthood**, *virginitas*, *pueritia*, *dignitas equestris*. Sed si quis hujusmodi potius ad compositorum classem reducenda contenderit, eo quod haꝺ *ordinem*, *sexum*, *gradum*, *statum*, & *qualitatem* significet, non reclamabo. 12.

* *à Goth*. ΜΑΓΑΦ, virgo.

Nonnulla terminantur in ꞅcẏꞃ, vel ꞅcẏꞃe: ut ᵹeꝼeꞃ-ꞅcẏꞃe, *sodalitas*. ꞇun-ꞅcẏꞃe, *villicatio*, vel *villici munus*, nisi hæc, & hujusmodi quoque composita potius censenda sunt, quia ꞅcẏꞃ, vel ꞅcẏꞃe *præfecturam*, *curam*, *munus*, *negotium*, & *occupationem* significat. 13.

Quædam

14. Quædam desinunt in ſcyp, vel ſcype: ut ʒeꝼeꞃ-ſcype, *ſocietas*. þeᵹnſcype, Thani *dignitas, vel munus*. ʒebeoꞃ-ſcype, *convivium*. ƿeoꞃð-ſcype, *dignitas*, &c. hinc noſtratium terminatio in **ſhip**: ut in **ſteward-ſhip**, *villici munus*. **Alderman-ſhip**, *munus Senatoris urbani*, &c.

15. Multa terminantur in a: ut cempa, *miles*. oxa, *bos*. ʒeꞃeꝼa, *comes*. nama, *nomen*, quorum non pauca fiunt *Anglica* abjiciendo *a* finalem, vel mutando in *e*.

16. Alia finiuntur in ꞃedenne, ꞃædenne: ut ʒeꝼeꞃ-ꞃedenne, *ſocietas*. hiꞃꞃedenne, *familia*. ʒecꞃid-ꞃædenne, *pactum*.

17. Plurima terminantur in anʒe, inʒe, onʒe, unʒ: ut, biʒanʒe, *cultus*. onbꞃyꞃdinʒ, *compunctio*. ƿoꞇonunʒ, *ploratus*. biꞃmeꞃunʒe, *illuſio*. hæꝼtnunʒe, *captivitas*. leaſunʒe, *mendacium*. quibus adde onſtinʒ, cujus ſenſum non ſatis aſſequutus clariſſimus *Spelmannus* tanquam inexplicabilem præteriit in * epiſtolâ *Agathonis* Papæ, quâ certas quaſdam immunitates conceſſit monaſterio *Medeshamſtedenſi*, vel *Petroburgenſi*, ubi hæc verba: þat ne Kynninʒ, ne Biſcop, ne Eorl. ne nan man have nan onſtinʒ, ſic vertit: *ut nec Rex aliquis, aut Epiſcopus, aut Comes, aut quiſquam alius* onſtinʒ *exigat, vel percipiat*: ex adverſo tamen in margine addit *forte hoſpitium*. Somnero, *tributum, vectigal*. Certè STIGUAN apud *Gothos*, unde vox derivata videtur, ſignificat cum magno comitatu & pompa procedere, unde forſan ONSTING ſignificat *jus hoſpitii*, quod Rex, Epiſcopus vel alius aliquis dominus à vaſallis ſibi, & ſuis vendicat, vel ſumptum, & viaticum, quem miniſtrare ſolent vaſalli domino, cùm magno ſtipatus comitatu proficiſcatur. Hæc obiter.

* Concil. p. 164.

18. Haud pauca fœminina exeunt in neſ, neſſe, vel nyſſe: ut, dyſiʒneſſe, *ſtultitia*. þꞃineſſe, *Trinitas*. ʒelicneſſe, *ſimilitudo*. ſoðꝼæſtnyſſe, *veritas*. Retinetur adhuc fœminina hæc terminatio apud noſtrates in **whiteneſſe**, *albedo*. **hardneſſe**, *durities*. **newneſſe**, *novitas*. **greatneſſe**, *magnitudo*, & mille aliis. Apud *Gothos* multa fœminina terminantur in NS, quod per primi Capitis *R*. 2. valet NES: ut, GALAUBEINS, *fides*. GAMELEINS, *ſcriptura*. GARAIHTEINS, *juſtitia*. GOLEINS, *ſalutatio*. Hinc, ni fallor, neſſe *Angloſaxonum*.

19. Quædam exeunt in þ vel þe: ut, mæʒð, *poteſtas*. mæʒðe, *provincia, cognatio*. ꝼꞃymðe, *principium*. þieꝼðe, *furtum*. ʒeſiðe, *viſio*. ʒeſælðe, vel ʒeſylðe, *fœlicitas*. myꞃðe, *hilaritas*. Hinc terminatio *Anglica* in **th**, vel **the**: ut in **drougth**, vel **drought**, *ariditas*. **growth**, *incrementum*. **mouth**, *os, oris*. **tithe**, *decima*. **mowth**, *demeſſio*. **tooth**, *dens*. **broth**, *juſculentum*. **oath**, *juramentum*. † **death**, *mors*. * **heath**, *planities inculta, ericetum*. **breadth**, *latitudo*. **depth**, *profunditas*. Apud *Gothos* quoque Þ, & ÞA eſt terminatio Nominum; ut in GUÞ, *Deus*, *Angloſaxonicè* Ƿod. QIÞ, *uterus*. MAGAÞ, *virgo*. LIÞU, *artus*, *Angloſax*. lið. AIRÞA, *terra*, *Angloſax*. eoꞃð, *Anglicè* **earth**. MERIÞA, *rumor*. Et quis dubitare poteſt, quin þ, & þe *Angloſaxonum* orta ſit à *G*. Þ, & ÞA.

† Goth. DAUÞUS.
* Goth. HAIÞIA.

20. Multa exeunt in eꞃ, vel eꞃe: ut, Ƿodſpelleꞃ, *Evangeliſta*. ꝼulluhteꞃ, *baptiſta*. ſædeꞃe, *ſeminator*. Hic, ut alicubi obſervat *Thomas Mareſchallus*, monendum eſt, particulam finalem eꞃ forſan per Aphæreſin

Eupho-

Euphonicam fieri à voce † ƿeꞃ, quæ *virum* ſignificat, ac ſi fulluhteꞃ, v. gr. contraheretur ex fulluht-ƿeꞃ. Equidem non video, quin *Baptiſta* dici poſſit fulluht-ƿeꞃ eodem ſenſu, ac *Agricola* dicitur Æceꞃ-man: * ac apud veteres Cimbros *juriſperitus*, **laga-madur**. *prædo*, **stiga-madur**, an **high-way-man**. Viderint critici, quid de hâc re ſtatuendum ſit. Certè huic conjecturæ favet, quod Scoti in multis Saxonizantes *juriſperitum* dicunt **a law-wer**, ac ſi olim *Saxonicè* ſcriberetur laᵹ ƿeꞃ, & in noſtrâ etiamnum linguâ omne verbum format ſubſtantivum agentis in **er**: ut in **builder**, *ædificator*. **pleader**, *cauſidicus*. **swearer**, *dejurator*. **drinker**, *compotator*, &c.

† G. 𐍅𐌰𐌹𐍂.

* v. Lexicon Runicum Ol. Wormii.

Haud pauca (quorum magna pars ſunt diminutiva) etiam formantur in linᵹ: ut, hæꝼtlinᵹ, *captivus*. helꝼlinᵹ, *dupondium*. ƿæꞃlinᵹ, *captivus*, *ſeditioſus*. cnæꞃlinᵹ, *adoleſcens*, *puellus*. Æþelinᵹ, ut videtur, per craſin ab Æþel-linᵹ, *princeps*, *nobilis juvenis*. Et lytlinᵹ, pro lytel-linᵹ, *parvulus*. Retinetur & hoc affixum finale apud *Anglos*: ut in **nestling** (à **nest**, *nidus*) *pullus tenellulus poſtremo excluſus*, & *nido*, poſtquam cæteri pulli avolarint, *adhærens*. **hireling**, *mercenarius*, ab **hire**, *merces*. **suckling**, *lactens*; niſi quis talia potius in Adjectivorum claſſe ponenda cenſeat. 21.

Nomina maſculina apud *A.S.* formant ſua fœminina in eꞅꞇꞃe, iꞅꞇꞃe, ẏꞅꞇꞃe, ut nomina maſculina apud Latinos in *or* exeuntia formant fœminina in *ix*. Ex. gr. ꞅẏnᵹeꞅꞇꞃe, *cantrix*. ꞅæðẏꞅꞇꞃe, *ſeminatrix*. ꞃæðẏꞅꞇꞃe, *lectrix*. læꞃẏꞅꞇꞃe, *doctrix*. bæceꞅꞇꞃe, *piſtrix*. Receꞅꞇꞃe, *Rectrix*. 22.

Patronymica deſinunt in inᵹ: ut, Eleꞅinᵹ, † *Eliſides*, vel *filius Eliſæ*. Cenꝼuꞅinᵹ, *Cenfuſides*, vel *filius Cenfuſi*. Ida ƿæꞅ Eoppinᵹ. Eoppa ƿæꞅ Eꞅinᵹ. Eꞅa Inᵹinᵹ. Inᵹin Anᵹenƿitinᵹ. Anᵹenƿit Alochinᵹ. Aloc Beonocinᵹ. Beonoc Bꞃandinᵹ. Bꞃand Bældæᵹinᵹ. Bældæᵹ Ƿodeninᵹ. Ƿoden Fꞃiþoƿulꝼinᵹ. Fꞃiþoƿulꝼ Finninᵹ. Finn Godƿulꝼinᵹ. Godƿulꝼ Geatinᵹ. *Ida fuit Eoppæ filius*: *Eoppa Eſæ*: *Eſa Ingini*: *Inginus Agenwitæ*: *Agenwita Aloci*: *Aloc Beonoci*: *Beonoc Brandi*: *Brandus Bealdægi*: *Bealdægus Wodeni*: *Wodenus Frithowulfi*: *Frithowulfus Finni*: *Finnus Godulfi*: *Godulfus Geatæ*. *Chron. Sax.* ad calcem Hiſtor. Eccleſ. *Bedæ*. p. 510. anno DXLVII. vid. quoque p. 514. an. DCXXVI. & p. 510. an. DLII, DLX. & p. 512. an. DXCVII. *Bedæ* Hiſt. Eccleſ. p. 6, 7. 23.

† Haud diſſimiliter apud Latinos: ut in Libertinus, Auguſtinus, i. e. filius liberti Auguſti.

Participia præſentis temporis abſolutè poſita ſubſtantivè ſignificant: ut, Demende, *Judex*. 24.

Si quis perpendat ſummam illam cognationem, quæ *Angloſaxonicæ* cum *Mœſo-Gothicâ* eſt, dubium ei eſſe non poteſt, quin, ut illius, ſic & hujus linguæ ſubſtantiva regulariter per ſex caſus, & ſub diverſis inflectendi formulis varientur. Sed quum *Ulphila-Gothicæ* verſionis, quæ extant, reliquiæ ne ſatis quidem exemplorum ad colligendas regulas grammaticales ſuppeditent, rogandus eſt pro humanitate ſuâ curioſus Lector, ut quantillum in hâc re præſtitero, æquo animo accipiat. En, perluſtratis iterùm atque iterùm *Gothicis* Evangeliis, unum atque alterum integrum exemplum; cætera manca ſunt vel caſu, vel numero, vel utroque. 25.

Exemplum

Exemplum integrum himins, *cælum.*

Exempl. I.
† *Cælum*
Isl. Himen.
Suec. Him-
mel.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. † himins.	n. * himinans.
gen. himinis.	g. himine.
dat. himina.	d. himinam.
acc. himin.	ac. himinans.
voc. ꝏ himins.	voc. ut nom.
abl. himina.	ab. himinam.

* *neutra terminantur in* a: *ut in* waurkja. *verba,* waurstwa. opera.

Exempl. II.

Num. Singul.
nom. galaubeins, *fides.*
gen. galaubeinais.
dat. galaubeinai.
acc. galaubein.
voc. ut nom.
abl. galaubeinai.

Exempl. III.

Num. Sing.
nom. hunslastaþs, *altare.*
gen. hunslastadis.
dat. hunslastadai.
acc. hunslastad.
abl. hunslastadai.

lukarnastaþs facit in abl. lukarnastaþin *Math.* 5. 15.

Exempl. IV.

Num. Sing.
nom. fan, *dominus.* gen. fanins.
dat. fanin. acc. fan.
voc. fan. abl. fanin.

Exempl. V.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. handus, *manus.*	nom. † handuns.
gen. handaus.	gen. * handiwe.
dat. handau.	dat. handum.
acc. handun.	

† sunus facit sununs in nom. *Plur.*
* Sic leguntur fotiwe, suniwe, þankiwe, [wintriwe, & liþiwe à liþa.

Exempl. VI.

Num. Sing.
nom. ïaisns. gen. ïaisnis.
dat. ïaisna. acc. ïaisn.
voc. ïaisn. abl. ïaisna.

Exempl. VII.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. hairto, *cor.*	n. hairtona.
gen. hairtins.	
dat. hairtin.	d. hairtam.

Num.

Exemp. VIII. integrum.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. * 𐌰𐌷𐌼𐌰, *Spiritus.*	n. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐍃.
gen. 𐌰𐌷𐌼𐌹𐌽𐍃,	g. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐌴.
dat. 𐌰𐌷𐌼𐌹𐌽.	d. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌼.
acc. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽.	ac. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐍃.
voc. 𐌰𐌷𐌼𐌰.	v. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐍃.
abl. 𐌰𐌷𐌼𐌹𐌽.	ab. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌼.

* huc refer,
nom. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌰, *villicus.*
gen. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌹𐍃.
dat. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌹𐌽.
acc. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌰𐌽.
voc. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌰.
abl. 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰𐌲𐌰𐌲𐌾𐌹𐌽.

Exempl. IX.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐌰, *judicium.*	nom. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐍉𐍃.
gen. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐍉𐍃.	
dat. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐌰𐌹.	
acc. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐌰.	
abl. 𐍃𐍄𐌰𐌿𐌰𐌹.	

Huc refer,
nom. 𐌷𐌰𐌹𐌸𐌾𐍉, *ager.*
gen. 𐌷𐌰𐌹𐌸𐌾𐍉𐍃.
dat. 𐌷𐌰𐌹𐌸𐌾𐌰𐌹.

Exempl. X.

Num. Sing.
nom. 𐌰𐌹𐍅𐌰𐌲𐌲𐌴𐌻𐌾𐍉, *Evangelium.*
gen. 𐌰𐌹𐍅𐌰𐌲𐌲𐌴𐌻𐌾𐍉𐌽𐍃.
dat. 𐌰𐌹𐍅𐌰𐌲𐌲𐌴𐌻𐌾𐍉𐌽.

Huc refer,

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉, *parabola.*	nom. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉𐌽𐍃.*
gen. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉𐌽𐍃.	
dat. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉𐌽.	dat. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉𐌼.
acc. 𐌲𐌰𐌾𐌿𐌺𐍉𐌽.	

Exempl. XI.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌹, *pax.*	
gen. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌾𐌹𐍃.	gen. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌾𐌴.
dat. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌾𐌰.	dat. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌾𐌰𐌼.
acc. & abl. 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌹.	

Exempl. XII.

Num. Sing.
nom. † 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐌲𐌰𐍂𐌳𐌰𐌹, *regnum.*
gen. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐌲𐌰𐍂𐌳𐌾𐍉𐍃.
dat. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐌲𐌰𐍂𐌳𐌾𐌰𐌹.
acc. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐌲𐌰𐍂𐌳𐌾𐌰.

† huc refer,
nom. 𐌼𐌰𐍅𐌹, *puella.*
gen. 𐌼𐌰𐌿𐌾𐍉𐍃.
dat. 𐌼𐌰𐌿𐌾𐌰𐌹.

Exemp. XIII integrum.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌴𐌹𐍃, *discipulus.*	n. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌾𐍉𐍃.
gen. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌴𐌹𐍃.	g. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌾𐌴.
dat. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌹.	d. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌾𐌰𐌼.
acc. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌹.	ac. 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌾𐌰𐌽𐍃.

voc. SIPONEIS.	v. SIPONJOS.	
abl. SIPONI.	ab. SIPONJAM.	

Exemp. XIV.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. QINO.	n. QINONS.
	g. QINONO.
dat. QINON.	d. QINOM.
acc. QINEIN.	ac. QINONS.
	ab. QINOM.

26. Horum Exemplorum alia creſcunt in genitivo, & faciunt declinationes impariſyllabicas, alia non creſcunt, & faciunt pariſyllabicas; & quatènus conjicere liceat, haud multa occurrent, quæ ad aliquod XIV Exemplorum non reducantur. Ad primum inflectuntur KAISAR, KAISARIS, KAISARA, *Cæſar.* LIUHAÞ, LIUHADIS, LIUHADA, *lux.* GUÞ, GUÞS, pro GUÞIS, GUÞA, *Deus.* DAGS, DAGIS, DAGA, *dies.* ÞIUDANS, ÞIUDANIS, ÞIUDANA, *Rex.* BROÞAR, *frater*, à cujus nominativo plurali BROÞRAHANS vel BROÞRUNS deducitur brethren, in noſtro ſermone. SKALKS, *ſervus.* AUÞIDA, *eremus, ſolitudo.* BAGMS, BAGMIS, BAGMA, *arbor.* WITOÞ, WITODIS, WITODA, *lex*, &c. Secundum exemplum ſequuntur omnia deſinentia in EINS: ut ANASTODEINS, *principium.* GARAIHTEINS, *juſtitia*, &c. Ad quartum variatur FON, FUNINS, FUNIN, *ignis.* Quintum ſequuntur exeuntia in US; ut XRISTUS, *Chriſtus.* SUNUS, *filius.* PRAUFETUS, *propheta.* UFARASSUS, *abundantia.* HORINASSUS, *meretricium.* GUDJINASSUS, *Sacerdotium.* ÞIUDINASSUS, *regnum.* KALKINASSUS, *adulterium.* Item QIÞUS, *uterus*, & ULBANDUS, *camelus.* Ad ſeptimum variatur AUGO, *oculus.* Ad octavum ATTA, ATTINS, ATTIN, ATTAN, *pater.* WATO, WATINS, WATIN, *aqua.* Ad nonum AIRÞA, *terra.* Ad undecimum FAURAGAGGI, *villici munus.* WALDUFNI, *poteſtas.* Ad XIV BRINNO, *febris*, &c.

27. Nomina diminutiva, & blandientia apud *Gothos* occurrunt formata in * LA, & LO: ſic à MAGUS *puer*, fit MAGULA, *puerulus*, *Job.* 6. 19. à MAWI *puella*, MAWILO, *Marc.* 5. 41. à BARN *infans*, BARNILO. Et ſic forſan à WULFS, *lupus*, WULFILA nomen Epiſcopi *Mæſo-Gothorum*, quod Græci ſcripſere Οὐλφίλας.

* *Sic apud Latinos in* la, *&* lla. lus, *&* llus. lum, *&* llum. *ut in* animula, ſpecula *à* ſpes, puella, lectulus, regulus, libellus, regniculum, ſpecillum, *&c. Diminutiva quædam apud Græcos terminantur in* λος: *ut* ναυτίλος, Nautila.

Regula generalis.

Genitivus pluralis ſemper formatur in E: ut MANNE, *hominum.* FOTIWE, *pedum*, à FOTUS, *pes.* SIPONJE, *diſcipulorum.* AHMANE, *Spirituum.* Excipias tamen genitivos plurales Nominum exeuntium in O,

vel

vel 𐍉𐌽𐌴: ut 𐌿𐌽𐌷𐌿𐌻𐌸𐍉𐌽𐌴, *dæmoniorum*, ab 𐌿𐌽𐌷𐌿𐌻𐌸𐍉. 𐌵𐌹𐌽𐍉𐌽𐌴, *mulierum*, à 𐌵𐌹𐌽𐍉. † Et 𐌲𐌰𐌱𐍂𐌿𐌺𐍉𐌽𐌴, *fragmentorum*. 𐍀𐌻𐌰𐍀𐌾𐍉, *platearum*, *Math.* 6. 5.

De generibus Nominum, quæ per articulos, adjectiva, participia, & pronomina indicantur, hic nihil tradimus. Obiter tamen observet Lector, ut ut minuta res est, *Solem*, [Sunna, vel Sunne] in *A. Saxonicâ* esse fœminini generis, & *Lunam* [Mona] esse masculini. SEO Sunna ȝetacnað urne Hælend Christ. SE Mona þe weaxð. and wanað. ȝetacnað þas andweardan ȝelaþunȝe. *Sol nostrum J. Christum, Luna, quæ crescit, & decrescit, Ecclesiam præsentem designat*, Bed. *H. E. p.* 144.

Congregat: laþunze (?) (lathe Staff)

† Hisce addantur 𐌱𐌰𐌽𐌾𐍉, ulcerum. 𐌳𐍂𐌰𐌿𐌷𐍃𐌽𐍉, micarum. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐍉, gentium: *quorū nom. Pl.* 𐌱𐌰𐌽𐌾𐍉𐍃. 𐌳𐍂𐌰𐌿𐌷𐍃𐌽𐍉𐍃. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐍉𐍃, *cujus nom. Sing.* 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰. *Inde forsan in* 𐌰 *desinentia, ad exempli noni formam, faciunt genit. Plur. in* 𐍉. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽𐍃 turba, *facit etiam in genit. Pl.* 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽𐍉, *Luc.* 2. 31.

Caput Quartum.

De Adjectivis.

ADjectivum vel est Simplex, ut eadiȝ, *dives*. æfen, *æqualis*. vel Compositivum, ut tir-eadiȝ, *dominatu excellens*. efen-ece, *coæternus*. efen-ſpedelic, *consubstantialis*.

Omnia Adjectiva secundum subjectum exemplum declinantur:

	Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom.	Ȝod, *bonus, um.*	ȝode, *bona.*	n. ȝode, *boni, æ, a.*
gen.	ȝodeſ.	ȝodre.	g. ȝodra.
dat.	ȝodum.	ȝodre.	d. ȝodum.
acc.	ȝodne, ȝod.	ȝode.	ac. ȝode.
voc.	* ȝoda.	ȝode.	v. ȝode, an.
abl.	ȝodum.	ȝodre.	ab. ȝodum.

Hic observandum est, primò accusativum singularem masculini generis formari à nominativo addendo ne. Secundò gen. dat. & abl. sing. adjectivorum fœminini generis terminari in re. Tertiò dat. & abl. singul. adjectivorum mascul. & neutrius generis terminari in um, ut dativum & ablativum pluralem. Quartò genitivum pluralem terminari in ra. Notetur insuper, quod adjectiva, pronomina, & participia cujusvis generis non rarò terminantur in *a* prostheticum, aut finalem suam vocalem in *a* mutant, & tum declinantur † ut substantiva secundæ declinationis exeuntia in *a*. Sic à foreſprecen fit foreſprecena: ut ſe foreſprecena Cyninȝ, *præfatus Rex*. Sic à Ȝodcunde *divinus*, fit Ȝodcunda: ut mid þy Ȝodcundan fultume forlæten wæs, *Divino auxilio destitutus erat*. Hisce addas, ſe ylca ȝeſið, *idem comes*. men ſendon heora dohtor to ȝeþeodenne þam heofflican bridȝuman, *filias suas sponso cœlesti desponsandas mittebant*. On þam ytemestan dæle, *in ultimâ parte*. þat leoht þa halȝan ſaule ſwam þam

Cap. 4. *Reg.* 1. * *v. Math.* 25, 21. 23, 26. 19, 32. *Marc.* 10. 7. † *excipe Gen.* plur. *qui semper exit in* ra.

bendum þær lichoman onlysde, *Ius illa Sanctam illam animam à carnis vinculis absolvit.* se lichoma þære arwurþan fæmnan, *corpus venerabilis virginis.* on þam ylcan mynstre, *in eodem monasterio.* on S. Stephanes cyrican þæs ærestan, and þæs eadigan martyres, *in Ecclesia beati protomartyris Stephani.* Maximè tenet hæc regula in adjectivis *demonstrativè, Emphaticè, & vocandi* casu positis: ut in sequentibus. Oswald se Cristenesta cyning Norþan-hymbra rice, *Oswaldus Christianissimus Rex Northanhymbrorum.* þæt se cynelica hand þæs halgan weres ece gemynd hæfde, *ut regia viri sancti persona memoriam haberet æternam.* Acca se arwyrþa Biscop, *Acca reverendissimus Antistes.* twegen wæron Biscopas. and twegen Mæsse-preostas. ealle þa selestan, *duo erant Episcopi, & duo Presbyteri, omnes præclari.*

Adjectiva Gentilia desinunt in isc: ut Cyrenisc, *Cyrenæus.* Judeisc, *Judæus.* Englisc, *Anglus.* Nazarenisc, *Nazarenus.* Romanisc, *Romanus.* Grecisc, *Græcus.* Ledenisc, *Latinus.* Londenisc, *Londinensis.* Hinc Gentilia nostra in **ish**: ut **Danish**, *Danus.* **Suedish**, *Suedus.* **Scottish**, (contractim **Scotch**) *Scotus.* Legitur SAURAIFYNISKA, *Syro-phœnissa*, *Marc.* 7. 26. & ab HAIÞGS, *ager*, HAIÞIVISK *agreste*, *Marc.* 1. 6. Et huic terminationi in ISKS, ISKA, ISK, respondet Gentilium terminatio apud *Islandos* in **sker**: ut in **Dansker**, *Danicus*, à **Dan**.

Multa formantur ex Substantivis addendo affixum negativum, vel privativum † leas, vel lease: ut recce-leas, *negligens.* scomleas, *impudens.* egeleas, *impavidus.* sac-leas, *sine culpa, insons.* Hinc nobis **careless**, *supinus.* **fatherlesse**, *patre orbus.* **motherlesse**, *matre orbus.* **friendlesse**, *amicis destitutus.* **shamelesse** *impudens.* **saclesse**, *innocens*, & similia. Sciendum verò est leas *Anglosax.* deduci à *M.G.* LAUS, quod significat *liber, solutus, vacuus*, & in compositione privationem, vel defectum denotat: ut in AKRANALAUS, *fructuum expers.* LAUSQUÞRANS, *jejuni.* LAUSHANDAGAN, *inanem*, *Marc.* 12. 3. v. *Junii* gl. G. in voce LAUS. Sic apud *Islandos* maallaus, *mutus.* maal. sermo

Denominativa terminantur in lic, vel lice: ut werlic, *virilis.* ælic, *legitimus.* sælic, *marinus.* wiflic, *muliebris.* cild-lic, *puerilis.* heofonlic, *cælestis.* eorðlic, *terrestris.* Hanc terminationem hodie mutavimus in **like**, vel **ly**: ut in **Godlike**, vel **godly**. **Heavenlike**, vel **heavenly**. **Fatherlike**, vel **fatherly**. Denom. *materialia* producuntur in * en: ut, ab æsc, *fraxinus*, æscen, *fraxineus.* à beorce, *tilia*, beorcen, *tiliaceus.* à stan vel stæn *lapis*, stænen *lapideus*, Petræus. Augustinus trahtavit, quod Petrus in figura significat Ecclesiam: quia Christus petra, Petrus populus Christianus. Ær þan wæs his nama Simon. ac drihten him gesette þisne naman Petrus. þæt is STÆNEN. to þi þæt he hæfde getacnunge Cristes gelaþunge. Crist is cweden PETRA, þæt is stan. and of þam naman is gecweden Petrus eal Cristen folc. Crist cwæð þu eart STÆNEN, and ofer þisne stanan. þæt is ofer þam geleafan þe þu nu andettest. ic getimbrige mine cyrican. *Augustinus tractavit, quod Petrus in figura significat Ecclesiam, quia Christus petra, Petrus autem populus Christianus. Ante hoc tempus nomen illi Simon fuit, sed Dominus hoc nomen*

Petrus

Reg. 3.

† *apud veteres Cimbros à* dad, virtus. dadleise, vitium, improbitas; *à* log, lex. logleise, actio, *quæ nullis innititur legibus*; *à* sak, causa, crimen, saklaus, innocens.

4.

* *Sic quædam materialia apud Latinos & Græcos formantur in* inus *&* ινος: *ut* Cedrinus, faginus; κεγχάλλινος.

ere that first was his name Simon but y lord imposed for him ye name Petrus, that is Stony; to ye end that he might have ye token [distinguishing property] of X^ts Church X^t is styled, petra; that is, Stone; & from that name all X^ns are called Petrus; Stony. X^t saith Thou art Stony; and upon this Stone, that

Loose

Petrus *illi imposuit, id est,* Petræus, *in hoc scilicet, ut Christi Ecclesiæ typum haberet. Christus dicitur* petra, *hoc est lapis, & de hoc nomine dicitur* Petrus, *scil. populus Christianus. Christus dixit, tu es* * Petrus, *& super hanc Petram, hoc est* super fidem istam, quam tu nunc confessus es, ædificabo Ecclesiam meam. Sumpsi hoc exemplum ex pag. 237. E. H. *Bedæ*, à clarissimo *Wheloco* edit. In hac & sequenti pagina, alia haud pauca occurrunt lectu digna, quæ facile evincunt *Romano-Saxonicam* Ecclesiam idem docuisse de Petro, ac Nos etiamnum docemus. Utinam studio partium seposito, aurea ista analecta consulere dignetur Pontificius Lector. A treop *arbor*, treopen *ligneus*, &c.

* *Sax.* Petræus.

Multa exeunt in ig: ut, dreorig, *mæstus.* scyldig, *reus.* myrig, *hilaris.* ænig, *quispiam.* & numeralia twentig, þrittig, feowertig, fiftig, sixtig. Hæc terminatio apud nos hodie vertitur in y: ut in **drery**, *lugubris.* **any**, *ullus.* **twenty**, *viginti*, &c. 5.

Multa exeunt in sum: ut à lang *longus*, formatur langsum *valde*, vel *nimis longus.* Hæc terminatio retinetur apud nos in hodiernis **fulsum**, *valdè turpis.* **toilsum**, *valdè laboriosus.* **troublesum**, *valdè molestus.* **wholesum**, *salubris*, & multis aliis. 6.

Adjectiva positivi gradûs formant sua comparativa in † er vel ere, ar, ære, ir, or, ur, yr, & superlativa in * ast, vel aste, æst, est, ist, ost, ust, yst, ut antea observatum erat in regulâ tertiâ capitis primi: Sic à rihtwise, *justus*, fit rihtwisere, *justior*, rihtwisast, est, iste, *justissimus.* Nota quòd Adjectivum fæst mutat substantivum cui adjungitur per modum affixi Epitatici in Adjectivum, & illius significationem auget, ut *valdè* apud Latinos. Sic apud Cædm. *Deus* dicitur soð-fæst ⁊ swið ferom, *i. e. valdè verax, & valdè præstans*, vel *veracissimus, & præstantissimus*, p. 1. L. 6. Sic *cælum* dicitur wuldor-fæst wic, *valdè gloriosa*, vel *gloriosissima arx.* 7.

† *Emphaticè in* era, ara, *&c.*
* *& Emphaticè in* asta, æsta, *&c.*

Adjectiva in lingua *U.Gothica* sic declinantur: 8.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐍃, *hic tristis.* 𐌲𐌰𐌿𐍂, *triste.*	n. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹, *hi tristes.* 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰, *tristia.*
gen. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌹𐍃.	g. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌶𐌴.
dat. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌼𐌼𐌰.	d. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌼.
acc. † 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌽𐌰, 𐌲𐌰𐌿𐍂.	ac. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌽𐍃, 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰.
voc. * 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰, 𐌲𐌰𐌿𐍂.	v. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹, 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰.
abl. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌼𐌼𐌰.	ab. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌼.
nom. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰, *hæc tristis.*	n. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐍉𐍃.
gen. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌶𐍉𐍃.	g. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌶𐍉.
dat. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹.	d. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰.	ac. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐍉𐍃.
voc. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰.	v. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐍉𐍃.
abl. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹.	ab. 𐌲𐌰𐌿𐍂𐌰𐌹𐌼.

† 𐌰 *finale aliquando abjicitur: ut* 𐌸𐌰𐌽, 𐌻𐌰𐌿𐍃𐌷𐌰𐌽𐌳𐌾𐌰𐌽, *pro* 𐌸𐌰𐌽𐌰, *&c.*
* 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹 𐌸𐌹𐌿𐌸𐌴𐌹𐌲𐌰, *Marc.* 10.17.

…upon this Faith wch thou now confessest, I will build my Church

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. frawaurhts, *peccator.*	n. frawaurhtai.
gen. frawaurhtis.	g. frawaurhtaize.
dat. frawaurhtamma.	d. frawaurhtaim.
acc. frawaurhtana.	ac. frawaurhtans.

frawaurhta, *peccatrix, Luc.* 7. 37.

9. Hæc est (ni fallor) sola, saltem maximè communis forma variandi Adjectiva simpliciter, & absque notabili aliqua Emphasi posita. Ast Adjectiva & Participia Emphaticè & demonstrativè posita aliter terminantur, & flectuntur. Nam primò Adjectiva masc. gen. (quod de *A.Saxonicis* anteà observavimus) Emphaticè & demonstrativè posita, a prostheticum sibi adsciscunt: sic, quamvis legitur bagms ubils, δένδρον σαπρὸν, *Mat.* 7. 28. cum Articulo legitur sa ubila bagms, τὸ δὲ δένδρον σαπρὸν, vers. 17. Item, wigs sa brigganda, ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα, v. 13. 14. þiuþida sa qimands in namin fraujins, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, *Marc.* 11. 9.

Declinantur autem Emphatica Demonstrativa, in a finita, secundum Exemplum VIII. ut,

nom. fairnja, ὁ παλαιός.	*Plur.* nom. fairnjans, οἱ παλαιοί.
gen. fairnjis, τοῦ παλαιοῦ.	
dat. fairnjin, τῷ παλαιῷ.	

Sic nom. niuja, ὁ νέος.
gen. niujis, τοῦ νέου.
dat. niujin, τῷ νέῳ.

Huc refer usliþin, τῷ παραλυτικῷ, *Mat.* 9. 2. *Marc.* 2. 5.

Multa etiam Pluralia nom. cas. ut, gredagai, πεινῶντες, *Luc.* 6. 25. unledai, πτωχοί, *Mat.* 11. 5. frawaurhtai, ἁμαρτωλοί, *Luc.* 6. 34. emphaticè posita terminantur in ans; ut, þai gredagans, οἱ πεινῶντες, *Luc.* 6. 21. jus unledans, οἱ πτωχοί, *Luc.* 6. 20. þai frawaurhtans, οἱ ἁμαρτωλοί, *Luc.* 6. 33.

10. Adjectiva Fœm. Emphaticè & Demonstrativè posita, terminantur in o; ut, þiuþido þu in qinom, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν, *Luc.* 1. 28. ƕo so laiseino so niujo, τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη. Declinantur autem ad Exemplum X. ut, aiweino libains, ἡ ζωὴ αἰώνιος, *Joh.* 17. 3. frawaurhton, τῇ ἁμαρτωλῷ, *Marc.* 8. 38. garaihton, τὴν δικαίαν, *Joh.* 7. 24. alh þo handuwaurhton, τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, *Marc.* 14. 58. aiweinons hleiþros, τὰς αἰωνίους σκηνάς, *Luc.* 16. 9.

11. Neutra etiam Emphaticè & Demonstrativè posita terminantur in o; ut, *Luc.* 5. 37. ubi οἶνον νέον redditur wein niujata, per Reg. 12. ὁ νέος οἶνος redditur þata niujo wein. Sic, lamb mein þata

fraan-

𐍆𐍂𐌰𐌻𐌿𐍃𐌰𐌽𐍉, τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. 𐌸𐌰𐍄𐌰 𐌿𐌽𐌼𐌰𐌷𐍄𐌴𐌹𐌲𐍉 𐌰𐍄 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌰𐌼. 𐌼𐌰𐌷𐍄𐌴𐌹𐌲 𐌹̈𐍃𐍄 𐌰𐍄 𐌲𐍉𐌸𐌰, τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τοῦ θεοῦ, *Luc.* 18. 27. Vide etiam *Marc.* 9. 43. & 5. 40. *Luc.* 18. 14, 35.

Ex prædictis constat Adjectiva, & Participia apud Mœso-*Gothos* bifariam terminari, vel ut supra docuimus in exemplo 𐌲𐌰𐌿𐌺𐍃, scilicet quando simpliciter usurpantur; vel in 𐌰, & 𐍉, quando Emphaticè, & demonstrativè ponuntur, nempe masculina in 𐌰, fœminina, & neutra in 𐍉. Exemp.

𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐍃.		𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐌰.
𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐌰.	*Emph.* & *demonstr.*	† 𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐍉.
𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐌰.		𐌸𐌹𐌿𐌸𐌹𐌳𐍉.

† *v. cap.* 17. *coll.* 11.

Adjectiva *neutra* apud Mœso-*Gothos* non rarò producuntur in 𐌰𐍄𐌰: ut in 𐌼𐌴𐌹𐌽𐌰𐍄𐌰, 𐌸𐌴𐌹𐌽𐌰𐍄𐌰, 𐌾𐌰𐌹𐌽𐌰𐍄𐌰, 𐍃𐌴𐌹𐌽𐌰𐍄𐌰, 𐌽𐌹𐌿𐌾𐌰𐍄𐌰, 𐌰𐌻𐌻𐌰𐍄𐌰, &c. *meum*, *tuum*, ἐκεῖνο, *suum*, *novum*, *omne*. 𐌲𐌰𐌱𐌰𐌹𐍂𐌷𐍄𐌹𐌳𐌰 𐌸𐌴𐌹𐌽𐌰𐍄𐌰 𐌽𐌰𐌼𐍉, *Manifestavi nomen tuum*, *Joh.* 17. 6. vide *Marc.* 14. 15. *Math.* 5. 29, 30. c. 6. 22, 23. c. 9. 8, 17. c. 11. 7. *Luc.* 4. 5. 12.

Nota, quod per neutra singularia producta in 𐌰𐍄𐌰 Græca pluralia redduntur in *Ulphiland* versione: ut videre est *Luc.* 18. 21, 28. & 14. 17. & 5. 11.

Comparativa formantur à positivis in 𐌹𐌶𐍉, vel 𐍉𐌶𐌰: ut 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌹𐌶𐍉 à 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐍃, *multus*. 𐍆𐍂𐍉𐌳𐌹𐌶𐍉 à 𐍆𐍂𐍉𐌳𐌰, *sapiens*. 𐍃𐍅𐌹𐌽𐌸𐍉𐌶𐌰 à 𐍃𐍅𐌹𐌽𐌸𐌰, *fortis*. Superlativa verò formantur à comparativis in 𐌹𐍃𐍄𐍃. & Emphaticè in *𐌹𐍃𐍄𐌰: ut 𐌱𐌰𐍄𐌹𐍃𐍄𐍃, 𐌱𐌰𐍄𐌹𐍃𐍄𐌰, *optimus*, à 𐌱𐌰𐍄𐌹𐌶𐍉. 𐍆𐍂𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐍃, 𐍆𐍂𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐌰, *primus*. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌹𐍃𐍄𐍃, 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌹𐍃𐍄𐌰, à 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌹𐌶𐍉. 𐌷𐌰𐌿𐌷𐌹𐍃𐍄𐍃, *altissimus*, 𐌷𐌰𐌿𐌷𐌹𐌶𐍉. *altior*. 𐌷𐌰𐌿𐌷, *altus*. 𐌼𐌰𐌹𐍃𐍄𐍃, *maximus*, 𐌼𐌰𐌹𐌶𐍉, *major*. Leguntur etiam 𐌰𐌿𐌷𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐍃, & 𐌰𐌿𐌷𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐌰, *altissimus*. 𐍃𐍀𐌴𐌳𐌰𐌹𐍃𐍄𐌰, *novissimus*. 𐌷𐌹𐌽𐌳𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐌰, *extremus*. 𐌼𐌹𐌽𐌹𐍃𐍄𐌰, *minimus*. 𐌰𐍆𐍄𐌿𐌼𐌹𐍃𐍄𐍃, & 𐌹𐍃𐍄𐌰, *ultimus*, quorum comparativa non extant in pretiosis argentei Codicis reliquiis. 13.

**Run.* BRA-ᚼIИTA, *bradista*, latissimus, *planè ad formam Græcorum in* ιςος, *ut in* Λειςος, Κάλλιςος, *&c.*

CAPUT

CAPUT QUINTUM.

Cap. 5.

De Pronominibus.

Reg. 1. PRonomen primitivum primæ perſonæ ſic declinatur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*	*Num. Dualis.*
nom. Ic, *Ego.*	n. ƿe, *nos.*	* ƿit, *nos duo.*
gen. min.	g. uſer.	uncer.
dat. me.	d. uſ.	† unc, unᵹe, & uncrum.
acc. me, * mec *à G.* MIK.	ac. uſ.	ƿit.
abl. me.	ab. uſ.	unc, unᵹe, & uncrum.

* G. ƲIT.

† G. UGKIS.

* Mec ſorᵹ ƿreceð, *me dolor vexat*, Cædm. *p.* 47. *l.* 24.

Hic libet ſubjicere unum, & alterum exemplum Pronominis primæ perſonæ in duali numero. *Luc.* 23. 41. alter latronum ad alterum, ⁊ ƿit ƿitodlice bi uncer ær-dædum onfoð, *& nos quidem ſecundum quod fecimus, recipimus.* uncer ſylfra ſið, *inquit Adamus ad Evam, Cædm.* p. 19. l. 23. *Math.* 3. 5. Jeſus ad Baptiſtam ſic loquitur: Læt nu. þus unc ᵹedafenað ealle rihtƿiſniſſe ᵹefyllan, *ſine modò, ſic enim nos decet implere omnem juſtitiam.* *Math.* 20. 31. duo cæci clamant ad Chriſtum, ᵹemiltſa unc Davides ſunu, *miſerere noſtri, fili David.* *Marc.* 10. 37. Jacobus & Johannes ſic Chriſtum affantur, ſylle unc. þæt ƿit ſitton on þinum ƿuldre, *da nobis*, &c. *Luc.* 2. 48. Sic alloquitur Maria Chriſtum, ſunu hƿi dideſt þu unc þus. þin fæder, and ic ſariᵹende þe ſohton, *fili! quid feciſti nobis ſic, ecce pater tuus, & ego dolentes quærebamus te.* *Luc.* XII. 13. ſeᵹe minum breðer. þæt he dæle uncer æhta ƿið me, *dic fratri meo, ut dividat mecum noſtram hæreditatem.* þurh uncer broðer-rædenne ic ſecᵹe ſoð, *per fraternitatem noſtram verum loquor.* Nota etiam, quod à *Goth.* UNSIS, legitur † uſic, uſich, uſih, pro *nos*, & *nobis.*

† ſiððan þu uſic under æhta læddeſt. þu uſic ƿoldeſt ſacne beſƿican, *Cædm.* *p.* 57. *l.* 24.

Pronomina poſſeſſiva primæ perſonæ ſic declinantur:

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. Min, *meus, um.*	n. mine, *mea.*	nom. mine, *mei, æ, a.*
gen. mines.	g. minre.	gen. minra.
dat. minum.	d. minre.	dat. minum.
acc. minne, min.	ac. mine.	acc. mine.
voc. min.	v. mine.	voc. mine.
abl. minum.	ab. minre.	abl. minum.

Num.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. ure, *noster, um.*	nom. ure, *nostra.*	nom. ure.
gen. ures.	gen. urre.	gen. urra.
dat. urum.	dat. urre.	dat. urum.
acc. urne.	acc. ure.	acc. ure.
voc. ure.	voc. ure.	voc. ure.
abl. urum.	abl. urre.	abl. urum.

Pro ure, legitur user, usser, *noster, nostras*, à *Goth.* UNSAR: ut, Nergend user, *Redemptor noster, Cædmon.* p. 13. l. 21. hyldleafe is user life, p. 82. 21. pro urum occurrit scriptum ussum, *Bed.* H. E. p. 81. & pro ures, usses. p. 86. in margine ussum etiam occurrit, p. 122. & usse pro urne. te hyde oð usse tide, *qui ad nostra usque tempora vixit*, p. 149. Ricsiendum ussum þam æþeltan hlafordum, p. 300.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. uncer, * *noster*, de duobus.	nom. uncere, *nostra.*	nom. uncre.
gen. uncres, pro unceres.	gen. uncerres.	gen. uncerra.
dat. uncrum.	dat. uncerre.	dat. uncrum.
acc. uncerne.	acc. uncere.	acc. uncre.
voc. uncer.	voc. uncere.	voc. uncre.
abl. uncrum.	abl. uncerre.	abl. uncrum.

* Νωΐτερος.

Math. 20. 33. reclamant ad Christum duo cæci, drihten. þæt uncre eagen syn geopened; *Domine, ut aperiantur oculi*, v. *Luc.* 12. 13. geseo þat he is ærend-secg uncres hearran, *percipio illum esse nuncium nostri domini*, inquit Eva ad Adamum, *Cædm.* p. 16. l. 19, 25. gemuna þu þisse tide, and uncres gespræces, *memento hujus temporis, ac loquelæ nostræ*, Angelus ad *Edwinum*, *Bed.* H.E. p. 139.

Pronomen primitivum primæ personæ *Gothicum*, sic declinatur: 3.

Num. Sing.	Num. Plur.	Num. Dual.
nom. IK. *Ego.*	nom. † VEIS, *nos.*	nom. VIT, Νῶι, Νώ.
gen. MEINA.	gen. UNSARA.	gen. UGKIS, vel UGGKIS.
dat. MIS.	dat. UNS, & UNSIS.	dat. UGKIS.
acc. MIK.	acc. UNS, & UNSIS.	acc. VIT.
abl. MIS.	abl. UNS, & UNSIS.	abl. UGKIS.

† *R.* WIR. *weir.* *Germ.* Wir. gen. unser. dat. uns. acc. uns. abl. uns.

Exempla dualis numeri petantur à *Joh.* 17. 22. *Marc.* 10. 37. *Math.* 9. 27. *Luc.* 7. 20.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. MEINS, *meus.*	MEIN, *meum.*	nom. MEINAI, *mei.* MEINA, *mea.*
gen. MEINIS		gen. MEINAIZE.

† *legitur* MEINNA, *Math.* 11.10. & MEINAMA, *Luc.* 20. 13. *tam in codice impresso, quàm apographo* Juniano, *quod extat in B.* Bodl.

dat. MEINAMMA.	dat. MEINAIM.
acc. †MEINANA, MEIN.	acc. MEINANS, MEINA.
voc. ut nom.	voc. ut nom.
abl. MEINAMMA.	abl. MEINAIM.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. MEINA, *mea.*	nom. MEINOS.
gen. MEINAIZOS.	gen. MEINAIZO.
dat. MEINAI.	dat. MEINAIM.
acc. MEINA.	acc. MEINOS.
voc. ut nom.	voc. ut nom.
abl. MEINAI.	abl. MEINAIM.

nom. UNSAR, *noster, nostrum.*	nom. UNSARAI, *nostri.* UNSARA.
gen. UNSARIS.	gen. UNSARAIZE.
dat. UNSARAMMA.	dat. UNSARAIM.
acc. UNSARANA, UNSAR.	acc. UNSARANS, UNSARA.
voc. ut nom.	voc. ut nom.
abl. UNSARAMMA.	abl. UNSARAIM.

nom. UNSARA, *nostra.*	nom. UNSAROS, *nostræ.*
gen. UNSARAIZOS.	gen. UNSARAIZO.
dat. UNSARAI.	dat. UNSARAIM.
acc. UNSARA.	acc. UNSAROS.
voc. ut nom.	voc. ut nom.
abl. UNSARAI.	abl. UNSARAIM.

Ab UGGKIS proculdubiò est possessivum UGGUAR, Νωΐτερος, sed deest exemplum in lacunoso Argenteo Codice.

4. Pronomen primitivum secundæ personæ sic declinatur:

* *& incit,* *Cædm.* p. 62. *l.* 2.

Num. Sing.	*Num. Plur.*	*Num. Dual.*
nom. Ðu, *tu.*	nom. ʒe, *vos*	nom. * ʒyt, Σφῶϊ, Σφῷ.
gen. þin.	gen. eoƿeꞃ.	gen. inceꞃ.
dat. þe.	dat. eoƿ.	dat. incꞃum, & inc.
acc. þe, þec.	acc. eoƿ.	acc. inc.
voc. eala þu.	voc. eala ʒe.	voc. eala inc.
abl. þe.	abl. eoƿ.	abl. incꞃum, & inc.

Exempla Dualis numeri in pronomine secundæ personæ: *Cædm. p.* 5. Sic affatur Deus Adamum, & Evam: Inc ſceal ƿealt ƿæteꞃ ƿuman on ʒeƿealde, *sub vestrâ ditione erat salum.* inc hyꞃað eall, *vobis omnia obedient.* ƿaꞃniað inc ƿið þone ƿæſtm, *cavete vobis ab illo fructu, p.* 6. *l.* 4. *Math.* 9. 28. ait Christus ad duos cæcos: ʒelyſe ʒyt þæt ic inc mæʒ ʒehælan, *creditisne, quod ego possim vos sanare.* v. 29. ſy inc æfteꞃ eoꞃꞃum ʒeleaſum, *secundum*

secundum vestram fidem fiat vobis. Secundum aliquot Codd. ſy inc æfter incrum geleafum. *Math.* 4. 19. Christus ad Petrum, & Andræam; cumað æfter me, ⁊ ic do þæt gyt beoð manna fiſceras, *venite post me, & faciam vos fieri piscatores hominum. Math.* 20. 22. Christus ait ad Zebedæi filios: Gyt nyton hwæt gyt biddað. Mage gyt drincan þone calic þe ic to drincenne hæbbe, *nescitis quid petatis: potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum.* denuò v. 23. Witodlice gyt minne calic drincað, *calicem quidem meum bibetis.* to ſittanne on mine ſwiðran healfe, oððe on wynſtran. nys me inc to ſyllene, *sedere autem ad dextram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis.* Consule etiam *Marc.* 10. 39, 40. & *Luc.* 2. 49. bið gemæne incrum orleg nið, *inter vos* (inquit Deus ad Serpentem & Evam loquens) *erit perpetua inimicitia, Cædm.* p. 22. l. 16. Occurrit þec pro þe, quod proculdubio fit à G. 𐌸𐌿𐌺. Pro eow non raro occurrit geow; ut in præfatione *Ælfredi* Regis ad *Wulfsigeum,* quam præmisit pastorali sancti *Gregorii,* for þi me þuhte betere. gif geow ſwa þincð. *Quapropter mibi optimum visum est, si tu quoque ita existimas.* Legitur etiam aliquando gew: ut, we ſenden gew, *mittimus vobis,* chart. *Hen. III.* quam publici juris fecit *Somnerus* in Lexico sub voce *unnan.*

Pronomina possessiva secundæ personæ sunt þin, *tuus, tuum,* þine, *tua,* quæ declinantur ut min, & mine. Eower, *vester, um,* eowere, *vestra,* quæ sic declinantur: 5.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. Eower, *vester, um.*	nom. * eowere.	nom. eowere.
gen. eoweres.	gen. eowerra.	gen. eowerra.
dat. eowerum.	dat. eowerre.	dat. eowrum.
acc. eowerne, *&c.*	acc. eowere, *&c.*	acc. eowere, *&c.*

* *vel* eowre.

Denique incer, σφωΐτερος, α. incere vel incre, σφωΐτερα, quæ declinantur ut uncer, & uncere. Incre cynne, *Cædm.* p. 5. l. 8.

Pronomen primitivum secundæ personæ *Gothicum:* 6.

Num. Sing.	*Num. Plur.*	*Num. Dual.*
nom. 𐌸𐌿, *tu.*	nom. 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃, *vos.*	nom. 𐌲𐌹𐍄, σφῶϊ, σφώ.
gen. 𐌸𐌴𐌹𐌽𐌰.	gen. 𐌹̈𐌶𐍅𐌰𐍂𐌰, *Luc.* 14. 33.	gen. † 𐌹̈𐌲𐌵𐌹𐍃, & 𐌹̈𐌲𐌲𐌵𐌹𐍃.
dat. 𐌸𐌿𐍃.	dat. 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃.	dat. 𐌹̈𐌲𐌵𐌹𐍃.
acc. 𐌸𐌿𐌺.	acc. 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃.	acc. 𐌲𐌹𐍄.
voc. ut nom.	voc. ut nom.	voc. ut nom.
abl. 𐌸𐌿𐍃.	abl. 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃.	abl. 𐌹̈𐌲𐌵𐌹𐍃.

† *legitur* 𐌹̈𐌲𐍅𐌹𐍃, *Marc.* 1. 17.

Exempla Dualis numeri in cas. obliquis occurrunt *Marc.* 10. 36. & 11. 2. *Luc.* 19. 31. In recto vero non reperitur exemplum in argenteo Codice, quod tamen conjecturâ supplevi, ut enim 𐍅𐌹𐍄 respondet τῷ wit in persona primâ; ita suadet analogia ut τῷ gyt responderet 𐌲𐌹𐍄.

Pro 𐌸𐌿 occurrit 𐌸𐌿𐌶𐌴𐌹, item pro 𐌸𐌿𐍃 occurrit 𐌸𐌿𐌶𐌴𐌹 *Luc.* 3. 22. 7.

† þanzei, qui, οἳ, Luc. 16. 15. — *Marc.* 1. 11. Pro izwis etiam non raro occurrit þans, & † þanzei, & izwis þans reperitur *Luc.* 6. 25.

8. Pronomina possessiva secundæ personæ sunt þeins, *tuus*, þeina, *tua*, þein, *tuum*, quæ declinantur ut meins, meina, mein. izwar, *vester*, izwara, *vestra*, izwar, *vestrum*, quæ declinantur ut unsar, unsara, unsar. Et iggqar, *vester duorum*, quod occurrit *Math.* 9. 29. Huic iggqar proculdubiò respondet iggqara, *vestra duorum*, & declinantur ut izwar, & izwara.

9. Pronomen primitivum tertiæ personæ sic declinatur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. he, *ille.*	nom. hi, *illi.*
gen. hys.	gen. hira.
dat. him.	dat. him.
acc. * hine.	acc. hi.
abl. him.	abl. him.

* ᚼᛁ, hin, *in Runicâ significat* ille.

Pro hi in nom. & accusat. *plurali* occurrit non rarò hyg. Hio etiam scriptum occurrit pro hi, *illi*, & hiora pro hira: ut, ælþeodige men gif hio hiora hæmed rihtan nyllað, *alienigenæ verò, qui de suo adulterio non volunt resipiscere*, *Spelm.* Conc. p. 194. Heo etiam reperitur pro hi, *illi*: ut we haten ealle ure treowe in þe treowþe þæt heo us agen, *præcipimus fidelibus nostris per fidem, quam nobis debent*, Chart. *H.* III. suprà citat. Unde heom quoque pro dat. *plur.* him: ut, dem þu heom God, *Judica illos, Deus*, *Ps.* 5. 11. Sic in chartâ modò citatâ, of heom, *illorum*, vel *ex illis*: ubi etiam heom videtur poni pro hi, *illos*: ut, þæt ealle ure treowe heom healdan deadlicheistan, *ut omnes fideles nostri eos habeant infensissimos.* Occurrit etiam hi-heom, *illi ipsi*, & ab hoc heom pro hi, *illos*, forsan deducitur **hem**, quod in veteribus nostris autoribus semper occurrit pro **them.**

10.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. heo, *illa.*	nom. hi, *illæ.*
gen. hire.	gen. heora.
dat. hire.	dat. him.
acc. hi.	acc. hi.
abl. hire.	abl. him.

Pro hi, *illam*, non rarò occurrit hig, quod à G. ija deducitur. Exempla videat Lector *Math.* 9. 18. 22. 28. *Marc.* 5. 33. A gen. *plur.* hira & heora pervetustum illud **her**, quod in antiquis autoribus nostris significat ut hodiernum **their**: Sic in libro cui titulus *The vision of Piers plowman*, **Cokes, and her knaves cryden hote pyes, hote**, ubi obiter notetur, quòd **knave** ab *A.Sax.* cnapa, proveniens, *puerum*, vel *servum* significat. A gen. *sing.* hire, venit **her** in moderno sensu.

Prono-

Pronomen primitivum tertiæ personæ in linguâ *A.S.* non habet possessivum declinabile, sed sensus possessivus semper exprimitur per genitivos primitivi in utroque genere, & numero, viz. per hir, hira, hire, heora, quæ etiam reciprocè usurpantur, uti videre est *Math.* 3. 17. *Luc.* 3. 17. 4. 16. 5. 25. *Math.* 6. 29. 7. 24, 26. 8. 22. Sensus tamen reciprocus non rarò exprimitur per sin, & sine, *suus, a, um*: ut in *Spelm.* Conc. p. 196. gif esne deð his rade þær dæges VI scill. ƿið drihten gebete oððe sine hyd, *si servus hâc die itineraverit, domino sex solidos pendat, aut suum corium.* Spræc healic ƿord dollice ƿið drihten sinne, *locutus est temere verbum superbum contra Dominum suum*, *Cædm.* p. 7. l. 20. brego engla beseah eagum sinum, *Angelorum princeps oculis suis intuebatur*, p. 23. 20. Hæc vox sin manifestè derivatur à G. SEINS, *suus*, ut & *Gallorum sien*, *sienne*, cum articulo *le sien*, *la sienne*. 11.

Ut Articulus SAh, vel SA *Gothorum* induens pronominis naturam significat οὗτος, *hic*, αὐτὸς, *ipse*, ἐκεῖνος, *ille*: Sic se articulus *A.S.* usurpatur pro pronomine tertiæ personæ: ut, se þe þeof ofslihð. se mot gecyþan ƿið að. *qui furem occidit, is juramento debet affirmare, &c.* LL. *Inæ* c. 16. se þe hloð becogen sy. gespicne se hine, *qui turmæ accusatur, is se culpâ purgato*, LL. *Inæ* c. 14. Sic *Marc.* 12. 3, 5. þa spungon hi þæne, *tum eum ceciderunt*; and hi þæne ofslogon, *& illum occiderunt.* 12.

Pronomina primitiva tertiæ personæ apud *Gothos* sunt tria, ÏS, αὐτὸς, *ille*, JAINS, ἐκεῖνος, *ille*, & SIS, *sui*. ÏS sic declinatur: 13.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ÏS, *ille.*	nom. EIS, *illi.*
gen. ÏS.	gen. ÏZE.
dat. ÏMMA.	dat. ÏM.
acc. ÏNA.	acc. ÏNS.
abl. ÏMMA.	abl. ÏM.

Pro EIS legitur ÏJA *Luc.* 2. 50. unde *A.Saxonum* hyg, pro hi, *illi*. Pro ÏM frequenter occurrit ÏN: ut *Luc.* 6. 13, 39.

nom. SI, *illa.*	nom. ÏJOS, *illæ.*
gen. ÏZOS.	gen. ÏZO.
dat. ÏZAI.	dat. ÏM.
acc. ÏJA.	acc. ÏJOS.
abl. ÏZAI.	abl. ÏM.

Ab accusativo ÏJA, hig *A.Saxonicum* pro hi, *illam*: pro dat. ÏZAI occurrit ÏZAIZE.

nom. JAINS, *ille.*	nom. JAINAI.
gen. JAINIS.	gen. JAINAIZE.
dat. JAINAMMA.	dat. JAINAIM.

acc.

acc. GAINANA.	acc. GAINANS.
abl. GAINAMMA.	abl. GAINAIM.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. GAINA, *illa.*	nom. GAINOS.
gen. GAINAIZOS.	gen. GAINAIZO.
dat. GAINAI.	dat. GAINAIM.
acc. GAINA.	acc. GAINOS.
abl. GAINAI.	abl. GAINAIM.

nom. caret.

† gen. dat. SIS, *sui, sibi.* SEINOS, *αὐτοῦ*, *Luc.* 18. 13.

accusat. SIK, *se.*

ablativ. SIS, *se,*

A Pronomine reciproco SIS fit possessivum * SEINS, SEINA. *suus, sua,* quod declinatur ut MEINS, MEINA.

A SVES, *substantia, opes, facultates, bona alicui propria,* fit pronomen vel adjectivum SVES, SVESA, quod in versione *Ulphila-Gothica* redditur ἴδιος, *ία, ιον,* quod cuique peculiare, *suus, a, um,* vel *proprius, a, um, Anglosaxonicè* hir agen, & sic declinatur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. † SVES.	nom. SVESAI.
gen. SVESIS.	gen. SVESAIZE.
dat. SVESAMMA.	dat. SVESAIM.
acc. SVESANA.	acc. SVESANS.
abl. SVESAMMA.	abl. SVESAIM.

SVESA, utì ego censeo, declinatur ut MEINA.

Pronomen Ðir, þeor, þat, *Hic, hæc, hoc,* sic declinatur:

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. Ðir, *Hic,* & *hicce.*	nom. þeor, *hæc.*	nom. þar, *hi, hæ, hoc.*
gen. þerer.	gen. þirrene.	gen. þirrena.
dat. þirum.	dat. þirre.	dat. þirum.
acc. þirne.	acc. þær, & þir.	acc. þar.
abl. þirum.	abl. þirrene.	abl. þirum.

Dan. l. 3. c. 4. ᛏᚨᚢᚠᚨ: ᚱᛁᛋᛞᛁ: ᛋᛏᛁᚾᚨ: ᚦᛁᛋᛁ: ᚢᚠᛏᛁᚱ: ᚴᚨᛘᚨᛁ: ᛒᚢᛏᚨ: ᛋᛁᚾ. Taufa risdi stino disi uftir Gamai buta sin: *Taufa lapidem hunc posuit in memoriam cognati sui. Sic passim* BRUÞUR ᛋᛁᚾ, brudur sin, *&* FAÞUR ᛋᛁᚾ, fadur sin, *&c.* ᛋᛁᚾᚨ BRATHUR, sina brothur, *suum fratrem,* Ol. Worm. *reg. Dan. serie alterâ.*

A. Sax. rƿærlice, *vel* rƿerlice, *propriè.* pe anbettað æfter halgum fæderum roþlice, *confitemur, secundum sanctos Patres, propriè, & veraciter patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, &c.* Bed. H. E. p. 301.

† *Occurrit hoc pronomen in Runicâ, (ut veterem* Norreno-Gothicam *vocant.)*

* Runicè *enim* SIS *est* ᛋᛁᚾ *sin: ut* ÞUFR: ÞIF: UUFR: RISÞU: STINA: ÞISI: UFTIR: ASMUT: LIBA: FILAGA: ᛋᛁᚾ. Dulfr ug Ulfr risdu stino disi ufter Osmut liba filaga sin: *i.e. Dulfer, & Ulfer lapidem hunc erexerunt Osmuto dilecto suo socio,* Ol. Worm. *mon.* ᛋᛁᚾ. Taufa *riam Gamai* dudur sin, *&c.*

† *hinc adv.* rƿærlice, ⁊

Num.

Num. Sing.

nom. Ðat, *hoc*.	nom. þa, *hæc*.
gen. þiſ, & þaſ.	gen. þæra.
dat. þam.	dat. þam.
acc. þat.	acc. þa.
abl. þam.	abl. þam.

Pro Ðiſ occurrit þeſ, quod ſignificat *iſte*, æquè ac *hic*, & þeoſ *iſta*, æquè ac *hæc*; pro þiſſere reperitur þiſſe, & pro þiſſera, * þiſſa, *Math*.13.22. * for þiſſa
⁊ þonne ʒeornfulneſ þiſſe worulde, ⁊ leaſunʒ þiſſa weorulb-welena forð- tiba fre-
wyrmað þat word, *& tunc ſollicitudo ſæculi hujus, & fallacia divitiarum* cennyſſe.
ſuffocat verbum. Sic in præfat. *Ælfr.* ad *Wulſ*. þiſſa (errore typogr. pro *Bed. H. E.*
þiſſe) worulb þinga, *hujus mundi res*. pro þat, þæt, pro þiſ, gen. rū þata, *p.* 158.
occurrit þaſ, & þæſ, & pro þyſum, þyſon. Ðat *vel* þat ſignificat etiam *id*, *illum*, *iſtud*, perindè ac *hoc*. Quinimo þiſ, þeoſ, þat, Emphaticè ſignificant *iſtic*, *iſtæc*, *iſtoc*.

Apud *A.Saxones* ſe, ſeo, þat, & apud *Gothos* † SA, SO, * ÞATA, de- 16.
monſtrativè ſignificant, ut þiſ, þeoſ, þat, *hic*, *hæc*, *hoc*, & ut *is*, *ea*, *id*, vel † *pro* SA
ille, *illa*, *illud*, apud Latinos. Nota etiam quod ablativo þære poſtponitur *occurrit*
aliquando præpoſitio on: ut Criſt ʒeſett þiſ ʒebed. ⁊ ſwa beleac mid SAN. *Joh.*
feawum wordum. þæt ealle ure neoba aʒþer ʒe ʒaſtlice ʒe lichamlice 9. 19.
ÐÆRON ſynd belocene, *Chriſtus hanc orationem præſcripſit, & tam paucis* * *Nota quod*
verbis concluſit, ut omnia nobis neceſſaria tam corporalia, quàm ſpiritualia in ÞATA *ob*
ea comprehenderentur, Cod. MS. we willað eow ſecʒan ſume ſwutelunʒe nu *majorem, ut*
be þam halʒum tidum þe we healdað. þæt ʒe ſum andʒyt ÐÆRON to *opinor, Em-*
cnawan maʒon, Cod. MS. in Serm. ad pop. in octav. Pentecoſt. Non di- *phaſin, etiam*
citur tamen þænon *pro* on þære, vel þamon *pro* on þam. *cum maſculi-*

Hyt, vel hit (à quo, rejectâ aſpiratione, noſtrum it) eſt pronomen neu- *nis & fæmi-*
trius generis, *id* ſignificans: ut *Math*. 1.20. Ðat on hire acenned iſ. hyt *ninis jungi-*
iſ of þam halʒum ʒaſte, *quod ex ea natum eſt, id ex Spiritu ſancto eſt*. v. *tur, ut* þat
Math. 6. 19. *Marc*. 10.21. 11.24. huic hyt reſpondet apud *Mæſo-Gothos* A.Sax. *v.*
ITA: exempla videat ſtudioſus Lector *Marc*. 4. 16. 9. 36. 15. 46. 4. 37. *Marg. p.*7.

Pronomen Relativum hwilc, hwilce, *qui*, *quæ*, *quod*, à G. ƕEÞEIKS, 17.
vel ƕILEIKS, ſic declinatur: 18.

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. hwilc, *qui*, *quod*.	nom. hwilce.	nom. hwilce, *qui*, *quæ*, *quod*.
gen. hwilceſ.	gen. hwilcre.	gen. hwilcra.
dat. hwilcum.	dat. hwilcre.	dat. hwilcum.
acc. hwilcne.	acc. hwilce.	acc. hwilce.
abl. hwilcum.	abl. hwilcum.	abl. hwilcum.

Hwilc etiam ſignificat, *quis*, *qualis*, *quiſpiam*. Swa hwilc ſwa, *quiſquis*: ut ſwa hwilcne ſwa hi bædon, *quemcunque rogaverint*, *Marc*. 15. 6. A hwilc, eliſo *l*, eſt *Anglicum* **which**, in veteribus **whilc**.

Præ-

Præterea, se, seo, þæt, apud *Anglosax.* induit naturam pronominis relativi *qui, quæ, quod,* ex. gr. *Æneas* se oferswiðde Turnum, *Æneas, qui vicit Turnum.* ⁊ gyt þær sona gemetað assan folan ofer ÐÆNE nan man gyt ne sæt, *invenietis pullum ligatum super quem nemo hominum adhuc sedit.* se wæs, *qui erat, Luc.* 1. 23. se is genemned Zelotes, *qui vocatur Zelotes, Luc.* 6. 15. se wæs læwa, *qui erat proditor,* v. 16.

Se þe, *is qui.* se man † se þe his gewealdes mannan ofslea, *is qui volens hominem occiderit.* se þe hine neades ofsloge, *is qui eum coactus occiderit, Spelm.* Conc. p. 356. 13. se þe deð aweg middan-eardes synne, *qui tollit peccata mundi.* Alia exempla in plurali numero quærat Lector *Marc.* 10. 39, 42. *Math.* 2. 16. 3. 11. & passim in Evangeliis. Inde forþam þe, *eò quod, quoniam.* Þe etiam *qui* significat, postpositus aliis pronominibus: ut, þu þe, *tu qui*; ut, Fæder ure þu þe eart on heofenum, *Pater noster, qui es in cælis.* Sic ge þe, *vos qui,* ælc þe, *omnis qui, Math.* 19. 29.

† *Nota, quòd pro* se þe *occurrit* þe þe: *ut* þe þe on me belyfð, *Marc.* ... *qui credit in me.* Ðe þe mid eallum mode on Crist getryweð, *qui cum totâ mente in Christum confidit,* Bed. *H. E. p.* 344. *v. cap.* 2. *R.* 7.

Apud *Mæso-Gothos* pariter Articulus per omnes casus, in omni genere, & utroque Numero vicem pronominis relativi gerit, syllabicâ particulâ EI productus: ut,

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom.	SAEI, & SAIZE, *qui.*	ÞAIEI, & ÞAIMIZEI, *Math.* 7. 5.
gen.	ÞIZEI, pro quo ÞIZE,	ÞIZEEI. [& ÞAIZE, *Marc.* 9. 1.
dat.	ÞAMMEI. [*Luc.* 8. 41.	ÞAIMEI, & ÞAM, *Math.* 9. 15.
acc.	ÞANEI.	ÞANZEI.

* *occurrit* SEI, *per crasin pro* SOEI, *Luc.* 2. 5. *&* 8. 2.

nom.	* SOEI.	ÞOSEI, ÞOZEI, & ÞOZE, *Marc.* 15. 41.
gen.	ÞIZOZEI.	ÞIZOEI.
dat.	ÞIZAIEI.	ÞAIMEI.
acc.	SOEI.	ÞOSEI, ÞOZEI.

† ÞATEI *etiam significat* qui *&* quæ *plur. Luc.* 20. 35. 7. 22. *vide Marg. p.* 31.

nom. acc.	ÞATEI, ÞOEI, *quod.*	† ÞATEI, ÞOEEI, ÞOEI, *quæ.*

Nota quod ÞAMMEI, ÞANEI, ÞATEI, contrahuntur ex ÞAMMAEI, ÞANAEI, ÞATAEI. ÏZEI etiam significat *qui* apud *Gothos* in singulari, *Joh.* 8. 40. 12. 4. 19. 12. & ÏZE in plurali, *Luc.* 8. 13.

19. Sylf, *idem, ipse, ipsemet, ipsummet,* sylfe, *eadem, ipsa, ipsamet,* sic declinatur:

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom.	* Sylf.	sylfe.
gen.	sylfes.	sylfena.
dat.	sylfum.	sylfum.
acc.	sylfne.	sylfe.
abl.	sylfum.	sylfum.

* *R.* ᛋᛁᛅᛚᚠ, Sialf.

nom.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. Sylfe.	nom. ſylfe.
gen. ſylfne.	gen. ſylfra.
dat. ſylfne.	dat. ſylfum.
acc. ſylfe.	acc. ſylfe.
abl. ſylfne.	abl. ſylfum.

Sylf, & ſylfe, componuntur cum aliis pronominibus: ut icſylf, *egomet.* minſylfeſ, *meimet.* peſylfe, *noſmet.* uſerſylfra, *noſtrûmmet.* heſylf, *ille ipſe.* hyſſylfeſ, *illius ipſius.* hiſylfe, *illi ipſi.* hiraſylfra, *illorum ipſorum.* heoſylfe, *illa ipſa.* hireſylfne, *illius ipſius.* heoraſylfra, *illarum ipſarum.* hyſylfe, *Luc.* 11. 17. Componitur etiam cum nominibus: ut, Petruſſylf, *ipſe Petrus.*

Sylf, & ſylfe, oriuntur à *G.* SILBA, & SILBO, *ipſe, ipſa,* quæ ſic declinantur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. SILBA, *ipſe.*	nom. SILBANS.
gen. SILBINS.	gen. SILBANE.
dat. SILBIN.	dat. SILBAM.
acc. SILBAN.	acc. SILBANS.
abl. SILBIN.	abl. SILBAM.

Genitivum ſingularem, & pluralem, unà cum dativo plurali, non ex certâ ſcientiâ, ſed quatenus liceret per analogiæ regulas, me hic poſuiſſe monendus eſt Lector, & τῷ SILBO nullos extare obliquos caſus, ſaltem quos animadverti, in *Ulphilanæ* verſionis reliquiis, ſed credo variari ad formam Exemp. 10, vel 14. in cap. III.

Componuntur etiam SILBA, & SILBO, cum aliis pronominibus: ut SI SILBO, *ipſa, Luc.* 7. 12. IK MISSILBIN, *à me ipſo, Joh.* 8. 28. ÞUKSILBAN, *teipſum, Joh.* 7. 4. IZVIS SILBANS, *vos ipſos, Luc.* 16.15. Præterea MISSO vox pronominalis immediatè poſtpoſita pronominibus pluralibus eundem valorem obtinet apud *Gothos* ac particula *met* apud *Latinos* in *noſmet, voſmet,* & pariter ſignificat, ac SILBA, & SILBO: ut DU SIS MISSO ANDRUNNUN, *inter ſemet diſputaverunt.* MIÞ IZVIS MISSO, *inter voſmet,* vel *vos ipſos.* Legitur * ÞUS MISSAN, *teipſum, Luc.* 10, 27. SAMO etiam apud *Gothos* ſignificat idem ac ſylf, & ylca apud *Anglosax.* & τὸ αὐτὸ apud *Græcos*: ut ÞATA SAMO, *idem,* vel *id ipſum, Math.* 5. 46, 47. IN ÞAMMA SAMIN LANDA, *in illâ ipſa regione, Luc.* 2. 8. ÞIZAI SAMON MITADJON ÞIZAI-EI MITAD, *eâdem menſurâ, quâ menſi fueritis, Luc.* 6. 38. Ab hoc SAMO, & forſan SAMA, eſt *Anglicum* ſame.

* *ni fallor pro* ÞUK Gr. σεαυτόν.

Maſculina etiam ylc, *Emphaticè* ylca, & fœm. ylce eandem habent ſignificationem, ac eodem modo uſurpantur apud *A.Saxones,* & ſic declinantur:

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. Ylc.	nom. ẏlce.	nom. ẏlce.
gen. ẏlces.	gen. ẏlcre.	gen. ẏlcra.
dat. ẏlcum.	dat. ẏlcre.	dat. ẏlcum.
acc. ẏlcne.	acc. ẏlce.	acc. ẏlce.
abl. ẏlcum.	abl. ẏlcre.	abl. ẏlcum.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ẏlca.	nom. ẏlcan.
gen. ẏlcan.	gen. ẏlcra.
dat. ẏlcan.	dat. ẏlcan.
acc. ẏlcan.	acc. ẏlcan.
abl. ẏlcan.	abl. ẏlcan.

Se ẏlca, *ille ipse*, seo ẏlce, *illa ipsa*, þas ẏlcan, *illius ipsius*, þære ẏlcan, *illius ipsius*, *&c.*

20. Spilc, *qualis*, declinatur ut hƿilc, & sƿilce, ut hƿilce. Hƿilc, sƿilc, *talis*, *qualis*. Ðislic etiam *talis* significat.

𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍃, *hic talis*, 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰, *hæc talis*, 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺, *tale*, apud *Gothos* sic declinantur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍃.	nom. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹.
gen. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌹𐍃.	gen. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹𐌶𐌴.
dat. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌼𐌼𐌰.	dat. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌽𐌰.	acc. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌽𐍃.
nom. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰.	nom. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍉𐍃.
gen. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹𐌶𐍉𐍃.	gen. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹𐌶𐍉.
dat. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹.	dat. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰𐌹𐌼.
acc. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰.	acc. 𐍃𐍅𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍉𐍃.

Ad hujus exemplum declinatur 𐍈𐌴𐌻𐌴𐌹𐌺𐍃, 𐍈𐌴𐌻𐌴𐌹𐌺𐌰, *hic*, & *hæc qualis*. Ðẏllic & þẏlc, þẏllice & þẏlce, *hic*, & *hæc talis*, declinantur etiam ut hƿilc & hƿilce. *Math.* 8. 5. Spa hƿilc sƿa anne þẏlicne onfehð, *quisquis unum talem accipit*. *Luc.* 9. 9. næfre ƿe þẏlicne gesapon, *nunquam talem vidimus*, *Marc.* 2. 12. v. *Luc.* 9. 9.

21. Hƿa, *qui*, *quis*, *quæ*, sic declinatur:

nom. Hƿa.
gen. hƿæs.
dat. hƿam.
acc. hƿæne, *vel* hƿone.
abl. hƿam.

Hƿæne

Hwæne sece ge, *quem quæritis, Joh.* 8.4,7. hi geseah on hwæne hig onfæstnodon, *videbunt in quem transfixerunt.* Gif hwa þurh lare, and þurh bodunge godes beboda hwone fram his wo gecyrreð, *si quis per doctrinam & prædicationem divini mandati quem ab errore suo convertat, Spelm.* Conc. p. 612. Hwæt, *quid*: hwæt yfeles dyd he? *Quid mali fecit, Marc.* 15. 4. Item, *aliquid, paululum*: ut, hwæt mare, *aliquid amplius.* ⁊ þær man lyswæs hwæt gedo, *& si quis illic aliquod damnum intulerit, Spelm.* Conc. p. 128. gif þisses hwæt gelimp, *si tale aliquod accidat,* id. p. 370. Item, *quis, quæ, quid, qualis, quale, quantum*: ⁊ hlotu wurpon. hwæt gehwa name, *& sortem mittebant, quid, vel* quantum, *quisque tolleret.* ⁊ þohte hwæt seo gretinge wære, *& cogitabat, qualis ista salutatio esset.* wenst þu hwæt byð þis cnapa, *Quis putas, erit iste puer?* ⁊ hi þa frynedan hwæt, ⁊ hwonan he wæs, *& tum inquirebant, quis, & unde esset, Bed.* H. E. pag. 103. Æghwæt, *quodcunque*: ⁊ þy he sceal on æghwæt hine teon, *& propterea ipse se ad quodcunque duxerit.*

ƕas, *quis, aliquis,* ƕo, *quæ, aliqua,* apud *Gothos,* & ƕa, *quid, aliquid.* ƕas, & ni fallor ƕo & ƕa sic declinatur:

nom. ƕas.	gabai ƕis ƕa afhoaida, εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, *Math.* 19. 8.
gen. ƕis.	
dat. ƕamma.	
acc. ƕana.	
abl. ƕamma.	

Legitur ƕe pro *quid.* ƕarja, & ƕarjo, *quis, quæ, quid,* vel *quod,* unde gen. ƕarjis, dat. ƕarjamma. & acc. *plur.* ƕarjans, *quos.* Significant etiam *unusquisque, unaquæque, unumquodque.* Pro ƕo etiam legitur ƕono *Marc.* 6. 2. ainƕarjano, ἕνα ἕκαστον, *singulos, unumquemque, Luc.* 16. 5. à nom. ainƕarja.

Gehwa, *quisque,* gehwilce, *quæque,* gehwilc, *quodque.* 22.

Swahwa, *quisquis,* swahwilce, *quæquæ,* swahwilc, *quicquid.* 23.

Ænig, *quispiam, quodpiam,* ænige, *quæpiam*: 24.

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. Ænig.	nom. ænige.	nom. ænige.
gen. æniges.	gen. ænigre.	gen. ænigra.
dat. ænigum.	dat. ænigre.	dat. ænigum.
acc. ænigne.	acc. ænige.	acc. ænige.
abl. ænigum.	abl. ænigre.	abl. ænigum.

Pro ænig legitur * æni *Spelm.* Conc. p. 469. 7. ne mæg æni lece, *non potest medicus quispiam.* Ex ne & ænig fit nænig, *nullus, nemo*: nænig Aldermanna, *nullus Senatorum, Spelm.* Conc. p. 183.

* *inde Acc.* Ænine.

Ænlipic, vel ænlipig, *singuli, singularis,* & ænlipige, *singulæ, singularis*:

Num. Sing.

nom. Ænliƿiᵹ.	ænliƿiᵹe.
gen. ænliƿiᵹeꞅ.	ænliƿiᵹꞃe.
dat. ænliƿiᵹum.	ænliƿiᵹꞃe.
acc. ænliƿiᵹne.	ænliƿiᵹe.
abl. ænliƿiᵹum.	ænliƿiᵹꞃe.

26. * Sum, *aliquis, quidam, aliquid, quoddam*, & ꞅume, *aliqua, quædam*, ſic declinantur:

Num. Sing.		*Num. Plur.*
nom. Sum.	nom. ꞅume.	nom. ꞅume.
gen. ꞅumeꞅ.	gen. ꞅumꞃe.	gen. ꞅumꞃa.
dat. ꞅumum.	dat. ꞅumꞃe.	dat. ꞅumum.
acc. ꞅumne.	acc. ꞅume.	acc. ꞅume.
abl. ꞅumum.	abl. ꞅumꞃe.	abl. ꞅumum.

* *Nota quòd* ꞅum *denotat incertam aliquam perſonam*; τὸν δεῖνα *Math.* 26. 19. *& incertum quendam numerum: ut,* ꞅume hunꝺ ꞅcipa, *centum circiter naves.* — *Angl:*

Aliquis etiam apud *Anglosax.* exprimitur indefinitè per Man: ut, ᵹiꝼ cẏninᵹ æꞇ manneꞅ ham ꝺꞃincæð, *ſi rex in domo alicujus compotaverit, Spelm.* Conc. p. 127, 128. *Aliquid, aliquantum,* vel *paululum,* exprimitur etiam per hƿæthugu, hƿæthƿugu, hƿæthƿega, hƿæthƿigu: ut, Bꞃeotene hƿæthƿugu ꝼæc ꞅibbe hæꝼꝺe, *Britannia per aliquod tempus pacem habuit, Bed.* H. E. p. 8. ubi pro hƿæthƿugu legit Codex *B.* SUM. Ƿpilce hugu etiam idem valet, ac SUM: ut, haꝼað þat moꝺ hƿilce hugu ꞅcylꝺo, *habet iſte animus aliquem reatum,* p. 95. Æthƿæᵹ etiam ſignificat *aliquid,* æthƿega, gu, *aliquantum.*

Sum, & ꞅume *A.Saxon.* reſpondent 𐍃𐌿𐌼𐍃 & 𐍃𐌿𐌼𐌰 apud *Gothos,* quæ declinantur hoc modo:

Num. Sing.

nom. 𐍃𐌿𐌼𐍃, *quidam, quoddam.*	nom. 𐍃𐌿𐌼𐌰.
gen. 𐍃𐌿𐌼𐌹𐍃.	gen. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌹𐌶𐍉𐍃.
dat. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌼𐌼𐌰.	dat. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌹.
acc. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌽𐌰.	acc. 𐍃𐌿𐌼𐌰.
abl. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌼𐌼𐌰.	abl. 𐍃𐌿𐌼𐌰𐌹.

𐍃𐌿𐌼𐍃, & 𐍃𐌿𐌼𐌰 ſignificant etiam *unus, a, um.*

27. An, æn, *unus, unum,* & ane, *una,* ſic declinantur:

Num. Sing.

nom. An, æn.	nom. ane.
gen. aneꞅ.	gen. anꞃe.
dat. anum.	dat. anꞃe.
acc. anne.	acc. ane.
abl. anum.	abl. anꞃe.

Eodem modo nan, *nullus,* pro quo occurrit aliquandò noan: ut in chartâ *Hen.* III. ſuprà citatâ. Ab an, *unus,* venit etiam ana, aneꞅ, anum, *ſolus.*

An,

An, ane, deducitur à G. AINS, AINA, AIN, quæ sic declinantur:

Num. Sing.	
nom. AINS, AIN.	nom. AINA.
gen. AINIS.	gen. AINAIZOS.
dat. AINAMMA.	dat. AINAI.
acc. AINANA, AIN.	acc. AINA.
abl. AINAMMA.	abl. AINAI.

Notandum, quòd AINS, AINA, AIN, non tantùm significat *unus, una, unum*, sed etiam *solus, sola, solum*: & quòd ab eo fiunt alia pronomina: ut, AINAHA, *unicus*, AINOHO, *unica*. NIAINSHUN, *nemo*. AINUHUMMEHUN, *nemini*, *Joh*. 18. 9. AINOHARJANOH, *unicuique*, *Luc*. 4. 10.

Agen, & agene, *proprius, a, um*, à G. AIGIN, vel AIHN, *propria*, vel *peculiaris possessio*, sic declinantur: 28.

nom. Agen.	nom. agene.
gen. agenes.	gen. agenre.
dat. agenum.	dat. agenre.
acc. agenne.	acc. agene.
abl. agenum.	abl. agenre.

Eall, & ealle, *omnis, omne, totus, a, um*, sic declinantur: 29.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. * Eall.	nom. ealle.	nom. ealle.
gen. ealles.	gen. ealre.	gen. ealra.
dat. eallum.	dat. ealre.	dat. eallum.
acc. ealne.	acc. ealle.	acc. ealle.
abl. eallum.	abl. ealre.	abl. eallum.

* *ab* eall, *vel* all, *fit* allic, *Catholicus*. Þone allican geleafan, *fidem Catholicam, Bed. H. E. p*. 302. Þær allican geleafan, *fidei Catholicæ*, ibid. *in marg*. eallican.

Eall, æll *vel* all, in *compositione præstantiam, perfectionem*, & *plenitudinem* denotat: ut in ællmihtig, allwalda, *omnipotens*, Dei Epitheta, apud *Cædm*. p. 7. l. 18. hinc apud *Anglos* Allmighty, allsufficient, allseeing, *&c*.

In linguâ *Gothicâ* matrici ALLS, ALLA, ALL, *totus, a, um, omnis, omne*, sic declinantur:

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. ALLS.	nom. ALLA.	nom. ALLAI, ALLOS.
gen. † ALLIS.	gen. ALLAIZOS.	gen. ALLAIZE, ALLAIZOS.
dat. ALLAMMA.	dat. ALLAI.	dat. ALLAIM.
acc. ALLANA.	acc. ALLA.	acc. ALLANS, ALLOS.
abl. ALLAMMA.	abl. ALLAI.	abl. ALLAIM.

† ALLAIS, *Luc*. 18. 12.

Cum

Cum ALLAI legitur conjunctim ALLARϑS, majoris Emphaseos gratiâ, ac si Latinè diceretur *omnes omnino*, *Marc.* 11. 32. Vide etiam *Luc.* 4. 22.

30. Ælc, ælce, *omnis*, *omne*, *quisque*, *quæque*, *quodque*.

Num. Sing.

nom. Ælc.	nom. ælce.
gen. ælces.	gen. ælcre.
dat. ælcum.	dat. ælcre.
acc. ælcne.	acc. ælce.
abl. ælcum.	abl. ælcre.

31. Æghwilc, æghwilce, *unusquisque*, *unaquæque*, *unumquodque*, declin. ut hwilc, hwilce.

Gehwæþere, *uterque*, *promiscuus*. þær wæs mycel wæl geslægen on gehwæþere hond, *ex utrâque parte strages magna erat*, Chron. *Sax.*

32. Oþer, oþere, *alter*, *a*, *um*, *alius*, *a*, *um*, declinantur secundum communem formam, ut & Naþer, nawþer, naþor, *neuter*.

Oþer, & oþere, respondent in *Gothicâ* ANΨAR, & ANΨARA, quæ sic declinantur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ANΨAR.	nom. ANΨARAI.
gen. ANΨARIS.	gen. ANΨARAIZE.
dat. ANΨARAMMA.	dat. ANΨARAIM.
acc. * ANΨARANA.	acc. ANΨARANS.
abl. ANΨARAMMA.	abl. ANΨARAIM.
nom. ANΨARA.	nom. ANΨAROS.
gen. ANΨARAIZOS.	gen. ANΨARAIZO.
dat. ANΨARAI.	dat. ANΨARAIM.
acc. ANΨARA.	acc. ANΨAROS.
abl. ANΨARAI.	abl. ANΨARAIM.

* ANΨARANN, *Luc.* 7. 19, 20.

33. † Ægþer, *uterque*, heora ægþer, *alteruter*. Ægþer ge, ge, *tam*, *quam*: ut, ægþer ge mid wige. ge mid wisdome, *tam sapientiâ*, *quam prudentiâ*. Præfat. *Ælfred.* ad *Wulfig.* Declinatur secundum communem formam æghwæþer, *idem*: ut, æghwæþere þara wæron on drohtnunge munuc-lifes & woruldlice, & wel gelæred, *Utrique monachicæ vitæ disciplinâ studiosi*, & *probe erant instructi*, *Bed.* H. E. p. 276. & þa munecas þær gestaþelode. þe he of æghwæþeran cynne gesomnode. & mid him brohte, & *monachos inibi collocavit*, *quos de utrâque natione collectos adduxerat*, ibid. Nohwæþer, *ne aliquid*, *nihil*: þæt bewerede þæt nohwæþer þyssa beon ne sceolde, *prohibuit*, *ne aliquod horum fieret*.

† *inde Anglicum either.*

34. Awiht, vel awuht, & per aphæresin wiht, wuht, & per contractionem aht, & uht, significat * *aliquid*: ut, forþam ic ne durst gedyrstlæcan þæra

* TIA *forsan significat* aliquid, *Luc.* 6. 7.

þæpa minpa spuhtpeala on geppita pettan, *quoniam non audebam præsumere meorum aliquid scripto committere.* Hinc * napiht, nopiht, vel naht, *nihil*: ut, nage heo yppeр napiht, *nihil habeat hæreditatis*, *Spelm.* Conc. p. 367. ⁊ hig nanon men naht ne ſæðon, *Marc.* 16. 18. Deoꝼol mot ælcer manner aꝼanðian hpæþep he † aht ſy oððe naht, *Diabolo licet unumquemque probare, an aliquid sit, vel* nihil. Hinc etiam ælc-uht, *quicquid*, & nan-uht *nihil*. Ad aht & naht proximè accedunt *Anglica* ought, nought. Apiht *Anglosax.* proximè etiam accedit ad suam originem ΥΛΙhΤ, *res quævis, aliquid*, quod sic declinatur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. ΥΛΙhΤ.	nom. ΥΛΙhΤΙΝS.
gen. ΥΛΙhΤΛΙS.	gen. ΥΛΙhΤЄ.
dat. ΥΛΙhΤΛΙ.	dat. ΥΛΙhΤΙΜ.
acc. ΥΛΙhΤ.	acc. ΥΛΙhΤΙΝS.

Ex ΝΙ & ΥΛΙhΤ fit ΝΙΥΛΙhΤ, *nihil*, *Marc.* 7. 12. *Luc.* 3. 13. *Joh.* 15. 5.

Alia Pronomina Gothica.

⊙ΛShΠΝ, *quisquam*. ΝΙ⊙ΛShΠΝ, *nemo, nullus*. ⊙ΛΖΠh, *omnis*. ⊙ΛSΠh SΛЄΙ, & SΛ ⊙ΛSΠh SΛЄΙ, *quicunque*. ⊙ΛΚGΙΖΠh, *omnis, unusquisque*, singuli. ⊙ΛΚGΛΤЯ, *omnis*. ψΙS⊙ΛΜΜЄh SΛЄΙ, *quicunque*. ψΙS⊙ΛΜΜЄh ψЄΙ, *cuicunque*. ψΙS⊙ΛΝЯh SΛЄΙ, *quicunque*. ψΙS⊙ΛψΛΤЄΙ, *quodcunque*. ψΙS⊙ΛΖΠhЄΙ, *quicunque*. ψΙS⊙ΙΖΠhψЄΙ, *quodcunque*. ψΙS⊙ΛhψЄΙ, *quicquid, quæcunque*. ψΛΤΛ⊙ΛψЄΙ, *quodcunque*. ΝΙΜΛΝΝΛhΠΝ, *nemo*. ΜΛΝhΠΝ, vel ΜΛΝΝhΠΝ, *nemo*. ⊙ΛψΛΚ, *quis?* & *quid?* Interrogativè de duobus. ΝΙ⊙ΛΝΝΠΝ, *nemo*, *Joh.* 7. 46.

Regulæ.

In linguâ *Goth*: quando nominativus masculinus Adjectivi vel Pronominis, adjectivi naturam habentis, desinit in S post aliam consonantem, formatur neutrum singulare abjiciendo S finale: ut, à ΜЄΙΝS, *meus*, ΜЄΙΝ, *meum*. I.

Neutrum pluralè fit à singulari addendo Λ: ut à ΜЄΙΝ, *meum*, ΜЄΙΝΛ, *mea*. II.

Neutrum singulare, & plurale in obliquis formatur ut masculinum, excepto accusativo, qui semper similis est nominativo: ut in *Exemplis* ΓΛΠΚS, & ΜЄΙΝS. In aliis *Exemplis* ubi Neutrum non exprimitur, brevitatis gratiâ, semper subintelligitur. III.

Quando masculinum singulare desinit in simplicem consonantem, neutrum etiam in eâdem terminatur: sic ΠΝSΛΚ significat *noster*, & *nostrum*. IV.

* *legitur &* nænig puht: *ut*, þæp nænig puht pyl geppinges on gepepen beon miht, *ibi nihil putei fontani sperandum erat.*

† *Eadem phrasis apud Latinos*, — namque tu solebas meas esse *aliquid* putare nugas, *Catull.* τὶ εἶναι *apud Græcos significat etiam* esse alicujus pretii.

CAPUT

Cap. 6.

CAPUT SEXTUM.

De nominibus Numerorum.

QUum ad faciliùs addiscendam Linguam *Anglosax.* maximè *Philosaxonis* intersit scire Numeralia, quæ proximè ad pronominum Naturam accedunt, rem non ingratam discentibus me facturum spero, si ea hîc apposuero.

Cardinalia.

Reg. 1.

An, ane, an, *unus, a, um.* G. AINS, AINA, AIN. *Ang.* one. *Run.* ATT, *att.*

Tƿeȝen, *duo*, tƿa, *duæ.* G. TVAI, TVOS, TVA, *duo, æ, o.* TVADAGE, *duorum.* TVAIM, *duobus.* * TVANS, *duos.* *Ang.* two. *R.* TU, *tu.*

* TVEIHNOS, TVEIHNAIM *etiam leguntur.*

Ðrẏ, þreo, *tres, tria.* G. ÞRINS. *Ang.* three. *R.* TRRA, *thry.*

† Feoƿeꝛ, *quatuor.* G. FIDVOR, FIDDUR. *Ang.* fower. *R.* FIUDUR, *fiuhir.*

† *Numeralia à IV ad C sunt omnium generum.*

Fiꝼ, *quinque.* G. FIMF. *Ang.* five. *R.* FIM, *fem.*

Six, *sex.* G. SAIHS. *Ang.* six. *R.* SIAUH, *siaho.*

Seoꝼon, *septem.* G. SIBUN. *Ang.* seaven. *R.* SIAU, *siau.*

Eahta, *octo.* G. AHTAU. *Ang.* eight. *R.* ATTA, *atta.*

Nigon, *novem.* G. NIUN. *Ang.* nine. *R.* NIU, *niu.* *ab* ἐννέα

Tẏn, *decem.* G. * TAIHUN, de quo *Junius*: primitùs fortè fuerit DAIKA, & mutato K in aspiratam, DAIHA, TAIHA, TAIHUN, & contractè tẏn. Ac fortassè quoque ex δέκα non modò TAIHUN, sed & TIG olim dixerint *Gothi*, quod postea videri possunt observâsse in Cardinalibus minoribus: ut, TVAIMTIG, *viginti*, q. d. *bis decem*, &c. In majoribus verò numeris Cardinalibus TAIHUND, vel TEHUND, postponebant loco TIG, ut in AHTAUTEHUND, *octoginta.* NIUNTEHUND, *nonaginta.* TAIHUNTAIHUND, vel TAIHUNTEHUND, *centum.* quæ tantundem significant, ac si dicas. *octiès dena, noviès dena, deciès dena.* *Anglosax.* tẏn. *Ang.* ten. *R.* TI, TIU, *ti, tiu.*

* DRAKMANS TAIHUNGA, *drachmas decem*, *Luc.* 15. 8.

Endluꝼan, ændleꝼan, *undecim.* *Ang.* eleven. *R.* ALLIFU, *allivu.*

Tƿelꝼ, *duodecim.* G. TVALIB, vel TVALIF. Numerus (inquit *Junius*) in quo unitates duæ † relinquuntur supra denarium, unde tota numerandi ratio de novo subindè resumitur, ac veluti redintegratur. Pari modo endluꝼon, vel anluꝼon *Anglosaxonibus* sunt *undecim.* Tƿelꝼ, *Ang.* twelve. *R.* TALF, *tolf.*

† Belꝼan, *vel* liꝼan *apud* A.S. *significat* reliquum esse, superesse, *inde* laꝼlaꝼe, reliquum. G. LAIBOS, *ab* AFLIFNAN, *vel* LIFNAN, restare, superesse.

Ðreotẏne, *tredecim.* *Angl.* thirteen. *R.* TRRITTAN, *threttan.*

Feoƿeꝛtẏne, *quatuordecim.* *Ang.* fourteen. *R.* FIURTAN, *furtan.*

Fiꝼtẏne, *quindecim.* *Ang.* fifteen. *R.* FIMTAN, *femtan.*

Sixtyne, *sendecim*. *Ang.* **sixteen.** *R.* ᛋᛁᛅᚼᛏᛅᚾ, *siaxtan.*

Seofontyne, *septemdecim*. *Ang.* **seventeen**. *R.* ᛋᛁᛅᚢᛏᛅᚾ, *siautan.*

Eahtatyne, *octodecim*. *Ang.* **eighteen.** *R.* ᛅᛏᚱᛏᛅᚾ. *atrtan.*

Nigontyne, *novemdecim*. *Ang.* **nineteen.** *R.* ᚾᛁᚢᚾᛏᛅᚾ, *niuntan.*

Twentig, *viginti*. *Ang.* **twenty.** *R.* ᛏᛁᚢᛒᚢ, *tiubu.*

An, ⁊ twentig, *viginti*, & *unum*.

Ðritig, *triginta*. *G.* ϷRINSTIΓΠNS. *Ang.* **thirty.** *R.* ᚦᚱᛁᛅᛏᛁᛒᛁ, *thriatibi.*

Feowertig, *quadraginta*. *G.* FIΔΥΩRTIΓΠNS. *Ang.* **forty.** *Run.* ᚠᛁᛅᚢᚱᛅᛏᛁᛒᛁ, *fiauratibi.*

Fiftig, *quinquaginta*. *G.* FIMFTIΓΠNS. *Ang.* **fifty.** *R.* ᚠᛁᛘᛏᛁᛒᛁ, *femtibi.*

Sixtig, *sexaginta*. *Ang.* **sixty.** *R.* ᛋᛁᛅᛒᛋᛏᛁᛒᛁ, *siabstibi.*

* HUNDseofontig, *septuaginta*. *G.* SIBΠNTIΓΠNS. *Ang.* **seventy.** *R.* ᛋᛁᛅᚢᛅᛏᛁᛒᛁ, *siauatibi.*

HUNDeahtatig, *octoginta*. *G.* ΛhTΛΠTEhΠNΔ. *Ang.* **eighty.** *R.* ᛅᛏᛏᛁᛏᛁᛒᛁ, *attitibi.*

HUNDnigontig, *nonaginta*. *G.* NIΠΠTEhΠNΔ. *Ang.* **ninety.** ÏN NIΠΠTEhΠNΔ ΛS GΛ NIΠΠE ΓΛKΛIhTΛIZE, *super Nonaginta novem justis*, *Luc.* 15. 7. *R.* ᚾᛁᚢᛏᛁᛒᛁ, *niutibi.*

HUNDteontig, *centum*. *G.* hΠNΔ, *Joh.* 6. 7. *Luc.* 7. 41. *Marc.* 14. 5. Item TΛIhΠNTΛIhΠNΔ, vel TΛIhΠNTEhΠNΔ, q. d. *decem decies*, *Luc.* 16. 6, 7. 15. 4. Sed (inquit *Glossographus* sagacissimus) quotidiani sermonis usus difficilem *polysyllabicæ* vocis pronuntiationem aversatus, postremam longioris appellationis partem retinuit. Valdè quoque suspicor posterioris ævi scribas, non observatâ hujus reduplicationis causâ, corruptè scripsisse TΛIhΠNTΛI hΠNΔ, vel TΛIhΠNTE hΠNΔ, pro TΛIhΠNTΛIhΠNΔ, vel TΛIhΠNTEhΠNΔ. Ac similiter ΛhTΛΠTEhΠNΔ, vel NIΠΠTEhΠNΔ *divisim* scripsisse ΛhTΛΠTE hΠNΔ. & NIΠΠTE hΠNΔ, atque adeò ex hâc *Gothicorum* librariorum depravatâ scripturâ credo etiam *Anglosaxones* [quum non viderint quorsum *Gothi* postponerent hΠNΔ perperàm ab integrâ Cardinalis Numeri denominatione resectum] illud hΠNΔ potiùs præposuisse majoribus numeris Cardinalibus, necnon ipsi quoque Centenario hΠNΔteontig. Nam utut teontig per se denotet *denadecies*, i. e. *centum*, præposuerunt tamen ei veluti ex supervacuo illud hΠNΔ, quod per *Gothicorum Amanuensium* oscitantiam à numeris Cardinalibus avulsum postponebatur. *Centum*, Ang. **an Hundred.** *R.* ᚼᚢᚾᛏᚱᛅᛏᛅ. *Hundrata.*

HUNDenlufontig, *centum*, & *decem*.

HUNDtwelftig, *centum*, & *viginti*.

Twahund, *ducentum*. *Ang.* **twohundred.**

Ðreohund, *tercentum*. *Ang.* **threehundred.**

Ðusand, *mille*. *G.* ϷΠSΠNΔ, per multiplicem contractionem, ut conjecturat *Glossator*, factum ex TΛIhΠNS, vel TIΓΩS hΠNΔ. *Ang.* **a Thousand.** *R.* ᚦᚢᛋᛁᛘᛁ, *Thusimi.* Twa þusendo, *bis mille*, *Marc.* 5. 13. *G.* TΥΩS ϷΠSΠNΔΩS. TΛIhΠN ϷΠSΠNΔΩM, TΥΛMTIΓΠM

* *Hic notandum, quod ab hoc Numero* 70, HUND *apud* Anglosaxones *præponitur usque ad* HUNDtwelftig, 120.

TIGUM ÞUSUNDAGAM, *decem millibus, Viginti millibus, Luc.* 14.31.

Ordinalia.

2. Se forma, *primus. Gotb.* FRUMIST, FRUMISTS, FRUMISTA. *Ang.* the first. *R.* FARUT, *Fyrst.*

Se oðer, *secundus. G.* ANÞAR, ANÞARA. *Ang.* the second.

Se þridda, *tertius. G.* ÞRIDGA, ÞRIDGA. *Ang.* the third.

Se feorþa, *quartus. Ang.* the fourth.

Se fifta, *quintus. Ang.* the fifth.

Se sixta, *sextus. G.* SAIHSTA, A. *Ang.* the sixth.

Se seofoþa, *septimus. Ang.* the seaventh.

Se eahteoþa, *octavus. Ang.* the eighth. G. IN DAGA AHTUDAIM, *in die octavo, Luc.* 1.59.

Se nigoþa, *nonus. G.* NIUNDA, A. *Ang.* the ninth.

Se teoþa, *decimus. Ang.* the tenth.

Se * endlufta, *undecimus. Ang.* the eleventh.

Se twelfta, *duodecimus. Ang.* the twelfth.

Se þreoteþa, *decimus tertius. Ang.* the thirteenth.

Se feowerteoþa, *decimus quartus. Ang.* the fourteenth.

Se fifteoþa, *decimus quintus. Gotb.* FIMFTAIHUNDA. *Ang.* the fifteenth.

* *varie scribitur,* endlefta, ænlyfta, ællyfta.

Se sixteoþa, *decimus sextus. Ang.* the sixteenth.

Se seofonteoþa, *decimus septimus. Ang.* the seventeenth.

Se eahtateoþa, *decimus octavus. Ang.* the eighteenth.

Se nigonteoþa, *decimus nonus. Ang.* the nineteenth.

Se twenteoþa, *vicesimus. Ang.* the twentieth.

An, and twenteoþa, *vicesimus primus.*

Se þrittigoþa, *tricesimus. Ang.* the thirtieth.

Se feowerteogoþa, *quadragesimus. Ang.* the fortieth.

Se fifteogoþa, *quinquagesimus. Ang.* the fiftieth.

Se sixteogoþa, *sexagesimus. Ang.* the sixtieth.

Se HUNDseofontigoþa, *septuagesimus. Ang.* the seventieth.

Se HUNDeahtatigoþa, *octogesimus. Ang.* the eightieth.

Se HUNDnigonteogoþa, *nonagesimus. Ang.* the ninetieth.

Se Hundteonteogoþa, *centesimus. Ang.* the Hundredth.

His adde.

3. Ba, begen, † batwa, butu, butwu, *ambo. G.* BAI, BA. BAGAÞS, *Luc.* 5.38. BAGAÞUM, *Math.* 9.17. *Anglicè* both.

gen. begra.

dat. bam. G. BAIM.

accus. ut nom.

abl. ut dat.

† *ex* BAI TVAI, & BA TVA, *vel* ba twa.

Nu is heora begra lufu him bam ærre gemæne, *nunc horum amborum amor*

amor (Patris, scilicet, & Filii) utrique est communis, Ælfric. de veteri Testam. pag. 3.

Anfeald, *simplex*. G. AINFALÞ. tƿyfeald, *duplex*. þryfeald, *triplex*. feopepfeald, *quadruplex*. G. FIDURFALÞ. manigfeald, *multiplex*. G. MANAGFALÞ. *Ang*. twofold, threefold, fourfold, manyfold. hundfeald. G. TAIHUNTAIHUNDFALÞ. *Ang*. an hundred-fold.

Notandum etiam est vocem Numeralem HEALFE, *dimidium*, non augere numerum cui apponitur, vel postponitur apud *Anglosaxones*, sed tantum de eo demendum docet *dimidium*. ex. gr. oþep healf, *unum, cum dimidio*, vel *sesquialterum*. þpeo healf, *vel* þpidde healfe, valet 2 *cum dimidio*: ut, of þpiddan healfpe hyde, *ex duobus coriis, & dimidio*. feopþe healfe, Latinè valet 3, & *dimidium*: ut, feopþe healfe gyrd, *tres virgatæ, & dimidium*. feopþe healfe hund scipe, *naves trecenæ, & quinquaginta*. oþep healf hund Bisceopa, 150 *Episcopi*. Ita Græci τρίτον ἡμιωβόλιον, dicebant pro *duobus obolis, & semis*, ἕβδομον ἡμιτάλαντον pro *sex talentis, cum dimidio*. Nullus dubito, quin hanc numerandi rationem *Anglosaxones* à *Gothis*, & *Gothi*, vel *Getæ*, à *Græcis* acceperint. * Veteribus etiam *Cimbris* hæc numerandi ratio in usu erat: ut, ᛅᛅᚱ ᚼᛅᛚᚠᛏᚱᛁᚦᛁᚢᛘ ᛏᚢᛋᛅᚾᛏᛅ ᚢᛏᛏᚱᛅᚠ ᚼᛁᛚᚠᛁ ᛘᛁᚦ ᚠᚢᛏᛅᚾᚢᛘ ᛋᛁᚾᚢᛘ, Aar halfstridium Tusanda utdrog Helge mid Gutanum sinum, *Anno bis Millesimo quingentesimo exiit Helgo cum Gothis suis*. † Hodierni quoque *Islandi* hanc numerandi rationem observant: ut, i thein Biskopsdom halft fiorda hundrad Kyrckna, *in hâc Diœcesi CCCL. Parochiæ*. *Scoti* etiam *Anglosaxonicam* à majoribus nostris tempore CONQUESTORIS edocti, quærentibus *quota est hora*? Amant etiamnum respondere, it is half ten, quod *Latinè* valet, *sesquinona est*. it is half twelve, quod valet, *semihora post undecimam*. it is half one, hoc est, *duodecima est, & dimidia*.

* Olai Worm. Monument. Danic. Lib. V. p. 451.

† Ex veteri MS Islandico ad calcem libri Olai Worm. qui gerit titulum Regum Daniæ series duplex.

Hu micel, *quantus*? ƿpa micel, *tantus*. hu fela, *quot*? ƿpa fela, *tot*. G. ÞAN FILU. SWA FILU SWE. ÞAN MANAGANS. SWA MANAGANS SWE.

Gothi notas Arithmeticas, more *Græcorum*, Alphabeti literis exprimunt, nisi quòd carentes literâ ξ, pro quâ utuntur KS, LX. per G designant. Sic *Marc*. IV. 8. AIN. Λ. GAH AIN. G. GAH AIN. R. *unum XXX, & unum LX, & unum C*. Sic Δώδεκα ἔτη sunt *Gothicè* IB WINTRUNS, *duodecem hyemes*, quòd cum *A.Saxonibus*, annorum numerum per *hyemes* computabant. τριακοσίων δηναρίων, T. SKATTE, *Joh*. 12. 5. πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια, E. HLAIBANS. GAH. B. FISKANS, *Joh*. 6. 9. ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε, ἢ τριάκοντα, SWE SPAURDE. K. GAH. E. AIÞÞAU Λ. 4. 5.

XXX.	Λ.	λ.
C.	R.	ρ.
XII.	IB.	ιβ.
CCC.	T.	τ.
II.	B.	β.
V.	E.	ε.
XX.	K.	κ.
LX.	G.	ξ.

GANIMANDS ÞAN ÞANS. IB, [*assumens autem* duodecim, *Luc*. 18. 31.

CAPUT

Cap. 7.

CAPUT SEPTIMUM.

De Verbo.

VErbum Substantivum, cujus ope formatur vox passiva apud *A.Saxones*, est BEON, *esse*.

Modus Indicativus.

Reg. 1.

†† R. IR, IRU, *er, eru.*

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
Temp. Præs.	Eom, *sum.*	ſynd, *sumus.*
	eart.	ſynd.
	† eart.	† ſynd.

2. Pro eom, legitur eam, & am, *Spelm*. Conc. p.167. & pro ſynd; ſynt, ſyndon, & ſyn. v. *Math*. 6. 1, 2, 25.

Temp. præt. Imp.	ƿæſ, *eram.*	ƿæron, *eramus.*
	ƿære.	ƿæron.
	ƿaſ, *R.* ᚹAR, *war.*	ƿæron, *R.* ᚹARU, *waru.*

Nota, quòd in Verbis *Anglosax.* præteritum, & plusquàm perfect. idem sunt cum imperfecto, adeò ut ƿæſ etiam significat *fui*, & *fueram*. Nota etiam quòd ƿæron quandoque scribitur ƿærum, & quòd pro ƿaſ & ƿæron, occurrunt ƿearð, ƿurde, & ƿurdon, à ƿorþan vel ƿeorþan, *fieri, fore*, G. ƲΛIKΨΛN. *Math*. 8. 24. þa ƿearð mycel ſtyrung geƿorden on þære ſæ. ſƿa þat þæt ſcyp ƿearð ouerᵹoten, *tunc motus magnus factus est in mari, &c.* ealra bearna betſt þe æfre geboren ƿurde, *omnium infantium, qui unquam natus fuit, optimus*, Cod. MS. *Jun.* ⁊ hi þær afly-mede ƿurdon. ⁊ þær ƿearð ꝼeala ofſlegonra, Chron. *Sax.* in an. MI. ƿæſ etiam videtur deductum à ƿeſan, *esse*, G. ƲISΛN.

3. * and þat ƿyrð þære þeode eall to unþearfe, *& istud erit (vel fiet) omnino genti prejudicium*, Cod. MS Canonum.

Temp. Futur.	Beo, *ero.*	beoð, *erimus.*
	byſt.	beoð.
	byð, & * ƿyrð.	beoð.

Modus Imperativus.

Si þu, vel ſiᵹ þu, } *sis, esto.*	beon ƿe, *simus.*
	beon ᵹe.
ſi he, *sit esto.*	beon hi.

Pro

Pro si þu, occurrit per þu *Luc.* 1. 28. *Math.* 27. 29. *Marc.* 15. 18. Sic, ƿes arfæst, *esto pius*, *Cædm.* p. 60. l. 22. ƿes þinum scealcum ƿel eaðmode, *esto deprecabilis super servos tuos*, Cod. MS Can. *Pro* si he; siende he; ne ȝyt siende Massere, *neque etiam sit Mercator*, ib. *Pro* beon ȝe, ƿese ȝe *Math.* 28. 9. & beo ȝe *Math.* 6. 34. c. 24. 44. *Pro* beon hi, syn hi *Math.* 20. 33. & sien: ut, of cyrican arcadene sien, *ab Ecclesiâ arceantur*, *Spelm.* Conc. p. 195. & sion, *Spelm.* Conc. p. 196.

Modus Opt. Pot. Subj.

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
Temp. Præs.	beo, *sim.*	beoð, *simus.*
	byst.	beoð.
	byð, & * ƿyrðe.	beoð, & † ƿeorþan.

4.

* ⁊ þat æniȝ man to-lange unbiscopad ne ƿyrðe, *ut nemo confirmatione Episcopali nimiùm diù destitutus sit.* † þat hi anræde ƿeorþan. ⁊ Godes riht lufian, *ut concordes sint (vel fiant) & Dei justitiam ament*, Cod. MS Canonum.

Pro byð, occurrit beo. *Pro* beoð; synd & beon: ut, þat he on us ricsie. ⁊ ƿe him mid ealre gehyrsumnysse underþeode SYND, *ut ille regnet in nobis, & nos eum omni obedientiâ simus illi subjecti*, Cod. MS. Riht is þat Munecas beon, *æquum est, ut Monachi sint.*

Temp. Imperf.	ƿære, *essem.*	ƿæron, *essemus.*
	ƿære.	ƿæron.
	ƿære, *R.* VAR, *war.*	ƿæron.

Perfectum, & plusquam perfectum, idem sunt cum imperfecto.

Modus Infinitivus.

Beon, *esse, existere.* To beonne, *existendi, existendo, existendum. futurus*: e.g. hyt is tima to beonne, *tempus est existendi.* us is here to beonne, *existendum*, vel *manendum est nobis hìc.* se þe sceal beonne, *futurus*, vel toƿeard, *futurus.* v. cap. VIII. R. 13. A ƿorþan, geƿorþan, *vel* ƿeorþian, geƿeorþian sit participium passivum * ƿorden, geƿorden: ut, þeah þe he ƿis geƿorden ƿære, *tametsi certus esset factus.* Ða ƿæs sumre nihte geƿorden grim storm, *facta est nocte quadam sæva tempestas*, *Bed.* H.E. p. 402, 403. 5.

* *factus, a, um.*

Duo sunt Verba Substantiva apud *Mæso-Gothos*: 6.

VISAN, *esse.* VAIRÞAN, *fieri, esse.*

Modus Indicativus.

	N. Sing.	*N. Plur.*
Temp. præs.	ÏM, *sum.*	SIJUM, *sumus.*
	ÏS.	SIJUÞ, JUS.
	ÏST.	SIND.

Modus Indicativus.

	N. Sing.	*N. Dual.*	*N. Plur.*
T. pr.	VAIRÞA, *fio.*	VAIRÞÔS.	VAIRÞAM.
	ÞAIS, vel IS.	ÞATS.	VAIRÞAIÞ.
	ÞEIÞ, vel IÞ.		VAIRÞAND.

Pro

Pro ïST occurrit SIGN, *Marc.* 13. 29. pro SINΔ; SINΔRN, *Luc.* 8. 21. SIGN, SIGNM, SIGNψ, & istiusmodi videntur deduci ab obsoleto SIGAN, siquidem apud *Alamannos* Sein, *esse* significat.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp. præt.	YAS, *eram.*	YESNM.
	YAST.	YESNψ.
	YAS.	YESNN.

Pro YAST legitur YAKST, *Job.* 9. 34. pro YAS occurrit YAKψI. pro YESNN; YEKNN.

Temp. fut.	SIGAN, *ero.*	SIGAIMA.
	SIGAIS.	SIGAIψ.
	SIGAI.	SIGAINA.

Pro SIGAIS occurrit SINΔ, *Luc.* 5. 10.

Modus Imperativus.

SIGAIS, *sis, esto.*	SIGAIMA, *simus.*
	SIGAIψ.
* SIGAI, *sit, esto.*	SIGAINA.

* *Luc.* 20. 16. & SIG, *Math.* 5. 37.

Modus Opt. Pot. Subj.

Temp. præs.	SIGAN, *sim.*	SIGAIMA.
	SIGAIS.	SIGAIψ.
	SIGAI.	SIGAINA.

Pro SIGAI, SIAI, *Luc.* 8. 25. & SIAN, *Luc.* 14. 31.

Tem. præt.	YESGAN *essem.*	YESEIMA.
	YESEIS.	YESEIψ.
	YESEI.	YESEINA.

Pro YESEIS occurrit YEISEIS, & pro YESEI; YEISI.

Modus Infinit.

Absolutus: YISAN, *esse.* Cum præpos. ΔN YISAN, *ad existendum.*

Pro YAIKψEIψ, aliter scribitur YAIKψIψ; & pro YAIKψAIψ, ψAIKψAIΔ. De numero Duali consulat Lector Cap. VIII. *Reg.* 17.

	N. Sing.	N. Plur.
Tem. præt.	YAKψ, *fiebam.*	YAnKψnM.
	YAKψ.	YAnKψnψ.
	YAKT.	YAnKψnN.

T. fut.	YAIKψAN.	YAIKψAIMA.
	YAIKψAIS.	YAIKψIψ.
	YAIKψAI.	YAIKψAINA.

Modus Imperativus.

YAIKψAIS, *sis, esto factus.*	YAIKψAIMA.
	YAIKψIψ.
YAIKψAI.	YAIKψAINA.

Modus Opt. Pot. Subj.

T. pr.	YAIKψAN.	YAIKψAIMA.
	YAIKψAIS.	YAIKψIψ.
	YAIKψAI.	YAIKψAINA.

T. pr.	YAnKψAN.	YAnKψEIMA
	YAnKψEIS.	YAnKψEIψ.
	YAnKψEI.	YAnKψEINA.

Pro YAnKψEI legitur YAnKψI.

Modus Infinit.

Absolutus: YAIKψAN, *fieri, esse.* Cum præp. ΔN YAIKψAN, *ad existendum.*

Parti-

Participium.	Particip. pass.
𐍅𐌹𐍃𐌰𐌽𐌳𐍃, *existens*, cùm *sim*, &c. Ital. *essendo*.	𐍅𐌰𐌿𐍂𐌺𐌹𐌸𐌰𐌽𐍃, γενόμενος. 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌺𐌹𐌸𐌰𐌽𐌰, γενομένη. 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌺𐌹𐌸𐌰𐌽 [Emphaticè 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌺𐌹𐌸𐌰𐌽𐌰] γενόμενον.

CAPUT OCTAVUM.

De Verbo Activo regulari.

Cap. 8.

VErbum Activum est personale, vel impersonale; personale autem est regulare, vel irregulare. *Reg.* 1.

Paradigma verbi Activi Regularis LUFIAN, *Amare*.

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
Temp. præs.	Ic Lufige, *amo*.	pe lufiað, *amamus*.
	þu lufast, est, st.	ge lufiað.
	he lufað, eð, ð.	hi lufiað.

Cùm Infinitivus exit in an purum, *personæ plurales* desinunt in iað: ut, hingriað, pyriað, þoliað, *&c.* Quod si exeat in eon, tum formantur in eoð: ut, gereoð, à gereon. Cùm verò consonans præcedit an, exeunt in að: ut, þyrstað, pepað, ælað, biddað, *&c.* g *ante* an in formandis temporibus liquescit plerumque in h: ut in pæhð, *trutinat*, à pægan.

Præt. imp.	Ic lufode, ede, *amabam*.	pe lufodon, *amabamus*.
	þu lufodest.	ge lufodon.
	he lufode.	hi lufodon.

Verba habentia f. l. m. n. p. r. t. ante terminationem infinitivi, sæpè contrahunt sua præterita: ut, adpæfan, gestpynan, quæ faciunt adpæfde, gestpynde. Eadem Synæresis accidit Participiis præteriti temporis.

Perfectum, & plusquam perfectum, declinantur ut imperfectum. Formantur etiam per participium *præt. temp.* & hæbbe, & hæfod, quorum illud est *præsens* indicat. hoc *præteritum* auxiliaris verbi hæbban, *habere*. & sic declinantur: 2.

Ic hæbbe.	pe hæbbað.
þu hæbbest.	ge hæbbað.
he hæbbað.	hi hæbbað.

Pro

Pro hæbbe occurrit hafa, & haue; *pro* hæbbest; hafast & hauest; *pro* hæbbað; hafað & haueð; *pro* hæbbað *plur.* hafan, & hauen. Et nota quòd *nostrum* **have** deducitur ab hæbbe, hafa, vel haue.

Exempla formandi tempus præteritum per *auxiliare* hæbbe, & participium præteriti temporis: Sume þær race we habbað getrahnod, *partem hujus narrationis tractavimus.* ic her geset hæbbe, *hic posui.* ic haue geheord, *audivi.* swa ge hit spræcene hauen, *sicut locuti estis.* soþlice fela ic hæbbe geþolod to dæg, *multa quidem passa sum hodiè, Math.* 27. 19. Me God hafað gehæfted be þam healse, *Deus me collo strictum vinxit, Cædm.* p. 9. l. 24. Nu ic mines þeodenes hafa hyldo forworht.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
Ic hæfod.	we hæfdon.
þu hæfodest.	ge hæfdon.
he hæfod.	hi hæfdon.

Pro hæfdon legitur heafdon.

Exempla formandi tempus plusquàm perfectum per auxiliare hæfod (*Anglicè* **had**) & perfectum præteriti temporis: Ða hig hæfdon hyra lofsang gesungenne, *postquam hymnum suum cantassent, Math.* 26. 30. Hu his broþre heafdon wroht an mynstre, *ut fratres ejus monasterium condidissent.* & þer hi hit heafdon gefreod, *illúdque immune constituissent, Spelm.* Conc. p. 164. he ongeat. þat he þa þeode to Cristes geleafan gecyrred hæfde, *Comperit, quòd gentem ad Christi fidem convertisset, Bed.* Hist. Eccles. p. 223.

3. Futurum formatur ut præsens: *Math.* 1. 21. Witodlice heo cenð sunu. & þu nemst his naman Hælend. He soðlice his folc hal gedeð fram hyra synnum, *Pariet autem filium, & vocabis nomen ejus Jesum; ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* vide etiam *Marc.* 16. 17, 18. *Luc.* 1. 13, 14, 15, 16, 17, 32, 33, 34. þu nast nu hwæt ic do, ac þu wast syþþan, *quod ego facio, tu nescis modò, scies autem posteà, Joh.* 13. 7.

Formatur etiam futurum per auxiliare SCEAL, (unde Nostrum **shall**) quod est præsens Indicat. verbi SCEOLDAN debere, uti constat ex *Luc.* 16. 5. & sic declinatur:

Ic sceal, *debeo.*	we sceolon, un, an.
þu scealt.	ge sceolon.
he sceal.	hi sceolon.

Nota, quòd pro sceolon legitur schullen.

Exempla formandi futurum Indicat. per *auxiliare* sceal: þeah þe ic sceal ealle wucan fæstan, *quamvis integram septimanam jejunavero.* Mæden sceal geacnian, *virgo concipiet.* eart þu þe to cumenne eart oððe we oðres sceolan abidan, *an tu es, qui venturus es, an alium expectabimus?* sceal ic hon eowerne cyninge, *regem vestrum crucifigam? Joh.* 19. 15. Sic in chartâ *Hen.* III. þat loandes folc on ure Kyneriche hebbeð idon. & schullen

len ðon, *quod populus regni nostri fecerint, vel facturi sint.* Formatur etiam per ƿILLE præsens Indicat. verbi ƿILLAN velle: ut, ic ƿille luꝼian, *amabo*, vel *amaturus sum.* ic ƿille to dæʒ on þinum huꞅe ƿunian, *hodiè in domo tuâ manebo*, vel *mansurus sum*.

Futuri formati per ƿILLE non extat exemplum in literaturâ *Gothicâ*, utpote quod videtur *Anglosaxonibus* peculiare, sed futurum per SCEAL formatum, manifestè sumitur à cognatâ phrasi, quâ *Gothi* futuri temporis adjacentiam, vel rei alicujus futuræ necessitatem sive naturalem, sive moralem significant: ut, *Luc.* 17. 25. δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, SKΛΛ MΛNΛΓΛI ψΠΛΛN. *Luc.* 19. 5. ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι, ΛNΛ ΓΛKΛΛ ψEINΛMMΛ SKΛΛ ÏK ƔISΛN. *Joh.* 19. 7. κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, BI ΦΛMMΛ ƔITΩΛΛ ΠNSΛKΛMMΛ SKΛΛ ΓΛSƔIΛTΛN. ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι, SΠNΠS MΛNS SKΠΛΛS ÏST ΛTΓIBΛN. ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, SΛEI SKΠΛΛ Λ UIMΛN. τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται, ΘΛ SKΠΛI ΦΛTΛ BΛRN ƔΛIKΦΛN. ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι; ΘΛΛKE SΛ SKΠΛI ΓΛΓΓΛN. αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, SΛ ÏST hEΛIΛS SΛEI SKΠΛΛ Λ UIMΛN, *hic est Elias qui venturus est.* Lector his non contentus adeat Glossarium in SKΛΛ, & SKΠΛΛ.

Modus Imperativus.

Luꝼa þu, *Ama.*	luꝼion ƿe.	4.
luꝼiʒe he.	luꝼiʒe ʒe.	
	luꝼion hi.	

Multa sunt anomala secundæ personæ, quæ desinunt in consonantem: ut, alyꞅ, *libera.* tæc, *doce.* ꝼoꞃʒiꝼ, *condona.* aƿuꞃp, *abjice.* aceoꞃꝼ, *abscinde.* læt, *relinque.* cum, *veni.* bꞃinʒ, *adfer, &c.* Et in e, ut, ꞅyle, *da.* biðe, *ora.* þꞃean facit þꞃeah.

Modus Optativus.

Temp. præs.	eala ʒiꝼ ic nu luꝼiʒe, *utinam amem.*	eala ʒiꝼ ƿe nu luꝼion, an.	5.
	eala ʒiꝼ þu nu luꝼiʒe.	eala ʒiꝼ ʒe nu luꝼion, an.	
	eala ʒiꝼ he nu luꝼiʒe.	eala ʒiꝼ hi nu luꝼion, an.	
Temp. Imperfect. perf. plusq.perfect.	eala ʒiꝼ ic nu luꝼode, *utinam amarem.*	eala ʒiꝼ ƿe nu luꝼodon.	
	eala ʒiꝼ þu nu luꝼodeꞅt.	eala ʒiꝼ ʒe nu luꝼodon.	
	eala ʒiꝼ he nu luꝼode.	eala ʒiꝼ hi nu luꝼodon.	
Temp. futur.	eala þæt ic luꝼiʒe ʒyt, *&c.*		

Modus Subjunctivus.

Temp. præs.	þonne ic nu luꝼiʒe, *cum amem.*	þonne ƿe nu luꝼiað.
	þonne þu nu luꝼaꞅt.	þonne ʒe nu luꝼiað.
	þonne he nu luꝼað.	þonne hi nu luꝼiað.

Temp. Imperfect. perf. plusq.perfect.	þonne, *vel* þa þa } ic lufode.	þonne pe lufodon.
	þonne þu lufodest.	þonne ge lufodon.
	þonne he lufode.	þonne hi lufodon.

Temp. futur. | þonne ic lufige gyt, *&c.*

Modus Potentialis.

7. Modus Potentialis formatur per *auxiliaria* MÆG, MIHT, WOLD, NOLD, SCEOLD, quibus respondent apud Nos **may**, **might**, **would**, **should**; & per MOT, quod adhuc retinetur in sermone rustico occidentalium *Anglorum*.

8. MÆG est præsens, & MIHT imperfectum indicativum verbi MAGAN, *posse*, & sic formantur:

Ic Mæg.	pe magon, un, an.
þu mægest.	ge magon.
he mæg.	hi magon.

Ic miht.	pe mihton.
þu mihtest.	ge mihton.
he miht.	hi mihton.

Exempla formandi modum potentialem ope horum auxiliarium: Man ne mæg spilc þing forðbringan, *nemo tale proferat*, *Spelm.* Conc. p. 578. spa pe secgan ne magon, *adeò ut exprimere non possimus*, *Ælfr.* de vet. Test. p. 14.

Ða þu mihtest rædan be þisse pace, *ubi legeres, vel posses legere, de hâc re.* hi mihton þa pel habban pif on þam dagum, *bene tamen sub iis seculis uxore fruerentur*, *Spelm.* Conc. p. 574. þa hæfde he nan settle hpar he sittan miht, *tum nullam sedem habuit in quâ sederet*, *Ælfr.* de vet. Test. p. 4. hif fet ne mihton furðon ahpær standan, *ibid.* on þære cyricean Augustinus lic. and ealra Cantpara Biscopa somod and heora cyninga gesette beon mihten, *in hâc Ecclesiâ, Augustini, & omnium Episcoporum Cantuariensium simul & Regum Cantii corpora condi possent*, *Bed.* Eccl. Hist. p. 102. Ita loquuntur etiam *Gothi*, SVA SVE NI MAHTA MANNA INSAGIÞAN ÞAIRH ÞANA VIT GAINANA, Spa þat nan man ne myhte faran þurh þone peg.

9. WOLD est imperfectum indicativum verbi Willan, *velle*, & formatur sic:

Ic Wold.	pe poldon.
þu poldest.	ge poldon.
he pold.	hi poldon.

Exem-

Exempla: ſe cyning andſƿarode. þæt he æᵹþer ᵹe ƿolde ᵹe ſceolde þam ᵹeleafan onfon þe he lærde, *Rex reſpondebat quòd & vellet, & deberet fidem, quam docebat, amplecti, Bed.* H. E. p. 141. ſoþa God þa ᵹeſceafta ᵹeſceop þe he ᵹeſcippan ƿolde, *certè tum Deus, quæ crearet, creavit, Ælfr.* vet. Teſt. p. 4. He nolde þa habban hiſ ſcippend him to hlaforde, ne he nolde þurh-ƿunian on þære ſoðfæſtnyſſe þæs ſoðfæſtan Godes ſunu, ac ƿolde mid ƿiccetere him rice ᵹeƿinnan, *ibid. tum creatorem ſuum dominum habere noluit,* [vel *non haberet*] *neque manere in veritate veri filii Dei, ſed per proditionem regnum ſibi quærere voluit.*

NOLD fit per craſin, ex ne, & ƿOLD, & ſecundum illius Exemp. declinatur: ut, unc ƿearð God yrre forþon ƿit him noldon on heofenrice hnigan mid heafdum, *Cædm.* p. 18. l. 18.

SCEOLDE eſt * imperfectum verbi Sceoldan, *debere*, & ſic declinatur: 10.

* *ut conſtat Luc.* 7. 41.

Ic Sceold.	ƿe ſceoldon.
þu ſceoldeſt.	ᵹe ſceoldon.
he ſceold.	hi ſceoldon.

Exempla: Dæt ſe dema ſceolde forᵹyfan þam folce ænne forƿyrhtne mannan ſƿilcne hiᵹ habban ƿoldon, † *ut judex populo dimitteret unum vinctum, quem vellent, Math.* 27. 15. þæt hiᵹ ealle leoda læran ſceoldon, *ut omnes gentes docerent.* þa þuhte him to huxlic þæt he hyran ſceold ænigum hlafforde, *tum turpe illi videbatur ut alicui domino obediret, Ælfr.* de vet. Teſt. p. 4. he ƿiſt hƿa hyne ſceolde belæƿan, *ſciebat quiſnam eſſet, qui traderet eum, Joh.* 13. 11. ƿiſte þæt hie Godes yrre habban ſceoldon, *Cædm.* p. 17. l. 17. Non abſimilis eſt locutio apud *Gothos*: ut ÞAT QAÞ BANDVGANDS HVILEIKAMMA DAUÞAU SKULDA GASVILTAN, *hoc dixit ſignificans quâ morte eſſet moriturus, Joh.* 18. 32.

† *Conſuetudo erat* —

MOT, *poſſum*, vel *licet*, ſic declinatur: 11.

Ic Mot, *poſſum*, vel *mihi licet*.	ƿe moton.
þu moteſt.	ᵹe moton.
he mot.	hi moton.

Exempla: Ne nan Preoſt mot leon æt þam brydlacum, *nullus Sacerdos interſit Nuptiarum ſolennitatibus.* nu ƿe hit habban ne moton, *quum jam illud habere nos non poſſimus, Cædm.* p. 10. l. 16.

Verùm quamvis modus Potentialis ſæpè circumſcribitur in *Angloſax.* ſermone per antedicta auxiliaria & infinitum verbi cui inſerviunt, tamen ſciendum eſt ipſum habere peculiare præteritum, quo ſenſus potentialis exprimitur: ut *Marc.* 16. 1. Bohton ƿyrt-gemang þæt hi comon, and hine ſmyredon, *emerunt aromata, ut venientes ungerent illum.* þæt þu oncnaƿe þara ƿorda ſoðfæſtneſſe of þam þe þu ᵹelæred eart, *ut cognoſcas eorum verborum, quibus eruditus es, veritatem, Luc.* 1. 4. He com to Rædƿolde Eaſt Engla cyninge. ⁊ hine bæd þæt he hiſ life ᵹeſcilde ƿið ſƿa miccleſ 12.

ehteres setningum, ⁊ hym weorþ hyrde wære, *venit ad Rædwaldum East-Anglorum regem, & ipsum obsecrabat, ut se defenderet à tanti persecutoris insidiis, & animam suam servaret, Bed.* H. E. p. 136. bæd hine þæt he hyt fram lande tuge, *rogavit illum, ut ipsam paululùm à ripâ reduceret.* spræcon betwux him hwæt hig þam Hælende dydon, *colloquebantur ad invicem quidnam facerent Jesu.* þa comon þæt hi hine gehyrdon, ⁊ wæron of hyra adlum gehælede, *qui venerant, ut audirent eum, & sanarentur à languoribus suis.* þæt he us hæle-horn arærde — ⁊ us alysed of urum feondum, *ut erigeret nobis cornu salutis, & eriperet nos ex inimicis nostris, Luc.* 1. 69, 70. þæt we hym þeowian, *ut illi serviamus,* v. 74.

Notetur, quòd MÆG & MOT formant tempus præsens modi potentialis, & MIHT, & SCEOLD tempus præter. & quod futurum sit addendo gyt ad tempus præsens: ut, ic mæg gyt lufian, *Anglicè,* **I may love hereafter.**

Angli. yet. hereafter

Modus Infinitivus.

13. Duo sunt Infinitivi in linguâ *A. Saxonicâ,* quorum alter reddendus est per præsens Infinitivi Latini, alter verò per Supina, vel Gerundia, vel Participia finita in *rus,* & *dus.* Quamobrem ille potest dici infinitivus *primitivus,* hic *derivativus;* ille *purus,* vel *simplex,* hic *supinalis, gerundivus,* vel *participialis.*

Infinitivus primitivus, * Lufian, vel lufigean, *amare.*

Infinitivus derivativus, To lufienne, vel to lufigenne, *amatum, amatu, amandi, amando, amandum, amaturus, amandus.*

Exempla: Com þu us to forspillanne, *venisti nos perditum? Marc.* 1. 24. *Luc.* 4. 34. hyt is eaþelic to cweþanne, *facilè est dictu.* hyt is tima to lufienne, *tempus est amandi.* me is to lufienne, *amandum est mihi.* us is to rædenne, *legendum est nobis.* hæfst þu æceras to erigenne, *habes ne agros, ad arandum? Math.* 3. 15. ⁊ he hym anweald seald untrumnesse to hælanne, ⁊ deofol-seocnessa ut to adrifanne, *& dedit illis potestatem curandi infirmitates, & ejiciendi dæmonia.* Herodes secað þæt cild to forspillanne, *Herodes quærit puerum ad perdendum eum.* ne elca þu to gecyrranne to Gode, *ne sis tardus in convertendo ad Deum.* for þeof he byð to frofrianne, oððe to alysanne, *fur morti tradendus, aut redimendus est.* to syllenne his folce hæle-gewit, *ad dandam scientiam salutis plebi suæ, Luc.* 1. 72, 77. eart þu þe to cumenne eart, *an tu is, qui venturus es.* witodlice mannes sunu ys to cumenne on his fæder wuldre, *filius enim hominis venturus est in gloriâ patris, Math.* 17. 27.

* *Quædam exeunt in* eon: *ut,* beon, beonne. geseon, geseonne. ateon, ateonne. *In Runicâ & Islandicâ modus Infinitivus exit in* ᛅ, a: *ut,* ᛅᚦᚹᛅᚱᛏᚼᛅ, adwartha, *esse.* ᛅᚦᚦᚱᛁᛒᛅ, addrepa, *occidere.*

Quinimò manifestè distinguuntur hi duo infinitivi in *Luc.* cap. 1. v. 72, 73, 76, 77. ubi infinitivus, quem dico, primitivus, usque respondet præsenti infinitivi Latini in vulgatâ versione, & infinitivus, quem dico, derivativus gerundiis, vel participiis in *dus.*

14. Attamen hic notandum est Gerundia in *dum,* & participia in *dus* finita reddi

reddi etiam *A. Saxonicè* per * MOST, *debeo*, & verbum infinitum. Moſt verò sic declinatur :

Ic Moſt, *debeo*. | ƿe moſton.
þu moſteſt. | ᵹe moſton.
he moſte. | hi moſton.

Exempla : ⁊ þær nan þing belifan ne moſte ofer niht, *& nihil relinquendum est ultra noctem*, *Ælfr.* Serm. Pasch. p. 12. þa ᵹemettan ne moſton þæſ lambeſ ban ſcænan, ne þa cempan ne moſton to bræcan hiſ halᵹan ſceancan, *comestoribus non frangenda erant agni ossa, neque militibus frangenda erant sancta illius crura*, p. 14. on þære ealdan æ moſt ſe Biſcop niman him ane clæne mæden, *in lege veteri Pontifici sumenda erat pura virgo*.

Participium futurum in *rus* etiam circumscribitur per SCEAL, & ƿILLE, & infinitum verbi principalis : ut, ic ſceal lufian, ic ƿille lufian, *amaturus sum*. Item per verba motûs faran, & ᵹan : ut, ic ᵹan drincan, *bibiturus sum* ; ic fare huntian, *venaturus sum*. Eodem modo redduntur etiam futurum infinitivi Latini, & prius supinum : ut, ƿilt þu ᵹan leornian, *vis tu doctum ire?* ƿilt þu faran lufian, *vis amatum ire*, vel *te amaturum esse?* ic ᵹan drincan, *bibitum pergo* ; ic fare huntian, *venatum pergo* ; he ᵹæð rædan, *lectum pergit*.

Perfectum, & plusquam perfectum infinitivi Latini redduntur per conjunctionem þat, & perfectum indicativi : ut, *scio te amavisse Deum*, ic ƿiſt þat þu lufodeſt God.

Participium præsentis temporis Lufiᵹende, *Amans.*

Hoc Participium fit nomen Substantivum dempto *e* finale.

Aliquando etiam vim obtinet Gerundii in *do* : ut, rædende ic tæce, *legendo doceo*. lufiᵹende feᵹenodon, *amando gaudebant*. Ab hoc etiam Participio, & verbo Substantivo EOM, formantur tempora verborum, præsertim verborum *motûs* : ut, he ƿæſ fyliᵹende, *secutus est*. heoſ ſƿeoſteſ þa hit daᵹian onᵹan ƿæſ utᵹanᵹende of hire cleofan, *hæc soror, incipiente crepusculo, egressa est de cubiculo suo*. ⁊ þæſ ealleſ noƿiht him ſylfum ƿæſ He ᵹeornlice ƿilnade þat he for hine þroƿian moſte, *multum cupiebat, ut pro illo pati posset*, Bed. *H. E. p.* 34. forᵹeaf him aᵹenne cyre. þat hi MOSTON þurhƿunian on ecere ᵹeſælðe þurh ᵹehyrſumnyſſe, ⁊ MIHTON eac þa ᵹeſælða forleoſan, *proprium illis arbitrium dedit, ut in æternâ felicitate per obedientiam permanere potuissent, possentque etiam felicitatem illam perdere*, Bed. *H. E. p.* 65. þat ᵹyf hi from ƿifum clæne ƿæron, þat hi moſton onfon, ⁊ þicᵹean þa foreſetenyſſe hlafeſ, *ut si à mulieribus mundi essent, panes propositionis acciperent*, vel *accipere possent*, *p.* 93. he forᵹeaf him þa lyfneſſe þat he moſte mid feo hine alyſan ᵹif he mihte, Bed. *H. E. p.* 317.

* *Nostrum* must *manifestè deducitur ab* Anglo-Saxonico Moſt, *cujus vestigium deprehendere mihi videor in* ΓΑΜΟ-STE-ΔΠΝ, *Marc.* 2. 2. *non possent*. *Inde* moſt *in* Cædmonianâ *paraphrasi significat plerumque* possem. Moſteſt, *posses*, *&c.* *In Regiâ etiam Hist. Eccl.* Bedæ *paraphrasi*, moſt *sæponumerò usurpatur pro* possem : *ut*,

15.
16.

ᵹeheal-

gehealdende, *nihil horum omnium sibi reservavit.* cƿæð he þæt his sapul mid mycele beorhtnesse ƿære utgangende of lichoman, *dixit, quòd anima ejus cum magno splendore esset egressura de corpore.* se grimmesta hungor þæt folce ƿæs ƿæcende, *fames acerbissima plebem oppressit.* he mid him sprecende and gleopiende ƿæs, *cum illis loquebatur, & jocabatur.* on æfenne ƿære niht þe he of populde gangende ƿæs, *vespere noctis, quâ de seculo exivit.* nu þu þus glædlice to us sprecende eart, *nunc nobis tam hilariter loqueris.* ⁊ þa sylfan hrægel mid ƿondorlicum lufan cyssende ƿæs, *& ipsum indumentum miro deosculabatur affectu.* hƿæþer ƿen ƿære þæt ƿe þæt ealond gesecean mihton, þe ƿe ær ut of gangende ƿæron, *si fortè ipsam, de quâ egressi eramus, insulam repetere possemus.* he ƿæs biddende for ure hælo, *pro nostrâ salute precabatur.* seo reðnes þæs stormes ƿæs blinnende, *sævitia tempestatis cessabat.* on me sylfum ic ƿæs ongitende, *in meipso expertus sum.* Exprimitur etiam per hoc participium, & infinitum verbi substantivi BEON, participium futurum in *rus*: ut, Ðone sylfan rim ƿintra hine hæbbende beon oft he ær his monnum foresæde þæt he mid onƿrigenesse his sƿefnes ongeat, *Quem se numerum annorum fuisse habiturum ipse jamdudum somnii revelatione edoctus, suis prædicere solebat, Bed.* de *Theodoro* Archiepisc. *Cantw.* l. 5. c. 8.

17. Augmenta illa initialia, sive præpositiones, quas vocant inseparabiles, a, be, for, ge, to, præfiguntur verbis, verbalibus, & participiis; quamobrem sæpè evenit, ut simplicia, quæ pura, & per se non extant, cum his augmentis composita, & incipientia occurrunt: ut, Geny̆þerian, cujus augmentum initiale ge, venit à *Gothorum* augmento 𐌲𐌰, quibus tamen 𐌲𐌴 aliquando usurpatum loco augmenti syllabici 𐌲𐌰: ut in 𐌲𐌴𐍃𐌴𐍈𐌿𐌽, *viderant, Luc.* 19. 37. Nota, quod *a* vel *be* augmenta quandoque, sed rariùs, participiis præteritis præponuntur: & quod augmentum syllabicum 𐌲𐌰 reduplicatur *Marc.* 7. 23. in 𐌲𐌰𐌲𐌰𐌼𐌰𐌹𐌽𐌾𐌰𐌽𐌳, *coinquinant.*

De verbo Activo apud Gothos.

Paradigma 𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐌽, *quærere,* ζητεῖν.
seek

Modus Indicativus.

	Num. Sing.	*Num. Dual.*	*Num. Plural.*
Temp. pr.	𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰,	𐍃𐍉𐌺𐌾𐍉𐍃, ζητοῦμεν.	* 𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐌼.
	𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐌹𐍃, vel 𐌹𐍃.	𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐍄𐍃, ζη- [τεῖτον.	𐍃𐍉𐌺𐌴𐌹𐌸, vel 𐌹𐌸.
	† 𐍃𐍉𐌺𐌴𐌹𐌸, vel 𐌹𐌸.		𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐌽𐌳.

Exempla dualium primæ personæ occurrunt *Marc.* 10. 35. ubi 𐌸𐌿𐌺 𐌱𐌹𐌳𐌾𐍉𐍃, *rogamus te nos duo. Joh.* 14. 23. ubi Christus loquens de se,

* *In Runicâ terminatur prima pluralis in* ᚢᛘ, um: *ut in* ᚴᛆᛚᛚᚢᛘ, kollum, *vocamus.* ᚼᛁᚴᚢᛘ, higium, *putamus.* G. 𐌷𐌿𐌲𐌾𐌰𐌽 *est* putare, arbitrari.

† *Nota quòd in tertiâ personâ aliquando retinetur* 𐌾: *ut in* 𐍄𐌰𐌿𐌾𐌹𐌸, *à* 𐍄𐌰𐌿𐌾𐌰𐌽. 𐍃𐍄𐍉𐌾𐌹𐌸, *à* 𐍃𐍄𐍉𐌾𐌰𐌽: *aliquando non; ut in* 𐍃𐍉𐌺𐌴𐌹𐌸, *à* 𐍃𐍉𐌺𐌾𐌰𐌽. 𐍂𐍉𐌳𐌴𐌹𐌸, *à* 𐍂𐍉𐌳𐌾𐌰𐌽. *v. Joh.* 7. 4, 18, 19. *c.* 8. 50. *Hæc regula etiam valet in secundâ* plurali *præsent.* indic. *&* imperat.

&

& suo patre, dicit, ϭΛh ꭤn ïMMΛ ΓΛΛGIΨꝚS. ϭΛh SΛΛIΨΥꝚS ΛT ïMMΛ ΓΛTΛnϭꝚS, *& ad eum veniemus nos duo, & mansionem apud eum faciemus.*

Dualia secundæ personæ terminata occurrunt [ut observavit acutissimus *Thom. Mareschallus*] I. in ΛTS: ut, ΓΛΓΓΛTS, *ite vos duo, Marc.* 14. 13. II. in ïTS: ut, ΛTTInhITS, *adducite vos duo, Marc.* 11. 2. III. in nTS: ut, ΓΛSGΥnTS, *vidistis vos duo, Luc.* 7. 22. IV. in nΨS: ut, ΥITnΨS, *scitis vos duo, Marc.* 10. 38. V. in ΛITS: ut, ɯIΨΛITS, *dicite vos duo, Marc.* 11. 3. & *dicetis vos duo, Luc.* 19. 31. VI. in GITS: ut, ΥIΛGITS, *vultis vos duo, Marc.* 10. 36. Aliquoties tamen verba pluralia de duobus usurpata reperiuntur, ut, ΛNꭤBINꭤIΨ, *solvite, Joh.* 11. 44. Observet etiam curiosus Lector verba secundæ personæ singularis sæpè terminari in IS. & ΛIS: ut, hΛBΛIS, ΓΛNIMIS, ΓΛBΛIKIS, ꟗKΛMBIS, & secundæ personæ pluralis sæpissimè terminari in IΨ, Iꭤ, ΛIΨ, ΛIꭤ.

Notetur insuper, quòd tertia persona pluralis producitur in Λ: ut in ΠꟗKNNNΛNꭤΛ, *Joh.* 13. 35. TKNꭤΛNꭤΛ. *Luc.* 6. 44. ΛISΛNꭤΛ, *Math.* 7. 16. Aliquando etiam, per paragogen τȣ̃ * n, in Λn: ut in STꝚϭΛINꭤΛn, *Luc.* 6. 37. Atque ita producta passivè accipitur. v. cap. 9. R. 15.

* *v. Gloss.* Goth. *in* n, *vel* nh.

19.

	Num. Sing.	Num. Plur.
Tempus præteritum,	SꝚKIꭤΛ.	SꝚKIꭤGꭤnM.
imperf. perfect. plus-	SꝚKIꭤGS. GIS.	SꝚKIꭤGꭤnΨ.
quam perfect.	† SꝚKIꭤΛ.	SꝚKIꭤGꭤnn.

† *Legitur* MΛhTIꭤG, *potuit, Luc.* 14. 29. *& ad hujus formam veteres* Norræno-Gothi *terminabant tertiam præteriti in* G: *ut in* SKInΛꭤG, creavit. SKΛTTΛꭤG, subjugavit, *vel* tributarium fecit, (Anglosax. *enim* ꞅceat, *vel* ꞅceot, *&* Gothis SKΛT *est* pecunia, census) *Nec non hodierni* Islandi: *ut in* Elskade, amavit. Giarde fecit, *a* giara facere, *unde* gar *Eboracensium.*

Duo dualia secundæ personæ, & pluralis numeri occurrunt *Luc.* 7. 22. scilicet ΓΛSGΘnTS, ΓΛhΛnSIꭤGꭤnTS.

Præteritum etiam formatur à *Gothis* per reduplicationem, vel augmentum syllabicum, more Græcorum: sic ab ΛnKΛn, *augere*, occurrit ΛIΛnK. ex BIΛΛIKΛn, *illudere*, BIΛΛIΛΛIKnn. ex ΓKGITΛn, *flere*, ΓΛIΓKꝚTnn. ex ꟗΛhΛn, *capere*, ꟗΛIꟗΛh. ex ꟗΛΛꭤΛn, *plicare*, ꟗΛIꟗΛΛΨ. ex hΛITΛn, *jubere*, hΛIhΛIT. ex hΛhΛn, *suspendere*, hΛIhΛh. ex MΛITΛn, *concidere*, MΛIMΛIT. ex TGKΛn, *tangere*, TΛITꝚK. ex ΛGTΛn, *sinere*, ΛΛIΛꝚT. ex SΛIΛn, *serere*, SΛISꝚ. ex SΛGΠΛn, *dormire*, SΛISΛGΠ, & cum augmento ΓΛSΛISΛGΠ. Sed forsan quæret grammaticalibus intentus Lector cur *ex. gr.* non dicendum est *Gothicè* SGSΛGΠ, & TGTꝚK potiùs quàm SΛISΛGΠ, & TΛITꝚK. Ratio est, ut observavit egregius ille Literator *Mareschallus*, quòd *Gothi* exprimere solebant valorem G *Græcorum* per ΛI: ut in ZΛIBΛIꭤΛInS, BΛIΛIΛZΛIBnB. inde pro more suo reduplicatio præteriti ad exemplum *Græcorum* non facienda erat

per

per Є, sed AI. Præterea notet Lector in *Ulphila-Gothicæ* versionis reliquiis occurrere ne quidem unum exemplum præteriti formati per auxiliaria hABA, & hABAIDA, & participium passivum verbi principalis. Unde mihi suspicio oritur apud *Mæso-Gothos* id genus præteritum in usu non fuisse, quamvis Scandia-*Gothi*, & ab iis *Anglosaxones* eo maximè gaudebant.

Notet denique Lector quòd præteritum formatur in AIDA, & non in IDA, quoties consonans, & non G, præcedit terminationem infinitivi AN, ut in hABAN, ΓAΛЄIKAN, quæ faciunt hABAIDA, ΓAΛЄIKAIDA, &c.

	Num. Sing.	*Num. Plur.*
Temp. futur.	SKGAN.	SKGAIMA.
	SKGAIS.	SKGAIΨ.
	SKGAI.	SKGAINA.

A VKRhGAN, *accusare*, VKRhIDAGAGAN, *accusabo*, & VKRhIDA *accusavit*, *Joh.* 5.45. contra reg. & analog. grammat.

Sed quamvis futurum indicativi, perindè, ac præsens habet peculiarem formam apud *Mæso-Gothos*, nihilominus affectant designare futurum tempus, per verba auxiliaria SKAΛΛAN, MΠNAN, hABAN.

Primò per SKAΛΛAN: ut, SKAΛ ΨΠS ΘA ΠΙΨAN, *aliquid tibi dicturus sum*, *Luc.* 7.40. NAΠh ΓANRh SKAΛ ΠΙΨAN IZVIS, *Joh.* 16.12. ΘA SKΠΛI ΦATA BAKN VAIKΨAN, τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται, *Luc.* 1.66. SAЄI SKΠΛDA ΠΙMAN, ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, *Math.* 11.14. Plura exempla ponuntur suprà in Reg. 3.

Secundò per MΠNAN: ut, ΠNSIS MΠNAIS ΓABAIRhGAN ΨΠK SIΛBAN, *nobis manifestaturus es teipsum*, ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, *Joh.* 14.22. ANDA ΦATA MΠNAIDA ΦAIRhΓAΓTAN, *illàc cogitabat transire*, vel *illàc erat transiturus*, δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. KΠNNANDS ΦATЄI MΠNAIDЄDΠN ΠSΓAΓTAN, γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, *cognoscens quod venturi erant*, *Joh.* 6.15.

Tertiò hABAN, verbo infinitivo adjunctum, inservit futuro tempori, ac denotat quid adhuc fieri debet: ut, SIΛBA VISSA ΦATЄI hABAIDA TAΠGAN, *ipse sciebat*, *quid esset facturus*. ΨAKЄI ÏM ÏK ΨAKΠh SA ANDABAhTS MЄINS VISAN hABAIΨ, *A.Sax.* Ðin þen byð þæꝛ þæꝛ ic eom. Qui plura desiderat exempla adeat instauratorem *Mæso-Gothicæ* in Gl. Notetur etiam, quòd verba Græca futuri temporis redduntur sæpe in versione *Gothicâ* per verba præsentis: ut, *Luc.* 19.40, 43, 44. & 20.13, 16, 18. *Joh.* 6.45. & 10.16. & 11.23, 24, 25.

Modus

Modus Imperativus.

sokei þu.	*sokjam weis, & *sokjaima.	** *Math.* 6. 31.
	†sokeiþ, iþ, izwis.	† *Exemp. cum* uh
sokjai is.	sokjaina eis.	

Secundùm formam τῦ sokei occurrunt ni faurhtei, *noli timere.* galaubei, *crede, Luc.* 8. 50. uslausnei, ussatei, *Luc.* 17. 6. manwei, *v.* 8. Exit etiam aliquando in ai: ut in armai, *&c.* At Anomala formant secundam personam singularem imperativi in consonantem: ut, aflet, *relinque.* atbair, *adfer.* wairp, *abjice.* afmait, *abscinde.* Ast ogan, *timere*, facit ogs. Exeuntia in on in imperativo formant secundam personam sing. in o: ut, salbo, *unge, Math.* 6. 17. gaspillo, *annuntia, Luc.* 9. 60.

Emph. wi-tai-duh, *aspero mutato in lene.*

Secundùm formam τῦ sokjai, occurrunt gibai, *det, Math.* 6. 31. ïnwidai, nimai, laistjai, *Marc.* 8. 34. gahausjai, *Math.* 11. 15. *Marc.* 4. 9.

At leguntur atsteigadau, *descendat, Math.* 27. 42. lausjadau, *liberet, v.* 43. de quibus consulas Cap. IX. R. 15.

Notetur etiam, quod modus imperativus habet dualem numerum: nam *Math.* 9. 30. inquit Jesus ad *duos* cæcos, saiƕats ei manna ni witi, *videte ne quis sciat.* Sic gaggats, *ite*, de duobus, *Luc.* 19. 30. v. Reg. 18.

Modus Optativus, Potentialis, & Subjunctivus.

Tempus præsens non differt à futuro Indicativi. 21.

Præteritum imperfect.	sokidedai.	sokidedeima.	22.
perfectum, plusquam	sokidedeis.	sokidedeiþ.	
perfect.	sokidedai.	sokidedeina.	

à distahida, *dispergebat*, distahidaudai, *Luc.* 16. 1.

Apud *Gothos Modus Infinitivus*, ut antea observatum, vel est absolutè dictus, vel cum præpositione. 23.

Absolutè dictus. sokjan, *quærere*; cum præpositione, du sokjan, *ad quærendum.* Infinitivus, quem dixi, derivativus, vel gerundivus *Anglosaxonum*, ab hoc posteriore infinitivo deducitur, ut sequentia exempla docent: τὸ καθίσαι enim *Marc.* 10. 40. redditur du sitan. du giban ibid. in *Anglosaxonicâ* versione to ſyllenne. πρὸς τὸ θεαθῆναι, *Math.* 6. 1. du saiƕan. τοῦ τεκεῖν, du bairan, *Luc.* 2. 6. þæt heo cende, in *A.S.* vers. azetizo du qiþan, eaðre to secgenne, *Marc.* 2. 9. τοῦ περιτεμεῖν, du bimaitan, *Luc.* 2. 21. haban waldufni du hailjan, *habere potestatem sanandi*, anwealde to hælanne, *Marc.* 3. 15. *Luc.* 8. 5.

Partici-

24. Participium præsentis.

SOKJANDS, *hic quærens.*
* Marc. 5. 25. 30. 31, 33. * SOKJANDEI, *hæc quærens.* acc. SOKJANDEIN.
SOKJAND, *hoc quærens*; & Emphaticè SOKJANDO.

Num. Sing.	*Num. Plural.*
nom. SOKJANDS.	nom. SOKJANDANS.
gen. SOKJANDINS.	gen. SOKJANDANE.
dat. SOKJANDIN.	dat. SOKJANDAM.
acc. SOKJANDAN.	acc. SOKJANDANS.
nom. SOKJANDO.	nom. SOKJANDONA.

Participium præsentis temporis masculini generis in ANDS, Emphaticè positus, mutat suam terminationem in DA: ut, *Joh.* 11. 27. 6. 14. ÞU IS XRISTUS SUNUS GUÞS SA IN ÞANA FAIRƕU QIMANDA, v. *Marc.* 11. 9. Idem accidit Adjectivis masculinis in recto singulari, præsertim Emphaticè, & demonstrativè positis: ut, *Joh.* 10. 11. HAIRDEIS SA GODA, *bonus Pastor.*

Curioso Lectori me rem non ingratam facturum spero, si hîc ostendero, quàm conformis est flexio verborum in lingua *Mœso-Goth.* & *Lat.* planè quasi una eademque esset utriusque parentela. Conformitas hæc flexionum patebit, si *Ulphila-Gothicum* exemplar *Latinis* literis expressero hoc modo:

Præsens Indicat.	Haba, *habeo.*	Particip.	Habands, *habens.*
	habais, *habes.*		habandis, *habentis.*
	habaith, *habet.*		habandin, *habenti.*
	habam, *habemus.*		habandan, *habentem.*
	habaith, *habetis.*		habandans, *habentes.*
	haband, *habent.*	Præterit.	habaida, *habuit.*

25. Notandum est haud pauca infinitiva linguæ *Gothicæ* terminari in ON: ut, HORINON, *mœchari.* GASIBJON, *reconciliari.* SPILLON, *narrare.* ÞIUDANON, *regnare.* REIKINON, *principari.* AIHTRON, *mendicare.* SALBON, *ungere.* FAGINON, *gaudere.* AFHOLON, *defraudare.* HATIZON, *indignari.* GUDJINON, *Sacerdotali officio fungi*, & similia, quæ per omnia tempora, & modos suum O servant: ut, SALBO. SALBOS, SALBOÞ. SALBODA, SALBODES. plur. SALBODEDUN. Imperat. SALBO, *unge.*

CAPUT NONUM. Cap. 9.

De Verbo Passivo.

VErbum Passivum formatur apud *A.S.* per verbum substantivum, & participium præteriti temporis, quod parum differt à præterito tempore *Indicativi*, vocis activæ, nisi quod ei, discriminis causâ, plerumque præfigitur *augmentum* ʒe: sic à lufode, *amabam*, fit ʒelufod, ed, ud, *amatus*. Excipe participia præterita *anomalorum*, quorum magna pars exeunt in an, *vel* en: ut, ʒebunden, *vinctus*. funden, & ʒefunden, *inventus*. Alia servant præteriti terminationem: ut, beot, & ʒebeot, *verberatus*, à beot (quod à beotan) *verberabam*. oferwroh, *tectus*, ab oferwroh, (quod ab oferwrehan) *tegebam*. Reg. 1.

Paradigma Verbi Passivi.

Modus Indicativus.

Temp. præsens.	Ic eom ʒelufod.	2.
Temp. præterit. imperf. perf. plusq. perf.	ic wæs ʒelufod.	3.
Tempus futurum.	ic beo ʒelufod, *vel* ic sceal / wille } beon ʒelufod.	4.

Modus Imperativus.

Si þu ʒelufod. 5.

Modus Optativus.

Temp. præsens.	eala ʒif ic eom ʒelufod.	6.
Temp. præter. imperf. perfect. plusq. perfect.	eala ʒif ic wære ʒelufod.	
Tempus futurum.	eala ʒif ic beo ʒelufod.	

Modus Subjunctivus.

Tempus præsens.	þonne ic nu eom ʒelufod.	7.
Temp. præter. imperf. perfect. plusq. perfect.	þonne, *vel* þa þa } ic wæs ʒelufod.	

H 2 Temp.

Tempus futurum. þonne ic beo ᵹeluꝼod.

Modus Potentialis.

8. Tempus præſens. ic mæᵹ beon ᵹeluꝼod.
Temp. præterit. imperf. perfect. pluſq. perfect. } ic miht, ƿold, ꞅceold, mot beon ᵹeluꝼod.
Tempus futurum. ic mæᵹ ᵹyt beon ᵹeluꝼod.

Modus Infinitivus.

Quo meliùs dignoſcat Lector ingenium linguæ *A.S.* hìc operæ pretium erit oſtendere quomodo Infinitivus Latinus paſſivæ vocis in omnibus ſuis temporibus *Angloſaxonicè* vertendus eſt.

Amari, beon ᵹeluꝼod.

9. Exemp. Ic ƿille nu beon ᵹeluꝼod, *volo amari.* ic ƿold nu beon ᵹeluꝼod, *vellem amari.* ƿoldon hi ⁊ ƿilnedon æt heoꞃa ꝼædeꞃ lice oððe Gode liꝼian. oððe ꝼoꞃðꞅꞇeꞃende þæꞃ bebyꞃiᵹede beon, *volebant, & cupiebant ad corpus ſui patris, Deo vivere, aut morientes ibi ſepeliri, Bed.* E. H. p. 227.

Amatum eſſe, vel *fuiſſe*.

10. Exemp. Ic ƿold þat þu ƿæꞃe ᵹeluꝼod, *volui te amatum eſſe*, vel *fuiſſe*. ic ᵹehyꞃd þat ƿæꞃe ᵹeluꝼod, *accepi te amatum eſſe*, vel *fuiſſe*.

Amatum iri.

11. Exemp. Ƿilt þu beon ᵹeluꝼod ᵹyt, *viſne amatum iri.* ic ƿille beon ᵹeluꝼod, *volo amatum iri.*

12. *Amatus*, ᵹeluꝼod.

Amandus.

13. Exemp. *Ille eſt amandus*, he iꞅ to luꝼiᵹenne. *hic liber eſt legendus*, þiꞅ boc ꞅceal beon ᵹeꞃæd. *ille, qui vapulandus eſt*, ꞅe þe ꞅceal beon beꞅpunᵹen.

De Verbo Paſſivo Gothorum.

R. 14. Verbum Paſſivum apud *Mæſo-Gothos* formatur variis modis:

Primò per verbum ſubſtantivum, & participium paſſivum præteriti temporis, quod undecem habet terminationes: ψS, vel λS, & NS maſculini generis; ψ, & N, vel majoris Emphaſeos, & demonſtrationis ergò, λR,

dō, & nō neutrius; na fœminini; & da, & za, vel per adjectionem * u paragogici, Euphoniæ gratiâ, dau, & zau communis. Exemp. daupiþs, *baptizatus*. gaswerids, vel gasweraids, *glorificatus*. bundans, *vinctus*. gameliþ, & gamelidō, *scriptum*. qiþan, & qiþanō, *dictum*. usdribana, *ejecta*. haitada, & haitaza, *vocatus, a, um*. satjaidau, *positus, a, um*. Notetur hîc à lectore neutrum formari à masculinis auferendo s finale, ut in gameliþ, qiþan; vel quum Emphasis, & demonstratio postulet, illud mutando in ō, ut in gamelidō, qiþanō.

* *v. Gl.* G. *in* u, *vel* uh.

Exempla illustrata.

ni galewiþs wesjau iudaium, *ut non traderer Judæis, Joh.* 18. 36. reiks þis fairƕaus afdōmiþs warþ, *princeps hujus mundi judicatus est, Joh.* 16. 11. ei ushramiþs wesi, *ut crucifigeretur, Marc.* 15. 15. ik manna im uf waldufnja gasatids, *homo sum sub potestate constitutus, Luc.* 7. 8. nu gasweraids warþ sunus mans, *nunc glorificatus est filius hominis, Joh.* 13. 31. Exemp. plur. Num. † gahailidai waurþun, *sanati erant, Luc.* 16. 18. wesun afdauidai, *erant vexati, Math.* 9. 36. ei melidai weseina, *ut conscriberentur*. wesun kauridai slepa, *gravati erant somno*. Notetur hîc quòd participium passivum in þs, vel ds aliquando contrahitur, ut in kunþs, à kunnan, *noscere*. munds, à munan, *putare*. þs, ds.

† *à* gahailiþs, *vel* gahailida.

manna haitans iaisus, *homo, qui vocatur,* [vel *vocatus*] *Jesus, Joh.* 9. 11. fralusans was. jah bigitans warþ, *perditus erat, & inventus est*. bundans was eisarna bandjom, *vinciebatur catenis ferreis*. Exem. plur. Num. wesun frawaurpanai, *erant projecti, Math.* 9. 36. * atgibanōs wesun imma bōkōs, *traditi sunt illi libri, Luc.* 4. 17. ns.

* *à fœm.* atgibana.

meinata mel ninauh usfilliþ ist, *meum tempus nondum impletum est, Joh.* 7. 18. was ufarmelei ufarmeliþ, *inscriptio superscripta erat, Marc.* 15. 26. Legitur participium desinens in þ masculini generis, scil. rahniþ, *reputatus*. jah miþ unsibjaim rahniþ was, *cum iniquis reputatus est, Marc.* 15. 28. Sed non incredibile est aut transcriptorem argentei codicis, aut typographum *Junianum* s finale præ incuriâ, aut casu omisisse. Exemp. plur. Num, and þaim þōei rodaida wesun bi ina, *super his, quæ dicebantur de illo*. þ.

matjaiþ þata faurlagidō izwis, *manducate quod apponitur vobis, Luc.* 10. 8. dō.

qiþan ist þaim airizam, *dictum est à veteribus*. n.

þanuh þan usdribana warþ sō managei, *& cùm ejecta esset turba, Math.* 9. 25. na.

þata qiþanō þairh iairaimian praufetu, *quod dictum est per Jeremiam Prophetam*. gasaiƕandans þō waurkþanō, nō.

þano, *quod factum est videntes, Math.* 27. 9, 54. arka habaida jah þata ïnwaurpano bar, *loculum habebat, &, quod immittebatur, portabat.* waurd þata ïnsaiano, *verbum, quod seminatum est, Marc.* 4. 15.

da. da, masc. nu sa reiks þis fairƕaus uswairpada, *princeps hujus mundi ejicitur foràs.* fœmin. ei faheþs ïzwara sijai usfullida, *ut gaudium vestrum sit plenum.* neut. all bagme usmaitada jah ïn fon atlagjada, *omnis arbor excidetur, & in ignem mittetur, Math.* 7. 19. þarei saiada þata waurd, *ubi seminatur verbum, Marc.* 4. 15. fœmin. iterum, swaihro Seimonis was anahabaida brinnon mikilai, *socrus Simonis tenebatur magnâ febri.* jah staina ufarlagida was ufaro. *& lapis superpositus erat.* Plur. fœmin. liugados wesun, *dabantur* (scilicet fœminæ) *ad nuptias.*

* v. R. 18. * Notetur, quòd da purè *fæmin.* formatur à suo masculino ds, vel þs secundùm Regulam 8. cap. IV. & in hoc videtur discrepare à da *mascul.* & *neut.* quòd cum eo semper expressè ponitur verbum substantivum in eadem oratione. Notetur etiam quòd da mascul. fit à suo masculino ds, vel

N. B. þs mutando s finale (& leniendo asperam þ) in a *suffixum.* quod *omnium temporum, & personarum verbi substantivi instar videtur habere* (ut infrà clariùs patebit) quamobrem semper legitur sine verbo substantivo, cui æquipollet in eâdem oratione. da neutrum pariter formatur à d addendo suffixum a, &, haud secùs ac da masc. legitur sine verbo substantivo, cujus *instar habet,* in eâdem oratione. Non abs re forsan fuerit hanc observationem de a suffixo pluribus exemplis illustrare: jah ahmins weihis gafullajada, *& Spiritu sancto replebitur, Luc.* 1. 15. afnimada af ïm sa bruþfaþs, *auferetur ab eis sponsus, Math.* 9. 15. [audags ïst ƕazuh saei ni gamarzjada ïn mis, *beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me.* þiuþida sa qimanda, *benedictus, qui venit.* saei haitada Xristus, *qui vocatur Christus, Math.* 27. 17. in quibus omnibus a est suffixum *vices gerens verbi substantivi.*

za. za fit mutando terminationem masculinam ds in suum æquipollens z, & ei adjiciendo a suffixum passivum: praufetes hauhistins haitaza, *Propheta altissimi vocaberis, Luc.* 1. 76. ïn karkara galagjaza, *in carcerem mittaris, Math.* 5. 15.

dan, & zan. dan, & zan, fiunt ex da, & za, per additionem n paragogici, ut supra notatum: ana lukarnastaþin satjaidan, *super candelabrum ponatur, Marc.* 4. 21. ni fulgin þatei ni gakunnaidan, *nec occultum, quod non cognoscatur, Luc.* 8. 17. niwaiht auk ïst gahulaiþ þatei ni andhulajaidan, *nihil autem est apertum, quod non revelabitur.* þatei ni gabairhtjaidan, *quod non manifestetur, Marc.* 4. 22.

Hactenùs de formatione verbi passivi apud *Mæso-Gothos* per participium passivum, & verbum substantivum, vel verbi substantivi vicarium suffixum a, vel an, quorum illud suffixum purnm, hoc paragogicum, sive Euphonicum dici potest.

Secun-

Secundò igitur formatur verbum passivum apud *Mæso-Gothos* adjiciendo suffixum purum, vel paragogicum personis verbi activi in utroque numero: sic à **haitais**, *vocas*, *fit*, mutato **s** in **z**, Euphoniæ gratiâ, **haitaizau**; **ak þan haitaizau**, *cùm vocatus fueris*. A **gasaiƕais**, *vides*, vel *videas*, fit **gasaiƕaizau**, *videaris*: **ei ni gasaiƕaizau**, *ne videaris*. Huc refer, † **ni liugand. ni liugandau**, *neque nubent*, *neque nubentur*, *Marc*. 12. 25. **afletanda þus frawaurhteis þeinos**, *remittuntur tibi peccata tua*, *Luc*. 5. 20. **jah bajoþs gafastanda**, *& ambo conservantur*, *Luc*. 5. 38. **þrutsfillai gahrainjanda**, *leprosi mundantur*. **unledai waila merjanda**, *pauperes Evangelizantur*, *Luc*. 7. 22. **twai sparwans assarjau bugjanda**, *duo passeres asse væneunt*, *Math*. 10. 29. Hisce addas, * **ei gaumjaindau**, *ut videantur*, *Math*. 6. 5. **ei andhausjaindau**, *ut audiantur*, v. 7. **gasaiƕaindau**, *videantur*; † quæ videntur formari à **gaumjanda**, *&c.* interponendo **i**, quasi characteristicum modi Potentialis. Terminatio tamen verborum pluralis numeri in **andau**, vel **aindau**, occurrit promiscuè usitata in *Ulphila-Gothicâ* versione, tam in secundâ, quàm tertiâ personâ: ut, **ni stojaiþ. ei ni stojaindau: ni afdomjaiþ. jah ni afdomjandau: fraletaiþ jah fraletandau**, Μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε καὶ ἀπολυθήσεσθε, *Luc*. 6. 37. quibus adde, **ei daupjaindau**, *Marc*. 10. 38. 15.

† *v. Marc*. 13. 25. *Luc*. 1. 20.

* *Math*. 6. 2.

† *v.* **afletaindau**, *Marc*. 4. 12. *v. Luc*. 2. 35.

Nescio an ad rem hìc fuerit ex * Glossario *Georgii Stiernhielmi* observare, quod **au** est monosyllaba *Gothica* EST significans. Hanc inter abstrusas, & multis ignoratas radices numerat, in quibus eruendis multum se laboris, & ætatis insumpsisse gloriatur doctus senex. Certè facilè inducor ut credam, suffixum purum **au**, vel paragogicum **au** non solum EST præcisè significare, sed etiam in se implicitè complecti nihil non, quod verbum substantivum in toto suo ambitu temporum, & personarum, per omnes modos significat. Hoc præter alia, suadent † Exempla suprà allata. Viderint tamen Critici, quid de hâc re statuendum judicent: ego enim de re tam obscurâ nihil præcipio.

* *in voce* **haban**.

† *quibus adde* **gabairada, haitada**, *Luc*. 1. 35.

Vox **ufhlohjandau**, γελάσετε, *ridebitis*, *Luc*. 6. 21. non est integra, sed pars integræ **ufhlohjandans**. Ego (inquit *Junius* in Glossario) suppleveram **ufhlohjandau vaihþiþ**. At doctissimus *Mareschallus* suspicatur scriptum fuisse **ufhlahjan andrinnia**, prout ejusdem capitis paragrapho 25. legimus, **gaunon jah gretan andrinnia**, πενθήσετε, καὶ κλαύσετε. Si verò locus per **vaihþiþ** supplendus est, ut opinatur *Junius*, non **ufhlohjandau**, sed **ufhlohjandans**, vel **ufhlahjandans vaihþiþ** scribi debet.

At intactum præteriit *Junius* locum illum perplexum *Math*. 27. 42, 43. * ubi pro **atsteigai**, & **lausjai** in passiva formâ, leguntur, **atsteigadau**, *descendat*, **lausjadau**, *liberet*. **atsteigadau**

* *v. cap.* VIII. *R.* 19.

𐌰𐍄𐍃𐍄𐌴𐌹𐌲𐌰𐌳𐌰𐌿 𐌽𐌿 𐌰𐍆 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰 𐌲𐌰𐌻𐌲𐌹𐌽, *descendat nunc de cruce.* 𐌻𐌰𐌿𐍃𐌾𐌰𐌳𐌰𐌿 𐌽𐌿 𐌹𐌽𐌰, *liberet nunc illum.* Græcè καταβάτω, à καταβάω, vel καταβαίνω, & ῥυσάσθω à ῥύομαι, quod ab ἐῤῥυσάμην à ῥύομαι, quæ in passivâ formâ ideo reddenda duxit interpres, ut Ego opinor, quòd, activa quum sint, passivorum tamen formam sequantur.

16. Tertiò formatur verbum passivum in *Mæso-Gothicâ* ab activo mutando terminationes Infinitivi 𐌾𐌰𐌽, vel 𐌰𐌽 in 𐌽𐌰𐌽, vel interponendo 𐌽 ante 𐌰𐌽. Sic à 𐌳𐍂𐍉𐌱𐌾𐌰𐌽, *turbare*, fit 𐌳𐍂𐍉𐌱𐌽𐌰𐌽, *turbari*; ab 𐌿𐍃𐍆𐌿𐌻𐌻𐌾𐌰𐌽, *adimplere*, 𐌿𐍃𐍆𐌿𐌻𐌻𐌽𐌰𐌽, *adimpleri*; ab 𐌿𐍃𐌻𐌿𐌺𐌰𐌽, *aperire*, 𐌿𐍃𐌻𐌿𐌺𐌽𐌰𐌽, *aperiri*; à 𐍅𐌴𐌹𐌷𐌰𐌽, *sanctificare*, 𐍅𐌴𐌹𐌷𐌽𐌰𐌽, *sanctificari*; à 𐌲𐌰𐌷𐌰𐌹𐌻𐌾𐌰𐌽, *sanare*, 𐌲𐌰𐌷𐌰𐌹𐌻𐌽𐌰𐌽, *sanari*; ab 𐌰𐍆𐍈𐌰𐍀𐌾𐌰𐌽, *suffocare*, 𐌰𐍆𐍈𐌰𐍀𐌽𐌰𐌽, *suffocari*; à 𐍆𐍂𐌰𐌵𐌹𐍃𐍄𐌾𐌰𐌽, *perdere*, 𐍆𐍂𐌰𐌵𐌹𐍃𐍄𐌽𐌰𐌽.

Exempla quædam illustrata.

𐌽𐌹 𐌹𐌽𐌳𐍂𐍉𐌱𐌽𐌰𐌹 𐌹𐌶𐍅𐌰𐍂 𐌷𐌰𐌹𐍂𐍄𐍉, *non turbetur cor vestrum, Joh.* 14. 1. 𐌿𐍃𐌻𐌿𐌺𐌽𐍉𐌳𐌴𐌳𐌿𐌽 𐌹𐌼 𐌰𐌿𐌲𐍉𐌽𐌰, *aperti sunt eorum oculi, Math.* 9. 30. 𐌴𐌹 𐌿𐍃𐍆𐌿𐌻𐌻𐌽𐌰𐌹 𐌲𐌰𐍂𐌳𐍃 𐌼𐌴𐌹𐌽𐍃, *ut impleatur domus mea, Luc.* 14. 23. 𐍅𐌴𐌹𐌷𐌽𐌰𐌹 𐌽𐌰𐌼𐍉 𐌸𐌴𐌹𐌽, *sanctificetur nomen tuum.* 𐌰𐍆𐍈𐌰𐍀𐌽𐍉𐌳𐌴𐌳𐌿𐌽 𐌹𐌽 𐌼𐌰𐍂𐌴𐌹𐌽, *suffocabantur in mari, Marc.* 5. 13. 𐌸𐌴𐌹 𐍅𐌰𐌹𐌷𐍄𐌰𐌹 𐌽𐌹 𐍆𐍂𐌰𐌵𐌹𐍃𐍄𐌽𐌰𐌹, *ne aliquid pereat, Joh.* 6. 12.

Præterea, notandum est istiusmodi passiva formare sua præterita, & participia, ut infinitiva exeuntia in 𐌽𐍉𐌽, vel 𐍉𐌽. Sic à 𐌲𐌰𐌳𐍂𐍉𐌱𐌽𐌰𐌽, formatur 𐌲𐌰𐌳𐍂𐍉𐌱𐌽𐍉𐌳𐌰, *Luc.* 1. 12. Plura siquis exempla velit, consulat *Luc.* 1. 29, 80. *Math.* 5. 29. *Luc.* 2. 47. & 1. 64. *Math.* 6. 9. *Marc.* 7. 11, 35. *Joh.* 18. 28. *Luc.* 8. 47. 14. 23. 8. 14. & 5. 6.

17. Quartò etiam verba activa immutata non raró passivè à *Mæso-Gothis* usurpantur: ut, 𐌰𐌽𐌰𐌼𐌴𐌻𐌾𐌰𐌽, *Luc.* 2. 5. 𐌿𐍃𐌵𐌹𐌼𐌰𐌽, 𐌿𐍃𐌺𐌴𐌹𐍃𐌰𐌽, *Luc.* 9. 22. 𐌲𐌰𐌺𐍂𐍉𐍄𐌰𐌽, *Luc.* 20. 18. 𐌳𐌰𐌿𐍀𐌾𐌰𐌽, *Luc.* 3. 7. 𐌲𐌰𐍃𐍅𐌹𐌺𐌿𐌽𐌸𐌾𐌰𐌽, *Luc.* 19. 11. 𐌰𐍄𐌲𐌹𐌱𐌰𐌽, *Luc.* 9. 44. 𐍅𐌰𐍃𐌾𐌰𐌽, *Math.* 6. 25, 31. 𐌲𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍉𐌽, *Math.* 6. 8. 𐍆𐍂𐌰𐌱𐌿𐌲𐌰𐌽, *Marc.* 14. 15. 𐌿𐍃𐌺𐌹𐌿𐍃𐌰𐌽, *Marc.* 8. 31. *Luc.* 20. 17. Sed quando verba activa, cujuscunque linguæ sint, passivè usurpantur, hoc iis accidit aut vi significationis, ut in *labeo, putreo, insanio,* apud *Latinos,* vel per Elleipsin, ut in *vapulo, væneo,* quæ implicant † reciprocum loquendi modum quo passio in plerisque linguis significatur, ut apud *Gallos* in *le m'etonne, attonitus sum. ce livre se vend à Paris, liber iste vænet* (i. e. *se vænet*) *Parisiis.* Sic 𐌿𐍂𐍂𐌰𐌽 𐌸𐌰𐌽 𐌹𐍉𐍃𐌴𐍆 𐌿𐍃 𐌲𐌰𐌻𐌹𐌻𐌰𐌹𐌰 𐌰𐌽𐌰𐌼𐌴𐌻𐌾𐌰𐌽 𐌼𐌹𐌸 𐌼𐌰𐍂𐌹𐌹𐌽. i. e. 𐌰𐌽𐌰𐌼𐌴𐌻𐌾𐌰𐌽 𐍃𐌹𐌺 𐌼𐌹𐍃𐍃𐍉. *Græcè,* ἀπογράψασθαι, *Luc.* 2. 4, 5.

† *v. cap. XVI. R.* 6.

Corolla-

Corollarium.

Supra observatum est in *R.* 14. de finitis in da, quod participium passivum finitum in a *purè fœmininum* secundum *R.* 8. Cap. IV. in hoc distinguitur à masculinis, & neutris in a *suffixum* finitis, quod cum illo verbum substantivum semper expressè conjungitur in eadem oratione, hæc vero semper leguntur sine verbo substantivo, quippe quod a suffixum ejus vices gerat. Tenet hæc Regula etiam in participiis fœmininis in a *suffixum* finitis, quæ distinguuntur à participiis in a purè fœmininum terminatis, in eo, quod illa sine, hæc cum verbo substantivo leguntur in oratione: ut *Luc.* 2. 4. ïn baurg daweidais sei haitada beþlaihaim, *in civitate David, quæ vocatur Bethlehem.* R. 18.

Notetur etiam, quòd finitis in a suffixum i aliquando adjicitur, me judice, Euphoniæ gratiâ: ut in gadrausjazai. *Luc.* 10. 15. þu kafarnaum. þu und himin ushauhida. und halja gadrausjazai, *Tu Capharnaum, tu usque ad cœlum exaltata, usque ad infernum demergeris.*

Hactenus non sine maximo tædio in re prorsus intentatâ sudavi, ut *Mœso-Gothorum* verbum passivum suâ nocte obvolutum in lucem proferrem, nè quod mihi diù crux erat, & tantum non à discendâ *Ulphila-Gothicâ* deterruerat, foret offendiculo tyronibus, quibus intricatioria, & inventu difficilia non raro causa sunt, ut inceptis præproperè valedicant.

Caput Decimum. Cap. 10.

De Verbo Imperſonali.

Hactenus de verbo personali, quod certis personis distinguitur. Jam de impersonali agendum est, quod nulli certæ personæ astrictum indefinitè, & incertè significat. Exprimitur autem vel per Man, *homo:* vel per pronomen plurale, hi, *illi*: vel per pronomen hyt, *id*, & verbum substantivum: vel per verbum tertiæ personæ absolutè positum. Reg. 1.

Primò per man: ut, man brohte þa his heafod on anum disce, *allatum est caput ejus in disco, Math.* 4. 10. ꝯ man ofsloh mæst ealne his here, *& exercitus ejus penè totus deletus fuit.* nys hyt na god þæt man nime bearna hlaf, *non est bonum sumere panem liberorum, Math.* 15. 28. man hrymde, *clamatur*, vel *clamor factus est, Math.* 25. 6. ꝯ heom man þær yfel gedo, *& his illic injuria inferatur, Spelm.* Concil. p. 127. Ita majores *Gallorum*, ut scribit *H. Stephan.* dixerunt *Hom court*, ac si *Latinè*

diceretur *homo currit*: unde *h* ablato, & *m* verso in *n* factum est, ut ille putat, hodiernum **on**. Sed si quis pace tanti viri dixerit **on** potiùs fieri ab Italico *uno*, non refragabor. Certè nos dicimus, **One told me**, *mihi dictum est*: **One ought not to do so**, *non sic fieri debet*: **One had better keep awake, then sleep after dinner**, *à prandio salubrius est vigilare, quàm dormire.*

2\. Secundò impersonalis significatio exprimitur per Hi, *illi*: ut, Ne hi ne ælað hyra leoht-fæt, ⁊ hyt under cyfe settað, *neque accendunt lucernam, & ponunt illam sub modio, Math.* 5. 15. *Gothi* vero exprimunt impersonalem sensum per verbum passivum: ut ubi versio *A. Saxon.* habet, Cwyst þu gaderað man win-berian of þornum. oððe fic-æppla of þyrn-cynnum, *numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus*: *Ulphila-Gothica* habet, 𐌹𐌱𐌰𐌹 𐌻𐌹𐍃𐌰𐌽𐌳𐌰 𐌰𐍆 𐌸𐌰𐌿𐍂𐌽𐌿𐌼 𐍅𐌴𐌹𐌽𐌰𐌱𐌰𐍃𐌾𐌰. 𐌰𐌹𐌸𐌸𐌰𐌿 𐌰𐍆 𐍅𐌹𐌲𐌰𐌳𐌴𐌹𐌽𐍉𐌼 𐍃𐌼𐌰𐌺𐌺𐌰𐌽𐍃, *Math.* 7. 16.

3\. Tertiò per pronomen hyt, & verbum substantivum: ut, hyt þunrode, *tonabat*: hyt wæs ceald, *G.* 𐌺𐌰𐌻𐌳𐌰 𐍅𐌰𐍃, *frigescebat*, *Joh.* 18. 18. Hoc modo exprimuntur verba, quorum actio extra nos, & nostram potestatem est: ut, *ningit*, *pluit*, *vesperascit*, *tonat*.

4\. Quartò per verbum tertiæ personæ absolutè positum: ut, þus unc gedafenað ealle rihtwisnesse gefyllan, *sic decet nos adimplere omnem justitiam*, *Math.* 3. 15. gecweden wæs, *dictum erat*, *Math.* 5. 21.

Cap. 11.

Cap. XI.

De Verbis anomalis, sive irregularibus.

Reg. 1. Multa sunt verba in linguâ Majorum, quæ à normâ dati paradigmatis deflectunt: ut, Gangan, vel gan, *ire*, quod in præterito facit eode, vel geode. Hinc aweg-eode, *abiit*: forð-eode, *processit*: in-eode, *intravit*: of-eode, *exiit*: þurh-eode, *pertransivit*: up-eode, *ascendit*. Sic apud *Mæso-Gothos* 𐌲𐌰𐌲𐌲𐌰𐌽 cum suis compositis, ut 𐌿𐍃𐌲𐌰𐌲𐌲𐌰𐌽, faciunt in præterito 𐌹̈𐌳𐌳𐌾𐌰, & 𐌿𐍃𐌹̈𐌳𐌳𐌾𐌰. Gangan, facit in imperativo ga, *ito*, *Luc.* 5. 14.

2\. Gebindan, *vincire*, & hujusmodi, ut, geswingan, *flagellare*: awindan, *intexere*: biwindan, *involvere*: findan, *invenire*: formant præteritum in AND, & participium passivum in UNDEN: sic à biwindan, legimus biwand, *involvit*, *Math.* 27. 59. & à cæteris gebunden, geswungen, awunden, funden. Sic apud *Mæso-Gothos* 𐌱𐌹𐍅𐌹𐌽𐌳𐌰𐌽, facit 𐌱𐌹𐍅𐌰𐌽𐌳, *Math.* 27. 59. & 𐌲𐌰𐌱𐌹𐌽𐌳𐌰𐌽, 𐌲𐌰𐌱𐌿𐌽𐌳𐌰𐌽𐍃, *Marc.* 15. 7.

Tæcan, *docere*, facit in præt. tæhte, *docebat*, (*Ang.* **taught**) in imperat. tæc, *doce*.

Teon,

Teon, *ducere*, in præt. facit tuge, (veteribus *Cimbris* toga est attrahere) in Imperat. teoh, vel teo (inde nautarum tow) *Luc.* 6. 42. Et simplicis formam composita, ut ateon, sequuntur.

Gesean, *videre*, in præt. facit gesap, *Luc.* 9. 32. gesepen, *visus*, *Spelm.* Concil. *p.* 573. Sic apud *Gothos*, ΓΑSΑΙΘΑΝ facit ΓΑSΑΘ, *Marc.* 1. 10.

Belgan, gebelgan, *irasci*, facit in præt. bealh, gebealh, *Luc.* 13. 14. & 15. 28.

A sawan, *serere*, formatur in præt. sew, *Marc.* 4. 4. in part. sawen. G. SAIANANS, à SAIAN.

Swerian facit swor, *Luc.* 1. 73. ubi SVARAN etiam facit SVOR.

Hnigan, *inclinare se*, à HNAIΓAN, vel HNEIVAN, facit in præt. hnah, & hnag, ut in underhnag, *subii.*

Stigan, in præsenti stih, *Luc.* 17. 31. in præterito stah, ut in compositis astah, gestah. Sic STEIΓAN facit in præt. STAIΓ, *Job.* 7. 14.

Brucan, *fungi officio*, in præt. breac, *Luc.* 1. 8.

Forwyrcean, vel forwyrcan, *perdere*, *destruere*, part. forworhte.

Beatan, *verberare*, in præt. beot, *Luc.* 18. 13.

Hlihan, *ridere*; hloh, *risit*. G. HLAHGAN, HLOH.

Beorgan, *cavere*, *defendere*, facit beorh in præt. *Cædm.* *p.* 56. l. 22.

Ab abugan, *incurvare*, fit abeah præt. *Job.* 8. 6. & à bugan, bugean, vel bigean, beah, *Spelm.* Conc. *p.* 574. & bigde, *Bed.* Eccl. Hist. *p.* 162. gebugan, vel gebugean, facit in præt. gebigde, in part. gebegd, gebeged.

Adreogan, *pati*, *ducere*, in præt. adrugon, *Ælfr.* de vet. Test. *p.* 1.

Awecean, *expergefacere*; aweahte, *expergefecit.*

Standan, *stare*, in præt. stod, & simplicis anomaliam composita sequuntur. Sic STANDAN, cum comp. facit STOΦ.

Fengan, *capere*, in præt. feng, Præf. *Ælfr.* ad *Wulf.*

Geslagan, *percutere*; gesloh, *percussi.*

Oferwrean, *tegere*, facit præt. pass. oferwroh, *tectus.*

Spiwan, *spuere*, facit in præt. spaw; ut, SПEIVAN, SПAIV, *Job.* 9. 6.

Grindan, ad formam gebindan, in præt. grand. *Pl.* grundon, *Ps.* 34. 19.

Đencan, *cogitare*, in præt. þohte vel þuhte, *Luc.* 1. 3. *Ps.* 40. 7. Sic ΦAΓKGAN facit ΦAHTA, *Luc.* 1. 29.

Weorcan, *operari*, in præt. worhte, *Ps.* 43. 2. Sic VAПRKGAN, in præt. facit VAПRHTA, *Job.* 9. 6.

Gebycgean, *vendere*, gebohte, *Ps.* 43. 13. Sic BПΓGAN, facit in præt. BAПHTA.

Delfan, *fodere*; dulfe, *Ps.* 56. 8. part. dolfen.

Gehelpan, *auxiliari*; gehulpe.

Scinan, *lucere*; scean, *Luc.* 2. 9.

Bringan, *ferre*; brohte, *Math.* 2. 11. Sic BRIΓΓAN facit BRAHTA.

Bewæcan, *fallere*; bewæhte, *Math.* 2. 16.

Secan, *quærere*; sohte.

Befrinan, *interrogare*; befran, *Math.* 2. 7.

Biddan, *orare*; bæd, & bad. Sic BIΔGAN facit BAΦ.

Æt-hrinan, *tangere*; in præt. æt-hran.

Liþan, *navigare*; lað. Sic LEIÞAN facit LAIÞ, ut in UFAR-LAIÞ, *transfretavit*, *Math*. 9. 1.

Onginnan, *incipere*; ongan, *Luc*. 7. 15. Sic DUGINNAN facit DU-GAN.

Niman, *capere*; nam. Sic GANIMAN facit GANAM. Part. numen, genumen.

Gifan, *dare*; gaf. ut, GIBAN facit GAF.

Sittan, *sedere*; sæt, *sedit*. Sic GASITAN, GASAT.

Magan, *posse*, in imperf. miht. Sic MAGAN facit MAHTA.

Wæscan, *lavare*; in præt. wþoh, *lavabat*. Sic ÞWAHAN facit ÞWOH, *Joh*. 13. 12.

Healdan, *tenere*; heold, *tenebat*.

Hangen, ahangen, *suspendere*; hoh, ahoh, ab HAHAN, quod à HAUH, *altus*, unde etiam HOH, *suspendere*.

Geotan, *effundere*; gut. *Pl*. gutan, *effuderunt*.

Fengan, befengan, *capere*, in præs. feh, à FAHAN, unde etiam fon, *capere*.

Dyrran, *audere*, in præt. dorste, *Math*. 22. 46. *Gothicè* GADAURS-TA, *Marc*. 12. 34.

Arreah, *revelavit*, fit ab arreon, *revelare*, *Ælfr*. de nov. Test. *p*. 25.

Arpanan, *allicere*; arpon. Part. *pass*. arponnen.

Reccan, *curare*; roht. *Pl*. rohton.

Dreccan, *vexare*; droht. *Pl*. drohton.

Acwencan, *extinguere*; part. acwent, acwanc, acwinen, *extinctus*.

Wedan, *insanire*, præt. wedde, *insanivit*. þa wendon hi þat he wedde, *æstimabant eum insanire*, *Bed*. H. E. *p*. 143.

Gelæcan, *appropinquare*; gelihte, ibid.

Hisce addas: Agan, *possidere*, quod in *plurali præsentis* Indicat. reddit agun, *vel* agan, *habemus*, *tis*, *ent*, in præt. aht. *Pl*. ahton. Don, *agere*, *facere*, sic formatur: in præs. *Indic*. do, dest, deð. *Pl*. doð, *facimus*, *itis*, *iunt*. præt. did. præs. *potent*. do, dð, dð. *Pl*. don, *faciamus*, *atis*, *ant*. can, *scio*, * *scit*. wille, à willan, *volo*, *vult*, nelle, *nolo*, & *nonvult*; nellen, *nolite*.

* Ða þam þe godcundne heorde ſceþð ⁊ naþer gehealdan ne can. ne hi ſylfne. ne þa heorde þe he healdan ſceolde. ⁊ wyrs þam þe can ⁊ nele.

Verba anomala apud Gothos.

FRAWALW, *arripiebat*, *Luc*. 8. 29.

GAGGAN, *ire*, cum compositis: ut, USGAGGAN, facit in præter.
3. † IDDJA, USIDDJA, ATIDDJA, GAIDDJA. *Pl*. IDDJEDUM, IDDJEDUÞ, IDDJEDUN.

4. ANDBINDAN, *solvere*, in præt. ANDBAND. *Pl*. ANDBUNDUM, ANDBUNDUÞ, ANDBUNDUN.

† iddjedun, *Luc*. 7. 6.

NIMAN, *capere*, præt. NAM. *Pl*. NEMUM, NEMUÞ, NEMUN.

GIBAN, *dare*; GAF. *Pl*. GEBUM, GEBUÞ, GEBUN.

5.

QIMAN,

UIMAN, *venire*, in præt. UAM, UAMT pro UAMST, UAM. *Plur.* UEMUM, UEMUΨ, UEMUN.

ΓASITAN, *sedere*; ΓASAT. *Pl.* ΓASETUM, UΨ, UN.

ΓANISAN, *sanari*; ΓANAS. *Pl.* ΓANESUM, UΨ, UN.

ANAΦIΛAhAN, *custodiæ tradere*; ANAΦAΛh.

FAUKSNIYAN, *prævenire*; FAUKSNAU.

BIΓITAN, *invenire*; BIΓAT. *Pl.* BIΓETUM, UΨ, UN.

FINΨAN, *scire*; FANΨ. *Pl.* FUNΨUM, UΨ, UN.

UKKINNAN, (Euphonice pro UTKINNAN) *exire*; UKKAN.

ΓASVIΛTAN, *mori*; ΓASVAΛT.

ΓAΛISAN, *colligere*; ΓAΛAS. *Pl.* ΓAΛESUM, UΨ, UN.

USSIΓΓYAN, *legere*; USSAΓΓ. *Pl.* USSUΓΓYUM, UΨ, UN.

ƋKIΓΓKAN, *bibere*; ƋKAΓK. *Pl.* ƋKUΓKUM, UΨ, UN.

ΓAYIΨAN, *conjungere*; ΓAYAΨ.

BISTIΓUAN, *irruere*; BISTAΓΓ. *Pl.* BISTAΓUUM, & BISTUΓUUM, UΨ, UN. Sic USBAIΓΓYAN, *cædere*, facit in præt. USBAAΓΓ. *Pl.* USBAUΓΓYUN, *ceciderunt*.

ΛIΓAN, *jacere*; ΛAΓ.

ΓABKIKAN, *rumpere*; ΓABKAK. *Pl.* ΓABKEKUM, UΨ, UN.

UIΨAN, *dicere*; UAΨ. *Pl.* UEΨUM, UΨ, UN.

UKKINNAN, *exire*; UKKAN. *Pl.* UKKENUM, UΨ, UN.

SIΓUAN, *mergere*, vel *mergi*; SUΓUUN, *mergebantur*.

Anomalia hæc in præterito Indicativi causat similem anomaliam in præterito potentialis, vel optativi: ut,

ΓANEMI, ΓANEMEIS, ΓANEMI. *Pl.* ΓANEMEINA, ΓANEMEIΨ, ΓANEMEINA. à ΓANAM, ΓANAMST, ΓANAM. *Pl.* ΓANEMUM, UΨ, UN.

Ex superpositis exemplis hanc regulam statuere forsan non temerarium erit, *viz.* habentia I breve in penultimâ infinitivi formant præteritum mutando I in A, & abjiciendo ultimam; sic à ΛIΓAN, abjecto AN, fit ΛAΓ: & in *Plur.* A mutatur in E; sic à NAM formatur *Pl.* NEMUM, UΨ, UN.

Et ex suppositis forsan statuenda est hæc regula: Habentia EI, vel I longum in penultimâ infinitivi faciunt præteritum mutando EI, vel I longum in AI, & abjiciendo ultimam. Sic ANƋBEITAN, *increpare*, facit in præterito ANƋBAIT. 6.

ΓKEIΠAN, *prehendere*; ΓKAIΠ.

ÏNVITAN, *adorare*; ÏNVAIT.

UFSNEIΨAN, *occidere*; UFSNAIΨ, UFSNAIST, UFSNAIΨ.

STEIΓAN, *ire*, *vadere*; STAIΓ. *Pl.* STIΓUM, UΨ, UN.

BISKEINAN, *fulgere*; BISKAIN.

UKKEISAN, *resurgere*; UKKAIS.

UFAKΛEIΨAN, *transfretare*. ΓAΛEIΨAN, *ire*. AFΛEIΨAN, *discedere*; UFAKΛAIΨ, ΓAΛAIΨ, AFΛAIΨ. At YAITAN, *circumspicere*, non facit in præt. YAAIT, sed YAAITƧƋA. *Marc.* 5. 32.

YAhSGAN,

7. wahsjan, *crescere*, facit in præt. wohs.
þwahan, *lavare*, facit þwoh. *Pl.* þwohun, *laverunt.*
slahan, *percutere*; sloh.
hlahjan, *ridere*; bihlahjan, *irridere*, faciunt hloh, bihloh. *Pl.* bihlohun, *irriserunt.*
hafjan, *tollere*; andhafjan, *respondere*, faciunt hof, andhof. Ast hiufan, *lamentari*, facit huf, *Math.* 11. 17.
swaran, *jurare*; swor.
gaskapjan, *facere*; gaskof.
gasakan, *arguere*; gasok.

8. bitiuhan, *circumire*, in præt. bitauh. attiuhan, *adducere*; attauh. *Pl.* attauhum, uþ, un.
gatiuhan, *nuntiare*; gatauh. *Pl.* gatauhum, uþ, un.
uskiusan, *ejicere*; uskaus. *Pl.* uskusum, uþ, un.
gaþliuhan, *fugere*; gaþlauh. *Pl.* gaþlauhum, uþ, un.
gaaukan, in præt. gaauk. *Pl.* gaaukum, uþ, un.
driusan, *cadere*; draus. *Pl.* drusum, uþ, un.
biudan, *jubere*; baud, *jussit.*
ganiutan, *capere*; ganutun, *ceperunt.*
gasaiƕan, *videre*; gasaƕ. *Pl.* gaseƕum, uþ, un.

9. standan simplex, *stare*; & composita, ut usstandan, *resurgere*, in præt. stoþ, usstoþ.

10. waurkjan, *operari.* gawaurkjan, *facere*, in præt. waurhta, gawaurhta. Inde præteritum nostrate wrought, ab Infinitivo to work.
magan, *posse*; mahta.
ogan, *timere*; ohta. *Pl.* ohtedum, uþ, un. Legitur ohtedun, *Marc.* 11. 32.
aigan, *habere*, præt. aihtda & aihta. præs. Ind. aih, *habeo.* *Pl.* aihum, *habemus*, aigun, *habent.*
briggan, *ferre*; brahta. *Pl.* brahtedum, uþ, un.
þagkjan, *cogitare*; þahta.
bugjan, *emere*; bauhta.
kunnan, *noscere*; kunþa, & kann, *novi.*
fraliusan, *perdere*; fralausda.
munan, *cogitare*; munda, & munaida. *Pl.* mundedum, & munaidedum.

us-

uswairpan, *ejicere*, in præt. uswairp, & uswaurp. *Plur.* uswaurpum, uþ, un. 11.

atbairan, *offerre*; atbar. *Pl.* atberum, uþ, un.

frahan, *rescifcere*, & fraihnan, *interrogare*, in præt. frah, & froh. *Pl.* frehum, uþ, un. 12.

fretan, *comedere*; frat. *Pl.* fretum, uþ, un.

Et forsan habentia e breve in penultimâ Infinitivi formantur in præt. ut habentia i breve, de quibus præceptum est *R.* 5. 13.

Huc refer omnia formata in præterito per reduplicationem; de quibus Cap. VIII. *R.* 19. quibus adde waiwoun, *flaverunt*, à waian, *flare*, *Math.* 7. 25. & 27. 14.

Ex supradictis forsan haud temerè statui possunt duæ conjugationes verborum apud *Gothos*: una eorum qui formant præteritum Indicativi mutando ultimam præsentis in ida, aida, da, quomodo à sokja, haba, salbo, formantur sokida, habaida, salboda. 15.

Altera eorum, quæ formant præteritum abjiciendo ultimam præsentis, & mutando vocalem, vel diphthongum penultimæ in aliam vocalem vel diphthongum, quo modo formantur à nima, nam; à greipa, graip; à gasaka, gasok; drinsa, drans; baira, bar; freta, frat; standa, stoþ; n abjecto, & tenui d in aspiratam þ mutato Euphoniæ gratiâ. Et Nota, quod omnia secundæ conjugationis faciunt præteritum passivum in ns: ut, bundans, gabaurans, *natus*.

Notetur etiam quod ad priorem conjugationem reducenda sunt omnia decimæ regulæ exempla, utpote quæ anomala tantum fiunt per contractionem Euphonicam: ut in munda, à munaida: at in contractis præteritis solvuntur radicales k, & g in h, & media T mutatur in tenuem T ulterioris Euphoniæ causâ: ut in waurhta, pro waurkda, à waurkida, *&c.* At in kunþa, à kunna, d mutatur in aspiratam þ.

Quædam etiam & contrahuntur, & mutant vocalem vel diphthongum penultimæ præsentis: sic à brigga formatur brahta, pro bragda, à braggida.

Denique coronidis loco notetur, quod à quibusdam verbis formantur alia, quæ vim obtinent verborum *Hebræorum* in Hiphel. Sic à faginon, *gaudere*, formatur fahjan, *gaudio afficere*, *oblectare*; à kunnan, *noscere*, gakunjan, *notum facere*. 16.

Cap. 12.

CAP. XII.

De Adverbiis.

1. adv: Temporis.

Reg. 1.

ADverbia temporis: Gefyrn, *pridem.* niwan, *nuper.* iu, vel geo, *olim.* geara, *olim.* iugera, *olim.* betwih þas þing, *interea.* ær, *antea.* næfre, *nunquam.* ærandæg, *nudiustertius.* * gyrstandæg, & geostrendæg, *heri.* æt sumum cyrre, *aliquando.* oft and gelome, *sæpe.* to dæg, *hodie.* to merigen, *cras.* nu, *nunc.* þy dæges, vel idæges, *eodem die.* æt nextan, æt nyhstan, *tandem, demum.* þa þa, *quando.* þonne, *tunc, quando.* hwænne, & ahwenne, *quando.* hwilon, *aliquando, olim.* þæs þe, *ex quo.* oþ þis, *huc usque.* gif æfre, *si aliquando.* symbel, & symle, *semper.* á, & áá, *semper.* singallice, *semper.* abutan ende, *sine fine.* nugena, *adhuc.* hwætlincgo, *brevi, citò.* on á woruld, *in seculum.* Luc. 5. 55. færinga, vel færlice, *subitò.* semninga, semnunga, *subitò, continuò.* þe les hwenne, *ne quando.* swa swiðe, *tantisper.* on hrædnesse, *brevi.* swa micclum, *tantisper.* ecelice, *æternum.* sona, *statim.* instæpe, *immediatè, illico:* sona instæpe, *citò.* Nota, quòd sona regit genitivum: ut, sona þæs wintres, *ineunte hyeme.* & he þær forþferde sona þæs wintres, *& ille ibi obiit ineunte hyeme,* Suppl. MS. ad Chron. *Sax.* Hinc sona þæs þe, *quàm primum:* ut, þa wæs sona þæs þe hi eodan, *& factum est quam primum intraverunt,* *Bed.* E. H. c. 16. welhwær, gewelhwær, *ubique, passim.* late, *tardè.* lang, *diu.* get, *modò.* gelome, *sæpe.* mid mycel hwil, *paulisper.* an læst, *è vestigio.* selden, *rarò.* þa hwile, *dum.* ne læs æfter, *non multò post.* mid þy þe, *quam primùm, quando.* þenden, *dum, quoad.* ædre, *illico, confestim.* him þa ædre God answarede, *tum illi Deus confestim respondet.* Cædm. p. 21. l. 20. on laste, *è vestigio, tandem.* awa to aldre, *in ævum,* Cædm. p. 23. 71.

** Ang. Yesterday. Gothis tamen* GISTRA-DAGIS *est* cras: *unde vero Gothi* cras *dixerint* GISTRA-DAGIS *nulla (inquit* Junius) *conjecturâ potui assequi.*

forte ab ...

2. Loci.

Loci: hider, *huc.* þider, *illuc.* hwider, *quo.* her, *hic.* þær, *illic.* hwær, *ubi.* tohwær, *ubique.* nohwær, *nusquam.* æghwanon, *undique.* heonon, *hinc.* þanon, *illinc.* hwanon, *unde.* Suþan, *ab austro.* Norþan, *ab aquilone.* gehend, *prope.* fornean, *propè.* forneah, *prope.* on þis healfe, *hac.* on þa healfe, *illac.* wiþufan, *supra.* nyþer, & wiðyþan, *infra.* wiþutan, *extra.* binnan, *intus.* begeondan, *ultra.* beheonon, *citra.* upp, *sursum.* niþer, *deorsum.* adun, adune, *deorsum.* on þa swyþran healfe, *dextrorsum.* on þa wynstran healfe, *sinistrorsum.* elleshwider, *aliorsum.* ufan, *supra, sursum, desursum.* neoþan, *deorsum.* ellor, *allibi.* beneoð, beneoþan, *infra.* gehwære, *undique.* swa hwær swa, *ubicunque.* swa hwider swa, *quocunque.* æghwider, *quaquaversum.*

3. Hortandi, & dehortandi.

Hortandi: uton, *age, agite, agedum.*

Dehortandi: warna þat, *cave ne.*

Exci-

4. Excipiendi.

Excipiendi: buton, *nisi.* butan, *absque.* elles, *aliter, aliàs.* ælcor, *aliàs.* þy læs, *ne.* nymðe, *nisi, præter.* nymðe ƿen ƿære, *ni forsan.* nemne (*Islandis nema*) *nisi.* forþan, *tantùm.* næles, *nihilominus.* noht þon læs, *nihilominus.* ⁊ þeah þe he sƿa anhafen ƿære. noht þon læs he þearfum symble eadmod ƿæs.

5. Negandi.

Negandi: ne, *non.* no, nocht, noht, *non.* ne, ne, *non*, inde forsan *Gallorum* nenny. naterhƿon, *minime, baud.* næfre, *nunquam.* on nan ƿisum, *nullo modo.* nese, vel næs, *non.* na, *non.* nalles, *non.* na læs, *ne.* nohƿæþer, *nec, nullâ ex parte.* Hic notandum est, Ne, per aphæresin τοῦ e, coalescere in unam vocem cum Nominibus, & Verbis: ut in Nænigum, pro ne ænigum. næfdon pro ne hæfdon. * nys, vel nis, pro ne is. nille, pro ne ƿille. nabbað, pro ne habbað. Quod turpiter ignorans Editor *Chauceri* ita præfatur Lectorem: **Chaucer many times understands his Verb, as I NOT what men him call: for I KNOW NOT.** Cum tamen **not**, vel **nat,** veterum coalescit ex Ne ƿat, **I know not, or wot not.**

* *Sic apud Gothos* NIST pro NI ÏST, vel NIH ÏST, *Luc.* 9. 13.

Negatio duplex

Notandum etiam est, quod in *Anglosaxonicâ* Negatio enuntiatur per duo Negativa: ut, *Math.* 22. 23. secgað Saducei þæt nan ærist ne sy. Ne om ic na Crist, *non sum ego Christus*, *Joh.* 1. 20. hyra nan næs aclænsud, *Luc.* 4. 27. Addam etiam & alterum exemplum ex *Ælfrici* epistolâ ad *Wulstanum* Archiepiscopum *Eboracensem*, lectoris *Pontificii* gratiâ: Ne bið se liflica-hlaf LICHAMLICE sƿa þeah ne se YLCA LICHAMA ÐE CRIST ON ÐROƑODE. ne þæt halig ƿin NÆS þæs hælendes blod ÐE FOR US AGOTEN ƿÆS on LICHAMLICAN ÐINGE. AC ON GASTLICUM ANDGYTE, *Nihilominus panis ille vitæ non est* CORPORALITER *idem corpus* IN QUO PASSUS EST CHRISTUS, *neque sanctum illud vinum est Jesu sanguis, qui pro nobis effusus erat*, IN CORPORALI STATU (vel *conditione*) *sed* IN SPIRITUALI SENSU. Hoc, & quæ deinceps sequuntur in Gulielmi *de Insulâ* excerpto impresso vel Codice MS. qui extat *Oxoniæ* inter libros *Junianos*, hoc, inquam, & sequentia, quam repugnantia sunt doctrinæ Concilii *Tridentini* de S. Eucharistiâ penes Lectorem esto judicare. Sed, ut eò redeam unde eram digressus, Editor *Chauceri*, nihil *antiqui* sapiens, dicit ipsum imitatum fuisse *Græcos* in vehementiùs Negando per duo Negativa, tametsi *Chaucerus Græcarum* literarum ignarus, more sui temporis, in quo *Saxonismus* penitus non exoleverat, duobus Negativis usus est: ut, **I ne said None ill.** Occurrunt persæpe tria Negativa *Joh.* 1. 18. Ne geseah næfre nan man god. Crist is gecƿeden hlaf þurh getacnunge. ⁊ lamb. ⁊ leo. --- ac sƿa þeah æfter soþum gecynde nis Crist naþor ne hlaf. ne lamb. ne leo. Occurrunt etiam quatuor: Ne nan ne dorste of þam dæge hyne nan þing mare axigean, *Math.* 22. 46. Sed, ut Editorem *Chauceri* denuò perstringam, quàm insulsè etiam Lectorem docet *Chaucerum* suum scripsisse **gon** pro **begon, leve** pro **beleve, loveden** pro **did love, woneden** pro **did won,** quo nihil putidius. Certè non possum non dolere vicem Nostratis *Ennii*, utpote, cui contigit habere Editorem *Anglosaxonicarum* literarum prorsus imperitum. Præterea monendus est *Philosax.* Lector regulam hanc de modo

Negandi per duo, vel plura negativa, non adeo generalem esse, quin exceptionem admittat. Nam in *Chronologiâ Saxonicâ* rarius occurrunt duo Negativa; in *Regiâ Hist. Eccles. Bed. paraphrasi* multò crebriùs negatur per solitarium negativum, quàm per duo, vel plura, etiam in dictis vehementissimè Negantibus; ut, ubi describens, quàm pertinacitèr Britanni hærebant suis traditionibus contra preces, & increpationes *Augustini*, Interpres sic scribit Rex: * hi him ƿyrnan ne ƿoldan. ne hi ƿoldon ƿihte Eastran healdan —— ac paulò post, * Ne hi Augustines larum. ne his benum. ne his þream and his geferena ænige þinga geþafigean ƿoldon, *p.* 110. Et pagina sequenti, cƿædon hi þæt hi nænig þyssa don ƿoldan. ne hine for Arcebisceope habban ƿoldon. Dicentes ad invicem: gif he nu for us arisan ne ƿolde. mycel ma gif ƿe him underþeodde beoð. he us for noƿiht forhygeð, *Bed.* H. E. l. 2. c. 2. In *Cædmonianâ* paraphrasi (ni malè memini) nunquam non negatur per simplex negativum, ut & in *illo paragrapho* Chronologiæ *Saxonicæ* ad annum DCCCCXXXVIII. quem, cum duobus aliis ad annos, scil. DCCCCXLII. & DCCCCLXXV. author, quisquis fuit, *Cædmonis* non insulsus imitator, *Cædmonianus* † verbis, & *Cædmonianâ* verborum * pompâ grandiloquus composuit. Proferamus exemplum: Ne ƿearð ƿæl mare on þis Eiglande æfer gyta folces gefylled, *In hâc Insulâ haud unquam major populi strages facta est.*

Denique *Ulphila-Gothica*, ad quam proxime accedit vetustissima dictio *Cædmoniana*, semper utitur simplici negativo, quamvis in multis aliis Græcissat. Hæc adnotare Lectorum gratiâ visum est mihi relinquenti iis libertatem judicandi, an modus iste negandi per duo, pluráve Negativa ab antiquo sit, & primò advenientium *Saxonum*, & *Anglorum* temporibus coëvus, an potiùs, interjecto tempore, ortus sit, prout casus voluit, quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi.

Affirmandi: Ia, *etiam.* gyse *etiam.* ƿitodlice, *profectò, quippe, nempe.* buton treon, *proculdubiò.* geƿislice, *scilicet.* soðlice, *certè.* hƿæt þonne, *tum certè.* gegnunga, *omnino, planè, certò, prorsus.* Ðæs an secgað þæt hit gegnunga from Gode come, *Nuncius hic dicit hoc à Deo esse, Cædm.* p. 17. l. 10. furþon, *etiam, quidem.* orlæg, *omninò, plane.* orlæg secge, *planè dicam, Cædm.* p. 91. l. 2.

Optandi: eala gif, *utinam.*

** *Imò sanè hìc vehementissime Negatur. Nam, ut scribit Historicus, l. 2. cap.* 20. —— usque hodiè moris sit Britonum fidem, religionemque Anglorum pro nihilo habere, neque in aliquo eis magis communicare, quam paganis. *Regius interpres*: Brytta þeaƿ is þæt hi Angel-cynnes geleafan. and ærestnysse for noƿiht habbað. ne him an ænigum gemænsumian ƿillað þon ma þe hæþenum mannum. *Noluit scilicet* Ecclesia Britannica, *per D. circiter annos libera, quia non licebat salvâ libertate, cum Romano-Saxonica communicare.*

† *Qualia sunt,* guma, hondplega, bregu, beornƿinc, ƿlitig, ƿynsum, ƿlance, tir, hæleð, *&c.*

* Eorla drihten. mære tungell. Godes candel beorht eces drihtnes. nægled cnearrum. brada brymstream. eorþan dreamas. tirfæst hæleð, *&c. Non horrida hæc* [*quamvis perantiqua*] *ut* Whelocus *autumat, sed Poëtica, sed* Cædmoniana. *Ast excusandus erat vir Clarissimus, utpote cui nondum in manus inciderat ineditus liber Poëticus, quem* F. Junius *F.F. meritò vocat reconditæ antiquitatis Thesaurum.*

Dubi-

Dubitandi: ƿenunge, *forsan.* ƿen, *fortè, forsan.* tƿinigendlice, *forsitan, fortassis.* þelæs, seu þyles, *ne fortè.* nimþe ƿen ƿæne, *ni forsan.*

Intentionis, & comparationis: Sƿiðe, *valde.* ƿel, *valde satis*: ut, ƿel manega, *valde multa*, LL. *Ina* c. 43. ma, *magis.* ma þonne, *magis quàm.* Nu monige on Norþan-hymbra þeode ge æþele ge un-æþele hy sylfe. ⁊ heora bearn MA gyrnað on Mynstre ⁊ on Godes þeowdom-had to syllanne. ÐONNE hi synd bigongende woruldlicne camp-had. seo wise HWYLCNE ENDE HÆBBENDE SY SEO ÆFTRE YLDO geseyð ⁊ sceawað. Hæc contra crescentem indies excessum Monasteriorum, & Monachorum ipse *Beda* Monachus *H. E.* lib. 5. cap. 24. Eodem tendit, quod valetudinarius scripsit paulo ante obitum in Epistolâ ad *Egbertum* Antistitem, quam edidit clarissimus *J. Waræus* Eques auratus A. D. MDCLXIV. In hâc Ep. graviter taxat prævalentem condendi monasteria consuetudinem, quæ *per incuriam Regum*, ut ipse scribit, *præcedentium, donationesque stultissimas* ad longè majorem numerum, illo vivente, excreverant, quàm quem Respublica sive *civilis*, sive *Ecclesiastica* pati aut posset, aut deberet. þearle, *nimis vehementer.* micclum, *multum nimiùm.* eallunge, *prorsus.* færinga, *subitò, illico.* bet, *melius.* wyrse, *pejus.* mid ealle, *omnino.* hrædlice, *actutùm.* genoh, *sat, satis.* swiðor, & hraðor, *magis.* recene, *cito, statim, confestim.* ealles, *plenariè.* ealles to sƿiðe, *ultra modum.* ealles to gelange, *nimium diu.* ealles to fæste, *nimium tenaciter.* eallum gemettum, *omnimodè.* heapmælum, *acervatim.* ma, *magis.* þe ma þe, *magis quàm.* to þan, *tam, adeò.* ne sy nan man to þan arleas. þat he Adam wyrige, *ne quis tam improbus sit, ut Adamum execretur, Bed.* H. E. p. 67. lytestne, *pene*: ut, lytestne eall his weorod, *omnis pene ejus exercitus.*

Remissionis: lytlum, *paulatim.* stund-mælum, *sensim.* sticce-mælum, *paulatim.* softe, *suaviter.* fægere, *gradatim, pedetentim.* hƿon, *paululum.* hƿæt-hƿega, hƿæt-hugu, hƿæt-hƿugu, hƿæt-hƿygu, *paulisper, pene.* hƿonlicor, *minus.* ƿona, ƿana, *minùs.* anes ƿana, *uno minùs.*

Congregandi: samod, *simul.* ætgædere, *simul.*

Qualitatis, & modi: ƿel, *bene.* geara, *benè, valdè, satis.* yfele, *malè.* fægere, *pulchrè.* unceapunga, *gratis.* arƿunga, à G. AKNGA, *gratis.* æninga, *necessario.* sƿutolice, *expressè.* eaƿunga, vel eaƿunge, *coram, palam, publice.* dearnenga, dearnunga, *clam, furtim, occultè.* sundron, *secreto.* ælcor, *alias.* holinga, holunga, *nequicquam.* todæledlice, *seorsim, divisim.* digellice, *secretè.* snoterlice, *prudentèr*, à snotor, *prudens.* heardlice, *duritèr*, à heard, *durus.* rihtlice, *rectè*, à riht, *rectus.* Hic notandum omnia adjectiva positivi gradûs qualitatem, vel modum rei significantia adverbiascere in LICE, quod apud Nos vertitur in ly: ut in Rightly, *recte.* Præterea notandum est, Adverbia qualitatis, quia qualitates ipsæ intenduntur, & remittuntur, per gradus etiam comparari: ut, à snotorlice, *prudenter*; snotorlicor, *prudentius*; snotorlicost, *prudentissime.* A rihtlice, *recte*; rihtlicor, *rectius*; rihtlicost, *rectissime.*

Similitudinis: sƿa, *sic.* þus, *sic, ita.* þus gerad, *talis, hujusmodi.* sƿa sƿa, *sicut, quasi, uti.* eacsƿilce, *consimiliter.* sƿa gelice, *similiter, sic.* sameylca sƿa, *ita, taliter.* sƿilce, *quasi, ac si.* Sƿilce God hi neadige to yfel

 dædum,

dædum, *quasi illos Deus ad malefacta cogeret*, *Bed.* Hist. Eccl. p. 64. endemes, *pariter*, *similiter*. ac hi∫on ealle endemes to Gode, *sed omnes pariter ad Deum convertebantur.*

13. Ordinis

Ordinis: þær ꞃihte, *confestim*, *recta*. ꞅiððan, *deinceps*, *postea*. æt nextan, *tandem*. on bæc, *retro*. eft, *iterum*. oð þiſ, *hactenus*. ufor, *superius*. ufemest, *supremo*. ætnextan, *postremo*, *novissime*, *tandem*. ⁊ gehu-elles, *& cætera*, vel *& similia*. of þam, *inde*. hƿyrftum, *vicissim*. hyndan, *retro*. behindan, *id*. on bæc, on bæcling, *à tergo*, *pone*. þæræfter, *postea*. and ſƿa forð, *&c. deinceps*. ac cƿyð ure fæder. and ſƿa forð ealle þa ƿord þe þæræfter fyliað, *sed dicit* Pater noster, *& deinceps omnia verba, quæ postea sequuntur*, Cod. MS. *Jun.*

14 Demonstrandi

Demonstrandi: efne, hær iſ, þer iſ, nu heſ, eællenge, *en*, *ecce*. heonu, *en*, *ecce*. loca, loca nu, *vide sis*.

15 Interrogandi

Interrogandi: hƿy, *cur*? forhƿy, forhƿyg, forhƿon, *quamobrem*? tohƿy, *quare*? humeta, *quomodo*? cƿyst þu, vel cƿystula, *an*, *num*? la hu oft, *quoties*? to hƿan, to hƿon, *quorsum*? *quousque*?

16 Numeralia

Numeralia: æne, *semel*. tuua, *bis*. þriƿa, *ter*. feoper ſiþon, *quater*, *&c.* on tƿa ƿiſan, *bifariam*. on þreo ƿiſan, *trifariam*. on ælces ƿiſan, *omnifariam*. SIBUNSINÞAM, *septies*, *Luc.* 17. 4. gien, *iterum*. furþon, furþum, *quinetiam*, *præterea*. get ma, *præterea*. toforan þam, *præterea*.

R. 2. *Adverbia Gothica.*

Loci: HER, *hic*. JAINAR, *illic*. JAINDAƕAIRÞS, *illuc*. ÞAR, & ÞARUH, *ibi*, *illic*. ÞAREI, *ubi*. ÞADEI, *ubi*, *quo*. ÞISƕADUH ÞADEI, *quocunque*. FAIRRA, *longe*, *procul*. IUP, *sursum*. DALAÞ, *deorsum*. ALJAÞ, *aliorsum*. ALLADRO, *ubique*, *undique*. ƕAÞ, vel ƕADA, *quo*. ÞISƕADUH, *ubicunque*. ƕADRE, *quo*. HIDRE, *huc*. JAINDA, *illuc*. UT, UTA, *extra*, *foras*. ÞISƕADUH ÞEI, *quocunque*. ÞISƕARUH ÞEI, *quocunque*, *ubicunque*. JAINÞRO, *inde*. ƕAÞRO, *unde*. IUPAÞRO, *à summo*. FAIRRAÞRO, *à longè*. ALJAÞRO, *aliunde*. DALAÞRO, *de deorsum*. Quibus addi possunt adverbia verbalia vocantis simul, & accersentis: HIRI, *huc*, *in hunc locum*, δεῦρο. HIRJIÞ ad plures, δεῦτε, *huc agite*. HIRJATS ad duos, *huc agite*. ÏBUKAI, & ÏBUKANA, *retro*. BISUNJANE, *in proximo*, *in circuitu*. ALLAÞRO, *undique*. ÞAÞRO, *hinc*. ALJAÞ, *aliò*, *aliorsum*.

Temporis: SUNS, & SUNSAIW, *confestim*, *statim*. JU, & JUÞAN, *jam*, *nunc*. ANAKS, *statim*, *subito*. FRAMWIGIS, *semper*. ÞAN, *cùm*, *quando*. ÞANDE, *dum*. DAGƕANOH, * DAGAƕAMMEH, *quotidie*. HITA, vel HIMMA DAGA, *hodie*. GISTRADAGIS, *cras*. AIRISÞAN, *olim*. NIÞANUH, *nondum*. ƕANHUN, *unquam*. NI ƕANHUN, *nunquam*. DU AIWA, IN AIWIN, UNDA AIW, *semper*, *in seculum*, *in æternum*. NIAIW, *nunquam*. ÞAN, *tum*, *tunc*. NU, *nunc*. SINTEINO, *semper*. FRUMIST, *primum*. UHTWO, *mane*. UNDA ÞATEI, *donec*. SWA LAGGA ƕEILA SWE, *quamdiu*.

* *Inde vox Anglosaxonica* dæghƿamlic, *quotidianus*, *Math.* 6. 11.

UFTA,

nϸTA, *sæpe.* nKKIψG, *ὅταν, quum.* ϸAnKψIZGI, *priusquam.* ϸAnKψIS, *prius.*

Adverbia Qualitatis apud *Gothos*, magnâ ex parte, formantur ab adjectivis Neutris, in ABA, vel BA: ut à ϸKRdA *sapiens*, ϸKRdABA *sapienter.* à ΓATIA *opportunum*, ΓATIABA *opportune.* à TKIΓΓYA *fidele*, TKIΓΓYABA *fideliter.* à KAIhT, KAIhTABA. ab ABK *validum, vehemens*, ABKABA *valde, vehementer.* ab AΓAn *difficile*, AΓAnBA *difficulter.* ab ANAAAnΓN *occultum*, ANAAAnΓNIBA *occultò.* à SYIKnnψ *manifestum*, SYIKnnψABA *palam.* ab nBIA *malum*, nBIAABA *male.* Huc refer, ΓABAnKGABA, *libenter.* AKNIBA, *caute.* ΓAAΓΓYnBA, *diligenter, accurate.* BAAψABA, *aperte, libere, Joh.* 7. 13. nSSTInKIBA, *luxuriose.* ANdAnΓIBA, *manifeste, palam.* BAITKABA, *amare*; quorum adjectiva non occurrunt. SNInMnNdR, *cum festinatione.* ANdAnΓGR, *manifeste.* ψInBGR, *clanculum.* nSdANdR, *sollicite.* SnKAnTR, *cito.* nNAΓGIN, *ἀφόβως, sine timore.* MAISYG, *multo.* MAIS, *magis.*

Reliqua ponuntur promiscue: SYAKG, *temere, abs re.* AϸTKA, *denuo.* AAAIS, *omnino.* BISnNGAI, *vere.* NAnh, NAnhψAN, NAnhψAnnh, *adbuc.* NINAnh, *necdum.* hAnhIS, *superius, altius.* ψANAMAIS, *adbuc, amplius.* GnψANAMGIS, *adbuc.* † SAI, *ecce.* ψANASGIψS, *ultra, amplius.* † SAINIψAn, NIψAnh, *non.* NIψψAN, *non, neque.* NIψψAN ΘAN, *vide*re. NAnh, *nondum.* AϸTAKR, *retrò.* ϸKAMISAGITIA, *pusillum.* SAMAAGIKR, *similiter.* ΓAhAhGR, *deinceps.* ψATAINGI, *tantum.* SnNdKR, *segregatim.* AϸTANA, *retro.* ϸAnKψIS, & ϸAnKψIZGI, *priusquam.* SAMAN, SAMANA, *simul.* AIY, NIAIY, NI IN AIY, *nunquam.* GAhψAn, *forsan, forsitan.* GI AnϸTR, *si forte.* IBAI ψn, & IBAI AnϸTR, *alioquin, ne forte, numquid.* NIn AnϸTR, *ne forte.* SYA, *sic.* SYASYG, *sicut, prout, ita.* SYAGI, *ita ut, itaque.* GAh, *etiam, certe.* NG, *non.* NI, vel NIh, *ne, ni.* NIψAn, *nequaquam.* ψAKnh, *ibi.* NIn, *non.* dnΘG, & dnψψG, *quare.* NINn, *non, ne.*

CAPUT

CAP. XIII.

De Conjunctionibus.

COpulativæ: and, *&*. eac, *etiam, item*. eft, *porro, iterum*.
Discretivæ, & disjunctivæ: oððe, *vel, aut, sive*. ne, *nec, neque*. aþor oððe. *sive, aut*. oððon, aþor oððon, *id*. æᵹþer, ouþer, *vel, sive*. hƿæþer, *sive, utrum*. nehƿæþer, *neque*. sƿa hƿæþer sƿa hyt sy, *sive*. nana, *neque*. ac, *sed*. sam, *sive*: sam hi fæsten. sam hi ne fæsten, *sive jejunent, sive non jejunent*.

Interrogativæ: hƿi, *cur?* forhƿy, forhƿyᵹ, forhƿon, *quare?* la, *ne, necne, anne, nonne*. Exemp. understandest þu la, *sentis ne?* ƿilt þu la, *visne?* cƿyðst þu, cƿyst þu, cƿyst þu la, *num, anne, nonne*. * ƿenst þu, *num, anne, nonne*. * cƿæðe ᵹe, *num, anne, nonne*. hƿæþer þe, *num?* hu, humeta, *quomodo?* hunu, *nonne*: ut, hunu driht, *nonne dominus? Ps.* 38. 11. *sed, etiam, similiter, utpote*.

** *Math.* 24. 45. *Marc.* 2. 19.

Completivæ: and, *sed, autem*. soðlice, ƿitodlice, *autem, vero, quidem, equidem, utique*. hƿæt þa, *verum*. sƿilce. sƿa hit ƿæs, *utpote*. uton, uton nu, *sed, præterea, porro, denique, nunc demum*. sƿilce eac, *quin &, etiam, præterea*.

Adversativæ: þeles, *ne*. þeah, *quamvis, tametsi*. hƿæþere, *tamen, veruntamen*. þeah hƿæþere, *ne vero, veruntamen*. nales -- ac, *non solum -- sed*. furþon, *etiam*. sƿilce, *etiam, quidem*. ac, *sed*. ƿið þon þat, *dummodo*. to þon þat, *adeo ut*. þeah þe, *quamvis, ac, etiam*. and, *at, ast, sed*. æᵹþer ᵹe, ᵹe, *cum, tum, tam, quam*. þa ƿæron æᵹþer ᵹe sƿiftran. ᵹe unƿealtran, *erant autem cùm velociores, tum minus mutantes*, Chron. *Sax*. þær ᵹeflemde ᵹe þa Ƿealas ᵹe þa Deniscan, *ibi cum Britannos, tum Danos fugabat*, Chron. *Sax*. an. DCCCXXXV. Na læs þat an -- ac, *non solum, verum etiam*: ut, sƿa þat na læs þat an ealle þine ealdran. ac ealle Cyninᵹas ofersƿiðest, *ita ut non solum omnes tuos progenitores, sed omnes Reges transcendas*. na læs þat an hƿilce dæᵹ. ac eac sƿilce hƿilce compes, *non solum qua die, verum etiam quo genere certaminis*.

Conditionales: ᵹif, *si*.

Exceptivæ: buton, *nisi*. nymðe, nemne, *nisi*. nymðeþ, *nisi quod*.

Illativæ: forþan, forþam, forþanþe, *quia, quoniam*. forþe, *quia*. † forþi, forþi þe, *propterea, idcirco*. eornostlice, ƿitodlice, *ergo, igitur*. þæs, *propterea quod*. þy, *propterea ideo, quia, quamobrem, quoniam*.

† FARI ᛏᚼᚢ, fore thy, *in Runicâ*.

Diminuentes: huru, *saltem*, & hururinᵹa, *Math*. 14. 36. hƿæᵹa, *saltem*, pag. ult. *Otheri* periplûs.

Causales: þy, *propterea, quia, ideo*. þat, *ut*. forþam, *quoniam*. myd þy, *quum*. mid þyþe, *simulac*. þy þe, *quoniam*. ƿið þone þat, *ita ut, dummodo*.

þatte,

þætte, *quod.* to þon, *ut,* eo fine: to þon þæt unlæreðe syn gelæreðe, *ut indocti doceantur.* forþig, *quamobrem:* forþig ne byð nan bot naht. butan þær beo geswicnesse, *quamobrem nulla pœnitentia valet, sine cessatione.* Cod. MS. *Jun.* forþi, *idem.*

Conjunctiones Gothicæ, *promiscuè positæ.*

ΑΨΨΑΝ, *autem, enim, verò.* ΑΝΓΤΧ, *utique.* ÏΨ, *autem, verò, &, si, ergo.* GAh, *&.* AKEI, *sed.* ÏBA, *numquid?* ÏBAI, *numquid.* ÏBAIEI, *numquid.* ΨAN, ГAΨAN, *forsitan.* ΨAnhGABA, *quanquam.* ΨAN, *an? quàm.* ΨEEI, ΨI, *quia, ut.* BI ΨE, *quum.* AN ΨE, ANhΨE, AN ΨEh, AN ΨEEI, ANΨ ΨE, *ideo, quamobrem.* NNTE, *quod, quia, quoniam.* NΨΨAN, *quidem.* GABAI, *si.* AIΨΨAN, *autem.* AIΨΨAN, vel NΨΨAN, *aut.* GABAI, *si.* SVEΨAN, *tamen, veruntamen.* NIBA, *nisi.* NIBA ΨAN, *nisi forte.* AAAIS, *enim, quidem.* AK, AKEI, *sed.* GAN, ГAN, *si.* ΨAN, *cùm, autem.* ΨANAE, ΨANAEI, *quia, quod.* NN, NNh, *ergo, igitur.* AAGA, *sed.* ΨANNh, *ergò, igitur, cùm, tunc.* ΨAKNh, *ergo, autem.* EI, *ut, quòd.* ANK, *enim, etenim, etiam, quippe.* NKKIΨE, *quum.* NANh, *adhuc.* NIN, *nonne?* NNTE, *donec.* KAIhTIS, *igitur.* ΨANAE, *si autem.* ΨANAEI, *quia.* NSGA, *nisi, excepto.* ΨAMMEI, AN ΨAMMEI, *quòd.* NNTE, *quòd, quia, quoniam.* ΨANEI, *ut.* MIΨ ΨANEI, *dum.* NIN ANΓTX, *nè fortè.* NIhΨAN, *neque.* GAh ΨAN ANK, *etenim.* ÏNNh, *&, Joh.* 7.32. ΘAIVA, *quomodo.* ΨATEI, *quòd.* NhΨAN, *enim, ergo.* ATNh, *vero.* NANhΨANNh, *adhuc.* AN, aliquando præponitur interrogationibus: ut, AN ΘAS MAГ ГANISAN, *quis potest salvus fieri, Luc.* 18.26. v. *Joh.* 9.36. 18.37.

Cap. XIV. *Cap.* 14.

De Præpositionibus.

Præpositiones considerantur vel in constructione, vel in compositione. *Reg.* 1.

2. In constructione, vel regimine, Præpositionum, quædam regunt accusativum; quædam ablativum vel dativum, & quædam utrumque.

3. Præpositiones, quæ regunt accusativum, sunt, quæ sequuntur:

Togeanes, *contra, erga, adversus*: ut, togeanes hyne, *Ps.* 12. 4. togeanes his fynd he gæð.

Teh, *contra*: teh hine þa ferdon, *tum contra illum venerunt.*

Emb,

Emb, vel ymb, *circum, circa, super, de*: ut, emb hyne, *Luc.* 11. 54. emb eal þat ƿice.

For, *pro*: ut, gebydde eoƿer ælc for oþerne, *alter vestrûm pro altero oret*, *Bed.* E. H. p. 342. On æfen timan ure Drihten offrode. æt æfengereorde ⁊ dælde his discipulum þurh HALIG GERINE hlaf, and ƿin FOR his sylfes lichaman. ⁊ FOR his agen blod, *In vespertino tempore Dominus noster immolabat; in convivio suo vespertino distribuit discipulis suis per* sanctum mysterium *panem, & vinum* pro *sui ipsius corpore, &* pro *proprio sanguine*, Cod. Can. MS. sub Rubricâ de officiis diurn. & noct. cap. xxxi. Et ne fortuitò hoc dictum videatur, idem in iisdem verbis sæpiùs occurrit quasi consultò: ut fol. MS*pti* 37. a. Crist ƿæs PRESBYTER. þa þa he nam hlaf. ⁊ heold betƿeox his handum. ⁊ þone calic eac sƿa. ⁊ to heofonum beseah. ⁊ to his fæder clypode. ⁊ þanciende bletsode to HUSLE. ⁊ syþþan hit his discipulum sealde to þicganne FOR HYS SYLFES LICHAMAN. AND FOR HIS AGEN BLOD. Iterùm fol. 38. b. *Et si Dominus panem* pro *sui ipsius corpore, & vinum* pro *proprio sanguine distribuit, dicant Papistæ, qui potuit dare sui ipsius ipsummet naturale corpus, & corporis ipsummet naturalem sanguinem discipulis edendum, & bibendum.* Huc spectat etiam quod legitur MS*pti* fol. 39. a. Se mæsse-preost GETACNAÐ Cristes sylfne. ⁊ þæt altare GETACNAÐ Cristes rode. ⁊ seo oflete GETACNAÐ Cristes lichaman. ⁊ ƿin. ⁊ ƿæter on þam calice GESƿUTELAÐ þa halignessa þe of Cristes sidan ut-fleoƿan. þæt ƿæs blod. ⁊ ƿæter, *Sacerdos* significat *Christum ipsum, & altare* significat *Christi crucem, & panis Eucharisticus* significat *corpus Christi, & vinum cum aquâ in calice* indicat *sanctum illud, quod ex Christi latere fluxit, id erat sanguis, & aqua.*

Beforan, *coram*: ut, beforan þine ansyne, *Luc.* 7. 27.

Ƿiþæftan, *post, pone*: ut, ƿiþæftan his fet, *Luc.* 7. 38. ƿiþæftan þa menigu, *Marc.* 5. 27.

Ðurh, *per, trans, ultra*: ut, þurh þa ceastre, and þat castel. þurh gebeorscipas fiftegum, *Luc.* 9. 14.

On, *in*, vel motum ad locum, & ut *inter, super*, significat: sic, on þa þornas, *Luc.* 8. 7. on læcas, *Luc.* 8. 43. on þa sceaþan, *Luc.* 10. 30. on þone heofen beseah, *Luc.* 9. 16. on anne munt, *v.* 28.

Ofer, *super, supra, trans, ultra*: ut, ofer þisne mere, *Luc.* 8. 28. ofer mine mysan, *Luc.* 22. 30. ofer þone muþan, *Marc.* 5. 21. ofer þa godan, and ofer þa yfelan. ofer tyn ceastra, *Luc.* 19. 17.

Ongean, *in, contra, adversus*: ut, ongean Galileam, *Luc.* 8. 26. ongean haligne gast, *Luc.* 12. 10. ongean þone brydguman, *Math.* 25. 1.

Nean, neh, *fere, prope, juxta*: nean tƿelf ƿintre, *Luc.* 8. 42. nean eahta dagas, *Luc.* 9. 28. Ita for nean: ut, for nean þreo þusend. for nean þrittig geara. neh cyricean þara Eadigra Apl'a, *juxta Ecclesiam Beatorum Apostolorum.*

Buton, butan, *præter, ultra, extra*: ut, buton Petrum and Iohannem, *Luc.* 8. 51. buton fif hlafas, and tƿegen fixas, *Luc.* 9. 13.

Oð, *usque ad, tenus*: ut, oð þa dropna, *usque ad fæces*. oð æfen, *usque ad vesperum*. oð ende. oð cniht-hade. oð þa hylta, *capulo tenus*. oð deað. oð þone sputan. oð þa sceancan. oð þa ancleop.

Gemang, *inter*: ut, swa sceap gemang wulfas, *Math.* 10. 16.

Betwux, betweox, betwox, betwix, betwyh: ut. swa swa lamb betwux wulfas, *Luc.* 10. 3. betwux eow ealle, *Luc.* 9. 48. and Mellitus betwyh hi æt þam synoðe sæt, *& Mellitus inter eos in Synodo assedit.*

Utan, *circum*, *circa*: ut, þa bestodon þa Iudeas hine utan, *Joh.* 10. 24.

Agen, *contra, adversus*: ut, agen mannes sunu, *Luc.* 12. 12. agen oþerne cyning, *Luc.* 14. 21. agen hyne arn, *Luc.* 15. 20.

Geond, begeond, begeondan, *per. ultra*: ut, geond stopa. geond dagas. begeondan Humbre, Præf. *Ælfr.* ad *Wulsig*. begeondan sæ he is.

Wiðgeondan, *circa*: ut, wiðgeondan Iordanem, *Math.* 3. 5.

Wið, *juxta, cum, contra, adversus, pro, circa, circiter, erga, a, ab*: ut, gesibsuma wið þinne broþer, *Math.* 5. 24. God gescyld us wið deofol. wið hane-cræd, *circa galli cantum*. wið þa ceap-stræt, *circa forum*. wið hig, *juxta illos*. wið þa sæ, *juxta mare*. starien wið heofenas, *cælum aspectans*. twegen weras wið hine, *Luc.* 9. 30. wið þone weg, *Math.* 21. 30. wið feoh syllan, *pretio vendere*. wið þone þat, *ita ut, dummodo*. swa swa we forgifað þam þe wið us agyltað. Gymað, ⁊ warniað wið ælce gytsunge, *videte, & cavete ab omni avaritiâ*, *Luc.* 12. 25.

Hisce addas, andlong, andlang, ondlong, *per, in longum*: ut, andlang sæ, *per mare*. andlang Signe, *per sequanæ flumen*. for se here up ondlong Mæse, *exercitus per flumen Mæsæ perrexit*, Chron. *Saxon.* andlang dic þæt on Horsa-broc, *in longum fossæ usque ad rivulum Equorum dictum*, Chart. MS. *Edgari* Regis.

Præpositiones, quæ regunt ablativum vel dativum, sunt, quæ infrà ordine ponuntur. 4.

Be, *de, super, secundum, pro, propter, juxta*: ut, be þam Hælende, *Luc.* 7. 3. be eallum þysum þingum, *v.* 18. be gefeohte. be midre nihte. be þære apostolican lare. be tamese. be þam menn ic sprece. be sce Martines Messan, LL. *Inæ*, c. 4. Occurrit etiam Bi, & aliquando Big, quæ significant *juxta, prope, circum*: Big standað me strange geneatas, *mihi adstent strenui servi*, *Cædm.* p. 7. l. 12. se Biscop þe him big sæt, *Episcopus qui juxta eum sedebat*. big þæs halgan gastes cyme, *de adventu Spiritûs sancti*.

To, *ad, in, usque*: ut, to hym, *Luc.* 7. 3. to þam Hælende comun, *v.* 4. to þe, *Luc.* 7. 7. to þinum huse, *Luc.* 8. 39. ᛏᛁᛚ, til, vox *Cimbrica*, *ad, usque*, significans, aliquoties occurrit: ut, gearwian til etanne, *parare ad edendum*. cwæð til him hælend, *dixit ei Christus*: at til in vet. *Norrena* & hodierna *Islandica* Regit *gen.*

Mid, *cum, apud, penes, inter*: ut, mid him, *Luc.* 7. 16. mid hyre, *v.* 12. mid hwerstum wearum gerspidne, *v.* 25. mid hyre tearum, *v.* 38. mid godum weorcum. mid demum, *penes Judices*.

Gemang, *inter, apud:* ut, þa ne for se Hælend na openlice gemang þam Iudeon, *Jesus ergo jam non in palam ambulabat apud Judæos, Joh.* 11. 54. gemang broþrum, *Joh.* 21. 23.

Under, *sub, subter, infra*: ut, under anwealde. under me, *Luc.* 7. 8. under welerum heora, *Ps.* 13. 5. under mine þecene, *Luc.* 7. 6. under þam fictreowe, *Joh.* 1. 48. under þam sylfum portum.

Of, *à, ab, abs, de, ex, extra*: ut, twegen of his leorning-cnihtum, *Luc.* 7. 19. manega of ædlum, *v.* 21. of witum. and of yfelum gastum, *ibid.* sum of þam sunder-halgum, *v.* 36. an wer of þære manegu, *Luc.* 9. 30. of awyrgedum gastum. and untrumnessum, *Luc.* 8. 2. Legitur tamen apud *Spelm.* Conc. p. 165. of Crist. and of S. Petre. and of þone Abbot. and of þone Muneca.

On, sine motu significans, *in*: ut, on westenne, *Luc.* 7. 24. on deorwurþum reafe. and estum, *v.* 25. on bigspellum, *Luc.* 8. 10, 27. on hymsylfum, *Luc.* 7. 30. on þære ceastre, *v.* 37. Pro On aliquando occurrit An, à *G.* ANA, *in.*

Ætforan, † toforan, onforan, *ante, coram, præ*: ut, ætforan þære sunnan. ætforan þam Hælende. toforan eallum þisum, *Luc.* 21. 11. þæt eow toforan aset is, *Luc.* 19. 8. hwæt ic hym toforan lecge, *Luc.* 11. 6. toforan eallum Galileiscum, *Luc.* 13. 2. ætforan þære duru he stent. ætforan eow he stent. onforan wintere, *ante hyemem.*

Betwux, *inter*: ut, betwux wifa bearnum, *Luc.* 7. 28. betwux him, *v.* 32. betwux þam altare. and þam temple, *Luc.* 11. 51. betwux þam temple. and þam weofode, *Math.* 23. 35. betwyh him hæfdon sibbe. and lufan, *Bed.* H. E. p. 110.

Fra, fram, *à, ab, abs, de, ex*: fram þam Hælende gefullod. beon aworpen fram ealdrum. ⁊ ealdormannum. ⁊ fram bocerum, *Luc.* 9. 22.

Be-æftan, *pone, post, retro*: ut, be-æftan þære manigeo, *Luc.* 22. 5. per crasin bæftan, bæfton: ut, gang bæftan me Satanas, *vade post me, Satana, Math.* 6. 22.

Æt, *apud, ad, à, sub, pro*: ut, æt his fotum, *Luc.* 8. 35. æt Cerdices oran, *Ælfr.* fragm. hist. Reg. *Westsax.* æt anum hwyþere, *pro unâ vaccâ.* æt me. æt þinum huse. æt us, *Ælfr.* de vet. testam.

For, *præ, ob, propter, ex, ab, pro, ultra, præter, contra*: ut, for hwylcum þinge, *Luc.* 8. 47. for Gode. and for worulde, *Ælfric.* ibid. for mannum ic gebide. for ege ic ne dearr, *præ timore non audeo.*

Beforan, *coram*: ut, beforan eallum folce, *Luc.* 8. 47. beforan Gode, *Luc.* 12. 6. beforan Godes Englum, *v.* 8. beforan hwilcum scir-men, LL. *Inæ* c. 8.

Binnon, binnan, *intus, ad*: ut, binnan dagum, *Spelm.* Conc. p. 391. binnon weallum. binnon þam gemærum ures rices, LL. *Inæ* c. 10. binnan Londenbyrig tobrohton, *Londinum adducebant*, Chron. *Sax.*

Butan, buton, *sine, absque*: ut, butan bearnum, *Luc.* 20. 28. butan bearne, *v.* 30. butan oþrum mannum, *Spelm.* Conc. p. 598. buton anigre hæse, *sine quolibet jussu.* butan anum Bryttiscum gisle, *unico obside Britanno excepto*, Chron. *Sax.* p. 522. an. DCCXVIII.

† *Nota, quod particula* to *non rarò ponitur inter* foran, *& casum nominis, quem regit: ut,* her on þissum geare foran to middum sumera for cyning mid fierde to Snottingham, *Hic, anno hoc, ante mediam æstatem Rex cum exercitu Snottinghamam profectus est.*

Be-

Betweonan, betwynan, *inter*: ut, þa cwædon his leorning-cnihtas hym betwynan, *Joh.* 16. 17.

Innan, *intus*, *intra*: ut, innan huse. innan Samaritana ceastre, *Math.* 10. 5. innan east-Engle, Chron. *Sax.*

Bufan, bufon, *super*, *supra*: ut, hæt me gan þe bufan þam wætere, *jube me adire te super aquam*, *Bed.* H. E. p. 236.

Uppan, up, uppe, *super*, *desuper*: uppan hrofum, *Math.* 10. 27. uppan tamre assene. ⁊ hyre folan, *Math.* 21. 5.

Ofer, *super*: ut, ma þonne ofer nigon. ⁊ hund-nigontigum rihtwisra, *Luc.* 15. 7. ofer grenum boge, *super fronde viridi.*

Æfter, *post*, *infra*, *pro*: ut, æfter þissum þingum, *Luc.* 17. 30. æfter þam bitan, *Joh.* 13. 27. æfter urum hadum, *Spelm.* Conc. p. 586. æfter miccelre mild-heortnysse þinre, *Ps.* 50. 1.

Ær, *ante*: ut, ær þam Eastron.

Oð, *usque*, *ad*, *tenus*: oð daniele þam witegan, *Ælfric.* de vet. Test. p. 13. oð anum, *Ps.* 13. 2.

Unfeor, *propè*, *non longè*: ut, unfeor þam huse, *non longe à domo*, *Luc.* 7. 6. feor proculdubio regit eundem casum.

Into, *in*: ut, into þam bane, *Ælfr.* de vet. Test. p. 32. ic gang into þære byrige. ic gang into þinum huse drihten. into Godes huse, *Luc.* 6. 4.

Wið, *cum*, *contra*, *juxta*, *erga*, *pro*, *circa*, *circiter*, *adversus*, *pone*: ut, wið his dæges worce, *Math.* 20. 2. ne sece þu leas gewitnesse wið þinum nehstan. wið þam dom-setl ic sitte, *pone tribunal sedeo.* wið þam monað, *circiter Calendas.* wið þam þat, *ita ut*, *dummodo.* þat his Engel ongan ahebban wið his hearran, *quod Angelus suus cepit librare se contra dominum suum.* *Cædm.* p. 7. l. 19. wið þam hungre andlyfen secan, *contra famem alimentum quærere.* *Bed.* E. H. p. 89. ⁊ com mid unmæte werode wið hine to gefeohte.

Beheonan, *cis*, *citra*: ut, beheonan Rome. beheonan muntan. beheonan þære stræt.

Gehend, *propè*: ut, gehend þam eh-þyrle ic write, *propè fenestram scribo.*

Toweard, *versus*, *ad*: ut, on undern timan Crist wæs to deaðe fordemed. ⁊ toweard þære rode geled, * *tempore ante meridiano condemnatus erat Christus*, *& ad crucem ductus*, Cod. MS. Canonum, & Constitutionum Ecclesiasticarum in Rubricâ de officiis Diurn. & Nocturn. horarum, cap. XXVIII.

* *horâ nonâ.*

Ex his Præpositionibus, quædam, ut observet Lector, utrumque casum regunt: ut, beforan, on, ofer, butan, oð, betwux, wið, gemang, for. 5.

Notandum etiam est Præpositiones *Anglosaxonicas* perinde ac *Latinas*, & *Græcas* absolutè positas adverbiascere, & postponi haud rarò nominibus, quæ regunt: ut, ic stande on þas healfe. ⁊ þu ongean, *ego ex hâc parte sto*, *tu contrà.* se Angel hyre fram gewat, *Luc.* 1. 38. 6.

De Præpoſitionibus in Compoſitione.

7. Præterea notandum eſt Præpoſitionum alias componi cum Nominibus, & Verbis, alias non. Præpoſitiones quæ componuntur, ſunt; emb, vel ẏmb, þuꝛh, onʒean, oð, betƿux, aʒen, ʒeond, ƿið, to, be, mid, undeꝛ, oꝼ, toꝼoꝛan, ꝼꝛam, æt, ꝼoꝛ, uppe, oꝼeꝛ, æꝼteꝛ, æꝛ.

8. Emb, & ẏmb, componuntur cum Nominibus, & Verbis, & idem valent in compoſitione, ac *circum* apud *Latinos*: ut, emb-hƿẏꝛꝼt, vel ẏmb-hƿẏꝛꝼt, *circuitus*, vel *orbis terrarum*, ab emb-hƿẏꝛꝼan, vel ẏmb-hƿẏꝛꝼan, *ambire*, *circuire*.

9. Þuꝛh, componitur cum Nominibus, & Verbis. Nominibus junctum excellentiam ſignificat, & *Latinè* redditur *per*, *præ*, *valde*: ut, þuꝛh-beoꝛht, *perſpicuus*, *perilluſtris*, *prænobilis*. Verbis vero præpoſitum exponitur per *per*, *trans*, *ultra*: ut, þuꝛh-holian, *perforare*: þuꝛhƿunian, *permanere*: þuꝛh-ꝼaꝛan, *tranſire*: þuꝛhƿundian, *transfigere*.

10. On, in compoſitis ſignificat ut *in* Latinorum, & quandoque ut *un* particula Negativa, vel privativa, quæ extra compoſitionem non invenitur: ut on-aʒeotan, *infundere*: on-alædan, *inducere*: on-æhte, *inops*: on-ʒeaꝛo, *imparatus*: on-ʒeƿiſſe, *incertus*.

11. Onʒean, in compoſitis idem valet, ac *iterùm*, & redditur plerunque in compoſitione per *re*: ut, onʒean-bꝛinʒan, *referre*: onʒean-ſendan, *remittere*: onʒean-ſtanden, *reſiſtere*.

12. Oð, in compoſitione ſignificat *de*, *ab*, *ex*, *à*: ut, oð-ꝼeallen, *deficere*: oð-hæbban, *extollere*: oð-ꝼlean, *aufugere*: oð-ſƿeꝛian, *abjurare*.

13. Betƿux, & betƿẏ, vel betƿẏh, pro betƿux, & betƿeonan, in compoſitis ſignificat ut *inter* Latinorum: ut, betƿẏx-aƿoꝛpennẏſſe, *interjectio*: betƿux-cuman, *intervenire*: betƿẏ-ʒeſittan, *interponere*.

14. Aʒen, in compoſitione vim habet Latinorum *adverſus*, & *iterum*: ut, aʒen-coman, *occurrere*, & *revertere*: aʒen-hƿẏꝛꝼan, *redire*: aʒen-ſtanden, *obſtare*, *opponere*. Sed compoſita ab aʒen Præpoſitione, & aʒen Pronomine *ſuum*, *cuique proprium* ſignificante, à diſcentibus diſtinguenda ſunt.

15. Ʒeond, in compoſitis redditur per Præpoſitionem *per*: ut, ʒeond-ꝼaꝛan, *pertranſire*: ʒeond ʒeotan, *perfundere*: ʒeond-ſcinan, *perluſtrare*, *perlucere*.

16. Ƿið, in compoſitione nunc ſignificat idem, ac *cum*: ut in ƿiðmetan, *conferre*, *comparare*. Nunc ut *contra*, & *adverſus*: ut, ƿið-ſtandian, *adverſari*, *reſiſtere*. Nunc autem ut *in* in Latino *injuſtus*: ut, ƿið-coꝛen, *improbus*: ƿið-ſecʒan, *inficiari*. Aliquando ut *de*: ut in ƿið-teon, *diſtrahere*: ƿið-lædan, *deducere*. Plerunque verò adverſatricem ſignificationem habet: ut in ƿið-ƿinnan, *oppugnare*: ƿið-ſcuꝼian, *repellere*: ƿið-ſacan, *contradicere*, *abrenuntiare*: ƿið cƿedan, *contradicere*.

17. To, in compoſitis quandoque exceſſum denotat: ut in to-ꝛeceleaſ, *nimis incurioſus*: to-læt, *ſerò nimis*: to-anƿillic, *nimium pertinax*. Inde noſtrum **too**: ut, **too careleſſe, too ſtudious**. Quandoque ſignificat ut apud Latinos *de*, & *diſ* in compoſitione: ut in to-cnaƿen, *diſcernere*: to-ʒoten,

goten, *diffuſus*: to-lyſan, *diſſolvere*. Ut plurimum autem exponitur per *ad*: ut, to-cuman, *advenire*: to-bæran, *adportare*: to-fealden, *applicare*: to-begyman, *attendere*: to-gecygan, *advocare*. Non raro etiam ut a, & ge, eſt merum augmentum ſyllabicum nihil ſignificans.

Be, in compoſitione eſt merum præfixum, quod verbis, verbalibus, & 18.
præteriti temporis participiis præponitur.

Mid, in compoſitione exprimitur per *co*, *con*, *com*, *cor*, in compoſitis 19.
Latinis: ut in mid-þolian, *compati*: mid-wununge, *conſortium*: mid-ſwegian, *conſonare*. Sed hìc à diſcentibus cautè diſtinguenda ſunt compoſita cum mid Præpoſitione à compoſitis cum mid, pro middel, *medius*, *a*, *um*. Obſervandum etiam eſt adverbium SAMOD, *ſimul*, vel *unà* ſignificans, eundem uſum habere in compoſitis ac mid: ut in ſamod-ariſan, *conſurgere*: ſamod-cyman, *convenire*: ſamod-geflit, *concertatio*: ſamod-ſwegen, *conſonans*.

Of, valet in compoſitione *à*, *abs*, *de*, *ex*: ut, of-ceorfan, *abſcin-* 20.
dere: of-adrifan, *abigere*: of-animan, *auferre*. Aliquando tamen ut merum affixum ſimplicis ſignificationem non variat: ut in of-torfian, *lapidare*: of-ſlean, *occidere*.

Toforan, in compoſitis ſignificat *ante*, *præ*: ut in toforan-beon, 21.
præeſſe: toforan faran, *præire*.

Æt, in compoſitione plerunque exponitur per *ab*, *è*, *ex*, *de*: ut in æt- 22.
brædan, *auferre*, *eripere*: æt-berſtan, *aufugere*, *evadere*. Interdum redditur per *ad*: ut in æt-beon, *adeſſe*: æt-ſtandan, *adſtare*.

For. Quando for non eſt merum augmentum initiale redditur per 23.
Præpoſitiones *per*, *re*, *de*, *dis*, *ex*, *ab*, *con*, *ultra*, *præter*, *contra*, & ſæpe dat compoſito ſignificationem, quæ ſimplicis ſignificationem peſſundat, & in malum ſenſum vertit: ut, à doen *facere*, fordoen *interficere*: à niman *capere*, *ſumere*, forniman *conſumere*: à licgan *jacere*, *cubare*, forlicgan *fornicari*, *adulterari*. In compoſitis etiam ſæpe fore, *præ*, *pro*, *ante*, ſignificans, confunditur cum for: ut, fore-gewitnyſſe, *falſum teſtimonium*.

Up, vel uppe in compoſitis exponitur per *ad*, *ex*, & voces, quæ ſigni- 24.
ficant motum ſursùm, locum ſuperiorem, & res ſupernas: ut, up-abroden, *elatus*: up-abrycan, *erumpere*, *effringere*: up-ahebban, *extollere*: up-flering, *cœnaculum*: up-ariſan, *aſſurgere*: up-land, *regio montoſa*: up-wara, *ſuperi*.

Ofer, in compoſitis plerumque denotat exceſſum: ut in ofer-drincan, 25.
plus æquo bibere: gif hwylc Biſceop oððe mæſſe-preoſt hine ſylfne wædlice oferdrince. oððe he þæs geſwice. oððe his hades þolige, Cod. Can. MS. Hiſce addas ofer-æt, *nimia ingluvies*: ofer-blið, *ſupra modum lætus*: ofer-modian, *ſuperbire*: ofer-hogian, *contemnere*. Quando non exceſſum ſignificat reddendum eſt per *trans*, *in*, *ſuper*, *per*, *præter*, *præ*, *de*: ut in ofer-climan, *tranſcendere*: ofer-faran, *tranſire*: ofer-flean, *ſupervolare*: ofer-gildan, *inaurare*: ofer-hlinan, *incumbere*: ofer-hreoſan, *irruere*: ofer-rædan, *perlegere*: ofer-beon, *præſtare*: ofer-wenan, *præſumere*.

Æfter, in compoſitis redditur per *ante*, *prius*, *præ*, *primum*: ut in ær- 26.
boren, *primogenitus*: ær-gedon, *anteactus*: ær-leoht, *primum-mane*: ær-genemned, *prænominatus*.

Præter

27. Præter has Præpositiones, quæ tam in constructione, quàm in compositione usurpantur, aliæ sunt, quas * inseparabiles vocant, utpote quæ extra compositionem non occurrunt, & disjunctæ à vocibus, cum quibus coalescunt, nihil significant: ut, ed, em, un, or, mis: quibus adde fore, quæ rarò extra compositionem occurrit, & Æ.

* *Quales sunt apud Latinos* di, dis, re, se, an, con.

28. Ed, in compositione idem valet ac *re* apud Latinos: ut in edcenned, *renatus*: edniwian, *renovare*.

29. Em, scribitur per Apocopen pro embe, & per Syncopen pro efen, vel efn, *æquus*, *æqualis*. Quando stat pro embe redditur ut supra in *R.* 8. Quando autem pro efen ponitur, valet *par*, *æquus*, *a*, *um*: ut in emniht, *æquinoctium*: emlang, *paris longitudinis*. Emne etiam significat *æqualis*, *æquus*, *par*, unde composita cum emn: ut, emn-scolere, *condiscipulus*: emn-þeow, *conservus*.

30. † Un, in vocum compositione negativè, privativè, & contrariò significat, & exponitur per *in*, *de*, *dis*, *ex*, *à*, & per voces simplici in significatione contrariò, vel privativè oppositas: ut, unacenned, *ingeneratus*: unacumendlic, *impossibilis*: uncnyttan, *dissolvere*: unfrið, *discordia*: unspeda, *paupertas*: unhearra, *servus*: un-tryorð, *falsitas*: un-bræd, *angustus*, *parvus*: unlytel, *magnus*: un-menn, *i. e.* un-menigu, vel unmeniu, *pauci*. Sic *Scoti* dicunt **unwell**, *ægrotus*; *Angli* **uneven**, *scaber*, *asper*, *salebrosus*: **unsound**, *insincerus*: **unstable**, *vacillans*: **unskilfull**, *imperitus*: **unrighteous**, *injustus*. Quod sanè loquendi genus primitùs venit à *Gothis* in quorum linguâ occurrunt istiusmodi non pauca: 𐌿𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽, *imperterritè*: 𐌿𐌽𐌱𐌰𐌹𐍂𐌰𐌽𐌳𐍃, *sterilis*: 𐌿𐌽𐌱𐌰𐍂𐌽𐌰𐌷𐍃, ἄτεκνος, *qui non habet liberos*: 𐌿𐌽𐌸𐌹𐌿𐌸, *malum*: 𐌿𐌽𐍃𐌴𐌻, *nequam*: 𐌿𐌽𐌻𐌴𐌳𐌰𐍃, *pauper*, *&c.*

Or, in compositione signum est plerunque privationis (inquit *Somnerus*) vel Negandi particula: ut in or-wurðe, *ignominia*: or-wyte, *impunè*: or-truwian, *diffidere*: or-mæt, *immensus*: or-leahtre, *inculpatus*: or-geworden, *increatus*, *Cædmon.* p. 1.

Oð, in compositione significat *à*, *ab*, *de*, *ex*: ut in oðfrendan, *aufugere*: oðgrypan, *eripere*: oðscytan, *deflectere*.

Mis, à *G.* 𐌼𐌹𐍃𐍃𐌰, in compositione insinuat defectum, errorem, corruptelam, dissimilitudinem, *&c*: ut in mis-dæd, *maleficium*: mis-boren, *abortus*: mis-cweðan, *maledicere*: mis-lician, *displicere*: mis-hyran, *inobedire*: mis-lic, vel missen-lic, *diversus*. Ita *Gothis* 𐌼𐌹𐍃𐍃𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐍃, *varius*: 𐌼𐌹𐍃𐍃𐌰𐌳𐌴𐌳𐌰𐌹𐌽𐍃, *offensæ*, *delicta*: 𐌼𐌹𐍃𐍃𐌰𐌵𐌹𐍃𐍃, *dissensio*. Inde Nostratia **misdeed**, *delictum*: **to misbecome**, *dedecere*: **to miscarry**, *peperire*, non assequi, quod quis intenderat: **to mistrust**, *diffidere*. Hisce addas ᛘᛁᛋᛘᛆᛁᛚ, *mismæle*, vocem *Cimbricam*, quæ errorem linguæ significat à ᛘᛁᛋ, *mis*, & ᛘᛆᛆᛚ, *maal*, *sermo*. *G.* 𐌼𐌰𐌸𐌻𐌰. & ᛘᛁᛋᚠᚱᚢᚿᛆ, misgruna, *diffidere*. Inde etiam à veteri *Francicâ*, quæ soror erat *Anglosaxonicæ*, Gallorum *mes*, & per Apocopen *mé*, in *méconnôitre*, *mécontent*, *médisanee*, & similibus.

† ᛆ, ᚮ, & ᚢ, u, *apud veteres Cimbros eundem in compositione obtinent valorem: ut in* ᛆᚼᛆᛒᛒ, o-happ, *infortunium*: ᛆᚠᚼᛁᛒᛁᚿ, o-keipis, *gratis*, *sine emptione*: ᛆᛚᚢᚴᛆ, olucka, *infelicitas*: ᛆᚼᛆᛁᚠᛆ, o-hæfa, *nefas*: ᛆᛋᛆᛘᛁ, o-some, *dedecus*: ᛆᚢᛁᚱᚴᛆᚿ, owerkan, *malefactum*: ᚢᚠᛆᛁᚱᛏ, u-fært, *impervium*: ᚢᚠᚱᛁᛆᛚᛋᛁᚱ, ufrialser, *servi*.

Fore,

Fore, redditur per *præ, pro, ante*: ut in fore-cwæðan, *prædicere*: fore-cyn, *antecessores*: fore-niman, *præoccupare*: fore-witung, *præsagium*: fore-gehat, *promissum*. 32.

Æ privationem, vel negationem denotat: ut in æȝylð, æmenne, æmelle, æmoðe. Aliquando tamen præteriti temporis participiis præponitur more a, be, for, ȝe: ut in æceleð, aƿyrp.

Præter Præpositiones separabiles, & inseparabiles, quæ compositionem ingrediuntur, sunt & aliæ voces, quæ in compositione, Præpositionum Naturam induunt, & per Præpositiones *Latinè* exponuntur: ut, efen, eft, wiþer, and. 33.

Efen, à *G.* ÏBN, est adjectivum significans, *æquus, æqualis, par*, & in compositione idem valet, ac *co, com, con* Latinorum: Exemp. gr. efen-biscop, *coëpiscopus*: efen-þrowian, *compati*: efen-wyrhta, *cooperator*: efen-þeowa, *conservus*. 34.

Eft est adverbium, quod *postea, porro, iterum* significat, & in compositione idem plerunque significat, ac *re*, & *retro*: ut in eftcuman, *revertere*: eft-cyrran, *recurrere*: eft-ȝecyȝan, *revocare*. 35.

Wiðer, à *G.* ΥΙΨΚΛ, est vox adverbialis significans *adversum, contra*, & facit simplex malè semper significare, & maximâ ex parte oppositionem implicat: ut à coren *electus, dilectus*, wiþer-coren *reprobus, maledictus*: à secȝan *dicere*, wiþer-secȝan *contradicere*: à saca *causa*, wiþer-saca *causæ adversarius, à causa profugus, Apostata*. 36.

And. Tametsi hæc vox apud *Anglosaxones* solùm obtinet Naturam conjunctionis copulativæ, apud *Gothos* tamen est Præpositio *in, coram, contra, adversus* significans. Quod quamprimum didiceram, mirari ampliùs desii, quòd tot Nomina, & Verba in *Anglosaxonicâ* occurrerent, quibus AND præfixum erat: ut in andweard, *præsens*, à *G.* * ΛΝΔ, *ἀντί, contra*, & ΥΛΙΚΨΛΝ, unde weorþan esse, quod nimirùm præsentes *coram* adstent, & *contra* se sistant veluti ex adverso. Hinc ΛΝΔΥΛΙΚΨΙS, *contra*, & ΛΝΔΥΛΙΚΨΙ, *facies, præsentia*. Sic andwyrd est responsum à *G.* ΛΝΔΥΛΝΚΛ, vel ΛΝΔΛΥΛΝΚΛ, quod fit ex ΛΝΔ, vel ΛΝΔΛ, *adversum, contra*. & ΥΛΝΚΛ, *verbum*, ut andwyrd proprie est sermo, quem respondens regerit percontanti. Sic ΛΝΔhΛFGΛΝ, est respondere ab ΛΝΔ, *contra*, & hΛFGΛΝ, *tollere*, quasi dicas vocem ad respondendum contra tollere. In eâdem significatione occurrunt veteres † *Cimbricæ* voces: ᛅᚾᛑᚢᛁᚦᚱᛁ, andvidre, *ventus contrarius*: ᛅᚾᛏᛏᚭᚠ, andtof, *remigatio in adversum*: ᛅᚾᛑᛋᛅᛚᛁᛋ, andsælis, *contra solem*: ᛅᚾᛑᚼᛅᚱᛁᛋ, andhæris, *adverso crine*. Quibus adde, *Ang.* **to Answer**, *respondere*, ex And, & *Cimbricâ* ᛋᚢᛅᚱᛅ, suara, *respondere*, compositum. 37.

* vel ΛΝ-ΔΛ.

† v. *Lexicon Runicum* Ol. Worm.

Præpositiones Gothicæ. 38.

ÏΝ. FΛΝΚ, vel FΛΝΚΛ. ΔΝ. ΝΝΔ, vel ΝΝΤΕ. FΚΛΜ. FΛΙΚΚΛ. ΒΙ. ΛF. ΛFΛΚ. ΝS. ΛΝΛ. ΜΙΨ. ΛΝΔ. ΛΤ. hΙΝΔΛΝΛ, vel hΙΝΔΛΚ. ΝF. ΝΝΔΛΚ, vel ΝΝΔΛΚΧ. ΥΙΨΚΛ. ΝΕΘΛ. ΥΙΨΚΛΥΛΙΚΨ. ΝFΛΚ. ΝFΛΚΧ. FΚΝΜΛΝ. ΝΖΛΨΚΧ. ΝΤ, vel ΝΤΛ. ΝΤΛΝΛ. ÏΝΝh. ΨΛΙΚh.

ÏΝ,

𐌹𐌽, ſignificans ἐν, *in*. Reg. ablat. aliquando accuſat. ſignificans autem εἰς, *in*, *ad*, *inter*. R. accuſ. aliquando ablativum: ſignificans verò διὰ, ἕνεκεν, *per*, *propter*, *ergò*. R. genitivum, *Marc.* 2. 27. 3. 9. 6. 26. & 8. 35.

𐍆𐌰𐌿𐍂, vel 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌰, quando ſignificat πρὸ, *ante*, vel παρὰ, *juxta*, *ſecus*, R. accuſat. & ablativum: quando ſignificat ὑπὲρ, *pro*, R. abl. quando verò ἔμπροσθεν, *ante*, R. genit. Significat etiam ἀπὸ, *à*, *ab*, & διὰ, *præ*, & tum R. ablativum, *Luc.* 3. 7.

𐌳𐌿, ſignificat πρὸς, ἐπὶ, vel εἰς, *ad*, *in*, & R. dativum. διά τι etiam redditur 𐌳𐌿 𐌸𐌴, & διὰ τοῦτο, 𐌳𐌿 𐍈𐌴.

𐌿𐌽𐌳, vel 𐌿𐌽𐍄𐌴, ἕως, ἄχρι, *uſque*, *uſque ad*, R. accuſat. Legitur tamen 𐌿𐌽𐌳 𐌹𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴, *Math.* 11. 13. At 𐌿𐌽𐌳 𐌹𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴𐌽, *Luc.* 16. 16.

𐍆𐍂𐌰𐌼, ἀπὸ, ὑπὸ, παρὰ, ὑπὲρ, περὶ, ἐκ, *à*, *ab*, *apud*, *pro*, *de*, *ex*, R. ablativum.

𐍆𐌰𐌹𐍂𐍂𐌰, μακρὰν ἀπὸ, *longè*, *à*, *ab*, R. ablativum.

𐌱𐌹, ſignificans ἐπὶ, *in*; μετὰ, *cum*; ἐν, *per*; κατὰ, *ſecundum*; R. ablativum. Significans autem ὑπὲρ, *pro*; περὶ, *circum*, *circa*; κατὰ, *adverſum*; διὰ, *poſt*; R. accuſat. Significans verò περὶ, *de*, regit quum accuſat. tum genitivum. Denique ſignificans ἐπὶ, *ſuper*, R. nunc accuſat. nunc ablativum.

𐌰𐍆, & 𐌰𐌱𐌿, ἀπὸ, *à*, *ab*, *abs*, R. ſemper ablativum.

𐌰𐍆𐌰𐍂, μετὰ, *poſt* ſignificans, R. accuſativum. 𐌰𐍆𐌰𐍂, autem ὀπίσω, *poſt* vel *retro*, & ἐπὶ, *in* ſignificans, R. dativ. vel ablativum. Legitur 𐌰𐍆𐌰𐍂𐌿𐌷, *Luc.* 1. 24.

𐌿𐍃, ἐκ, ἐξ, *ex*, *de*, *ab*, & ἔξω, *extra* ſignificans, ſemper R. ablativum. Pro 𐌿𐍃, per proſtheſin Euphonicam legitur ſæpe 𐌿𐌶𐌿𐌷; v. *Luc.* 20. 4.

𐌰𐌽𐌰, ὑπὸ, ἐπὶ, εἰς, ἐν, ἀπὸ, *in*, *ſuper*, *de* ſignificans, R. ablativum. Significans verò ἐπὶ, *ad*, & περὶ, *circum*, gaudet accuſativo.

𐌼𐌹𐌸, & aliquando 𐌼𐌹𐌳, μετὰ, *cum* ſignificans, etiam ἐν, & πρὸς, *inter*, requirit ſemper ablativum.

𐌰𐌽𐌳, ἐν, εἰς, κατὰ, διὰ, *in*, *per* ſignificans R. ſemper accuſativum. Significans verò ἐπὶ, *ſuper*, ἐν, *in*, R. ablativum, *Luc.* 6. 48. & c. 19. 5. In compoſitione reſpondet *A.Saxonico* un: ut in 𐌰𐌽𐌳𐌷𐌿𐌻𐌾𐌰𐌽, *detexere*: 𐌰𐌽𐌳𐌱𐌹𐌽𐌳𐌰𐌽, *ſolvere*.

𐌰𐍄, παρὰ, πρὸς, *ſecus*, *apud*, *ad* ſignificans gaudet dativo.

𐌷𐌹𐌽𐌳𐌰𐌽𐌰, vel 𐌷𐌹𐌽𐌳𐌰𐍂, πέραν, ἀπὸ, *trans*, *à*, *ab*. ὀπίσω *pone*, R. accuſativum.

𐌿𐍆, & 𐌿𐌽𐌳𐌰𐍂, ὑπὸ, *ſub*, R. ablativum: & quandoque accuſativum. 𐌿𐌽𐌳𐌰𐍂𐍉, ὑποκάτω, R. etiam ablativum. Pro 𐌿𐍆, occurrit 𐌿𐌱𐌿, *Luc.* 18. 38.

𐍅𐌹𐌸𐍂𐌰, πρὸς, *ad*; παρὰ, *ſecus*, *juxta*; κατὰ, *adverſum*, & ὑπάντησιν, *occurſum* ſignificans gaudet accuſativo.

𐌽𐌴𐍈𐌰, *juxta*, *prope*, *ſecus*. Quemnam caſum regat hæc Præpoſitio non docent *Gothicæ* linguæ pretioſæ reliquiæ.

𐍅𐌹𐌸𐍂𐌰𐍅𐌰𐌹𐍂𐌸, ἀντιπέραν, *contra*, R. accuſativum.

𐌿𐍆𐌰𐍂,

UFAR significans πέραν, *trans*, gaudet accusativo. Quum vero significat ἐπὶ, vel ὑπὲρ, *super*, gaudet dativo; & aliquando accus. ut *Luc.* 6. 40. UFAR LAISARI: at *Math.* 10. 24. UFAR LAISARGA. UFARO, ἐπάνω, *supra*, R. etiam accusativum, & genitivum *Luc.* 10. 19.

UTAÞRO, ἔξωθεν, *extra*, regit genitivum.

UT, UTA, UTANA, UTUN, ἔξω, *extra*, R. tam genitivum, quàm accusativum.

ÏNUH, ἄνευ, χωρὶς, *sine*, R. ablat. & quandoque accusativum.

ÞAIRH, διὰ, *per*, R. accusativum.

Hisce adde MIÞ TVEIHNAIM, ἀνὰ μέσον, *Anglosaxonibus* betƿeonan, betƿýnan, betƿeoh, betƿih, betƿuh, betƿux, betƿix, *Anglis* **between**, **betwixt**, *inter duo*, vel *in medio duorum*, quæ R. dativum. *Marc.* 7. 31. MIÞ TVEIHNAIM MARKOM, *inter medios fines*. Nota quod Præpositio DIS occurrit in compositione: ut in DISDAKANSGAN, DISTAHGAN, *&c.*

CAP. XV.

Cap. 15.

De Interjectionibus.

INterjectiones dolentis, ƿa: ut, ƿa iſ me, *væ mihi*: ƿam me, *heu mihi*! ƿala ƿa, *heu*! *proh dolor*! eoƿ, *heu*! eoƿ me, *væ mihi*.

Gaudentis, & Exultantis: ƿel me.

Abominantis: ƿala ſe, *vah*! *Marc.* 15. 29. on ƿeȝ, *apage*.

Vocantis: eala þu, *ô*! hyƿſt þu, *heus*!

Optantis: eala ȝiſ, *ô si*! ƿa la, *utinam*, *ô si*! ƿa la ahte ic minra handa ȝeƿeald, inquit Satanas in barathro vinctus jacens, *Cædm.* p. 9. l. 15.

Hortantis, vel Laudantis: ƿella ƿel, *age*, *age*: uton, *age*, *agite*, *agedum*: do, *age*, *agedum*.

Admirantis: eala hu, *ô quam*!

Interjectiones Gothicæ.

Vocantis, & admirantis: O, *ô*, *vah*.
Dolentis, & execrantis: VAI, *væ*.

CAP. XVI.

Cap. 16.

Continens Regulas quasdam Syntaxeωs, promiscue positas, cum miscellaneis quibusdam observationibus.

Reg. 1. ABlativus absolutè ponitur apud *A.Saxones*: ut, gebigedum cneopum him to cwæð, *& genu flexo dixit illi*, *Marc*. 1.40. Sic v. 31. hyre handa gegripenre, *apprehensâ manu ejus*. þe eac adwæsctum feondum þinum on soðe cynerice gehateð, *te Regem futurum extinctis hostibus in veritate promittit*, *Bed*. H. E. p. 138. Plura occurrunt Exempla *Math*. 16.4. 17.5. 10.1. 9.43. *Marc*. 14.52. *Math*. 6.6. 13.6. *Marc*. 16.2. Sic apud *Gothos* *Math*. 8.16. 𐌰𐍄 𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽𐌰𐌷𐍄𐌾𐌰 𐌸𐌰𐌽 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌰𐌽𐌰𐌼𐌼𐌰, *vespere autem facto*. 𐌲𐌰𐍂𐌿𐌽𐌽𐌰𐌽𐌰𐌹𐌼 𐌸𐌰𐌽 𐌹̈𐌼, *Math*. 27.17. v. & comma 19. & *Marc*. 5.35. etiam *Marc*. 10.17, 46. *Luc*. 6.48. 7.24.

2. Verba acquisitivè posita R. Dativum: ut, gif hwa him rihtes bidde, *si quis sibi æquum postulaverit*, LL. *Inæ*, c. 6. Cyninges horswealh se þe him mæg ge-ærendian, *equiso Regis*, *qui potest ejus mandata deferre*. Forgif us ure gyltas swa swa we forgifað þam þe us agyltað. nellen ge goldhordian eow goldhordas on eorðan; ita apud *Gothos*: 𐌰𐍆𐌻𐌴𐍄 𐌿𐌽𐍃 ---- 𐍃𐍅𐌰 𐍃𐍅𐌴 𐌾𐌰𐌷 𐍅𐌴𐌹𐍃 𐌰𐍆𐌻𐌴𐍄𐌰𐌼 𐌸𐌰𐌹𐌼 𐍃𐌺𐌿𐌻𐌰𐌼 𐌿𐌽𐍃𐌰𐍂𐌰𐌹𐌼, & 𐌽𐌹 𐌷𐌿𐍃𐌳𐌾𐌰𐌹𐌸 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃 𐌷𐌿𐌶𐌳𐌰 𐌰𐌽𐌰 𐌰𐌹𐍂𐌸𐌰𐌹. doð wel þam þe eow yfel doð, ast *Gothi* Græcissantes dicunt, 𐌸𐌹𐌿𐌸𐌾𐌰𐌹𐌸 𐌸𐌰𐌽𐍃 𐍅𐍂𐌹𐌺𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽𐍃 𐌹̈𐌶𐍅𐌹𐍃, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, *Math*. 5.44. buton we gan. ⁊ us mete bicgon and eallum þissum werede, G. 𐌸𐌰𐍄𐌴𐌹 𐍅𐌴𐌹𐍃 𐌲𐌰𐌲𐌲𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽𐍃 𐌱𐌿𐌲𐌾𐌰𐌹𐌼𐌰 𐌰𐌻𐌻𐌰𐌹 𐌸𐌹𐌶𐌰𐌹 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽 𐌼𐌰𐍄𐌹𐌽𐍃, *Luc*. 9.13.

3. Verba imperandi, & obsequendi R. Dativum: ut, he bebead þam unclænan gaste, *Marc*. 8. þa bead he þam unclænan gaste, *Luc*. 8.29. unclænum gastum bebyt. ⁊ hi hyrsumiað him, *Marc*. 1.27. ic bebeode eallum minum geferum, *Spelm*. Conc. p. 396. þat hi Gode hyran, *ib*. p. 514. windas. and sæ him hyrsumiað, *Marc*. 1.27. Valet hæc regula apud *Gothos*: ut *Marc*. 1.27. 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌼 𐌸𐌰𐌹𐌼 𐌿𐌽𐌷𐍂𐌰𐌹𐌽𐌾𐌰𐌼 𐌰𐌽𐌰𐌱𐌹𐌿𐌳𐌰𐌹𐌸. 𐌾𐌰𐌷 𐌿𐍆𐌷𐌰𐌿𐍃𐌾𐌰𐌽𐌳 𐌹̈𐌼𐌼𐌰.

4. Verbum fylian, vel fyligean, *sequi*, gaudet Dativo: ut, þas tacnu fyliað þam þe gelyfað, *Marc*. 16.17. þa sceap him fyligeað --- ne fyligeað hig uncuþum, *Joh*. 10.4.5. Petrus fyligde þam Hælende, *Joh*. 18.15. se þe folgode þam Apostolum, *Ælfr*. de vet. Test. p. 25.

Verba 1 dandi, 2 ministrandi, 3 reddendi, 4 serviendi, 5 objurgandi, 6 vetandi, 7 favendi, 8 nuntiandi, 9 respondendi, 10 commodandi, 11 credendi,

dendi, 12 judicandi, 13 gratias agendi, & 14 regendi, requirunt Dativum: 1. Nellan ge syllan þæt halige hundum, *Math.* 7. 6. Sic apud *Gothos*: ut, gif hauhein guþa, *Joh.* 9. 24. 2. ⁊ heo þenode him, *Marc.* 1. 31. Sic apud *G.* jah andbahtida im. 3. ⁊ brohte þa þritig scyllingas to þæra sacerda ealdrum, *Math.* 27. 3. *G.* gawandida þans þrinstiguns silubreinaize gudjam, jah sinistam. 4. Ne mæg nan þeow twam hlafordum þeowian, *Luc.* 16. 13. *G.* ni ainshun þiwe mag twaim fraujam skalkinon. 5. þa cidden his leorning-cnihtas þam þe hi brohton, *Marc.* 10. 13. *G.* iþ þai siponjos is sokun þaim bairandam, vide *Luc.* 19. 39. 6. ⁊ ne forbeode ge hym, *Marc.* 10. 14. vide & 38. 39. ubi in versione *G.* jah waridedun imma —— ni warjiþ imma. 7. Pilatus wolde þa þam folce gecweman, *Marc.* 15. 15. *G.* iþ Peilatus wiljands þizai managein fullafahjan. 8. swa fæder me sæde, *Joh.* 12. 50. swa he spræc to urum fæderum, *Luc.* 1. 55. ic secge þissum, *Luc.* 7. 8. *G.* swa swe rodida du attam unsaraim. jah qiþa du þamma. 9. Andswarast þu swa þam Biscope, *Joh.* 18. 22. *G.* swa andhafjis þamma reikistin gudjin. 10. þeos boc miht fremian iungum cildum, *Ælfr.* in Præf. ad Gramm. Ne mæg hyt him gehelpan, *Spelm.* Conc. p. 607. Sic apud *Gothos*: ϴa auk boteiþ mannan, hwæt fremað men, *Marc.* 8. 36. 11. Forþam þu minum wordum ne gelyfdest, *Luc.* 1. 20. *G.* in þizei ni galaubides waurdam meinaim. 12. þu ne scealt næfre gelice deman þam rican, and þam heanan. þam freon, and þam þeowan. þam ealdan, and þam geongan. þam halan, and þam unhalan. demað him be eowre æ. *Joh.* 18. 31. Legitur tamen *Joh.* 7. 51. cwyst þu demð ure æ ænigne man, forsan mendosè. 13. on his heortan he Gode þancie ealles þæs þe he him forgeaf, *Spelm.* Conc. p. 605. Sic *Gothi*: awiliudo þus, *Luc.* 18. 11. 14. þæt hig elles ne mihton manegum ge-steoran, *Spelm.* Conc. p. 390. Recan tamen, & gewæccan R. accusativum: ut videre est *Matth.* 2. 6. *Psal.* 66. 4.

Quædam verba regunt duplicem accusativum: ut, ⁊ gedo hine rihtes 5.
wyrðe, *& jus ei faciat*, LL. *Inæ*, c. 8.

Multæ sunt reciprocæ locutiones in veteri *Anglosaxonum* idiomate: ut, 6.
þæt hig hig gebædun, *ut orarent*, *Luc.* 18. 10. hig ætewdon hig manegum, *apparuerunt multis*, *Math.* 27. 53. lære us us gebiddan, *doce nos orare*, *Luc.* 11. 2. ne adrædе ge eow, *nolite timere*, *Luc.* 12. 7, 31. þa bealh he hyne, *tum indignatus est*, *ib.* 15. 28. þa he hyne beseah, *cum circumspiceret*, *Luc.* 21. 1. Crist hyne gereste, *Christus conquievit*, *Spelm.* Conc. p. 355. ic me hyngrede. ic me þyrste, *esurivi*, *sitivi*, *Math.* 25. 35. we comon us him geeadmedenne, *venimus adorare eum*, *ib.* 2. 2. he ætywde hine, *apparuit*, *Marc.* 16. 14. gif wite-þeow Englisc mon hine forstalige, *si Anglus servus forisfactus furetur*, LL. *Inæ* c. 23. gif hwam oþre scyre hine bestæle, *si quis in alienâ provinciâ lateat*, LL. *Inæ* c. 39. Hoc sanè loquendi genus à *Gothis* deduxere majores nostri, ut constat paucis hisce exemplis quæ li-

teraturæ *Gothicæ* ſtudioſi gratiâ, hic ſubjeci: ψΚΛϜSTЄΙ ψΠΚ, θάρσει, *Math.* 9. 1. *Joh.* 16. 33. ΓΛΥΛΝƋGΛΙΝΛ SΙΚ, ἐπιστρέψωσι, *Marc.* 4. 12. ΓΛUЄΜΠΝ SΙΚ, συνάγονται, *Marc.* 7. 1. ϜΛΙΚΚΛ hΛΒΛΙψ SΙΚ, πόῤῥω ἀπέχει, *Marc.* 7. 6. SΚΛΜΛΙψ SΙΚ ΜЄΙΝΛ, ἐπαισχυνθῇ με, *ibid.* 8. 38. ΝΙ ϜΛΠΚhΤЄΙψ ÏZΥΙS, μὴ ἐκθαμβεῖσθε. UЄΜΠΝ hΛΙ-ΛGΛΝ SΙΚ, *venerunt, ut ſanarentur, Luc.* 6. 18. ΛΤΝЄΘΙƋΛ SΙΚ, ἤγγικεν, *ibid.* 10. 11. ϜΚΛΥΛΠΚhΤΛ ΜΙS, ἥμαρτον, *Luc.* 15. 18. Ï-ƋΚЄΙΓϘ ΜΙΚ, μετανοῶ, *ibid.* 17. 4. ΝΙ ϘΓЄΙψ ÏZΥΙS, μὴ φοβεῖσθε, *Joh.* 6. 20. & 12. 15. ΛΤΛΠΓΙƋΛ SΙΚ hЄΛΙΛS, Ἠλίας ἐφάνη, *Luc.* 9. 8. Præter reciproca jam obſervata ſunt & alia hujus generis in verſione *Ulphilanâ*, & iſtiuſmodi etiamnum ſunt multa in hodiernâ *Gallorum* linguâ; ut, *je me repens*, pœnitet me: *il ſe trompe*, fallitur: *je me réjouis*, lætor: *vous vous égarez*, vagamini: *il ſe vêt*, amicitur: *ils ſe promenent*, ambulant, ubi notandum eſt, verba paſſiva, & neutro-paſſiva Græcorum, & Latinorum phraſibus reciprocis quandoque verti poſſe apud *Gallos*, haud ſecus, ac apud *Gothos*: ut *Math.* 6. 29. ΝΙh SΛΠΛΛΠΜϘΝ ΙΝ ΛΛΛΛΜΜΛ ΥΠΛψΠ SЄΙΝΛΜΜΛ ΓΛΥΛSΙƋΛ SΙΚ SΥЄ ΛΙΝS ψΙZЄ, *Nec Solomon in omni gloriâ ſuâ coopertus eſt, ſicut unum ex iſtis. Marc.* 4. 12. ΝΙΒΛΙ ΘΛΝ ΓΛΥΛΝƋGΛΙΝΛ SΙΚ, *nequando convertantur.* Ex quibus conſtat reciprocas locutiones linguæ *Gallicæ* eſſe planè *Gothiciſmos*, vel *Theoticiſmos*, quos *Galli* avitam linguam jam diu dediſcere conati, quaſi inviti adhuc retinênt manifeſta originis ſuæ indicia.

7. Verbum Ðolian, þoliȝean, *pati, luere*, regit genitivum: ut, oððe he ſceal þæſ haðeſ þolian, *aut gradu privabitur, Spelm.* Conc. p. 593. þoliȝe hiſ hyðeſ. oððe hiſ hyð-ȝilðeſ, *corio* [i. e. *corpore*] *luat, vel corium redimat*: ſcil. *nè vapulet.* ƿriȝea þoliȝe hiſ ƿreoteſ. oððe ƿiftiȝ ſcillinȝeſ, *liber libertate ſuâ privetur, aut 60 ſolidos dependito.* Sed hæc locutio proculdubio eſt elleiptica, ſuppreſſo accuſativo Nominis ÆFƿYRDLAN, quod *damnum, detrimentum, mulctam, ſupplicium* ſignificat, vel ƿite, quod *pœnam, mulctam, ſupplicium* etiam ſignificat. Sic helpan, *auxiliari, adjuvare*, reg. *genit.* ut, helpað MIN ſƿa ic mycele þeaſſe ah. Goð ælmihtiȝ helpe URE, *i. e.* MIN UNTRUMNESSE. URE UNTRUMNESSE, Cod. MS. Can. cap. XIX. Sunt multæ id genus conſtructiones, ut in *Græcâ*, & *Latinâ*, ſic in *Angloſaxonicâ*: ut *Math.* 11. 3. eaſt þu he þe to cumenne eaſt, oððe ƿe oþſeſ ſceolon abiðan, ubi mihi videtur ſubintelligi CYME, vel TO-CYME, *adventus*, ac ſi diceretur, oððe ƿe oþſeſ TO-CYME ſceolon abiðan, *an tu is, qui venturus es, an alterius adventum expectabimus.* Sic verba Rogandi & Appetendi *Græco* more requirunt genitivum rei Rogatæ: ut *Math.* 7. 9, 15. ȝif hiſ ſunu hine bit hlafeſ, oððe ȝif he bit fiſceſ, *ſi petierit filius ſuus panem, aut ſi petierit piſcem.* ȝif hƿa him ƿihteſ biððe, *ſi quis ſibi æquum fieri petierit*, in quibus exemplis, vox ȝife, *donum, gratia*, ut opinor, ſubauditur. Sic apud *Gothos*: ut, *Math.* 27. 58. ΒΛψ ψΙS ΛЄΙΚΙS, *petiit corpus.* ϜΛΝ * ψΙS ΓΛΙΚΝЄΙψ, *dominus hunc deſiderat, Luc.* 19. 31. ϜΚЄhΠΝ ÏΝΛ † ψΙZϘS ΓΛGΠΚϘΝS, *interrogaverunt eum parabolam, Marc.* 4. 10. ƋΝ ΛΝSΤϘΝ ÏZϘS, *ad concupiſcendum eam, Math.* 5. 28. Sic onbitan, *delibare, deguſtare*, poſtulat geni-

* *Subaud.* operam.
† *Subaud.* ſenſum, mentem.

genitivum per elleipsin τοῦ ðæl, *pars*, *portio*, hpæt, *quid*, hpon, vel hpon-ðæl, *paululum*, vel istiusmodi: ut, þat nænig man naner meter onbite, *ut nemo cibum deguſtet*. þær * piner onbyrgðe, *guſtabat vinum*, *Joh.* 2. 9. Sic apud *Goth.* ut *Marc.* 9. 1. ϢΑΪΖΕ ΝΙ ΚΑΝSGΑΝΔ ΔΑΠ-ϢΑΠS, *qui non guſtabunt mortem*. Sic quoque verbum Gemiltrian, *miſereri*, quandoque regit genitivum per Elleipsim alicujus Nominis, quod *ærumnam*; vel *conditionem* significat: ut *Marc.* 9. 22. upe gemiltrod, *noſtrî miſertus*, i. e. *conditionem*, vel *ærumnam noſtrî miſertus*: aliàs autem R. dativum, ut *Math.* 18. 33. hu ne gebyrede þe gemiltrian þinum efen-þeopum. God ælmihtig ur eallum gemiltrige, *Spelm.* Conc. pag. 560. gemiltra me rinfullum, *id.* p. 599. Hiſce addas, Tyþigean, *concedere*: ut, piht ir þat Pneorta gehpilc fulluhter ⁊ rcpifter tyþige. rona rpa man gypne, *i. e.* fulluhter ⁊ rcpifter gepyne. Sic etiam Æt-hpinan, *tangere*, quandoque regit genitivum per Elleipsin: ut *Joh.* 20. 17. Ne æt-hpin þu min, ubi ſubintelligi videtur lice, vel lichama, *corpus*. *Math.* 9. 21. gyf ic hir pearer æt-hpine, ubi videtur ſubintelligi fnæd, *fimbria*, alibi autem regulariter, ut verbum tranſitivum, regit accuſativum: ut in *Marc.* 30. 31. *Luc.* 7. 14. & 5. 13. Sic etiam cepan, *curare*, per Elleipsin τοῦ þinge, vel id genus nominis, quod πράγμα, *rem*, vel *negotium* significat, regit genitivum: ut, he fleamer cept, *meditabatur fugam*. he cept populd-licpe hepunge, *curavit mundanam gloriam*. þe æniger Cpirtendomer cepað on heopa life, *Ælfric.* de nov. Teſt. Sic quoque ætracan, *negare*, R. genitivum per Elleipsin τοῦ lape, vel istiusmodi nominis in *Luc.* 20. 27. þa ætracað þær æpirter, *qui negant eſſe reſurrectionem*. Sic in *Math.* 26. 34, 35. þpipa þu piðræcrt min. *Marc.* 14. 31. ne ætrace ic þin; in quibus exemplis, ſubintelligi videtur aliquod Nomen *cauſam*, vel *notitiam* significans, ut mihi ſuggerit locus iſte *Luc.* 22. 57. þa ætroc he, and cpæð. eala pif. ne CAN ic hine. Aſt ubi ſenſus non eſt Elleipticus, hæc verba, utpote verè tranſitiva, requirunt accuſativum, utì videre eſt *Math.* 10. 33. & 16. 24. vide R. 14.

* *Subaud.* poculum.

8. Verba infinitivi modi accuſativum ante ſe ſtatuunt: ut *Luc.* 24. 39. gaſt næfð flæſc, and ban. rpa ge gereoð me habban, *Spiritus carnem, & oſſa non habet, ſicut me habere videtis*. verſ. 23. þa ſecgað hyne libban, *qui dicunt eum vivere*.

9. Apud *Gothos* Nomina partitiva, aut partitivè poſita, & certa Numeralia poſtulant genitivum: ut, SΠΜΑΙ ϜΑΚΕΙSΑΙΕ, *Luc.* 19. 39. ΘΑ-ΚGΑΜΜΕh hΑΒΑΝΔΑΝΕ ΓΙΒΑΔΑ. *v.* 26. ÏΝ SΠΜΑΜΜΑ ΔΑΓΕ GΑΙΝΑΙΖΕ, *Luc.* 20. 1. ΘΑΚGΙS ϢΙΖΕ ΥΑΙΚϢΙϢ ΠΕΝS, verſ. 33. ΔΑΓΕ ϜΙΔΥΧΚΤΙΓΠΝS, *Marc.* 1. 13. ΜΑΝΑΓΑΙ ϢΙΖΕ SΙΠΧΝGΕ ÏS, *Joh.* 6. 60. ΑΝϢΑΚ SΙΠΧΝGΕ, *Math.* 8. 21. ΑΙΝhΠΝ ΛΕΙΚΕ, *Marc.* 13. 20. ΝΙ ΑΙΝShΠΝ ÏST ϢΙΖΕ ΑϜΛΕ-ΤΑΝΔΑΝΕ, *Luc.* 18. 29. GΑh ÏΝ ϢΧΕΙ ΒΑΝΚΓΕ ΓΑΓΓΑΙϢ, *ib.* 10. 8. ΝΙ ΥΑΙhΤΕ ΑΙΝΧhΠΝ, *ib.* v. 19. ΑΛΛ ΒΑΓΜΕ ΓΧ-ΔΑΙΖΕ, *Math.* 7. 17. ΘΑΚGΙΖΠh ΒΑΓΜΕ, *Luc.* 6. 44. ΘΑ-ΖΠh ΓΠΜΑΚΠΝΔΑΙΖΕ, *ib.* 2. 23. v. ulterea *Joh.* 18. 29. *Marc.* 9. 49.

9. 49. *Luc.* 7. 41. *Job.* 15. 2. *Luc.* 16. 19. & 5. 12, 17. & 6. 30. TYANS SIΠΧΝGΘ SΘINΛIZΘ, *Luc.* 7. 19. Non rarò occurrunt ſimiles locutiones apud *Cædm.* ut, enȝla ſum uƿan cẏȝðe, *p.* 62. *l.* 16. eaðiȝƿa ȝehƿam, *p.* 63. *l.* 8.

10. Superlativa cum *Latinè* exponuntur per *è*, *ex*, aut *inter* genitivum ſibi adſciſcunt: ut, ΛΛΛΛIZΘ ΓΚΛSΘ ΜΛIST, *omnium olerum maximum*, *Marc.* 4. 32. ΜINNIST ΛΛΛΛIZΘ FΚΛIΥΘ, *omnium ſeminum minimum*, *v.* 31. vid. *Marc.* 9. 35. & 12. 28. Sic apud *Angloſaxones*, ealƿa ƿẏƿta mæſt, ealƿa ſæða læſt.

11. Comparativa cum *Latinè* exponuntur per *Quàm*, & *Angloſaxonicè* per ÐONNΘ ablativum adſciſcunt: ut, ΜΛΝΛΓΛIΜ SΠΛΚΥΛΜ ΒΛTIZΛΝS SIGΠΨ GΠS, *multis paſſeribus meliores eſtis vos*, *Math.* 10. 31. ΜΛΝΛΓIZΛ ΠΚΛΠFΘTΛΠ, *majus Prophetâ*. ΜΛΝΛΓIZΧ ÏST ΛΛΛΛIΜ ΨΛIΜ ΛΛΛΒΚΠΝSTIΜ, *majus eſt omnibus holocauſtis*, Marc. 12. 33. *Angloſaxones* hunc ſenſum nunc per conjunctionem þonne & nominativum exprimunt, nunc verò per ablativum: ut, ſynt ſelƿan þonne maneȝa ſpeaƿƿan. iſ maƿe eallum onſæȝðnẏſſum, *Luc.* 7. 28. ΜΛIZΛ ÏΧhΛΝΝΘ ΨΛΜΜΛ ƋΛΠΠGΛΝƋΛIΝ--- ΜIΝΝIZΛ ÏΜΜΛ--- ΜΛIZΛ ÏΜΜΛ.

12. Interrogativum ⊙Λ genitivum poſtulat: ut, ⊙Λ ΠΒIΛIS, *quid mali?* Marc. 15. 14. ⊙Λ ⊙ΛΠΚƋΘ, *quid eſt hoc verbum*, *Luc.* 4. 36. ⊙Λ ΛΛΠΝΘ, *quid mercedis*, *ibid.* 6. 32, 33. ⊙Λ TΛIΚΝΘ, *Joh.* 6. 30.

13. Legitur Nominativus abſolutè poſitus: GΛh ΥΛΠΚΨΛΝS ƋΛΓS ΓΛTIΛS, καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, *Marc.* 6. 21. Poſt ablativum abſolutè poſitum occurrit immediatè Nominativus abſolute poſitus, *Luc.* 3. 1. ΚΛΓIΝΧΝƋΛIΝ ΠΠΝTIΛΠ ΠΘIΛΛTΛΠ ÏΝƋΛIΛ. GΛh FIƋΠΚΚΛΓIΝGΛ ΨIS ΓΛΛΘIΛΛIΛS hΘΚΧƋΘS. FIΛIΠΠΛΠZΠh ΨΛΝ ΒΚΧΨΚS ÏS FIƋΠΚΚΛΓIΝGΛ ΨIS ÏTΠΚΛIΛS, *Tetrarchâ autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre ejus Tetrarchâ Ituræ.* Legitur etiam accuſativus abſolutè poſitus *Math.* 6. 3. ÏΨ ΨΠΚ TΛΠGΛΝƋΛΝ ΛΚΜΛIΧΝ, σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην. Sic *Marc.* 5. 18. GΛh ÏΝΓΛΓΓΛΝƋΛΝ ÏΝΛ ÏΝ SΚIΠ, καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον. Sic *ib.* 6. 22. GΛh ΛTΓΛΓΓΛΝƋΘIΝ ÏΝΝ ƋΛΠhTΛΚ hΘΚΧƋIΛƋIΝS. GΛh ΠΛIΝSGΛΝƋΘIΝ. GΛh ΓΛΛΘIΚΛΝƋΘIΝ hΘΚΧƋΛ.

14. Multa etiam verba apud *Gothos* per Elleipſim genitivo gaudent: ut, hIΛΠΛΝ, *adjuvare*, *Marc.* 9. 22, 24. hΛΒΛΝ, *ib.* 4. 5. ΒIΛΘIΨΛΝ, *relinquere*, *Luc.* 20. 31. ΒΘIƋΛΝ, *expectare*, *Math.* 11. 3. *Marc.* 15. 43. FΚΛIhΝΛΝ, *interrogare*, requirit gen. rei quæſitæ: ut FΚΛIhΝΛ ÏZΥIS ΛIΝIS ΥΛΠΚƋIS, *Luc.* 20. 3. ΨΛΠΚΒΛΝ, *indigere*, *Math.* 9. 12. *Marc.* 14. 63. *Luc.* 9. 11. ΓΛΜΠΝΛΝ, *meminiſſe*, *Luc.* 1. 72. ΠSΛΘIΨΛΝ, *tranſire*, Marc. 4. 35. ΓΛFΛhΛΝ, *capere*, *Luc.* 20. 20. ΝIΜΛΝ, *capere*, Marc. 12. 2. ΓΚΘIΠΛΝ, *prehendere*, *ib.* 14. 51. ΠSΥΘΝGΛΝ, *ſperare*, *Luc.* 6. 35. Simplex tamen ΥΘΝGΛΝ regit accuſat. *Luc.* 7. 19, 20. Item verba ſenſus: ut, ΚΛΠSGΛΝ, *guſtare*, *Luc.*

Luc. 14. 24. *Marc.* 9. 1. 𐍃𐌹𐌻𐌳𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌾𐌰𐌽, *admirari, Luc.* 20. 26.

Verba hæc ſequentia regunt dativum vel ablativum: 𐌱𐌹𐌳𐌾𐌰𐌽, *orare,* 15.
Math. 6. 6. 𐌲𐌰𐌻𐌿𐌺𐌰𐌽, *claudere, ib.* 𐌲𐌹𐍆𐌰𐌽, *dare, ib. v.* 12. 𐌰𐍆𐌻𐌴𐍄𐌰𐌽, *remittere, ibid.* 𐌰𐍄𐍄𐌴𐌺𐌰𐌽, *tangere, cap.* 8. 3, 15. 𐌿𐍆𐌷𐌰𐌿𐍃𐌾𐌰𐌽, *obedire.* 𐌰𐌽𐌳𐌷𐌰𐌿𐍃𐌾𐌰𐌽, *idem.* 𐌲𐌰𐌼𐍉𐍄𐌾𐌰𐌽, *obviam ire.* 𐌿𐍃𐌵𐌹𐌼𐌰𐌽, *occidere.* 𐍆𐍂𐌰𐌵𐌹𐍃𐍄𐌾𐌰𐌽, *perdere.* Sic 𐌿𐍃𐌵𐌹𐍃𐍄𐌾𐌰𐌽, *Marc.* 11. 18. 𐌰𐌽𐌳𐌷𐌰𐌹𐍄𐌰𐌽, *confiteri.* 𐌰𐌽𐌰𐌱𐌹𐌽𐌳𐌰𐌽, *præcipere.* 𐍆𐌰𐌿𐍂𐌱𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽, *præcipere.* 𐌰𐍄𐍅𐌰𐌹𐍂𐍀𐌰𐌽, *projicere.* 𐌲𐌰𐍈𐍉𐍄𐌾𐌰𐌽, *objurgare.* 𐍅𐌹𐍄𐌰𐌽, *obſervare, cuſtodire.* 𐌲𐌰𐍃𐌰𐌺𐌰𐌽, *corripere.* 𐌿𐍆𐌱𐍂𐌹𐌺𐌰𐌽, *irritum facere, ſpernere.* 𐍅𐌰𐍂𐌾𐌰𐌽, *prohibere.* 𐌱𐌹𐌻𐌴𐌹𐌸𐌰𐌽, *relinquere.* 𐍃𐌺𐌰𐌹𐌳𐌰𐌽, *ſeparare.* 𐍃𐌰𐌺𐌰𐌽; *arguere, increpare.* 𐍆𐍂𐌰𐌸𐌾𐌰𐌽, *ſcire, cognoſcere.* 𐌲𐌰𐍆𐍂𐌰𐌿𐌾𐌰𐌽, *dominari.* 𐌲𐌰𐍅𐌰𐌻𐌳𐌰𐌽, *dominari, habere,* vel *exercere poteſtatem.* 𐌺𐌿𐌺𐌾𐌰𐌽, *oſculari.* 𐌹̈𐌳𐍅𐌴𐌹𐍄𐌾𐌰𐌽, *exprobrare.* 𐌲𐌰𐍃𐌺𐌰𐌸𐌾𐌰𐌽, *nocere.* 𐌲𐌰𐌷𐍉𐍂𐌹𐌽𐍉𐌽, *mœchari.* 𐌲𐌰𐌷𐍉𐍂𐌹𐌽𐍉𐌳𐌰 𐌹̈𐌶𐌰𐌹 𐌹̈𐌽 𐌷𐌰𐌹𐍂𐍄𐌹𐌽 𐍃𐌴𐌹𐌽𐌰𐌼𐌼𐌰, ſed hic ante 𐌹̈𐌶𐌰𐌹, 𐌼𐌹𐌸 videtur ſubintelligi. 𐌷𐌰𐌿𐍃𐌾𐌰𐌽, *audire,* 𐍆𐌿𐌻𐌻𐌰𐍆𐌰𐌷𐌾𐌰𐌽, *Marc.* 15. 15. 𐌿𐍃𐌻𐌰𐌿𐌱𐌾𐌰𐌽, *permittere, licentiam dare.* 𐍆𐍂𐌰𐌵𐌹𐌼𐌰𐌽, *conſumere.* 𐌰𐍆𐌵𐌹𐌸𐌰𐌽, *renuntiare.* 𐍆𐍂𐌰𐌻𐌹𐌿𐍃𐌰𐌽, *perdere.* 𐍆𐍂𐌰𐌻𐌴𐍄𐌰𐌽, *remittere.* 𐌰𐍅𐌹𐌻𐌹𐌿𐌳𐍉𐌽, *gratias agere.* 𐌿𐍃𐌰𐌲𐌻𐌾𐌰𐌽, *ſuggillare.* 𐌲𐌰𐌻𐌰𐌿𐌱𐌾𐌰𐌽, *credere.* 𐌿𐍃𐍅𐌰𐌹𐍂𐍀𐌰𐌽, *ejicere.* 𐌿𐍃𐌸𐍂𐌹𐌿𐍄𐌰𐌽, *moleſtum eſſe.* * 𐌿𐍃𐌳𐍂𐌴𐌹𐌱𐌰𐌽, *ejicere.* 𐌿𐍆𐌰𐍂𐍃𐌺𐌰𐌳𐌾𐌰𐌽, *obumbrare.* 𐌿𐌱𐌹𐌻𐍅𐌰𐌿𐍂𐌳𐌾𐌰𐌽, *maledicere.* 𐌲𐌰𐌸𐌻𐌰𐌹𐌷𐌰𐌽, *amplecti.* 𐌸𐌹𐌿𐌸𐌾𐌰𐌽, *benedicere.* 𐍂𐌴𐌹𐌺𐌹𐌽𐍉𐌽, *gubernare.* 𐌰𐍆𐍅𐌰𐌹𐍂𐍀𐌰𐌽, *abjicere.* 𐍃𐍄𐍂𐌰𐍅𐌰𐌽, *ſternere.* 𐍅𐌰𐌹𐌻𐌰𐍄𐌰𐌿𐌾𐌰𐌽, *benefacere.*

* reg. acc. Marc. 9. 28.

16. Cùm adjectivum vel pronomen refertur ad duas perſonas, quarum altera eſt maſculini, altera fœminini generis, & ſingularis Numeri, adjectivum iſtud, vel pronomen apud *Gothos* ponitur in neutro genere, & plurali Numero: ut, *Luc.* 1. 5, 6. 𐌶𐌰𐌺𐌰𐍂𐌹𐌰𐍃, 𐌾𐌰𐌷 𐌵𐌴𐌹𐌽𐍃 𐌹̈𐍃 𐌰𐌹𐌻𐌴𐌹𐍃𐌰𐌱𐌰𐌹𐌸 --- 𐍅𐌴𐍃𐌿𐌽𐌿𐌷 𐌸𐌰𐌽 𐌲𐌰𐍂𐌰𐌹𐌷𐍄𐌰𐌱𐌰. --- 𐌲𐌰𐌲𐌲𐌰𐌽𐌳𐍉𐌽𐌰 𐌹̈𐌽 𐌰𐌻𐌻𐌰𐌹𐌼 𐌰𐌽𐌰𐌱𐌿𐍃𐌽𐌹𐌼 𐍆𐌰𐌽𐌹𐌽𐍃 𐌿𐌽𐍅𐌰𐌷𐌰. verbum verbo: *Zacharias, & uxor ejus Elizabeth --- erant autem* juſta *ambo, &* incedentia *in omnibus mandatis Domini inculpatè.* Sic *Luc.* 2. *v.* 43, 44. 𐌽𐌹 𐍅𐌹𐍃𐍃𐌴𐌳𐌿𐌽 𐌹̈𐍉𐍃𐌴𐍆, 𐌾𐌰𐌷 𐌰𐌹𐌸𐌴𐌹 𐌹̈𐍃 𐌷𐌿𐌲𐌾𐌰𐌽𐌳𐍉𐌽𐌰 𐌹̈𐌽 𐌲𐌰𐍃𐌹𐌽𐌸𐌾𐌰𐌼 𐌹̈𐌽𐌰 𐍅𐌹𐍃𐌰𐌽, *non cognoverunt Joſeph & mater ejus,* exiſtimantia *illum eſſe in comitatu.* Sic *v.* 45. 𐌾𐌰𐌷 𐌽𐌹 𐌱𐌹𐌲𐌹𐍄𐌰𐌽𐌳𐍉𐌽𐌰, *& non* invenientia. *v.* 48. 𐍃𐌰𐌹 𐍃𐌰 𐌰𐍄𐍄𐌰 𐌸𐌴𐌹𐌽𐍃 (inquit mater Jeſu) 𐌾𐌰𐌷 𐌹̈𐌺 𐍅𐌹𐌽𐌽𐌰𐌽𐌳𐍉𐌽𐌰 𐍃𐍉𐌺𐌹𐌳𐌴𐌳𐌿𐌼 𐌸𐌿𐌺, *ecce pater tuus, & ego* dolentia *quærebamus te. v.* 50. 𐌾𐌰𐌷 𐌹̈𐌾𐌰 𐌽𐌹 𐍆𐍂𐍉𐌸𐌿𐌽 𐌸𐌰𐌼𐌼𐌰 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌳𐌰, *&* ipſa *non intellexerunt verbum iſtud.*

17. 𐌾𐌰𐌷, conjunctio copulativa in *Lucæ* cap. 7. *v.* 21. copulat diſſimiles caſus: 𐌲𐌰𐌷𐌰𐌹𐌻𐌹𐌳𐌰 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌰𐌽𐍃 𐌰𐍆 𐍃𐌰𐌿𐌷𐍄𐌹𐌼. 𐌾𐌰𐌷 𐍃𐌻𐌰𐌷𐌹𐌼. 𐌾𐌰𐌷 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐌴 𐌿𐌱𐌹𐌻𐌰𐌹𐌶𐌴. v. *Luc.* 8. 2. 𐍅𐌴𐍃𐌿𐌽 𐌲𐌰𐌻𐌴𐌹𐌺𐌹𐌽𐍉𐌳𐌰𐌴 𐌰𐌷𐌼𐌰𐌽𐌴 𐌿𐌱𐌹𐌻𐌰𐌹𐌶𐌴 𐌾𐌰𐌷 𐍃𐌰𐌿𐌷𐍄𐌰𐌹𐌼. Sed ambæ hæ locutiones pro *Elleipticis* potius ſunt habendæ, utpote in

quibus

quibus subintelligi videtur vox aliqua in ablativo casu *Ενέργεια* significante, unde regi τὸ AHMANE videtur.

18. Verba composita regunt casus suarum præpositionum in utrâque linguâ: ⁊ eallum his ƿordum ƿiðcƿædon, and ƿiþƿunnon, *& cunctis, quæ dicebat, contradicebant, & oppugnabant.* Ða æfterfyligde þam drihtnes ƿere Cuþberhte se arƿurþa ƿere Æþelƿold, *successit autem viro domini Cuthberto vir venerabilis Æthelwoldus, Bed.* H.E. p. 367.

19. Amant *A.Saxones* substantivum ponere inter duo Adjectiva cum eo concordantia in casu, genere, & numero: ut, na læs on eorðlicre frætƿædnysse. and geƿitendre, *non in terrenis, & caducis ornamentis.* þæs forelorenan mannes, and geniþeredan, *perditi illius, & damnati hominis, Bed.* H.E. p. 222, 224. Osƿio se cyning grimme hergunge and unaræfnendlice þroƿade, *Rex Oswio acerbas, & intolerabiles irruptiones passus est*, p. 229. ƿæs he se cyning in þa tid becumen on sƿa mycle lufan þære Romaniscan cyricean gesetnysse, and þære Apostolican, *Rex eo tempore tantum tenebatur amore institutionis Romanæ, & Apostolicæ Ecclesiæ.*

20. Affectant *A.Saxones* istiusmodi phrases, in quibus retrahitur præpositio à nomine vel pronomine, cui præponi debet per ordinem constructionis, verbo in fine orationis adjungere: ut, ofer ealle þa scire ÐE he ON scrife, *pro* ofer ealle þa scire ON ÐE he scrife, *per totam diœcesim, in qua pœnitentias injungit.* God sƿa gedemað us. sƿa ƿe here demað þam ÐE ƿe on eorþan dom OFER agan, *pro* þam OFER ÐE ƿe on eorþan dom agan, Cod. Canonum MS. Sic, ⁊ ealle hire men þe HIRE MID ƿoldon, *pro* ⁊ ealle hire men þe MID HIRE ƿoldon, Supplem. MS. ad Chron. *Sax.*

21. ÏST non raro apud *Mæso-Gothos* subintelligitur: ut, ƕAN AGGWU ÞATA DAUR, *quam angusta (est) porta*, *Math.* 7. 14. ÞATA RIQIZ RIQIZ ƕAN FILU, *quantæ (sunt) illæ tenebræ? ib.* 6. 23.

22. *Mæso-Gothi* modum subjunctivum eleganter reddunt per participium: ut, MANNA WISANDS, *homo cum sis*, Italicè, *essendo huomo*, *Joh.* 10. 33. WISANDS ÏN BALWEINIM, *cum esset in tormentis*, Italicè, *essendo in tormenti*, *Luc.* 16. 33.

23. Verbum sæpe ab AT præpositione divellitur: AT ÏST ASANS, *adest messis.* AFTRA AT FILU MANAGAI MANAGEIN WISANDEIN, *iterum cum multa turba adesset.* Tmesios istius, quâ particula AT à verbo suo avellitur innumera passim exempla occurrunt in argenteo codice, quæ attentus Lector per se facillime poterit observare: ut in *Math.* 8. 16. ubi AT debet separari ab ANDANAHTJA.

LAUD

lauda poſtpoſitum adverbiis aut nominibus videtur (ut obſervat *Junius*) comparationem inſinuare: ut in **swalauda**, *Joh.* 14. 9. *Math.* 8. 10. *Luc.* 7. 9. **samalauda**, *Luc.* 6. 34. **juggalauda**, *Luc.* 14. 51. *Marc.* 16. 15. 24.

faþs, vel **fads**, in compoſitione nominibus poſtpoſitum ſignificat ſummam rei totius diſpoſitionem, procurationem, curam: ut in **hunda-fads**, *centurio.* **þusundifaþs**, *tribunus.* **bruþfaþs**, *ſponſus.* **synagogafads**, *Archiſynagogus.*

vairþ, vel **vairþs** vocibus, in compoſitione poſtpoſitum reſpondet Latino *verſus*, *contra.* Hinc *A.Saxonibus* eaſtweard, weſtweard, *orientem*, *occidentem verſus.* *Angli* ſimiliter **eaſtward, weſtward** dicunt, ut & **forward, backward, upward, downward.** 25.

CAP. XVII.

Cap. 17.

In hoc Capite, tanquam in Appendice, *continentur supplementa quædam haud ab instituto nostro aliena, quæ, ut majorem a studioso Lectore inirem gratiam, hic adjungere visum est.*

Supplementum ad Cap. I.

RUNICARUM Literarum, juxta *Romani* Alphabeti seriem dispositarum, Nomen, Figura, Potestas:

Nomen.	*Figura.*	*Potestas.*
Aar.	ᛆ.	A.
Biarkan.	ᛒ.	B.
Knesol.	ᛁ.	C.
Dufs.	ᚦ vel ᚼ.	D.
Stungen Jis.	ᛂ.	E.
Fie.	ᚠ.	F.
Stungen Kaun.	ᚵ.	G.
Hagl.	ᚼ.	H.
Jis.	ᛁ.	I.
Kaun.	ᚴ.	K.
Lagur.	ᛚ.	L.
Madur.	ᛘ.	M.
Naud.	ᚾ.	N.
Oys.	ᚮ.	O.
Stungen Birk.	ᛔ.	P.

Kaun aliquando supplet locum *Latini* Q: sed sæpius adhibetur ᚴᚢ ejus loco.

Ridhr.	R vel ᛦ.	R.

Sed hic notetur, quòd prior figura habet locum in principio, & medio, & quandoque in fine dictionum, posterior vero in fine tantùm.

Sol.	ᛋ.	S.
Tyr.	ᛏ vel ᛐ.	T.
Ur.	ᚢ.	U.
Stungen Fie.	ᚡ.	V consonum, & W.
.... *Runica* monumenta usurpant ᚼᛋ pro		X.
Stungen Ur.	ᚤ.	Y.
Stungen Dufs.	ᚦ.	Th.

Supple-

Supplementum ad Cap. II.

Nota, quòd in hujus Capitis *Reg.* 12. poni debet 𐌸𐌰𐍄𐌰 ante 𐌸𐍉 in numero plurali. Nam *Marc.* 6. 2. ταῦτα redditur *per* 𐌸𐌰𐍄𐌰.

Supplem. ad Cap. III.

Quædam ſubſtantiva apud *Angloſaxones* ſunt dubii generis. Nota quod in *Reg.* 25. Exempl. V. 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌿𐍃 facit gen. plur. in 𐌹𐍅𐌴: ut, 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌹𐍅𐌴. Ita conjicio, quia leguntur 𐍆𐍉𐍄𐌹𐍅𐌴 à 𐍆𐍉𐍄𐌿𐍃. 𐍃𐌿𐌽𐌹𐍅𐌴 à 𐍃𐌿𐌽𐌿𐍃. 𐌸𐌰𐌿𐍂𐌽𐌹𐍅𐌴 à 𐌸𐌰𐌿𐍂𐌽𐌿𐍃. 𐍅𐌹𐌽𐍄𐍂𐌰𐌹𐍅𐌴 à 𐍅𐌹𐌽𐍄𐍂𐌿𐍃. Leguntur etiam 𐌻𐌹𐌸𐌹𐍅𐌴 à 𐌻𐌹𐌸𐌰, & 𐍄𐌿𐌽𐌸𐌹𐍅𐌴 à 𐍄𐌿𐌽𐌸𐌿𐍃, quæ forſan ſunt heteroclita. Nota etiam quod 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌿𐍃 facit in voc. ſing. 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌰𐌿. Sed quamvis facit in nom. pl. 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌿𐌿𐍃; 𐍃𐌿𐌽𐌿𐍃 tamen facit 𐍃𐌿𐌽𐌾𐌿𐍃, & 𐌰𐌲𐌲𐌹𐌻𐌿𐍃, 𐌰𐌲𐌲𐌹𐌻𐌾𐌿𐍃, *Marc.* 12. 25. & 𐌰𐌲𐌲𐌹𐌻𐌴𐌹𐍃, *ib.* 1. 13.

Notetur inſuper, quòd prima tria Exempla, *ſcilicet*, 𐌷𐌹𐌼𐌹𐌽𐍃, 𐌲𐌰𐌻𐌰𐌿𐌱𐌴𐌹𐌽𐍃, 𐌷𐌿𐌽𐍃𐌻𐌰𐍃𐍄𐌰𐌸𐍃, me judice, conſideranda ſunt tanquam unum idemque paradigma ejuſdem declinationis, quæ facit gen. ſing. in 𐌹𐍃, & 𐌰𐌹𐍃; dat. ſing. in 𐌰, & 𐌰𐌹. Nom. plur. in 𐌰𐌽𐍃, 𐍉𐍃, & 𐌴𐌹𐍃; dat. plur. in 𐌰𐌼, & 𐌹𐌼; acc. plur. in 𐌰𐌽𐍃, & 𐌹𐌽𐍃.

Exempla genitivorum ſing. exeuntium in 𐌰𐌹𐍃: 𐌼𐌰𐌷𐍄𐌰𐌹𐍃, *Marc.* 14. 62. 𐌳𐌿𐌻𐌸𐌰𐌹𐍃, *Luc.* 2. 42. 𐌰𐌽𐍃𐍄𐌰𐌹𐍃, *ib.* 4. 22. 𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽𐌿𐌼𐍆𐍄𐌰𐌹𐍃, *Luc.* 9. 51. 𐌻𐌴𐌺, *medicus*, facit 𐌻𐌴𐌺𐌴𐌹𐍃, *Math.* 9. 12. & pro 𐌳𐌿𐌻𐌸𐌹𐍃 vel 𐌳𐌿𐌻𐌸𐌰𐌹𐍃, occurrit 𐌳𐌿𐌻𐌸𐌿𐍃, *Joh.* 7. 14. Quædam in genitivo ſingulari occurrunt Syncopen paſſa: ut, 𐌱𐌰𐌿𐍂𐌲𐍃 pro 𐌱𐌰𐌿𐍂𐌲𐌹𐍃, *Luc.* 7. 12. 𐌽𐌰𐌷𐍄𐍃 pro 𐌽𐌰𐌷𐍄𐌹𐍃, *ib.* 2. 8. 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐍃 pro 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐌹𐍃, *Luc.* 1. 5. 𐌲𐌰𐌱𐌴𐌹𐌽𐍃 pro 𐌲𐌰𐌱𐌴𐌹𐌽𐌰𐌹𐍃, vel 𐌲𐌰𐌱𐌴𐌹𐌽𐌹𐍃, *Marc.* 4. 19.

Exempla dativorum ſingular. exeuntium in 𐌰𐌹: 𐌰𐌽𐍃𐍄𐌰𐌹, *Luc.* 2. 52. 𐍄𐌰𐌹𐌺𐌽𐌰𐌹, *ib.* 2. 34. 𐌼𐌰𐌷𐍄𐌰𐌹, *ib.* 4. 14. 𐌰𐌿𐌸𐌹𐌳𐌰𐌹, *ibid.* 3. 16. 𐌰 finale aliquando abjicitur à dativo ſingulari: ut in 𐌼𐌹𐍄𐌰𐌳, 𐌱𐌰𐌿𐍂𐌲, 𐍆𐍂𐌰𐌹𐍅, pro 𐌼𐌹𐍄𐌰𐌳𐌰, 𐌱𐌰𐌿𐍂𐌲𐌰, 𐍆𐍂𐌰𐌹𐍅𐌰.

Exempla Nominativorum plur. exeuntium in 𐍉𐍃, & 𐌴𐌹𐍃: 𐌸𐌹𐌿𐌳𐌰𐌽𐍉𐍃, 𐍅𐌰𐌹𐍂𐍉𐍃, 𐌱𐍉𐌺𐍉𐍃, 𐌷𐌿𐌽𐌳𐍉𐍃, 𐍃𐍄𐌰𐌹𐌽𐍉𐍃, 𐍅𐌹𐌽𐌳𐍉𐍃, 𐌷𐌰𐌹𐌼𐍉𐍃, 𐌼𐌰𐌷𐍄𐌴𐌹𐍃, 𐌱𐌰𐌻𐌲𐌴𐌹𐍃, 𐍆𐍂𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌷𐍄𐌴𐌹𐍃.

Exempla dativorum plur. exeuntium in 𐌹𐌼: 𐌲𐌰𐍂𐌳𐌹𐌼, 𐌱𐌰𐌿𐍂𐌲𐌹𐌼, 𐍅𐌰𐌿𐍂𐍄𐌹𐌼, 𐍃𐌰𐌿𐌷𐍄𐌹𐌼, 𐍆𐍂𐌰𐍅𐌰𐌿𐍂𐌷𐍄𐌹𐌼, 𐍃𐍄𐌰𐌳𐌹𐌼, 𐌰𐌷𐌰𐌺𐌹𐌼, 𐌰𐌻𐌻𐌰𐌱𐍂𐌿𐌽𐍃𐍄𐌹𐌼, 𐌰𐌽𐌰𐌱𐌿𐍃𐌽𐌹𐌼.

Exempla accuſativ. pluralium deſinentium in 𐌹𐌽𐍃: 𐍄𐌰𐌹𐌺𐌽𐌹𐌽𐍃, *Joh.* 7. 31. 𐍅𐌰𐌹𐌷𐍄𐌹𐌽𐍃, *Luc.* 1. 1. 𐌰𐍂𐌼𐌹𐌽𐍃, *ib.* 2. 28. 𐌼𐌰𐌷𐍄𐌹𐌽𐍃, *ib.* 3. 11. 𐌼𐌹𐍄𐍉𐌽𐌹𐌽𐍃, *Luc.* 5. 22. Sic pro Linguæ *Mæſo-Gothicæ* genio vocales facile tranſmutantur in aliis declinationibus: ut in 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽𐍃 pro 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌿𐌽𐍃, *Marc.* 14. 46. 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌰𐌼 pro 𐌷𐌰𐌽𐌳𐌿𐌼, *Luc.*

1. 71. 𐍃𐌰𐌽𐌳𐌾𐌰𐌽𐌳𐌹𐌽 pro 𐍃𐌰𐌽𐌳𐌾𐌰𐌽𐌳𐌰𐌽, *Joh.* 15. 21. 𐌸𐌹-𐌶𐌰, *ibid.* 10. 16. & 18. 13. ni fallor pro 𐌸𐌹𐌶𐌿.

Appendix Exemplorum.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽𐍃, *turba.*	nom. ....
gen. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽𐍃.	gen. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽𐍉.
dat. 𐌼𐌰𐌽𐌰𐌲𐌴𐌹𐌽.	dat. ....

Hinc constat non omnia exeuntia in 𐌴𐌹𐌽𐍃 declinari ut 𐌲𐌰𐌻𐌰𐌿-𐌱𐌴𐌹𐌽𐍃, utì præcepimus in Reg. 26. quod notet Lector.

nom. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹𐍃, *magister.*	nom. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐍉𐍃.
gen. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹𐍃.	gen. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌴.
dat. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌰.	dat. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌰𐌼.
acc. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹.	acc. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌰𐌽𐍃.
voc. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹.	voc. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐍉𐍃.
abl. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌰.	abl. 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌾𐌰𐌼.

Declinatur 𐌻𐌰𐌹𐍃𐌰𐍂𐌹𐍃 ut 𐍃𐌹𐍀𐍉𐌽𐌴𐌹𐍃, excepto dat. & abl. singulari. 𐌷𐌰𐌹𐍂𐌳𐌴𐌹𐍃, *pastor*, facit 𐌷𐌰𐌹𐍂𐌳𐌾𐍉𐍃 *Luc.* 2. 8. & 𐌷𐌰𐌹𐍂-𐌳𐌾𐍉𐌽𐌳𐍃, *v.* 20.

Num. Sing.

nom. 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴𐍃, *Johannes.*

gen. { 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴𐍃, *Math.* 9. 14. *Luc.* 5. 33.
 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌹𐍃, *Marc.* 2. 18. *Math.* 11. 12.

dat. { 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴, *Math.* 11. 4, 13.
 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴𐌽, *Luc.* 7. 18, 22.

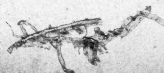
acc. { 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌴𐌽.
 𐌹̈𐍉𐌷𐌰𐌽𐌽𐌰𐌿, *Luc.* 9. 4.

Num. Sing.	*Num. Plur.*
nom. 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌰, *homo.*	nom. 𐌼𐌰𐌽𐍃.
gen. 𐌼𐌰𐌽𐍃.	gen. 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌴.
dat. 𐌼𐌰𐌽𐌽.	dat. 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌰𐌼.
acc. 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌰𐌽.	acc. 𐌼𐌰𐌽𐍃.

Occurrit 𐌼𐌰𐌽𐌽𐌰 in dat. singulari.

nom. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐍉, *vestis.*	nom. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐍉𐍃.
gen. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐍉𐍃.	gen. ....
dat. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐌰𐌹.	dat. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐍉𐌼.
acc. 𐍅𐌰𐌹𐍃𐍄𐌾𐌰𐌽.	acc. ....

Supplem.



Supplem. ad Cap. IV.

Nota in *Reg.* 6. hujus Capitis, quòd adjectiva non sunt omnia *materialia*, quæ formantur in en: ut docent midlen, *medioxumus*: Suðeastesen, *Euro-australis*, cum multis aliis. Quod animadvertendum est à Lectore.

Nota etiam in *Reg.* 7. quòd god, mycel, & lytel irregulariter comparantur: ut, god, betere, betst, & selost; micel, mare, mæst; lytel, læsse, læst. Quibus addas, eaðlic, eaðre, eaðest. Adverbium tamen regulariter comparatur: ut, eaðlice, eaðlicor, eaðlicost.

Regula adjectitia.

Adjectiva *A.Saxonica* in E desinentia, in masculino genere, servant eandem terminationem in fœminino, & neutro, & sunt communis generis: ut, þes, þeos, & þis wise, *hic, hæc, & hoc sapiens.* Sic se gesælige est *hic, hæc, & hoc fælix.*

Supplem. ad Cap. V.

Nota in *Reg.* 6. quòd pronomen ΨΠ significat ὁ, *qui, Anglosaxonicè* þu þe. Et plur. GΠZEI, οἱ, *qui, A.Saxonicè* ge þe significat, scilicet *qui* in utroque numero, sed solum quatenus refertur ad *secundam personam* singularem vel pluralem præcedentem in eâdem oratione.

Nota de pronomine SIΛΒΛ sub *Reg.* 19. hujus Capitis, quòd, quamvis facit accus. sing. in ΛΝ, ut videre est *Marc.* 3. 26. *Luc.* 4. 23. *c.* 9. 23. *Joh.* 8. 54. *c.* 10. 33. *c.* 14. 41. & alibi, occurrit tamen accus. singularis terminatus in Λ *Luc.* 14. 11. & bis in commate 14. cap. 18. quod librarii errore factum puto.

Supplement. ad Cap. VI.

Inter numeralia reponas getwinne, *bini*, quæ vox occurrit in *Ælfrici* Grammaticâ *Romano-Saxonicâ*.

Supplem. ad Cap. VII.

A VISΛΝ, *esse*, formatur, ut ego existimo, præsens temp. modi Opt. hoc modo:

Num. Sing.	*Num. Plur.*
VISΛΠ, *sim.*	VISΛΙΜΛ.
VISΛΙS.	VISΛΙΨ.
VISΛΙ.	VISΛΙΝΛ.

Inde in imperativo VISΛΜ, *Luc.* 15. 23.

Nota

Nota etiam, quod, ut κατηγορήσω redditur per wrohidedjau, à wrohjan, contra reg. & analog. Grammaticæ: sic ἐλάλησα redditur per rodidedjau, à rodjan æque irregulariter *Joh.* 18. 21.

Nota denique in Reg. 24. quod pro frijondans legitur frijonds, *Luc.* 7. 6. pro fijandans, fijands; pro unswerjandans, unswerans, *Luc.* 6. 35. & pro bisitandans, bisitands, *Luc.* 7. 17. Et participia ita Syncopata in plurali, ni male auguror, fiunt nomina.

Observationes Generales.

I. a finale ab accuſ. ſingulari adjectivorum maſculini generis aliquando per apocopen Euphoniæ gratiâ aufertur: † ut in haitanan pro haitanana, *Luc.* 6. 15. þana swinþan pro swinþana, *&c.* Hinc forſan meinna, *Math.* 11. 10. per errorem ſcribæ literas tranſponentis ſcriptum erat in argenteo Codice *pro* meinan. Idem etiam accidit ſubſtantivis in acc. ſingulari terminatis in a: ut in seimon, *Luc.* 6. 15. pro seimona, *Marc.* 5. 18.

† *v. Cap. IV. Reg.* 8. *in margine.*

II. m, & n, in motione nominum tam *ſubſtant.* quàm *adject.* facilè invicem mutantur: ut in gaqumþim, *Luc.* 4. 15. gaqumþin, *Math.* 9. 35. Sic leguntur managaim, & managain; meinana, & meinama; ïm, & ïn *Luc.* 6. 13. *Marc.* 10. 24. managein, & manageim; driusandam pro ---dan; mahtedauu pro ---daum; gajukom, & gajukon; allama, & allana, vid. *Joh.* 7. 23. *Luc.* 3. 7. *&* 4. 11.

III. u, & uh, non ſolum verbis, atque adverbiis (ut obſervat *Junius* in *Gloſſario* ſed & nominibus, & pronominibus adjicitur Euphoniæ gratiâ: ſic legitur seimonu, *Simona*, ex seimon, & u, vel per craſin ex seimona, & u. Inde etiam seimonau, *Luc.* 5. 4. Sic leguntur auhjodaau pro auhjodaa, *ſeditione*, & auhjodu pro auhjod, *ſeditionem*. Quibus adde skuldu, þatuh, þizuh, *&c.*

Nota etiam, quòd ex uh, vel u, & finali ſyllabâ vocis cui adjicitur, aliquando fit ſynæreſis: ut in sumaih, *Marc.* 8. 28. *Joh.* 7. 41. pro sumai--uh. ïdajuh pro ïdaja-uh. *Luc.* 7. 6. anþaranu pro anþarana--u. v. Cap. XI. Reg. 4. in Margine, & Cap. V. R. 32. in Marg.

IV. a, & o, facilè mutantur in linguâ *Gothicâ*: ut, garaznans, *Luc.* 15. 6. garaznons, *v.* 9. aiweinan pro aiweinon, *Joh.* 6. 27.

V. Occurrunt etiam in *Ulphiland* verſione irregularia nonnulla, & quaſi *extravagantia*, de quibus ratio parùm reddi poteſt, & quæ regulas, & præcepta Grammatica prorſus reſpuunt. Sic ἐν γαστρὶ redditur (regulariter) ïn kilþein, *Luc.* 1. 31. ïn kilþo, *v.* 24. & ïn kilþon, *c.* 2. 5. εἰς πτῶσιν, du drusaei, *Luc.* 2. 34. forſan pro du drusai, vel drausai. ïzwaraizos garaihteins, pro ïzwara-hrainjai

HRAINGAI cum G, à HRAINS, forſan quia HRAINS eſt à HRAI-NGAN. Hæc, & hujuſmodi *irregularia* dicenda ſunt, niſi potius numeranda quis cenſeat inter errores *librarii*, quorum haud exiguum numerum en tibi, Lector candide! exhibeo, ut totidem exemplis diſcas nullâ curâ ſtudiove præveniri poſſe, quo minus in correctiſſimis, & maximè venerabilibus Manuſcriptis, perinde ac præſtantiſſimis, & virtutis nomine reverendiſſimis hominibus ſui defectus contingant.

Luc. 10. 1. ANÞAKANA pro ANÞAKANS. *Luc.* 10. 2. ÏMMA pro ÏM. *ibid.* 4. 27. HAIAGISANA pro HAIAGISAIA. *Marc.* 8. 6. ÞIZE pro ÞIZAI. *ibid. v.* 12. GIBAIDAI pro GIBAIDA. *ibid. v.* 38. WEIHAM pro WEIHAIM. *Marc.* 9. 3. GAITMUNGANDE pro ---DANS. *ibid.* 10. 8. DU AEIKAS AIN pro DU AEIKA AINAMMA. *Luc.* 10. 6. ÞAMMEI WESINDA pro ÞAIMEI WISANDAM. *Marc.* 10. 13. ÏNA pro ÏMMA. *Joh.* 10. 14. KUNNUN pro KUNNANDA. *Marc.* 16. 7. DU ÏNA pro DU UNS. *Luc.* 9. 26. WEIHAME pro WEIHAIZE. *v.* 48. AAAAN pro AAAAIM. *cap.* 15. 22. SEINAME pro SEINAIM. *Luc.* 17. 6. ANDHAUSEIDEI pro ANDHAUSEIDEDAI. *Marc.* 11. 1. WEMUN pro WESUN. *Luc.* 1. 86. DAGUS pro DAGANS. *Marc.* 11. 17. WAIDEDGINS pro ---GINE, & BIDO (ut & in *Luc.* 19. 46.) forſan pro BIDOS, niſi potiùs ſit genitivus pluralis à BIDA ſecundum obſervationem in margine ad finem Cap. III. ac ſi legeretur in Codice, quem tranſtulit *Ulphilas* non οἶκ☉ προσευχῆς, ſed οἶκ☉ προσευχῶν. *Marc.* 11. 23. ÞUS pro ÞUK. *ibid.* 16. 1. ÏNWISANDAIN pro ---DAIS. *cap.* 12. 22. SA pro SO. *cap.* 15. 1. GUDAGANDS pro GUDAGANS. *Luc.* 15. 10. AGGIAUM pro AGGILIWE. *cap.* 4. 18. FRAHUNÞANAIS pro ---NAIM. *v.* 40. SAGU pro STAIGU. *Luc.* 8. 42. GAAEIÞANTI pro ---NDAN. *cap.* 7. 35. SEINAMA pro SEINAIM. *cap.* 5. 34. MAGUDA pro MAGUN. *v.* 17. HAIMO pro HAIMA, dat. ſing. vel HAIME gen. plur. *Luc.* 8. 29. EISARNA pro EISARNAIM. *v.* 49. ÞEIN pro ÞEINA. *Luc.* 6. 26. DU SIUONGE SEINAI pro --- GAM --- NAIM. *cap.* 15. 23. WISAM pro WISAIM.

His, cum paucis aliis, inter legendum obſervatis, exiſtimavi ſubinde in aliis quidem fortè latere figuras dictionis, ſcilicet, *Syncopen*, *Epentheſin*, *Apocopen*, *Paragogen*, *Metaplaſmum*, *Metatheſin*, *&c.* in aliis verò unam figuram conſtructionis, *Antiptoſin*. Sed cùm conſiderarem iſtiuſmodi figuras rariùs locum habere in ſolutâ, & ſimplici oratione pro *Sphalmatis* habenda duxi, quæ ex *argenteo* Codice in ſuum *apographum* tranſcripſit clariſſimus *Junius*; partim quòd minutias Grammaticas nondum excuſſerat *Gloſſario* intentus, partìm quòd, pro more ſuo, religio illi erat in tam vetuſto, & venerabili Codice vel unum apicem mutare.

CAP.

Cap. 18.

CAP. XVIII.

In quo, institutis quibusdam parallelismis, Linguæ Anglosaxonica, & Mæso-Gothica cum Islandica, sive Scandia-Gothica conferuntur.

ATQUE hìc quidem tantùm non lassato, & suscepto operi finem imponere volenti ecce mihi allata est multum desiderata Grammatica ISLANDICA *Runolphi Jonæ*, quam *Hafniâ* petitam pro humanitate sua mihi transmisit Reverendus & Ornatissimus Vir *Johan. Meckenus*, Illustrissimo *Georgio, Daniæ* & *Norwegiæ* Principi hæreditario, à sacris domesticis. Avidè perlegi *Islandicæ* linguæ rudimenta, utpote in quibus, & quæ erudirent, & delectarent curiosos Lectores me inventurum sperarem. Neque res multum aliter, atque expectavi, evenit. Nam aurea multa & quæ præsertim ostendunt propinquitatem *Anglosaxonicæ*, & *Mæso-Gothicæ*, cum veteri *Cimbro-Gothicâ* inter legendum se obtulere, quam institutis certis quibusdam parallelismis, sive collationibus, linguarum & antiquitatum Arctoarum studiosis non gravabor in peculiari Capite ob oculos ponere.

I. *Collatio prima, quæ est Articulorum.*

Art. *Anglosax.* Se, ꞅeo, þaꞇ.
Art. *Mæso-Goth.* 𐍃𐌰, 𐍃𐍉, 𐌸𐌰𐍄𐌰.
Art. *Islandicus*, Sa, ſu, thad.

Num. Sing.			*Num. Plur.*		
nom. Sa.	Su.	Thad.	nom. Their.	Thair.	Thaug.
gen. theſs.	theirrar.	theſs.	gen. theirra.	theirra.	theirra.
dat. theim.	theirre.	thui.	dat. theim.	theim.	theim.
acc. thann.	tha.	thad.	acc. thaa.	thær.	thaug.
abl. theim.	theirre.	thui.	abl. theim.	theim.	theim.

Docet *Runolphus* Articulos *Islandicos* (inter quos enumerat pronomen secundæ personæ, quod præponitur vocativis) ex pronominum promptuario esse sumptos. Nos vero observavimus Articulos *Anglosax.* & *Mæso-Goth.* quum Demonstrativi, tum Relativi pronominis vim, & usum obtinere, & discentibus in idem redit utraque præceptio.

Collatio

Collatio secunda, quæ est Adjectivorum.

Runolphus in Cap. IV. docet apud *Islandos* omnia Adjectiva in omni genere *bifariam* terminari, vel secundum certas quasdam regulas, quas ibi tradit, vel in **e**, & **a**, si Articulus præponatur. Exemp. grat. docet dissyllaba, & polysyllaba in **ur** in fœminino abjicere **ur**, & in neutro ad terminationem fœmininam adjicere **t**. Sic à **goodur** *bonus*, fit **good** *bona*, & **goodt** *bonum*. A **blydut** *blandus*, fit **blyd** *blanda*, & **blydt** *blandum*. Præmissis vero articulis Adjectivum masculinum terminatur in **e**, fœmininum, & neutrum in **a**: ut à **blydur** fit **sa**, & **thu blyde**, **su** & **thad blyda**. Sic participia in **ande**, sub unâ terminatione omnis generis sunt, sed præeunte articulo, terminatio ista mutatur in **e**, & **a**: sic ab **elskande**, *hic*, *hæc*, & *hoc amans*, fit **sa**, & **thu elskande**, **su**, & **thad elskanda**. His non absimile quid notavimus in Reg. 10. Cap. IV. nostræ Grammaticæ, ubi observavimus adjectiva & participia *Gothica* Emphaticè, demonstrativè, & vocandi casu posita, terminari si sint masculini generis in **λ**; si fœminini vel neutrius in **ϗ**; quod etiam in idem ferè redit cum regulâ *Runolphi*, quum neque demonstretur, neque Emphaticè quid dicatur sine præmissis articulis, neque quis quem vocare vel invocare potest in *Anglosaxonicâ* non præposito pronomine **þu**, quod inter articulos numerat Auctor noster. II.

De comparatione Adjectivorum in *Islandicâ* hæc est regula generalis, quod ab adjectivo fœminino in **a** formatur comparativum, & superlativum illud addito **re**, hoc addito **stur**: ut ab **haala** fit **haalare**, **haalastur**. Quod quàm consonum sit iis, quæ tradidimus in R. 7, & 9, Cap. IV. penes Lectorem sit judicare.

Porro docet Grammaticus noster adjectivorum quædam terminari in **lingar**, **ingar**, & **ungar**; quædam in **leg**, & **legur**; quædam in **sker**, præsertim *Gentilia*, quæ exorandus est curiosus Lector, ut conferre dignetur cum iis, quæ observavimus in Cap. III. R. 20. & in Cap. IV. R. 2, 3, 4.

Tradit etiam diminutiva desinere in **ull**: ut à **bagge**, per diminutionem fit * **beggull**, quod quàm prope accedit ad morem formandi diminutiva apud *Mæso-Gothos* viderit Lector Cap. III. R. 28.

Denique tradit Adjectiva, cujuscunque terminationis fuerint in nominativo, vocativum singularem semper facere in **e**, ut nos docuimus adjectiva *Anglosaxonica*, & *Mæso-Gothica* semper facere vocativum in A, & **λ**.

* *In motione nominum* **a** *breve mutatur in* **o** *brevissimum apud* Islandos: *sic* **kanna**, cantharus, *facit in gen. & dat. sing.* **konnu**, *in nom. plur.* **konnur**, *in dat.* **konnum**.

Collatio tertia, quæ est Pronominum.

Cognatio Pronominum patebit conferentibus ea, quæ tradidimus Cap. V. cum iis, quæ infra sequuntur:

Num. Sing.	*Num. Plur.*	*Num. Dual.*
nom. † **Eg**, *ego*.	n. **Wier**, vel **wær**, G. **ΥΕΙΣ**.	n. **Wid**, pit, **ΥΙΤ**.
gen. **myn**.	g. **worra**.	g. **ockar**.
dat. **mier**.	d. **oss**.	d. **ockur**.

III.

† Ic, **ÏK**.

 acc. **mig**.

acc. mig.	acc. oſs.	acc. ockur.
abl. mier.	abl. oſs.	abl. ockur.

	Num. Sing.	*Num. Plur.*	*Num. Dual.*
* þu, ψn.	nom. * Thu, *tu.*	n. thier.	n. thid.
† ïzγλ-	gen. thijn.	g. † ydar.	g. yckar.
kλ.	dat. thier.	d. ydur.	d. yckur.
	acc. thig.	a. ydur.	a. yckur.
	voc. thu.	v. thier.	v. thid.
	abl. thier.	a. ydur.	a. yckur.

{ *Sing.* } nom. caret. gen. ſyn, *ſui.* dat. ſier. acc. ſig. abl.
{ *Plur.* } ſier.

		Singulariter	
* GλINS,	nom. * Hann, *ille.*	hun, *illa.*	thad, *illud.*
GλINλ.	gen. hanns.	hennar.	theß.
	dat. honum.	henne.	thui.
	acc. hann.	hana.	thad.
	abl. honum.	henne.	thui.
		Pluraliter	
	nom. Theyr, *illi.*	thær, *illæ.*	thaug, *illa.*
	gen. theirra.	theirra.	theirra.
† ïTλ,	dat. theim.	theim.	theim.
hyτ. Hinn	acc. thaa.	thær.	thaug.
(*quod non ob-*	abl. theim.	theim.	theim.

ſervavit Ru-
nolph.) *tran-*

		Singulariter	
ſit in natu-	nom. Hinn, *iſte.*	hin, *iſta.*	† hitt, vel hid, *iſtud.*
ram articuli	gen. hins.	hins.	hins.
præpoſitivi :	dat. hinum.	hinum.	hinum.
ut, til hins	acc. hinn.	hina.	hitt, vel hid.
thridia dags,	abl. hinum.	hinum.	hinum.
Goth. ΠNλ		*Pluraliter*	
ψλNλ	nom. Hiner.	hinar.	hin.
ψKIλGIN	gen. hinna.	hinna.	hinna.
λλΓ, *Mat.*	dat. hinum.	hinum.	hinum.
27. 64.	acc. hina.	hinar.	hin.

hiner blindu,
ψλI

		Singulariter	
BλIN-	nom. * Huor, *quis.*	huor, *quæ.*	huort, *quid.*
λλNS,	gen. huers.	huorrar.	huers.
Math. 9 28.	dat. huorium.	huorre.	huoriu.
v. *Mat.* 5. 24.	acc. huorn.	huoriar.	huert.
* ⊙λS, &	abl. huorium.	huorre.	huoriu.

⊙λKGIS.

Plurali-

Pluraliter

nom. Huorier, *qui*.	huoriar.	huor.
gen. huorra.	huorra.	huorra.
dat. huorium.	huorium.	huorium.
acc. huoria.	huoriar.	huor.
abl. huorium.	huorium.	huorium.

Singulariter

nom. * Siaalfur, *ipse*.	siaalf.	sialft.
gen. sialfs.	sialfrar.	sialfs.
dat. sialfum.	sialfre.	sialfu.
acc. sialfann.	sialfa.	sialft.

* Sÿlf, SIΛBΛ.

Pluraliter

nom. Sialfer.	sialfar.	sialf.
gen. sialfra.	sialfra.	sialfra.
dat. & abl. sialfum.	sialfum.	sialfum.
acc. sialfer.	sialfar.	sialf.

Pronomina possessiva.

Singulariter

nom. † Minn, *meus*.	myn, *mea*.	mitt, *meum*.
gen. myns.	minnar.	myns.
dat. mynum.	minne.	mynu.
acc. minn.	mina.	mitt.
abl. mynum.	minne.	mynu.

† Min, MEINS.

Pluraliter

nom. Miner.	mynar.	myn.
gen. minna.	minna.	minna.
dat. mynum.	mynum.	mynum.
acc. myna.	mynar.	myn.

Eodem modo declinatur thinn, *tuus*: syn, vel sijn, *suus*.

* Ockar, *noster, tra*: ockart, *nostrum*, de duobus.

* Uncer, ΠΓ- ΓUΛK.

Singulariter

nom. † Wor, *noster*.	wor, *nostra*.	wort, *nostrum*.
gen. wors.	worrar.	wors.
dat. worum.	worre.	woru.
acc. worn.	wora.	wort.
abl. worum.	worre.	woru.

† Ure.

Pluraliter

nom. Worer.	worar.	wor.
gen. worra.	worra.	worra.
dat. worum.	worum.	worum.

acc. wora.	woraʒ.	wor.	
abl. worum.	worum.	worum.	

Singulariter

nom. yckar, *veſter*, de duobus.	yckar.	yckart.
gen. yckars.	yckrar.	yckars.
dat. yckrum.	yckare.	ycku.
acc. yckarn.	yckra.	yckart.
abl. yckrum.	yckare.	ycku.

Pluraliter

nom. yckrer.	yckar.	yckar.
gen. yckara.	yckara.	yckara.
dat. yckrum.	yckrum.	yckrum.
acc. yckra.	yckar.	yckar.

Eodem modo declinatur ydar, *veſter*, 𐌹̈𐌶𐍅𐌰𐍂.

Singulariter

* Ðiſ, þat, 𐌸𐌰𐍄𐌰.

nom. * Theſſe, *hicce.*	Theſſe, *hæcce.*	Thetta, *hocce.*
gen. theß, theſſa.	theſſarar.	theß, theſſa.
dat. theim.	theirre.	thui.
acc. thann.	thaa.	thad.
abl. theim.	theirre.	thui.

Pluraliter

nom. Theſſeʒ.	Theſſar.	Theſſe.
gen. theſſara.	theſſara.	theſſara.
dat. theſſum.	theſſum.	theſſum.
acc. theſſa.	theſſar.	theſſe.
abl. rheſſum.	theſſum.	theſſum.

IV. *Collatio quarta, quæ eſt Numeralium.*

Cognatio Numeralium Cardinalium patebit, ſi quæ tradidimus Cap. VI. cum his quæ ſequuntur conferantur.

nom. Eynn, *unus.*	eyn, *una.*	eitt, *unum.*
gen. eyns.	eynnraʒ.	eyns.
dat. eynum.	eynnre.	eynu.
acc. einn.	eyna.	eitt.
abl. eynum.	eynnre.	eynu.

nom. Tueiʒ, *duo.*	tuær.	tuo.
gen. tueggia.	tueggia.	tueggia.
dat. tueimur.	tueimur.	tueimuʒ.
acc. tuo.	tuær.	tuo.

nom.

nom. Thryr, *tres.*	thriar.	thriu.
gen. thriggia.	thriggia.	thriggia.
dat. thremur.	thremur.	thremur.
acc. thriaa.	thriaar.	thriu.
abl. thremur.	thremur.	thremur.

nom. fioorer, *quatuor.*	fioorar.	fiegur.
gen. fiegra.	fiegra.	fiegra.
dat. fioorum.	fioorum.	fioorum.
acc. fioora.	fioorar.	fiegur.

Reliqua uſque ad *centum* ſunt indeclinabilia: ut, fimm, ſex, ſio, aatta, nyu, tyu, elleſu, toolf, threttan, fioortan, *&c.* Tuttugu, *viginti.* thriatyu, fiorutyu, fimmtyu, ſextyu, ſiotyu, attatyu, nyutyu, tiutyu, [*G.* 𐍄𐌰𐌹𐌷𐌿𐌽-𐍄𐌰𐌹𐌷𐌿𐌽𐌳] vel Hundrad: quod ſic declinatur:

Num. Sing.	nom. Hundrad.	*Num. Plur.*	n. Hundrud.
	gen. hundrads.		g. hundrada.
	dat. hundrade.		d. hundrudum.
	acc. hundrad.		ac. hundrud.
	abl. hundrade.		abl. hundrudum.

Sic compoſita cum declinabilibus: tuo hundrud, tueggia hundrada, tueimur hundrudum, *&c.* in quibus utrumque declinatur. At in reliquis ſolum poſterius, cum prius ſuâ naturâ ſit indeclinabile: ut, fimm hundrud, fimm hundrada, *&c.* Sic ſex hundrud, ſio hundrud, aatta hundrud, nyu hundrud, Thuſund, quod ſic declinatur:

Num. Sing.	nom. Thuſund.	*Num. Plur.*	n. Thuſunder.
	gen. thuſundar.		g. thuſunda.
	dat. thuſund.		d. thuſundum.
	acc. thuſund.		ac. thuſunder.
	abl. thuſund.		abl. thuſundum.

Propinquitas *Ordinalium* ex ſubjectis oſtenditur

Firſtur, vel firſte, *primus*: firſt, vel firſta, *prima*: firſt, vel firſta, *primum*. *Plural.* Firſter, *primi*: firſtar, *primæ*: ſtrſt, *prima*.

Annar, *ſecundus*: onnur, *ſecunda*: annad, *ſecundum*. *Plural.* Adrer, *ſecundi*: adrar, *ſecundæ*: onnur, *ſecunda*.

Thridie, *tertius*: thridia, *tertia*: thridia, *tertium*. gen. dat. acc. abl. Thridia, thridiu, thridia. *Plural.* Thridiu, per omnes caſus. Sic declinantur fioorde, fimtte, ſiotte, ſiounde, aattunde, nyunde, tiunde, elleffte, toolffte, threttande, fioortande, fimtande, ſextande, *&c.* Tuttugaſte, thritugaſte, fertugaſte, fimtugaſte, ſextugaſte, ſiotugaſte, attatugaſte, nytugaſte, Hundradaſte, *&c.*

Idem etiam *Multiplicativa* demonſtrant, ut,

Einfall-

Einfalldur, vel eynfallde: einfolld, vel eynfallda: eynfallt, vel einfallda.
Simplex: Tuefalldur, threfalldur, *&c.*

V. *Quinta Collatio, quæ est Verborum, & imprimis Verbi Substantivi, cujus auxilio formantur Verba Passiva apud* Islandos.

Modus Indicativus.

Temp. præs.	Er, *sum.*	erum.
	ert.	erud.
	er.	eru.

Eg er Elskadur, *Amor*, vel *amatus.*

Perfect.	War, G. VAS, *eram.*	worum.
	warst, VAKST.	worud.
	war. VAS.	woru.

Eg war Elskadur, *Amabar*, vel *amatus eram.*

Imperativi Præsens.

Were eg.	werum wid, wier.
wer thu.	were thid, thier.
were hann.	were theyr.

Were, vel sie eg Elskadur, *sim amatus.*

Conjunctivus, vel Potentialis.

Temp. præs.	Sie, G. SIGAN.	sieum, G. SIGAIMA.
	siert.	sieud. SIGAIÞ.
	sie.	sieu. SIGAINA.

Ad eg sie Elskadur, *ut sim amatus.*

Temp. Imp.	Wære, pæpe.	wærum, pæpon.
	wærer.	wærud.
	wære.	wære.

Ad eg wære Elskadur, *ut essem amatus.*

Infinitivus.

Præs. Ad wera, VISAN.
Particip. præs. * Werande, pesande, VISANDS, ὤν.
Particip. præs. Passiv. Wered, γενόμενος.

* Werande ad Elska *idem quod* Elskande, amans.

Vox

Vox Passiva.

Modus Indicativus.

Temp. præs.	Werd, *fio*, 𐍅𐌰𐌹𐍂𐌸𐌰.	Werdum, 𐍅𐌰𐌹𐍂𐌸𐌰𐌼.
	werdur.	werdid.
	werdur.	werda.
Imperfect.	Ward, 𐍅𐌰𐍂𐌸.	wrdum, 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌿𐌼.
	wardst.	wrdud.
	ward.	wrdu.

Imperativi Præsens.

Werde eg, 𐍅𐌰𐌹𐍂𐌸.	werdum wid, wier.
werder thu.	werde thid, thier.
werde hann.	werde their.

Conjunctivus.

Temp. præs.	Werde.	werdum.
	werder.	werded.
	werde.	werde.

Ad eg werde, *ut fiam.*

Imperfect.	yrde.	yrdum.
	yrder.	yrdud.
	yrde.	yrde.

Ad eg yrde, *ut fierem.*

Infinitivus præsens: * Ad werda, 𐍅𐌰𐌹𐍂𐌸𐌰𐌽, ƿeorþian.

Particip. præt. Werdenn, 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌸𐌰𐌽𐍃, ƿorden.

* Ad werda, *vel* wera Elskadur, *amari.*

Præterea Lingua *Islandica* sequentia auxiliaria habet communia cum *Anglo-Saxonicâ*, Heffe, Wil, Skal, Maa, quæ conjugantur, ut infra ordine ponuntur:

Modus Indicativus.

Temp. præs.	Heffe, *habeo.*	† hoffum.
	heffur.	haffed.
	heffur.	haffa.

Eg heffe Elskad, *amavi.* Eg heffe wered Elskadur, *amatus fui.*

Præteritum	Haffde.	hofdum.
	hafder.	hofdud.
	haffde.	hoffdu.

Eg haffde Elskad, *amaveram.* Eg haffde wered Elskadur, *amatus eram.*

† *Sic apud Mæso-Gothos vocales sæpe mutantur in motione verborum: ut in* 𐍆𐍂𐌰𐌸, *Plur.* 𐍆𐍂𐌴𐌸𐌿𐌽. 𐌽𐌰𐌼, *Pl.* 𐌽𐌴𐌼𐌿𐌽, *&c.*

Conjun-

Conjunctivus.

Temp. præs.	Hafe.	hofum.
	hafer.	hafed.
	haffe.	haffe.

Ad eg hafe Elskad, *amaverim.* Ad eg hafe wered Elskadur, *amatus fuerim.*

Præterit.	Hefde.	hefdum.
	hefder.	hefdud.
	hefde.	hefde.

Ad eg hefde Elskad, *amavissem.* Ad eg hefde wered Elskadur, *amatus fuissem.*

Infinitivus præsens: Ad hafa.
Ad hafa Elskad, *amavisse.*
Ad hafa wered Elskadur, *amatum fuisse.*

Modus Indicativus.

Temp. præs.	Wil.	wilium.
	willtt.	wilied.
	will.	wilia.

Eg wil Elska, *amabo.*

Temp. præt.	Willde.	willdum.
	willder.	willdud.
	willde.	willdu.

Modus Indicativus.

Temp. præs.	Skal.	skulum.
	skalltt.	skulud.
	skal.	skulu.

Conjunctivus.

Temp. præs. vel futur.	Skule.	skulum.
	skuler.	skuled.
	skule.	skule.
Temp. præt.	Skillde.	skilldum.
	skillder.	skilldud.
	skillde.	skillde.

Eg skal Elska, *amabo.* Ad eg skule Elska, *amavero.* Ad eg skule werda Elskadur, *amatus fuero.*

Nun

Mun etiam apud *Islandos*, ut apud *Mæso-Gothos* **MNNA**, in constructione cum aliis Verbis futuri temporis adjacentiam indicat, &, haud secus ac **skal**, efficit orationis structuram non absimilem illi, quam habet Græcorum *μέλλω*: ut, **eg skal giora, eg mun giora**, *faciam*, vel *facturus sum*. Sic autem conjugatur.

Indicativi præsens.

* **Mun.**	**munum.**
muntt.	**munud.**
mun.	**munu.**

Eg mun Elska, *amabo*. **Eg mun werda Elskadur**, *amatus ero*.

* *v. Gloss. in* **MNNAIDEDNN**, *& Reg.* 19. *Cap. VIII.*

Conjunctivi præsens.

Mune.	**munum.**
muner.	**muned.**
mune.	**mune.**

Ad eg mune Elska, *amavero*. **Ad eg mune werda Elskadur**, *amatus fuero*.

Nota etiam quod **skal**, & **mun** sola nihil significant apud *Islandos*, & quod **mun** apud Septentrionales *Anglos*, & *Scotos* gerundivam vim etiam habet conjunctum cum aliis verbis: ut, **I mun go**, *abeundum est mihi*.

Indicativi præsens.

Maa.	**meigum.**
maatt.	**meigid.**
maa.	**meiga.**

Conjunctivi præsens.

Meige.	**meigum.**
meiger.	**meiged.**
meige.	**meige.**

Eg maa Elska: Ad eg meige Elska.

Islandi etiam circumscribunt tempus futurum per **Eg aa**, *debeo*, ab **ad** † **eiga**, *habere*: & **eg ætla**, *destino*, *statuo*, *certum mihi est*: ut, **Eg aa giora thad, eg ætla giora thad**, *ego faciam*, vel *facturus sum hoc, certum est mihi hoc facere*. Hujus vocis **ætla** manifesta sunt vestigia in sermone *Eboracensi*: ut, **I never etled that**, *nunquam hoc intendi*: **I never etled you't**, *nunquam hoc tibi destinavi*.

† *v. Cap. VII. R.* 19.

VI. Denique *Collatio* indeclinabilium ostendit Linguas *Anglosaxonicam*, & *Mæso-Gothicam*, *Islandicæ* esse propinquas: ut Adverbia **Huar**, hpæp. **thar**, þæp.

þæꞃ. Hiodra, hıꝺeꞃ. thadra, þıꝺeꞃ. nidre, nẏþoꞃ. huadan, 𐍈𐌰𐌸, vel 𐍈𐌰𐌳. idag, ıꝺæᵹeꞅ. iia, ᵹea, 𐌾𐌰𐌷, *&c.*

Præpositiones: Til, tıl. innan, ınnan. af, oꝼ, 𐌰𐍄. umm, ẏmb. ofann, upꝼan, *&c.*

Conjunctiones: Og, eac. edur, aþoꞃ, *&c.*

Grammaticam A. Saxonicam *&* Mœso-Gothicam, *jam tandem, Deo favente, ad umbilicum perductam ecce sequitur* Runolphi Jonæ *Grammatica* Islandica, Hafniæ *impressa anno MDCLI. Non opus est ut quicquam de opere aut Auctore dicam, siquidem ipse & sui & operis rationem reddit in Præfatione ad quam remitto Lectorem.*

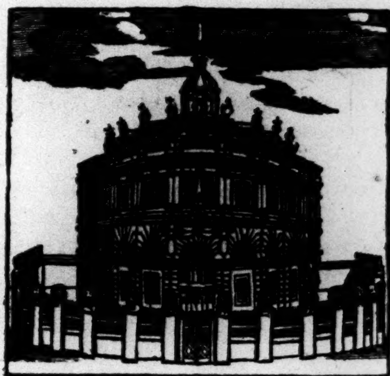
FINIS.

RECENTISSIMA
ANTIQUISSIMÆ LINGUÆ
SEPTENTRIONALIS
INCUNABULA,

ID EST,

GRAMMATICÆ
ISLANDICÆ
RUDIMENTA.

PER
RUNOLPHUM JONAM
ISLANDUM.



OXONIÆ,
E THEATRO SHELDONIANO, *An. Dom.* 1688.

BENIGNO LECTORI
SALUTEM.

CUM ante biennium in ludo literario patriæ Borealis Linguarum Latinæ & Græcæ initiis, quæ Grammaticalia in Scholis dicuntur, juventutem patriam imbuerem, ibidemque pro juniorum captu, Scriptores Romanos, Ciceronem, Terent. Virg. Horat. aliosque vernacula lingua exponerem, verum esse deprehendi quod vulgò dici solet: Nos docendo discere: Etenim cum crebrò dictio Romana in nostram, nostraque vicissim in Romanam vertenda esset, mox mira quædam linguæ maternæ ubertas & elegantia, antè mihi non observata, eluxit. Sumus enim plerunque eorum, quæ à natura ipsâ hausimus, incuriosiores: nec causas rerum rationêsve scitamur, quæ ab ineunte ætate, unà cum lacte materno nobiscum quasi cöaluere. Habet enim maximæ evidentiæ instar insitum Naturæ dictamen. Hac verò occasione cum tàm accuratas concinnasque vocum inflexiones, tam elegantes constructionum modos, tam exquisitos verborum delectus, tam miram sententiarum varietatem, tam denique insignem figurarum vim ac splendorem in lingua patria animadverterem, ut neutri illarum gravitate, neutri venustate cedere videretur, cœpi vehementiùs mirari, quî factum sit, quod è tot præstantibus ingenio & eruditione viris in hac lingua & natis & egregiè versatis, nemo de eâ quicquam insigne literis prodidisset: Cum & vastissimum hujus materiæ copia sufficiat oceanum, per quem judicii pariter ingeniique velis latissimè vehi potuissent, & nihil commendatius habere debuissent, quàm ut linguam patriam illustrandam susciperent. At verò videre mihi videor tantis viris ab ingenio & arte paratis quid obstiterit, quo minus & commodo patriæ hac in parte deservierint & gloriæ. Nimirum prævidisse credo oleum operamque perditum iri. Paucos enim præsertim inter exteros fore, qui ejusmodi lucubrationibus delectarentur; ac proinde famæ suæ nominisque celebritati haud parum derogaturam Lectorum paucitatem. Mihi verò diligentiùs rem pensitanti, ista excusatio ad negandum ornandæ patriæ officium haudquaquam sufficere videtur. Quanquam enim maximum fructum laborumque velut solatium ex eo capiant eruditi, quod sua scripta à multis & legi & probari intelligant, pœniteatque industriæ, quoties diversum evenerit; nihil tamen peræquè curandum existimavi, ac ne nostra culpa occidant, quibus æternitas debetur. Si qua alia, certè hæc nostra lingua talis est, quæ sua Majestate meruit ab interitu vindicari. Nihil enim copiosius, nihil elegantius, nihil accuratius vidi. Quibus ego motus quod non solum in Hebræa, Græca, Latina dudum viri docti; sed recens etiam in Germanica, Italica, Gallica, Anglica, &c. præstiterunt, id in vernaculâ, licet impari successu, tentavi. Voces magno & indigesto numero in unum collectas sigillatim examinavi. Quæ similis erant inflexionis, ad unam Declinationem retuli, anomalias exceptionibus reservavi. Et quia quadruplicem inflexionum differentiam esse deprehendi, quatuor mihi natæ sunt Nominum Declinationes. Erant tamen hæc adhuc omnia, valdè imperfecta, rudia, inconcinna, ut solent præformari pictorum prima lineamenta. Verùm hoc inceptum

ceptum variæ occupationes interruperunt, & in primis necessitas quædam, quæ mihi tum fortè injungebatur, Academiam hanc Regiam Hafniensem, Athenas illas Danorum, revisendi. Quæ res meum institutum adeo perturbavit, ut omnes de eo cogitationes antè susceptas animo abjicerem. Intereà loci non defuerunt magni nominis & auctoritatis viri, inter quos, quod honor & merita eorum postulant, primo loco mihi nominandi sunt Viri Admodum Reverendi, Clarissimi & Excellentissimi, DN. D. Olaus Wormius, *Facultatis Medicæ in alma Hafniensium Academia P. P. & DN. M.* Thomas Bangius *Sanctæ linguæ ibidem P. P. Viri in omni antiquitate versatissimi, qui huic meo conatui album adjicebant calculum, monebantque ut in proposito strenuè progrederer, quodque studioso animo inchoavissem, constanti & magno absolverem. Quid facerem? Avolârant priores conceptus, eoque minus sui reliquerant, quo minores egerant in mente radices. Novum igitur & anteà non tentatum aggressurus videbar. Sed quia tantis viris tam honesta jubentibus non parere summæ inhumanitatis & inertiæ videri poterat, suscepi tandem hanc provinciam, & ad recolligenda, quæ antè in chartas dissolutas sparsim conjeceram, me applicui, adjectivorum motionibus, verborum conjugationibus auxi, reliquas etiam orationis partes strictim persecutus, ne quid Etymologiæ ad sui integritatem deesset. Quæ nunc omnia Tibi, Lector Candide, his pagellis exhibemus, illaborata quidem & impolita, utpote quibus ultimam limam adhibere festinatio non est passa; sed (ut spero) talia, quæ alios longo hactenus otio indormientes excitare poterunt. Nec mihi metus est ne paucos aut fortè nullos habiturus sim lectores. Nam hos forsitan aliquos, quanquam non materiæ, tamen novitatis gratia dabit. Nunc quid in hac editione observari à Te velim, Lector humanissime, paucis accipe. Ac in primis quidem humanitatem* T. *latere non debet, quod litera Alphabeti nostri ultima, olim* thuß *hodiè* thorn *appellata,* * *in Typographia, qua in hoc opusculo excudendo usi sumus, non extiterit, ideoque loco ejus* Th *Danicum vel Germanicum usurpare necesse habuerimus.*

* In nostra Typographia Þ thorn majusculum extitit quo in initiis vocum hâc in editione utimur, in mediis vero th minusculi vicem supplet.

Deindè cave heic expectes accuratam vocum Islandicarum interpretationem, quarum non exiguum numerum ideò passim inseruimus, ut in promptu essent exempla, in quibus inflectendis & ad regulas applicandis linguæ nostræ studiosus se exerceret. Reperiuntur enim inter eas permultæ, quæ plurimas admittunt significationes. Quarum unam aliquam, plerumque tamen propriam & primariam adduxisse satis putavi. Neque enim Dictionarium scribere animus erat.

Ad extremum per candorem Tuum, mi Lector, perque Christianam, quam Tibi cordi esse nullus dubito, charitatem Te rogo, sicubi in hoc Proclasmate à me peccatum esse deprehenderis, velis hoc non tàm incuriæ meæ quam imbecillitati humanæ imputare. Neque enim omnia ad hanc vel illam Regulam spectantia primo intuitu circumspicere potui, utpote nullis præviis vestigiis adjutus, quorum ductu hæc avia & deserta confragosa eluctarer. Quô factum, ut δευτέραι φροντίδες *sæpè ea suggererent, quæ priori loco fuissent ponenda. Quod si quis se hisce vilibus & imperfectis multo elaboratiora præstare posse aut potuisse contenderit, ei non multùm refragabor, contentus, si his columbulis nostris inter Aquilas suas concesserit pennas. Bene Vale, Lector Candide, & mihi in spem gratiæ Tuæ omnia honesta aggredi parato, favere perge.* Hafniæ *Pridiè Nonas Decemb. An. D.* 1651.

RUNOLPHUS JONAS *Islandus.*

A. D.

GRAMMATICÆ ISLANDICÆ *RUDIMENTA.*

CAP. I.

De Literis.



ITERAS Lingua *Islandica* duplices habet: Veteres & Novas. Veteres *Runer* dictas fælici successu ac immortali cum nominis sui gloria ab interitu & oblivione jamdudum vindicavit Celeberrimus *Wormius*, opere, cui titulum fecit, *LITERATURA RUNICA.* Quò lectorem *Runarum* curiosum in præsenti amandamus. Novæ cum tota ferè Europa *Islandis* communes sunt: multorum tamen seculorum decursu ab iisdem usurpatæ; adeò ut non satis constet, quandò earum usus primùm invaluerit. Numerantur autem XXII. **A, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, x, z, Þ.**

Ex his XVII sunt consonantes, **B, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, r, s, t, x, z, Þ.** Quarum enunciatio *Islandis* eadem est, quæ cæteris Europæ populis: excepta ultima **Þ**, quam ex *Runico* Alphabeto in hodiernum transtulerunt. Hæc enim duplicem habet sonum. Nam in fine dictionis posita, vel post vocalem in eadem Syllaba, valet **d**, Ex. gr. **Naath naad**, *gratia:* **mathur madur**, *homo.* In initio autem dictionum collocata valere videtur Hebræorum *Thau.* Sonat enim non prorsus *Th*, sed quiddam crassius cum sibilo quodam quasi *Tsh.* Quæ pronunciandi ratio *Britannis* & *Gallis* hodieque non infrequens est. Nomen olim habuit **Thuß/** nunc **thorn** appellatur.

De litera seu potius aspiratione **h** notandum, quod eo nusquam nisi in dictionum initiis *Islandi* utantur: nisi vox sit composita, ut **upphaf**, *principium*, vel *initium.* Inveniuntur quidem in quibusdam manuscriptis *Norvegicis* consonæ in medio vocum aspiratæ. Ex. gr. in L. Parent. **Þath er vpphaf Lagha Varrha/** id est, *hoc est initium Legum nostrarum.* Verum hanc scribendi rationem corruptius seculum introduxisse videtur. Cujusmodi

modi citato L. plura leguntur à puriore Antiquitate aliena. Veteres, more Græcorum, tantum vocales aspirârunt, ut haugur, *tumulus*, hugur, *animus*, &c. Moderni autem prætereà consonis l, n, r, præponunt h, ut, hlaatur, *risus*; hnettur, *globus*; hroosun, *commendatio*. Sic lutur, *res*; rutur, *aries*, item proprium Viri, veteribus absque aspiratione pingebantur: at modernis cum aspiratione, hlutur & hrutur. Quarta consonans apud *Islandos* biformis est, f, b. Posterior figura ubique in antiquissimis Codicibus obvia est: prior novitatem sapit. Variant etiam, in pingendo, aliarum formas; sed more, ut existimo, ab exteris desumpto.

Duplas x & z aliundè in *Literaturam Islandorum* irrepsisse existimo: Earum enim potestatem distinctis literis gs & ß, fuisse expressam notatamque ex vetustissimis nostratium manuscriptis colligere licet.

Vocales sunt quinque: a, e, i, o, u.

Ex his, e, simplicem unicúmque habet sonum, qualem e *Germanorum Danorumque*. A, i, u, duplicem; longum & brevem. A longum prorsus ac Latinorum dypthongus au effertur, ut haad, *irrisio*. Breve ut *Latinorum* vel etiam *Danorum* & *Germanorum* a, ut matur, *cibus*. Sic i longum est in voce frydur, *elegans*: Breve in fridur, *pax*. u longo constat vox fue, *putredo*: Brevi hlutur, *res* vel *portio*, & hoc mixtum quendam ex u communi & y sonum obtinet. O triplex est: longum, breve, & brevissimum. O longum in vocula goodur, *bonus* legendum: Breve in fom, *vetustus*: Brevissimum medio quodam tenore inter a & u enunciandum, ut Ond, *anima*.

Quamvis autem in pingendo, nullum inter vocalem longam & brevem discrimen vulgò faciant, cùm natura & constructio vocum suopte ingenio id suppeditet; nos tamen, vitandæ confusionis ergô, in tradendis Linguæ *Islandicæ* rudimentis, longam à brevi geminata vocali distinguemus, hoc modo: Aa, ij, oo, uu, longas denotabunt: a, i, o, u, breves. Verum o brevissimum virgula transversa (ø) à reliquis secernet. Obiter heîc notandum, quod vocales longæ nunquam in fine vocum ponantur, nisi voces sint monosyllabæ, aut ex monosyllabis compositæ.

Ex vocalibus inter se junctis fiunt Dypthongi.

Dypthongos *Islandi* proprias agnoscunt tres: æ, au, & ei. Impropriam unam y. æ & au ita efferunt, ut utriusque vocalis dypthongum constituentis sonus audiri possit: Ex. gr. ædur, *vena*, secus quam faciunt hodiè *Dani*, qui dypthongum æ per e exprimunt. Sic au non ut *Latini*, sed ut *Danorum* modernorum ø *Islandi* efferunt, ut naud, *calamitas*. Ei vero & y communem consuetudinem sequuntur, ut neid, *calamitas*, ydur, *viscera*.

CAP.

CAP. II.

De Declinationibus Nominum Simplicium.

PArtes Orationis apud *Iſlandos* ſunt octo. Quatuor Declinabiles: Nomen, Pronomen, Verbum Participium. Indeclinabiles itidem quatuor: Adverbium, Conjunctio, Præpoſitio & Interjectio.

Nomen eſt duplex: Adjectivum & Subſtantivum.

Circa utrumque conſideranda veniunt: Declinatio, genus, ſpecies, figura, numerus & caſus.

De Nominibus autem tam Adjectivis, quàm Subſtantivis notandum, quod pro ſententiarum diverſitate, diverſimodè declinentur. Nam cum certam & ſingularem aliquam rem quaſi digito demonſtratam volumus, vocem ſimpliciter inflectimus, præpoſito articulo vel Pronomine demonſtrativo, ut, **Sa madur**, *iſte homo*, **Þeß mans**, *illius hominis*, Quoties autem de re aliqua in Communi ſermo eſt, non præmiſſo, ſed poſtpoſito Articulo voces declinamus, & quidem ita, ut Articulus cum ipſa voce, cui poſtponitur, in unam dictionem coaleſcat, ut, **madurenn er Skilnings hluttakare**, *homo eſt rationis particeps*. Heîc ad Nominativi Simplicis terminationem, **madur**/ adjicitur Pronomen demonſtrativum **hann**/ **madurenn** quaſi **madur hann**. Sic genit. **manſens** quaſi **mans Þeß**/ vel **mans hans**.

Hinc duplex naſcitur Nominum Declinatio:

Simplex ſive Nominum Simplicium, & Compoſita ſeu Nominum Compoſitorum.

Declinationem Simplicem voco, juxtà quam voces non adjecto in fine articulo declinantur, ut, **ſa penne**/ *calamus*; **Þeß penna**/ *calami*. Compoſitam dico, ad cujus leges inflectuntur voces Articulo in fine auctæ, ut, **Pennenn**/ **pennans**/ **Madurenn**/ **manſens**.

De Declinationibus autem Nominum Simplicium, notanda ſunt: 1. Articulus præponendus. 2. Ipſa Nominum inflexio.

Articulos, quibus *Iſlandi* partim ad deſignanda Nominum genera, partim ad certitudinem aliquam rei, excellentiamque denotandam utuntur, è copioſiſſimo, quod poſtea patebit, Pronominum penuario mutuantur. Undè nos hîc unum depromemus, quod in ſequentibus Nominum Declinationibus noſtro inſerviturum eſt uſui. Eſtque **ſa**/ **ſu**/ **Þad**/ *is, ea, id*. Declinatur autem hunc in modum:

Singulariter

	Nom.	gen.	dat.	acc.	voc.	abl.
M.	Sa.	Þeß.	Þeim.	Þann.		Þeim.
F.	Su.	Þeirrar.	Þeirre.	Þaa.	Þu.	Þeirre,
N.	Þad.	Þeß.	Þui.	Þad.		Þui.

Pluraliter

	N.	g.	d.	ac.	v.	abl.
M.	Þeir.			Þaa.		
F.	Þair.	Þeirra.	Þeim.	Þær.	Þier.	Þeim.
N.	Þaug.			Þaug.		

Declinationes Nominum sunt quatuor.

PRIMA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Fœmininorum in a exeuntium, exceptis Monosyllabis in a longum finitis; Cujus genitivus singularis semper terminatur in u breve, ut, Kuinna, *fæmina*, genit. Kuinnu, *fæminæ*.

Paradigma Primæ Declinationis.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Su Kuinna.	n. Þær Kuinnur.
gen. Þeirrar kuinnu.	g. Þeirra kuenna.
dat. Þeirre kuinnu.	d. Þeim kuinnum.
acc. Þaa kuinnu.	a. Þær kuinnur.
voc. Þu kuinna.	v. Þier kuinnur.
abl. Af Þeirre kuinnu.	abl. Af Þeim kuinnum.

Sic declinantur reliqua fœminina omnia in a.

Aska	*Cinis.*	flaska	*lagena.*
Bida	*vas oblongum,*	frilla	*concubina.*
	superne acuminatum.	fyssa	*lana pratensis.*
bissa	*Sclopetum bellicum.*	Gnypa	*summitas rupis,*
bladra	*tenuis membranula,*		vel *montis.*
	Spiritu incluso tumida.	giæsta	*benignitas.*
boola	*furunculus,*	græsta	*malignitas.*
	item *bulla.*	giæra	*pellis ovilla.*
bringa	*pectus.*	giota	*scrobs.*
Dingia	*acervus.*	gridka	*ancilla.*
dufa	*columba.*	gaata	*ænigma.*
drysa	*nivis descensus.*	gata	*via.*
dyrfska	*audacia.*	gidia	*dea.*
Elska	*amor.*	grenlægia	*vulpes.*
eyga	*possessio.*	geimsla	*custodia.*
elia	*pellex.*	grima	*capistrum.*
eysa	*Cinis scintillans,*	glyma	*lucta.*
	sive *ignitus.*	giæfa	*bona fortuna.*
eymmyria	*idem.*	Hamingia	*idem.*
Fata	*hydria.*	hafa	*mentum.*
freya	*rana.*	hella	*petra.*

hetta

hetta	*capitis tegmen.*
helia	*interitus.*
hilla	*abacus.*
hoora	*meretrix.*
hæna	*gallina.*
hæra	*cani.*
hvida	*impetus.*
hola	*ſpecus.*
hryſa	*raſtrum.*
Jdia	*labor, ſedulitas.*
ida	*vortex aquæ.*
Kaapa	*pallium.*
kveiſa	*febris.*
kalda	*idem.*
kertapypa	*candelabrum.*
kiſta	
kvorra	*alea.*
kvedia	*ſalutis nuncium.*
kiſa	*felis.*
kiæna	*navicula.*
kiæra	*fæmina.*
Ledia	*lutum.*
ligna	*ſtagnans aqua.*
Migla	*ſitus.*
myla	*milliare.*
Negla	*ſtipamen navis.*
Orka	*vires.*
Pypa	*fiſtula.*
pitla	*abenum exiguum.*
pylſa	*farcimen.*
pyla	*jacula.*

plaaga	*calamitas.*
* puta	*ſcortum.*
peyſa	*indutium.*
Reka	*ligo.*
reckia	*lectus.*
ræna	*ratio.*
reinsla	*experientia.*
riſa	*rima.*
riupa	*perdix.*
reyſa	*iter.*
ræda	*oratio.*
rooa	*cauda.*
Soolskyſa	*Horologium ſolare*
skirta	*interula.*
ſtulka	*puella.*
ſtada	*ſtatio.*
ſtemma	*dica.*
ſtiarna	*ſtella.*
Tooſſa	*vulpes.*
threya	*thorax.*
Vinaatta	*amicitia.*
veitsla	*convivium.*
villa	*error.*
vgla	*noctua.*
veria	*armamentum.*
versla	*aqua quæ non congelatur.*
yſtra	*abdomen.*
Þoka	*caligo.*
Þootta	*tranſtrum.*
Þuſſa.	*tumor terræ.*

Et id genus alia.

* *Cimbris* ᚠᚢᛏ, fut, *erat* vulva, matrix. *Inde* puta, *à quo Ital.* puttana, *Gall.* putain.

Obſervationes in primam Declinationem.

Obſ. I. Si in penultima Nominativi Singularis Syllaba fuerit a breve, mutatur in ø breviſſimum in omnibus obliquis ſingularis Numeri, & tam in obliquis quam rectis *Pl. Num.* excepto genit. qui a nominativi *Sing.* retinet, ut, Kanna, *cantharus*, gen. kønnu, dat. kønnu, &c. nom. *Plur.* Kønnur, g. kanna, d. kønnum, &c. Sic Amma, *avia*, g. Ømmu. Aliter ſe res habet cum aa longo in penult. quippè quod invariatum in reliquis Caſibus ubique manet, ut Gaata, *ænigma*, g. gaatu.

II. Genitivus Pluralis in nonnullis interſerit n ante a finale Nominativi Sing. ut, Duſa, *columba*, gen. *Pl.* duſna. Excipiuntur deſinentia in na, ut, Nunna, *Virgo veſtalis*, gen. *Pl.* Nunna. Lina, *linea*, g. *P.* lina. Et quædam in ia, ut, Gryſia, *fovea*, gen. *Plur.* Þeirra griſia. Feria, *navis vectoria*, gen. *Plur.*

Plur. feriar: quædam autem pro i recipiunt n, ut, **Bilgia,** *procella,* gen. bilgna. **Gilgia,** *ornamentum muliebre,* silgna.

III. Peculiare hoc habet nomen **Kuinna,** quod i penultimum nom. *Singul.* in gen. *Plur.* mutet in e, velut ex præmisso paradigmate liquet. Quam mutationem in reliquis nusquam observavimus. Non enim dicimus **Kestna** à nom. *Singul.* kista, *arca*; Sed, retenta eadem vocali, kistna. Sic **Skridna** non skredna, *à* skrida, *ruina montis,* vel *rupis.* **Kona,** quod idem est ac kuinna, in utroque Num. regulariter flectitur, nisi quod genit. *Pl.* à cognato nomine **Kuinna,** mutuetur kuenna.

SECUNDA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum fœmininorum genitivum Singularem in ar formantium: Complectiturque quindecim literas terminales: **B, d, f, g, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, y,** & monosyllaba in a cum compositis; ut, **Vomb,** *venter,* [illegible] bar in genit. Sing. **Naad,** *gratia,* naadar. [illegible]. **Borg,** *civitas,* borgar. **Skaak,** *lusus latronum,* skaakar. **Saal,** *anima,* saalar. **Skomm,** *ignominia,* skammar. **Baun,** *faba,* baunar. **Kloo,** *unguis,* klooar. **Greip,** *sinus digitorum,* greipar. **Vor,** *labrum,* varar. **Droos,** *fœmina,* droosar. **Ambaatt,** *ancilla,* ambattar. **Tru,** *fides,* truar. **Mey,** *virgo,* meyar; & **Aa,** *amnis,* aar.

Paradigmata secundæ Declinationis.

I. in b.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. **Su Vomb.**	nom. **Þær Vamber.**
gen. **Þeirrar vambar.**	gen. **Þeirra vamba.**
dat. **Þeirre vomb.**	dat. **Þeim vombum.**
acc. **Þaa vomb.**	acc. **Þær vamber.**
voc. **Þu vomb.**	voc. **Þier vamber.**
abl. **Af Þeirre vomb.**	abl. **Af Þeim vombum.**

Sic declinatur **Þomb** alicujus rei extensio, *&c.*

II. in d.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. **Su Naad.**	n. **Þær Naader.**
gen. **Þeirrar naadar.**	g. **Þeirra naada.**
dat. **Þeirre naad.**	d. **Þeim naadum.**
acc. **Þaa naad.**	ac. **Þær naader.**
voc. **Þu naad.**	v. **Þier naader.**
abl. **Af Þeirre naad.**	abl. **Af Þeim naadum.**

Sic declinantur reliqua in d, ut **Asynd,** *aspectus,*

Agyrnd	*Avaritia.*	**dygd**	*virtus.*
anaud	*ærumna.*	**deilld**	*lis.*
Bygd	*habitatio.*	**daad**	*virtus.*
bidlund	*expectatio.*	**dalld**	*terra subsidens.*
Dyrd	*gloria.*	**digurd**	*crassities.*

Eimd

Eimd	*miseria.*	mergd	*multitudo.*
Flærd	*falsitas.*	megurd	*macies.*
frygd	*libido.*	Nægd	*copia.*
frægd	*heroica virtus.*	neid	*angustia.*
framkuæmd	*executio.*	naud	*malum.*
ferd	*iter.*	Øffund	*invidia.*
fremd	*res laude digna.*	olld	*seculum.*
folld	Poët. *terra.*	Reyd	*equitandi actus.*
fylgd	*comitatus.*	ryffd	*liberalitas.*
fegurd	*amœnitas.*	Saad	*granum.*
Giord	*opus*, item *cingulum.*	sigd	*falx.*
grund	*terra, fundus.*	slood	*via in nive trita.*
girnd	*cupido.*	skeid	*cocleare.*
grimd	*furor.*	snylld	*elegantia.*
Hrigd	*tristitia.*	stund	*hora.*
hurd	*janua.*	sylld	*halec.*
hæd	*altitudo.*	strønd	*ora maris.*
hægd	*facilitas.*	stod	*columna.*
hind	*cerva.*	skaud	*res nihili.*
Kird	*tranquillitas.*	stigd	*offensio.*
Lygd	*mendacium.*	Trigd	*virtus, fidelitas.*
leyd	*via.*	Villd	*voluntas.*
lind	*Aqua fontana scaturiens.*	vareigd	*cautio, prudentia.*
		værd	*jucunda quies.*
linkind	*commiseratio.*	vegsemd	*honor.*
lood	*Proprietaria soli possessio.*	vesølld	*miseria, calamitas.*
		Þackargiord	*gratiarum actio.*
Mærd	*eloquentia.*	Þingd	*gravitas.*
mynd	*imago.*	Þægd	*beneplacitum.*
molld	*pulvis.*		

Parad. III. in f.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Su Toff.	n. Þær Taffer.
gen. Þeirrar taffar.	g. Þeirra taffa.
dat. Þeirre toff.	d. Þeim toffum.
acc. Þaa toff.	ac. Þær taffer.
voc. Þu toff.	v. Þier taffer.
abl. Af Þeirre toff.	abl. Af Þeim toffum.

Sic declinantur Gioff, *donatio*: grof, *sepulcrum*: groof, *lacuna terræ*: leyf, *reliquum*: sleyf, *cocleare*.

IV. in g.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Su Borg.	n. Þær Borger.
gen. Þeirrar borgar.	g. Þeirra borga.
dat. Þeirre borg.	d. Þeim borgum.
acc. Þaa borg.	ac. Þær borger.

voc. Þu borg.	v. Þier borger.
abl. Af Þeirre borg.	ab. Af Þeim borgum.

Sic declinantur **Biorg**, *adjumentum*: **dogg**, *pluvia*: **laug**, *balneum*: **la-ag**, *vallis*: **taug**, *funiculus*: **taag**, *vimen*.

V. in k.	*Singulariter*	*Pluraliter*
	nom. Su Skaak.	n. Þær skaaker.
	gen. Þeirrar skaakar.	g. Þeirra skaaka.
	dat. Þeirre skaak.	d. Þeim skaakum.
	acc. Þaa skaak.	ac. Þær skaaker.
	voc. Þu skaak.	v. Þier skaaker.
	abl. Af Þeirre skaak.	ab. Af Þeim skaakum.

Sic declinantur **Block**, *truncus ligneus*: **haunk**, *funiculus in formam circuli colligatus*: **kueik**, *prima cerevisiæ materia*: **dosk**, *votum*, &c.

VI. in l.	*Singulariter*	*Pluraliter*
	nom. Su Saal.	n. Þær Saaler.
	gen. Þeirrar ſaalar.	g. Þeirra ſaalna.
	dat. Þeirre ſal, vel ſaalu.	d. Þeim ſaalum.
	acc. Þaa ſaal.	ac. Þær ſaaler.
	voc. Þu ſaal.	v. Þier ſaler.
	abl. Af Þeirre ſaal, vel ſaalu.	ab. Af Þeim ſaalum.

Sic declinantur **Duel**, *mora*: **fiol**, *aſſer*: **holl**, *aula*: **kuisl**, *particula fluvii*, vel *amnis ſcaturiens*: **mol**, *ſpatium ſoli lapillis*, & *ſcrupulis obſitum*: **mioll**, *candida*, & *recens nix nondum condenſata*: **pysl**, *paſſio*: **skaal**, *phyala*: **ull**, *lana*, &c.

VII. in m.	*Singulariter*	*Pluraliter*
	nom. Su Skemm	n. Þær Skammer.
	gen. Þeirrar skammar.	g. Þeirra skamma.
	dat. Þeirre skemm.	d. Þeim skemmum.
	acc. Þaa skemm.	ac. Þær skammer.
	voc. Þu skemm.	v. Þier skammer.
	abl. Af Þeirre skemm.	ab. Af Þeim skemmum.

Sic flectuntur **Vomm**, *nævus*, *dedecus*: **skalm**, *genus enſis*, &c.

VIII. in n.	*Singulariter*	*Pluraliter*
	nom. Su Baun.	n. Þær Bauner.
	gen. Þeirrar baunar.	g. Þeirra bauna.
	dat. Þeirre baun.	d. Þeim baunum.
	acc. Þaa baun.	ac. Þær bauner.
	voc. Þu baun.	v. Þier bauner.
	abl. Af Þeirre baun.	ab. Af Þeim baunum.

Sic declinantur **Boon** & **bæn**, *oratio*, *preces*: **brun**, *extremitas alicujus rei*: **eign**, *poſſeſſio*: **fenn**, *nix condenſata*: **grein**, *ramus*, item *ſententia*: **gron**, *labrum bovis ſuperius*: **huon**, *flos Angelicæ*: **hoffn**, *portus*: **lausn**, *redemptio*:

demptio, solutio: oogn, *terror vehementissimus*: onn, *occupatio*: ogn, *mica*: orn, *aquila*: kaun, *experientia*, item *adversitas*: sogn, *fama*, & *rumor vulgi*: sponn, *spithama*: tonn, *dens*: tiorn, *stagnum*, seu *lacus*: von, *spes*: vorn, *defensio*, *munitio*: Run, *Runa*.

Singulariter	*Pluraliter*	
nom. Su Kloo.	n. Þær Klær.	*Parad. IX.*
gen. Þeirrar klooar.	g. Þeirra klooa.	*in* o.
dat. Þeirre kloo.	d. Þeim kloom.	
acc. Þaa kloo.	ac. Þær klær.	
voc. Þu kloo.	v. Þier klær.	
abl. Af Þeirre kloo.	abl. Af Þeim kloom.	

Sic flectuntur floc, *pulex*: loo, *tormentum*, &c.

Sing.	*Plur.*	*X. in* p.
nom. Su Greip.	n. Þær Greipar.	
gen. Þeirrar greipar.	g. Þeirra greipa.	
dat. Þeirre greip.	d. Þeim greipum.	
acc. Þaa greip.	ac. Þær greipar.	
voc. Þu greip.	v. Þier greipar.	
abl. Af Þeirre greip.	abl. Af Þeim greipum.	

nom. Su Vor.	n. Þær varer.	*XI. in* r.
gen. Þeirrar varar.	g. Þeirra vara.	
dat. Þeirre vor.	d. Þeim vorum.	
acc. Þaa vor.	ac. Þær varer.	
voc. Þu vor.	v. Þier varer.	
abl. Af Þeirre vor.	ab. Af Þeim vorum.	

Sic declinantur For, *iter*: cor, *decubatio*: skor, *scabellum*: stor, *juncus*.

Sing.	*Plur.*	*XII. in* s.
nom. Su Droos.	n. Þær Drooser.	
gen. Þeirrar droosar.	g. Þeirra droosa.	
dat. Þeirre droos.	d. Þeim droosum.	
acc. Þaa droos.	ac. Þær drooser.	
voc. Þu droos.	v. Þier drooser.	
abl. Af Þeirre dros.	ab. Af Þeim droosum.	

Sic declinantur Gaas, *anser*: kraas, *epulum delicatum*: kruus, *cululus*, vel *fidelia*: nos, *nasus*: raas, *discursitatio*: roos, *rosa*: Þioos, *portio*, vel *ceti*, vel *alterius cadaveris partiti*.

Sing.	*Plur.*	*XIII. in* t.
nom. Su Ambaatt	n. Þær Ambaatter.	
gen. Þeirrar ambaattar.	g. Þeirra ambaatta.	
dat. Þeirre ambaatt.	d. Þeim ambattum.	
acc. Þaa ambaat.	ac. Þær ambaatter.	

voc. Þu ambaatt.	v. Þier ambaatter.
abl. Af Þeirre ambaatt.	ab. Af Þeim ambattum.

Sic declinantur Aast, *amor*: braut, *via*: droott, *populus*: magt, *potentia*: naudþurfft, *necessitas*: rist, *crater*: ſott, *morbus*: ſuoot, *mulier*: ſueit, *populus*, item *provincia*: ætt, *stemma*.

XIV. in u.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Su Truu.	n. Þær Truur.
gen. Þeirrar truar.	g. Þeirra truua.
dat. Þeirre truu.	d. Þeirre truu.
acc. Þaa truu.	ac. Þaa truu.
voc. Þu truu.	v. Þier truur.
abl. Af Þeirre truu.	abl. Af Þeim truum.

Sic declinantur Bruu, *pons*: fruu, *matrona*.

XV. in y.

Sing.	*Plur.*
nom. Su Mey.	n. Þær meyiar.
gen. Þeirrar meyar.	g. Þeirra meyia.
dat. Þeirre mey.	d. Þeim meyium.
acc. Þaa mey.	ac. Þær meyiar.
voc. Þu mey.	v. Þier meyiar.
abl. Af Þeirre mey.	ab. Af Þeim meyium.

Sic declinantur Ey, *Insula*: eyar in G. &c.

Paradigma monosyllaborum in a.

Sing.	*Plur.*
nom. Su Aa.	n. Þær Aar.
gen. Þeirrar aar.	g. simplici caret.
dat. Þeirre aa.	d. Þeim aam.
acc. Þaa aa.	ac. Þær aar.
voc. Þu aa.	v. Þier aar.
abl. Af Þeirre aa.	ab. Af Þeim aam.

Sic declinantur Giaa, *hiatus terræ*: ſlaa, *mephytis*: raa, *antenna*, item *locus hypocausti, telæ textoriæ destinatus*.

Observationes in Secundam Declinationem.

Obs. I. Quoties o breviss. in ultima Nom. Sing. occurrerit, mutatur in Genit. Sing. & Nom. Gen. Ac. & Vocat. Plur. N. in a breve, id quod è Parad. hujus Declin. III. liquidum evadit: nom. Sing. Toff/ g. tafar. nom. Plur. Taffer/ g. tafa/ ac. taffer & v. tafer. Sic Ond, *anima*, andar in g. Sing. & ander in nom. Pl. Excipe or, *telum*, quæ o in omnibus utriusque num. Casib. retinet. Sed de hac vocula vide plura Observatione VII. Fiodur, *calamus*, præter hanc mutationem o penultimi in a, etiam r anteponit terminationibus, ar, er, a, & um, ut g. Sing. fiadrar non fiadar/ (habet etiam invariatè fiodur) nom. Plur. fiadrer/ g. fiadra/ d. fiodrum, *&c.*

quo-

Quoties Dypthongus **au** præcedit terminationem **ng/** mutatur in **aa** longum in gen. tam Sing. quàm Plur. ut, **Staung/** *hasta*, gen. S. **staangar/** gen. Pl. **staanga. Spaung/** *lamina*, **spaangar/ spaanga. Taung/** *forceps*, **taangar/ taanga.** Eadem in nom. acc. & voc. Plur. mutatur vel in **aa** ut **spaanger/** vel in **ei** ut **speingur/ teingur/ steingar.** Utrumque enim in usu est. Vide de his plura Observat. VIII. II.

Æ ante **l** mutatur in genit. Sing. & nom. gen. & voc. Plur. in **a** breve, ut, **Þiel/** *lima*, **Þialar: Þialer/ Þiala/ Þialer.** III.

Oo longum ante **k, t,** transit in dypthongum **æ** in nom. acc. voc. Plur. ut, **Book,** *liber*, **bækur. Brook,** *bracca*, **brækur. Root,** *radix*, **rætur. Noot,** *rete*, **nætur.** His adde **glood,** *favilla*, **glædur.** Item **Mooder,** *mater*, & **Dootter,** *filia*, quæ dypthongum **æ** etiam in genit. Pl. retinent, **Mædra/ Dætra.** Excipe desinentia in *geminum* **t,** ut, **soott,** *morbus*, **droott,** *populus*, in quibus **oo** invariatum in omnibus utriusque numeri tam rectis quàm obliquis manet. Idem eandem in fine, nulla sequente consona, mutationem ibidem sustinet, ut, **floo,** *pulex*, **flær. kloo,** *unguis*, **klær.** Excipe **kroo,** *taberna cerevisiaria*, & **stoo,** *focus*, quæ nom. acc. voc. Pl. formant adjiciendo ad **oo** finale nominativi singularis **r:** ut, **Kroor/ stoor.** Id quod etiam monosyllabis in **aa** longum solemne est, ut, **flaa,** *mephytis*, **flaar. giaa,** *hiatus terræ*, **giaar. raa,** *locus*, vel *angulus hypocausti telæ textoriæ destinatus*, **raar. loo,** *floccus*, & **roo,** *quies*, carent Plurali Num. IV.

Tria hæc: **Ond,** *anus*, **orn,** *aquila*, & **hond,** *manus*, mutant **o** in **e** in nom. acc. & voc. Plur. ut **Endur/ ernur/ hendur/** quanquam etiam **hondur** in usu est. In reliquis primæ observationis ductum sequuntur. **Orn** antiquis masculini generis habebatur. V.

Desinentia in **an** breve, terminationem **un** b. etiam admittunt, & vice versâ, ut, **Andvarpan/** vel **andvorpun/** *suspirium*, (ubi nota quoque mutationem à penult. in **o**) **bodan/** *nuncius*, vel **bodun. predikan** vel **predikun,** *concio*. **saurgan** vel **saurgun,** *inquinatio*. **ylfran** vel **ylfrun,** *ejulatio*. **vingan** vel **vingun,** *amicitia, favor*. **skiemtan** vel **skemtun,** *oblectamentum*. A priore terminatione, **an,** formantur nom. gen. acc. & voc. Plur. ut, **Andvarpaner/ andvarpana/ andvarpaner/ andvarpaner.** A posteriore, **un,** dativus & abl. Plur. ut **andvorpunum.** Ab utraque omnes obliqui singulares, ut gen. **andvarpanar** vel **andvorpunar,** dat. **andvarpan** vel **andvorpun,** acc. voc. & abl. idem. Genitivus tamen Singularis elegantius in **unar** finitur. VI.

Finita in **ing, ung,** & **y** formant nom. acc. & voc. Plur. in **ar,** breve, ut, **freisting/** *tentatio*, **freistingar; hormung/** *ærumna*, **hormungar: Mey/** *Virgo*, **Meyar.** His adde **reim/** *ligula*, **reimar; naal/** *acus*, **naalar: dol/** *funiculus coreaceus*, **dolar: aar/** *remus*, **aarar. Egg/** *acies*, **dregg/** *fex*, **naudsyn,** *necessitas*, præterquam quod eosdem tres casus in **ar** faciunt, etiam **i** anteponunt terminationibus **ar, a,** & **um,** ut genit. Sing. & nom. acc. & voc. Plur. **Eggiar/** gen. Pl. **eggia/** dat. & ab. Pl. **eggium.** Sic **dreggiar/ dreggia/ dreggium: Naudsiniar/ naudsinia/ naudsinium. Or/** *jaculum*, ibidem **v** ponit **Orvar/ orva. Lifur/** *jecur*, heic **r** interserit, **lifrar/ lifra/ lifrum.** Sic **Mædra/ mædrum: Dætra/ dætrum: Systra/ systrum/** à nom. Sing. **Mooder/ Dotter/ Syster.** De quarum vocum gen. S. ut & nom. Pl. vide Obs. seq. ad num. 4. VII.

 Sequen-

Sequentia formant Nom. Acc. Voc. Plurales in **ur:**

VIII. 1. Quæ dypthongos **æ** & **au** ante terminationem **ng** habent, ut, **Sæng.** *lectus*, **sængur: staung, steingur: spaung, speingur: taung, teingur.**

2. Habentia **oo** longum antè finales **nd, k,** & **t,** ut, **Hond, Hondur,** vel **Hendur: ond,** *anas*, **endur: kind,** *creatura*, **kindur: book, bækur: brook,** *bracca*, **brækur: root, rætur: noot, nætur. Noott,** *nox*, habet in genit. Sing. **nætur,** vel **naattar:** dat. **noott** vel **noottu,** vel **naatt:** acc. **noott,** voc. **noott,** abl. **noott, noottu,** vel **naatt.** Nom. Pl. **nætur,** gen. **naatta,** dat. **noottum,** acc. **nætur,** voc. **nætur,** abl. **noottum. Noot,** *rete*, habet nom. acc. & voc. Plur. communes cum **noott:** aliàs regulariter formatur. Ab hac Regula iterum excipiuntur in **t** *geminum* terminata, ut, **Drootť/ soott/ iproott/** quæ analogiam sequuntur.

3. Quæ Dypthongum **ei** vel **ii** longum habent ante **k,** finale, ut **Eik,** *arbor*, **eikur: steik,** *assum*, **steikur: Bryk,** *sponda*, **brykur: tyk,** *canicula*, **tykur: byk,** *sinus terræ*, **bykur: slyk,** *lacera vestis*, **slykur.** His adde **Geit,** *capra*, **geitur.**

4. Cognationis Vocabula: **Mooder/ Dootter/ Syster: Mædur/ Dætur/ Systur.** Et hæc gen. Sing. etiam in **ur** anomalès faciunt, **Dootur/ Moodur/ Systur.** Id quod etiam in **Mioolk,** *lac*, **mioolkur** in gen. Sing. usus approbavit. Sed hæc vox uti apud Latinos, ita *Islandos* caret Plurali numero.

IX. Anomala sunt: **ær,** *agna*: **kyr,** *vacca*, quæ sic declinantur: nom. **ær,** gen. **ærennar** vel **aannar,** quod utrumque compositionem sapit. Cæteros casus Sing. à vocula **aa** amnis mutuatur, ut dat. acc. & abl. **aa,** nom. & acc. Pl. **ær,** gen. **aanna,** dat. & abl. **aam,** itidem compositè. Sic **Kyr,** gen. **kuar,** dat. acc. & ab. **kuu.** Nom. ac. & voc. Plur. **kyr,** gen. **kuua,** dat. & abl. **kuum.**

X. Monosyllaba in **u** nom. ac. & voc. Plur. formant adjiciendo ad terminationem nom. Sing. **r. Fruu,** *matrona*, facit **Fruur: bruu,** *pons*, **bruur: truu,** *fides*, **truur.**

XI. **Muus,** *mus*, & **Lus,** *pediculus*, nom. acc. & voc. Plur. formant in **ys, Mys, Lys. Brun,** *palpebra*, ibidem facit **bryr.** Reliqua quæ his Observationibus non comprehenduntur, præmissorum Paradeigmatum amussim sequuntur.

TERTIA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Masculinorum & Neutrorum in **d, l, n, r, s, x,** & Neutrorum saltem in **b, e, f, g, i, k, m, o, p, t, u** finitorum. Hujus Genitivus Singularis regulariter terminatur in **s**, ut, **Sa GUD,** *DEUS*, **Guds: Þad blad,** *folium*, **blads: sa Fugl,** *avis*, **fugls: Þad hiol,** *rota*, **hiols: sa hraffn,** *corvus*, **hraffns: Þad bein,** *os*, **beins: sa hestur,** *equus*, **hests: Þad haar,** *crinis*, **haars: sa bas,** *stabulum boum*, **báß: Þad glas,** *vitrum*, **glaß: sa lax,** *salmo*, **laxs: Þad fax,** *juba*, **faxs.** Sic **Þad lamb,** *agnus*, **lambs: sæde,** *semen*,

semen, sædis: haff, *pelagus*, haffs: trog, *linter*, trogs: hey, *fænum*, heys: bak, *tergum*, baks: kaam, *macula*, kaams: hroo, *lacera res*. hroos: skip, *navis*, skips: spiot, *hasta*, spiotß: bu, *res familiaris*, buß.

Paradigmata Tertiæ Declinationis.

I. in d Masculinum.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Sa Gud.	n. Þeir Guder.
gen. Þeß Guds.	g. Þeirra Guda.
dat. Þeim Gude.	d. Þeim Gudum.
acc. Þann Gud.	ac. Þaa Gude.
voc. Þu Gud.	v. Þier Gudes.
abl. Af Þeim Gude.	ab. Af Þeim Gudum.

II. in d Neutrum.

nom. Þad Blad.	n. Þaug Blød.
gen. Þeß blads.	g. Þeirra blada.
dat. Þui blade.	d. Þeim blødum.
acc. Þad blad.	ac. Þaug blød.
voc. Þu blad.	v. Þier blød.
abl. Af Þui blade.	ab. Af Þeim blødum.

Ad hunc fermè modum declinantur reliqua Neutra in d.

Bad	*Balneum.*	laad	*solum.*
band	*ligamen.*	lood	*glans.*
bard	*extremitas rei.*	Mord	*cædes clandestina.*
blood	*sanguis.*	Nyd	*Rejectanea, contumelia.*
bød	*nuncius.*		
bragd	*deceptio.*	Ord	*verbum.*
braud	*panis.*	Rod	*cuticula piscium.*
Flagd	*monstrum.*	Skaalld	*Poëta.*
fliood	*mulier* Poët.	spad	*opsonium.*
flood	*Aquarum inundatio, accessus maris.*	spialld	*tabula.*
		sprund	*fœmina.*
Graad	*maculæ.*	sod	*jus culinare.*
Haad	*irrisio.*	stood	*Equi admissarii, & equæ quæ ad faciendum genus aluntur.*
hafalld	*filum grossum.*		
halld	*manubrium.*		
hlad	*platea.*	stryd	*bellum.*
hliood	*vox, sonus.*	sverd	*ensis.*
hoffud	*caput.*	Tad	*Excrementum aridum.*
Jood	*fœtus.*		
Keralld	*vas.*	Vad	*vadum.*
Land	*terra.*		

Singu-

III. in l Mascul.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Sa Fugl.	n. Þeir Fuglar.
gen. Þeß fugls.	g. Þeirra fugla.
dat. Þeim fugle.	d. Þeim fuglum.
acc. Þann fugl.	ac. Þaa fugla.
voc. Þu fugl.	v. Þier fuglar.
abl. Af Þeim fugle.	ab. Af Þeim fuglum.

Sic declinantur afl, *fornax* : gabl, *terminus* : iarl, *dens molaris* : vagl, *trabs*, *&c.*

IV. in l Neutrum.

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Hiool.	n. Þaug hiool.
gen. Þeß hiols.	g. Þeirra hioola.
dat. Þui hioole.	d. Þeim hioolum.
acc. Þad hiool.	ac. Þaug hiool.
voc. Þu hiool.	v. Þier hiool.
abl. Af Þui hioole.	ab. Af Þeim hioolum.

Sic declinantur :

Baal	*Incendium.*	Kol	*carbo.*
beisl	*frænum.*	Miol	*far.*
briaal	*affectatio.*	maal	*sermo, loquela.*
brixl	*exprobratio.*	Ol	*cerevisia.*
Drægsl	*novitia.*	Ragl	*lentum iter.*
Fall	*casus.*	Skil	*distinctio, cognitio.*
fiall	*mons.*	skrimsl	*monstrum.*
fifl	*demens.*	sel	*mappalia.*
fool	*iracundus.*	svingl	*vertigo.*
fell	*acclivitas.*	spil	*lusus.*
Gall	*fel.*	Tagl	*cauda equina.*
gagl	*mulier nauci & nihili.*	taal	*deceptio.*
gil	*hiatus montium.*	troll	*gigas.*
gool	*ululatus.*	tungl	*luna.*
Hagl	*grando.*	Viel	*cauda avis.*
hel	*lethum.*	Þil	*sponda.*
Jel	*nimbus.*	Þol	*patientia, tolerantia.*
Kall	*vocatio, clamor.*		

V. in n Mascul.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Sa Hrafn.	n. Þeir Hrafnar.
gen. Þeß hrafns.	g. Þeirra hrafna.
dat. Þeim hrafne.	d. Þeim hrofnum.
acc. Þann hrafn.	ac. Þaa hrafna.
voc. Þu hrafn.	v. Þier hrafnar.
abl. Af Þeim hrafne.	ab. Af Þeim hrofnum.

Sic

Sic declinantur:

Aan	*Defectus.*	sveffn	*somnus.*
Daun	*odor.*	stafn	*prora,* vel *puppis.*
daan	*servus.*	Teirn	*lamina.*
Kompaan	*sodalis.*	turn	*turris.*
Offn	*fornax.*	Vagn	*currus.*
Sveinn	*puer, minister.*	Þorn	*fibula.*
steirn	*lapis.*		

VI. in n *Neutrum.*

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Þad Bein.	n. Þaug Bein.
gen. Þeß beins.	g. Þeirra beina.
dat. Þui beine.	d. Þeim beinum.
acc. Þad bein.	ac. Þaug bein.
voc. Þu bein.	v. Þier bein.
abl. Af Þui beine.	ab. Af Þeim beinum.

Sic declinantur:

Aakarn	*Acus* aceris.	laatun	*æs.*
Bann	*damnum, excommunicatio.*	loon	*stagnum.*
		Magn	*vires, robur.*
barn	*infans puer,* vel *puella.*	Nafn	*nomen.*
Fen	*puteus.*	Raan	*spolium.*
Gagn	*utilitas.*	ragn	*maledicentia.*
Horn	*cornu, angulus.*	regn	*pluvia.*
Jaarn	*ferrum.*	Safn	*collectio.*
Kaun	*ulcus.*	skinn	*pellis.*
korn	*fruges.*	skryn	*scrinnium.*
kotun	*gossypium.*	Talkn	*branchiæ cetorum.*
Laan	*mutuum, fortuna.*	Vopn	*arma.*

VII. in r *Mascul.*

Sing.	*Plur.*
nom. Sa Hestur.	n. Þeir Hestar.
gen. Þeß hests.	g. Þeirra hesta.
dat. Þeim heste.	d. Þeim hestum.
acc. Þann hest.	ac. Þaa hesta.
voc. Þu hestur.	v. Þier hestar.
abl. Af Þeim heste.	ab. Af Þeim hestum.

Sic declinantur:

Arngeir	*Lancea.*	Dagur	*dies.*
askur	*vasculum.*	dalur	*vallis.*
arffur	*hæreditas.*	domur	*judicium.*
attungur	*Species mensuræ.*	duergur	*pumilio, nanus.*
Bæklingur	*libellus.*	draugur	*spectrum.*
brandur	*titio,* item *gladius,* Poët.	dreingur	*famulus.*
		draumur	*somnium.*
baukur	*lagena.*	dinckur	*fragor.*

Elldur

Elldur	*ignis.*
Fiskur	*piſcis.*
floor	*cloaca.*
fauskur	*lignum aridum.*
fontur	*baptiſterium.*
fiordungur	*quadrans,* vel *quarta pars.*
faakur	*equus* Poët.
færleikur	*jumentum.*
froodleikur	*eruditio.*
fleigur	*cuneus.*
Gridungur	*taurus.*
gomur	*palatum.*
gripur	*armentum.*
giestur	*hoſpes.*
glerungur	*ſolum glacie rigens.*
glæpur	*ſcelus.*
gickur	*ſcurra.*
gardur	*agger.*
glopur	*ſtultus.*
gammur	*draco.*
gaddur	*clavus ingens.*
Halmur	*paleæ.*
hattur	*pileus.*
hagur	*conditio.*
hvalur	*balæna, cetus.*
hundur	*canis.*
hamur	*exuviæ.*
hrutur	*aries.*
hvolpur	*parvulus canis.*
hnyffur	*culter.*
hialmur	*galea.*
haaleistur	*ſoccus.*
hoffrungur	*delphinus.*
hriggur	*dorſum.*
haugur	*tumulus.*
hooffur	*ungula equina.*
Jalkur	*quod groſſum eſt.*
Kuedlingur	*rithmus.*
kalffur	*vitulus,* vel *vitula.*
kambur	*pecten.*
klettur	*rupes, cautes.*
kaleikur	*calix.*
koppur	*matula.*
kongur	*rex.*
kroppur	*corpus.*
kidlingur	*hædus.*
kolffur	*crotalus.*
kiafftur	*os,* de beſtiis dicitur.
kueikur	*lychnus.*
Latungur	*homo ſuperbiens.*
laupur	*ſcrinnium, quo lanifices lanam ſervant.*
leikur	*ludus.*
liuflingur	*dæmon ſubterraneus mitis.*
Maagur	*affinis.*
munnur	*os, ris.*
madkur	*vermis.*
Nyflungur	*rex* Poët.
nidur	*ſuſurrus.*
Oddur	*mucro.*
Pilltur	*puer.*
pittur	*puteus.*
prestur	*paſtor.*
peningur	*pecunia.*
punctur	*punctum.*
psalmur	*pſalmus.*
Riffur	*lignum tranſverſum, cui telam textores appendunt.*
rostungur	*aper marinns.*
reffur	*vulpes.*
reidingur	*ephippium, dorſuale.*
reikur	*fumus.*
reikaffur	*fornax.*
reikningur	*rationes.*
reitur	*ſpatium ſoli.*
rafftur	*lupus, furioſus.*
Strypur	*nudus homo.*
skutur	*puppis.*
silungur	*trutta.*
sloppur	*album.*
stormur	*tempeſtas.*
Tarffur	*taurus.*
titlingur	*avicula.*
Vargur	*furioſus.*
Ulffur	*lupus.*
Þioffur	*fur.*
Þroskulldur	*limen,* &c.

Quibus tamen ſi qua ineſt varietas, obſervationibus monebitur.

Singu-

Parad. VIII. in r Neutrum.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Þad Haar.	n. Þaug Haar.
gen. Þeß haars.	g. Þeirra haara.
dat. Þui haare.	d. Þeim haarum.
acc. Þad haar.	ac. Þaug haar.
voc. Þu haar.	v. Þaug haar.
abl. Af Þui haare.	ab. Af Þeim haarum.

Sic declinantur:

Aar	*Annus.*	Kier	*vas.*
Ber	*bacca.*	kuer	*libellus.*
bur	*promptuarium.*	Lær	*femur.*
Dyr	*animal brutum.*	ledur	*corium.*
Faar	*periculum, inſania.*	Nolldur	*murmur.*
far	*itio,* item *navis* Poët.	Par	*par.*
flauſtur	*navis* Poët.	Skier	*ſcopulus.*
Gler	*vitrum.*	ſpor	*veſtigium.*
Haar	*crinis.*	ſumar	*æſtus.*
hreidur	*nidus.*	Vor	*ver.*
Ilffur	*ejulatio.*	Þor	*audacia.*

IX. in ſ Maſcul.

Sing.	*Plur.*
nom. Saa Baas.	n. Þeir Baaſar.
gen. Þeß baaß.	g. Þeirra baaſa.
dat. Þeim baas.	d. Þeim baaſum.
acc. Þann baas.	ac. Þaa baaſa.
voc. Þu baas.	v. Þier baaſar.
abl. Af Þeim baas.	ab. Af Þeim baaſum.

Sic declinantur:

Aas	*Lignum oblongum.*	Krans	*corolla.*
Dans	*choreæ.*	koß	*oſculum.*
daus	*clunis.*	kroß	*crux.*
Fans	*impedimenta.*	Laas	*ſera.*
foß	*cataracta.*	Meis	*inſtrumentum ligneum quo fænum portatur.*
Grys	*ſucula.*		
glans	*ſplendor.*	Os	*oſtium fluviorum.*
Haus	*caput.*	Raß	*culus.*
hnaus	*ceſpes.*	Is	*glacies.*
hals	*collum.*	Þuß	*gigas.*

X. in ſ Neutrum.

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Glas.	n. Þaug Glos.
gen. Þeß glas.	g. Þeirra glaſa.
dat. Þui glaſe.	d. Þeim gloſum.
acc. Þad glas.	ac. Þaug glos.
voc. Þu glas.	v. Þier glos.
abl. Af Þui glaſe.	ab. Af Þeim gloſum.

Sic declinantur :

Eß	*Veredus* Poët.	Gras	*gramen.*
Fios	*bovile.*	Hus	*domus.*
flangs	*insultatio.*	Lios	*lux.*
flas	*præcipitatio.*	Pills	*vestis muliebris.*
flis	*cachinnatio.*	Skaß	*mulier impudica.*
Glis	*levis.*	Pos	*pustula.*

	Singulariter	*Pluraliter*
Parad.XI. in x Mascul.	nom. Sa Lax.	n. Þeir Laxar.
	gen. Þeß laxs.	g. Þeirra laxa.
	dat. Þeim laxe.	d. Þeim loxum.
	acc. Þann lax.	ac. Þaa laxa.
	voc. Þu lax.	v. Þier laxar.
	abl. Af Þeim laxe.	ab. Af Þeim loxum.

XII. in x Neutrum.	nom. Þad Fax.	n. Þaug Fox.
	gen. Þeß faxs.	g. Þeirra faxa.
	dat. Þui faxe.	d. Þeim foxum.
	acc. Þad fax.	ac. Þaug fox.
	voc. Þu fax.	v. Þier fox.
	abl. Af Þui faxe.	ab. Af Þeim foxum.

Sic declinantur : Fox, *vulpes* : Vax, *cera,* &c.

	Sing.	*Plur.*
XIII. in b Neutrum.	nom. Þad Lamb.	n. Þaug Lomb.
	gen. Þeß lambs.	g. Þeirra lamba.
	dat. Þui lambe.	d. Þeim lombum.
	acc. Þad lamb.	ac. Þaug lomb.
	voc. Þu lamb.	v. Þier lomb.
	abl. Af Þui lambe.	ab. Af Þeim lombum.

Sic declinantur : Drabb, *nugæ* : dramb, *superbia* : Kvabb, *frequens & tædiosa petitio* : Kabb, *nugamentum* : Hamb, *tentigo,* &c.

	Sing.	*Plur.*
XIV. in e Neut.	nom. Þad Sæde.	n. Þaug Sæde.
	gen. Þeß sædis.	g. Þeirra sæda.
	dat. Þui sæde.	d. Þeim sædum.
	acc. Þad sæde.	ac. Þaug sæde.
	voc. Þu sæde.	v. Þier sæde.
	abl. Af Þui sæde.	ab. Af Þeim sædum.

Sic declinantur :

æde	*Mus.*	Dæle	*vallis.*
Bæle	*lectus, recubatio.*	Efne	*materia.*
bræde	*furor.*	eple	*pomum.*
brine	*cos.*	enne	*frons.*

erende

erende	*negotium*, item *versus*.
einge	*pratum*.
Fæde	*pabulum*.
fære	*funis*.
fræde	*informatio*.
Gillde	*convivium*, *pretium*.
Hneppe	*quantum brachiorum amplexu includi potest*.
Innsigle	*sigillum*.
Keyre	*lorum*.
klæde	*vestis*.
knie	*genu*.
kuæde	*cantilena*.
Liene	*lamina*.
Mitte	*medium hominis*.
milltte	*splen*.
merke	*signum*.
Niste	*ornatus muliebris*.
Rikte	*fama*.
ræse	*cuniculus*, seu *incile*.
Sæte	*sedes*.
spie	*ludibrium*.
snære	*restis*.
skiæde	*materia calcei*.
sinne	*affectus*.
Trie	*lignum*.
trine	*rostrum*.
trippe	*equula*.
Vie	*sacramentum*, *justitium*.

Hann Gierdist Vargur i Vie-Om/ Kialnesinga Saga/ *Violavit*, seu *exuit sacramentum*.

vielinde	*gula*.
vige	*munimentum*.
veske	*scrinium*, *pixis*.
virke	*vallum*.
vellde	*potentia*.
Þife	*furtum*.
Þuætte	*lotio*.

XV. in f Neutrum.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Þad Haf.	n. Þaug Hof.
gen. Þess hafs.	g. Þeirra hafa.
dat. Þui hafe.	d. Þeim hofum.
acc. Þad haf.	ac. Þaug hof.
voc. Þu haf.	v. Þier hoff.
abl. Af Þui hafe.	ab. Af Þeim hoffum.

Sic declinantur:

Bref	*Literæ*.
Ef	*dubium*.
Golf	*pavimentum*.
Hvolff	*lacunar*.
Kif	*contentio*.
klof	*corpus*.
klof	*femorum intercapedo*.
Laf	*ora vestis*.
lof	*laus*.
Nef	*nasus*.
Rif	*costa*.
Skref	*passus*.
skrof	*glacies rara & tenuis*.
stef	*versus intercalaris*.
Vif	*fœmina*.
vaf	*involutio*.
Þooff	*condensatio*.
Þrif	*nutritio*.

XVI. in g Neutrum.

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Trog.	n. Þaug Trog.
gen. Þess trogs.	g. Þeirra troga.
dat. Þui troge.	d. Þeim trogum.
acc. Þad trog.	ac. Þaug trog.
voc. Þu trog.	v. Þier trog.
abl. Af Þui troge.	ab. Af Þeim trogum.

Sic declinantur:

Biarg	*saxum.*	Lag	*modus, tonus.*
berg	*idem.*	leg	*cubatio.*
Egg	*ovum.*	Slagg	*rixa.*
Faang	*sinus.*	Plagg	*supellex.*
farg	*pressura.*	Sigg	*callus.*
flagg	*vexillum navium.*	Vyg	*cædes.*
Grugg	*fex.*	Þang	*alga.*
Hregg	*imber.*	Þing	*forum, res.*

XVII. in y Neutrum.

Singulariter	Pluraliter
nom. Þad Hey.	n. Þaug Hey.
gen. Þess heys.	g. Þeirra heya.
dat. Þui heye.	d. Þeim heyum.
acc. Þad hey.	ac. Þaug hey.
voc. Þu hey.	v. Þier hey.
abl. Af Þui heye.	ab. Af Þeim heyum.

Sic declinantur: By, *apis*: bly, *plumbum*: Sy, *puteus*: Grey, *canis*: My, *muscæ*: Ny, *novilunium*: Sly, *stuppa*: sky, *nubes*: Þy, *mancipium*: Hræ, *cadaver, &c.*

XVIII. in k Neutrum.

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Bak.	n. Þaug Bok.
gen. Þess baks.	g. Þeirra baka.
dat. Þui bake.	d. Þeim bokum.
acc. Þad bak.	ac. Þaug bok.
voc. Þu bak.	v. Þier bok.
abl. Af Þui bake.	ab. Af Þeim bokum.

Sic declinantur:

Bik	*pix.*	mauk	*mixtio.*
Sik	*cursus.*	Ok	*jugum.*
Fiuk	*tempestas nivosa.*	Rak	*ellychnium.*
folk	*populus.*	rik	*pulvis.*
Hak	*uncinnus.*	Sparlak	*aulæum.*
hnauk	*labor.*	suack	*tumultus, susurrus.*
hrak	*res contemta.*	suck	*lucta.*
hvik	*inconstantia.*	slok	*helvatio.*
Juck	*jus.*	Tak	*ictis.*
Kuak	*garritus.*	tack	*clamor opilionum.*
Lok	*operculum.*		Inde ad tacka *clamoribus gregem pellere.*
lyk	*funus.*	Verk	*opus.*
Mak	*maceratio, tranquillitas.*	vik	*sinus.*
Inde Omak *molestia.*		Þak	*tectum.*

Singulariter | *Pluraliter* — XIX. *in* m *Neutrum.*

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Þad Kaam.	n. Þaug Kaam.
gen. Þeß kaams.	g. Þeirra kaama.
dat. Þui kaame.	d. Þeim kaamum.
acc. Þad kam.	ac. Þaug kaam.
voc. Þu kaam.	v. Þier kaam.
abl. Af Þui kaame.	ab. Af Þeim kaamum.

Sic declinantur: Fum, *festinatio*: Hrym, *pruina, ærugo*: Prym, *novilunium*: Blaam, *obscænus sermo*: Rym, *calendarium*: rum, *lectus*: Skrum, *jactantia*: skuum, *spuma*: stam, *balbuties, &c.*

XX. *in* o *Neut.*

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Hroo.	n. Þaug Hroo.
gen. Þeß hroos.	g. Þeirra hrooa.
dat. Þui hrooe.	d. Þeim hrooum.
acc. Þad hroo.	ac. Þaug hroo.
voc. Þu hroo.	v. Þier hroo.
abl. Af Þui hrooe.	ab. Af Þeim hrooum.

Sic declinantur Þioo, *femur, &c.*

Parad. XXI. *in* p *Neut.*

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Skip.	n. Þaug Skip.
gen. Þeß skips.	g. Þeirra skipa.
dat. Þui skipe.	d. Þeim skipum.
acc. Þad skip.	ac. Þaug skip.
voc. Þu skip.	v. Þier skip.
abl. Af Þui skipe.	ab. Af Þeim skipum.

Sic declinantur:

Draap	*Nex.*	Krap	*aqua nive mixta.*
Geip	*jactatio, exaggeratio.*	Reip	*restis.*
grip	*rapina.*	raup	*jactantia.*
Hrip	*dolium.*	Saup	*sorbillum.*
hlaup	*cursus, saltus, coagulum.*	staup	*poculum.*
		sorp	*quisquiliæ.*
hroop	*clamor, probrum.*	Varp	*ora calcei, pullatio.*
Oop	*ejulatio.*	Þrep	*pars parietis prominens.*

XXII. *in* t *Neut.*

Sing.	*Plur.*
nom. Þad Spioot.	n. Þaug Spioot.
gen. Þeß spioots.	g. Þeirra spioota.
dat. Þui spioote.	d. Þeim spiootum.
acc. Þad spioot.	ac. Þaug spioot.
voc. Þu spioot.	v. Þier spioot.
abl. Af Þui spioote.	ab. Af Þeim spiootum.

Sic

Sic declinantur:

Aat	*Esus, comestio.*	laat	*gestus, obitus.*
andlit } auglit }	*vultus, facies.*	Maat	*exitium, exitus.*
aflaat	*indulgentiæ.*	mallt	*polenta.*
Bit	*morsus.*	munngaat	*zythus.*
brot	*delictum, fractio.*	Naut	*bos.*
Drit	*excrementum.*	naust	*statio navium.*
Fat	*vestis, patina.*	nalls	*cursitatio.*
fet	*pes mensura.*	Plaut	*supellex.*
flet	*lectisternium.*	Rit	*scriptio, mictatio.*
flot	*liquamen.*	rot	*ictus, putredo.*
frost	*gelu.*	rollt	*vagatio.*
Gat	*foramen.*	rost	*cerevisia.*
Hafft	*compes.*	Slot	*arx.*
hollt	*salebræ, glabretum.*	spott	*ludibrium.*
haust	*autumnus.*	skafft	*manubrium, scapus.*
hret	*aëris in pejus mutatio.*	skart } skraut }	*ornamentum, mundus.*
Kast	*jactus*, item *vestis muliebris.*	skaut	*peplum, sinus,*
		skot	*jaculatio, angulus.*
kiot	*caro.*	Þrot	*defectus*, item *vocula juris mendicis egenisque aplicari solita, qui proximorum bonis alendi sunt.*
kot	*thorax, prædiolum.*		
Last	*vituperatio.*		
lierept	*linum.*		
lofft	*aër, camera.*	Vit	*ratio, scientia.*

XXIII. *in* u *Neut.*

	Sing.	*Plur.*
XXIII. *in* u *Neut.*	nom. Þad Buu.	n. Þaug Buu.
	gen. Þess buuss.	g. Þeirra buua.
	dat. Þui bue.	d. Þeim buum.
	acc. Þad bu.	ac. Þaug buu.
	voc. Þu buu.	v. Þier buu.
	abl. Af Þui bue.	ab. Af Þeim buum.

Sic declinantur: Hiuu, *famulitium*: Ruu, *Cæsaries*, *&c.*

Observationes in Tertiam Declinationem.

Inflexio nominum Masculinorum Neutrorumque præsertim in ur exeuntium immane quantas habeat difficultates. Quanquam enim Regula illa generalis de terminatione *Secundi Casus* frequentissimâ in s initio tradita non usque adeo incerta est; tanti tamen tamque perplexi variationum labyrinthi heîc occurrunt, ut quid certò statuendum sit, præceptionum multitudine vix decerni queat. Sunt enim alia, quæ rejecta terminatione Nominativi ur Genitivum formant, additâ ad penult. Syllabam literâ s, ut hestur, *equus*, hests in Gen. heste in dat. *&c.* Alia quæ ad Nominativi terminationem adjiciunt s, nulla rejectâ, quæ in recto casu fuit, literâ, verbi causâ

foodur,

foodar, *pabulum*, foodurs; GUD, *Deus*, GUDS; svar, *responsum*, svars; hus, *domus*, huss; gat, *foramen*, gats, *&c.* Sunt denique haud pauca, quæ in formando secundo Casu ur in ar mutant contra hujus Declinationis Analogiam; adeoque in Naturam Nominum Fœmininorum Secundæ Declinationis degenerare videntur. Quæ res eo minus mira cuiquam accidere debet, quo pluribus perspectum est, ne Latinos quidem hanc ἰπςάκλιση ignorare. Quippe qui easdem voces nunc ad formam primæ, nunc secundæ, nunc etiam secundæ & tertiæ Declinationis variare vitio sibi haud vertunt. Porro in Plurali hujus Declinationis Nominativo nihilo faciliores dissimilium formationum ac observationum Mæandri sese offerunt. Quædam enim in ar Analogōs exeunt, ut hestar: quædam in er, ut guder. Nec desunt quæ terminationem Nominat. Pluralis ur è primâ Declinatione mutuentur, ut, fætur à footur, *pes.* Ut ad stupendas illas variationes in præsenti conniveam, quæ penultimæ syllabæ in hoc Casu haud rarò contingunt: Veluti cum ponitur æ pro o, a pro u. Item e & o loco a *&c.* Hasce & hoc genus difficultates, si non in solidum tollere, saltem lectori Linguæ nostræ curioso aperire summa ope nitemur. Quo conatu si non aliud obtinuerimus, certè aliis qualemcunque occasionem elaboratiora in hac materia tentandi edendique præbebimus, qui fracta cortice ad nucleum faciliori negocio penetrare poterunt. Esto igitur de Genitivo Singulari.

Desinentia in b, d, e, f, g, i, k, m, n, o, p, ar, aar, ær, aur, er, eir, yr, or, oor, & monosyllaba in ur cum compositis, sic in f Simplex, t, & u, Genitivum formant adjecta ad Nominativi terminationem literâ s, ut, Lamb Lambs/ haad haads/ flæde flædes/ haf hafs/ hregg hreggs/ ny nyss/ pak paks/ faam faams/ dun duns/ hroo hrooss/ skip skips/ far, *ponto*, fars/ haar haars/ lær lærs/ aur aurs/ einer, *juniperus*, einers/ reir, *arundo*, reirs/ pappyr pappyrs/ hor hors/ koor koorss/ skur skuurs/ hus huss/ fat fats/ buu buuss. Hæc autem Regula ut multa continet membra, ita exceptiones admittit plurimas. Nos, quod poterimus, adferemus veniam præfati, si minus voto omne punctum feramus, qui primi fragilem ingenii ratem huic tam vasto turbulentoque oceano committimus. *Reg.* I.

Excipiuntur:

1. Dissyllaba in e, quæ ut duplicem habent Nominativum in e, & i breve, ut æde & ædi; Ita duplicem etiam admittunt Genitivum in ess & iss/ ædess & ædiss. Posterior tamen Genitivi terminatio in is frequentior est. Verum Monosyllaba unam tantum terminationem Nom. in e agnoscunt, ac proinde in es solummodo Genitivum formant, ut, spie spies/ trie tries/ hlie hlies. Fie habet fiaar.

2. Liaar, *falx*; naar, *cadaveris pallor*; skiaar, *fenestra*; saar, *vas*, in quibus r finale in Genit. Sing. mutatur in s, ut, liaas/ naas/ skiaas/ saas non saars/ ut distinguatur à neutro saar, *vulnus*, quod Regulariter flectitur, saars.

3. Bær, *habitaculum* vel *villa*, quod facit bæjar in Gen. Sing. Estque partim Heteroclytum: Genitivum enim Sing. format more fœmininorum Secundæ Decl. ut jam liquet: partim Anomalum, quia Dativum, Accus. & Ablat.

Ablat. Sing. facit in **æ**, ut dat. **Þeim bæ**, acc. **Þann bæ**, abl. **Af Þeim bæ**. **Blær**, *aura*, facit **blæs**.

4. **Fader**, *pater*, **fødur**: **broder**, *frater*, **brodur**, quorum peculiaris motio inter Heteroclyta tradetur.

5. **Freir**, *Deus Ethnicorum*, **freis** in Gen. non **freirs**.

6. **Byr**, *urbs*, **byß**: **snyr**, *susurrus*, **snyß**: **Tyr**, *Deus Asianorum*, **Tyß**.

7. **Hoor**, *climacter*, **hoos** in Genitivo: **skoor**, *calceus*, **skooß**: **noor**, *instrumentum fabrile, in quo aqua ad indurandum ferrum candens servatur*, **nooß**: **moor**, *loca terræ muscosa*, **mooß**: **Þioor**, *bos castratus*, **Þiooß**: **sioor**, *mare*, **siooß**: **snioor**, *nix*, **sniooß**. Sed postremæ duæ voces multiformes sunt, de quibus videantur Heteroclyta.

Reg. 2. Masculina in **ll** rejiciunt posterius **l** in obliquis Singularis Num. & omnibus Plur. Num. ut Nom. **Þræll**/ *servus*, gen. **Þræls**/ dat. **Þræle**/ acc. **Þræl**/ voc. **Þræll**/ abl. **Þræle**. Nom. Plur. **Þrælar**/ gen. **Þræla**/ dat. **Þrælum**/ acc. **Þræla**/ voc. **Þrælar**/ abl. **Þrælum**. Sic **fyll**/ *elephas*, **fylls**: **kyll**/ *puteus*, **kylls**: **Þaall**/ *viri nomen*, **Þaalls**/ *&c.* Excipe **kall**/ *senex*, **kalls**/ cum compositis ut **stafkall**/ *senex qui baculo nititur*; **kotkall**/ *pauperculus senex, qui rus colit*; **rækall**/ *vetus Calumniator*, usurpatur pro Sathana; **jaarnkall**/ *vectis ferreus*, & **Jall**/ *Baro*, **Jalls** in Genit. quod tamen ut & prius **kall**/ rectius per **rl** scribitur, **karl**/ **Jarl**. Neutra vero in geminum **l** desinentia nusquam **l** rejiciunt, ut, **gull**/ *aurum*, **gulls**; **troll**/ *gigas*, **trolls**; **fiall**/ *mons*, **fialls**/ *&c.*

3. Desinentia in **ir** breve, Genitivum formant in **iar**, ut, **bir**/ *ventus secundus*, **biriar** (hodie etiam **birs**/) **stir**/ *bellum*, **stiriar**; **hir**/ *ignis*, **hiriar**/ *&c.*

4. Omnia *Neutra* disyllaba & Polysyllaba in **ur** Genitivum formant in **urs**, ut, **fidur**/ *pluma*, **fidurs**; **hreidur**/ *nidus*, **hreidurs**; **ledur**/ *corium*, **ledurs**; **vedur**/ *aer*, *ventus*, **vedurs**/ *&c.* Sic **Nordur**/ **Sudur**/ **Austur**/ **Vestur**/ id est, *Septentrio*, *Meridies*, *Oriens*, *Occidens*.

Horum genium imitantur hæc Masculina:

Alldur	*ætas.*	**Hafur**	*caper.*
akur	*ager.*	**heidur**	*honor.*
akkur	*fastus, odium.*	**hlaatur**	*risus.*
ardur	*aratrum.*	**Jokkur**	*rex* Poët.
Balldur	*Prop. nomen Dei cujusdam Ethnicorum.*	**Legur**	*castra.*
		lestur	*lectio, lectura.*
bakstur	*panificium.*	**ludur**	*tuba.*
bisur	*appetitus.*	**Mogur**	*filius.*
Fingur	*digitus.*	**Nadur**	*coluber.*
Galldur	*magia.*	**nikur**	*bellua aquatica.*
gollur	*abdomen.*	**Ogur**	*fretum.*
gißur	*Prop. nom. viri.*	**Ossur**	*Prop. nom. viri.*

otur

otur	*lutra.*	Toffur	*magia.*
Sigur	*victoria.*	Vigur	*ensis.*
saalldur	*cribrum.*		

Quatuor hæc: Groodur, *viriditas*: hroodur, *versificatio, carmen*: roodur, *remigium*: vetur, *biems*, præter id, quod Genitivum more jam recensitorum in urs faciunt, etiam eundem in rar aliquando formant ut groodurs vel groodrar, hroodurs vel hroodrar, roodurs vel roodrar, veturs vel vetrar.

Disyllaba & Polysyllaba *Masculina* in ur Genitivum formant, mutando Nominativi terminationem ur in s, ut, Baatur, *Cymba*, Baats: bæcklingur, *libellus*, bæcklings: dagur, *dies*, dags: eidur, *juramentum*, eids: lydur, *populus*, lyds: lidur, *articulus*, lids, &c. *Reg. 5.*

Excipiuntur:

1. Finita in adur, vrdur, skapur, quibus Genitivum Singularem in ar formare solemne est, more fœmininorum, ut, hagnadur, *commoditas*, hagnadar in genit. lagnadur, *fatum*, lagnadar: rostnadur, *sumptus*, rostnadar: jafnadur, *æqualitas*, jafnadar: safnadur, *cætus* vel *congregatio*, safnadar: fagnadur, *lætitia*, fagnadar: Maanadur, *Mensis*, Maanadar: stadur, *urbs*, stadar. Excipe madur, *homo*, quod anomalùs inflectitur mans in genit. Sic atburdur, *eventus*, atburdar: vidburdur idem, vidburdar: vtburdur, *exposititium quid*, vtburdar: vitnißburdur, *testimonium*, vitnißburdar: vrskurdur, *censura, judicium, sententia lata*, vrskurdar. Sic klookskapur, *calliditas*, straakskapur, *nequitia*, dvinskapur, *inimicitia*, vinskapur, *amicitia*, klookskapar, straakskapar, dvinskapar, vinskapar. His & alia sed pauca veniunt annumeranda, ut, sonur, *filius*, sonar: vinur, *amicus*, vinar, &c.

2. Quæ ø breviss. habent in penult. Hæc enim ø *penultimæ* in a *breve* & ur *finale* in ar mutant, ut, fiørdur, *sinus maris*, fiardar in genit. hiørtur, *cervus*, hiartar: hnøttur, *globus*, hnattar: kiølur, *carina*, kialar: løgur, *humor*, lagar: vøndur, *virga*, vandar. His adde Monosyllaba cum compositis, quæ ø constant, ut, biørn, *ursus*, biarnar: stirbiørn, *bellicosus ursus*, stirbiarnar: Ørn, *aquila*, arnar. Excipe jøfur & tøfur de quibus supra. Fiøtur habet fiatrar, *vinculum*, *compes*.

Quædam utrumque Genitivum admittunt, tam in s quam in ar finitum, cujus generis hæc ferè sunt: *Reg. 6.*

Audur	*opulentia.*	oddur	*mucro.*
Blundur	*somnus.*	Saudur	*ovis.*
bragur	*rithmus.*	skoogur	*sylva.*
Fridur	*pax.*	Tugur	*numerus vicenarius.*
fundur	*inventum.*	Vegur	*via.*
Gaukur	*cuculus.*	vindur	*ventus.*
Haukur	*accipiter.*	vogur	*fretum.*
Kundur	*filius.*	verdur	*prandium.*
krafftur	*virtus.*	vidur	*arbor, lignum.*
Lavardur	*dominus.*	Þreskulldur	*limen.*
Oedur	*Poëma.*		

Notetur autem quod horum genitivus in ar antiquis in usu fuerit; in s autem à modernis additus.

Reg. 7. Quæ vel geminum, g, vel ck habent ante terminationem ur, præterquam quod duplicem admittunt Genitivum in s & ar etiam terminationi ar, i præponunt, ut, beckur, *scamnum*, becks beckiar: drickur, *potus*, dricks drickiar: fleckur, *macula*, flecks fleckiar: gliggur, *flatus*, gliggs gliggiar: hriggur, *dorsum*, hriggs hriggiar: iggur, *metus*, iggs iggiar: leggur, *crus*, leggs leggiar: steckur, *caula*, stecks steckiar: veggur, *paries*, veggs veggiar. His adnumera lækur, *torrens*: reikur, *fumus*: rifur, *liciatorium*: vefur, *tela textoria*.

8. Desinentia vel in duplum vel in geminum s Genitivum similem Nominativo habent, ut lax, *salmo*, lax in Genit. quanquam nos distinctionis gratia s adjecimus in paradigmatis. Fax, *juba* fax in Gen. hlaß, *onus*, hlaß: traaß, *obstinatio*, traaß, &c. Hactenus Genitivus fuit: Sequuntur de Dativo observanda.

De Dativo.

Reg. 1. Dativus Singularis formatur à Nominativo Sing. addendo ad Nominativi terminationem e. Quam Analogiam sequuntur:

1. Omnia Neutra, ut, Lamb Lambe/ haad haade/ haf hafe/ hregg hregge. Excipiuntur quæ in Nominat. in e desinunt ut klæde, *vestis* vel *pannus*, fræde, *doctrina*, *informatio*: Hæc enim Dativum faciunt Similem Nominativo, klæde/ fræde.

2. Masculina (exceptis disyllabis & polysyllabis in ur) ita tamen ut absque finali e in Dativo proferri etiam soleant, ut, Gude vel gud/ fugle vel fugl/ hrafne vel hrafn/ reire vel reir/ geyre vel geyr/ baase vel baas/ aase vel aas/ laxe vel lax.

2. Disyllaba & Polysyllaba in ur Dativum formant mutando Nominativi terminationem ur in e, ut, hestur heste/ prestur preste/ gestur geste:

Excipiuntur:

Quædam finita in dur/ fur/ gur/ kur/ lur/ tur/ & skapur/ e finale Dativi non admittentia, ut, stadur, *urbs*: vadur, *funis*: sidur, *mos*: hugur, *animus*: bugur, *curvatura*: dugur, *audacia*: veggur, *paries*: dukur, *mappa*: straakur, *nebulo*: Munkur, *Monachus*: beckur, *scamnum*: reckur, *homo*: refur, *vulpes*: vefur, *tela*: Þiofur, *fur*: Þefur, *odor*: alur, *terebellum*: selur, *phoca*: melur, *salebræ*: matur, *cibus*: grautur, *puls*: vinskapur, *amicitia*: strakskapur, *&c.* In Dat. stad/ vad/ sid/ hug/ bug/ dug/ vegg/ duk/ vef/ Þef/ Þioof/ &c.

Ab hac exceptione iterum excipiuntur, quæ consonantem habent ante finale dur, ut, lundur, *lucus*: blundur, *somnus*: fundur, *inventum*: brandur, *titio* vel *ensis*: sandur, *arena*: burdur, *nativitas*, *portatio*: skurdur, *sectio*. Hæc enim instar superiorum duplicem admittunt Dativum, Lunde vel lund,

blunde

blunde vel blund, funde vel fund, brande vel brand. &c. His & alia complura veniunt adnumeranda ut lidur, *articulus*: vidur, *frutex* vel *arbor*: Oodur, *Poëma*: fridur, *pax*, &c.

Quæ ø habent sive in penultima sive ultima Nominativi mutant illud in e in Dativo, ut, vondur vende, Orn erne, hnottur hnette, rottur rette, vollur velle. Quod si ante ø fuerit j consonans, saltem abjicitur ø in Dativo, ut, biorn bitne, hiortur hirte, fiordur firde, miodur mide, &c. *Reg.* 3.

Masculina in aar, ær, oor & iir, formant Dativum abjiciendo r Nominativi, ut, skiaar, *transenna*, skiaa: bær, *habitaculum*, bæ: glær, *mare*, glæ: sioor idem, sioo: snioor, *nix*, snioo: joor, *equus*, joo: Tyr, *Mars* vel *Mercurius*, Ty: Freyr, *Liber pater*, frey. 4.

Finita in or, v consonans Dativo inserunt, ut, fior, *vita*, fiorve: hior, *gladius*, hiorve: hor, *linum rude*, horve: Nor, Prop. nom. viri, Norve. 5.

Habentia a longum ante terminationem ttur mutant illud in Dat. Sing. in æ, ut, haattur, *modus*, hætte: maattur, *vires*, mætte: draattur, *tractio*, drætte, &c. Sic Spoonn, *Coclear*, spæne. 6.

Quotquot Genitivum Sing. formant in urs, Dativum vel Nominativo Similem faciunt, ut, alldur/ galldur/ roodur/ hroodur; vel in e, ita tamen ut ante e inserant r, ut, alldre/ galldre/ roodre/ hroodre. Sagur habet seige/ sonur sine. 7.

Finita in geminum l vocales relictum l (vide Reg. 2. Gen.) præcedentes abjiciunt in Dativo & Ablativo singularibus & omnibus Plural. Numeri, ut, speigell, *speculum*, dat. & abl. Sing. speigle non speigele: Nom. Plur. speiglar, g. speigla, d. speiglum, ac. speigla, v. speiglar, ab. speiglum. Sic adall, *nobilitas*, adle: skutull, *missile telum*, skutle, skutlar, skutla, skutlum. Peingell, *Rex* Poëtice. Hæc imitantur desinentia in an, en & un, ut, drottenn, *dominus*, drottne/ drottnar drottna drottnum: himenn, *cælum*, himne, himnar himna himnum: morgun, *mane diei*, morgne, morgnar morgna morgnum: jotun, *gigas*, jotne, jotnar jotna jotnum. Sic gaman, *jocus*, gamne. 8.

De Accusativo.

Omnia Neutra hujus declinationis, ut & Masculina in d, l simplex, n, r monosyllabum, s & x Accusativum similem faciunt Nominativo, nom. Pad naut, acc. Pad naut. n. sa gud, ac. Pann gud. n. saa fugl, ac. Pann fugl. n: saa himen, ac. Pann himen. n. saa geir, ac. Pann geir. nom. saa aas, acc. Pann aas. n. saa lax, ac. Pann lax. *Reg.* 1.

Excipiuntur:

Masculina in aar, ær, oor & iir, quæ Accusativum cum Dativo unum & eundem habent, skiaa/ bæ/ sioo/ snioo/ Ty/ frey. Vide Regulam de formando Dativo casu quartam.

2. Masculina in geminum l finita, rejecto altero l formant Accusativum, ut, Eingell, *Angelus*, Eingel : Þeingill Þeingil, &c. Id quod Reg. 2. Genit. supra monuimus.

3. Disyllaba & Polysyllaba in ur, rejecto finali ur formant Accusativum, ut hestur in nom. hest acc. *Excipe* quæ urs in genit. habent, ut, alldur/ groodur/ roodur/ hroodur/ hæc enim Nominativi terminationem invariatam in Accus. retinent, nom. alldur/ acc. Þann alldur: n. groodur/ ac. itidem groodur. Sic Roodur & hroodur.

Hæc de tribus Singularis Numeri Casibus Obliquis, quibus variatio inesse deprehensa est, observanda notavimus. Cæterorum admodum facilis est formatio. Vocativus enim Nominativo ubique similis est, ut & Ablativus Dativo. Nunc igitur ad Nominativum Pluralem pedem promovemus.

De Nominativo Plurali.

Reg. 1. A Genitivo Singulari in s formatur Nominativus Pluralis in ar, ut, hestur hests hestar/ Þrestur Þrests Þrestar/ armur arms armar/ dagur dags dagar/ litill litils litlar/ himin himins himnar/ &c. Saungur facit saunguar in nom. Plur. à dat. Sing. saungue.

Excipiuntur:

1. Finita in dur/ quæ Nominativum Pluralem in er finiunt, ut, lydur lyds lyder/ sidur sids sider/ lidur lids lider. His adde, Gud guds guder/ hængur/ *piscis genus*, hænger/ gestur gests gester/ liaar liaas liaaer/ & Adjectiva in aar, ut, haar, *altus*, haaer/ smaar, *parvus*, smaaer/ de quibus infra.

2. Omnia in lur, ut, Dalur dals daler/ salur sals saler/ alur als aler/ valur vals valer/ halur hals haler/ hualur huals hualer/ bolur bols boler. Duo inserunt i ante er finale nom. Pl. hilur, *gurges*, hils hilier : bilur, *turbo* vel *tempestas repentina*, bils bilier.

2. A Genitivo Singulari in ar vel iar fit Nominativus Pluralis in er, ut, vidur vidar vider/ fundur fundar funder/ veggur veggiar vegger/ leggur leggiar legger/ bir biriar birer/ bær bæiar bæier. Excipe Grautur, cujus nominativus Plur. cum genit. Sing. planè coincidit grautar. A footur footar est fætur.

3. A genitivo Sing. in urs formatur nominativus Plur. in rar. Idque quia dativus Sing. desinit in re, ad quem etiam in formando nom. Plur. attendendum est: ut ab alldur alldurs in genit. & alldre in dat. fit alldrar in nom. Plur. Sic galldur galldurs/ galldre galldrar: akur akurs/ akre akrar. Excipe vetur & fingur quæ non per vetrar aut fingrar, sed vetur & fingur, hic ut in Singulari efferuntur. A Fader est Fedur, à Brooder Brædur.

Disyl-

Disyllaba in ar & er nominativum Pluralem formant in rar, ut, hamar hamrar/ kamar kamrar/ heller hellrar/ hirder hirdrar. 4.

Vocalis quæ in penultima dativi Singularis fuit, in nom. Pl. invariata retinetur, ut ab hætte hætter/ mætte mætter/ erne erner/ vende vender/ birne birner/ gellre gellter/ hirte hirter/ sine siner/ vine viner/ à fæte fætur. At à deige dagar in usu est. Atque hæc in Masculinis locum habent, nunc quæ de Neutris animadvertenda sunt, breviter indicabimus. 5.

Neutra habent nominativum Pluralem similem Singulari, ut raad, nom. Pl. Þaug raad: hliood/ Þaug hliood. 6.

Excipiuntur:

1. quæ a longum habent ante terminationem ng; quippe quod heic in dyphthongum au mutatur, ut, faang, *acquisitio*, item *sinus brachiorum*, faung in nom. Pl. Þaang, *alga*, Þaung.

2. quæ a breve habent ante quamlibet terminationem. Hæc enim id ipsum in ø breviss. mutant, ut, nafn nøfn/ land lønd/ &c.

De Genitivo Plurali.

Genitivus Pluralis formatur à Nominativo Plurali, mutando nominativi terminationes ar, er & ur in a, ut, hestar hesta/ alldrar alldra/ galldrar galldra/ saunguar saungua/ gester gesta/ viner vina/ bæjer bæja. A vollur fit vallna. *Reg.* 1.

Quoties geminum g vel ck præcedit nom. Plur. terminationem er, ante a finale gen. ponitur i, ut, vegger veggia/ legger leggia/ segger seggia/ becker beckia/ stecker steckia. Horum naturam sequuntur finita in eingur & ængur, ut, streingur streingia/ Þueingur Þueingia/ vængur vængia/ hængur hængia. Quibus adde ber, *bacca*: bed, *lectus*: egg, *ovum*: fen, *puteus*: gil, *fissura montis*: her, *exercitus*: kyn, *genus*: lif, *colustrum*: nef, *nasus*: sel, *mappalia*: skegg, *barba*: stef, *versus intercalaris*: rif, *costa*: sker, *saxum*: Þil, *sponda*. Item belgur & kueikur, *follis*, *elychnium*: hogg facit hoggua. Aliter se habent, quæ nominativum in ar terminant, ut, Reckar recka/ sockar socka/ stockar stocka. 2.

Vocalis penultimæ Syllabæ, quæ in genitivo Singulari fuit, in gen. Plurali resumitur, ut, haattar haatta/ lands landa/ vandar vanda/ footar foota/ &c. Exceptis broodurs brædra, & fedurs fedra. 3.

Quorum nominativus Plur. desinit in ur, ea r anteponunt terminationi genitivi a, ut, vetur vetra/ sedur sedra. Excipe fætur foota. 4.

De Dativo Plur.

Dativus Pluralis formatur à genitivo Plurali, mutando a finale in um, ut, Aalfa aalfum, laatra laatrum, beckia beckium, recka reckum, foota footum, *Reg.* 1.

saungua

saungua saungunum, haatta haattum, brædra brædrum, sona sonum, fedra fedrum.

2. Quæ habent a breve sive in ultima, sive penultima nominativi Singularis, mutant illud in o in dativo Plurali, ut, Askur oskum, dalur dolum, barn bornum, keralld kerolldum. quod si o fuerit in nominativo Singulari, heic non mutatur, quamvis in aliis Casibus mutetur, ut vollur vollum. Excipe ern ernum, biorn birnum.

De Accusativo Plurali.

Reg. 1. Omnia Neutra, ut in Singulari, ita in Plurali Num. Accusativum similem formant nominativo, ut, nom. Þaug raad, acc. Þaug raad. Sic nofn, kierolld, &c.

2. Accusativus Pluralis Masculinorum formatur à nominativo Plurali, rejecto r finali, ut ab hestar est hesta, ab himnar himna, ab alldrar alldra. Sic à daler dale, hvaler hvale, saler sale, veller velle, &c.

3. Quæ in ur faciunt nom. Plur. invariata manent in acc. Plur. ut, fingur, vetur, fætur, fedur, brædur.

Atque ita, Deo Benedicente, Tertiæ Declinationis difficultates, si non omnes, certe quam plurimas expedivimus. Nunc ut ad IV. Nominum declinationem tandem deveniamus, tempus monet.

QUARTA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Masculinorum & Fœmininorum in e, & Neutrorum in a breve; cujus genitivus in Masculinis & Neutris desinit in a, ut, Saa krabbe, Þess krabba: Þad auga, Þess auga. In Fœmininis in e, ut, Su bræde, Þeirrar bræde. Fœminina vero ut & Neutra hujus Declinationis, eandem cum nominativo terminationem obtinent in omnibus casibus Singularis Numeri, qui ideo solis Articulis vel Augmento finali dignoscuntur.

Paradigmata Quartæ Declinationis.

Parad. I. in e Masculin.

Sing.	Plur.
nom. Saa Krabbe.	n. Þeir Krabbar.
gen. Þess krabba.	g. Þeirra krabba.
dat. Þeim krabba.	d. Þeim krobbum.
acc. Þann krabba.	ac. Þaa krabba.
voc. Þu krabbe.	v. Þier krabbar.
abl. Af Þeim krabba.	ab. Af Þeim krobbum.

Sic declinantur:

Afe	*avus.*	asne	*asinus.*
ande	*spiritus.*	Bage	*damnum.*
andskote	*adversarius.*	bagge	*sarcina.*
ape	*simius.*	bane	*cædes.*
almuge	*vulgus.*	backe	*ripa.*

bakare	*pistor.*	kose	*domuncula.*
barke	*guttur.*	kodde	*pulvillus.*
bekre	*aries.*	kuse	*vitulus.*
bialke	*trabs.*	kulde	*frigus.*
bite	*bolus.*	kuarde	*ulna* mensura.
blome	*flosculus.*	Lampe	*lampas.*
boge	*arcus.*	lausnare	*redemptor.*
brite	*partitor.*	læknare	*medicus.*
breiskleike	*imbecillitas.*	linde	*lemniscus.*
brudgume	*sponsus.*	loge	*flamma.*
bruggare	*cerevisiarius.*	lunde	*avis species.*
brune	*æstus, ustio.*	Mage	*venter.*
buste	*muscarium setaceum.*	mose	*muscus.*
bure	*colonus.*	moskue	*plaga.*
Daare	*temerarius.*	Nagle	*clavus.*
daude	*mors.*	nable	*umbilicus.*
doomare	*judex.*	naunge	*proximus.*
Ende	*finis.*	naare	*femorum sinus.*
Faalke	*circus.*	nebbe	*nasus.*
fiande	*hostis.*	nioole	*flos angelicæ.*
fielage	*socius.*	Okle	*talus.*
flooe	*solum uliginosum,* seu *palustre.*	Penne	*calamus.*
		poke	*saccus.*
frame	*promotio.*	prakkare	*mendicus.*
fue	*putredo.*	puke	*spiritus malus.*
Galle	*vitium, navus.*	Racke	*vulpes.*
galge	*patibulum.*	ramballde	*rota campanæ.*
gallte	*porcus.*	raudmage	*pisculi species.*
gante	*scurra.*	raupare	*jactator.*
glugge	*fenestra.*	ræningie	*latro.*
granne	*vicinus.*	regnboge	*iris.*
Hage	*pascuum.*	riddare	*eques.*
hale	*cauda.*	rise	*gigas.*
hegre	*ardea.*	rope	*ructus.*
heile	*cerebrum.*	roskleike	*fortitudo.*
hite	*calor.*	runne	*saltus* Silv.
hirte	*singultus.*	Sioole	*rex.*
hnacke	*occiput.*	smale	*upilio.*
hooste	*tussis.*	soome	*honor.*
hraake	*sputum.*	skade	*damnum.*
Jonkiære	*juvenis.*	skrifare	*scriba.*
Kappe	*athleta.*	skuule	*Prop. Nom. viri.*
kiarleike	*charitas.*	skugge	*umbra.*
klese	*conclave.*	skioorleike	*celeritas.*
klifbere	*clitellum.*	skinduglekе	
klose	*fissura.*	sætleike	*dulcedo.*

spade

ſpade	*liguncula.*	vaſe	*funda.*
ſpooe	*avu ſpecies.*	ude	*imber.*
ſpore	*calcar.*	unge	*pullus.*
ſope	*hauſtus.*	vode	*periculum.*
ſtabbe	*acervus.*	vodve	*coxa.*
ſtedie	*incus.*	uxe	*bos caſtratus.*
ſtiake	*contus.*	Þare	*alga.*
Tappe	*ſtipamen.*	Þooſe	*dorſuale.*
tuinne	*filum lineum.*	Þverſare	*aſcia.*
Varme	*calor.*		

Singulariter

Parad. II. in e Fæminin. nom. Su Bræde. acc. Þaa bræde.
gen. Þeirrar bræde. voc. Þu bræde.
dat. Þeirre bræde. abl. Af Þeirre bræde.

Sic declinantur:

Agirne	*avaritia.*	Idne	*diligentia.*
Beidne	*petitio.*	Kiæte	*hilaritas.*
Elle	*ſenium.*	Leſte	*ſegnities.*
Fiolkinge	*artes magicæ.*	loſtaſeme	*libido.*
Geſtriſne	*hoſpitalitas.*	Millde	*clementia.*
giætne	*attentio.*	miskunſeme	*miſericordia.*
good girne	*benevolentia.*	Reide	*ira.*
hædne	*ludibrium.*	Snille	*elegantia.*
hæſe	*raucitas.*	ſyke	*morbus.*
hille	*favor.*	Tillaat ſeme	*indulgentia.*
hlidne	*obedientia.*	Þrætne	*contentio.*

	Sing.	*Plur.*
Parad. III. in a Neutrum.	nom. Þad Auga.	n. Þaug Augu.
	gen. Þeß auga.	g. Þeirra augna.
	dat. Þui auga.	d. Þeim augum.
	acc. Þad auga.	ac. Þaug augu.
	voc. Þu auga.	v. Þier augu.
	abl. Af Þui auga.	ab. Af Þeim augum.

Sic declinantur: Eyra, *auris*: eiſta, *teſticulus*: Hiarta, *cor*: Lunga, *pulmo*: Nyra, *ren*, &c.

Obſervationes in Quartam Declinationem.

Obſ. I. Nominativus Pluralis Maſculinorum quartæ Declinationis ſemper terminatur in ar, ut è præmiſſo Paradigmate liquet: Exceptis frænde, *cognatus*, frændur frænda frændum frændur, & fiande, *hoſtis*, fianda fiendum fiendur, &c.

II. A penult. nominat. Singul. heic ut in III. Declinatione mutatur in ø in dativo & ablativo Plur, ut, Krabbar krøbbum, aſnar øſnum. In Neutris etiam

etiam in nominativo & accuſativo, ut hiarta hiortu, in nom. & acc. Plur. & hiortum in dat. & abl. Unum Neutrum Monoſyllabum in a longum Tertiæ Declinationis eſt, ſtraa ſtraas in genit. Reliqua omnia Analogica ſunt.

Fœminina hujus Declinationis carent Plurali Numero: exceptis tribus øxe, mere & myre, quæ (forte quia antiquitus aliter terminabantur) in utroque numero juxta tertiam Declinationem variantur hunc in modum: III.

	Singulariter		
nom. Øxe.	Mere	Myre	
gen. axar.	merar	myrar	
dat. øxe.	mere	myre	
acc. øxe.	mere	myre	
voc. øxe.	mere	myre	
abl. øxe.	mere.	myre.	
	Pluraliter		
nom. Axer	Merar	Myrar	
gen. axa	mera	myra	
dat. øxum	merum	myrum	
acc. axer	merar	myrar	
voc. axer	merar	myrar	
abl. Af øxum.	merum.	myrum.	

Atque ita Declinationes Simplices abſolvimus, ſequuntur Compoſitæ.

CAP. III.

De Declinationibus Compoſitis, ſeu *Nominum Compoſitorum.*

Diximus ſupra unumquodque Nomen bifariam efferri & variari; vel abſque Articulo in fine affixo, quod in quatuor Superioribus Declinationibus jam demonſtratum dedimus; vel cum affixo in fine Articulo, quod nunc oſtenſum ibimus. Sunt igitur Compoſitorum Nominum totidem, quot ſimplicium, id eſt, QUATUOR Declinationes, quarum Genitivi Plurales communiter exeunt in nna, Dativi & Abl. Plur. in num. Vocativi autem in utroque numero omnem in fine reſpuunt Compoſitionem. *Cap.* 3.

PRIMA DECLINATIO COMP.

Eſt Nominum Fœmininorum in a exeuntium, exceptis Monoſyllabis in a

U longum

longum finitis, quæ ad sextum Singularem adjiciunt nn, ad genit. nnar, ad dat. & ablat. nne, ad acc. na. Ad nom. & acc. Plur. nar, ut Kuinnann/ kuinnunnar/ &c.

Paradigma Primæ Declinationis.

Singulariter	*Pluraliter*
nom. Kuinnann.	n. Kuinnurnar.
gen. kuinnunnar.	g. kuennanna.
dat. kuinnunne.	d. kuinnunum.
acc. kuinnuna.	ac. kuinnunar.
voc. kuinna.	v. kuinnur.
abl. Af kuinnunne.	ab. Af kuinnunum.

Sic declinantur: Askann oskunnar/ bidann bidunnar/ bissann bissunnar/ dingiann dingiunnar/ &c.

SECUNDA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Fœmininorum in b, d, f, g, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, y, & Monosyllaborum in a finitorum; quæ ad nominat. Singularis terminationem addunt enn, ad genit. ennar, ad dat. & ablat. enne, ad accusat. ena. Nominativum vero & accusativum Plurales, cum prima Declinatione habet communes in nar, ut Vombenn vambarennar/ &c.

Paradigma Secundæ Declinationis.

Sing.	*Plur.*
nom. Vombenn.	n. Vambernar.
gen. vambarennar.	g. vambanna.
dat. vombenne.	d. vombunum.
acc. vombena.	ac. vambernar.
voc. vomb.	v. vamber.
abl. Af vombenne.	ab. Af vombunum.

Sic declinantur: Naadenn naadarennar/ tofenn tafarennar/ borgenn borgarennar/ skaakenn skaakarennar/ saalenn saalarennar/ skommenn skammarennar/ baunenn baunarennar/ kloenn klooarennar/ greipenn greiparennar/ vorenn vorarennar/ droosenn droosarennar/ ambaattenn ambaattarennar/ trunenn truuarennar/ meyenn meyarennar/ aaenn aarennar/ &c.

TERTIA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Masculinorum & Neutrorum in d, l, n, r, s, y, & Neutrorum saltem in b, e, f, g, i, k, m, o, p, t, u finitorum, quæ ad nominativum Singularem Masculinorum adjiciunt in fine enn, Neutrorum ed, ad genit. utrorumque ens, ad dativ. & abl. Masc. num, Neut. nu, ad acc. Masc. enn, Neut. ed. Ad nom. Plur. Masc. ner, Neut. enn, acc. Masc. na, Neutrum enn ut in nom. ut, Gudenn gudsens/ bladed bladsens.

Para-

Paradigmata Tertiæ Declinationis.

I. Masculinum.

Sing.	*Plur.*
nom. Gudenn.	n. Gudener.
gen. gudsens.	g. gudanna.
dat. gudenum.	d. gudunom.
acc. gudenn.	ac. gudena.
voc. gud.	v. guder.
abl. Af gudenum.	ab. Af gudunom.

Sic declinantur : Fuglenn fuglsens/ hrafnenn hrafnsens/ hestuenn hestsens/ basenn baassenß/ laxenn laxsens/ &c.

II. Neutrum.

Sing.	*Plur.*
nom. Bladed.	n. Blødenn.
gen. bladsens.	g. bladanna.
dat. bladenu.	d. blødunum.
acc. bladed.	ac. blødenn.
voc. blad.	v. bløð.
abl. Af bladenn.	ab. Af blødunum.

Sic declinantur : Hiooled hioolsens/ beined beinsens/ haared haarsens/ glased glassens/ faxid faxsens/ lambed lambsins/ sædid sædißins/ hafid hafsens/ troged trogsens/ heyed heysens/ baked baksens/ kaamed kaamsens/ hrooed hroosens/ skipid skipsens/ spiooted spiootsens/ buued buusens/ &c.

QUARTA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Masculinorum & Fœmininorum in **e**, & Neutrorum in **a** breve. Quæ ad terminationem nominativi Sing. Masculini affigunt **nn**, Neutri **d**, ad genit. utriusque **ns**, ad dat. & abl. Masc. **num**, Neut. **nu**, ad acc. Masc. **nn**, Neut. **d**. Nominativus & accus. Plurales Masculinorum eadem cum Masculinis tertiæ Declinationis recipiunt in fine augmenta, **ner** & **na**. Neutra vero heic **n** affigunt fini. At fœminina hujus Declinationis idem recipiunt Augmentum cum Nominibus primæ Declinationis. Subjiciemus Singulorum Paradigma.

Paradigmata Quartæ Declinationis.

I. Masculin.

Sing.	*Plur.*
nom. Krabbenn.	n. Krabbarner.
gen. krabbans.	g. krabbanna.
dat. krabbanum.	d. krøbbunum.
acc. krabbann.	ac. krabbana.
voc. krabbe.	v. krabbar.
abl. Af krabbanum.	ab. Af krøbbunum.

Sic declinantur : Afenn afans/ andenn andans/ barkenn barkans/ daudenn daudans/ &c.

	Singulariter	
II. Fœminin.	nom. Brædenn.	acc. brædena.
	gen. brædennar.	voc. bræde.
	dat. brædenne.	abl. Af brædenne.

In Plurali non uſurpatur.

III. Neutrum.	*Sing.*	*Plur.*
	nom. Augad.	n. Augun.
	gen. augans.	g. augnanna.
	dat. auganu.	d. augſinum.
	acc. augad.	ac. augun.
	voc. auga.	v. augu.
	abl. Af auganu.	ab. Af augunum.

Sic declinantur: Eirad eyrans/ hiartad hiartans/ nyrad nyrans/ lungad lungans/ &c.

Atque hæc eſt variatio Affixarum in omnibus Nominum Declinationibus: quibus, cum de re aliqua in communi ſermo eſt, uti *Iſlandi* ſolent, ut ſupra dictum. Alias eodem plane modo, ac in ſuperioribus Declinationibus monitum eſt, voces declinantur: Id quod è jam datis paradigmatibus nequit non patere. quomodo autem augmenta illa finalia in ſingulis Declinationibus ſe habeant, ſubjecta exhibebit Tabella.

SCHEMA

Literarum affixarum, ſeu Augmentorum finalium in quatuor Nominum Declinationibus Declinatio.

Affigit ad terminationem

	I.	II.	III. Maſc.	III. Neut.	IV. Maſc.	IV. Neut.
Singulariter						
nom.	nn	enn	enn	ed	nn	d
gen.	nnar	ennar	ens	ens	ns	ns
dat. & abl.	nne	enne	num	nu	num	nu
acc.	na	ena	enn	ed	nn	d
Pluraliter						
nom.	nar		ner	enn	ner	n
gen.			nna	nna		
dat. & abl.			nu ante m finale communiter.			
acc.	nar		na	enn	na	n.

Fœminina hujus Declinationis idem recipiunt Augmentum cum Nominibus I. D.

CAP.

CAP. IV.

Cap. 4.

De motione Nominum Adjectivorum.

ADjectivorum terminationes sunt quatuor, l, n, r, s: ut, haall, *lubricus*: seinn, *tardus*: blydur, *blandus*: vys, *sapiens*.

In l finita trium sunt terminationum. In Masculino terminantur in geminum l, ut hvikull, *instabilis*, *fallax*, in fœminino in l simplex, ut hvikul, in Neutro in lt, ut hvikult. Duo Adjectiva in l, litell & mikell, *parvus* & *magnus*, formant Neutrum in d, lited, miked.

Finita in n itidem trium sunt terminationum. Nam in Masculino terminantur in geminum n, ut galenn, fynn, in Fœminino in n simplex, ut galen, fyn, in Neutro vel in d, ut disyllaba, galed, valed, broted, vel in t, ut Monosyllaba fynt, seynt, *&c.* Eynn, *unus*, ein in Fœminino, facit eitt in Neutro. Sic neyrn, *aliquis*, nein, neitt. At eingenn, (olim einge communiter) eingen, eckert. Excipe in gn communia, quæ dant Neutrum per nt, ut megn, *validus* & *valida*, megnt. Agiarn, *avarus*, agiern, agiarnt.

In r finita in duplici sunt differentia. Alia namque sunt disyllaba & polysyllaba in ur, eaque plurima, ut, blydur, *blandus*: goodur, *bonus*: feitur, *pinguis*: alia monosyllaba tam in ur, quam ar, er, ir, or, ur, truur, *fidus*: klaar, *clarus*: ber, *nudus*: skyr, *perspicuus*: stoor, *magnus*.

Disyllaba & Polysyllaba in ur, ut goodur, in Fœminino abjiciunt ur, ut good, in Neutro ad terminationem Fœminini adjiciunt t, ut godt. Sic blydur blyd blydt/ frydur fryd frydt/ feitur feit feitt/ *&c.*

Excipiuntur:

1. Habentia a breve ante terminationem gur, quæ in Masculino & Fœminino eandem obtinent terminationem, a penult. in ø mutato, sed in Neutro ad finem addunt t, ut, fagur fegur fagurt, *amœnus, na, num*: magur, *macer*, megur magurt: Horum naturam imitantur duo in pur, dapur, *extreme affectus*, døpur dapurt, apur, *atris*, øpur apurt. Item digur, *crassus* & *crassa*, digurt. Hagur, *artifex*, regulare est, høg hagt.

2. In ttur terminata Fœmininum habent simile Neutro, ut, rettur, *rectus*, rett rett: stuttur, *brevis*, stutt stutt: skiottur, *discolor*, skioott skioott: smelltur, *colliquatus*, smelltt smelltt, *&c.*

3. Polysyllaba in adur, abjecta terminatione Masculini ur, formant Fœmininum & Neutrum; sed inter Fœmininum & Neutrum hoc interest, quod in Fœminino tam penultimum quam antepenultimum a mutetur in ø vel u, in Neutro non mutetur, ut, blessadur, *benedictus*, blessød vel blessud blessad: alldradurølldrud alldrad: vopnadur vopnud vopnad. Ejusdem indolis est annar, *secundus*, ønnur annad.

Mono-

Monosyllaba in ar, or & ur, formant Fœmininum abjecto finali r. Neutrum vero additis ad Fœminini terminationem tt, ut, smaar, *parvus*, smaa smaatt: haar, *altus*, haa haatt: blaar, *flavus*, blaa blaatt: mioor, *tenuis*, mioo mioott: slioor, *hebes*, slioo sliott: trur, *fidus*, truu truutt. Excipe klaar & stoor communia, hann & hun klaar, Þad klaart: hann & hun stoor, Þad stoort.

Reliquá monosyllaba in r duarum sunt terminationum: ut, hann & hun skiær, Þad skiært: hann & hun dyr, Þad dyrt: hann & hun kyrr, Þad kyrt: hann & hun ber, Þad bert: hann & hun var, Þad vart. Excipe nyr, *novus*, ny nytt, & hlyr hly hlytt.

Notanda de Adjectivis.

I. Ubicunque a breve in masculinis fuerit, in fœmininis mutatur in o, ut halltur, *claudus*, hollt halltt/ bakadur bokod bakad/ gamall gomul gamalltt/ sniall sniøll snialltt.

Excipiuntur:

1. Si in penultima masculini non fuerit a, quod est in antepenultima non mutatur, ut digdarykur, *virtutibus instructus*, digdaryk digdarykt/ skiallegur, *disertus*, skialleg skiallegt.

2. Terminata in samur a antepenultimum non mutant, ut digdasamur, *virtutibus cumulatus*, digdasom digdasamt/ hefndarsamur, *ultionis avidus*, hefndarsom hefndarsamt.

3. Finita in enn a penult. non mutant, ut, galenn, *insanus*: valenn, *electus*: nakenn, *nudus*: vafenn, *implicatus*.

II. A longum præcedens terminationem ngur, mutatur in dyphthongum au in fœminino, ut, laangur, *longus*, laung langt/ straangur, *durus*, *asper*, straung straangt.

III. Omnia Adjectiva in omni genere bifariam terminantur, vel ut jam recensuimus; vel in e & a; in e masculina, in a fœminina & neutra. De his terminationibus formandis sequentes observandæ regulæ.

1. A Disyllabis & Polysyllabis in ur fit masculinum in e, mutata terminatione ur in e, ut à blydur fit blyde: fœmininum vero & neutrum, eâdem mutata in a, ut su & Þad blyda.

2. Quædam, exempto u. ad finem addunt e & a, ut, saa magre/ su & Þad magra à magur/ fagre fagra à fagur/ snotre snotra à snotur *velox*, dapre dapra à dapur/ digre digra à digur.

3. In ggur & ckur finita r finale in e & a mutant, & u præcedens in vau, ut, sa Þickue/ su & Þad Þickva à Þickur/ dockve & dockva à dockur. Glogguе & gloggua à gloggur.

4. Monosyllaba in aar, oor & ur fœmininis adjiciunt e & a terminales; ut ab hun smaa fit saa smaae/ suu vel Þad smaaa: ab hun haa fit saa haae/ suu vel Þad haaa: ab hun mioo fit saa miooe/ su vel Þad miooa: ab hun truu fit saa truue/ hun vel Þad trua. Sic à ny/ sa nye/ su vel Þad nya.

5. Reliqua

5. Reliqua Adjectiva in r, terminationi r, addunt e & a, ut à skiær/ saa skiære/ su & Pad skiara: à ber/ sa bere/ su & Pad bera: allur & annar uniformia sunt, neque hanc variationem suscipiunt.

6. Monosyllaba in ll & nn posterius l & n in e & a mutant, ut à sæll fit saa sæle/ su & Pad sæla: ab haall/ sa haale/ su & Pad haala.

7. Disyllaba vero & Polysyll. in ll & nn, præter hanc posterioris l & n mutationem in e vel a, etiam vocalem l & n finalia præcedentem abjiciunt, ut, gamle & gamla à gamall/ mikle & mikla à mikell/ litle & litla à litell.

Excipe desinentia in aall, æll & ull, ut, forsiall/ odæll/ svikull/ ab his enim fiunt: Forsiaale forsiaala/ odæle odæla/ suikule svikula. Antiqui tamen Pogle dixerunt, quod à Pegull, *taciturnus*. Eingenn uniforme est: neque enim eingne aut eingene dicimus.

8. Quæ consonantem aliam quam n ante n finale habent, sive monosyllaba sive disyllaba aut polysyllaba fuerint, saltem ad finem adjiciunt e & a, ut, ern, *annosus*, sa erne & su & Pad erna: agiarn, *avarus*, saa agiarne/ su & Pad agiarna.

9. E dyphthongo ei præcedente terminationem genn rejicitur i, in formando fœminino primæ, & masculino & neutro quartæ declinationis, ut à feigenn fit fegne fegna, *lætus*: à Pueigenn, *lotus*, Puegne Puegna, *&c.*

10. Adjectiva in s fini saltem adjiciunt e & a, ut, vyse & vysa à vys/ fuse & fusa à fus/ lioose & lioosa à lioos/ *&c.*

Hæc Adjectivorum in omni genere duplex terminatio, duplicem cujusvis generis producit Declinationem. Nam masculina in l, n, r, s finita Declinationem masculinorum Substantivorum ita finitorum, id est, tertiam Simplicium imitantur: In e vero quartam. Sic fœminina à variis masculinorum terminationibus varie formata, secundam Declin. Simplicium sequuntur; at omnia in a finita primam. Eadem neutrorum ratio est. Quotquot enim in t desinunt, juxta tertiæ Declinationis regulas flectuntur, cum talis neutrorum terminatio eò spectet. Cum vero in a formata fuerint, ea ad quartam pertinere terminatio indicat. Omnia vero Adjectiva, cum juxta quartam Declinationem inflectuntur, in Plur. in u desinunt, ibidemque invariata in omnibus generibus manent, ut è sequentibus Paradigmatis patebit. IV.

Adjectiva in secunda & tertia Declinatione absque Articulo variantur, ut goodur gods/ good goodrar/ godt godts/ in prima vero & quarta cum Articulo, ut saa goode Pess gooda/ sun goda Peirrar goodu/ Pad gooda Pess goda. Ita ut prior motio sit Adjectivis instar Compositæ Declinationis; posterior Simplicis. Exemplis Singula declarabimus. V.

Adjectivo-

Adjectiva Monosyllaba in ll.

Paradigma I.

Singulariter

nom.	Sæll	sæl	sælt
gen.	sæls	sællrar	sæls
dat. & abl.	sælum	sællre	sælu
acc.	sælann	sæla	sælt.

Pluraliter

nom.	Sæler	sælar	sæl
gen.		{sællra}	
dat. & abl.		{sælum}	
acc.	sæla	sælar	sæl.

Vel sic

Singulariter

nom.	Saa Sæle	Su Sæla	Þad Sæla
gen.	Þess sæla	Þeirrar sælu	Þess sæla
dat.	Þeim sæla	Þeirre sælu	Þui sæla
acc.	Þann sæla	Þaa sælu	Þad sæla
voc.	Þu sæle	Þaa sælu	Þad sæla
abl.	Af Þeim sæla	Þeirre sælu	Þui sæla.

Pluraliter

nom.	Þeir Sælu	Þær Sælu	Þaug sælu
gen.		{Þeirra sælu}	
dat. & abl.		{Þeim sælu}	
acc.	Þaa sælu	Þær sælu	Þaug sælu.
voc.		Þier sælu	

Sic declinantur: Haall haal haalt/ veill veil veilt/ heill heil heilt/ *&c.* Saa haale/ su haala/ Þad haala: veile veila: heile heila.

Disyllaba in ll.

Parad. II.

Singulariter

nom.	Gamall	Gomul	Gamallt
gen.	gamalls	gamallrar	gamalls
dat. & abl.	gomlum	gamallre	gomlu
acc.	gamlann	gamla	gamallt.

Pluraliter

nom.	Gamler	Gamlar	Gomul
gen.		{gamallra}	
dat. & abl.		{gomlum}	
acc.	gamla.	gamlar	gomul

Sic declinantur: Mikell, *magnus*: litill, *parvus*, &c.

Vel

Vel sic

Singulariter

nom. voc. Sa & Þu Gamle	Su Gamla	Þad	
gen. Þeß gamla	Þeirrar	Þeß	
dat. & abl. Þeim gamla	Þeirre } gomlu	Þui	} gamla.
acc. Þann gamla	Þaa	Þad	

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* Þeir Þær Þaug Gomlu/ *&c.*

Sic declinantur & reliqua in ll, ut, Vinsæll, *amicitia pollens*, saa vinsæle/ su & Þad vinsæla: rosull, *sternax*, rosule rosula: sannsogull, *verax*, sannsogule sannsogula: huikull, *inconstans*, *fallax*, huikule huikula: vydforull, *qui passim peregrinatur*: forsiaall, *prudens*: spurull, *avidus quærendi*: vndeforull, *faldus animi*.

Monosyllaba in nn. *Parad. III.*

Singulariter

nom. Vænn	væn	væne
gen. væns	vænnrar	væns
dat. & abl. vænum	vænnre	vænu
acc. vænann	væna	væne.

Pluraliter

nom. Væner	vænar	væn
gen.	vænnra	
dat. & abl.	vænum	
acc. væna	vænar	væn.

Vel sic

Singulariter

nom. voc. Sa & Þu Væne	Su væna	Þad	
gen. Þeß	Þeirrar	Þeß	
dat. & abl. Þeim } væna	Þeirre } vænu	Þui	} væna.
acc. Þann	Þaa	Þad	

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* Þeir Þær Þaug Vænu.

Sic declinantur: Beinn, *rectus*: grænn, *viridis*: hreinn, *purus*: kiann, *calidus*: seinn, *tardus*: fiin, *bonus*: sic Einn/ eine eina.

Disyllaba in nn. *Parad. IV.*

Singulariter

nom. Druckenn	Drucken	Drucked
gen. druckens	drucknrar	druckens
dat. & abl. drucknum	drucknre	drucknu
acc. druckenn	druckna	drucked.

Pluraliter

nom.	Druckner	Drucknar	Drucken
gen.		drucknra	
dat. & abl.		drucknum	
acc.	druckna	drucknar	drucken.

Vel ſic

Singulariter

nom. voc.	Sa & Þu	Druckne	Su	Druckna	Þad	druckna.
gen.	Þeß	druckna	Þeirrar	drucknu	Þeß	druckna.
dat. & abl.	Þeim	druckna	Þeirre	drucknu	Þui	druckna.
acc.	Þann	druckna	Þaa	drucknu	Þad	druckna.

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* Þeir Þær Þaug Drucknu, &c.

Sic declinantur: Barenn, *cæſus*: bogenn, *curvus*: valenn, *lectus*: galenn, *veſanus*: fredenn, *gelu peruſtus*: fuinn, *putrefactus*: luenn, *feſſus*, &c. Item Agiarn agiorn agiarnt/ & ſa agiarne ſu agiarna Þad agiarna. Sic frammgiarn/ deilugiarn/ &c.

Notandum etiam quod finita in eigenn/ i penultimum ſubtrahunt, cum in quarta Declinatione formantur, ut feigenn fegne/ sleigenn slegne.

Parad. V. *Monoſyllaba in aar.*

Singulariter

nom.	Haar	Haa	Haatt
gen.	haas	haarrar	haas
dat. & abl.	haaum	haarre	haau
acc.	haaann	haaa	haatt.

Pluraliter

nom.	Haaer	Haaar	Haa
gen.		haarra	
dat. & abl.		haaum	
acc.	haaa	haaar	haa.

Vel ſic

Singulariter

nom. voc.	Sa & Þu	Haae	Su	Haaa	Þad	haaa
gen.	Þeß	haaa	Þeirrar	haau	Þeß	haaa
dat. & abl.	Þeim	haaa	Þeirre	haau	Þui	haaa
acc.	Þann	haaa	Þaa	haau	Þad	haaa

Pluraliter

nom. gen. acc. *&c.* Þeir Þær Þaug Haau, &c.

Sic declinantur: Mioor mioo miooett/ truur truu truutt/ &c.

Parad. VI. *Monoſyllaba reliqua in r.*

Singulariter

nom. Skiær skiær skiært

gen.

gen. skiærs	skiærrar	skiærs
dat. & abl. skiærum	skiærre	skiæru
acc. skiærann	skiæra	skiært.

Pluraliter

nom. skiærer	skiærar	skiær
gen. / dat. & abl.	skiærra / skiærum	
acc. skiæra	skiærar	skiær.

Vel sic

Singulariter

nom. voc. Sa & þu skiære Su skiæra þad

gen. þeß / dat. & abl. þeim / acc. þann } skiæra — þeirrar / þeirre / þaa } skiæru — þad / þeß / þui / þad } skiæra.

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* þeir þær þaug skiæru, &c.

Sic declinantur: Klaar/ ær/ stoor/ tyr/ dyr/ kyrr/ fær/ skyr/ kiær/ ber/ var/ id est, *clarus*, *demens*, *magnus*, *rarus*, *pretiosus*, *tranquillus*, *fortis*, *perspicuus*, *charus*, *nudus*, *cautus*.

Disyllaba in r. *Parad. VII.*

Singulariter

nom. Blydur	blyd	blydt
gen. blyds	blydrar	blydts
dat. & abl. blydum	blydre	blydu
acc. blydann	blyda	blydt.

Pluraliter

nom. blyder	blydar	blyd
gen. / dat. & abl.	blydra / blydum	
acc. blyda	blydar	blyd.

Vel sic

Singulariter

nom. voc. Sa & þu blyde Su blyda þad

gen. þeß / d. & ab. þeim / acc. þann } blyda — þeirrar / þeirre / þaa } blydu — þad / þeß / þui / þad } blyda

Pluraliter

nom. gen. dat. *&c.* þeir þær þaug blydu, &c.

Sic declinantur:

Agiætur	*Benignus.*	audur	*vacuus.*
alldradur	*senex.*	Braadur	*festinus.*
armur	*piger.*	bagur	*malevolus.*
argur	*idem.*	beiskur	*acerbus.*
aumur	*miser.*	blaudur	*fæmineus.*

blindur	*cæcus.*
biartur	*clarus.*
brattur	*arduus.*
breidur	*latus.*
blautur	*mollis.*
breittur	*mutatus, variatus.*
Dæstur	*anhelus, cursu consumptus.*
diarfur	*audax.*
daudur	*mortuus.*
dramblaatur	*superbus.*
digur	*crassus.*
dapur	*ægre affectus.*
dælskur	*qui magna sibi pollicetur ab aliquo.*
daufur	*surdus.*
dockur	*subniger.*
dimmur	*obscurus.*
duglegur	*valens.*
Einfalldur	*simplex.*
einraadur	*qui aliorum consilia respuit.*
Falskur	*astutus.*
falur	*venalis.*
fallegur	*pulcher.*
fatækur	*pauper.*
feitur	*pinguis.*
ferskeittur	*quadratus.*
feigur	*moribundus.*
flatur	*planus.*
fleigur	*volatilis.*
fliotur	*velox.*
følur	*pallidus.*
fimur	*alacer.*
frydur	*venustus.*
froodur	*eruditus.*
froomur	*probus.*
framur	*audaculus, nasutulus.*
fullur	*plenus.*
Galladur	*vitiosus.*
gelldur	*castratus.*
gløggur	*attentus.*
greidur	*celer.*
gilldur	*æquivalens.*
grettur	*homo rugosæ frontis.*
grādugur	*esuriens.*
giæddur	*ornatus, donatus.*
gryttur [lur	*lapidibus obsitus.*
gleimskuful=	*obliviosus.*
grimmur	*ferox.*
gulur	*fulvus, buxeus.*
Hardradur	*durus.*
hamingiusa=	*fortunatus.*
halltur [mur	*claudus.*
hæfur	*aptus.*
hagur	*artifex.*
hættur	*periculosus.*
hærdur	*canus.*
himneskur	*cœlestis.*
hirndur	*cornutus.*
helviskur	*infernalis.*
heitur	*calidus.*
heidrykur	*serenus.*
heidyrdur	*sanctitatem præferens.*
heilagur	*sanctus.*
hoffmodugur	*fastuosus.*
holur	*cavus.*
hollur	*utilis, oportunus.*
hoskur	*eximius.*
hostugur	*præceps.*
hraklegur	*vitiosus.*
hreckiootur	*fallax.*
hræddur	*timidus.*
hriggur	*tristis.*
hrumur	*viribus confectus.*
hunskur	*sordidus.*
huatur	*Masculini sexus Epitheton.*
huomleidur	*ingratus.*
Illur [gur	*malus.*
Kallmannle=	*virilis.*
kalldur	*frigidus.*
kirlatur	*modestus.*
klookur	*callidus.*
klunnalegur	*crassus, inconcinnus.*
kollottur	*qui caret cornibus.*
koruglegur	*purus.*
kramur	*mollis, colliquatus.*
kringloottur	*rotundus.*
kuenskur kuennelskur	} *mulierosus, effæminatus.*
Latur	*piger.*

lagur

lagur	*humilis.*
langur	*longus.*
langsamur	*tardus, lentus.*
listugur	*hilaris, facetus.*
linur	*humanus, humilis.*
leidur	*res cujus satietas est.*
litelatur	*humilis.*
liettur	*levis.*
loslegur	*laudabilis.*
lostugur	*pronus.*
Maadur	*obliteratus.*
mattugur	*potens.*
margur	*multus.*
markadur	*signatus.*
mæddur	*defatigatus.*
mettur	*satur.*
meinlegur	*incommodus.*
Nadugur	*gratiosus.*
naumur	*parcus.*
nydlegur	*abjectus.*
noturlegur	*pannis obsitus.*
Oærlegur	*improbus.*
odur	*insanus, celer.*
øflugur	*robustus.*
ørdugur	*arduus.*
øruggur	*viribus & diligentia pollens.*
Ramur	*robustus.*
rammur	*acerbus.*
raudur	*ruber.*
rakur	*humidus.*
ryfur	*liberalis.*
rykur	*dives.*
røskur	*fortis.*
rambiggilegur	*bene munitus.*
riettur	*rectus.*
Sannur, sannarlegur	*verus, indubitatus.*
saddur	*saturatus.*
sivalur	*teres.*
sætur	*dulcis.*
siukur	*ægre habens.*
skeifur	*valgus.*
skiallegur	*disertus, distinctus.*
skøruglegur	*serius.*
skemdur	*depravatus.*
slakur	*remissus.*
slæmur	*malus.*
sliettur	*planus.*
slingur	*versutus.*
snotur	*alacer.*
snøggur	*celer.*
snaudur	*vacuus.*
sødulbakadur	*qui dorso curvato & velut adunco est* : dicitur de equis.
stefnlegur	*modestus.*
sterkur	*fortis.*
stifur, stifarlegur	*validus.*
stiggur	*qui se capi non patitur.*
stødugur	*stabilis.*
stolltur	*superbus, elegans.*
stråkoottur	*nequitiosus.*
straangur	*rigidus, rigorosus.*
streittur	*arduus, rebellis.*
strydur	*intensus.*
stuttur	*brevis.*
suangur	*esuriens.*
suartur	*niger.*
suanhvitur	*candidus instar cigni.*
suefnugur	*somnolentus.*
suinnur	*prudens, honestus;* item, *parcus, attentus ad rem.*
siergodur	*philautos.*
sierlegur	*sui sensus, singularis.*
Tamur	*assuetus.*
tidugur	*tempestivus.*
tyndur	*perditus.*
tolugur	*loquax, disertus.*
tomur	*vacuus.*
traudur	*invitus.*
Varordur	*prudens & parcus.*
valltur	*verborum vacillans, fallax.*
valennkunnur	*perspectæ fidei & integritatis homo.*
vanmegnugur	*imbecillis.*
veglegur, vegsamlegur	*insignis, gloriosus.*
veikur	*infirmus, languidus.*

vydur

vydur	*amplus.*	þægmælskur	*taciturnus.*
villtur	*errore captus.*	þægur	*gratus.*
vindur	*curvus.*	þickur	*crassus.*
vitur	*sapiens.*	þydur	*egelidus.*
vndarlegur	*mirus, alienus.*	þiettur	*densus.*
vngur	*juvenilis.*	þraungur	*angustus.*
vpphriggiadur	*qui est tumenti gibboso dorso, instar Elephanti.*	þrælslegur	*servilis.*
vondur	*malus.*	þreittur	*fessus.*
vopnadur	*armatus.*	þunnur	*tennis.*
ypparlegur	*præstans.*	þungur	*gravis.*

Paulo aliter quod sequitur:

Singulariter

nom.	Magur	mǫgur	magurt
gen.	magurs	magrar	magurs
dat. & abl.	mǫgrum	magre	mǫgru
acc.	magrann	magra	magurt.

Pluraliter

nom.	magrer	magrar	mǫgur
gen.	magra	magra	magra
dat. & abl.	mǫgrum	mǫgrum	mǫgrum
acc.	magra	magrar	mǫgur.

Et sic

Singulariter

nom.	Sa & þu Magre	su magra	þad
gen.	þess magra	þeirrar mǫgru	þess magra.
dat. & abl.	þeim magra	þeirre mǫgru	þui magra.
acc.	þann magra	þaa mǫgru	þad magra.

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* þeir þær þaug &c. mǫgru.

Sic declinantur: fagur fǫgur fagurt/ apur ǫpur apurt/ digur digur digurt.

Parad. VIII. in s.

Singulariter

nom.	Vys	vys	vyst
gen.	vys	vysrar	vyss
dat. & abl.	vysum	vysre	vysu
acc.	vysann	vysa	vyst.

Pluraliter

nom.	vyser	vysar	vys
gen.	vysra	vysra	vysra
dat. & abl.	vysum	vysum	vysum
acc.	vysa	vysar	vys.

Vel sic

Singulariter

nom. voc. Sa & Þu Vyſe	ſu vyſa	Þad	
gen. Þeß	Þeirrar	Þeß	
dat. & abl. Þeim } vyſa	Þeirre } vyſu	Þui	} vyſa.
acc. Þann	Þaa	Þad	

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. *&c.* Þeir Þær Þaug &c. vyſu.

Sic declinantur etiam Compoſita, ut hreckvis & prettviß *fallax*, *doloſus*: rettvyß, *juſtus*: fundvyß, *qui perdita facile invenit.* Item reliqua in s, ut, haas, *raucus*: laus, *ſolutus*, *liber*: lioos, *lucidus*, *clarus*: fuus, *libens*, &c.

Vocativum è quarta Declinatione Adjectiva deſumunt, ut Þu Blyde/ Þu fegne/ *&c.* VI.

Hoc præ Subſtantivis ſingulare habent Adjectiva, quod per gradus Comparationis pleraque variari poſſint. *Eſt autem Comparatio vel Regularis vel Irregularis.* VII.

Regularis eſt, quæ ab Adjectivo fœminino primæ Declinationis format Comparativum & Superlativum, illum, addito re, hunc, ſtur, ut ab haala fit haalare haalaſtur: ab huikula/ huikulare huikulaſtur: à beina/ beinare beinaſtur: à druckna/ drucknare drucknaſtur: à vara/ varare varaſtur: à trua/ truare truaſtur: à blyda/ blydare blydaſtur: à vyſa/ vyſare vyſaſtur.

Notandum tamen eſt, quod quædam Adjectiva, licet Regulariter ſua Natura comparantur, frequentius tamen Syncopaticas uſurpentur. Cujus generis in primis ſunt Monoſyllaba in n, & tam Monoſyllaba quam Diſyllaba in l, item omnia in gur finita, ut, Beinn beinnre & beinne beinſtur/ pro beinare beinaſtur: vænn vænnre vel vænne vænſtur/ pro vænare vænaſtur: Sic haall hallre vel haalle haalaſtur/ huikull huikullre vel huikulle/ ſuikull ſuikullre vel ſuikulle/ pro haalare/ ſuikulare/ huikulare. *Item* fallegur fallegre in Comp. skiallegur skiallegre/ pro fallegare skiallegare. Sed in l & gur in Comparativo ſaltem Syncopam admittunt. Ejuſdem indolis ſunt Mioor mioorre mioostur pro miooare miooaſtur: slioor slioorre sliooaſtur pro slioſſre/ *&c.*

Irregularis eſt, quæ in Comparativo & Superlativo radicalem Poſitivi vocalem amittit, ut, Stoor ſtærre ſtæſtur/ haar hærre hæſtur/ noogur nægre nægſtur/ gamall elldre/ lytill minne minſtur/ *&c.*

Paradigmata Comparationis Regularis.

Singulariter *Parad. I. in l.*

nom.	Haall vel haale/	Haalare vel haallre/	Haalaſtur vel haalaſte/
	haal vel haala/	haalare vel haallre/	haaluſt vel haalaſta/
	haalt vel haala/	haalara vel haalla/	haalaſt vel haalaſta/
gen.	haals vel haala/	haalara vel hallra/	haalaſts vel haalaſta/
	haallrar vel haalu/	haalare vel haallre/	haalaſtrar vel haaluſtu/
	haals vel haala/	haalara vel haallra/	haalaſts vel haalaſta/

dat.

dat.	haalum vel haala/	haalara vel haallra/	haaluſtum vel haalaſta/
& ab.	haallre vel haalu/	haalare vel haalle/	haalaſtre vel haaluſtu/
	haalu vel haala/	haalara vel haallra/	haaluſtu vel haalaſta/
	haalann vel haala/	haalara vel halla/	haalaſtann vel haalaſta/
acc.	haala vel halu/	haalare vel haallre/	haalaſta vel haaluſtu/
	haalltt vel haala/	haalara vel haallra/	haalaſt vel haalaſta.
	haale/	haalare vel haallre/	haalaſte/
voc.	haala/	haalare vel haallre/	haalaſta/
	haala/	halaara vel haallra/	haalaſta.

Pluraliter

nom.	Haaler	vel haalu,	Haalare vel haallre,	Haalaſter	vel haaluſtu.
	haalar			haalaſtar	
	haal			haaluſt	
gen.	haallra			haalaſtra	
d. ab.	haalum			haaluſtum	
	haala			haalaſta	
acc.	haal			haalaſtar	
	haal			haal	
voc.	haalu			haaluſtu	

Sic comparantur: Sæll vel ſæle/ ſælare vel ſælle/ ſælaſtur vel ſælaſte: hvikull vel hvikulle/ hvikulare vel hvikulle/ hvikulaſtur vel hvikulaſte: ſuikull vel ſuikule/ ſuikulare vel ſuikulle/ ſuikulaſtur vel ſuiknlaſte. Sic Monoſyllaba in n: Beinn vel beine/ beinare vel beinne/ beinaſtur beinaſte/ vel beinſtur beinſte: vænn vel væne/ vænare vel vænne/ vænaſtur vænaſte/ vel vænſtur vænſte/ &c. Hæc enim tam in Comparativo, quam Superlativo Syncopam admittunt.

Parad. II. in n Diſſyllabum.

Singulariter

Parad. II. nom.	Druckenn	vel druckne/	Drucknare/	Drucknaſtur	vel drucknaſte/
	drucken	druckne/	drucknare/	drucknuſt	drucknaſta/
	drucked	druckna/	drucknara/	drucknaſt	drucknaſta/
	druckens	druckna		drucknaſts	drucknaſta/
gen.	drucknrar	drucknu		drucknaſtrar	drucknuſtu/
	druckens	druckna		drucknaſts	drucknaſta/
	drucknum	druckna	drucknara	drucknuſtom	drucknaſta/
d. ab.	drucknre	drucknu	drucknare	drucknaſtre	drucknuſtu/
	drucknu	druckna	drucknara	drucknuſtu	drucknaſta/
	druckennn	druckna		drucknaſtann	drucknaſta/
acc.	druckna	drucknu		drucknaſta	drucknuſtu/
	drucked	druckna		drucknaſt	drucknaſta.
voc.	druckne		drucknare	drucknaſte	
	druckna		drucknare	drucknaſta	
	druckna		drucknara	drucknaſta.	

Plu-

Pluraliter

nom.	Drucknir			Drucknaſter		
	drucknar			drucknaſtar		
	drucken			drucknuſt		
gen.	drucknra			drucknaſtra		
d. ab.	drucknum	vel	drucknu, Drucknare/	drucknuſtum	vel	drucknuſtu.
	druckna			drucknaſta		
acc.	drucknar			drucknaſtar		
	drucken			drucknuſt		
voc.	drucknu			drucknuſtu		

Sic Comparantur Bogenn vel bogne/ bognare/ bognaſtur vel bognaſte: valenn vel valde/ valdare/ valdaſtur vel valdaſte: galenn vel galde/ galdare/ galdaſtur vel galdaſte: licet hæc duo & ſimilia in alen anomaliam quandam præ ſe ferant, fredenn vel fredne/ frednare/ frednaſtur vel frednaſte: fuenn vel fune/ funare/ funaſtur vel funaſte/ &c. Item feigenn vel fegne/ fegnare/ fegnaſtur vel fegnaſte/ &c.

Parad. III. in r Monoſyllab.

Singulariter *Parad. III.*

nom.	Skiær		skiære	Skiærare vel	Skiæraſtur		skiæraſta/
	skiær		skiæra	skiærre	skiæruſt		skiæraſta/
	skiært		skiæra	skiærara vel	skiæraſt		skiæraſta/
gen.	skiærs		skiæra	skiærra	skiæraſts		skiæraſta/
	skiærrar		skiæru		skiæraſtrar		skiæruſtu/
	skiærs		skiæra	skiærara vel	skiæraſts		skiæraſta/
d. ab.	skiærum		skiæra	skiærra	skiæruſtum		skiæraſta/
	skiærre	vel	skiæru	skiærare vel	skiæraſtre	vel	skiæruſtu/
	skiæru		skiæra	skiærre	skiæruſtu		skiæraſta/
acc.	skiærann		skiæra	skiærara vel	skiæraſtann		skiæraſta/
	skiæra		skiæru	skiærra	skiæraſta		skiæruſtu/
	skiært		skiæra		skiæraſt		skiæraſta.
voc.	skiære				skiæraſte		
	skiæra			skiærare vel skiærre	skiæraſta		
	skiæra			skiærara vel skiærra	skiæraſta.		

Pluraliter

nom.	Skiærer			Skiæraſter		
	skiærar			skiæraſtar		
	skiær			skiæruſt		
gen.	skiærra			skiæraſtra		
d. ab.	skiærum	vel	skiæru, Skiærare vel skiærre,	skiæruſtum	vel	skiæruſtu.
acc.	skiæra			skiæraſta		
	skiærar			skiæraſtar		
	skiær			skiæruſt		
voc.	skiæru			skiæruſtu		

Sic comparantur reliqua Monoſyllaba in r, ut, Dyr vel dyre, dyrare vel dyrre, dyraſtur vel dyraſte, item dyrſtur vel dyrſte. Skyr vel skyre, skyrare vel skyrre, skyraſtur vel skyraſte, &c.

Parad. IV. in r Diſyllabum.

Parad. IV.

Singulariter

nom.	Blydur	vel	blyde	Blydare	Blydaſtur	vel	blydaſte
	blyd		blyda		blyduſt		blydaſta
	blydt		blyda	blydara	blydaſt		blydaſta
gen.	blyds		blyda		blydaſts		blydaſta
	blydrar		blydu		blydaſtrar		blyduſtu
	blyds		blyda		blydaſts		blydaſta
d. ab.	blydum		blyda	blydara	blyduſtum		blydaſta
	blydre		blydu	blydare	blydaſtre		blyduſtu
	blydu		blyda	blydara	blyduſtu		blydaſta
acc.	blydann		blyda		blydaſtann		blydaſta
	blyda		blydu		blydaſta		blyduſtu
	blydt		blyda		blydaſt		blydaſta.
voc.	blyde		blydare		blydaſte		
	blyda				blydaſta		
	blyda		blydara		blydaſta.		

Pluraliter

nom.	Blyder	vel	blydu,	Blydare,	Blydaſter	vel	blyduſtu.
	blydar				blydaſtar		
	blyd				blyduſt		
gen.	blydra				blydaſtra		
d. ab.	blydum				blyduſtum		
	blyda				blydaſta		
acc.	blydar				blydaſtar		
	blyd				blyduſt		
voc.	blydu				blyduſtu		

Sic Comparantur Agiætur agiætare agiætaſtur/ armur armare armaſtur/ braadur braadare braadaſtur/ baagur baagare baagaſtur/ &c.

Paradigma V. in s.

Parad. V.

Singulariter

nom.	Vis	vel	viſe	viſare	viſaſtur	vel	viſaſte
	vis		viſa	viſare	viſuſt		viſaſta
	viſt		viſa	viſara	viſaſt		viſaſta
gen.	viß		viſa		viſaſts		viſaſta
	viſrar		viſu		viſaſtrar		viſuſtu
	viß		viſa		viſaſts		viſaſta
d. ab.	viſum		viſa	viſara	viſuſtum		viſaſta
	viſre		viſu	viſare	viſaſtre		viſuſtu

viſu

	viſu	viſa	viſara	viſuſtu	viſaſta
acc.	viſann	viſa		viſaſtann	viſaſta
	viſa	viſu		viſaſta	viſuſtu
	viſt	viſa		viſaſt	viſaſta.
voc.	viſe		viſare	viſaſte	
	viſa		viſare	viſaſta	
	viſa		viſara	viſaſta.	

Pluraliter

nom.	Viſer			Viſaſter	
	viſar			viſaſtar	
	vis			viſuſt	
gen.	viſra			viſaſtra	
d. ab.	viſum vel	viſu,	viſare,	viſuſtum vel	viſuſtu.
acc.	viſa			viſaſta	
	viſar			viſaſtar	
	vis			viſuſt	
voc.	viſu			viſuſtu	

Sic Comparantur Haas vel haaſe/ haaſare/ haaſaſtur vel haaſaſte: laus vel lauſe/ lauſare/ lauſaſtur vel lauſaſte: lioos vel liooſe/ liooſare/ liooſaſtur vel liooſaſte: fuus vel fuuſe/ fuuſare/ fuuſaſtur vel fuuſaſte/ &c.

IRREGULARITER Comparantur ſequentia.

1.	Mikell vel mikle/	Meire/	Meſtur vel meſte
	mikel vel mikla/	meire/	meſt vel meſta
	miked vel mikla/	meira/	meſt vel meſta/ &c.
2.	Litill vel litle/	Minne/	Minſtur vel minſte
	litil vel litla/	minne/	minſt vel minſta
	litid vel litla/	minna/	minſt vel minſta,&c
3.	Gamall vel gamle/	Elldre/	Ellſtur vel ellſte
	gomul vel gamla/	elldre/	ellſt vel ellſta
	gamalt vel gamla/	elldra/	ellſt vel ellſta/ &c.
4.	Goodur vel goode/	Betre/	Beſtur vel beſte
	good vel gooda/	betre/	beſt vel beſta
	gott vel goda/	betra/	beſt vel beſta/ &c.
5.	Illur	Verre/	Veſtur
	ill	verre/	veſt
	illt	verra/	veſt/ &c.
6.	Langur	Leingre/	Leingſtur
	laung	leingre/	leingſt
	langt	leingra/	leingſt/ &c.
7.	Þraungur	Þreingre vel Þraungvare/	Þreingſtur vel Þraungvaſtur
	Þraung	Þreingre vel Þraungvare/	Þreingſt vel Þraunguſt
	Þraungt	Þreingra vel Þraungvara/	Þreingſt vel Þraungvaſt/ &c.
8.	Laagur	Lægre/	Lægſtur
	laag	lægre/	lægſt
	lagt	lægra/	lægſt/ &c.

9.	Fagur	fegre	fegurſtur
	fogur	fegre	fegurſt
	fagurt	fegra	fegurſt/ &c.
10.	Magur	megre	megurſtur
	mogur	megre	megurſt
	magurt	megra	megurſt/ &c.
11.	Stoor	ſtærre	ſtærſtur
	ſtoor	ſtærre	ſtærſt
	ſtoort	ſtærra	ſtærſt/ &c.
12.	Haar	hærre	hæſtur
	haa	hærre	hæſt
	haatt	hærra	hæſt/ &c.
13.	Smaar	ſmærre	ſmæſtur
	ſmaa	ſmærre	ſmæſt
	ſmaatt	ſmærra	ſmæſt
Sic	Ungur	ingre	ingſtur
	ſtuttur	ſtyttre	ſtyttſtur/ &c.

14. His adde quæ vel r vel n anteponunt terminationibus Comparativi, & Superlativi, ut, Vitur vitrare vitraſtur/ ſtiggur ſtiggnare ſtiggnaſtur/ dapur draprare drapaſtur/ & ſi quæ ſunt alia, ab amuſſi Analogorum declinantia, quæ rectius uſus docebit.

Deficiunt ſequentia Poſitivo.

1.	Effre	Effstur	*Superior*	*Supremus*
	effre	effst	*ſuperior*	*ſuprema*
	effra	effst	*ſuperius*	*ſupremum.*
2.	Nedre	Nedſtur	*Inferior*	*Infimus*
	nedre	nedſt	*inferior*	*infima*
	nedra	nedſt	*inferius*	*infimum.*
3.	Ytre	Ytſtur	*Exterior*	*Extremus*
	ytre	ytſt	*exterior*	*extrema*
	ytra	ytſt	*exterius*	*extremum.*
4.	Innre	Inſtur	*Interior*	*Intimus*
	innre	inſt	*interior*	*intima*
	ínnra	innſt	*interius*	*intimum.*
5.	Sydre	Sydſtur	*Poſterior*	*Poſtremus*
	ſydre	ſydſt	*poſterior*	*poſtrema*
	ſydra	ſydſt	*poſterius*	*poſtremum.*
	vel ſydare	vel ſydaſtur, &c.		

Comparativo & Superlativo in Maſculino & Fæminino Singul. deficit

Margur			*Multus*
morg			*multa*
margt	fleyra	fleſt	*multum, plus, plurimum.*

Non

Non Comparantur.

Alldradur/ ſinnadur/ audur/ daudur/ &c. quæ uſus & Lexicorum diligens lectio rectius docebunt.

Cap. V.

Cap. 5.

De Heteroclytis ſeu Anomalis, item *Defectivis.*

Heteroclyta Declinatione ſunt, I. quæ partim juxta tertiam, partim primam Declinationem variantur, ut:

			Singulariter		
nom. voc.	Fader	Broder	Footur	Vetur	Fingur
gen.	fodurs	broodurs	footar	vetrar	fingurs
dat. & ab.	fodur	broodur	fæte	vetre	fingre
acc.	fodur	broodur	foot	vetur	fingur.
			Pluraliter		
nom. voc.	Feder	Brædur	Fætur	Vetur	Fingur
gen.	fedra	brædra	foota	vetra	fingra
dat. & ab.	fedrum	brædrum	footum	vetrum	fingrum
acc.	fedur	brædur	fætur	vetur	fingur.

Hæc enim in ſingulari in tertia Declinatione, licet non ſine quadam anomalia, flectuntur; At in Plurali, primæ Declinationis genium ſequuntur, cujus proprium eſt, nom. & acc. Plur. in ur formare, ut kuinnur.

II. Quæ partim juxta ſecundam Nominum Declinationem, partim primam variantur, cujus cenſus ſunt omnia, quæ Obſervat. VIII. ad ſecundam Simpl. commemoravimus, quibus addatur tonn, *dens*, tennur in nom. Plur. & ſi quæ ſunt ejus generis alia.

Heteroclyta genere ſunt, I. quæ in diverſis numeris diverſis etiam generibus Declinantur, ut, Saa Goode in Singulari, Þaug giæde in Plur. Þad Einge, *pratum*, Þær eingiar.

II. Quæ in eodem etiam numero diverſa ſumunt genera ut Bullt, & ſu bulltan, Þeß bullts vel Þeirrar bullttunar. Saa Gaangur vel ſu gaanga/ Þaug gaung vel Þær gaungur/ &c.

Heteroclyta genere & Declinatione ſunt, quæ tam generibus, quam declinationibus diverſis variantur, ut Þad gaat/ Þær giætur/ &c.

Anomala ſunt, quæ in formandis quibuſdam caſibus à communi aliorum uſu & indole in ſolidum diſtant: qualia ſunt kloo & kloo/ quæ Nominativum & Accuſ. Pluralem non in er aut ar, ſicut Regularía, ſed in ær finiunt, klær/

klær/ flær. Sic taa tær/ &c. Sic à communi consuetudine multum abeunt sioor siooffar vel siaafar/ vel sæfar vel sioos/ & snioor sniooar vel snioos. Sed de his & similibus Lexica consulantur.

Defectiva sunt quæ vel numerorum aliquo vel casuum deficiunt.

Deficiunt Plurali

Masculina.

Astmur	*Amor.*	duun	*pluma.*
afftan	*vesper.*	daun	*odor.*
almuge	*populus.*	dunur	*fremitus.*
audur	*divitiæ.*	Einer	*juniperus.*
arffur	*hæreditas.*	fue	*putredo.*
agreiningur	*dissensio.*	frame	*promotio.*
adgangur	*accessus.*	filker	*rex.*
almenningur	*communitas.*	feingur	*res parta.*
adall	*nobilitas.*	fridur	*pax.*
Bane	*exitium.*	fognudur	*gaudium.*
blome	*flos.*	Glaumur	*lætitia.*
bioor	*cerevisia.*	graatur	*tristitia.*
blær	*aura.*	gramur	*rex.*
bakstur	*panificium.*	Hixte	*singultus.*
blundur	*somnus.*	hooste	*tussis.*
burdur	*portatio.*	hor	*mucor.*
Daude	*mors*, quanquam hoc etiam abl. seu dat. pluralem habet daudum.	hoor	*adulterium.*
		hilmer	*rex.*
		Jaffne	*herba lutea.*
doffe	*stupor.*	Varme	*calor*, &c.

His addantur desinentia in leikur/ skapur & adur/ ut, sannleikur/ straakskapur/ skilnadur. Et similia quæ solo usu & exercitio dignosci poterunt.

Fæminina.

Quæ aliquid virtutis vel vitii, vel aliquem animi affectum significant, ut, æra, *honos*: blyda, *blandities*: dyrfska, *audacia*: elska, *amor*: efftterlangan, *desiderium*: flærd, *versutia* : giæska, *benignitas* : ligd, *mendacium*: ræna, *ratio* : roo, *quies*: suinna, *probitas*, *prudentia* : sneipa, *ignominia*: vinatta, *amicitia*. Addantur quæ IV. Declinatione Simplicium ad Parad. II. recensuimus. Quibus & alia complura veniunt adnumeranda, ut, Aska, *cinis*: digurd, *crassities*: eysa, *favillæ igneæ*: fysa, *lana pratensis*: siæfa, *fortuna*: græska, *malignitas*: ileinging, *laborum tolerantia*: linkind, *commiseratio*: migla, *situs*: mioolk, *lac*: mær, *fæmina*: Þorfnun, *abstinentia*, &c.

Neutra.

Neutra.

Aaform	*Propositum.*
afl	*vires, robur.*
aat	*comestio.*
at	*maculatio.*
æde	*mores.*
Babb	*murmuratio inconcinna & vana.*
bar	*frons (dis.)*
bit	*morsus.*
bol	*adversitas.*
bolff	*maledictum.*
blak	*verber.*
blek	*atramentum.*
bloot	*maledictum.*
brak	*fremitus.*
briaal	*affectatio.*
Drabb	*gestus incuriosus & inconcinnus.*
dramb	*fastus.*
draap	*internecio.*
Eitur	*venenum.*
Farg	*pressura.*
faalm	*palpitatio.*
fargan	*vitæ institutio.*
fas	*conspectus.*
fie	*pecunia.*
forraad	*res quæ in promptu est.*
foolk	*populus.*
fum	*festinatio.*
Garn	*filum.*
gool	*ululatus.*
grioot	*lapides.*
Haad	*irrisio.*
hial	*vaniloquentia.*
hland	*lotium.*
hool	*commendatio.*
hrim	*uredo.*
hroop	*clamor.*
Inde	*delectatio.*
jafnræde	*æqualis.*
Kaal	*olus.*
kalk	*calx.*
kapp	*sedulitas.*
kiot	*caro.*
knabb	*frequens postulatio.*
knak	*murmur*, ut *avium.*
knef	*catarrus.*
knol	*cruciatus.*
Laad	*solum.*
laan	*fortuna.*
last	*vituperatio.*
lyse	*garum.*
linde	*animus, mens.*
lym	*gluten.*
lyf	*vita.*
lof	*laus.*
Mas	*garritus, superfluum quid.*
maas	*anhelorum respiratio.*
mallt	*Polenta, Byne.*
megn	*vires, potentia.*
my	*muscæ.*
miol	*far.*
miaalm	*felium vox.*
Priaal	*ornatus.*
Omak	*molestia.*
Ongl	*insomnia, patientium ejulatus.*
Ol	*cerevisia.*
Rabb	*garritus.*
raf	*erratio.*
ragl	*idem.*
raup	*jactantia.*
raus	*verborum prodigalitas.*
regn	*pluvia.*
rot	*deliquium animi.*
rit	*scriptio.*
rool	*evagatio.*
rugl	*nugæ.*
Sallt	*sal.*
saffn	*congregatio.*
spad	*jusculum.*
sod	*idem.*
smyde	*fabricatio.*
spie	*illusio.*
straff	*garritus.*
stry	*stria.*

striaal

ſtriaal	*rarum quid.*	Taal	*deceptio.*
ſkrum	*jactatio.*	tal	*numerus.*
ſkarn	*ſtercus.*	torff	*ceſpes.*
ſtym	*colluctatio.*	Vyngl	*vertigo.*
ſkin	*fulgor.*	vyn	*vinum.*
ſknalldur	*garritus.*	vit	*ſcientia, ratio.*
ſkrollt	*vagatio.*	Þamb	*extenſio.*
ſoot	*fuligo.*	Þaang	*alga.*
ſpott	*ludibrium.*	Þy	*famulitium.*

Numero Singulari deficiunt.

Maſculina.

Fedgar dicitur de patre & filio, & langfedgar, *majorum ſeries*, qui ſunt in linea recta deſcendente, mioolkar, *lactes*. Huc referantur Poëtica bragnar, itar, firdar, *&c.*

Fœminina.

Flauter, *lacticiniorum genus*, quod fit coacto lacte, & deinceps ventilato, aaer, *lac* quod ſegregato Butyro reliquum eſt: abriſter, *coluſtra*: herdar, *humeri*: byfur, *pedes*: eriur, *lites*: fretter, *rumores*: dyr, *fores*, *&c.*

Neutra.

Bid, *expectatio*, *mora*: grid, *induciæ*: grioon, *fruges*: læte, *geſtus*: tidinde, *rumores*: ſkipte, *diviſiones*: lif, *coagulum*: log, *leges*: ſuik, *inſidiæ*: ſuil, *lactes*: mok, *converſatio*: Jol, *Saturnalia*: ſol, *alga eſculenta*: ſpioll, *vitium*: ſpensl, *fibulæ*: laun, *præmia*: ſkop, *pudenda*: kior, *conditiones*: hoot, *geſtus*: not, *uſus*: ſkol, *vappa*: ſkil, *redditio*: viel, *fallacia*, *&c.*

Cap. 6.

CAP. VI.

De Genere, Specie, Figura, Numero & Caſu.

Genera ſunt Tria: Maſculinum, Fœmininum & Neutrum.

Maſculinum, ut Fader/ Fœmininum ut Moder/ Neutrum, ut Barn/ Jood.

Maſculina ſunt, Deſinentia in ur & e, ut heſtur & heile.

Fœminina, in a & ur ſeu or natura brevius, ceu Græca in *ος* Fœminina. Item an, un, gd, fd, rd, *&c.*

Neutra, quæ in t & r (urs in Genit.) exeunt, & pleraque Monoſyllaba. Sed de his omnibus conſulantur Dictionaria. Omnia enim & ſingula, quæ eò faciunt, præceptis comprehendere, nimis non tam longum quam arduum foret.

Regu-

Regulariter etiam omnia virorum & officiorum virilium nomina Masculina sunt, ut, **Hogne/ helge snorre/ asmundur ogmundur/ erlendur:** Sic **Logmadur/ sislumadur/ foovite/ logrettumadur/ prestur/ Paaffe/** &c.

Mulierum autem & muliebrium Offic. Fœminina, ut, **Gudrun/ Porgerdur/ ornÿ. Radskona/ vinnukona/ vestarkona/** &c.

Notandum tamen, quod dentur quædam Neutra, viros significantia, ut, **hrak/ gerpe/ hræ grey.** Inveniantur etiam, Neutra & Masculina, Fœminas denotantia, ut, **Vyf/ spracke/ suanne/ suarre.**

Masculini & Fœminini generis sunt, quæ communia vulgo appellant, **vor/ kiær/ fær/** &c.

Trium generum, adjectiva, quæ tribus gaudent terminationibus, ut **Lærdur lærd lærdt/** vulgo omnis generis.

Multa quoque sunt animantium nomina, in primis avium & piscium, quæ sub uno genere utrumque sexum comprehendunt; eoque nomine ab authoribus ἐπίκοινα vocantur: ut, **Hrafn/ loa/ Poskur/** *&c.*

Species est duplex.

Primitiva ut **Fader/ jord/ ged.**
Derivativa ut **Faderne/ jardan/ gedian.**

Patronymica sunt.

Quæ à patris, avi vel atavi nomine descendunt, ut **Doglingar/** à **dag: skiolldungar** à **skiolld/** *&c.*

Gentilia.

Quæ gentem denotant, ut **Gudingar,** corruptè **Gidingar** à **Gud: Dansker** à **Dan: Roomversker** & **Romveriar** à **Rom.** Sic **Pisker, Spansker, Færeysker, Gudureysker** ab **ey:** Item **Ensker, Eingelsker. Austveriar, Averiar, Austfirsker, Vaßdæler, Laxdæler, Ruumdæler, Naumdæler, Jamtar, Prændur,** *&c.*

Possessiva.

Quæ possessionem significant: Sed hæc apud Islandos non dantur. Nam loco possessivorum ponitur Genitivus cum nomine, ut **Grettißtak, Balldursbraa, Tyhreiste,** *&c.*

Denominativa.

Quæ rem denominant, ut **Drottenlegur** & **drottenleg** à **drotten, nadugur** & **naadug** à **naad, sinnadur** & **sinnud** à **sinne,** *&c.*

Diminutiva.

Quæ diminutionem sui primitivi significant. Eaque vel in **ull** desinunt, ut à **Bagge** per diminutionem fit **boggull.** Vel ad primitivum nomen addunt in fine **korn,** ut **bagge baggakorn, hey heykorn,** *&c.*

Verbalia.

Quæ à verbis descendunt, ut **Burdur, borur, bere, bære** à **ber: vog, vitt, vætt, vyg, vogun** à **veg,** *&c.*

Numeralia vel sunt *Cardinalia*

ut,
nom. **Eyrn eyn eitt, Tueir tuær tuo**

Z gen.

gen.	eyns	eynrar	eins.		tueggia	
dat.ab.	eynum	eynre	e,nu.		tueimur	
acc.	einn	eyna	eitt.	tuo	tuær	tuo.

Sic

nom.	Þryr	Þriar	Þriu.	Fiooreꝛ	fiooraꝛ	fieguꝛ
gen.		Þriggia			fiegra	
dat. abl.		Þremur			fioorum	
acc.	Þriaa	Þriaar	Þriu.	Fioora	fiooraꝛ	fieguꝛ.

Reliqua uſque ad centum ſunt indeclinabilia, ut, Fimm, ſex, ſio, aatta, nyu, tyu, elleſu, toolf, Þrettan, fioortan, &c. Tuttugu, Þriatyu, fiorutyu, fimmtyu, ſextyu, ſiotyu, attatyu, nyutyu, Tiutyu vel Hundrad, gen. hundrads, dat. hundrade, acc. hundrad, voc. hundrad, abl. hundrade: *Plur.* nom. hundrud, gen. hundrada, dat. & ab. hundrudum, acc. hundrud. Sic Compoſita tuo hundrud, tueggia hundrada, &c. Þriu hundrud, Þriggia hundrada, &c. Fiogur hundrud, fiegra hundrada, &c. Hic enim utrumque declinatur. At in reliquis ſaltem poſterius, cum prius ſua natura ſit Indeclinabile, ut fimm hundrud, fimm hundrada, &c. Sic ſex hundrud, ſio hundrud, aatta hundrud, nyu hundrud/ ſex hundrada, ſio hundrada, &c. Þuſund, gen. Þuſundar, dat. ab. Þuſund, acc. Þuſund: *Plur.* nom. Þuſunder, gen. Þuſunda, dat. Þuſundum, &c. Sic eyn Þuſund, eynrar Þuſundar, tuær Þuſunder, tueggia Þuſunda, &c. planè ut de hundrade dictum eſt.

Vel *ORDINALIA.*

ut Singulariter

nom.	Firſtuꝛ vel firſte	Firſt vel firſta	Firſt vel firſta
gen.	firſta	firſtraꝛ vel firſtu	firſta
d. ab.	firſtum vel firſta	firſtre vel firſtu	firſtu vel firſta
acc.	firſtann vel firſta	firſta vel firſtu	firſt vel firſta
voc.	firſte	firſta	firſta.

Pluraliter

nom. voc.	Firſter	vel firſtu	Firſtar	vel firſtu	Firſt	vel firſtu.
gen.			firſtra			
dat. abl.			firſtum			
acc.	firſta		firſtar		firſt	

Annaꝛ.

	Singulariter			*Pluraliter*		
nom.	Annaꝛ	Onnuꝛ	Annad	Adreꝛ	Adraꝛ	Onnuꝛ
gen.	annars	annaraꝛ	annars		annara	
d. ab.	odrum	annare	odru		odrum	
acc.	annann	adra	annad/	adra	adraꝛ	onnur.

Þridie.

	Singulariter			*Pluraliter*	
nom.	Þridie	Þridia	Þridia	nom.	Þridiu.
gen.	Þridia	Þridiu	Þridia	gen.	
d. ab.	Þridia	Þridiu	Þridia	d. ab.	
acc.	Þridia	Þridiu	Þridia	acc.	

Sic declinantur Fioorde, fimtte, ſiotte, ſiounde, aatunde, nyunde, tiunde, elleffte, toolffte, Þrettande, fioortande, fimtande, ſextande, &c. Item Tut-

tugaſte,

tugaste, Þritugaste, fertugaste, fimtugaste, sextugaste, siøtugaste, attatugaste, nytugaste, Hundradaste, &c.

Vel *MULTIPLICATIVA.*

ut Singulariter

nom.	Einfalldur vel eynfallde,	einfølld vel eynfallda,	einfallt vel eynfallda,
gen.	Eynfallds vel eynfallda,	einfalldrar vel einfolldu,	einfallds vel einfallda,
d. ab.	Einfolldum vel einfallda.	einfalldre vel einfolldu,	einfolldu vel einfallda,
acc.	Einfalldann vel einfallda,	einfallda vel einfolldu,	einfaldt vel einfallda,
voc.	Einfallde,	einfallda,	einfallda.

Pluraliter

n. v.	Einfallder		Einfalldar		Einfølld
gen.		vel einfoll-du,	einfalldra	vel einfoll-du,		vel ein-foll-du.
d.ab			einfolldum			
acc.	einfallda		einfalldar		einfolld	

Sic variantur Tuefalldur, Þrefalldur, Fiorfalldur, Fimmfalldur, sexfalldur, siofalldur, Hundradfalldur, &c.

Vel *DISTRIBUTIVA.*

nom. voc.	Einer	Tuenner	Þrenner	Ferner
gen.	einnra	tuennra	Þrennra	fernra
dat. abl.	eynum	tuennum	Þrennum	fernum
acc.	eina	tuenna	Þrenna	ferna.

Numerus

Duplex est, Singularis cum de uno agitur, ut Gud, *Deus*: Pluralis cum de pluribus, ut Guder, *Dii*. Pronomina tamen primæ & secundæ personæ etiam Dualem habent, ut mox patebit.

Casus

Ut apud Græcos, ita apud Islandos tantum quinque sunt; Nominativus, Genitivus, Dativus, Accusativus, Vocativus. Ablativus enim cum Dativo in utroque numero semper coincidit: quanquam nos Latinos secuti in Declinationibus Ablativum posuimus, ut loquendi consuetudinem apud nos ostenderemus. Sed & Vocativus idem est cum Nominativo, si Adjectiva excipias, quæ cujuscunque in Nominativo terminationis fuerint, Vocativum tamen semper faciunt in e, ut è præmissis Paradigmatibus constat: licet & hic cum Nominativo quartæ Declinationis conveniat.

Cap. 7.

CAP. VII.

De Pronomine.

PRonomina numero & ſignificatione Latinis ferè reſpondentia hæc ſunt:

		nom.	gen.	dat. ab.	acc.	voc.
Ego	*Singul.*	Eg	myn	mier	mig	caret.
	Dual.	Vid	ockar	ockur	ockur	
	Plural.	Vier vel vær	vorra	oß	oß.	
Tu	*Sing.*	Þu	Þyn	Þier	Þig	Þu
	Dual.	Þid	yckar	yckur	yckur	Þid
	Plur.	Þier	ydar	ydur	ydur	Þier.
Sui	*Sing.*	caret	ſyn	ſier	ſig	caret.
	Plur.		ſyn	ſier	ſig	
Ille	*Sing.*	Hann	hanns	honum	hann	caret.
		hun	hennar	henne	hana	
		Þad	Þeß	Þui	Þad	
	Plur.	Þeyr	Þeirra	Þeim	Þaa	
		Þær			Þær	
		Þaug			Þaug	
Iſte	*Sing.*	Hinn	hins	hinum	hinn	
		hin			hina	
		hitt vel hid			hitt vel hid	
	Plur.	Hiner	hinna	hinum	hina	caret.
		hinar			hinar	
		hin			hin.	
Ipſe	*Sing.*	Siaalfur	ſialfs	ſialfum	ſialfann	
		ſiaalf	ſialfrar	ſialfre	ſialfa	
		ſialft	ſialfs	ſialfu	ſialft	
	Plur.	Sialfer	ſialfra	ſialfum	ſialfer	
		ſialfar			ſialfar	
		ſialf			ſialf.	

Sa, ſu, Þad, *hic*, *hæc*, *hoc*, vel *is*, *ea*, *id* ſuperius declinatum heic ſcientes prætermittimus.

		nom.	gen.	dat.ab.	acc.
Quis	*Sing.*	Huer	huers	huorium	huorn
		huor	huorrar	huorre	huoria
		huort	huers	huoriu	huert
	Plur.	Huorier	huorra	huorium	huoria
		huoriar			huoriar
		huor			huor.

A Pro-

A Pronominibus primæ & ſecundæ Perſonæ formantur Adjectiva pronominalia :

A Genit. Singul. **Myn** *formatur*

	nom. voc.	gen.	dat. ab.	acc.	
Sing.	**Minn**	**myns**	**mynum**	**minn**	*Meus.*
	myn	**minnar**	**minne**	**myna**	
	mitt	**myns**	**mynu**	**mitt**	
Plur.	**Miner**			**myna**	
	mynar	**minna**	**mynum**	**mynar**	
	myn			**myn.**	

A Genit. Dual. **Ockar** *fit,*

Hic & hæc **Ockar** & hoc **ockart/** *noſter* de duobus, aliàs vix declinabile.

A Plur. **Vorra** *deſcendit*

	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	
Sing.	**Vor**	**vors**	**vorum**	**vorn**	*Noſter.*
	vor	**vorrar**	**vorre**	**vora**	
	vort	**vors**	**voru**	**vort**	
Plur.	**Vorer**			**vora**	
	vorar	**vorra**	**vorum**	**vorar**	
	vor			**vor.**	

A Genitivo Singul. **Þyn** *derivatur*

Sing.	**Þinn**	**Þyns**	**Þynum**	**Þinn**	*Tuus.*
	Þyn	**Þinnar**	**Þinne**	**Þyna**	
	Þitt	**Þyns**	**Þynu**	**Þitt**	
Plur.	**Þyner**			**Þyna**	
	Þynar	**Þinna**	**Þynum**	**Þynar**	
	Þyn			**Þyn.**	

A Duali **Yckar**

Sing.	**Yckar**	**Yckars**	**Yckrum**	**Yckarn**	*Veſter* de duobus.
	yckar	**yckrar.**	**yckare**	**yckra**	
	yckart	**yckars**	**yckru**	**yckart**	
Plur.	**Yckrer**			**yckra**	
	yckar	**yckara**	**yckrum**	**yckar**	
	yckar			**yckar.**	

A Plurali **Ydar**

Sing.	**Ydar**	**ydars**	**ydur**	**ydarn**	*Veſter.*
	ydar	**ydrar**	**ydare**	**ydra**	
	ydart	**ydars**	**ydru**	**ydart**	
Plur.	**Ydrer**			**ydra**	
	ydrar	**ydara**	**ydrum**	**ydrar**	
	ydur			**ydar.**	

Magna etiam Compoſitorum Pronominum Copia eſt, è quorum numero ſunt :

Saa enn/ ſu en/ qui *relativum*, vel **ſaa er/ ſu er/ Þad er. Hver er** vel

vel hver ed/ huor er vel huor ed/ hvad er vel hvad ed. Item Sa sem/ su sem/ Þad sem declinantur ut Saa/ su/ Þad/ particula postposita immota manente. Aliquando ex utraque particula Componuntur: ut hann sem er/ hun sem er/ Þad sem er. Sic hver sem er vel ed/ huor sem er vel ed/ huad sem er vel ed/ sic saa sem er/ hinn sem er/ &c. Horum naturam sequuntur huor hellst/ *ecquis*, huor sem hellst/ *quicunque*: in his enim saltem Pronomen movetur, particula manente.

Aliter vero se habent huereyrn/ *unusquisque*, & hvortueggie/ *uterque*, in his enim utrumque variatur: ut,

Huereyrn

	Singulariter		
nom.	Huereyrn	huoreyn	huorteytt
gen.	huerseyns	huorrareytnar	huorseyns
dat. ab.	huoriumeynum	huorreeyrne	huoriueynu
acc.	huorneyrn	huoriaeyna	huorteytt/
	Pluraliter		
nom.	Huoriereyner	huoriareynar	huoreyn
gen.	huorraeynna	Junctim ut divisim supra.	

Huortueggie

	Singulariter		
nom.	Huortueggie	huortueggia	huortueggia
gen.	huorstueggia	huorrartueggiu	huorstueggia
dat. ab.	huorumtueggium	huorretueggiu	huorutueggiu
acc.	huorntueggia	huorutueggiu	huorttueggia/
	Pluraliter		
nom.	Huorertueggiu	huorutueggiu	huorutneggiu
gen.		huorutueggia	
dat. ab.		huorutueggium	
acc.	huorutueggiu	huorutueggiu	huorutueggiu.

Nonnunquam nomina in Compositione præponuntur Pronominibus, ut Einhuor/ *aliquis*, eytthuort/ *aliquid*, & annarhuer/ *alteruter*, annadhuort/ *alterutrum*: declinantur conjuncta, ut, superius disjuncta.

Ipsa etiam Pronomina inter se quandoque componuntur, ut Eg Sialffur/ myn sialffs/ *ego ipse*, *mei ipsius*, Þu sialfur/ *tu ipse*, Þyn sialfs/ *tui ipsius*, hann sialfur/ hans sialffs/ *ille ipse* &c. Sic sinn huor/ syn huor/ sitt huort/ *diversus*, syns huers/ sinnar huorrar/ synum huers/ &c.

Non declinantur:

Huers kyns vel huers konar	*Cujusmodi*
Þeß kyns vel Þeß konar	*Ejusmodi.*

Þesse, *Hicce.*

	Singulariter		
nom.	Þesse	Þesse	Þetta
gen.	Þeß/ Þessa	Þessarar	Þeß/ Þessa
dat. ab.	Þeim	Þeirre	Þui
acc.	Þann	Þaa	Þad.

Plu-

Pluraliter

nom.	þesser	þessar	þesse
gen.		þessara	
dat. ab.		þessum	
acc.	þessa	þessar	þesse.

Singulariter

nom.	Nockur	nockur	nockurt
gen.	nockurs	nockrar	nockurs
dat. ab.	nockrum	nockre	nockru
acc.	nockurn	nockra	nockurt.

Pluraliter

nom.	Nockrer	nockrar	nockur
gen.		nockra	
dat.ab.		nockrum	
acc.	nockra	nockrar	nockur.

Nockur, *Quidam*.

CAP. VIII

Cap. 8.

De Verbo

VErbum est duplex, Personale, ut **eg elska/ þu elskar/ hann elskar**: Et Impersonale, ut **þad vinnst/ þad teckst/** *&c.*

Verbis accidunt, Genus, Species, Figura, Numerus, Persona, Modus, Tempus, Conjugatio.

Genera Personalium sunt IV. Activum, ut **eg dæme/** *judico*; Passivum, ut **eg dæmest/** *judicor*; Neutrum, ut **eg grat/** *ploro*, **sef/** *dormio*; Deponens, ut **eg andast/** *morior*, **asnast/** *serviliter laboro*, **aulast/ staulast/** *&c.*

Alia verborum sunt Primitivæ speciei, ut **eg nyt/ bryt**: alia Derivatæ, ut **eg nytka/ brotna.**

Alia Simplicis figuræ **eg eyk/ vyk**; alia Compositæ, ut **eg videyk/ hiaa-vyk.**

Numerus triplex est, Singularis ut **eg elska/** Dualis ut **vid elskum/** Pluralis ut **vær elskum.** Dualis autem à Plurali solo pronomine distinguitur.

Personæ tres: **eg elska/ þu elskar/ hann elskar.**

Modi quatuor: Indicativus, ut **eg elska**: Imperativus, ut **elska þu**: Conjunctivus, ut **ad eg elske**: Infinitivus, **ad elska.**

Temporum alia peculiarem habent formam; alia circumscriptam.

Peculiarem habent formam Præsens & Præteritum Indicativi, Præsens Imperativi, Præsens & Præteritum Imperfectum Conjunctivi, Præsens Infinitivi, Participium præsens Activum & Participium præteritum Passivum.

Circum-

Circumſcribuntur reliqua omnia omnium modorum tempora, idque præcipue per ſequentia verba Anomala: **Eg er**, *ſum*, **eg hefe** (quod verbum quanquam habendi ſignificationem obtinet, ut **eg hef bookena**, id eſt, *habeo librum*; In verborum tamen modis & temporibus circumſcribendis quoties adhibetur, nihil aliud, quam Præteriti temporis circumſtantiam deſignat) **eg vil**, *volo*; **eg aa**, *debeo, incumbit mihi*; **eg maa**, *licet mihi*: Item duo defectiva **eg skal** & **eg mun**, quæ ſola nihil ſignificant; ſed in conſtructione cum aliis verbis futuri temporis adjacentiam indicant, efficiuntque orationis ſtructuram non abſimilem illi, quam habet Græcorum μέλλω, ut **eg skal giora** vel **eg mun giora**/ *faciam* vel *facturus ſum*, cum ipſa verba, ſine eorum ope, futuro tempori denotando inidonea ſint. Horum igitur anomalas inflexiones præmittendas cenſuimus, cum ſequentibus Verborum Analogorum conjugationibus neceſſario inſerviant.

Conjugatio Verbi **Eg er** *vel* **em**.

Indicativus Præſens.

Sing.	**Eg er**	**Þu ert**	**Hann er**
Pl.& Dual.	**Vier, vid erum,**	**Þier, Þid erud,**	**Þeir eru.**

Perfectus.

Sing.	**Eg var**	**Þu varſt**	**hann var**
Pl.& Dual.	**vier, vid vorum,**	**Þier, Þid vorud,**	**Þeir voru.**

Imperativus Præſens.

Sing.	**Vere eg,**	**ver Þu** (per Syncopen **vertu**)	**vere hann**
Dual.Plur.	**verum vid, vier,**	**vere Þid, Þier,**	**vere Þeyr.**

Conjunctivus Præſens.

Sing.	**Ad eg Sie**	**ad Þu ſiert,**	**ad hann ſie**
Dual.Plur.	**ad vid, vier ſieum,**	**ad Þid Þier ſieud,**	**ad Þeir ſieu.**

Imperfectus.

Sing.	**Ad eg være**	**Þu værer**	**hann være**
Dual.Plur.	**vid, vier værum**	**Þid, Þier værud,**	**Þeir være.**

Infinitivus Præſens **Ad vera.**

Participium Præſens **Verande.**

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	**Eg Verd**, *fio*,	**Þu verdur,**	**Hann verdur**
Dual.Plur.	**vid, vier verdum,**	**Þid, Þier verdid,**	**Þeir verda.**

Præteritus.

Sing.	**Eg vard**	**Þu vardſt**	**hann vard**
Dual.Plur.	**vid, vier vrdum,**	**Þid Þier vrdud,**	**Þeir vrdu.**

Imperativus Præſens.

Sing.	**Verde eg**	**verder Þu**	**verde hann.**
Dual.Plur.	**verdum, vid, vier,**	**verde Þid, Þier,**	**verde Þeir.**

Conjunctivus Præſens.

Sing.	**Ad eg verde**	**ad Þu verder**	**ad hann verde**
Dual.Plur	**ad vid, vier verdum,**	**ad Þid, Þier verded,**	**ad Þeir verde.**

Imper-

Imperfectus.

Sing.	Ad eg yrde	Þu yrder	hann yrde
Dual.Plur.	vier, vid yrdum,	Þier Þid yrdud,	Þeir yrde.

Infinitivus Præsens Ad Verda.

Participium Præteritum Vordenn.

Conjugatio Verbi Eg Heffe.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Heffe	Þu heffur	hann heffur
Dual.Plur.	vier vid hoffum,	Þier Þid haffed,	Þeir haffa.

Perfectus.

Sing.	Eg haffde	Þu hafder	hann haffde
Dual.Plur.	vier, vid hofdum,	Þier, Þid hofdud,	Þeir hoffdu.

Imperativus Præsens.

Sing.	Haffe eg	haf Þu, vel hafdu cont.	hafe hann
Dual.Plur.	hofum vid, vier,	hafe Þid, Þier,	hafe Þeir.

Conjunctivus Præsens.

Sing.	Ad eg hafe	ad Þu hafer	ad hann haffe
Dual.Plur.	ad vid, vier hofum,	ad Þid, Þier hafed,	ad Þeir haffe.

Imperfectus.

Sing.	Jeg hefde	Þu hefder	hann hefde
Dual.Plur.	vier, vid hefdum,	Þier Þid hefdud,	Þeir hefde.

Infinitivus Præsens Ad hafa.

Participium Præsens Hafande.

Passivæ vocis solum Participium præteritum Haffdur in usu est.

Conjugatio Verbi Eg Vil.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Vil	Þu villt	hann vill
Dual.Plur.	vier, vid vilium,	Þier, Þid vilied,	Þeir vilia.

Præteritus.

Sing.	Eg villde	Þu villder	hann villde
Dual.Plur.	vier vid villdum,	Þier Þid villdud,	Þeir villdu.

Imperativo caret.

Conjunctivus Præsens.

Sing.	Ad eg vilie	ad Þu vilier	ad hann vilie
Dual.Plur.	ad vid, vier vilium,	ad Þid Þier vilied,	ad Þeir vilie.

Imperfectus.

Sing.	Eg Villde	Þu villder	hann villde
Dual.Plur.	vier, vid villdum,	Þier, Þid villdud,	Þeir villde.

Infinitivus Præsens Ad Vilia.

Participium Præsens Viliande.

Conjugatio Verbi Eg Maa.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Maa	Þu maatt	hann maa
Dual. Plur.	vier, vid meigum,	Þier, Þid meigid,	Þeir meiga.

Præteritus.

S.	Eg maatte	Þu maatter	hann maatte
d. pl.	vier, vid mattum,	Þier Þid mattud,	Þeir maattu.

Imperativo caret.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg meige	Þu meiger	hann meige
d. pl.	ad vier, vid meigum,	Þier Þid meiged,	Þeir meige.

Imperfectus.

S.	Eg mætte	Þu mætter	hann mætte
d. pl.	vier mættum,	Þier mættud,	Þeir mætte.

Infinitivus Præsens Ad Meiga.

Participium Præsens Meigande.

Conjugatio Verbi Eg Aa.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Aa	Þu aatt	hann aa
Dual. Plur.	vier vid eigum,	Þier Þid eiged,	Þeir eiga.

Præteritus.

S.	Eg aaatte	Þu aatter	hann aatte
d. pl.	vier vid aattum,	Þier Þid attud,	Þeir aattu.

Imperativus præsens.

S.	Eige eg	eig Þu vel eigdu,	eige hann
d. pl.	eigum vier, vid,	eige Þier Þid,	eige Þeyr.

Conjunctivus præsens.

S.	Ad eg eige	Þu eiger	hann eige
d. pl.	ad vier eigum,	Þier, Þid eigid,	Þeir eige.

Imperfectus.

S.	Eg ætte	Þu ætter	hann ætte
d. pl.	vier, vid ættum,	Þier Þid ættud,	Þeir ætte.

Infinitivus præsens Ad eiga.

Participium præsens eigande.

Conjugatio Verbi Eg Skal.

Indicativus præsens.

Sing.	Eg Skal	Þu skallt	hann skal
Dual. Plur.	vier, vid skulum,	Þier Þid skulud,	Þeir skulu.

Conjunctivi præsens vel futurum.

S.	Ad eg skule	ad Þu skuler	ad hann skule
d. pl.	ad vier, vid skulum,	Þier Þid skuled,	Þeir skule.

Imper-

Imperfectum.

Sing.	Eg skillde	Þu skillder	Hann skillde
Dual.Plur.	vier, vid skilldum,	Þier Þid skilldud,	Þeir skillde.

Conjugatio Verbi Eg Mun.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Mun	Þu muntt	Hann mun
Dual.Plur.	vier, vid munum,	Þier, Þid munud,	Þeir munu:

Conjunctivi Præsens.

Sing.	Ad eg mune	Þu muner	Hann mune
Dual.Plur.	vier, vid munum,	Þier Þid muned,	Þeir mune.

Imperfectum.

Sing.	Eg munde	Þu munder	Hann munde
Dual.Plur.	vier, vid mundum,	Þier Þid mundud,	Þeir mundu.

Infinitivus futurus Ad Mune.

His non immerito accenſeri poſſet Eg ætla, *deſtino*, *certum mihi eſt*, quo ad exprimendam futuri temporis circumſtantiam haud raro utimur, ut eg ætla ad giora Þad, *ego faciam vel facturus ſum hoc*, vel *certum mihi eſt hoc facere*. Sed hoc verbum juxta primam conjugationem Analogorum variatur, ut non ſit opus ejus motionem ſigillatim tradere. Sunt & aliæ temporum deſcriptiones, quibus enumerandis non ſuperſedemus.

Exempli cauſa has Poëticas Præteriti Periphraſes apponere libuit:

Eg Nam/	Þu namſt/	Hann nam	Giora, id eſt, *feci*, *&c*.
eg Ried/	Þu riedſt/	Hann ried	
eg Vann/	Þu vanſt/	Hann vann	

Et hæc eſt officioſa illa Anomalorum cohors ad famulandum reliquis verbis nata. Nam IMPERFECTUM Indicativi circumſcribitur per Eg var, & vel Infinitivum ipſius verbi, ut in activa voce, Eg var ad elska; vel Participium paſſivum, ut in paſſiva, eg var elskadur. Sic eg var ad brenna/ eg var brendur: eg var ad ſnua/ eg var ſnuenn: eg var ad gefa/ eg var gefenn: eg var ad leſa/ eg var leſenn/ *&c*.

PLUSQUAMPERFECTUM per Eg haffde, & vel Participium paſſ. Neutrum, ut in activo; vel Maſculinum, ut in paſſivo, interjecta voce Vered: ut eg hafde elskad/ eg hafde vered elskadur: eg haffde brendt/ eg haffde vered brendur: eg haffde ſnued/ eg haffde vered ſnuenn: eg hafde gefed/ eg haffde vered gefenn: eg hafde leſed/ eg hafde vered leſenn.

FUTURUM ACTIVUM per unum verborum: eg skal/ mun/ maa/ vil/ aa/ ætla/ & infinitivum verbi, exempta particula, ad, ut, eg skal elska/ brenna/ ſnua/ gefa/ leſa/ *&c*. Paſſivum autem per eadem verba, prætereaque particulam verda, & Participium paſſivum, ut eg skal verda elskadur/ brendur/ ſnuuenn/ gefenn/ leſenn.

PERFECTUM & PLUSQUAMPERFECTUM. Conjunctivi circumscribuntur per verbum **Eg hefe** ejusdem modi & temporis, & Particip. pass. Neut. in Activa voce; Masculinum autem in passiva, semper inserta vocula **vered**, ut, **Eg haffe elskad/ brent/ snued/ gefed/ lesed**; **eg hafe vered elskadur brendur/ snuenn/ gefenn/ lesenn**: Sic **eg hefde elskad/ brent/** &c. Et **eg hefde vered elskadur/ brendur/** &c.

FUTURUM circumscribitur per Verbum **Eg skal** vel **mun** ejusdem modi & temporis, & vel Infinitivum præsentem, adempto pronomine, ut, **eg skule** vel **mune elska/ brenna/ snua/ gefa/ lesa**; vel Participium passivum, præposito **verda**, ut, **eg mune** vel **skule verda elskadur/ brendur/ snuuen/ gefenn/ lesenn**.

PRÆTERITUM Infinitivi per Infinitivum Verbi **eg hef** circumscribitur, & vel particip. pass. Neutrum, in Activa voce, ut **Ad hafa elskad/ brennt/ snued/ gefed/ lesed**; Vel particip. itidem passivum, sed Masculinum in voce passiva, inserta, suo more, vocula **vered**: ut **ad hafa vered elskadur, brendur, snuenn, gefenn, lesenn**.

FUTURUM tandem exprimitur beneficio horum verborum, **eg mun, eg skal, eg aa, eg maa**, assumpto, vel ipsius verbi Infinitivo & dempta Præpositione, ut in Activa voce, **ad mune** *vel* **skule elska, brenna, snua, gefa, lesa**; vel Participio passivo, vocula **verda** interposita; **ad mune verda elskadur, brendur, snuenn, lesenn, gefenn**, &c.

Præmonenda heic duo: I. Quorundam verborum hanc esse naturam, ut in præsenti & perfecto passivo non circumscriptis, diversam suscipiant significationem ab ea, quam in Activa voce habuerunt: ideoque & heic circumscribenda esse, ne mutetur significatio: Exemp. gr. **Eg elskast**, *vel* **vier elskustum** & **eg elskadest**, non tantum significat *me amari*; sed aliquid infert amplius, nimirum me ita ab aliquo *amari*, ut eum vicissim pari studio *amem*. Adeoque nova quædam significatio ex utraque voce conflata heic oriri videtur, eaque haud absimilis illi, quam *Medium* Græci appellant. Sed cum dico: **Eg er** *vel* **var elskadur**, id solum dico, quod Activæ vocis significatui passive correspondet, me videlicet *amari* & *amatum esse*. Simile judicium est de verbo **Eg kenne, & eg kennest**, &c.

II. In Interrogando postponi Verbis pronomina, ut **Elskar þu? Villttu? Skriffar þu?** &c.

CONJUGATIONES VERBORUM SUNT QUINQUE.

PRIMA CONJUGATIO

Est Verborum in *a* desinentium, quæ personas Singularis Numeri secundam & tertiam Indicativi præsentis Activi terminant in *ar*, ut **Eg elska, þu elskar, hann elskar**, *amo, amas, amat*.

Paradigma

Paradigma Primæ Conjugationis.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg elska	Þu elskar	hann elskar
Dual.Plur.	vier, vid elskum,	Þier Þid elsked,	Þeir elska.

Præteritum Imperfectum.

Sing.	Eg var ad elska	Þu varst ad elska	hann var ad elska
dual. plur.	vier, vid vorum ad elska,	Þier Þid vorud ad elska,	Þeir voru ad elska.

Præteritum perfectum.

S.	Eg elskade	Þu elskader	hann elskade
d. pl.	vier, vid elskudum,	Þier, Þid elskudud,	Þeir elskudu.

Circumscribitur per hefe, ut eg hefe elskad, Þu hefur elskad, han hefur elskad, vier hofum elskad, &c.

Præteritum plusquamperfectum.

S.	Eg hafde elskad	Þu hafder elskad	hann hafde elskad
d. pl.	vier, vid hofdum elskad,	Þier Þid hofdud elskad,	Þeir hofdu elskad.

Futurum.

S.	Eg skal elska	Þu skallt elska	hann skal elska
d. pl.	vier, vid skulum elska,	Þier Þid skulud elska,	Þeir skulu elska.

Sic eg mun elska, eg vil elska, eg aa ad elska, eg maa elska, eg atla ad elska, &c.

Imperativus Præsens.

S.	Elske eg	elska Þu, elskadu per Syncop.	elske hann
d. pl.	elskum vier, vid,	elske Þier Þid,	elske Þeir.

Futurum Imperativi cum Futuro Conjunctivi coincidit, nisi quod pronomen postponatur hoc modo:

S.	Elska skal eg	elska skalltu	elska skal hann
d. pl.	elska skulum vid, vier,	elska skulu Þid Þier,	elska skulu Þeir.

Sic Elska muntu, elska villtu, elska aattu, elska maattu, &c.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg elske	Þu elsker	hann elske
d. pl.	vier vid elskum,	Þier Þid elsked,	Þeir elske.

Imperfectum.

S.	Ad eg elskade	Þu elskader	hann elskade
d. pl.	ad vier vid elskudum,	Þier, Þid elskudud,	Þeir elskudu.

Perfectum.

S.	Ad eg hafe elskad	Þu hafer elskad	hann haffe elskad
d. pl.	ad vid, vier hofum elskad,	Þid, Þier hafed elskad,	Þeir hafe elskad.

Plusquamperfectum.

S.	Ad eg hefde elskad	Þu hefder elskad	hann hefde elskad
d. pl.	vier vid hefdum elskad,	Þier, Þid hefdud elskad,	Þeir hefde elskad.

Futurum.

S.	Ad eg skule elska	Þu skuler elska	hann skule elska
d. pl.	vier, vid skulum elska,	Þier, Þid skulud elska,	Þeir skule elska.

Sic Ad eg mune elska, ad eg eige vel meige elska, &c.

Infiniti-

Infinitivus.

Præsens, Ad elska.
Præteritum, Ad hafa elskad.
Futurum, Ad mune vel skule elska.

Participium.

Præsens, Elskande: Circumscript. Verande ad elska.

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg elskast	Þu elskast	hann elskast
Dual.Plur.	vier vid elskunst,	Þier Þid elskest,	Þeir elskast.

Sed in hac forma verbum eg elskast potius deponentalis significationis est, quam passivæ, dicimus enim, Þeir elskast, non pro eo, quod Latini, *amantur*; sed pro, *amant se invicem*, veluti supra monuimus. Nos tamen analogiam inflexionis ostendendam censuimus. Alias hoc tempus ita circumscribunt Islandi: Eg er elskadur/ Þu ert elskadur/ hann er elskadur/ vier vel vid erum elskader/ Þier vel Þid erud elskader/ Þeir eru elskader.

Imperfectum.

Sing.	Jeg var elskadur	Þu varst elskadur	hann var elskadur
Dual.Plur.	vier,vid vorum elskader,	Þier,Þid vorud elskader,	Þeir voru elskader.

Perfectum.

S.	Eg elskadest	Þu elskadest	hann elskadest
d. pl.	vier, vid elskudustum,	Þier Þid elskudust,	Þeir elskudust.

Sed & hoc tempus cum præsenti significatione concurrit. Rectius enim in passiva significatione dicimus;

S.	Eg hefe vered	Þu hefur vered	hann hefur vered	elskadur
d. pl.	vier,vid hofum vered,	Þier,Þid hafed vered,	Þeir hafa vered	elskader.

Plusquam perfectum.

	Singul.		*Dual. Plural.*	
1. Pers.	Eg haffde vered	elskadur	Vier vel vid hofdum vered	elskader.
2.	Þu hafder vered		Þier vel Þid hofdud vered	
3.	hann hafde vered		Þeir hoffdu vered	

Futurum.

	Sing.		*Dual. Plur.*	
1.	Eg mun verda	elskadur	vier vel vid munum verda	elskader.
2.	eg mune verda		Þier vel Þid munud verda	
3.	hann mun verda		Þeir munu verda	

Imperativus Præsens.

	Sing.		*Dual. Plur.*		
1.	vere vel sie eg	elskadur	verum vel sieum	Vid vel vier	elskader.
2.	vertu vel siettu		verde vel sieu	Þier vel Þid	
3.	vere vel sie hann		varde vel sieu	Þeir	

Futurum.

1.	Eg skall verda	elskadur	vier, vid skulum verda	elskader.
2.	Þu skalltt verda		Þier, Þid skulud verda	
3.	hann skal verda		Þeir skulu verda	

Con-

Conjunctivus Præsens.

Sing. **Ad eg elskest** **ad Þu elskest** **ad hann elskest**
Dual. Plur. **ad vier, vid elskustum, Þier, Þid elskest, Þeir elskest.**

Circumscribitur autem usitatius ita:

Sing.		*Dual. Plur.*	
1. **Ad eg sie**	**elskadur**	**vier** vel **vid sieum**	**elskadet.**
2. **ad Þu siert**		**Þier** vel **Þid sieud**	
3. **ad hann sie**		**Þeir sieu**	

Imperfectum.

Sing.		*Dual. Plur.*	
1. **Ad eg være**	**elskadur**	**vier** vel **vid værum**	**elskadet.**
2. **ad Þu værer**		**Þier** vel **Þid værud**	
3. **ad hann være**		**Þeir være**	

Perfectum.

Sing.		*Dual. Plur.*	
1. **Ad eg hafe vered**	**elskadur**	**vier** vel **vid hofum vered**	**elskadet.**
2. **ad Þu hafer vered**		**Þier** vel **Þid hafed vered**	
3. **ad hann hafe vered**		**Þeir hafe vered**	

Plusquam perfectum.

Sing.		*Dual. Plur.*	
1. **Ad eg hefde vered**	**elskadur**	**vier** vel **vid hefdum vered**	**elskadet.**
2. **ad Þu hefder vered**		**Þier** vel **Þid hefdud vered**	
3. **ad hann hefde vered**		**Þeir hefdu vered**	

Futurum.

Sing.			*Dual. Plur.*		
1. **Ad eg mune** vel **skule**	**verda**	**elskadur**	**vier** vel **vid munum** vel **skulum**	**verda**	**elskadet.**
2. **ad Þu muner** vel **skuler**			**Þier, Þid munud, skulud**		
3. **ad hann mune** vel **skule**			**Þeir mune** vel **skule**		

Infinitivus.

Præsens, **Ad elskast**: rectius **ad verda** vel **vera elskadur.**
Præteritus, **Ad hafa vered elskadur.**
Futurus, **Ad mune verda elskadur.**
Participium præteritum, **elskadur.**

Et hæc est inflexio Verborum primæ Conjugationis. Ad hunc modum conjugantur reliqua omnia in **a**, ut, **Eg Afla**, *lucror* vel *venor*, **Þu aflar, hann aflar, aflade** in præterito: **Eg baka**, *pinso*, **bakade**: **Eg dyrka**, *glorifico*, **dyrkade**: **Eg efa**, *dubito*; **efade**: **eg grunda**, *meditor*, **grundade**: **eg hugga**, *consolor*, **huggade**: **eg jaata**, *confiteor*, **jaatade**: **eg klaga**, *accuso*, **klagade**; **eg lofa**, *promitto*, *permitto*, *laudo*, **lofade**: **eg marka**, *signo* **markade**: **eg naga**, *rodo*, **nakade**: **eg offra**, *offero*, **offrade**: **eg prenta**, *typis excudo*, **eg prentade**: **eg rata**, *viam teneo*, item *incurro*, **ratade**: **eg syndga**, *pecco*, **syndgade**: **eg tala**, *loquor*, **talade**: **eg vitna**, *testor*, **vitnade**: **eg ykia**, *exaggero*, **ykiade**: **eg Þacka**, *gratias ago*, **Þackade**: **eg ætla**, *opinor*, **ætlade**, & infinita alia.

Regula

Regula de præteritis Verborum primæ Conjugationis.

Omnia Verba primæ Conjugationis formant Præteritum adjecta ad primam personam præsentis Indicativi syllaba de, ut eg elska in præsenti, in præterito eg elskade: eg hata, odi, eg hatade. Excipiuntur pauca, ut eg tapa tapte, eg skapa skoop vel skapte, eg geya eg goo, *&c.*

SECUNDA CONJUGATIO

Est Verborum in e desinentium, quæ Personas Singularis Numeri, secundam & tertiam Præsentis Indicativi Activi terminant in er, ut Eg Brenne, Þu brenner, hann brenner, *uro*, *uris*, *urit*.

Paradigma Secundæ Conjugationis.

Indicativus Præsens.

Sing. Eg Brenne · Þu brenner hann brenner
Dual.Plur. vid, vier brennum, Þid, Þier brenned, Þeir brenna.

Præteritum Imperfectum.

Circumsc. Eg var ad brenna, *&c.* ut in 1. Conj.

Præteritum perfectum.

Sing. Eg brende Þu brender hann brende
dual.plur. vid, vier brendum, Þid, Þier brendud, Þeir brendu.
Circumsc. per Hefe, ut eg hefe brent, Þu hefur brentt, *&c.*
Præteritum plusquam perfectum, Eg haffde brentt, *&c.*
Futurum, Eg skal brenna, *&c.* Sic eg mun brenna, eg vil brenna, eg aa ad brenna, *&c.* omnia ut in 1. Conj.

Imperativus Præsens.

S. Brenne eg brenn Þu, brendu, brenne hann
d. pl. brennum vid, vier, vær, brene Þid, Þier, brenne Þeir.
Futurum, brenna skal eg, skalltu, skal hann, *&c.*
Sic Brenna munttu, villtu, aattu, maattu, *&c.*

Conjunctivus Præsens.

S. Ad eg brenne Þu brenner hann brenne
d. pl. ad vid, vier brennum, Þid, Þier brenned, Þeir brenne.

Imperfectum.

S. Ad eg Brende Þu brender hann brende
d. pl. ad vier, vid brendum, Þier, Þid brendud, Þeir brendu.
Perfectum, Ad eg haffe brent, *&c.*
Plusquam perfectum, Ad eg hefde brent, *&c.*
Futurum, Ad eg skule vel mune, vel eige vel meige brenna, *&c.*
Infinitivus præsens, Ad brenna.
Præteritum, Ad haffa brentt.
Futurum, Ad mune vel skule brenna.
Participium præsens, brennande: Circumsc. verande ad brenna.

Vocis

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Brennest	Þu brennest	hann brennest
Dual.Plur.	vid, vier brennustum,	Þid Þier brennest,	Þeir brennast.

Circumsc. usit. Eg er brendur, vel verd brendur, &c.

Imperfectum Circumsc. Eg var brendur.

Perfectum.

Sing.	Eg brendest	Þu brendest	hann brendest
Dual.Plur.	vid, vier brendunst,	Þid Þier brendust,	Þeir brendust.

Usitatius ita Eg hefe vered brendur, &c.

Plusquamperfect. Circumsc. Eg hasfde vered brendur, &c.

Futurum Circumscript. Eg mun verda brendur, &c.

Imperativus Præsens.

S.	Brennest eg	brennest Þu	brennest hann
d. pl.	brennunst vid, vier,	brennist Þid, Þier,	brennist Þeir.

Usitat. Sie vel vere eg brendur, sie vel vere hann brendur, &c.

Futurum Circumsc. Eg skal verda brendur, &c.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg brennest	ad Þu brennest	ad hann brennest
d. pl.	ad vid, vier brennustum,	ad Þid Þier brennest,	ad Þeir brennest.

Circumsc. Ad eg sie vel verde brendur, &c.

Imperfectum Circumsc. Ad eg være brendur, &c. Vel sic,

S.	Ad eg brendest	ad Þu brendist	ad hann brendist
d. pl.	ad vid, vier brennustum,	ad Þid Þier brendust,	ad Þeir brendest.

Perfectum Circumsc. Ad eg hafe vered
Plusquamperfectum Circumsc. Ad eg hefde vered } brendur.
Futurum Circ. Ad eg mune vel skule vera

Infinitivus.

Præsens, Ad brennast, Circ. ad verda brendur.

Præteritum, Ad haffa verid
Futurum, Ad mune vel skule verda } brendur.

Participium præteritum, brendur.

Sic Conjugantur Eg Bende, *Vieo*, Þu bender, hann bender, bendte in præterito: eg deide, *occido*, deidde: eg eide, *absumo*, eidde: eg filge, *comitor*, filgde: eg gaae, *attendo* vel *animadverto*, gaade: eg hefne, *ulciscor*, heffnde: eg irkie, *carmen facio*, item *colo*, sc. *terram*, irkte: eg kaupe, *emo*, keipte: eg leife, *permitto*, leifde: eg mæle, *metior*, mællte: eg nefne, *nomino*, nefnde: eg olle, *in causa sum*, olle: eg pyne, *crucio*, pynde: eg ryke, *regno*, rykte: eg saae, *sero*, saade: eg tyne, *perdo*, tynde: eg veide, *venor*, veidde: eg yle, *ejulo*, ylde: eg æde, *furo*, ædde, *&c.*

Regulæ de præteritis Verborum Secundæ Conjugationis.

Verba omnia, quæ unam harum literarum a, b, d, f, g, l, m, n, r, (quas doctrinæ causâ Characteristicas nuncupamus) ante finale e habent, formant sua Præterita, interserendo, inter Characteristicam & e terminale, *Reg.* 1.

literam d, ut, eg gaae, *animadverto*, eg gaade in præt. saae, *sero*, saade: eg kembe, *pecto*, kembde: eg hlyde, *obedio*, hlydde: eg kiæfe, *suffoco*, kiæfde: eg leinge, *prolongo*, leingde: eg hæle, *commendo*, hælde: eg hremme, *unguibus rapio*, hremde: eg syne, *monstro*, synde: eg fære, *loco moveo*, færde.

Excipiuntur:

1. Si Characteristicam d aliæ præcedant consonæ, non interseritur d, sed t, ut, eg bende, *vieo*, *flecto*, aut *innuo*, eg bendte: eg ellde, *igni coquo*, eg elldte: eg gellde, *exseco*, eg gelldte: herde, *induro*, herdte. Hinc tamen excipe eg vende, *verto*, eg sende, *mitto*, quæ præteritum simile habent cum præsenti, eg vende *verti*, eg sende *misi*. Singularis formæ est eg hrinde, *pello*, eg hratt in præt. Þu hrattst/ hann hratt/ vier/ vid hrundum/ Þier/ Þid hrundud/ Þeir hrundu. Millde/ *mitigo*, facit eg milldade.

2. Geminum l, præcedens terminationem e, adsciscit t, ut, eg gille, *inauro*, gillte: eg helle, *fundo*, hellte: eg stille, *tempero*, stillte: eg spille, *corrumpo*, eg spillte, &c. Tria tamen inveni quæ Analogiam servant, eg hrelle, *mærorem affero*, hrellde: eg tolle, *hæreo*, tollde (eg trille, trillde). At eg olle simile præsenti facit præteritum olle.

3. Ad eundem modum formantur, quæ geminum n pro Characteristica sortita sunt, ut eg brynne, *adaquo*, bryntte: eg kinne, *notum facio*, kynntte, &c.

4. Quæ habent geminum r ante e finale, etiam in Præterito desinunt in te, eg fyrre, *privo*, *frustror*, fyrtte: eg sperre, *exporrigo*, eg spertte.

5. Nonnulla alia sed pauca, quæ suo modo formant præterita, ut, eg mæle, *metior*, eg mællte: eg stæle, *animum addo*, eg stællte: eg Þeige, *taceo*, eg Þagde: eg seige/ eg sagde/ *dico*: eg kuyde/ *ægre habeo*, eg kueid: eg kiore/ *eligo*, eg kiore: eg bale/ *vigeo*, facit balade: eg gale, *vociferor*, galade: eg haange, *pendeo*, duplex facit præteritum unum Analogum eg haangde; alterum anomalum sed usitatius eg hieck.

Reg. 2. Habentia k, p, s, t ante e finale in Indic. Præsenti, assumunt in Præt. literam Characteristicam t, ut, eg kueike, *accendo*, kueikte: eg gape, *hio*, eg gapte: eg lyse, *lucernam præfero*, eg lyste: eg reyte, *deglubo*, eg reytte. Hic tamen notabis, si vel t geminetur in præsenti ante e, vel etiam aliam consonam immediate præcedentem habeat, idem erit præteritum cum præsenti indicativo; ut, eg friette, *fama accepi*, in præt. eg friette: eg giste, *divertor*, giste: eg hellte, *claudum facio*, hellte: eg slette, *explano*, slette: eg sækie, *adfero*, facit eg sookte: eg heite quando significat *vocor* vel *voveo*, facit præter. eg hiet/ Þu hiest/ hann hiet; sed quando denotat *calefacio* Analogice formatur eg heytte.

Reg. 3. Desinentia in ye faciunt ude in præterito, eg hlye hlude/ knye knude/ eg rye rude: At Þreye facit Þreide vel Þraade: eg sockue/ *mergo*, facit sokte: eg œe eg aade.

TERTIA

TERTIA CONJUGATIO.

Eſt Verborum in i exeuntium quorum perſonæ ſingulares ſecunda & tertia præſentis Indicativi Activi deſinunt in ir, ut, eg ſny/ Þu ſnyr/ hann ſnyr/ *verto, vertis, vertit.*

Paradigma Tertiæ Conjugationis.

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Sny	Þu ſnyr	hann ſnyr
Dual.Plur.	vier, vid ſnuum,	Þier, Þid ſnued,	Þeir ſnua.

Imperfectum, Eg var ad ſnua, &c.

Perfectum.

S.	Eg Snere	Þu ſnerer	hann ſnere
d. pl.	vier vid ſnerum/	Þier Þid ſnerud/	Þeir ſneru.

Pluſquam perfectum, Eg haffde ſnued/ &c.
Futurum, Eg skal/ mun/ vil/ &c. ſnua.

Imperativus Præſens.

S.	Snue eg	Snu Þu/ ſnuudu/	Snuue hann
d. pl.	ſnuum vid/ vier/	ſnued Þid Þier/	ſnue Þeir.

Futurum, Snuua skalltu/ Snuua skal hann/ &c.

Conjunctivus Præſens.

S.	Ad eg ſnuue	ad Þu ſnuver	ad hann ſnuue
d. pl.	ad vid vier ſnuum/	ad Þid/ Þier ſnued/	ad Þeir ſnuue.

Imperfectum.

S.	Ad eg ſnere	Þu ſnerer	hann ſnere
d. pl.	ad vid/ vier ſnerum/	Þid Þier ſnerud/	Þeir ſnere.

Perfectum, Ad eg haffe ſnued/ &c.
Pluſquam perfectum, Ad eg hefde ſnued/ &c.
Futurum, Ad eg munde/ skillde ſnua/ &c.

Infinitivus.

Præſens, Ad Snua.
Præteritum, Ad haffa Snued.
Futurum, Ad mune Snuua.
Participium præſens, Snuande.

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Snyſt	Þu ſnyſt	hann ſnyſt
Dual. Plur.	vier vid ſnuuſtum/	Þier Þid ſnueſt/	Þeir ſnuuaſt.

Imperfectum, Eg var ſnuuen vel var ad ſnuaſt/
item Mier var ſnuved.

Perfectum.

S.	Eg ſnereſt	Þu ſnereſt	hann ſnereſt
d. pl.	vier vid ſneruſtum/	Þier Þid ſneruſt/	Þeir ſneruſt.

Pluſquam perfectum, Eg haffde ſnueſt vel vered ſnuvenn/ &c.

Futurum, Eg skall snuast, mun verda snuvenn, *&c.*

Imperativus Præsens.

Sing.		*Dual. & Plur.*	
1. Sie vel vere eg	Snuenn	Sieum vel verum vier	Snuuner.
2. siertu vel vertu		sieud vel vered Þid Þier	
3. sie vel vere hann		sie vel vere Þeir	

Futurum, Snuast skalltu, Þu skallt verda snuenn, *&c.*

Conjunctivus Præsens.

Sing.	Ad eg Snuuest	Þu snuuest	hann snuuest
Dual.Plur.	ad, vid, vier snuunst,	Þid Þier snuest,	Þeir snuest.

Imperfectum.

Sing.	Ad eg Snerest	Þu snerest	hann snerest
Dual.Plur.	ad vid vier snerunst,	Þid Þier snerust.	Þeir snerest.

Perfectum. Ad eg hafe vered snuvenn.

Plusquam perfectum, ad eg hefde vered snuenn.

Futurum, ad eg munde vel skillde verda snuenn.

Infinitivus.

Præsens, Ad Snuwast vel verda snuuenn Circ.

Præteritum, ad haffa vered snuuenn.

Futurum, ad mune verda snuenn.

Participium. Præteritum, Snuenn.

Sic Conjugantur Eg By/ Þu byr/ hann byr/ *&c.* bioo in præt. Eg fly/ *fugio*, fluude: eg ny/ *urgeo*, eg nere/ *&c.*

Regula de præteritis Verborum Tertiæ Conjugationis.

Verba hujus Conjugationis pauca sunt: præter illud, quod Paradigmatis loco positum est, hæc saltem occurrunt:

Eg	By/ *habito*,	In Præterito	bioo.
	Sy/ *quasso*,		dude.
	Fly/ *fugio*,		flude.
	Ny/ *urgeo*,		nere.
	Dey/ *morior*,		doo.
	Spy/ *vomo*,		spioo.

QUARTA CONJUGATIO

Est Verborum in b, d, f, g, k, l, m, n, p, t, desinentium, quorum personæ singulares secunda & tertia præsentis Indicativi Activi terminantur in ur, ut, eg hverb/ *evanesco*, Þu hverbur/ hann huerbur: eg bid/ *precor*, Þu bidur/ hann bidur: eg gef/ *dono*, Þu gefur/ hann gefur: eg ligg/ *cubo*, Þu liggur/ hann liggur: eg vijk/ *cedo*, Þu vijkur/ hann vijkur: eg fel/ *occulto*, Þu felur/ hann felur: eg tem/ *domo*, Þu temur/ hann temur: eg finn/ *invenio*, Þu finnur/ hann finnur: eg kryp/ *curvus incedo*, Þu krypur/ hann krypur: eg et/ *comedo*, Þu etur/ hann etur.

Para-

Paradigmata Quartæ Conjugationis.

I. in b.

	Indicativus Præsens.		
Sing.	Eg Hverb	Þu hverbur	hann hoerbur
Dual.Plur.	vier vid hverbom,	Þier Þid hverbed,	Þeir hverba.
	Perfectum.		
S.	Eg hvarb	Þu hvarbst	hann hvarb
d. pl.	vier vid hvorbum,	Þier Þid hvorbud,	Þeir hvurbu.
	Imperativus præsens.		
S.	Hverbe eg	hverb Þu	hverbe hann
d. pl.	hverbum vier, vid,	hverbe Þier Þid,	hverbe Þeir.
	Conjunctivus præsens.		
S.	Ad eg hverbe	Þu hverber	hann hverbe
d. pl.	ad vier vid hverbum,	Þier Þid hverbed,	Þeir hverbe.
	Imperfectum.		
S.	Ad eg hvirbe	Þu hvirber	hann hvirbe
d. pl.	ad vier, vid hvirbum,	Þier, Þid hvirbud,	Þeir hvirbe.

Infinitivus præsens, Ad hverba.

Participium { *præsens*, Hverbande.
præteritum, Horfenn.

Reliqua tempora omnium modorum, more ſuperiorum, Circumſcribuntur.

Parad. II. in d.

	Indicativus Præsens.		
Sing.	Eg Bid	Þu bidur	hann bidur
Dual.Plur.	vier, vid bidſum,	Þier, Þid bidied,	Þeir bidia.
	Perfectum.		
S.	Eg bad	Þu badſt	hann bad
d. pl.	vier vid baadum,	Þid Þier baadud,	Þeir baadu.
	Imperativus Præsens.		
S.	Bidie eg	bid Þu, bittu,	bidie hann
d. pl.	bidium vid vier,	bidie Þid Þier,	bidie Þeir.
	Conjunctivus Præsens.		
S.	Ad eg bidie	Þu bidier	hann bidie
d. pl.	ad vid vier bidium,	Þid Þier bidied,	Þeir bidie.
	Imperfectum.		
S.	Ad eg bæde	Þu bæder	hann bæde
d. pl.	ad vid vier bædum,	Þid, Þier, bædud,	Þeir bæde.

Infinitivus.

Præsens, Ad Bidia.

Participium { *præsens*, Bidiande.
præteritum, bedenn.

Ab hoc verbo deſcendit deponens, Eg Bidſt, quod per ſe nihil ſignificat, ſed poſtpoſita præpoſitione fyrer, in adverbium mutata, ut eg Bidſt fyrer ſignificat, precationibus invigilo & inſto, preces coram numine fundo, in præterito Eg Badſt fyrer, Infinitiv. Ad Bidiaſt fyrer.

Paſſiva

Paſſiva vox Verbi **Eg Bid** omnia omnium modorum tempora habet Circumſcripta, per verba **Eg er/ verd/ mun/ skal/ hefe/** & participium præteritum **bedenn.**

Parad. III. in f.

Indicativus Præſens.

Sing.	**Eg Gef**	**Þu gefur**	**hann gefur**
Dual. Plur.	**vid, vier gefum/**	**Þid Þier gefed/**	**Þeir gefa.**

Perfectum.

S.	**Eg Gaf**	**Þu gaffſt**	**hann gaff**
d. pl.	**vid vier gefum/**	**Þid Þier gefed/**	**Þeir gefa.**

Imperativus Præſens.

S.	**Gefe eg**	**gef Þu/ gefdu**	**gefe hann**
d. pl.	**gefum vid vier/**	**gefe Þid/ Þier/**	**gefe Þeir.**

Conjunctivus Præſens.

S.	**Ad eg giefe**	**Þu gefer**	**hann gefe**
d. pl.	**ad vid vier gefum/**	**Þid Þier gefed/**	**Þeir gefe.**

Imperfectum.

S.	**Ad eg giæfe**	**Þu giæfer**	**hann giæfe**
d. pl.	**ad vid vier giæfum/**	**Þid/ Þier giæfud/**	**Þeir giæfe.**

Infinitivus Præſens, **Ad Gefa.**

Participium Præſens, **Gefande.**

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	**Eg Gefſt**	**Þu gefſt**	**hann gefſt**
Dual. Plur.	**vid vier gefunſt/**	**Þid/ Þier gefeſt/**	**Þeir gefaſt.**

Perfectum.

S.	**Eg gafſt**	**Þu gafſt**	**hann gafſt**
d. pl.	**vid vier gaafunſt/**	**Þid/ Þier gafuſt/**	**Þeir gaafuſt.**

Utrumque tempus eleganter etiam circumſcribitur **Eg er** vel **verd gefenn/ eg var** vel **vard/** vel **hefe vered gefenn.**

Imperativus Præſens.

S.	**Giefeſt eg**	**Þu**	**hann**
d. pl.	**giefunſt/ vid/ vier/**	**giefeſt Þid/ Þier/**	**giefeſt Þeir.**

Conjunctivus Præſens.

S.	**Ad eg Giefeſt**	**Þu giefeſt**	**hann giefeſt**
d. pl.	**ad vid vier giefunſt,**	**Þid, Þier giefeſt,**	**Þeir gefeſt.**

Imperfectum.

S.	**Ad eg Giæfeſt**	**Þu giæfeſt**	**hann giæfeſt**
d. pl.	**ad vid vier giæfunſt,**	**Þid Þier giæfiſt**	**Þeir giæfeſt.**

Infinitivus Præſens, **Ad Gefaſt.**

Participium paſſivum, **Giefenn.**

IV. in g.

Indicativus Præſens.

Sing.	**Eg Ligg**	**Þu liggur**	**hann liggur**
Dual. Plur.	**vid vier liggium,**	**Þid Þier ligged,**	**Þeir liggia.**

Perfectum.

Perfectum.

Sing. Eg Laa — Þu laast — hann laa
Dual.Plur. vid, vier laaum, — Þid Þier laaud, — Þeir laau.

Imperativus præsens.

S. Ligge eg — ligg Þu — ligge hann
d. pl. liggium vid vier, — ligge Þid Þier, — ligge Þeir.

Conjunctivus præsens.

S. Ad eg ligge — Þu ligger — hann ligge
d. pl. ad vid vier liggium, — Þid Þier ligged, — Þeir ligge.

Imperfectum.

S. Ad eg læge — Þu læger — hann læge
d. pl. ad vid vier lægium, — Þid Þier lægiud, — Þeir læge.

Infinitivus præsens, Ad Liggia.
Participium præsens, Liggiande. C. P.

V. in k.

Indicativus præsens.

S. Eg Vyk — Þu vykur — hann vykur
d. pl. vid vier vykium, — Þid Þier vyked, — Þeir vykia.

Perfectum.

S. Eg viek — Þu viekst — hann viek
d. pl. vid, vier vikum, — Þid Þier vikud, — Þeir viku.

Imperativus præsens.

S. Vyke eg — vyk Þu vykttu — vyke hann
d. pl. vykium vier, vid, — vikie Þier, Þid, — vyke Þeir.

Conjunctivus præsens.

S. Ad eg vyke — Þu vyker — hann vyke
d. pl. ad vid, vier vykium, — Þid, Þier vyked, — Þeir vyke.

Imperfectum.

S. Ad eg vieke — Þu vieker — hann vieke
d. pl. ad vid vier viekum, — Þid Þier viekud, — Þeir vieke.

Infinitivus præsens, Ad Vykia.
Participium præsens, Vykiande.

Passivæ vocis tempora per Participium præteritum Vikenn, & verba superius tradita circumscribi solent.

VI. in l.

Indicativus præsens.

S. Eg Fel — Þu Felur — hann Felur
d. pl. vid vier felum, — Þid Þier feled, — Þeir fela.

Perfectum.

S. Eg Falde — Þu Falder — hann Falde
d. pl. vid vier føldum, — Þid Þier føldud, — Þeir føldu.

Imperativus præsens.

S. Fele eg — fel Þu feldu — fele hann
d. pl. felum vid vier, — fele Þid Þier, — fele Þeir.

Conjun-

Conjunctivus Præſens.

Sing.	Ad eg Fele	Þu feler	hann fele
Dual. Plur.	ad vid vier felum/	Þid Þier feled/	Þeir fele.

Imperfectum.

S.	Ad eg Fæle	Þu fæler	hann fæle
d. pl.	ad vid vier fælum/	Þid Þier fælud/	Þeir fæle.

Infinitivus Præſens, Ad Fela.

Participium Præſens, Felande.

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Felſt	Þu felſt	hann felſt
Dual. Plur.	vid/ vier felunſt/	Þier Þid feleſt/	Þeir felaſt.

Perfectum.

S.	Eg Faldeſt	Þu faldeſt	hann faldeſt
d. pl.	vid vier foldunſt/	Þid Þier folduſt/	Þeir folduſt.

Imperativus Præſens.

S.	Feleſt eg	felſtu	feleſt hann
d. pl.	felunſt vid vier/	feleſt Þid/ Þier/	feleſt Þeir.

Conjunctivus Præſens.

S.	Ad eg Feleſt	Þu feleſt	hann feleſt
d. pl.	ad vid vier felunſt/	Þid Þier feleſt/	Þeir feleſt.

Imperfectum.

S.	Ad eg Fæleſt	Þu	hann
d. pl.	ad vid vier fælunſt/	Þid Þier fæleſt/	Þeir fæleſt.

Sed hæc omnia elegantius circumſcribuntur ſicut ſuperiora.

Infinitivus præſens, Ad Felaſt.

Participium præteritum, Falenn.

Parad. VII. in m.

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Tem	Þu temur	hann temur
Dual. Plur.	vid/ vier temium/	Þid Þier temied/	Þeir temia.

Perfectum.

Sing.	Eg tamde	Þu tamder	hann tamde
Dual. Plur.	vid vier tømdum/	Þid Þier tømdud/	Þeir tømdu.

Imperativus Præſens.

S.	Temie eg	tem Þu	temie hann
d. pl.	temium vid vier/	temie Þid Þier/	temie Þeir.

Conjunctivus Præſens.

S.	Ad eg Temie	Þu temier	hann temie
d. pl.	ad vid vier temium/	Þid Þier temied/	Þeir temie.

Imperfectum.

S.	Ad eg Temde	Þu temder	hann temde
d. pl.	ad vid vier temdum/	Þid Þier temdud/	Þeir temde.

Infinitivus Præſens, Ad Temia.

Participium Præſens, Temiande.

Vocis

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Temſt	Þu temſt	hann temſt
Dual.Plur.	vid vier temiunſt/	Þid Þier temieſt/	Þeir temiaſt.

Perfectum.

S.	Eg Tamdiſt	Þu tamdiſt	hann tamdiſt
d. pl.	vid vier tomdunſt/	Þid Þier tomduſt/	Þeir tomduſt.

Circumſc. Eg var vel vard Tamen. Et eg hefe vered Tamen/ *&c.*

Imperativus Præſens.

S.	Temieſt eg	temieſt Þu	temieſt hann
d. pl.	temiunſt vid vier/	temieſt Þid Þier/	temieſt Þeir.

Rectius verttu vel ſiertu Tamenn/ *&c.*

Conjunctivus Præſens.

S.	Ad eg Temieſt	ad Þu temieſt	ad hann temieſt
d. pl.	ad vid vier temiunſt/	ad Þid Þier temieſt/	ad Þeir temieſt.

Imperfectum.

S.	Ad eg	Þu	hann Temdeſt
d. pl.	ad vid vier temdunſt/	Þid Þier temdeſt/	Þeir temdeſt.

Infinitivus, Ad Temiaſt.

Participium, Tamenn.

Indicativus Præſens. *Parad. IX. in p.*

Sing.	Eg Finn	Þu finnur	hann finnur
Dual.Plur.	vid/ vier finnum/	Þid Þier finned/	Þeir finna.

Perfectum.

S.	Eg Fann	Þu fanſt	hann fann
d. pl.	vid vier fundum/	Þid Þier fundud/	Þeir fundu.

Imperativus præſens.

S.	Finne eg	finn Þu finndu	finne hann
d. pl.	finnum vid/ vier/	finne Þid/ Þier/	finne Þeir.

Conjunctivus præſens.

S.	Ad eg Finne	Þu finner	hann finne
d. pl.	ad vid vier finnum/	Þid/ Þier finned/	Þeir finne.

Imperfectum.

S.	Ad eg Finde	Þu finder	hann finnde
d. pl.	ad vid vier findum/	Þid Þier findud/	Þeir finde.

Infinitivus præſens, Ad Finna.

Participium præſens, Finnande.

Vocis Paſſivæ

Indicativus præſens.

Sing.	Eg Finnſt	Þu finnſt	hann finnſt
Dual.Plur.	vid vier finnunſt/	Þid Þier finneſt/	Þeir finnaſt.

Perfectum.

S.	Eg Fanſt	Þu fanſt	hann fanſt
d. pl.	vid vier fundunſt/	Þid Þier funduſt/	Þeir funduſt.

Imperativus præsens.

Sing.	**Finnest eg**	**finnstu**	**finnest hann**
Dual.Plur.	**finnunst vid vier,**	**finnest Þid Þier,**	**finnest Þeir.**

Conjunctivus præsens.

S.	**Ad eg finnest**	**Þu finnest**	**hann finnest**
d. pl.	**ad, vid, vier finnunst,**	**Þid Þier finnest,**	**Þeir finnest.**

Imperfectum.

S.	**Ad eg Findest**	**Þu findest**	**hann findest**
d. pl.	**ad vid vier findunst,**	**Þid Þier findest,**	**Þeir findest.**

Infinitivus præsens, **Ad Finnast.**
Participium præteritum, **Fundenn.**

Parad. IX. in p.

Indicativus Præsens.

Sing.	**Eg Gryp**	**Þu grypur**	**hann grypur**
Dual.Plur.	**vid vier grypum,**	**Þid Þier gryped,**	**Þeir grypa.**

Plusquam perfectum.

S.	**Eg Greip**	**Þu greipst**	**hann greip**
d. pl.	**vid, vier gripum,**	**Þid Þier gripud,**	**Þeir gripu.**

Imperativus Præsens.

S.	**Grype eg**	**gryp Þu** (**gryptu**)	**grype hann**
d. pl.	**grypum vid vier,**	**grype Þid Þier,**	**grype Þeir.**

Conjunctivus Præsens.

S.	**Ad eg Grype**	**Þu gryper**	**hann grype**
d. pl.	**ad vid vier grypum,**	**Þid Þier gryped,**	**Þeir grype.**

P. Imperfectum.

S.	**Ad eg Gripe** (i breve)	**Þu griper**	**hann gripe**
d. pl.	**ad vid vier gripum,**	**Þid Þier gripud,**	**Þeir gripe.**

Infinitivus præsens, **Ad Grypa.**
Participium præsens, **Grypande.**

Passivæ vocis solum Participium præteritum **Gripenn,** in usu est, per quod reliqua tempora & modi circumscribuntur.

X. in t.

Indicativus Præsens.

Sing.	**Eg Et**	**Þu etur**	**hann etur**
Dual. Plur.	**vid vier etum,**	**Þid Þier eted,**	**Þeir eta.**

Plusq. perfectum.

S.	**Eg Aat**	**Þu aatst**	**hann aat**
d. pl.	**vid, vier aatum,**	**Þid Þier aatud,**	**Þeir aatu.**

Imperativus Præsens.

S.	**Ete eg**	**et Þu**	**ete hann**
d. pl.	**etum vier, vid,**	**ete Þier, Þid,**	**ete Þeir.**

Conjunctivus Præsens.

S.	**Ad eg Ete**	**Þu eter**	**hann ete**
d. pl.	**ad vid, vier etum,**	**Þid, Þier eted,**	**Þeir ete.**

P. Im-

Præt. Imperfectum.

Sing.	Ad eg æte	Þu æter	hann æte
Dual. Plur.	ad vid vier ætum,	Þid Þier ætud,	Þeir æte.

Infinitivus præſens, Ad Eta.
Participium præſens, Etande.

Vocis Paſſivæ

Indicativus Præſens.

Sing.	Eg Etſt	Þu etſt	hann etſt
Dual.Plur.	vid vier etunſt,	Þid, Þier eteſt,	Þeir etaſt.

Pluſq. perfectum.

S.	Eg Aatſt	Þu aatſt	hann aatſt
d. pl.	vid vier aatunſt,	Þid, Þier aatuſt,	Þeir aatuſt.

Uſitatius autem circumſcribuntur Eg er vel verd etenn & eg var vel hefe vered etenn, *&c.*

Imperativus Præſens.

Sing.	Eteſt eg	ettſtu	eteſt hann
Dual.Plur.	etunſt vid vier,	eteſt Þid, Þier,	eteſt Þeir.

Elegantius Verttu vel ſyerttu etenn, *&c.*

Conjunctivus Præſens.

S.	Ad eg	Þu	hann eteſt
d. pl.	ad vid vier etunſt,	Þid Þier eteſt,	Þeir eteſt.

Uſitat. Ad eg Sie etenn, *&c.*

Imperfectum.

S.	Ad eg æteſt	Þu æteſt	hann æteſt
d. pl.	ad vid vier ætunſt,	Þid Þier ætuſt,	Þeir ætuſt.

Infinitivus Præſens, Ad Etaſt.
Participium Præteritum, Etenn.

Sic Conjugantur eg Sverb, *limo* : byd, *expecto* : gref, *fodio* : dreg, *traho* : eik, *augeo* : duel, *moror* : kem, *venio* : kann, *ſcio* : drep, *occido* : ſit, *ſedeo*, *&c.* Excipiuntur quædam Anomala, quæ Perſonas Indicativi Præſ. Act. S. N. anomalas formant: cujus generis ſunt eg ann, *amo*, *faveo*, Þu annſt, hann ann: eg man, *recordor*, Þu manſt, hann man: eg kann, Þu kant, hann kann, *ſcio*: eg duyn, *ceſſo*, *deficio*, Þu duynar, hann duynar: eg hryn, *vocem extollo*, Þu hryn, hann hryn: eg skyn, *fulgeo*, Þu skyn, hann skyn: eg gyn, *hio*, Þu gyn, hann gyn : Sed hæc tria poſtrema genium ſequentis Conjugationis ſequi videntur.

Regulæ de Præteritis Verborum Quartæ Conjugationis.

Habentia e vel i breve ante terminationes b & d, mutant illas in a in Præterito, ut, eg hverb, hvarb: ſverb, *limo*, ſvarb: tred, *tero*, trad: kued, *cano*, kvad: velld, *levando oneri ſum*, valld: verd, *cogor*, vard: bid, bad, *&c.* Reg. 1.
Excipiuntur: Kued, *valedico*, kuadde: gled, *lætifico*, gladde: ſed, *ſatio*, ſadde: gelld, *ſolvo debitum*, galltt: helld, *teneo*, hielltt: ſtend, *ſto*, ſtood: ved, *vado*, vod: brid, *confringo dentibus*, brudde: ſtid, *fulcio*, ſtudde: kid, *eruo*, kudde. Quod ſi n proxime præcedat finale d, præteritum exit in

 art,

att, ut, eg Bind/ *ligo*, batt: vind/ *glomero*, vatt.

Reg. 2. Habentia i longum ante terminationem d mutant illud in dypthongum ei in Præterito, nt, eg lyd, *patior*, leid: rid, *equito*, reid. Excipiuntur: byd, *offero*; baud: syd, *coquo*, saud.

3. Finita in f faciunt Præterit. vel in af, ut eg gef, gaf: vel in vaf, sef, *dormio*, svaf: vel in afde, ut, eg hef, hafde: kref, *expostulo*, krafde: vef, *circumvolvo*, vafde: vel in æfde, ut eg kef, kiæfde, *suffoco*: vel in oof, ut, eg gref, *fodio*, groof: hef, *elevo*, hoof: vef, *telam texo*, vof: vel in auf, ut eg klyf, *scindo*, klauf: vel in eif, cujus generis sunt pleraque in yf finita, ut, eg blyf, *maneo*, bleif: ryf, *lacero*, reif: dryf, *jactor*, dreif, &c.

4. Finita in g formant Præt. vel in a, ut eg ligg laa/ Þig *accipio* Þaa: vel in agde, ut eg legg *pono* lagde: vel in aug, ut eg flyg *volo* (avi) flaug/ lyg *mentior* laug/ smyg *angustias penetro* smaug: vel in ack, ut styng *pungo* stack/ spryng *rumpor*, vel *insanio* sprack: vel in aung, ut syng *cano* saung: vel in eck, geing *ambulo* gieck: vel in ie & eig, ut eg Myg *Mejo* Mie & Meig/ hnig *decido* hnie & hneig/ syg *deorsum feror* sie & seig/ styg *pede premo* stie & steig: vel in o long. ut dreg *trabo* droo/ hogg *verbero* hioo: vel in o breve, ut veg *trutino*, vel *interimo*, vo: vel in ugde, ut tigg *mando* (dentibus) tugde.

5. Desinentia in k formant Præt. vel in ak, ut eg lek *stillo* lak/ rek *pello*, vel *pellor*, rak: vel in akte, ut hrek *jacto* hrakte/ vek *excito* vakte: vel in ack, ut dreck *bibo* drack: vel in auk, ut fyk *vento feror* fauk/ lyk *aperio*, vel *absumo*, item *absolvo*, lauk/ ryk *defumo* rauk/ stryk *ito* strauk: vel in eik, ut svyk *fallo* sveyk/ vyk *cedo* veik, vel viek: vel in ook, ut eg ek *curru trahor*, vel *vehor*, eik *augeo* jook/ tek *sumo* took/ skek *quasso* skook. Quæ vero terminantur in ock habent Præterit. simile Præsenti, ut eg hrock *cum impetu quodam moveor* hrock in Præt. sock *mergor* sock/ stock *salto* stock/ slock autem facit slockte *extinguo*.

6. In l simplex terminata formant Præt. vel in al, ut eg Stel *furor* stal: vel in alde, ut duel *moror* dualde/ fel *occulto* falde/ kuel *crucio* kualde/ mel *minutim tundo* malde/ tel *numero* talde/ Vel *Eligo* Valde: vel in elde, ut sel *vendo* selde: vel ilde, ut skil *intelligo*, *distinguo* skilde: vel ool, ut eg el *alo* ool: vel ulde, ut dil dulde *cælo*, hil *occulo*, *tego* hulde/ mil in minutas particulas divido mulde/ Þil *confuse recito* Þulde.

7. In l geminum finita faciunt Præterit. in all, ut eg giell *vociferor* gall/ smell *cum sono claudor* vel *collidor* small/ skell idem skall/ vell *ebullio* vall/ &c. Excipe fell *cado* fiell, & kiell *gelu aduror* kool.

8. In m exeuntia formant Præt. vel in amde, ut eg frem *usurpo* framde/ hem *cicuro*, *contineo* hamde/ krem kramde/ lem *cædo* lamde/ sem *lites dirimo* samde,

samde, tem *domo* tamde: vel in umde, ut eg rym *submissam & raucam vocem edo* rumde, þrym *sub onere duro* þrumde. At kem *venio* facit eg kom, nem *capio* nam.

Terminata in n formant Præt. vel in ann, ut eg brenn *uror* brann, finn *invenio* fann, renn *lubrico* rann, spinn *filum traho* spann, vinn *laboro* vann: vel in ande, ut ven *assuefacio* vande, þen *extendo* þande: vel in ein, ut hryn *exclamo* hreyn, skyn *fulgeo* skeyn, gyn *hio* geyn: vel in unne, ut ann *faveo* unne, kann *scio* kunne: vel unde, dryn *boo* drunde, hryn *ruo* hrunde, dyn *tono* dunde, man *recordor* munde, styn *doleo* stunde. Suyn facit eg duynade. *Reg.* 9.

Finita in p faciunt Præt. vel in ap, ut eg drep *interficio* drap, slepp *evado* slapp: vel in apte, ut lep *lingo* lapte: vel in aup, ut dryp *guttatim destillo* draup, kryp kraup, syp *sorbeo* saup: vel in eip, ut gryp *prehendo, rapio* greip, klyp kleip: vel in iop, ut hleyp *curro* hlioop. 10.

In t simplex desinentia formant Præt. vel in aat, ut eg et *edo* aat: vel in at, ut get *conjecto, valeo* gat, sit *sedeo* sat: vel in atte, ut et *incito* atte, flet *explano, exentero* flatte, hvet *incito* hvatte, let *pigrum facio* latte, met *æstimo* matte: vel in aut, omnia sc. in yt finita, ut bryt *frango* braut, gyt *furtim conjicio* gaut, hlyt *sortior* hlaut, hryt *cum impetu feror aliquò* hraut, hnyt *pedem offendo* hnaut, flyt *fluo* flaut, lyt *deorsum me incurvo* laut, nyt *utor* naut. Excipe byt *mordeo* beit, dryt dreit: vel in ette, ut set *pono* sette: vel in utte, ut flit *veho* flutte, krit *decerpo* krutte. Eg læt *pono, simulo, me gero,* facit eg liet. 11.

Quæ vel desinunt in geminum t, vel alias consonas ante t finale habent, saltem mutant vocalem Præsentis in a in Præt. ut eg sprett *germino, erumpo* spratt, dett *cado* datt, svellt *esurio* svallt, vellt *volvor* valltt. 12.

QUINTA CONJUGATIO

Est Verborum in r & s finitorum, in quibus omnes Personæ Singulares Indicat. Præs. Activi similes sunt, ut eg ber *porto* þu ber, hann ber: eg les *lego* þu les, hann les.

Paradigmata Quintæ Conjugationis.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Ber	þu ber	hann ber	*Parad. I. in* r.
Dual. Plur.	vid vier berum/	þid þier bered/	þeir bera.	

P. Perfectum.

S.	Eg bar	þu barst	hann bar
d. pl.	vid vier baarum/	þid þier barud/	þeir baru.

Imperati-

Imperativus præsens.

Sing.	Bere eg	ber Þu/ berdu	bere hann
Dual.Plur.	berum vid vier/	bere Þid Þier/	bere Þeir.

Conjunctivus præsens.

S.	Ad eg bere	Þu berer	hann bere
d. pl.	ad vier vid berum/	Þier Þid bered/	Þeir bere.

Imperfectum.

S.	Ad eg bære	Þu bærer	hann bære
d. pl.	ad vid vier bærum/	Þid/ Þier bærud/	Þeir bære.

Infinitivus præsens, Ad Bera.

Participium præsens, Berande.

Passivæ Vocis

Indicativus Præsens circumscriptus.

Þu berst.

Eg er vel verd boren in usu est.

Præterit. Eg var vel hefe vered borenn. In Plurali etiam Þeir barust dicitur. Reliqua Circumscribuntur.

Conjunctivus Præsens.

Sing.	Ad eg	Þu	hann berest
Dual.Plur.	ad vid/ vier/ berunst/	Þid/ Þier berest/	Þeir berest.

Usitatius Ad eg sie borenn.

Imperfectum.

Ad eg Þu hann bærest/ &c. Usitatius eg være borenn.

Infinitivus Præsens Ad Berast.

Participium Præteritum Borenn.

Parad. II. in e.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Les	Þu les	hann les
Dual.Plur.	vid vier lesum/	Þid Þier lesed/	Þeir lesa.

P. Perfectum.

S.	Eg Las	Þu last	hann las
d. pl.	vid vier lásum/	Þid Þier lasud/	Þeir laasu.

Imperativus Præsens.

S.	Lese eg	lese Þu (lestu)	lese hann
d. pl.	lesum vid vier/	lese Þid Þier/	lese Þeir.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg Lese	Þu leser	hann lese
d. pl.	ad vid vier lesum/	Þid Þier lesed/	Þeir lese.

Imperfectum.

S.	Ad eg Læse	Þu læser	hann læse
d. pl.	ad vid vier læsum/	Þid/ Þier/ læsud/	Þeir læse.

Infinitivus præsens Ad Lesa.

Participium præsens Lesande.

Passivæ Vocis

Indicativus præsens Eg er vel verd lesenn in usu est.

Præteritum uti reliqua tempora etiam heic Circumscrib. Eg var &c. lesenn.

Imperat.

Imperat. præsens vertu vel siertu lesenn/ &c.
Conjunctivus præsens ad eg Þu hann lesest/ usitatius ad eg sie lesenn.
Imperfectum P. ad eg Þu hann lesest/ usitatius eg være lesenn.
Infinitivus præsens ad lesast.
Participium præteritum lesenn.
Sic Conjugantur Eg fer *eo*, sver *juro*, spir *quæro*, eis *haurio*, kys *eligo*, blæs *flo*, &c.

Regulæ de Præteritis Verborum Quintæ Conjugationis.

Finita in r formant Præterit. vel in ar, ut Eg ber bar/ sker skar: vel in arde, ut eg ber *pulso* barde/ mer *minutim dissipo* marde/ ver *defendo* varde: vel in iade, ut eg er *aro* eriade: vel in oor, ut fer *eo* foor/ sver *juro* soor: vel in urde, ut eg ir *eruo* urde/ mir *mordeo* murde/ smyr *ungo* smurde/ spir *interrogo* spurde. Reg. 1.

Desinentia in s faciunt Præterit. vel in as, ut eg les las: vel in aus, ut eg gys *impetuose fundor* gaus/ frys *frigeo* fraus/ kys *eligo* kaus: vel in ies, ut eg blæs *flo* blies: vel in eis, ut eg rys reis/ *surgo*: vel in os, ut eg eis *haurio* ioos: vel in uste, ut eg flis *desquamo, vel, quod extimum est detraho* fluste/ Þis Þuste/ *festinanter & tumultuose incedo.* 2.

Atque ita quinque Verborum Conjugationes absolvimus, Indicatis Præteritorum formationibus, & demonstrata ratione tempora Circumscribendi. Nunc quomodo Imperativi, Conjunctivi & Infinitivi Præsentia, formari debeant, quæ sunt veluti primaria & radicalia tempora, unde cætera deducuntur, paucis monendum erit. Ab Infinitivo igitur exordiemur.

De Infinitivo Activo. Reg. 1.

Infinitivus Activorum & Neutrorum semper desinit in a & ante se habet propositionem ad, ut ad elska/ ad brenna/ ad snua/ ad gefa/ ad lesa.

In prima Conjugatione cum Præsenti Indicativi plane coincidit: nisi quod loco Pronominis ponatur particula ad, ut ab elska est ad elska. 2.

In secunda Conjugatione mutatur e finale Indicativi in a, ut à kenne fit kenna. Observandum autem 1. si a longum præcedat e finale Indicativi, quod tum saltem abjiciatur e, ut à saae *sero* fit saa/ à smaae *temno* smaa. 2. Quod nonnulla inter e finale & Characteristicam interserant i, ut ab heinge fit heingia/ ab heige heigia/ &c. 3.

Tertiæ, Quartæ & Quintæ Conjugationis Infinitivi formantur, adjiciendo ad terminationem Indicativi, literam a, ut à dey fit deya, à byd byda, à ber bera, &c. 4.

Excipiuntur:

1. Tertiæ Conjugationis verba tria, by bua, ny nua, sny snua.
2. Quædam Quartæ & Quintæ, quæ e penultimum vel medium Indicativi

cativi mutant vel in a breve, ut à stend fit standa, à ved vada, helld hallda, gielld giallda, velld vallda, gref grafa, hef *habeo* hafa, dreg draga, ek aka, tek taka, skek skaka, fell falla, el ala, kell kala, fer fara, quæ imitatur eg geing ad ganga: vel in o breve, ut tred troda, sef sofa, kem koma.

Reg. 5. Ei præcedens terminalem mutatur in au, ut ab eyk fit auka, ab eys ausa, hleip hlaupa. Excipe le, k *ludo* ad leyka, eg geing facit ad ganga.

6. A breve sive in media sive in penultima fuerit, mutatur hic in u, ut ab Ann fit vnna, à kann kunna.

7. Quæ habent dypthongum æ ante literam finalem, mutant illam in a, ut à Blæs fit blaasa, græt graata, læt lata.

8. Si vel i breve vel e non mutatum præcesserit literas terminales, interseritur i ante a Infinitivi, ut à bid fit bidia/ sed sedia/ hef hefia/ hrek hrekia/ duel duelia/ &c.

Excipiuntur :

1. Quæ duas consonas in fine habent, ut bind binda/ verd verda: Nisi sint duo g, in his enim valet Regula, ut ligg liggia/ tigg tiggia/ Þigg Þiggia. His adde eg sing ad singia: Item suyk suykia/ vyk vykia.

2. Sequentia : kued *cano* kueda in Inf. ut distinguatur à kued *valedico*, quod juxta Regulam facit kuedia/ gef gefa/ vef *texo* vefa/ veg vega/ lek leka/ rek reka/ fel fela/ stel stela/ nem nema/ drep drepa/ ber *porto* bera/ sker skera/ les lesa/ et *comedo* eta, get geta, met meta.

9. Quæ habent ı. longum ante finales g, k, p, Infinitivo inserunt u long. ut à flyg fit fliuga, à lyg liuga, smyg smiuga, syg *sorbeo* siuga, fyk fiuka, lyk liuka, ryk riuka, stryk stryuka, kryp kriupa, syp siupa, adde klyf klyufa. Excipe myg myga, syg *deorsum feror* syga, styg styga, hnyg hnyga, suyk suykia, vyk vykia, gryp grypa, klyp klypa.

10. Quæ ı. long. habent ante s vel t, o longum Infinitivo inserunt, ut à gys fit gioosa, frys frioosa, kys kioosa, bryt brioota, skyt skioota, gyt gioota, hlyt hlioota. hryt hrioota, hnyt hnioota, flyt flioota, nyt nioota: quibus cognatum est syd sioda. Excipe rys quod facit ad rysa, byt ad byta, dryt ad dryta, & lyt ad lyta.

11. Finita in ogg & ock u ante a finale interserunt, ut eg Hogg hoggua, stock ad stockua.

Regula de Præsentibus Imperativi & Conjunctivi.

Ab Infinitivo formantur Præsens Imperativi & Præsens Conjunctivi, a mutato in e, ut ab elska fit elske, brenna brenne, snua snue, gefa gefe, lesa lese. Quodnam vero sit discrimen inter Imperat. & Conjunct. & quomodo particulæ

particulæ adjunctæ varientur ac transponantur, Paradigmata Conjugationum modo exhibita ostendere poterunt.

Regula de P. Imperfecto Conjunctivi.

In Verbis Primæ & Secundæ Conjugationis Imperfectum Conjunctivi idem est cum Perfecto Indicativi, ut **elskade**, **brende**, **smædde**, &c. Excipiuntur tamen aliquot, è quorum numero sunt **seige** & **Þeige**, quæ in Perf. Indic. habent **sagde** & **Þagde**; sed in Imperf. Conj. **segde** & **Þegde**, &c.

In reliquis autem Conjugationibus mutantur vocales mediæ sive penultimæ Præteriti Indicativi vel in **e** ut **hvatte** *acuit*, **hvette** *acueret*; vel in **i**, ut à **rann** fit **rinne**, à **funne** fit **finne**; vel in **æ**, ut à **bar** fit **bære**, **skar skiære**. Quandoque etiam, ut in duab. primis Conjugationibus, concurrunt, ut **sette**, **mette**, &c. Sed hæc omnia usu quam præceptis rectius & facilius discuntur.

Vocis porro Passivæ tempora ab Activis formantur, ubique additis in fine **st**, ut ab **elska** fit **elskast**, ab **elskade elskadest**, ab **elske elskest**, à **bære bærest**. De Participii formatione vide dicenda suo loco.

Observationes de verbis deponentibus.

Deponentia terminantur vel in **ast**, ut **Andast** *morior*, **asnast**, **aulast**, **staulast**; vel in **ist**, ut **eg dirfist**, **glettest**, **Þreitist**, &c. Terminata in **ast** Præteritum formant more Passivorum primæ Conjugationis, ut **eg Andast andadest**, **asnast asnadest**, **aulast auladist**, **staulast stauladist**. In **ist** vero finita sequuntur Regulas de Præteritis Verborum secundæ Conjugationis traditas, ut **eg reidist** facit in Præterito **reiddist**, inserendo literam **d**, tanquam à **reide reidde**, **eg veikist** facit **veiktist**, tanquam à **veike veikte**, **eg slæpist slæptist**, tanquam à **slæpe slæpte**. **Eg drittist** simile facit Præteritum Præsenti, juxta Reg. 2. p. 74. **Eg Þikest** anomalus format Præteritum **eg Þoottist**. Inveniuntur etiam pauca aliter terminata, cujus generis sunt, **eg bidst badst**, **eg bindst bandst**, **eg legst lagdist**, **eg kemst komst**.

In Genere notandum, quod **a** breve in penultima Verborum, mutetur in **o** in personis primis Numeri pluralis, ut **eg afla vier oflum**, **eg aflade**, **vid** vel **vier ofludum**; Sic **eg andanst vier ondunst**, &c.

A Communi Regula variant finita in **æ**, quæ secundam & tertiam Sing. Indic. Præs. formant addendo ad primam **r**, ut **eg fæ**, *accipio*, **Þu fær**, **hann fær**: **eg liæ**, *accommodo*, **Þu liær**, **hann liær**, &c.

Sunt autem numero undecim:

Eg	**Fæ** *Accipio*,	**fieck** in Præt.	**ad faa** in Inf.
	Flæ *Cutem detraho*,	**floo**	**ad flaa**
	Græ *Germino*,	**grere**	**ad groa**
	Hlæ *Rideo*,	**hloo**	**ad hlæia**
	Klæ *Frico*,	**kloo**	**ad klaa**
	Næ *Apprehendo*,	**naade**	**ad naa**
	Liæ *Commodo*,	**liede**	**lia**
	Ræ *Remigo*,	**rere**	**rooa**
	Slæ *Verbero*,	**sloo**	**slaa**
	Tæ *Lanam carpo*,	**taade**	**tæia**
	Þuæ *Lavo*,	**Þuode**	**Þuo.**

IMPERSONALIA *vel ſunt* Activa, *vel* Paſſiva.

Activa, vel regunt Accuſativum Pronominis 1. perſ. ut **mig angrar**, *male me habet*: **mig aumkar**, *miſeret me*; vel Dativum, ut **mier baggar**, *obeſt mibi*: **mier biriar**, *oportet me*, &c. Sunt autem hæc in duplici differentia. Alia enim à Perſonalibus deſcendunt, & tertiam Perſonam ſingularis Numeri in temporibus primariis invariatam habent, qualia Grammatici ex accidenti Imperſonalia vocant: ut **mier dygier**, *ſufficit*, à verbo Perſonali **eg dyge, Þu dyger, hann dyger: mier batnar**, *revaleo*, à Perſonati **eg batna, Þu batnar, hann batnar: mig gledur**, *gaudio mihi eſt*, ab **eg gled, Þu gledur, hann gledur**. Alia originem Perſonalibus non debent, ideoque proprie & per ſe nomen *Imperſonalium* merentur, ut **mig ſirnar, furdar** *in admirationem rapior*, **mier hoskar** *juvat*, **idrar** *pænitet*, **liſter** *delectat*, **Þiſter** *ſitio*, &c.

Paſſiva cum Dativo ſolummodo conſtruuntur, accito Pronomine Neutro 3. Perſ. ut **mier tekſt Þad, mier leikſt Þad, mier vinſt Þad**, *effici poteſt à me*. Et hæc pleraque, ſi non omnia, ex accidenti *Imperſonalia* ſunt.

Præterita *Imperſonalium* è Regulis Perſonalium petantur.

Ad naturam *Imperſonalium* quodammodo accedit id verborum genus, quorum actio in noſtra poteſtate non eſt: ideoque à Grammaticis *exemptæ actionis Verba* dici ſolent: Talia vero cum ſuis Præteritis hæc fere ſunt:

	Birter	**te**	*Luceſcit.*
	bregdur	**raa**	*veſperaſcit.*
	brimar	**ade**	*æſtuat.*
	Dagar	**ade**	*dieſcit.*
	dimmer	**de**	*tenebræ oboriuntur.*
	dogguar	**ade**	*pluit.*
	dryfur	**reif**	*ningit.*
	dunar	**ade**	*tonat.*
	fykur	**auk**	*ningit vehementer.*
	friſter	**iſte**	*gelaſcit.*
	Graanar	**ade**	*primis nivium flocculis terra caneſcit.*
	Hardnar	**ade**	*indureſcit.*
Þad	**hauſtar**	**ade**	*æſtas adoleſcit, autumnus ingruit, qu. autumnaſcit.*
	hielar	**ade**	*pruina tegitur* ſcil. *terra.*
	haglar	**ade**	*grandinat.*
	hlaanar	**ade**	*nix reſolvitur.*
	hueſſer	**ſte**	*ventis ſæviri incipit.*
	hitnar	**ade**	*incaleſcit.*
	Jelgar	**ade**	*ningit.*
	Kirrer	**rde**	*tempeſtates ceſſant.*
	koolnar	**ade**	*frigeſcit.*
	kuolldar	**ade**	*adveſperaſcit.*
	Leggur	**lagde**	*aquæ conſtringuntur gelu.*
	lydur	**leyde**	*labitur* ſc. *tempus.*
	Mynkar	**ade**	*minuitur.*

mergnar

morgnar	**ade**	*dilucescit.*
Rigner	**gnde**	*pluit.*
rockuar	ade	*crepusculum incipit.*
Sniooar	**ade**	*ningit.*
sumrar	**rade**	*æstas ingruit.*
syler	**lde**	*gelu & pruina condensatur Solum.*
Vetrar	**rade**	*hiemascit.*
vdar	**ade**	*continui imbres descendunt.*
vøknar	**nade**	*humescit.*
volnar	**nade**	*incalescit.*
vorar	**rade**	*ver incipit.*
Þidnar	**nade**	*quod gelu rigidum erat, resolvitur.*

Tantum de verbis.

C A P. IX.

De Participio.

Cap. 9.

CIrca *Participium* considerandа 1. Terminatio, 2. Tempus, 3. Formatio, 4. Genus, 5. Declinatio.

Terminationes Participiorum tres sunt: **ande**, **ur**, **enn**.

In **ande** terminantur Activa & Neutra à verbis Activis & Neutralibus omnium Conjugationum formata, ut **Elskande**, **brennande**, **snuande**, **hverbande**, **bidiande**, **gefande**, **dragande**, **akande**, **dueliande**, **fremiande**, **veniande**, **drepande**, **etande**, **berande**, **ausande**, **vagsande**, &c.

In **ur** omnia à Passivis primæ & secundæ Conjugationis formata, ut **Elskadur**, **brendur**.

In **enn** omnia à Passivis trium posteriorum Conjugationum descendentia, **snuvenn**, **horbenn**, **bedenn**, **gefenn**, **dreigenn**, **hrakenn**, **falenn**, **framenn**, **funden**, **drepenn**, **etenn**, **borenn**, **lesenn**, &c. Hinc tamen excipias Participia ab illis verbis descendentia, quæ in **de** aut **te** more secundæ Conjugationis terminant præterita. Hæc enim verba, ut in præteritorum, ita in Participiorum terminationibus in **ur** formandis Verba primæ & secundæ Conjugationis imitantur, ut **bruddur** à **brudde** præterito verbi **eg brid**, **kuaddur** à **kuadde**, **studdur** à **studde**, **vasdur** à **vasde**, **lagdur** à **lagde**, **vaktur** *à* **vakte**, **Þandur** *à* **Þande**, **flattur** *à* **flatte**. His accedunt & nonnulla alia, ut **hrocktur**, **socktur**, **slocktur**, **Þiadur**, &c. Multa etiam utramque terminationem admittunt, aliam tamen plerunque alia usitatiorem, ut **krafenn** vel **krafdur**, **vafenn** vel **vafdur**, **tuggenn vel tugdur**, **samenn** vel **samdur**, tamenn vel tamdur, **hulenn** vel **huldur**, &c.

Præsentis temporis sunt omnia in **ande** desinentia: In **enn** & **ur** *Præteriti*.

Participia præsentis temporis in **ande** formantur ab Infinitivo, adjiciendo ad **a** finale terminationem **nde**, ut ab **elska** fit **elskande**, *à* brenna **brennande**, *à* **snua** **snuande**, *à* **hverba** **hverbande**, *à* **bidia** **bidiande**, *à* **draga** **dragande**,

à ſiuga ſiugande, *ab* hoggua hogguande, *ab* auka aukande, *à* riuka riukande, *à* ſtockua ſtockuande, *à* duelia dueliande, *à* koma komande, *ab* vnna vnnande, *à* kriupa kriupande, *ab* auſa auſande.

In ur formantur à præterito Indicativi Activi, e finali in ur mutato, ut ab elskade fit elskadur, *à* bakade bakadur, *à* brende brendur, *à* bendte bendtur, *à* kueyſte kueyſtur, *à* brudde bruddur, &c.

In enn formantur à Præſenti Indicativi Activi, affigendo terminationi geminum n, & vocales Verbi medias, penultimas & ultimas varie immutando, ut à ſly fit ſluuenn, à ny nuuenn, à dey daaen, à hverb horbenn, à bid bedenn, *à* byd bodenn, *à* bind bundenn, *à* lyd lidenn, *à* tred trodenn, *à* gref grafenn, *à* klyf klofenn, *à* dryf drifenn, *à* dreg dreigenn, *à* flyg flogenn, *à* ſpryng ſprungenn, *à* dreck druckenn, *à* fel falenn, *à* ſtel ſtolenn, *à* frem framenn, *à* kem komenn, *à* renn runnenn, *à* ſpinn ſpunnen, *à* klyp klipenn, *à* kryp kropenn, *à* slepp sloppenn, *à* byt bitenn, *à* bryt brotenn, *à* ber borenn, *à* fer faren, *ab* eys auſenn, *a* kys koſenn, *a* rys riſen, *a* blæs blaaſenn, *a* vegs vagſenn, & ſimilia, quæ è dictionariis faciliori negotio petuntur.

In quibuſdam non mutatur vocalis radicalis, ſed ſaltem adjicitur fini enn, ut geſenn *à* geſ, hnygenn *à* hnyg, hegguenn *ab* hegg, ekenn *ab* ek, rekenn, tekenn, drepenn, etenn, &c.

Anomala in æ faciunt Participia præterita in genn, ut fæ feingenn, flæ fleigenn, hlæ hleigenn, slæ sleigenn, Þuæ Þueigenn: Excipe græ grooen, ræ rooenn, tæ taaen: Item næ naadur, liæ liedur.

Participia in ande ſub una terminatione *omnis generis* ſunt, ut hann, hun, Þad elskande, brennande, ſnuande, geſande, leſande.

In ur ſub tribus terminationibus etiam *omne genus* agnoſcunt, ut hann ſnuuenn, geſenn, leſenn, hun ſnuuen geſen leſen, Þad ſnued geſed leſed, &c.

Declinantur Participia ut Adjectiva Nominalia. Nam finita in ande ſunt quartæ Declinationis ſimplicium; Sed in plurali Indeclinabilia. In ur & enn tertiæ & ſecundæ: Item quartæ & primæ, ſi articulus præponatur, ut ſaa elskade, ſu & Þad elskada: ſaa brende, ſu & Þad brenda: ſaa ſnuune, ſu & Þad ſnuna: ſaa geſne, ſu & Þad geſna, &c.

Reliqua Accidentia cum Nominibus communia ſunt. Participium futuri temporis non habet lingua *Iſlandorum*: pro quo utuntur præſenti, præcedente aliqua particula futurum tempus denotante, ut hann er komande, *venturus eſt*, thilkomande, *futurus*.

Et hæ ſunt Partes Etymologiæ Declinabiles: ſequuntur Indeclinabiles.

CAP. X.

Cap. 10.

De Adverbio.

DE Adverbio quatuor ſunt conſideranda, 1. Significatio, 2. Species, 3. Figura, 4. Comparatio.

Significatio Adverbiorum multiplex eſt;

I. Loci: & hæc ſunt quadruplicia,

1. *In*

1. *In loco*, ut hvar/ hvar hellst/ hier/ hierna/ Þar/ Þarna/ hiedna/ Þadna/ einhvorstadar/ allstadar/ inne/ vte/ vppe/ nidre; mided/ vyda/ Eistra firer Austann/ Sydra firer Sunnan/ Nyrdra firer Nordan/ Vestra firer Vestan/ Nærre/ fiærre.

2. *Ad locum*, ut huort? hingad/ Þangad/ inn/ vt/ vpp/ Nidur/ Sudur/ Vestur/ Nordur/ Austur.

3. *De loco*, huadann? hiedann/ Þadann/ ad innan/ ad vtan/ ad Sunnan/ ad Austan/ ad Nordan/ ad Vestan: Vel vtanad/ Sunnanad/ Vestanad/ Nordanad &c. particula (ad) postposita, langtad/ skamtad/ langt till/ skamt til.

4. *Per locum*, framm/ aframm/ afftur: item Vmm/ yfer/ & effter cum suis compositis, ut Sudurumm/ Vesturumm/ Austurumm/ Nordurumm/ Þaryfer/ hieryfer/ vppeffter/ nidureffter/ ofanneffter/ Sudureffter/ Nordureffter/ Vestureffter/ Austureffter.

II. *Temporis*, Hvonær? Nær? nu/ Þaa/ idag/ igiær/ amorgun/ aarla/ sydla/ snemma/ aadann/ fordum/ eynhvorntyma/ nockurntyma/ senn/ seint/ snart/ flioott/ einatt/ skioott/ braatt/ beintt/ æ/ ætid/ aavalltt/ jafnan/ sifelldt/ alldrei/ Þegar, firr, sydar, stundum, laungum, & similia.

III. *Numeri*, Einusinne, tuisuar tuisuarsinnum, Þrisuar Þrisuarsinnum, fioorumsinnum, fimmsinnum, sexsinnum, siosinnum, aattasinnum, nyusinnum, tyusinnum, ellefusinnum, &c. Tuttugusinnum, Þriaatyusinnum, Hundradsinnum, morgumsinnum, offt, sialldan, afftur, huadofft, hvorsuofft, soofft, iAnnadsinn, odrusinne, Þridiasinn, iÞridiasinne, &c.

IV. *Quantitatis vel Copiæ*, Noog, nooglega, huad miked? so miked, diupt, vydt, breidt.

V. *Qualitatis*, Huornen, Þannen, sesona, so, odruvijs, vel, illa, & plurima ab Adjectivis orta, ut fallega, hæfelega, matulega, diggilega, daglega.

VI. *Similitudinis*, Eyns, eynsog, alyka, apektt, abordvid, sosem, Þara vid, hieravid, huylykt, Þuilykt.

VII. *Intendendi*, Miog, huorsu, harla, Þeßmeyr, olldungis, alldeilis.

VIII. *Remittendi*, Valla, smam, smamsaman, hofft, hartnær, næsta, nær Þui, Þuinær, sonær, næsta, Þuy.

IX. *Minuendi* sive *Excludendi*, Alleina, alleinasta, eynema, minst, eynast.

X. *Comparandi*, meir, midur, minst, sydst, helldur, hellst.

XI. *Elevandi*, Semsie, sem er.

XII. *Dubitandi*, Kannskie, maaskie, kannvera, maavera, huort huortad, ef ennef.

XIII. *Interrogandi*, Huarfirer? Þui Þa? huorsu? huornen? Þuiecke?

XIV. *Affirmandi*, Jaa, jurjor, vyst, sannlega, vißelega, &c.

XV. *Negandi*, Nei, ecke, ecky, nie, aunguanneigen, hvorcke.

XVI. *Demonstrandi*, See! hana! Þana!

XVII. *Respondendi*, Aa.

XVIII. *Precandi*, Kiære, kiæreminn!

XIX. *Hortandi*, Vertu, flyttier, komdu Þier.

XX. *Concedendi*, Hana Þa! Nuu!

XXI. *Corrigendi*, Edahvad, hitt helldur Þoo.

XXII. *Eligendi*, Helldur, hellst, velldst, eynkum, sierlega.

XXIII. *Separandi & distribuendi*, Sierilægie, sierdeiliß, heimuglega, J odru-

Jodrulagie/ margvislega/ eynfalldlega/ tuefalldlega/ Þrefalldlega/ &c.

XXIV. *Congregandi* & *Comitandi*, Fiolment/ alment/ i eynu/ vndereyns/ asamt/ samann/ samannvid/ thill samans.

XXV. *EVENTUS*, Gefens/ forgefiß/ thill onytis/ voveifiß.

XXVI. *Ordinis*, Adur/ firre/ seyrna.

Species Adverbiorum est Duplex:

Primitiva, ut Aar/ syd: Derivativa, ut Aarla/ sydla: Item fallega/ matulega à nominibus fallegur & maate.

Figura Triplex:

Simplex, ut so, hingad: Composita, ut so sem, hingad effter: Decomposita, ut hitt helldur Þoo, thil onytiß.

Comparantur Adverbia ab Adjectivis Comparabilibus orta,

Idque vel *Regulariter*, ut	Leinge	leingur	leingst,
	Dægilega	dægilegar	dægilegast,
	Fliott	fliootara	fliootast.

Ad horum modum comparantur etiam alia Adverbia, licet ab Adjectivis non sint orta, ut Sialldan, sialldnar, sialldnast, sunnan, sunnar sidst vel sunnast, *&c.*

Vel *Irregulariter*, ut	Vel	betur	best,
	Jlla	verr	vest,
	Lytt	midur	minst,
	Seintt	sydar	sydst, *&c.*

Deficiunt quædam

1. *Positivo*, ut	Firre	first,	Helldur	hellst,
	Nær	næst,	Fiær	fiærst,
	Skemur	skemst,	Et multa alia.	

2. *Positivo* & *Comparativo*, ut Vellst, *&c.*

3. *Superlativo*, ut Hiedann hiedar, *&c.*

NOTA. Adjectiva Neutra absolutè posita, & Præpositiones cum amittunt Casum fiunt Adverbia, ut Skamtt, langt, firer, nærre, vid, *&c.*

CAP. XI.

Cap. 11.

De Conjunctione.

UT Conjunctiones distinctè & tradantur, & intelligantur, Tria consideranda veniunt: 1. Earum Significatio, seu Potestas, 2. Figura, & 3. Ordo.

Significationes Conjunctionum variæ sunt:

Hæ tamen præcipuæ:

Copulativa, ut Og, ogso, lyka, eyrnen, asamtt, lykamed, lykaeyrnen & aliquando nu.

Disjunctiva, ut eda, edur, ella, ellegar.

Concessiva, ut Þoad, enn Þoo, enn Þoad, samtt sem adur.

Adversativa, ut Enn, Þoo.

Conditio-

Conditionalis, ut Nema, ennef, so framt, med Þui moote.

Conclusiva seu *Ratiocinativa*, ut Þaa, Þeßvegna, Þarfyrer, huarfyrer, hvorsvegna, Þuy.

Continuativa seu *Ordinis*, ut Effteraa, effter Þad, effterad, Þareffter, longuefter: Sydann, sydar, sydast, ad sydustu, frammveigis, vmmframm, auk, ad auke, Þar ad auk, hier ad auk, ofannaa, Þarofannaa, hier ofann aa.

Causalis, ut Þuiad, firer Þui, af Þui, af Þuiad, vppaa Þad, so ad, ad ey & quandoque simplex ad.

Explanativa seu *Completiva*, ut Ad sonnu, sem er, *&c.*

Nam ad harum significationum aliquam, omnes, quotquot sunt, Conjunctiones reduci possunt. Sunt autem quædam Significationes adeo tum sibi invicem, tum Adverbiis, addo etiam Præpositionibus aliquando vicinæ, ut nunc huc, nunc illuc referri possint. Nec raro contingit, ut eædem Conjunctiones, pro varia Orationis constructione, varias admittant significationes. Id quod nec Latinis insolens est.

Figura Conjunctionum Triplex:

Simplex, ut Þui, auk, Þo, aadur.

Composita, ut Af Þui, ad auk, enn Þo, sem adur.

Decomposita, ut Af Þuiad, hieradauk, enn Þoad, samt sem adur.

Ordinem vero Conjunctionum quod attinet, pleræque earum in Oratione præponi amant, ut Af Þui Þu giorder Þad, *eo quod hoc faceres*: Nema Þu giorer Þad, *nisi hoc præstes*. Non enim recte diceretur, Þu af Þui, vel Þu nema.

Sunt tamen nonnullæ Indifferentis ordinis, ut lyka, eynnen ogse, *&c.* Poëtæ vero pro ratione disponendarum in metro syllabarum, ut in aliis, ita & heic plurimum licentiæ sibi sumunt.

CAP. XII.

De Præpositione.

Cap. 12.

DUo de *Præpositionibus* notanda sunt: Casus & Figura.

Genitivum adsciscunt:

Til, Þessumeigenn, hinumeigenn, badumeigenn, mille, millum, imillum, innann, vegna, saker, miß, aan.

Dativum vel Ablativum:

Hiaa, gegn, gegnt, mote, Þuert, gagnvart, jafnsydis, nærre, fyrr, fiærre, framar, uns, af, fraa, ur, alaun, nedanvert, vndann.

Accusativum:

Framan, hiedann, handan, kring, kryngumm, vmkring, ikryng, vmmhverfiß, vmm, vtann, nedann, vmmframm, ofann, Sunnann, Austan, Nordann, Vestann.

Dativum & Genitivum sola ad.

Dativum & Accusativum regunt:

Vid, vidur, fyrer, effter, aa, i, med, medur, vnder, yfer, vppaa.

Figura

Figura Præpositionum duplex:

Simplex, ut Ofann, nedann, kring, millum.

Composita, ut fyrerofann, ofannfyrer, fyrer nedann, nedannfyrer, i kring, i millum, &c.

Observandum autem quod Conjunctiones aliquando in Compositione mutant Casus, ut firer ofann hann & ofannfirer hann vel honum, firer nedann & nedannfyrer hann vel honum.

Nec ignorat Lingua nostra Conjunctiones *Inseparabiles*, quæ apud nos in duplici sunt discrimine. Aliæ enim cum Præpositionibus Separabilibus ita componuntur, ut ab iis separatæ nihil significent: Cujus generis sunt meigenn/ & vert/ Þessumeigen/ hiedann vert.

Aliæ cum Nominibus & Verbis in unam vocem, & quidem ab initio, ita coalescunt, ut ab iis disjunctæ nihilo plus significent, quam illæ Latinorum *di, dis, re, se, an, con.* Hujus generis tres reperio: sam/ o/ & sundur/ ut samlynde *consensus*, samteinge *conjungo*, obedenn *non rogatus*, ofiet *nefas*, sundurlinde *dissensio*, sundurbryt *diffringo*. Postrema vero aliquando postponitur, ut eg bryt sundur.

CAP. XIII.

Cap. 13.

De Interjectione.

INterjectioni accidit Sola *Significatio*. Aliæ autem sunt.

Admirantis, Hua? aa? hvadalaatum!
Approbantis, Jaavel!
Comminantis, Biby!
Concedentis, Nunu! Soso!
Dolentis, Auvi! æ! æjeje!
Metuentis, Þei Þei!
Indignantis, Svey! fuy! Þei!
Gaudentis, Hohoo!
Ridentis, Hahaa! Hihy!
Exclamantis, ó.
Instigantis vel *Impellentis*, tirr/ tack/ trutt/ hoho/ hoo.

Atque hæ sunt illæ octo Orationis Partes, in quas Etymologia à Grammaticis distingui solet, leviter & cursim à nobis, pro instituti nostri ratione, pertractatæ. Quibus vocum constructio sive *Syntaxis* esset subjungenda, ut Grammatica Linguæ Septentrionalis suis numeris absoluta haberi posset. Verum quia *Syntaxeos* scribendæ tradendæque ratio plurimum lectionis, observationum ac otii requirit, nobisque propositum fuit, lectori linguæ nostræ curioso vocum saltem inflexiones hoc scripto ob oculos ponere, aliosque hujus idiomatis peritos, visa jam pedum qualicunque via, ad perfectiora concinnanda instigare, nos pluribus in præsenti supersedemus. Quod si DEUS vitam ac valetudinem porro indulserit, & laborem hunc nostrum non ingratum fore animadvertimus, *Syntaxin* ex antiquis nostræ linguæ Scriptoribus collectam cum progressu temporis adjungemus. Nunc autem manum de tabula.

FINIS.

DICTIONARIOLUM ISLANDICUM

Ex Vocabulis, quæ in Grammatica Islandica *leguntur, Alphabetico ordine digestis, Conflatum.*

MONITIO AD LECTOREM.

CUM *primum* R. Jonæ *Grammaticam recudendam statuerim, cognationem Linguarum Gothicæ, Saxonicæ, & Anglicæ cum Islandica notis marginalibus ostendere, instituti nostri fore credebam. Verum attentius rem considerans, quum nitori operis, tum harmoniæ quatuor Linguarum melius consultum iri judicabam, si vocibus, in usum Lectoris, Alphabetice dispositis glossas, prout ansa glossandi daretur, hic illic apponerem.* Vale.

A.

Aa, *amnis*. G. 𐌰𐍈𐌰. Math. 7. 25, & 27. *Sax.* ea, *aqua*.

eg aa, *debeo, incumbit mihi*, 64. conjugatur p. 66. Angli Austr. **to owe**; Bor. **to awe**.

aaer, *Lac quod segregato butyro reliquum est*.

aaform, *propositum*.

aakarn, *acus, aceris*.

aan, *defectus*. G. 𐍅𐌰𐌽 significat *defectum, & indigentiam*, Marc. 10. 21. *Sax.* ƿan, vel ƿana est *deficiens*, & ƿanian *minuere, decrescere, deficere*. *Ang.* **to want**. *Est opus habere, indigere*. Nota hic *Islandos* à multis abjicere 𐍅, & ƿ. ut in **ord**, *verbum*, **orm**, *vermis*. *Goth.* & *Sax.* 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌳, ƿord. 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌼, ƿorm, & ƿyrm. *Ang.* **word**, **worm**.

aar, *remus*, **aarar**, *remi*. *Sax.* are. *Ang.* **oar**.

aas, *lignum oblongum*.

aast, *amor*. G. 𐌰𐌽𐍃𐍄𐍃, *amor, gratia*, Luc. 2. 40. & 3. 30.

aat, *comestio*.

aatt, *comedi*. Est præteritum perfectum ab **eg et**, *edo*, p. 82. G. 𐌴𐍄𐌰𐌽, 𐌹̈𐍄𐌰𐌽, *comedere*. *Sax.* etan. *Ang.* **to eat**.

aatta, *octo*.

aattunde, *octavus*. p. 58.

aatatyu, *octoginta*. 58.

aatatugaste, *octuagesimus*. 58. vide Gramm. nostræ Cap. 6.

abrister, *colustra*. 56.

adall, *nobilitas.* *Sax.* æðel, *nobilis.*
adgangur, *accessus.* p. 54.
æde, *mos.* 18.
æde, *mores.* 55.
eg æde, *juro,* ædde in præt. 73. *S.* að, *juramentum,* & *juratio.*
ædur, *vena.* *S.* æddre.
ær, *demens.*
ær, *agna.* 22. ubi & Declinatur.
æra, *honos.* 54. *S.* are.
eg ætla, *opinor.* 71.
eg ætla, *destino, certum mihi est.* eg ætla ad giora Þad, *ego faciam* vel *facturus sum hoc, certum mihi est hoc facere.* 67. vid. Gramm. nostræ p. 113.
af Þui Þu giordet Þad, *eo quod hoc faceres.*
afe, *avus.*
afftan, *vesper.*
affur, *fastus, odium.*
afl, *vires, robur.*
afl, *fornax.*
eg afla, *lucror* vel *venor.* 71.
aflaat, *Indulgentiæ.*
afmur, *amor.*
agiætur, *benignus.*
agiarn, *avarus:* agiorn, *avara:* agiarnt, *avarum.* G. ΓΑΙRΝΑΝ, *vehementer cupere, Luc.* 15. 16. *S.* gyrnan, girnesse, *cupiditas.*
agyrnd, *avaritia.*
agirnt, *avaritia.*
agreiningur, *dissensio.*
akur, *ager.* 24. *S.* æcer.
alldradur, *senex.*
alldur, *ætas.* 24. *S.* ald, *senex.*
almenningur, *communitas.*
almuge, *populus.*
almuge, *vulgus.*
alur, *terebellum.* *S.* ale. *A.* awle, *subula.*
ambaatt, *ancilla.* vid. ANDBAHTS in gl. *Goth.* declin. p. 9
amma, *avia.*
anaud, *ærumna.*

eg andast, *morior.*
ande, *Spiritus.* *Ang.* Bor. the eand.
andlit, *vultus, facies.* G. ANDAVLEIZ, *facies, Luc.* 17. 16. & VLITS, *Joh.* 11. 44. à VLITAN, *circumspicere.* *S.* andplita, & andplite, *vultus.*
andskote, *adversarius.*
andvarpan vel andvorpun, *suspirium.*
mig angrar, *male me habet.* 90.
eg ann, *amo, faveo:* unna, *favere:* unnande, *favens.* *S.* unnan, *ex gratia dare, donare.*
annar, *secundus.* vid. Gramm. nostræ Cap. 6.
annar/ onnur/ annad, *secundus, secunda, secundum.* 58. ubi & per omnes utriusque Numeri Casus declinatur.
annarhuer, *alteruter.*
ape, *Simius.* 30. *S.* apa. *A.* ape.
apur, *hic acris:* opur, *hæc acris:* apurt, *hoc acre.* 37.
ardur, *aratrum.* 24.
arffur, *hæreditas.* G. ARBJA, *hæres:* ARBI, *hæreditas.* *S.* yrfe, *hæreditas.*
argur, *piger.*
armur, *piger.*
arngeir, *lancea.*
asynd, *aspectus.* 6. *S.* sean, vel seon, *videre, cernere.* *A.* to see.
aska, *cinis.* G. AZGO. *S.* asce, ahse, axan, axsa, asca. *A.* ashes.
askur, *vasculum.*
asnast. eg asnast, *serviliter laboro.* G. ASNEIS, *mercenarius.* *S.* esne, vel æsne, *servus.*
asne, *asinus.*
at, *maculatio.*
atburdur, *eventus.*
att, *sterna.*
atte, *incitavi,* est Præt. perfectum ab eg et, *incito.* 85.
attungur, *species mensuræ.*
audur, *vacuus.* *A.* void.

audur,

audur, *opulentia*. 25,54. vid. gl. *Goth.* in ΑΝΔΑΡΣ.
auga, *oculus*. p. 30. declin. ibidem. G. ΑΝΓΩ. *S.* eaᵹe. *A.* eye.
auglit, *vultus, facies*. ab ΑΝΓΩ, *oculus*, & ΥΛΙΤΑΝ, *circumspicere*.
auka, *augere*: eik, *augeo*: aukande, *augens*. G. ΑΝΚΑΝ. *S.* ecan, æcan, eacan, ican. *A.* to eke.
mig aumkar, *miseret me*. 9.
aumur, *miser*: eimd, *miseria*. 7.
ausa, *haurire*: eys, *haurio*. 87.
austur, *Oriens*. 41.

B.

Baal, *Incendium*. vid. gl. *Goth.* in ΒΑΛΥϬΑΝ. *S.* bæl, & bælƿyꞃ, (per mutationem literarum ejusdem organi bæn-ƿyꞃ, unde nostrum bone-fire) *rogus*.
baas vide bas.
baatur, *Cymba*. *S.* bat. *A.* boat.
babb, *murmuratio inconcinna & vana*. babble
back, *tergum*. *S.* bæc. *A.* back.
backe, *Ripa*. 30. *A.* a bank.
bad, *balneum*. *S.* bæþian, baþian, *lavare*. *A.* to bath. Hinc Baδ, Bathe, celeberrima thermarum urbs in Agro Somersetensi.
bæclingur, *libellus*.
bæle, *Lectus*, *Recubatio*.
bæn & boon, *preces*. *S.* bene, *petitio*: bena, *qui petit*.
bær, *Habitaculum* vel *Villa*. vid. by.
bage, *damnum*. 30. mier baggar, *obest mihi*. 90.
bagge, *sarcina*. bag
bagur, *malevolus*.
bakare, *pistor*: bakstur, *panificium*: eg baka, *pinso*: bakade, *pinsui*. *S.* bacan, *pinsere*. *A.* to bake.
bale, *vigeo*: balade, *vigui*.
balldur, *proprium nomen Dei cujusdam Ethnicorum*. 24.
band, *ligamen*. G. ΒΙΝΔΑΝ, *ligare*: ΒΑΝΔΙ, *vinculum*. *S.* bindan, banda. *A.* to bind, bond.
bane, *cædes, exitium*. *A.* bane. *S.* bana, *interfector*.
bann, *damnum, excommunicatio*. *Ang.* Bor. to bann, *execrari*.
bar, *frons, frondis*.
bard, *extremitas rei*.
barenn, *cæsus*.
barke, *guttur*.
barn, *Infans, puer* vel *puella*. *Goth.* ΒΑΚΝ. *S.* beaꞃn, à ΒΑΙΚΑΝ, beꞃan, *ferre, gignere, procreare*. *Ang.* Borealibus, ac *Scotis* Bairn.
bas, *stabulum boum*. *Ang.* Bor. a beouse. baas declin. p. 12.
baukur, *lagena*. *A.* beaker.
baun, *faba*. *A.* bean.
mier batnar, *revaleo*. 90.
beckur, *scamnum*. bench
bed, *lectus*. *S.* bedd. *A.* bed.
beidne, *petitio*. bedan.
bein, *os, ossis*. *S.* ban. *A.* bone.
beinn, *rectus*. Comparatur 47. & 48.
beiskur, *acerbus*.
beise, *frænum*.
bekre, *aries*.
belgur, *follis*. *A.* bellows.
bende, *vieo*: eg bendte in præt. *S.* bendan. *A.* to bend.
bende, *vieo, flecto*, item *innuo*, habent similiter bendte in præterito. p. 74.
ber, *bacca*. *A.* berry.
ber, *nudus*. S. baꞃe. *A.* bare.
ber, *pulso*: barde, *pulsavi*. unde forsan *Ang.* Bor. to berry, i. e. to thresh.
ber, *porto*. unde berry .i. fructus quem arbor fert.
berg vel biarg, *saxum*. G. ΒΑΙΚΓ, *mons*. S. beꞃᵹ, beoꞃᵹ, byꞃᵹ.
biartur, *clarus*. G. ΒΑΙΚΗΤ. S. beoꞃht. *A.* bright.
bid, *precor*: bidia, *precari*. G. ΒΙΔΑϬΑΝ. S. biddan.
bid, *expectatio, mora*: bidia, *expectare*. G. ΒΕΙ-

G. ƂЄΙΔΑΝ. S. bidan, abidan. *A.* abide. bidlande, *expectans.* 77.
bidlund, *expectatio.* 6.

bida, *vas oblongum superne acuminatum.*

bifur, *appetitus.*

by, *apis.* S. beo. *A.* bee.

by, *habito*: eg bioo, *habitavi*: bua, *habitare.* G. ƂΑΝΑΝ. S. bugan, & buan. bygd, *habitatio.*

byd, *expecto*: byda, *expectare.*

byd, *offero*: baud, *obtuli.*

byfur, *pedes.*

bygd, *habitatio.* *Ang.* Bor. to byg, *ædificare.*

byr, *urbs.* G. ƂΑΝΚΓΣ. S. byrig, burug, burg, burh. *A.* burrough.

byt, *mordeo*: beit, *momordi*: ad byta, *mordere.* S. bitan. *A.* to bite.

bit, *morsus.* *A.* bit. bite, *bolus.*

bik, *pix.* pitch

bilgia, *procella.*

bilur, *turbo*, vel *tempestas repentina*: bilier, *turbines.*

bind, *ligo*: batt, *ligavi*: binda, *ligare.*

bioor, *cerevisia.* S. bear, vel beor. *A.* beer.

biorg, *adjumentum.* S. biorg, *propugnaculum.*

biorn, *ursus*: stir biorn, *bellicosus* vel *pugnatum ursus.* bear

bir, *ventus secundus.*

mier biriar, *oportet me.* S. me byriað, vel gebyriað.

Þad birtez, *lucescit.*

bissa, *sclopetum bellicum.*

blaar/ blaa/ blaatt, *flavus, flava, flavum.* *A.* Bor. blea.

blaasa, *flare*: vide blæ. l. blæs

blad, *folium.*

bladra, *tenuis membranula spiritu inclusa tumida.* S. blædr, *pustula, tubercula,* & *vesica.* *A.* bladder.

blær, *aura.*

blæs, *flo*: bliæs, *flavi*: ad blaasa, *flare.* S. blæfan, *flare*: blæft, *flatus.* *A.* blast.

blak, *verber.*

blaudur, *fœmineus.*

blautur, *mollis.*

blek, *atramentum.* S. blæc, *i. e.* blac. *A.* Bor. to blecken, i. e. make black.

blessadur, *benedictus*: blessed vel blessud, *benedicta*: blessad, *benedictum.* S. bletsian, *benedicere*: bletsode, *benedictus.* *A.* to blesse, blessed.

bly, *plumbum.*

bliida, *blandities.*

blydur, *blandus.* Declinatur p. 43. Comparatur 50. S. bliðe, *lætus, jucundus.* *A.* blithe.

blyf, *maneo*: bleif, *mansi.*

blindur, *cæcus.* G. ƂΛΙΝΔΣ. S. blind. *A.* blind.

block, *truncus ligneus.* *A.* block.

bloma, *flos.* G. ƂΛΟΜΑ. S. blorm, blorma. *A.* bloom, blossom.

blood, *sanguis.* G. ƂΛΟΦ. S. blod. *A.* blood.

bloot, *maledictum.* blot

blundur, *somnus.* conf blindur

bod, *nuncius.* S. bode.

bodan vel bodun, *nuntius.* S. bodian, *nuntiare.*

boge, *arcus.* S. boga. *A.* bow.

bogenn, *curvus.*

bol, *adversitas.*

bolff, *maledictum.*

book, *liber*: bækur, *libri.* 11, 12. bæklingur, *libellus.* 15, 25. G. ƂΟΚ vel ƂΟΚΣ. S. boc. *A.* book.

boola, *furunculus*: item *Bulla.*

boon & bæn, *oratio, preces.*

borg, *civitas.* vid. byr.

braadur, *festinus.*

bræde, *furor.*

bragd, *deceptio.*

bragur, *rhythmus.*

brak, *fremitus.*

brandur, *titia*, item *gladius* Poëtice. S. brand.

confer brenne 9

S. bpand. *A.* brand. G. BRIN-NAN, *ardere.* S. byþnan.
brattur, *arduus.* un pratrups of: vide brat.
braud, *panis.* *A.* bread.
braut, *via.*
bref, *literæ.* *A.* a breif.
Þad bregdur, *vesperascit.*
breidur, *latus.* S. bpad. *A.* broad.
breittur, *mutatus, variatus.*
breiskleike, *imbecillitas.*
brenne, *uror*: eg brann, *ustus sum.* vide brandur.
brenne, *uro.*
brial, *affectatio.*
brid, *confringo dentibus.*
bryk, *sponda.*
brynne, *adaquo*: brynte in Præterito. G. BRUNNA, *fons.* S. bopn, bpunna, bupna. *A.* burne. a fountain.
bryt/ braut, *frango, fregi.*
brioota, *frangere.* 88. S. bpittan. *A.* Bor. to britten beef, i.e. to break the bones of beef. Rivetille.
brim, *extremitas alicujus rei.* *A.* brim est *ora*, vel *margo patinæ.*
Þad brimar, *æstuat.* Fortasse brunar legendum ab illo brune, *æstus, ustio,* quod mox sequitur.
brine, *cos.*
bringa, *pectus.*
brite, *partitor.* v.s. briotta.
brixl, *exprobratio.*
brook, *bracca*: brækur, *braccæ.* *A.* Bor. breeks. brogues. breeches.
brot, *delictum, fractio.*
brudgume, *sponsus.* G. BRUÞ. S. bpyd. *A.* bride est *sponsa.* S. bpidguma. *A.* bridegroom, *sponsus.*
bruggare, *cerevisiarius.* S. bpipan. *A.* to brew, *coquere cerevisiam.*
brun, *palpebra*: bryr, *palpebræ.* *Scotice* brun. *Ang.* Bor. The eye-brees.
brune, *æstus, ustio.*
bru, *pons*: bruur, *pontes.*
bu, *res familiaris.* Scribitur & buu, atque ita per omnes utriusque numeri Casus declinatur p. 22.
bua, *habitare.* vid. by. et bu
bugur, *curvatura.* *A.* Bor. to bue, *curvare.* Bow.
bur, *promptuarium.*
burdur, *nativitas.*
burdur, *portatio.* 54. S. beopð. *A.* birth.
bure, *colonus.* S. gebupe. *A.* bore.
buste, *muscarium setaceum.*
buu, vide bu, *res familiaris.*

D.

Daad, *virtus.*
daan, *servus.* S. þegen, vel þen, *minister.* *A.* olim tane.
daare, *temerarius.* *A.* to dare, *audere.*
dæle, *vallis.* S. dæl. *A.* dale.
dælld, *terra subsidens.*
dælstur, *qui magna sibi pollicetur ab aliquo.*
eg dæme, *judico*: eg dæmest, *judicor.* G. DÓMJAN. S. deman, *judicare.* *A.* to doom.
dæstur, *anhelus, cursu consumptus.*
dagur, *dies.* G. DAGS. S. dæg. *A.* day. Þad dagar, *diescit.*
dalur, *vallis.*
dans, *choreæ.* *A.* a dance.
dapur, *ægre affectus*: dapur/ dopur/ dapurt, *extreme affectus, a, um*: dapur/ draprare/ draprastur.
daude, *mors*: daudur, *mortuus.* G. DAUÞS, *mortuus*: DAUÞUS, *mors.* *A.* dead, death.
daufur, *surdus.* S. deaf. *A.* deaf.
daun, *odor.*
daus, *clunis.*
deide, *occido*: deidde, *occidi.*
dey, *morior*: doo, *mortuus sum*: deya, *mori.* *A.* to dy.
deilld, *lis.*
dett, *cado*: datt, *cecidi.*
diarfur, *audax.*

digur,

digur, *crassus*, & *crassa*: digurt, *crassum*. S. þicce, *crassus*, *densus*. digurd, *crassities*. 6. 54.

dij, *puteus*.

dy, *quasso*: dude, *quassavi*.

dyge, mier dygier, *sufficit*: dygd, *virtus*. S. duguð. digdarysfur, *virtutibus instructus*: digdasamur, *virtutibus cumulatus*.

dyn, *tono*: dunde, *tonui*: Þad dunar, *tonat*. S. þunnan, & þunran, *tonare*: þunor, þuner, & þunder, *tonitru*. *A.* thunder. A. Bor. to make a dyn, i. e. a noise.

dyr, *fores*. G. ƋAUR. S. dur, vel duru. A. door.

dyr, *animal brutum*. S. deor. A. deer significat *damas*, vel *cervos*.

dyr, *pretiosus*. S. dyre. A. dear.

dyrd, *gloria*: dyrka, *glorifico*: dyrkadé, *glorificavi*.

dyrfska, *audacia*: ita paulo ante diarfur est *audax*.

dik, *cursus*.

dil, *celo*: dulde, *celavi*.

dimmur, *obscurus*. *S.* dim, dimgend. A. dim. Þad dimmur, *tenebræ oboriuntur*.

dinckur, *fragor*.

dingia, *acervus*.

dockur, *subniger*.

doffe, *stupor*.

digg, *pluvia*: Þad degguar, *pluit*.

domur, *judicium*. v. dæme.

doomare, *judex*.

dooter, *filia*. *G.* ƋAUHTAR. S. dohter, dohtor, dohtur.

draap, *nex*.

draap, *internecio*.

draattur, *tractio*.

drabb, *nugæ*.

drabb, *gestus incuriosus* & *inconcinnus*. Apud Ang. *mulier inconcinna* dicitur a Drabb.

dragsl, *novitia*.

draga, *trahere*. vid. dreg, *trabo*.

dramb, *superbia*.
dramb, *fastus*.
dramblaatur, *superbus*.

draugur, *spectrum*.

draumur, *somnium*. A. dream.

dreck, *bibo*: drack, *bibi*. G. ƋRIGGKAN, *bibere*. S. drincan. A. to drink.

dreg, *trabo*: droo, *traxi*: draga, *trahere*. S. dragan. A. to draw, or dragg. dragande, *trahens*.

dregg, *fex*: dreggiar, *feces*. A. the dregs.

dreingur, *famulus*.

drep, *interficio*, *occido*: drap, *occidi*. Infinitivus est drepa.

drickur, *potus*. 26. A. drink.

dryf, *jactor*: dreif, *jactatus sum*. 84. huic affine G. ƋREIBAN, *agere*, & *S.* dræfan, drifan. dryfa, *nivis descensus*. 4. Þad dryfur, *ningit*.

dryn, *boo*: drunde, *boavi*.

dryp, *guttatim stillo*: draup, *guttatim stillavi*. *S.* dripan, *stillare*, & dropa, *gutta*. A. to dripe a drop.

dryt/ dreit, *caco*, *cacavi*: dryta, *cacare*: drit, *excrementum*.

droos, *fœmina*.

droot, *populus*.

drotten, *dominus*. *S.* driht, drihten.

drucken, Adjectivum Dissyllabum Declinatur 41. Comparatur 48.

duel, *moror*: dualde, *moratus sum*. A. to dwell, *commorari*. duelia, *morari*: duol, *mora*.

duergur, *pumilio*, *nanus*.

dufa, *columba*. *G.* ƋUBŌ. A. dove. *S.* duua.

duglegur, *valens*. *S.* dugan, *valere*.

dugur, *audacia*. 26.

duyn, *cesso*, *deficio*: duynade, *cessavi*, *defeci*. A. Bor. to dwine away, i. e. *gradatim perire*.

dukur, *mappa*.

dunur,

dunur, *fremitus*: **Þad dunar**, *tonat*. v. **dyn**.

dun, *pluma*. *A*. **down** significat *plumas lanuginosas*, & istiusmodi, ut, *flocculos carduorum arescentium*. Et **a down-bed**, est *culcitra plumea, plumulis lanuginosis farcita*.

E.

Ef, *dubium*: **efa**, *dubito*: **efade**, *dubitavi*.

effre/ efffstur, *superior, supremus*: **effre/ effst**, *superior, suprema*: **effra/ effst**, *superius, supremum*. S. oꝼeꞃ, *super, supra*. *A*. Bor. **obber**.

effterlangan, *desiderium*. S. lanᵹian, vel lænᵹian est *percupere*, & *desiderare*. *A*. **to long after**, vel **for a thing**, *quid vehementer cupere*, & *appetere*.

efne, *materia*.

eg, *ego*: **eg sialfur**, *ego ipse*. vide Gramm. nostræ Cap. 5. & *non* Mat. 5. 17.

egg, *ovum*. S. æᵹ. *A*. **egg**.

egg, *acies*: **eggiar**, in plurali. S. ecᵹe. *A*. **edge**.

eide, *absumo*: **eidde**, *absumpsi*.

eidur, *juramentum*.

eiga, *habere, possidere*: **eigande**, *habens*: **eign**, *possessio*. G. ΑΙΓΑΝ, *habere*. S. aᵹan. Hinc ΑΙΓΙΝ, aᵹen, *A*. **awn**, & **own**, *proprius*, quod quisque possidet.

ey, *insula*.

eyga, *possessio*.

eymmyria, *cinis ignitus*, sive *scintillans*. *A*. **embers**.

eyn/ ein/ eitt, *unus, a, um*. 37. vide Gramm. nostræ Cap. 6. **eyrn/ ein/ eitt**, *unus, a, um*. 57.

eyra, *auris*. S. eaꞃe. *A*. **ear**.

eysa, *cinis ignitus* sive *scintillans*. vide **aska**. *A*. Bor. **isles**.

eytthuort, *aliquid*.

eik, *arbor*: **eikur**, *arbores*.

eik, *augeo*: **jook**, *auxi*: **auka**, *augere*: vide **auka**.

eimd, *miseria*: **aumur**, *miser*.

ein, *una*: Fœmin. ab **eyn**, *unus*.

einer, *juniperus*.

einfalldur, *simplex*. S. anꝼealꝺ. Declinatur p. 59.

einge, *pratum*. S. ınᵹ. *Anglis* Borealibus **inge**: forsan à G. ΥΙΝΓΑ, *pascuum*. Cædmoni panᵹ, vel ponᵹ est *campus*.

Eingel, *Angelus*. *A*. **Angel**.

eingenn, *uniforme*.

einhuor, *aliquis*.

einraadur, *qui aliorum consilia repudiat*.

eis, *haurio*: **joos**, *hausi*: **ausa**, *haurire*.

eista, *testiculus*.

eitur, *venenum*. S. aꞇeꞃ, vel aꞇoꞃ.

ek, *curru trahor* vel *vehor*. Infinitivus est **aka**.

el, *alo*: **ool**, *alui*: **ala**, *alere*.

elia, *pellex*.

elldur, *ignis*: **ellde**, *igne coquo*: **eg ellde**, *igne coxi*. S. æleꝺ, & elꝺ, *ignis*: ælan, *accendere*. **Elding** *Anglis* Borealibus est *cremium*.

elle, *senium*.

ellefu, *undecim*. vide Gramm. nostræ Cap. 6.

elska, *amor*: **eg elska**, *amo*. Conjugatur 69.

em vel **er**, *sum*. G. ΪΜ. S. eom. *A*. **am**.

ende, *finis*. G. ΑΝΔΕΙ. S. enꝺ. *A*. **end**.

endur, *anales*: **ond**, *anas*.

enne, *frons*.

eple, *pomum*. S. æpl, æppel. *A*. **apple**.

er vel **em**, *sum*.

er, *aro*: **eriade**, *aravi*. S. eꞃian, *arare*.

erende, *negotium*, item *versus*. G. ΑΙΚΝ, *nuntii*. S. æꞃenꝺ, *nuntium, mandatum, legatio*. *A*. **errand**.

eriu-

eriur, *lites*.
ern, *annosus*.
ernur, *aquilæ*: ørn, *aquila*. S. earn. *Scotis* an ern, est *grande genus accipitrum*.
eß, *veredus*, Poëtice.
et, *comedo*. Conjugatur p. 82. A. to eat.
et, *incito*: atte, *incitavi*.

F.

Faa, *accipere*: fæ, *accipio*. S. fon, *accipere*.
faakur, *equus*, Poëtice.
faalke, *circus*.
faalm, *palpitatio*.
faang, *sinus*.
faang, *acquisitio*: item *sinus brachiorum*: faung, in plurali. A. Bor. the fange of a dog.
faar, *periculum*: item *insania*. 17.
fader, *pater*. S. fæder. A. father.
fæ, *accipio*: fieck, *accepi*: ad faa, *accipere*.
fæde, *pabulum*. 19. G. FŌDAN. S. fedan, vel foedan. A. to fæd, *pascere*, & fœd, *esculentum*.
fær, *fortis*.
fære, *funis*.
fære, *loco moveo*: færde, *loco movi*. S. faran, *ire*. A. a way-faring-man.
færeikur, *jumentum*.
fagnadur, *lætitia*. G. FAGINON. S. fægnian, *gaudere*. Hinc A. fain.
fagur/ fegar/ fagart, *amœnus, a, um*. Comparatur 52. A. fair. fegurd, *amœnitas*.
fall, *casus*: falla, *cadere*: fell, *cado*. S. feallan, *cadere*. A. to fall. Fall, *casus*.
fallegur, *pulcher*.
falskur, *astutus*. A. false.
falur. Belg. veyl.
fans, *impedimenta*.
far, *itio*: item *navis*, Poëtice.
fat, *ponto*.
farg, *pressura*.
fargan, *vitæ institutio*.
fas, *conspectus*.
fat, *vestis*: item *patina*.
fata, *hydria*. S. fat, fata, *vas*.
fatækur, *pauper*.
fauskur, *lignum aridum*.
fax, *juba*. Declinatur. S. feax, *coma*.
fedgar, dicitur de patre & filio: inde langfedgar, *majorum series*, eorùm qui sunt in recta linea descendente. 56.
fegurd, *amœnitas*.
feigenn/ feyne/ fegna, *lætus*. vide fagnadur.
feigur, *moribundus*.
feingur, *res parta*. vid. faang.
feitur, *pinguis*. S. fæt. A. fat. feitur/ feit/ feitt, *hic & hæc pinguis & hoc pingue*.
fel, *occulto*. 76. Conjugatur 79. A. Bor. to feal.
fell, *acclivitas*. A. Bor. a fell, *mons*.
fell, *cado*: fiell, *cecidi*: falla, *cadere*. vid. fall.
fen, *puteus*. A. a fenn.
fer, *eo*: foor, *ivi*.
fara, *ire*. S. faran.
ferd, *iter*.
feria, *navis vectoria*.
ferskeittur, *quadratus*. S. sceat, *angulus*.
fet, *pes*, *mensuræ genus*. S. fæt. A. a foot.
fiall, *mons*. vide fell.
fiande, *hostis*. G. FIJAN, *odisse*: FIJAND, *inimicus*. S. feond, vel fynd. A. feind.
fidur, *pluma*. S. feþer. A. a fether.
fie, *pecunia*. G. FAIHU, *opes*. S. feoh, *pecunia*, & *pecus*.
fielage, *socius*. A. fellow. S. fylgian, *sequi*.

fist,

fifl, *demens.*
fyffa, *lana pratensis.*
fyk, *vento feror*: fauk, *vento abreptus sum*: fiuka, *vento ferri*: þad fykur, *ningit vehementer.*
upp ad fylla, *implere.*
fylgd, *comitatus.* vid. frelage.
fyll, *elephas.*
fyrre, *privo, frustror*: habet in præt. fyrtte.
filge, *comitor*: filgde in præt. fylgd, *comitatus.* S. ƿylgian, *sequi.* *A.* to follow.
filker, *rex.*
fimm, *quinque.* vid. Gramm. nostræ Cap. 6.
fimur, *alacer.*
fingur, *digitus.* S. ƿinger. *A.* finger.
finn, *invenio.* 76. Conjugatur 81. S. ƿindan. *A.* to find, *invenire.*
fiodur, *calamus.* *A.* a feather.
fiol, *asser.*
fiolkinge, *artes magicæ.*
fioorer, *quatuor.* vid. Gramm. nostræ Cap. 6.
fior, *vita.* *S.* ƿeorh.
fiordungur, *quadrans* vel *quarta pars.*
fiordur, *sinus maris.*
fios, *bovile.*
fiotur, *vinculum, compes.*
firn, *bonus.*
firstur, *primus.* v. Gr. nostræ Cap. 6.
fiskur, *piscis.* G. ꝼISK. *S.* ƿirc. *A.* fish.
fiuk, *tempestas nivosa.*
fiuka, *vento ferri.* vide fyk.
flaa, *mephitis.*
flæ, *cutem detraho*: floo, *cutem detraxi*: ad flaa, *cutem detrahere.* S. ƿlean. *A.* to flea.
flærd, *falsitas.*
flærd, *versutia.*
flagd, *monstrum.*
flagg, *vexillum navium.* *A.* flagg.
flangs, *insultatio.*
flas, *præcipitatio.*
flaska, *lagena.* Hinc *A.* flask.
flatur, *planus.* Hinc *A.* flat.
flaustur, *navis*, Poëtice.
flauter, *lacticiniorum genus quod fit coacto lacte & deinceps ventilato.*
fleckur, *macula.* Hinc *A.* flecked, vel flekt, *maculis*, vel *labeculis discoloribus interspersus.*
fleigur, *cuneus.*
fleigur, *volatilis.* vide gl. G. in voce ꝼꝉꝛꝺꝛꝺꝛꝛ. Eboracenses vocant pullos avium volatiles fliggurs.
fleyra, *plus*: flest, *plurimum.*
flet, *exentero.*
flet, *explano*: flatte, *explanavi.* *A.* flatt.
flet, *lectisternium.*
fly, *fugio*: flunde, *fugi.* *S.* ƿleon, *fugere.* A. to fly.
flyg, *volo*: flaug, *volavi*: fliuga, *volare.*
flyk, *lacera vestis*: flykur, *vestes laceræ.*
flyt, *fluo*: flaut, *fluxi*: fliota, *fluere.* A. to float.
fliood, *mulier*, Poëtice.
fliotur, *velox.*
flis, *cachinnatio.*
flis, *desquamo* vel *detraho quod extimum est*: fluste, *desquamavi.*
flit, *veho*: flutte, *vexi.*
floo, *pulex*: flær, *pulices.*
flood, *accessus maris*, *inundatio.* A. flood.
flooe, *solum uliginosum* seu *palustu.*
floor, *cloaca.*
flot, *liquamen.*
fognudur, *gaudium.* v. fagnadur.
folk, *populus.* 20. foolk. 55. S. ƿolc. A. folk.
folld, *terra*, Poëtice. Sæpius occurrit in *Cædmone* ƿold.
folur, *pallidus.*
fonn, *nix condensata.*
fontur, *baptisterium.* A. the font.
foodur, *pabulum.* v. fæde.
fool, *iracundus.*

foolk, *populus*.
footur, *pes*: fætur, *pedes*. S. fot. A. foot. fet, *pes*, quatenus est mensura.
for, *iter*.
forn, *vetustus*. G. FAIRNGI, *vetus*, *Luc*. 5. 39.
forraad, *res quæ in promptu est*.
forsiall, *prudens*.
foss, *cataracta*.
fox, *vulpes*. G. FAUHON. S. foxa. A. fox. A. Bor. aliquando faws.
fræde, *informatio*, *doctrina*: froodur, *eruditus*. G. FRODA, *sapiens*: unde Abrahamus dicitur frod apud *Cædmonem*.
frægd, *heroica virtus*.
frænde, *cognatus*. S. freond. G. FRIGONDS, *amicus*, à FRIGON, *amare*.
frame, *promotio*.
framkuæmd, *executio*.
framur, *audaculus*, *nasutulus*.
fredenn, *gelu perustus*.
freya, *rana*. S. frocca, & frocx. A. frogg. A. Bor. a frosk.
freyr, *Liber pater*: freir, *deus Ethnicorum*. 24.
freisting, *tentatio*: freistingar, *tentationes*. G. FRAISAN, *tentare*: FRAISTUBNGA, *tentatio*. S. frandigan, *tentare*.
frem, *usurpo*: framde, *usurpavi*.
fremd, *res laude digna*.
fridur, *pax*. S. friđ.
friette, *fama accepi*: frettir, *rumores*.
frydur, *elegans*.
frydur/ fryd/ frydt, *venustus*, *venusta*, *venustum*.
frygd, *libido*.
frys, *frigeo*, *frigore congelo*: fraus, *gelavi*: frost, *gelu*. S. forst. A. frost. 22. frioosa, *gelare*. A. to freeze. Þad frister, *gelascit*.
frilla, *concubina*. 4.
froodleikur, *eruditio*. 16. froodur, *eruditus*. vide fræde.
froomur, *probus*.
frost, *gelu*. vide frys.
fruu, *matrona*. G. FRAUGA. S. freah, *dominus*, *na*. fruur, *matronæ*. 12.
fue, *putredo*. 2. 31. 54. fuinn, *putrefactus*. S. fynigean, *mucessere*: fynig, *mucidus*. A. vinny.
fugl, *avis*. v. gl. *Goth*. in FUGLS. *A*. Aust. fowl. *A*. Bor. fule.
fullur, *plenus*. G. FULLS. *S*. full. *A*. full.
fum, *festinatio*.
fundur, *inventum*. *A*. found.
fundvyss, *qui perdita facile invenit*.
fuus, *libens*.

G.

Eg Gaae, *attendo* vel *animadverto*: eg gaade, *attendi* vel *animadverti*.
gaas, *anser*. S. gos. *A*. goose.
gaata, *ænigma*.
gabl, *terminus*. G. GIBLA. *Belgice* gevell. *A*. gabell est *structura totius extremitas*, sive *cacumen*.
gaddur, *clavus ingens*.
gagl, *mulier nauci & nibili*.
gagn, *utilitas*. G. GAGEIGAN, *lucrari*. *A*. gain, *lucrum*.
gale, *vociferor*: galade, præt. *A*. paul.
galen, *vesanus*, *insanus*. 38. 42.
galge, *patibulum*. G. GALGA. S. galga. *A*. gallowes.
gall, *fel*. *A*. gall.
galldur, *magia*. S. galdere, *incantator*: galdor, *incantatio*.
galle, *vitium*, *nævus*: galladur, *vitiosus*. S. gal, *libidinosus*.
gallte, *porcus*. S. gilte, *suilla*. Boreales vocant *suculos*, & *suculas*, galts, and gilts.
gamall, *annosus*, *senex*. Comparatur 51.

gaman,

gaman, *jocus*. S. gamene, *jocus*, *ludus*. Inde vox *A*. back-gamen. gaming, *lusus*: *A*. gaming. gamian, *jocare*, *ludere*: *A*. to game.
gammur, *draco*.
ganga, *ire*: eg geinge, *eo*. G. ГАГГАN. S. gangan. *Anglis* Borealibus to gange.
gante, *scurra*.
gape, *hio*: gapte, *hiavi*. *A*. gape.
gardur, *agger*.
garn, *filum*. *Ang*. Australibus yarn. *Anglis* Borealibus garn.
gat, *foramen*.
gata, *via*. S. gate, *porta*. *A*. gate, yate.
gaukur, *cuculus*. *A*. Bor. the gowk.
gef, *dono*. G. ГІВАN, *dare*. S. gyfan. A. to give.
geimsla, *custodia*.
geip, *jactatio*, *exaggeratio*. S. gilp, *jactantia*, *arrogantia*.
geit, *capra*: geitur, *capræ*. G. ГАТЕІNS, *hædus*, *Luc*. 15. 29. S. gæt, vel gat est *capra*. *A*. Austr. goat. A. Bor. gait.
gelld, *solvo debitum*: gallt, *solvi*. G. ГІЛДА, *tributum*, proculdubio à ГІЛДАN. S. gildan, *solvere*. Occurrunt ПSГІЛДАN, & FКАГІЛДАN, *reddere*, *retribuere*, *Luc*. 14. 12. & 19. 8. A. Bor. nowt-geld, i. e. *tributum pro pecore solutum*.
gellde, *exseco*: gelldte, *exsecavi*: gelldur, *castratus*. A. to geld, *castrare*.
gestrisne, *hospitalitas*: gietur, *hospes*. S. gest. A. guest, *hospes*: guestning, *hospitium*.
get, *conjecto*, *valeo*: gat, in Præt. 85. geta, in Infinitivo.
giaa, *hiatus terræ*: habet hiaar in plurali.
giædur, *ornatus*, *donatus*.
giæfa, *bona fortuna*.
giæra, *pellis ovilla*.
giæska, *benignitas*.
giætna, *attentio*.
gidia, *dea*. G. ГОДА, *dii*: ГѲФ, *deus*. S. god. *A*. god.
giekur, *scurra*.
giell, *vociferor*: gall, *vociferatus sum*. A. Bor. to yell. v. gale.
gyn, *hio*: geyn, *hiavi*. S. ganian. A. to yawn, *oscitare*.
gyt, *furtim conjicio*: gaut, *furtim conjeci*: gioota, in Infinitivo. 88.
gys, *impetuose fundor*: gaus in præterito: gioosa, in Infinitivo.
gil, *hiatus montium*. } A. Bor. a
gil, *fissura montis*. } gill.
gillde, *convivium*, item *pretium*.
gilldur, *equivalens*.
gille, *inauro*: gillte, *inauravi*. S. gyldan. A. to gild, *inaurare*: gilt, *inauratus*.
gioff, *donatio*. S. gift, *donum*, *munus*: gife, *gratia*, *donum*. A. gift, *donum*.
giora, *facere*: eg skal giora, vel eg mun giora, *faciam* vel *facturus sum*. *Anglis* Borealibus & *Scotis* to gar est *facere*.
giord, *opus*, item *cingulum*. S. gyrdan, *cingere*: gyrdl A. girdle, *cingulum*.
giota, *scrobs*.
girnd, *cupido*. G. ГАІRNАN. S. gyrnan, *cupere*, *desiderare*.
giste, *divertor*: giste, *diverti*.
glæpur, *scelus*.
glær, *mare*.
glans, *splendor*.
glas, *vitium*. S. glæs. A. glasse.
glaumur, *lætitia*.
gled, *lætifico*: gladde, *lætificavi*. 83. mig gladur, *gaudio mihi est*. 90. S. glæd. A. glad, *lætus*.
gleimskufullur, *obliviosus*.
gler, *vitrum*.
glerungur, *solum glacie rigens*.
gliggur, *flatus*.

glyma, *lucta*.
glis, *levis*.
gloggur, *attentus*.
glood, *favilla*: glædur, *favillæ*. A. Bor. to glow, i. e. to be hot.
glopur, *stultus*.
glugge, *fenestra*.
gnypa, *summitas rupis* vel *montis*. A. Bor. a nabb.
gnyr, *susurrus*.
golf, *pavimentum*.
gollur, *abdomen*.
gomur, *palatum*. S. goma, *gingiva*, *palatum*. A. goom.
goodur/ good/ godt, *bonus*, *a*. S. god. A. good. Comparatur 51.
goodgirne, *benevolentia*.
gool, *ululatus*. *Ang*. Austr. to houle: Boreal. to youle est *ululare*.
graad, *maculæ*.
Þad graanar, *primis nivium flocculis terra canescit*.
graata, *plorare*: græt, *ploro*: graatur, *tristitia*. G. ΓΚΕΙΤΛΝ, *flere*. *Ang*. Septentr. to græt: Austral. to crie.
gradugur, *esuriens*. G. ΓΚΕΔΛΓS, *esuriens*. S. grædig, *vorax*. A. grædy.
græ, *germino*: ad grooa, *germinare*.
grænn, *viridis*. S. græne. A. green.
græska, *malignitas*.
græt, *ploro*. vid. graata.
grafa, *fodere*: gref, *fodio*. G. ΓΚΛΒΛΝ, *fodere*. A. to grub. ΓΚΩΒΛ, *fovea*. S. græf, *sepulchrum*. A. grave.
gramur, *rex*.
granne, *vicinus*.
gras, *gramen*. G. ΓΚΛS. S. gærs, & græs. A. grasse, & gers.
grautur, *puls*.
gref, *fodio*: groof, *fodi*. v. grafe.
greidur, *celer*.
grey, *canis*. Extat in nostro grey-hund. Comp. ex grey, & hunta, *venator*.
grein, *ramus*: item *sententia*.
greip, *sinus digitorum*. S. gripan, *capere*, *arripere*: gripe, *manipulus*. *A*. to gripe est *manu constringere*. Gripe *Scotis* est *manuum prehensio*, & *constrictio*.
grenlægia, *vulpes*.
grettur, *homo rugosæ frontis*.
grid, *induciæ*. S. griđ, *pax*: griþian, *pacificare*.
gredka, *ancilla*.
gridungur, *taurus*.
grysia, *fovea*. G. ΓΚΩΒΛ. v. grafa.
gryp, *prehendo*: greip, *prehendi*. vid. greip.
grys, *sucula*. *A*. a grise.
gryttur, *lapidibus obsitus*.
grima, *capistrum*.
grimmur, *ferox*. *A*. grimme.
grioon, *fruges*. *A*. grain.
grioot, *lapides*.
grip, *rapina*.
gripur, *armentum*.
grof, *sepulchrum*. v. grafa.
gron, *labrum bovis superius*. *Anglis* Borealibus grun.
grooa, *germinare*: græ, *germino*. S. growan, *germinare*. A. to grow.
groodur, *viriditas*. A. growth.
groof, *lacuna terræ*. v. grafa.
grugg, *fex*.
grund, *terra*, *fundus*. S. grund. A. ground.
grunda, *meditor*: grundade, *meditatus sum*.
Gud, *Deus*. G. ΓΩΨ. S. God. A. God.
gull, *aurum*. S. gold. A. gold.
gulur, *fulvus*, *buxeus*. S. geolewe. A. yellow.

H.

Haad, *irrisio*.
haall, *lubricus*.
haaleistur, *socius*.

haange, *pendeo*: **haangde** vel **hieck**, *pependi*. *S.* hangan. A. **to hang**. *pendere*.
haar, *crinis*. *S.* hæp. A. **hair**.
haar, *altus*: **haar/ haa/ haatt**, *altus, alta, altum*.
haattur, *modus*. *S.* had, hade, *status, qualitas*.
hæd, *altitudo*. A. **height**.
hædne, *ludibrium*.
hæfur, *aptus*.
hægd, *facilitas*.
hæle, *commendo*: **hælde**, *commendavi*.
hæna, *gallina*. G. **HANA**, *gallus*. *S.* hana, han vel hæn, *gallina*. A. **hen**.
hængur, *piscis genus*.
hæra, *cani*: **hærdur**, *canus*. *S.* hap. *A.* **hoary**.
hæse, *raucitas*. *A.* Bor. **heasy**, *raucus*.
hættur, *periculosus*.
hafa, *habere*: **eg hef**, *habeo*. G. **HABAN**, *tenere*. *S.* habban, hæbban, *habere*. *A.* **to have**.
hafalld, *filum grossum*. 13.
haff, *pelagus*.
hafft, *compes*. *S.* hæfted, *captivus*: hæftnede, *captivitas*.
hafur, *caper*.
hage, *pascuum*.
hagl, *grando*. *S.* hægele, hægle, hagol. *A.* **hail**. **Þad haglar**, *grandinat*.
hagnadur, *commoditas*.
hagur, *artifex*.
hagur, *conditio*.
hak, *uncinnus*. *A.* **hook**, *uncus*.
haka, *mentum*.
hale, *cauda*.
halld, *manubrium*.
hallda, *tenere*. 84. **helld**, *teneo*. *S.* healdan, *tenere*. *A.* **to hold**.
halmur, *paleæ*.
hals, *collum*. *S.* half.
halltur/ hollt/ hallt, *claudus, a, um*. G. **HALTS**. *S.* healte, *claudus*: healtan, *claudicare*. *A.* **to halte**, *claudicare*.
hamingia, *bona fortuna*: **hamingiusamur**, *fortunatus*.
hamur, *exuviæ*.
hann, *ille*.
hardradur, *durus*. *S.* heard. *A.* **hard**. **Þad hardnar**, *indurescit*.
eg hata, *odi*. *S.* hatan, *odisse*. *A.* **to hate**.
hattur, *pileus*. *A.* **hat**.
haugur, *tumulus*.
haukur, *accipiter*. *S.* hafoc. *A.* **hawk**.
haunk, *funiculus in forma circuli colligatus*. *A.* **a hank**.
haus, *caput*.
haust, *Autumnus*: **Þad haustar**, *æstas adolescit*; *Autumnus ingruit*; q. d. *autumnescit*.
hef, *elevo*: **hoof**, *elevavi*: **hefia**, *elevare*. G. **HAFGAN**, *elevare*. *S.* heofen, *elevatus*, & hafen. *A.* Bor. **to heave**, *elevare*.
hef, *habeo*: **hafa**, *habere*: **eg hefe**, *habeo*: **eg hef bokena**, *habeo librum*. 64. **eg heffe** Conjugatur 65. v. **hafa**.
heffne, *ulciscor*: **heffnde**, *ultus sum*: **heffndarsamur/ heffndarsom/ heffndarsamt**, *ultionis avidus, a, um*.
hegre, *ardea*.
heidyrdur, *sanctitatem præferens*.
heidrykur, *serenus*.
heidur, *honor*.
hey, *fænum*. G. **HAVI**, *fænum*. S. heg. *A.* **hay**.
heilagur, *sanctus*. S. halig. *A.* **holy**.
heile, *cerebrum*.
heite, *calefacio*: **heytte**, *calefeci*: **heitur**, *calidus*. S. hætu, *calor*. *A.* **heat**.
heite, *vocor* vel *voveo*: **eg hiet**, *vocatus sum*, vel *vovi*. S. hatan, *vocare* & *vocari*.
hel, *lethum*. At G. **HAAGE**. S. helle. *A.* **hell** est *inferorum sedes, tartarus, barathrum*.

helia,

helia, *interitus*.
helld, *teneo*: **hiellt**, *tenui*: **hallda**, *tenere*. v. **hallda**.
helle/ helltte, *fundo*, *fudi*. *A.* Bor. **to helle water**, *effundere aquam*.
helltte, *claudum facio*. v. **halltur**.
helvistur, *infernalis*.
hem, *cicuro*, *contineo*: **hamde**, *continui*. *A.* **to hemm** a garment.
hendur, est plurale à **hond**, *manus*. G. **handus**. S. hand. *A.* **hand**, *manus*.
her, *exercitus*. S. heŋe.
herdar, *humeri*.
herde, *induro*: **herdte**, *induravi*. vide **hardradur**.
hestur, *equus*.
hetta, *capitis tegmen*. v. **hattur**.
hial, *vaniloquentia*.
hialmur, *galea*. S. helm. *A.* **helmet**.
hiarta, *cor*. G. **hairtō**. S. heoŋte. *A.* **heart**.
hid vel **hitt**, *istud*. G. **ïta**. *A.* **it**.
Þad hielur, *pruina tegitur terra*. *A.* **hail**.
hil, *tego*: **hulde**, *texi*. G. **hulgan**. S. helan. *Anglis* Mediterr. **to hele** est *tegere*: Boreal. **to hull**: item, the **hulls** of corn, *i. e.* the **husks**. & a Swine-**hull**, *i. e.* the Swine-**stie**.

hul of ship
[illegible]: caput facere

hilla, *abacus*.
hille, *favor*.
hilmer, *rex*.
hilur, *gurges*: **hilier**, *gurgites*.
himenn, *cælum*. G. **himins**.
himneskur, *cælestis*.
hind, *cerva*. S. hinde. *A.* **hinde**.
hinn/ hin/ hitt vel **hid**, *iste, a, ud*.
hiool, *rota*.
hior, *gladius*. G. **hairus**.
hiortur, *cervus*. *A.* **hart**.
hir, *ignis*.
hirndur, *cornutus*.
hite, *calor*: **Þad hitnar**, *incalescit*.

hium, *famulitium*. G. **heiwa**. S. hipe, *familia*: hipan, *familiares*.
hixte, *singultus*. *A.* **hiccock**.
Þad hlaanar, *nix resolvitur*.
hlaatur, *risus*: **hlæ**, *rideo*. G. **hlahan**. S. hlihhan. *A.* **to laugh**, *ridere*.
hlad, *platea*.
hlæ, *rideo*: **hloo**, *risi*: **ad hlæja**, *ridere*.
hland, *lotium*.
hlaß, *onus*.
hlaup, *cursus*, *saltus*, *coagulum*. G. **hlaupan**. S. hleapan. *A.* **to leap**, *saltare*.
hleyp, *curro*: **hlioop**, *cucurri*. p. 85. **hlaupa**, *currere*. *A.* Bor. **to lowp**, est *saltare*.
hlyde, *obedio*: **hlydde**, *obedivi*: **hlidne**, *obedientia*.
hlyt, *sortior*: **hlaut**, *sortitus sum*: **hliota**, *sortiri*. *S.* hleotan, *sortiri*. *A.* **lot**, *sors*.
hliood, *vox*, *sonus*. *S.* hlud, *sonorus*. *A.* **loud**.
hluttakare skilnings, *particeps rationis*.
hlutur, *res* vel *portio*.
hnacke, *occiput*.
hnauk, *labor*.
hnaus, *cespes*.
hneppe, *quantum brachiorum amplexu includi potest*.
hnig, *decido*: **hnie** & **hneig**, *decidi*: **hnyga**, *decidere*. G. **hneiwan**, *declinare*. *S.* hnigan, & hnigian, *inclinare caput*, *prosternere se*.
hnyffur, *culter*. *A.* **knife**.
hnyt, *pedem offendo*: **hnaut**, *pedem offendi*: **hniota**, *pedem offendere*.
hnottur, *globus*.
hoffmodugur, *fastuosus*. *S.* mod, *mens*, *animus*.
hoffn, *portus*. *A.* **haven**.
hofftungur, *delphinus*.
hoffud, *caput*. *Goth.* **haubid**. *Sax.* heafod, ud, hæfd. *A.* **head**.

90.

hegg,

hogg, *verbero*: **hioo**, *verberavi*: **ad hoggua**, *percutere*: **hogguande**, *verberans*.
hola, *ſpecus*. *S.* hola. *A.* **hole.**
holl, *aula*. *S.* healle. *A.* **hall.**
hollt, *ſalebræ*, *glabretum*. *S.* holt, holte, *ſylva*.
hollur, *utilis*, *opportunus*.
holur, *cavus*. *S.* hola, inde holian, *excavare*. A. **hollow.**
hond, *manus*: **hendur** in plurali; etiam **hondur**. v. **hendur**.
hooffur, *ungula equina*. *S.* hof. *A.* **hoof.**
hool, *commendatio*.
hoor, *climacter*.
hoor, *adulterium*. G. **hors**, *adulter*: **horinon**, *mœchari*. *S.* hor. *A.* **whore**, *meretrix*.
hoora, *meretrix*.
hooſte, *tuſſis*. *S.* hwosta. *Anglis* Septentrional. **hauſte.**
hoot, *geſtus*.
hor, *mucor*. *S.* har, *mucidus*.
hor, *linum rude*.
hormung, *ærumna*: **hormungar**, *ærumnæ*.
horn, *cornu*: item *angulus*. *Goth.* **haurn.** S. horn, vel hyrn, *cornu*. A. **horn.** S. hyrn eſt etiam *angulus*. קרן
hoskur, *eximius*: **mier hoskar**, *juvat me*.
hoſtugur, *præceps*.
hraake, *ſputum*. S. hræcan, *ſcreare*: hraca, *fauces*, *tuſſis*. A. Sept. **a whreak.**
hræddur, *timidus*.
hræi, *cadaver*.
hrafn, *corvus*. S. hrafen & ræfen. A. **raben.**
hrak, *res contempta*.
hraklegur, *vitioſus*.
hreck, *jacto*: **hrackte**, *jactavi*: **hrekia**, *jactare*.
hreckjootur, *fallax*.
hreckvis, *fallax*.
hregg, *imber*.
hreidur, *nidus*. 17. 24.
hreinn, *purus*. 41. G. **hrains**, *purus*: **hrainjan**, *mundare*. A. **to renſe.**
hrelle, *mærorem affero*: **hrellde** in præt.
hremme, *unguibus rapio*: **hremde** in p. S. hremm & hremn, *corvus*. A. Bor. **to ream**, *manum ad aliquid capiendum exporrigo*.
hret, *aëris in pejus mutatio*.
hriggur, *triſtis*: **hrigd**, *triſtitia*.
hriggur, *dorſum*. S. hricge. A. Auſtralibus **ridge**. Bor. **a rigg.**
hryſa, *roſtrum*.
hrym, *pruina*, *ærugo*. S. hrime. A. **rime.**
hryn, *vocem extollo*.
hryn, *exclamo*: **hreyn**, *exclamavi*.
hryn, *ruo*: **hrunde**, *rui*.
hryt, *cum impetu feror aliquo*: **hraut** in præt. **hrioota**, in Infinit.
hrim, *uredo*.
hrinde, *pello*: **hratt**, *pepuli*.
hrip, *dolium*.
hrock, *cum impetu quodam moveor*: in præt. quoque **hrock** habet.
hroo, *lacera res*.
hroodur, *verſificatio*, *carmen*.
hroop, *clamor*, *probrum*. G. **hropjan**, *clamare*.
hrooſun, *commendatio*. 2. A. Bor. **to reouſe**, eſt *commendare*.
hrumur, *viribus confectus*.
hrutur, *aries*.
hvalur, *balæna*, *cetus*. S. hwæl. A. **whale.**
hvatte, *acuit*: **hvette**, *acueret*. A. **to whet.**
hvatur, *epitheton ſexus maſculini*. q. d. *incitatus*, *promptus*, *fervidus*. S. hwæt, hwate, *alacer*, *acutus*, *fortis*, *bellicoſus*.
hver, *quis*. 60. ubi & declinatur.
hvereyrn, *unuſquiſque*: quod declinatur 62.

hverb,

hverb, *evanesco.*
hverskyns vel hverskonar, *cujusmodi.*
ath hvesser, *ventus sævire incipit.*
hvet, *incito*: hvatte, *incitavi.* 85.
hugga, *consolor*: huggade, *consolatus sum.* A. to hugg, *amplector.*
hugur, *animus.* S. hyge, *mens, animus.* G. hugjan, *cogitare.*
hvida, *impetus.*
hvik, *inconstantia.*
hvikull, *instabilis, inconstans, fallax*: masc. est hvikull: fœm. hvikul: neutrum hvikult. 48.
hun, *illa*: fœm. ab hann, *ille.*
hundrad, *centum*: hundrud in plur. v. Gramm. nostræ Cap. 6.
hundur, *canis.* G. hunds. S. hunda. A. hound, *canis venaticus.*
hunskur, *sordidus.*
hvolff, *lacunar.*
hvolpur, *catellus.* S. hwelp. A. whelp.
hvomleidur, *ingratus.*
hvonn, *flos angelicæ.*
hvor hellst, *ecquis*: hvor sem hellst, *quicunque.*
hurd, *janua.*
hus, huus, *domus.* G. hus. S. hus. A. house.

I.

Jaarn, *ferrum.* G. eisarn, *ferrum.* S. iresn, iren, isen. A. iron.
jaarnkall, & rectius jaarnkarl, *vectis ferreus.* 24.
jaata, *confiteor*: jaatade, *confessus sum.*
jaffne, *lutea, herba.*
jafnadur, *æqualitas.* S. efen, *æqualis.* A. even. jafnræde, *æqualis.*
jalkur, *quod grossum est.*
jall, rectius jarl, *Baro.*
jarl, *dens molaris.* A. Bor. axel-tooth.
ida, *vortex aquæ.* S. yþa, *fluctus, undæ, æstus marinus.*
idia, *labor, sedulitas.*
idne, *diligentia.*
mier idrar, *pænitet me.* G. idreigos mik, *Luc.* 17. 4.
jel, *nimbus.*
Þad jelgar, *ningit.*
iggur, *metus.* G. agan, *metuere*: agis, *metus.* S. oga, egenyſ.
yckar, *vester*, de duobus. 61. vide Gramm. nostræ Cap. 5.
ydar, *vester*, de pluribus.
ydur, *viscera.*
ykia, *exaggero.* *A.* to eke.
yle, *ejulo*: ylde, *ejulavi.* *A.* Bor. to yell, yowl. ylfſtan vel ylfſtun, *ejulatio.*
ytre/ ytſtur, *exterior, extremus*: ytre/ ytſt. *exterior, extrema*: ytra/ ytſt, *exterius, extremum.* *S.* utter, tost, tust. *A.* outer, utter.
ileinging, *laborum tolerantia.*
ilkur, *ejulatio.*
illa/ verr/ veſt, *malus, pejor, pessimus.* *A.* ill, *malus.*
illur, *malus.* 44. illur/ verre/ veſtur, *malus, pejor, pessimus*: ill/ verra/ veſt, *mala, pejor, pessima*: illt/ verra/ veſt, *malum, pejus, pessimum.*
inde, *delectatio.*
ingre, *junior*: ingſtur, *maxime juvenis.* G. juggs, *juvenis*: juhiza, *junior.* S. geong, geongre. *A.* young, younger.
innre/ inſtur, *interior, intimus.* *A.* inner. innre/ inſt, *interior, intima*: innra/ inſt, *interius, intimum.*
innsigle, *sigillum.* G. sigljan, *sigillare.* S. sigel, insigel, *sigillum.* *A.* seal.
joffur, *rex.* Poëtice.
jol, *saturnalia.* S. gehul, geol, *natalis domini.* *Ang.* Boreal. yule, youle.
jonkiære, *juvenis.* v. ingre.
jood, *fretus.*
joor, *equus.* Eboracensibus yaud.

jotun,

jotun, *gigas*.
ir, *eruo*: irde, *erui*.
irkie, *carmen facio*, item *colo terram*: habet irkte in præt. *S.* pyrcan vel peorcan, *laborare*, *fabricare*, *operari*.
is, *glacies*. *S.* ıꝛ, ıꝛa. *A.* **ice**.
juck, *jus*.
ypparlegur, *præstans*.
ystra, *abdomen*.

K.

Kaal, *olus*. *A.* **kale**.
kaam, *macula*.
kaapa, *pallium*.
kalda, *febris*.
kaleikur, *calix*. S. calıc. *A.* **chalice**.
kalffur, *vitulus* vel *vitula*. S. calꝼ. *A.* **calf**.
kalk, *calx*. S. cealc. *A.* **chalk**.
kall, *vocatio*, *clamor*. *A.* **to call**, *vocare*.
kall, *senex*. Composita sunt: **staf-kall**, *senex qui baculo nititur*: **kot-kall**, *pauperculus senex qui rus colit*: **rækall**, *vetus calumniator*, usurpatur & pro *Satana*: **jaarnkall**, *vectis ferreus*: pro hoc interim **kall**, rectius scribas **karl**. *A.* Bor. **a karl**, *masculus*, ut, **a karl-cat**.
kalldur, *frigidus*. S. ceald. *A.* **cold**, & **cald**.
kallmannlegur, *virilis*.
kambur, *pecten*. S. camb. *A.* Aust. **comb**, Bor. **camb**.
kann, *scio*: **kunne**, *scivi*: **kunna**, *scire*. S. cunnan. *A.* **to ken**.
kanna, *cantharus*. *A.* **kan**.
kapp, *sedulitas*.
kappe, *athleta*.
karl, *senex*. vide **kall**.
kast, *jactus*. *A.* **cast**.
kast, *vestis muliebris*.
kaun, *ulcus*.
kaupe, *emo*: **keipte**, *emi*. G. KAUPAN. S. ceap, *pretium*: ceapan, *emere*, *vendere*. *A.* Bor. **to kowp**, *mutare*.
kef, *suffoco*: **kiæfde**, *suffocavi*.
keyre, *lorum*.
kell, *voco*, *clamo*: **kala**, *vocare*. v. **kall**.
kem, *venio*: **eg kom**, *veni*. 85. **hann er komande**, *venturus est*: **thil komande**, *futurus*. G. QIMAN. S. cuman. *A.* **to come**, *venire*.
kembe, *pecto*: **kembde**, *pexui*. vide **kambur**.
keralld, *vas*.
kertapyppa, *candelabrum*.
kiæfe, *suffoco*: **kiæfde**, *suffocavi*.
kiæna, *navicula*.
kiænn, *callidus*.
kiær, *charus*: **kiærleike**, *charitas*.
kiæra, *fœmina*.
kiæte, *hilaritas*.
kiafftur, *os*, proprie bestiarum. *A.* Bor. **the chafts**.
kidlingur, *hædus*, *hædulus*. *A.* **a kid**.
kiell, *gelu aduror*: **kooll**, *gelu adustus sum*. *A.* **cool**, *frigidus*.
kier, *vas*.
kif, *contentio*.
kyl, *puteus*.
kyn, *genus*. G. KUN, in comp. KUNNAS. S. cynne, ꝫecynd. *A.* **kind**.
kyr, *vacca*.
kyrr, *tranquillus*.
kys, *eligo*: **kaus**, *elegi*: **kioosa**, *eligere*. S. ceoꝛan. *A.* **to choose**.
kind, *creatura*: **kindur**, *creaturæ*.
kinne, *notum facio*: **kynnte**, *notum feci*. v. **kann**.
kiolur, *carina*.
kior, *conditiones*.
kior, *eligo*: **eg kiord**, *elegi*. S. ꝫecoꝛen, *electus*.
kiot, *caro*.
kird, *tranquillitas*.
kirlatur, *modestus*.
Þad kires, *tempestates cessant*.

kisa, *felis*.
kista, *cista*. S. cyste. *A.* **kiste, chest**.
klaam, *obscænus sermo*.
klaar, *clarus*. *A.* **clear**.
klæ, *frico*: **kloo**, *fricavi*: **ad klaa**, *fricare*. S. clapu, *A.* **clawes**, *ungues*: & clapan, A. **to claw**, *scabere*.
klæde, *vestis*.
klæde, *vestis* vel *pannus*. S. clæð. A. **cloth**, *pannus*: **cloaths**, *vestes*. A. Bor. **cled**, *vestitus, a, um*.
klaga, *accuso*: **klagade**, *accusavi*.
klefe, *conclave*. S. clyfa, *cubile*: bedclyfa, *conclave*.
klettur, *rupes, cautes*.
klifbere, *clitellum*.
klyf, *scindo*: **klauf**, *scidi*: **klyufa**, *scindere, findere*. S. cleafan, cleofan, clyfan. A. **to cleave**.
klof, *corpus*.
klof, *femorum intercapedo*.
klofe, *fissura*.
kloo, *unguis*. v. **klæ**.
klookskapur, *calliditas*: **klookur**, *callidus*.
klunnalegur, *crassus, inconcinnus*. A. **a clown**.
knie, *genu*. G. 𐌺𐌽𐌹𐌿. S. cneop. A. **knee**.
kodde, *pulvillus*. S. codde, *pera marsupium, testiculorum sacculus*. Inde **codd**, *pulvillus*, *Anglis* Australibus vero *testiculorum marsupium*.
kofe, *domuncula*. S. cofa, *conclave, cavea*.
kol, *carbo*. A. **coal**.
kolffur, *crotalus*.
kollottur, *qui caret cornibus*.
kompaan, *sodalis*. A. **companion**.
kona, *fæmina*. G. 𐌵𐌹𐌽𐍉, *mulier, uxor*: 𐌵𐌴𐌽𐍃, 𐌵𐌴𐌹𐌽𐍃, *uxor*. S. cpen, & quena, *mulier, uxor*. Hinc in sensu bene diverso, **queen** κατ' ἐξοχὴν *regis uxor, regina*: & **quean**, *scrapta*.
kongur, *rex*. S. cyng, cyning. A. **king**.
þad koolnar, *frigescit*.
koppur, *matula*.
kor, *decubatio*.
korn, *fruges*. G. 𐌺𐌰𐌿𐍂𐌽. S. corn. A. **corn**.
kornglegur, *purus*.
koss, *osculum*. G. 𐌺𐌿𐌺𐌾𐌰𐌽. S. cyssan, A. **to kisse**, *osculari*: & cosse, **kisse**, *osculum*.
kostnadur, *sumptus*. A. **cost**.
kot, *thorax*.
kot, *prædiolum*. S. cote. A. **cote**, & **cottage**, *casa*.
kotkall, *pauperculus senex, qui rus colit*.
kotun, *gossypium*. A. **cotton**.
kraas, *epulum delicatum*.
krabbe, Declinatur p. 30.
krafftur, *virtus*.
kramur, *mollis, colliquatus*.
krans, *coralla*.
krap, *aqua nive mixta*.
kref, *postulo*: **krafde**, *postulavi*. S. craftan. A. **to crave**, *rogare*.
kryp, *curvus incedo*: habet **kraup** in præt. **kriupa** in Infinitivo. A. **to creep**: &, **a cryple**, *claudipes*.
kringlootur, *rotundus*.
krit, *decerpo*: **krutte**, *decerpsi*.
kroo, *taberna cerevisiaria*: **kroor**, *tabernæ*.
kroppur, *corpus*.
kross, *crux*. A. **cross**.
kruus, *culullus* vel *fidelia*.
kuabb, *frequens & tædiosa postulatio*.
kuæde, *cantilena*. 19.
kuak, *garritus*.
kuarde, *ulna*, mensura.
kuat, *murmur*, ut avium.
kued, *cano*: **kuad**, *cecini*.
kued, *valedico*: **quadde**, *valedixi*. 83. habet **kuedia** in Infinitivo, ut distinguatur à **kueda** Infinitivo à **kued**, *cano*.
kuedia, *salutis nuntium*.
kuedlingur, *rythmus*.

kuef,

kuef, *catarrus.*
kueik, *prima cerevisiæ materia. A.*Bor. **the quickening dish.**
kueike, *accendo*: **kueikte**, *accendi.*
kueikur, *lychnus.*
kueikur, *follis*, *elychnium.*
kueisa, *febris.*
kuel, *crucio*: **kualde**, *cruciavi. S.* cuellan, vel cpellan. *A.* **to cwell, kill**, *occidere.*
kuennelskur/ kuenskur, *mulierosus*, *effœminatus.*
kuer, *libellus.*
kuyde, *ægre habeo*: **kueid**, *ægre habui.*
kuinna, *fœmina.* Declinatur 5. v. **kona.**
kuisl, *particula amnis* vel *fluvii scaturiens.*
kulde, *frigus. S.* ceald. *A.* **cold.**
kundur, *filius.*
kuol, *cruciatus.*
Þad kuolldar, *advesperascit.*
kuotra, *alea.*
kuse, *vitulus.*

L.

Laad, *solum.*
laag, *vallis.*
laan, *mutuum*, *fortuna.* G. **ΛΑΝΝ**, *merces*, *remuneratio. S.* lean. *A.* Austr. **loan**, Bor. **lean**, est *mutuum*, *stipendium*: **to lend**, *mutuum dare*, *accommodare.*
laangur/ laung/ langt, *longus*, *a*, *um. S.* lanȝ. *A.* Aust. **long**, Bor. **lang.**
laas, *sera.*
laat, *gestus*, *obitus*; forſ. *habitus.*
laatun, *æs.*
læknare, *medicus. G.* **ΛΕΙΚ, ΛΕΚ**, *medicus. S.* læc: & lacnian, vel læcnian, *curare*, *sanare. G.* **ΛΕΙΚΙΝΩΝ.** Majoribus nostris **leach** erat *medicus.*
lækur, *torrens.*
lær, *femur.*
lærdur/ lærd/ lærdt, *doctus. S.* læpan, *docere*: læpe, *doctrina.*
læt, *pono*, *simulo*, *me gero*: in præt. facit eg liet: Infinitivus est **læta.**
læte, *gestus.*
laf, *ora vestis.*
lag, *modus*, *tonus.*
lagnadur, *fatum.*
lagur, *humilis.* 45. **laagur**, Comparatur 51.
lamb, *agnus.* 12. Declinatur 18. *G.* **ΛΑΜΒΑ**, *oves. S.*lamb. *A.***lamb**, *agnus.*
lampe, *lampas.* 31.
land, *terra.* 13.
langfedgar, *majorum series qui sunt in linea recta descendente.* **fedgar**, dicitur de patre & filio. 56.
langsamur, *tardus*, *lentus.* 45.
langur, *longus.* 45.
langur/ leingre/ leingstur, *longus*, *longior*, *longissimus*: **laung/ leingre/ leingst**, *longa*, *longior*, *longissima*: **langt/ leingra/ leingst**, *longum*, *longius*, *longissimum.* 51.
last, *vituperatio.* 22.
latungur, *homo superbiens.*
latur, *piger.*
lavardur, *dominus.*
laug, *balneum.*
laun, *præmia.*
laupur, *scrinium quo lanifices linum servant.*
laus, *solutus*, *liber.*
lausn, *redemptio*, *solutio*: **lausnare**, *redemptor.*
lax, *salmo.* 12. Declinatur 18.
ledia, *lutum.*
ledur, *corium.*
leg, *cubatio.*
legg, *pono*: **lagde**, *posui.* 84. **ligg**, *cubo*, habet **laa** in præterito. 79.
leggur, *crus.* 26.
Þad leggur, *aquæ constringuntur gelu.* 90.
legur, *castra.*
leyd, *via.*

leidur, *res cujus satietas est.*
leife, *permitto*: leifde, *permisi.* 73.
leiff, *reliquum.*
leikur, *ludus*: leik, *ludo*: ad leyka, *ludere.* 88.
leinge, *prolongo*: leingde, *prolongavi.*
lek, *stillo*: lak, *stillavi*: leka, *stillare. A.* Bor. to lek.
lem, *cædo*: lamde in præterito. *Ang.* Bor. to lamme.
les, *lego.* Conjugatur 86.
leste, *segnities.*
lestur, *lectio, lectura.* 24.
let, *pigrum facio*: latte, *pigrum reddidi.*
liaar, *falx.*
lia, *commodo*: liede, *commodavi*: lia, *commodare.*
lidur, *articulus.* S. lið.
lient, *lamina.*
lierept, *linum.*
liettur, *levis.* A. light.
lif, *colustrum.*
lif, *coagulum.*
lifur, *jecur*: lifrar, *jecinora. S.* lifere. *A.* liver.
ligd, *mendacium.* S. leogan, *mentiri. A.* to ly.
ligg, *cubo.* Conjugatur 78. *S.* licgan, liggan, *jacere, cubare. A.* Bor. to ligg: Austr. to lie.
ligna, *stagnans aqua.*
lyd, *patior*: leid, *passus sum.*
lydur, *populus.*
Þad lydur, *labitur tempus.*
lyf, *vita.* G. ΛΙΒΑΝ. S. libban, lyfian. *A.* to live, *vivere.* ΛΙΒΑΙΝS, *vita.* lif. life.
lyg, *mentior*: laug, *mentitus sum*: lygd, *mendacium.* 7. liuga, *mentiri.* v. ligd.
lyk, *funus.* G. ΛΕΙΚ. S. lic, *cadaver.*
lyk, *aperio* vel *absumo*, item *absolvo*: habet lauk in præterito. 84. liuka, *aperire.* 88.
lym, *gluten. A.* bird-lime.
lyse, *garum.*
lyse, *lucernam præfero*: habet lyste in præterito. 74.
lyt, *incurvo me deorsum*: habet laut in præt. 85. ad luta, *incurvare se. A.* Bor. to lowt.
lytt/ midur/ minst, *parvus, minor, minimus.* S. lytel. *A.* little.
lina, *linea.*
lind, *aqua fontana scaturiens.*
linde, *lemniscus.*
linde, *animus, mens.*
linkind, *commiseratio.*
lioos, *lux.*
lioos, *lucidus, clarus.* G. ΛΙΗΑΔ, ΛΙΗΑΦ. S. leoht. *A.* light, *lux.*
mier lister, *delectat me.*
listugur, *hilaris, facetus.*
lited, *parvum.*
litell, *parvus.* v. lytt.
litil vel litle, Comparantur 51.
litelatur, *humilis.* 45.
liuflingur, *dæmon subterraneus mitis.*
liufur, *humanus, humilis.* 45.
lof, *laus.* S. lofe.
lofa, *laudo, promitto, permitto. S.* lofian, *laudare.*
loflegur, *laudabilis.* 45.
lofft, *aër, camera.* S. lyft, *aër. A.* loft est *tabulatum*: cot-loft, *tabulatum superius.*
log, *leges.* S. laga. *A.* law, *lex.*
loge, *flamma. S.* lege. *Eboracenses* dicunt the fire lowes, i. e. *ignis flammat.*
logur, *humor.*
lok, *operculum.*
loo, *floccus.*
lood, *glans.*
lood, *proprietaria soli possessio.*
loon, *stagnum.*
lostaseme, *libido. A.* lust.
lostugur, *pronus.*
ludur, *tuba.*
luenn, *fessus.*

lunde, *avis species*.
lundur, *lucus*.
lunga, *pulmo*. *S.* lunzena, *pulmones*. *A.* **the lungs**.
lus, *pediculus* : **lys**, *pediculi*. *S.* lur. *A.* **lowse, lyce**, *pediculus, li*.
lutur, *res*. 1.

M.

Maa, *possum* : **eg maa**, *licet mihi*. Conjugatur p.66. *S.* mæz. *A.* **may**.
maadur, *obliteratus*.
maagur, *affinis*. *S.* mæz, *propinquus*.
maal, *sermo, loquela*. *G.* ΜΑΦΛΑGΑΝ. *S.* mæðlan, *loqui* : & mæðel, *sermo*.
maanadur, *mensis*. *G.* ΜΕΝΑΦ. *S.* monað. *A.* **month**.
maas, *anhelorum respiratio*.
maat, *exitium, exitus*.
maatur, *vires*.
madkur, *vermis*. *G.* ΜΑΦΑ. *S.* maþa. *A.* **moth**.
madur, *homo*. 3. inflectitur ἀνωμάλως : habet enim **mans** in genitivo. 25.
mæddur, *defatigatus*.
mæle, *metior* : **mæltte** in præt. *G.* ΜΙΤΑΔS. *S.* zemete, & mete, *mensura*.
mær, *fœmina*.
mærd, *eloquentia*.
mage, *venter*. *S.* maza, *stomachus*. *A.* **maw**.
magn, *vires, robur*. *S.* mæzen.
magt, *potentia*. *S.* mæzð, mæht.
magur/ **mogur**/ **magurt**, *macer, macra, macrum*. *A.* **meagre**, *macilentus*. Comparatur 52.
mak, *maceratio*.
mak, *tranquillitas* : inde **omak**, *molestia*.
mallt, *polenta*. *A.* **malt**.
man, *recordor* : **munde**, *recordatus sum*. *S.* zemunan, *reminisci*. *A.* **to mind**.

margur, *multus* : **morg**, *multa* : **margt**/ **fleyra**/ **flest**, *multum, plus, plurimum*. 52.
marka, *signo* : **markadur**, *signatus*. *S.* mearc, *signum* : mearcan, *signare, notare*. *A.* **a mark, to mark**.
mas, *carritus, superfluum quid*.
matur, *cibus*. *G.* ΜΑΤS. *S.* mæte, mete. *A.* **meat**. ΜΑΤGΑΝ, *edere, Marc*. 3.20.
mattugur, *potens*.
mauk, *mixtio*.
megn, *validus, da* : **megnt**, *validum*.
megn, *vires, potentia*. v. **magn**.
megurd, *macies*. v. **magur**.
meigande, *potens* : **ad meiga**, *posse* : **eg maa**, *possum*. *S.* mazan, *posse*.
mey, *virgo*. 6. Declinatur 10. **meyar**, *virgines*. 11. *G.* ΜΑΓΑΦ. *S.* mæzden, mæden. *A.* **maiden**. *S.* mæzþe-hade. *A.* **maiden-head**, *virginitas*.
meinlegur, *incommodus*.
meis, *instrumentum ligneum quo fœnum portatur*. 17.
mel, *minutim tundo* : **malde**, *tundendo confregi*. *A.* Bor. **a mell**, Austr. **a mall** est *tudes, malleus*. *Sax.* ΜEL est *crux* ; *quæ ad formam mallei fabricata est*.
melur, *salebræ*.
mer, *minutim dissipo* : **marde**, *dissipavi*.
mergd, *multitudo*.
merke, *signum*. v. **marka**.
met, *æstimo* : **matte**, *æstimavi*.
mettur, *satur*.
mialm, *felium vox*.
migla, *situs*.
my, *muscæ*.
myg, *meio* : **mie** & **meig**, *minxi* : **myga**, *mejere*.
myla, *milliare*. S. mila. *A.* **a mile**.
mynd, *imago*.
Þad mynkar, *minuitur*.
miked, *magnum* : **mikel**, *magnus*. S. micel. *Ang*. Aquilonar. & *Scot*. **mikel**.

mikell

mikell vel mikle Comparantur 51.
mil, *in minutas particulas divido*: habet præteritum mulde. Unde a mill, & to mull.
millde, *clementia*. S. milðre.
millde, *mitigo*: mildade, *mitigavi*. S. milðe. A. mild.
millte, *splen*. S. milt. A. the milt.
minn/ myn/ mitt, *meus, a, um*. vide Cap. 5. Gramm. nostræ.
miol, *far*. S. mealewe. A. meale, *farina*.
miol, *candida & recens nix nondum condensata*.
mioolk, *lac*. S. meolc. A. milk.
mioolkar, *lactes*.
mioor/ mioo, *hic & hæc tenuis*: mioott, *tenue*.
mir, *mordeo*: murde, *momordi*.
miskunseme, *misericordia*.
mitte, *medium hominis*.
mogur, *filius*.
mok, *conversatio*.
mol, *spatium soli lapillis & scrupulis obsitum*. 8.
molld, *pulvis*. G. ΜΠΛΔΑ. S. molð, *humus, pulvis*. A. mould.
mooder, *mater*. S. moðer. A. mother.
moor, *loca terræ muscosa*. A. moor.
mord, *cædes clandestina*. G. ΜΑΝΚΨΚ. S. morð, þorþ, up. A. murder.
morgun, *mane diei*: Þad morgnar, *dilucescit*. G. ΜΑΝΚΓΙΝS, *mane, aurora*: ΑΤΜΑΝΚΓΙΝ, *mane*. S. mærgen, margen, *aurora*: on morgen, *mane*: to morgen, *cras*. A. to morrow.
mose, *muscus*.
moskne, *plaga*.
mun, Verbum Defectivum, de quo Gr. nostræ p. 113. & *Island*. p. 67.
munkur, *Monachus*. S. munec, uc. A. monk.
munugaat, *zythus*.
munnur, *os, oris*. G. ΜΠΝΨS. S. eliso N, muð. A. mouth. A. Bor. the munn.

muus, *mus*: mys, *mures*. S. mus, *mus*. A. mouse, myce, *mus, mures*.

N.

Naad, *gratia*: naadugur, *gratiosus*.
naal, *acus*: naalar in plur. G. ΝΕΨΛS. S. nædl, nedl. A. nædle.
naar, *cadaveris pallor*.
naare, *femorum sinus*.
nable, *umbilicus*. S. nafel. A. nabell.
nadur, *coluber*. S. nædre. A. Bor. a nedder.
næ, *apprehendo*: naade, *apprehendi*.
nægd, *copia*.
nafn, *nomen*. G. ΝΑΜΟ. S. nama. A. name.
naga, *rodo*: nagade, *rosi*. A. to gnaw, *rodere*.
nagg, *rixa*.
nayle, *clavus*. S. nægl. A. nail.
nakenn, *nudus*. G. ΝΑUΑΨS, *nudus*. S. nacod. A. naked.
naud, *calamitas*, vel *gravis aliqua necessitas*. S. neod, vel nyd. A. næd. G. ΝΑΝΨGΑΝ est *compellere, urgere*.
naud, *malum*.
naudsyn, *necessitas*: naudthurfft, *necessitas*.
naumur, *parcus*.
naunge, *proximus*.
nauste, *statio navium*.
naut, *bos*. S. neat, *jumentum*: niten, nitenu, *pecora*. Extat vox in neatheard, *bubulcus*: neats tongue, *lingua bovina*, &c. A. Bor. nowt.
nebbe, *nasus*. S. nebbe. *Eboracensibus* nebbe, *rostrum*. Bor. *nasus*.
nedre/ nedstur, *inferior, infimus*: nedre/ nedst, *inferior, infima*: nedra/ nedst, *inferius, infimum*. S. niþer, *infra*. A. Bor. the nedder floor.
nef, *nasus*.
nefne, *nomino*: nefnde, *nominavi*. v. nafn.

negla,

negla, *stipamen navis.*
neid, *angustia.* v. **naud.**
neyrn/ nein/ neitt, *aliquis*, *aliqua*, *aliquid.*
nem, *capio*: **nam**, *cepi.*
nema, *capere.* G. NIMAN. S. niman. A. **to nim.**
nema, *nisi*: **nema thu giorer thad**, *nisi hoc præstes.* 95.
nidur, *susurrus.*
ny, *novilunium.*
ny, *urgeo*: **nere**, *ursi.* 76. **nua**, *urgere.*
nyd, *rejectanea*, *contumelia.*
nydlegur, *abjectus.*
nyflungur, *rex*, Poëtice.
nyr/ ny/ nitt, *novus.* G. NIUJIS. S. neop. A. **new.** vef novus
nyra, *ren.*
nyt, *utor*: **naut**, *usus sum.* S. nẏtlic, *utilis*: nẏtnesse, *utilitas.*
nyu, *novem*, &c. v. Cap. 6. Gramm. nostræ.
nikur, *bellua aquatica.*
nioole, *flos angelicæ.*
nioota, *uti*: **nyt**, *utor.*
niste, *ornatus muliebris.*
nockur, *quidam*: **nockur**, *quædam*: **nockurt**, *quoddam.*
nolldur, *murmur.*
nollr, *cursitatio.*
noor, *instrumentum fabrile in quo servatur aqua ad indurandum candens ferrum.*
noot, *rete*: **nætur**, *retia.* G. NAT, *rete.* S. net, nẏt. A. **nett.**
noot, *nox*: **nætur**, *noctes.* G. NAhTS. S. niht. A. **night.**
nordur, *Septentrio.* S. Norð. A. **North.**
nos, *nasus.* S. næse, nose, nosu. A. **nose.**
not, *usus.* v. **nyt.**
noturlegur, *pannis obsitus.*
nunna, *Virgo vestalis*, *Monialis.* S. Nun. A. **Nunn.**

O.

Oarlegur, *improbus.*
obedenn, *non rogatus.*
ockar & **ockart**, *noster*, de duobus. v. Gramm. nostræ Cap. 5.
oddur, *mucro.*
odur, *insanus*, *celer.*
offn, *fornax.* G. AUHN. S. ofen. *A.* **oven.**
offra, *offero*: **offrade**, *obtuli.* S. offrian, offrigean. *A.* **to offer.**
offund, *invidia.*
oflugur, *robustus.*
opn, *mica.*
opur, *fretum.*
ok, *jugum.* G. IAGNK, GNKA. S. geoc. A. **yoke.**
okle, *talus.*
ol, *cerevisia.* *A.* **ale.**
olld, *sæculum.* S. ald. *A.* **old**, *senex.*
olle, *in causa sum.*
omak, *molestia.*
ond, *anima*: in plurali **ander.** vide **ande.**
ond, *anas*: **endur**, *anates.*
ongl, *insomnia*, *patientium ejulatus.*
onn, *occupatio.*
ood, *ivi*, est præteritum à **ved**, *vado.* G. IDDJA. S. eode, *ivi.* *A.* Bor. **eod.**
oodur, *poëma.*
ooff, *texui*: est præt. ab **eg vef**, *telam texo.* S. peofan. A. **to weave**, *texere.* woof
ool, *alui*: est præt. ab **eg el**, *alo.*
oop, *ejulatio.* S. peopan, *A.* **to wæp**, *flere*: pop, **wæping**, *fletus.*
oosk, *votum.*
or, *telum*, *jaculum*: **orvar**, *tela.*
ord, *verbum.* G. VAURD. S. popd. *A.* **word.**
ordugur, *arduus.*
orka, *vires.*
orn, *aquila.* S. earn. **ernur**, *aquilæ.*
oruggur,

oruggur, *viribus & diligentia pollens.*
os, *ostium fluviorum.*
otur, *lutra.* S. oꝺeꞃ. *A.* otter.
ovinskapur, *inimicitia.*
ore, *hor.* 33. ubi & Declinatur.

P.

Par, *par.* *A.* pair.
peysa, *indusium.*
peningur, *pecunia.* S. penıᵹ. *A.* penny.
penne, *calamus*: penna, *calami.* *A.* pen.
piel, *lima.*
pyla, *jaculum.*
pylsa, *farcimen.*
pyne, *crucio*: pynde, *cruciavi.* *A.* to pine.
pypa, *fistula.* *A.* pipe.
pysl, *passio.*
pills, *vestis muliebris.*
pilltur, *puer.*
pitla, *ahenum exiguum.*
pittur, *puteus.* S. pıꞇ. *A.* pitt.
plaaga, *calamitas.* *A.* plague.
pluut, *supellex.*
poke, *saccus.* S. pocca. *A.* poke.
prakkare, *mendicus.*
predikan vel predikun, *concio.*
prenta, *typis excudo.* *A.* to print, *typis excudere.* *A.* Bor. to prent.
prestur, *pastor.*
prettvisz, *fallax.*
prym, *sub onere duro*: habet prumde in præt.
prym, *novilunium.*
psalmur, *psalmus.* *A.* psalm.
puke, *spiritus malus.*
punctur, *punctum.*
puta, *scortum.* v. Gramm. *Island.* p. 5. in margine.

R.

Raa, *antenna.*
raa, *locus vel angulus hypocausti telæ textoriæ destinatus.*
raan, *spolium.*
raas, *discursitatio.*
rabb, *nugamentum, garritus.*
racke, *vulpes.*
ræ, *remigo*: rere, *remigavi*: rooa, *remigare.* *A.* to row.
ræda, *oratio.*
ræna, *oratio.*
ræninge, *latro.*
ræse, *cuniculus sive incile.*
raf, *erratio.*
rafftur, *lupus, furiosus.*
ragl, *lentum iter.*
ragl, *erratio.*
ragn, *maledicentia.*
rak, *ellychnium.*
rakur, *humidus.*
ramballde, *rota campanæ.*
rambiggilegur, *bene munitus.*
rammur, *acerbus.* *A.* Bor. ramme.
ramur, *robustus.*
rasz, *culus.* *A.* per metathesin.
rata, *incurro*: item *viam teneo.*
raudmage, *pisciculi species.*
raudur, *ruber.* S. ꞃeaꝺ. *A.* red.
raun, *experientia*: item *adversitas.*
raup, *jactantia.*
raupare, *jactator.*
raus, *verborum prodigalitas.*
reckia, *lectus.*
reckur, *homo.*
reffur, *vulpes.*
refur, *vulpes.*
regn, *pluvia.* G. RIGN. S. ꞃeᵹn, ꞃen. *A.* rain. regnboge, *iris.* *A.* rainbow. Þad rigner, *pluit.*
reide, *ira.*
reidingur, *ephippium, dorsuale.*
reyk, *equitandi actus.*
reysa, *iter.*
reyte, *deglubo*: reytte in præterito. *A.* Bor. to ritt.
reikassur, *fornax.*
reikningur, *rationes.*
reikur, *fumus.* S. ꞃec. *Ang.* Aquilonar. & *Scotis* reek.

reim,

reim, *ligula*: **reimar**, *ligulæ*.
reinsla, *experientia*.
reip, *restis*. S. ꞃape. A. **rope**.
reir, *arundo*. G. **RAUS**.
reitur, *spatium soli*.
ref, *pello* vel *pellor*: habet **raf** in præterito: **refa** in Infinitivo.
refa, *ligo*.
renn, *lubrico*: habet **rann** in præt.
rettur, *rectus*: **rett**, *recta*: **rett**, *rectum*. S. ꞃiht. A. **right**.
rettvys, *justus*. S. ꞃiht-piſe.
rid, *eruo*: **rudde**, *erui*.
riddare, *eques*.
riettur, *rectus*.
rif, *costa*. S. ꞃibbe. A. **rib**.
rifa, *rima*.
riffur, *lignum transversum cui telam textores appendant*.
rifur, *liciatorium*.
ryd, *equito*: **reid**, *equitavi*. S. ꞃidan, *equitare*. A. **to ride**.
ryf, *lacero*: **reif**, *laceravi*. A. **to rive**.
ryfd, *liberalitas*: **ryfur**, *liberalis*.
ryk, *fumo*: **rauk**, *fumavi*: **riuka**, *fumare*: **riukande**, *fumans*. v. **reikur**.
ryke, *regno*: **rykte**, *regnavi*. G. **REIKS**, *princeps*: **REIKINON**, *regnare*. S. ꞃica, *princeps*: ꞃice, *regnum*: ꞃecan, ꞃeccan, ꞃixian, *regnare*.
rykur, *dives*. S. ꞃica, *egregie dives*, *potens*. A. **rich**.
rym, *calendarium*. S. ꞃime, *numerus*.
rym, *submissam & raucam vocem edo*: **rumde** in præt.
rys, *surgo*: **reis**, *surrexi*: **ad rysa**, *surgere*. S. aꞃiſan. A. **to rise**.
rif, *pulvis*.
rise, *gigas*.
rist, *crater*.
rit, *scriptio*, *nictatio*. S. ꞃꞃitan. A. **to write**, *scribere*.
ritte, *fama*.
riupa, *perdix*.
Þad rockuar, *crepusculum incipit*.
rod, *cuticula piscium*.
rollt, *vagatio*.
roo, *quies*.
rooa, *cauda*. confer ræ. rooa. remigare
roodur, *remigium*. A. **rudder**.
rool, *evagatio*.
roos, *rosa*.
root, *radix*: **rœtur**, *radices*. A. **root**, *radix*.
rope, *ructus*.
roskungur, *aper marinus*.
roskur, *fortis*.
rost, *cerevisia*.
rosull, *sternax*.
rot, *ictus*, *putredo*. A. **to rott**, *putrescere*.
rót, *deliquium animi*.
rugl, *nugæ*.
rum, *lectus*.
run, *runa*.
runne, *saltus sylvæ*.
rutur, *aries*.
ruu, *cæsaries*.

S.

Sa/ **sa**/ **Þad**, *is*, *ea*, *id*: Articulus Præpositivus. vide Gramm. nostræ, pag. 104.
saa en/ **su en** vel **saa er**/ **su er**/ **Þad er**, *qui*, *quæ*, *quod*, &c.
saa, *serere*. G. **SAIAN**. S. ꞅapan. A. Austr. **to sowe**. Bor. **to sawe**.
saad, *granum*.
saae, *sero*: **saade**, *sevi*. 74.
saal, *anima*. G. **SAIVALA**. S. ꞅapel, ꞅapl, ꞅaul. A. Aust. **soul**. Bor. **saule**.
saaldur, *cribrum*.
saar, *vas*.
saar, *vulnus*. S. ꞅaꞃ, *ulcus*, *scabies*. A. Austr. **a sore**. Bor. **sear**.
saddur, *saturatus*. A. Bor. **sadd**. **sed**, *satio*: **sadde**, *satiavi*. G. **SADANS**, *saturi*: **SAϴNAN**, *saturari*: **GASOϴGAN**, *saturare*: **SADITAN**, *implere ventrem*. A. **I am**

am saded, *repletus sum.*
sæde, *semen.* 12. Declinatur 18.
sækie, *adfero*: sookte, *attuli.* 74.
sæll, Declinatur 40.
sæng, *lectus*: sængur, *lecti.*
sæte, *sedes.* v. sit.
sætur, *dulcis.* S. swæt. *A.* swett.
sætleike, *dulcedo.*
saffn, *congregatio.*
safn, *collectio.*
safnadur, *cætus, congregatio.*
sallt, *sal.* G. SALT. S. sealt. *A.* salt.
samlynde, *consensus.*
samteinge, *conjungo.*
sandur, *arena.* S. sand. *A.* sand.
sannsøgull, *verax*: sannarlegur/ sannur, *verus, indubitatus.* G. SUNJA, *veritas*: SUNJEINS, *verus.*
saudur, *ovis.*
saup, *sorbillum*, a soup. S. supan, *A.* to sup, *sorbere.*
saurgan vel saurgun, *inquinatio.*
sed, *satio*: sadde, *satiavi*: saddur, *saturatus*: sedia, *satiare.* v. sed, supra.
sef, *dormio*: svaf, *dormivi*: sofa, *dormire.* S. swefen, *somnium*: swefan, *sopire.*
seige, *dico*: sagde, *dixi.* S. secgan, *A.* to say, *dicere.*
seinn, *tardus.*
seirn, *tardus.*
sel, *mappalia.*
sel, *vendo*: selde, *vendidi.* S. gesyllan. *A.* to sell, *vendere.*
selur, *phoca.* *A.* a seal.
sem, *lites dirimo*: habet samde in præterito. S. seman, *reconciliare*: sema, *sequester.*
sende, *mitto.* S. sendan, *mittere.* *A.* to send.
set, *pono*: sette, *posui.* S. settan, *ponere.* *A.* to sett.
sex, *sex*, &c. 58.
sialfur, *ipse.* 62. ubi & Declinatur.
sidur, *mos.*
siergodur, *philautos.*
sierlegur, *sui sensus, singularis.*
sigd, *falx.* S. siþe. *A.* sithe.
sigg, *callus.*
sigur, *victoria.* S. sige, *victoria*: sigor, *triumphus.*
syd, *coquo*: saud, *coxi*: sioda, *coquere.* *A.* to seeth, *coquere*: sodden, *coctus.*
sydre/ sydstur, *posterior, postremus*: sydre/ sydst, *posterior, postrema*: sydst, *posterius, postremum.* 52. pro eo dicunt & sidare, ibid. S. siþþan, *post, postea.*
syg, *deorsum feror*: habet in præterito sie & seig.
syga, *deorsum ferri.*
syg, *sorbeo*: siuga, *sorbere*: siugande, *sorbens.*
syke, *morbus.* G. SIUKS, *infirmus.* S. seoc. *A.* sick.
sylld, *balec.*
Þad syler, *gelu & pruina condensatur solum.*
sylungur, *trutta.*
syn, *sui.* 60. Declinatur ibid.
syndga, *pecco*: syndgade, *peccavi.* S. syngian, *peccare*: synne, *peccatum.* *A.* to sinn, sinn.
syne, *monstro*: synde, *monstravi.*
syng, *cano*: saunge, *cecini*: ad singia, *canere.* G. SIGGVAN. S. singan. *A.* to sing.
syp, *sorbeo*: saup, *sorbui*: siupa, *sorbere.* v. saup.
syster, *soror.* G. SVISTAR. S. sweoster, swuster, suster. A. sister.
silgia, *ornamentum muliebre.*
sinn huor/ syn huor/ sitt huort, *diversus, a, um.*
sinne, *affectus.*
sio, *septem*, &c.
sioole, *rex.*
sioor, *mare.* G. SAIV. *S.* sæ. *A.* sea.

sit,

sit, *sedeo*: sat, *sedi*. G. SITAN. S. ſittan. A. **to sit**, *sedere*. G. SITAA. S. ſetol. A. **seat, settle,** *sedes, cathedra*.
sivalur, *teres*. 45.
sukur, *ægre habens*. v. **syke**.
skaak, *ludus latronum*. 6. Declinatur 8.
skaal, *phiala*.
skaalld, *poëta*.
skade, *damnum*.
skafft, *manubrium, scaptus*. A. **shafft**.
skal, *debeo*. v. Gramm. nostræ pag. 48, 49.
skalm, *genus ensis*.
skapa, *facio*: **skoop** vel **skapte**, *feci, formavi*. S. ſceapan. A. **to shape**.
skarn, *stercus*. A. Bor. **cow-skarn**.
skart, *ornamentum, mundus*.
skass, *mulier impudica*.
skaud, *res nihili*.
skaut, *peplum, sinus*.
skegg, *barba*.
skeid, *cochleare*.
skeifur, *vulgus*.
skek, *quasso*: **skook**, *quassavi*: **skaka**, *quassare*. S. ſceacan. A. **to shake**.
skell, *cum sono collidor*: habet in præterito **skall**.
skemdur, *depravatus*.
skemtun, *oblectamentum*.
sker, *seco, tondeo*: **skera**, *tondere*. S. ſceapan. A. **to sheer**.
sker, *saxum*.
skiaar, *fenestra*.
skiaar, *transenna*.
skiæde, *materia calcei*.
skiær, Adjectivum. Declinatur 42. Comparatur 49.
skiallegur/ skialleg/ skiallegt, *disertus, a, um*.
skiallegur, *disertus, distinctus*. 45.
skiemtan, *oblectamentum*.
skier, *scopulus*.
sky, *nubes*. A. **sky**, *æther*.
skyn, *fulgeo*: **skeyn**, *fulsi*. G. SKEINAN. S. ſcinan. A. **to shine**. *fulgere, coruscare*.

skyr, *perspicuus*. S. ſciꝛe. A. **sheer**.
skil, *redditio*.
skil, *distinctio, cognitio*. A. **skill**.
skil, *intelligo, distinguo*: habet **skilde** in præterito.
skin, *fulgor*. v. **skyn**.
skindugleike, *celeritas*.
skinn, *pellis*. A. **skin**.
skiootleike, *celeritas*.
skiottur, *discolor*.
skip, *navis*. G. SKIП. S. ſcip. A. **ship**.
skipte, *divisiones*.
skirta, *interula*. A. **a shirt**.
skol, *vappa*.
skomm, *ignominia*.
skoogur, *sylva*.
skoor, *calceus*. G. SKOh. S. ſceo, ſco, ſcoe. A. **shoe**.
skop, *pudenda*.
skor, *scabellum*.
skoruglegur, *serius*.
skot, *jaculatio*, item *angulus*. S. ſceotan, *jaculari*. A. **to shoot**. ſceat, *angulus*.
skraut, *ornamentum, mundus*.
skref, *passus*.
skrida, *ruina montis vel rupis*. A. Bor. dicunt **a skreed of cloath**, i. e. *pars panni minutula è toto dissecta*.
skrifare, *scriba*.
skryn, *scrinium*.
skrimsl, *monstrum*.
skrof, *glacies rara & tenuis*.
skrollt, *vagatio*.
skrum, *jactantia*.
skualledur, *garritus*.
skugge, *umbra*.
skurdur, *sectio*.
skutull, *missile telum*. A. **a shuttle**.
skutur, *puppis*.
skuum, *spuma*. A. **scum**.
slæ, *verbero*: **sloo**, *verberavi*: **slaa**, *verberare*. G. SLAhAN. S. ſlean: inde A. **to slay**, *occidere*.
slæmur, *malus*. 45.

slakur, *remiſſus*. 45.
sleyf, *cochleare*. 7.
slepp, *evado* : **slapp**, *evaſi*.
slette, *explano* : in præterito **slette**. 74.
sliettur, *planus*. 45.
sly, *ſtuppa*.
slingur, *verſutus*. 45.
slioor/ slioo/ sliott, *hic & hæc & hoc hebes*. 38.
slock, *belluatio*.
sleck, *extinguo* : **slocktte**, *extinxi*. 84.
slood, *via in nive trita*.
sloppur, *album*.
slot, *arx*.
ſmaa, *temnere, contemnere* : **eg ſmaae**, *temno*. 87.
ſmaar/ ſmaa/ ſmaatt, *parus, a, um*. 52. **ſmaar/ ſmærre/ ſmæſtur** : **ſmaa/ ſmærre/ ſmæſt** : **ſmaatt/ſmærra/ſmæſt**.
ſmala, *upilio*.
ſmell, *cum ſono claudor vel collidor* : habet **ſmall** in præterito. 84.
ſmelltur, *colliquatus*.
ſmyde, *fabricatio*.
ſmyg, *anguſtias penetro* : habet **ſmaug** in præterito. 84. **ſmiuga** in Infinitivo. 88.
ſmyr, *ungo* : habet **ſmurde** in præt. 87.
ſnære, *reſtis*.
ſnaudur, *vacuus*.
ſneipa, *ignominia*.
ſny, *verto* : **eg ſnere**, *verti* : **ad ſnua**, *vertere*. 75 & 76. ubi Verbum activ. & paſſivum Conjugantur.
ſnylld, *elegantia*.
ſnille, *elegantia*.
ſnioor, *nix*. *S*. ꞅnap, ꞅnau. *A*. **ſnow, ſnaw**. ꞅnapan, *ningere* : **to ſnow, to ſnaw**. **Þad ſniooar**, *ningit*. 91.
ſneggur, *celer*.
ſnoot, *mulier*.
ſnotur, *velox*.
ſnotur, *alacer*.
ſock, *mergor*. *A*. **to ſoak**. *macerare*; apud *A*. Bor. ſignificat, *aquis diu mergere*.
ſockue, *mergo* : **ſocktte**, *merſi*.
ſod, *juſculum*.
ſodulbakadur, *qui dorſo curvato & veluti adunco* : dicitur de equis quibus ephippium commodiſſime poteſt inſterni. *Ang*. Boreal. **ſaddle-backd**.
ſogn, *fama & rumor vulgi*. v. **ſeige**.
ſol, *alga eſculenta*.
ſonur, *filius*. G. 𐍃𐌿𐌽𐌿𐍃. *S*. ꞅuna, nu, ne. *A*. **ſon**.
ſoolskyſa, *horologium ſolare*.
ſoome, *honor*.
ſoot, *fuligo*. *A*. **ſoot**.
ſoott, *morbus*. G. 𐍃𐌰𐌿𐌷𐍄𐌹𐌽𐍃, acc. pl. *infirmitates*. Apud *A*. Bor. morbus quidam oves infeſtans dicitur **the ſowt**.
ſope, *hauſtus*. *A*. Bor. dicunt **a ſope of milk, drink**, *&c*.
ſorp, *quiſquiliæ*.
ſpad, *juſculum*.
ſpad, *opſonium*.
ſpade, *ligunculа*. *S*. ꞅpadu. A. **ſpade**.
ſparlak, *aulæum*.
ſpaung, *lamina* : **ſpeingur, ſpaanger**, *laminæ*. A. **ſpangle**.
ſpeigell, *ſpeculum*.
ſpensl, *fibulæ*.
ſperre, *exporrigo* : **ſperte**, *exporrexi*.
ſpialld, *tabula*. G. 𐍃𐍀𐌹𐌻𐌻𐍉𐌽. *S*. ꞅpellan, *narrare*.
ſpie, *ludibrium*. 23.
ſpie, *illuſio*.
ſpy, *vomo* : **ſpioo**, *vomui*. 76. **A. to ſpue**.
ſpil, *luſus*.
ſpille, *corrumpo* : **ſpilltte**, *corrupi*. *S*. ꞅpillan, *vitiare, corrumpere*. **A. to ſpoil, to ſpill**.
ſpinn, *neo* : **ſpann**, *nevi*. *G*. 𐍃𐍀𐌹𐌽𐌽𐌰𐌽. *S*. ꞅpinnan. A. **to ſpin**.
ſpiell, *vitium*. v. **ſpille**.
ſpioot, *haſta*. *S*. ꞅpitu, *veru, obelus*. A. **a ſpit**.
ſpir, *interrogo* : **ſpurde**, *interrogavi*. S. ꞅpy-

S. ſpẏꝛian, *explorare*, *exquirere*, *ſcrutari*. Dicunt *Scoti*, **to ſpeer at him**, *interrogare illum*, vel *quærere ex illo*. **ad ſpyria han ad**, *Marc*. 9. 32. *A*. Bor. **to ſpær after news**.

ſponn, *ſpithama*. S. ſpan. A. **ſpan**.

ſpooe, *avis ſpecies*.

ſpoonn, *cochleare*. A. **ſpoon**.

ſpor, *veſtigium*. S. ſpoꝛ.

ſpore, *calcar*. S. ſpoꝛa, ſpuꝛ. A. **ſpurre**.

ſpott, *ludibrium*. A. **ſport**, *ludibrium*.

ſpryng, *rumpor vel inſanio*: habet **ſprack** in præt.

ſprund, *fœmina*.

ſpurull, *avidus quærendi*. v. **ſpyr**.

ſtabbe, *acervus*.

ſtada, *ſtatio*. S. ſtaþa. A. **ſtathe**, *ſtatio navium*. *A*. Bor. dicunt **ſtea-thel hay**, i. e. *fœnum fundamento ſtratum*.

ſtadur, *urbs*. G. **STAΦS**, **STAΔS**. S. ſteꝺ. A. **ſtead**, *locus*.

ſtæle, *animum addo*: **ſtællte**, *animum addidi*.

ſtafn, *prora vel puppis*.

ſtam, *balbuties*. G. **STAMS**, *mutus ſurdus*. S. ſtameꝛ, uꝛ, *balbus*, *blæſus*. A. **to ſtammer**, *balbutire*.

ſtaung, *haſta*: **ſteingur**, *haſtæ*. **Stang** *Eboracenſibus* eſt *lignum oblongum*, *contus bajulorum*.

ſtaup, *poculum*.

ſteckur, *caula*.

ſtedie, *incus*. *Eboracenſibus* **ſteddy**.

ſtef, *verſus intercalaris*. A. **ſtaffe**, **ſtave**.

ſteffna, *dica*.

ſtefnlegur, *modeſtus*.

ſteik, *aſſum*: **ſteikur** in plur.

ſteirn, *lapis*. G. **STAINS**. S. ſtan. A. **ſtone**, **ſtane**.

ſtel, *furor*: habet **ſtal** in præt. **ſtela**, *furari*.

ſtend, *ſto*: **ſtood**, *ſteti*: **ſtanda**, *ſtare*. G. **STANDAN**. S. ſtanꝺan. A. **to ſtand**.

ſterkur, *fortis*. A. **ſtark**, *rigidus*, *flexu difficilis*.

ſtiake, *contus*. A. **ſtake**.

ſtiarna, *ſtella*. G. **STAIRNONS**, *ſtellæ*, *Marc*. 13. 25. S. ſteoꝛꝛa. A. **a ſtar**, *ſtella*. *A*. Bor. **a ſtarne**.

ſtid, *fulcio*: **ſtudde**, *fulcivi*.

ſtifur/ **ſtifarlegur**, *validus*.

ſtigd, *offenſio*.

ſtiggur, *qui ſe capi non patitur*: **ſtig-gur**/ **ſtiggnare**/ **ſtigguaſtur**.

ſtyg, *pede premo*: habet **ſtie** vel **ſteig** in præterito: **ſtyga**, in Infinitivo. G. **STEIGAN**. S. ſtiᵹan, *ire*.

ſtyn, *doleo*: **ſtunde**, *dolui*. *A*. Bor. dicunt, **it ſtounds**, *dolet*.

ſtyng, *pungo*: **ſtack**, *pupugi*. S. ſtinᵹan. A. **to ſting**.

ſtynt, *colluctatio*.

ſtille, *tempero*: habet **ſtillte** in præt. S. ſtille. A. **ſtill**, *tranquillus*, *quietus*.

ſtir, *bellum*. S. ſtẏꝛan, *movere*, *turbare*, *irritare*. A. **to ſtirre**.

ſtirbiorn, *bellicoſus urſus*.

ſtock, *ſalto*: **ad ſtockna**, *ſaltare*: **ſtock-nande**, *ſaltans*.

ſtod, *columna*. S. ſtuꝺu, ſtuþe, ſtuþu. A. **ſtud**, *fulcrum*.

ſtodugur, *ſtabilis*.

ſtolltur, *ſuperbus*, *elegans*.

ſtoo, *focus*: **ſtoor**, *foci*.

ſtood, *equi admiſſarii*: & *equæ quando ad generationem ſeptis includuntur atque aluntur*. Inde A. **ſtead**.

ſtoor, *magnus*.

ſtoot/ **ſtærre**/ **ſtærſtur**, *magnus*, *major*, *maximus*: **ſtoor**/ **ſtærre**/ **ſtærſt**, *magna*, *major*, *maxima*: **ſtoort**/ **ſtær-ra**/**ſtærſt**, *magnum*,*majus*,*maximum*.

ſtor, *juncus*.

ſtormur, *tempeſtas*. S. ſtoꝛm. A. **ſtorm**.

ſtraakoottur,

straakoottur, *nequitiosus.*
straakskaput, *nequitia.*
straakur, *nebulo.*
straangur, *rigidus.* A. Aust. **strong**, Bor. **strang**.
straangur/ straung/ straangt, *asper, durus, a, um.*
straff, *garritus.*
streittur, *arduus, rebellis.*
striaal, *rarum quid.*
stry, *Stria.*
stryd, *bellum.*
strydur, *intensus.*
stryk, *ito*: habet **strauk** in præterito perfecto: **stryuka**, in Infinitivo.
strypur, *nudus homo.* A. **to strip**, & **stript**, est *vestes alicui detrahere*; *exutus, nudatus.*
strond, *ora maris.* S. ꞅꞇꞃeonꝺ, ꞅꞇꞃanꝺ. A. **strand**.
stulka, *puella.*
stund, *hora.*
stuttur, *brevis.* A. Bor. **to stutter**.
stuttur/ styttre/ styttstur, *brevis, brevior, brevissimus.*
svack, *tumultus susurrantium.*
suangur, *esuriens.*
suanhuitur, *candidus instar cygni.*
svar, *responsum.* S. anꝺꞅpaꞃian. A. **to answer**, *respondere.*
suartur, *niger.* G. SVAKT. S. ꞅpeaꞃꞇ. A. **swearthy**.
suck, *lucta.*
sudur, *meridies.* S. ꞅuð. A. **the south**.
svessn, *somnus.* S. ꞅueꝼen.
svesungur, *somnolentus.*
sveinn, *puer, minister.*
sueit, *populus*; item *provincia.*
suelltt, *esurio*: **suallt**, *esurivi.*
sver, *juro*: **svor**, *juravi.* G. SVAKAN. S. ꞅpeꞃian. A. **to swear**, *jurare.*
sverb, *limo*: **svarb**, *limavi.*
sverd, *ensis.* S. ꞅpeoꞃꝺ. A. **sword**.
svyk, *fallo*: **sveyk**, *fefelli*: **svykia**, *fallere.* S. ꞅpican, *prodere, decipere*: ꞅpica, *deceptor, proditor.*
svik, *insidiæ.*
svil, *lactes.*
svingl, *vertigo.*
suinna, *probitas, prudentia.*
suinnur, *prudens, honestus*; item *parcus, ad rem attentior.* Inde forsan celebre Regum *Danorum* nomen **Suin**.
sumar, *æstas.* S. ꞅumeꞃ, oꞃ. A. **summer**. **Þad sumrar**, *æstas ingruit.*
sundurbryt, *diffringo.*
sundurlinde, *dissensio.*

T.

Taag, *vimen.* S. ꞇpiꝣ, ꞇpiꝣa. A. **twig**.
taal, *deceptio.*
tack, *clamor opilionum*: inde ad **tacka**, *clamoribus gregem compellere.*
tad, *excrementum aridum.*
tæ, *lanam carpo*: in præt. **taade**, in Infinitivo **taia**.
tagl, *cauda equina.* G. TAГA, *capillus.* Inde S. ꞇæꝣl, *cauda.* A. **tail**.
tak, *ictus.*
tal, *numerus.* A. **tale**. S. ꞇalian, *æstimare.*
tala, *loquor*: **talade**, *locutus sum.* S. ꞇalu, A. **tales**, *fabulæ*; à ꞇellan, **to tell**, *loqui, dicere narrare.*
tamur, *assuetus, mansuetus.* S. ꞇam, ꞇame. A. **tame**.
tappe, *stipamen.*
tarffur, *taurus.*
taug, *funiculus*; à **toga**, *attrahere.* A. **to tow**.
taung, *forceps*: **teingur**, *forcipes.* A. **tonges**.
tek, *sumo*: **took**, *sumpsi*: **taka**, *sumere.* A. **to take**.
teirn, *lamina.*
tel, *numero*: **talde**, *numeravi.* A. **to tell**.
tem, *domo*: **tamde**, *domui.* S. ꞇamian. A. **to tame**.

tennur,

tennur, *dentes*: tonn, *dens*. G. TUNÞS. *S.* eliso N, toð. A. tooth.
tiðinde, *rumores*. A. tidings.
tidugur, *tempestivus*. *S.* tið, *tempus*, *hora*.
tigg, *mando dentibus*: tugðe in præt. tiggia, in Infinit.
tyk, *canicula*: tykur in plur. *A.* Bor. a tyke, *canis*.
tyne, *perdo*: tynðe, *perdidi*: tyndur, *perditus*.
tyr, *Deus Asianorum*.
tyr, *Mars vel Mercurius*.
tyu, *decem*, &c. v. Gramm. nostræ Cap. 6.
tillaatfeme, *indulgentia*.
tiorn, *stagnum seu lacus*. *A.* Bor. a tarn.
titlingur, *avicula*. A. a tit, *parus*.
toff, *mora*.
toffur, *magia*.
tolle, *hæreo*: tollde, *hæsi*.
tolungur, *loquax*, *disertus*. S. tellan, *dicere*, *loqui*, *narrare*. A. to tell.
tomur, *vacuus*. *Anglis* Aquilonaribus tum, teum.
tonn, *dens*. v. tennur.
tooffa, *vulpes*.
toolff, *duodecim*. v. Cap. 6. Gr. nostræ.
torff, *cespes*. S. turfe. A. turfe.
traaß, *obstinatio*.
traudur, *invitus*.
tred, *tero*: trad, *trivi*: troda, *terere*. S. tredan. A. to tread.
trie, *lignum*. G. TRIU. S. treop, tryp. A. tree.
trigð, *virtus*, *fidelitas*.
trine, *rostrum*.
trippe, *equula*.
trog, *linter*. S. troʒ. A. trough, *alveus*.
troll, *gigas*.
trur/ truu/ truutt, *fidus*, *a*, *um*. A. true. truu, *fides*. S. treope.
tueir, *duo*.
tugur, *numerus vicenarius*.

tuinne, *filum lineum*. S. twin. A. twine, *filum retortum*: à twinan, *conduplicare*, A. to twine.
tungl, *luna*. S. *stella*, *astrum*.
turn, *turris*. S. top. A. tower.
tuttugu, *viginti*. v. Cap. 6. Gr. nostræ.

Þ.

Þaang, *alga*.
Þacka, *gratias ago*: Þackaðe, *gratias egi*. S. þancas. A. thanks, *gratiæ*: & þancian, to thank, *gratias agere*. Þackargiorð, *gratiarum actio*.
Það, *hoc vel illud*.
Þægð, *beneplacitum*.
Þægmælstur, *taciturnus*.
Þægur, *gratus*.
Þær, *illæ*: plurale ab hun, *illa*.
Þamb, *tentigo*.
Þamb, *extensio*.
Þang, *alga*.
Þare, *alga*.
Þaug, *illa*, plurale à Það, *illud*.
Þefur, *odor*.
Þeyr, *illi*, plurale ab hann, *ille*.
Þeingell, *rex*, Poëtice.
Þeige, *taceo*: Þayðe, *tacui*. G. ÞAHAN, *tacere*.
Þen, *extendo*: Þanðe, *extendi*.
Þesse, *hicce*. v. Cap. 5. Gr. nostræ. Þeß kyns, vel Þeß konar, ejusmodi.
Þickur, *crassus*. S. þiccol. A. thick.
Þið, *vos*: dualis à Þu, *tu*.
Það Þiðnar, *quod gelu rigidum erat*, *resolvitur*. A. to thaw, *regelare*.
Þier, *vos*: plur. à Þu, *tu*.
Þiettur, *densus*.
Þife, *furtum*. *S.* þeof. *A.* thæf, *fur*.
Þigg, *accipio*: Þaa, *accepi*: Þiggia, *accipere*. *S.* þicʒean.
Þy, *mancipium*. *S.* þeop.
Þy, *famulitium*.
Þyður, *egelidus*.
Þil, *sponda*.

Þil,

Þil, *confuse recito*: habet **Þulde** in præterito.
Þing, *forum*, *res*. *S.* þinȝ, *res*, *causa*. Inde **the hustings**, *domus causarum*, vel *forum Londinense*. *A.* **thing**, *res*.
Þingd, *gravitas*.
Þinn, *tuus*: **Þyn**, *tua*: **Þitt**, *tuum*. v. Cap. 5. Gramm. *Angl.Sax.*
Þioffur, *fur*. v. **Þife**.
Þioo, *femur*. *A.* **thigh**.
Þioor, *bos castratus*.
Þioos, *portio vel ceti*, vel *alterius cadaveris partiti*.
Þis, *festinanter & tumultuose incedo*: habet **Þuste** in præt.
mier Þister, *sitio*. *A.* **to thirst**.
Þogull, *taciturnus*. v. **Þeige**.
Þoka, *caligo*.
Þol, *patientia*, *tolerantia*. *G.* ΨΠΛΑΝ, *pati*: ΨΠΛΑΔΙΝΑ, *patientia*. *S.* þolian, *pati*.
Þomb, *alicujus rei extensio*.
Þooff, *condensatio*.
Þoofe, *dorsuale*.
Þootta, *transtrum*.
Þor, *audacia*. *S.* ꝺeaꞃꞃan. *A.* **to dare**, *audere*.
Þorfnun, *abstinentia*.
Þorn, *fibula*.
Þræll, *servus*. *S.* þꞃæl. *A.* **thrall**; & **thraldome**, *servitus*.
Þrælslegur, *servilis*.
Þrætne, *contentio*.
Þraunguꝛ, *angustus*. A. **throng**.
Þreya, *thorax*.
Þreittuꝛ, *fessus*.
Þrep, *parietis pars prominens*.
Þridie/ **Þridia**/ **Þridta**, *tertius*, *tertia*, *tertium*.
Þrif, *nutritio*. *A.* **to thrive**, *augeri*, *nutriri*.
Þrym, *sub onere duro*: habet in præt. **Þrumde**.
Þryꝛ, *tres*.
Þroskullduꝛ, *limen*. *S.* þæꞃꞃcpalꝺ. *A.* **threshold**.
Þrot, *defectus*; item, *vocula juris mendicis egenisque applicari solita, qui proximorum bonis alendi sunt*.
Þu, *tu*.
Þuæ, *lavo*: **Þuode**, *lavi*: **Þuo**, *lavare*. *G.* ΨΥΑΗΑΝ. *S.* þpehan, þpean. **Þuætte**, *lotio*: **Þueigenn**, *lotus*.
Þuerfare, *ascia*.
Þuffa, *tumor terræ*.
Þungur, *gravis*.
Þunnur, *tenuis*. *S.* þinne, *tenuis*. *A.* **thin**.
Þuß, *gigas*.
Þusund, *mille*: **Þusunder**, *millia*. vide Cap. 6. Gramm. *Angl.Sax.*

u.

ude, *imber*: **Þad udar**, *continui imbres descendunt*.
ugla, *noctua*. *A.* **owle**.
ulffur, *lupus*. *G.* ΥΠΛΦS. *S.* pulꝼ. *A.* **wolf**.
ull, *lana*. *S.* pulle. *A.* **wooll**.
undarleguꝛ, *mirus*, *alienus*. *S.* ponꝺoꞃ. *A.* **wonder**, *miraculum*.
undeforull, *faldus animi*.
unge, *pullus*. *S.* ıonȝ, *juvenis*.
ungur, *juvenis*.
ungur/ **ingre**/ **ingstur**, *juvenis*, *junior*, *maxime juvenis*. *S.* ıonȝꞃe. *Ang.* **younger**.
unna, *favere*: **unnande**, *favens*: **unne** *favi*, ab **ann** *faveo*. *S.* unnan, ȝeunnan, *indulgere*, *ex mera gratia dare*.
upphaf, *initium*, *principium*.
upphriggiaduꝛ, *qui est tumenti gibbosoque dorso*, *instar elephanti*. *S.* hꞃıcȝe, *dorsum*. *A.* Bor. **rigg**.
urde, *erui*; ab **ir**, *eruo*.
urskurduꝛ, *censura*, *judicium*, *sententia lata*.
urburduꝛ, *expostititium quid*.
uxe, *bos castratus*. *S.* oxa. *A.* **ox**, *bos*.

Vad,

V.

Vad, *vadum*. S. paban, *vadare*, *vadum transire*: pad, *vadum*. *Eboracensibus* **a wath**.
vadur, *funis*.
var vel **vier**, *nos*; plur. ab **eg**, *ego*. v. Gramm. *A.S.* Cap. 5.
vard, *jucunda quies*.
vaf, *involutio*.
vafenn, *implicatus*.
vagl, *trabs*.
vagn, *currus*. S. pæȝen. A. **wain; or waggon**.
valenn, *electus*. G. ΥΑΛGΑΝ, *eligere*: ΓΑΥΑΛΙΑΑΝS, *electos*, *Luc.* 18. 7. *A.* Bor. **to weal**, *eligere*.
valenntunnur, *perspectæ fidei & integritatis homo*.
valltur, *vacillans in verbis & sermone fallax*.
vannegnugur, *imbecillis*. ΥΑΝ, & pana, ut antea notavimus, denotant *defectum*.
var, *cautus*. S. pæꞃe, *cautio*. A. **wary**, *cautus*: **beware**, *cave*.
varrigd, *cautio*, *prudentia*.
vargur, *furiosus*: **vann giordist vargur i vie**, *violavit vel exuit sacramentum*.
varme, *calor*. G. ΥΑRΜGΑΝ, *calefacere*. S. pæꞃmian, pyꞃman. A. **to warme**.
varordur, *prudens & parcus*. G. FRΑΑΑ, *sapiens*.
varp, *ora calcei*, *pullatio*.
vase, *funda*.
vax, *cera*. S. pæx. A. **wax**.
ved, *vado*: habet **od** in præterito. **vada**, *vadere*. v. **od**.
vedur, *aër*, *ventus*. S. peðeꞃ. *A.* **wether**, *tempestas*, *cœlum*.
vef, *circumvolvo*: habet **vafde** in præt.
vef, *telam texo*: habet **oof** in præt.
vefa, *texere*. S. peoꝼan. *A.* **to weave**.
vefur, *tela textoria*. S. peꝼta. *A.* **the weft**, *subtegmen*.
veg, *trutino vel interimo*: habet **vo** in præt. **vega**, *trutinare*. S. pæȝan. *A.* **to weigh**.
veggur, *paries*.
veglegur, *insignis*, *gloriosus*.
vegsamlegur, *insignis*, *gloriosus*.
vegsemd, *honor*.
vegur, *via*. G. ΥΙΓS. S. pæȝ, peȝ, *via*. *A.* **way**.
veide, *venor*: habet in præt. **veidde**.
veikur, *infirmus*, *languidus*. S. pac, pace. *A.* **weak**.
veitsla, *convivium*.
vek, *excito*: **vakte**, *excitavi*. S. pacian, *excitare*.
vel, *eligo*: **valde**, *elegi*. v. **valenn**.
vell, *ebullio*: **vall**, *ebullii*. S. peallan, *fervere*, *æstuare*. *Droitwicensibus* **to wall**.
velld, *levando oneri sum*: habet **velld** in præt. Infinitivus est **vallda**.
vellde, *potentia*. G. ΥΑΛΛΑΝ. S. pealdan, *dominari*, *potestatem habere*. Ƿald, *potentia*: pealdan etiam significat *regere*, *gubernare*. Inde apud nos **to weild the scepter, to weild the sword**, *sceptrum*, *gladium regere*.
vellt, *volvor*: habet **vallte** in præt. *A.* Bor. **to wellt a cart**, i. e. *evertere*. G. ΥΑΛΥGΑΝ. S. palpian. A. **to wallow**.
ven, *assuefacio*: **vande**, *assuefeci*. S. ȝepunian, *assuescere*. A. **to wont**.
vende, *verto*. G. ΥΑΝΔΑΝ. S. pendan, *vertere*. A. **to wind**.
ver, *defendo currum*: **varde**, *defendi*. S. peꞃian, *defendere*. A. **to ward**.
ad vera, *esse*; Infinitivus ab **eg er** vel **em**, *sum*; in secunda Persona Imperativi **vertu**, unde *Ang.* Boreal. dicunt **war thou by**, i. e. **be thou**

thau by. or, stand out of the way. 70.
verd, cogor: habet in præt. vard.
ad verda, fieri; ab eg verd, fio. vide Gramm. Angl.Sax. Cap. 7.
verdur, prandium.
veria, armamentum.
verk, opus. S. peoꝛcan, operari.
versla, aqua quæ non congelatur.
veske, scrinium, pyxis. A. deske.
vesolld, miseria, calamitas.
vestur, occidens.
vetur, hyems. G. VINTRUS. S. pinteꝛ. A. winter.
Þad vetrar, hyemescit; unde Ang. Bor. dicunt it weathers, tempestas sævit.
vid, nos, de duobus.
vidburdur, eventus.
vidur, arbor, lignum.
vidar, frutex vel arbor.
vie, sacramentum, justitium. G. VEIHA, vel VEIHS, sanctus.
viel, cauda avis.
viel, fallacia.
vielinde, gula.
vier vel ver, nos.
vif, fœmina. S. piꝼ. A. wife.
vige, munimentum.
vigur, ensis.
vydforall, qui longe lateque peregrinatur.
vydur, amplus. S. pid pide. A. wide.
vyg, cædes. S. piᵹ, bellum.
vyk, sinus terræ; etiam vik. S. pic, pyce, sinus, ripa, littus sinuosum.
vyk, cedo: veik vel vick, cessi: vykia, cedere.
vyn, vinum. G. VEIN. S. pin. A. wine.
vyngl, vertigo.
vys, sapiens. S. piꝛ. A. wise.
vil, volo.
villa, error. S. dpolian, errare.
villtur, errore captus.
villd, voluntas. S. pilla. A. the will.
vinatta, amicitia. S. pine, dilectus.

vind, glomero: vatt, glomeravi.
vindur, curvus.
vindur, ventus. G. VINDS. S. pind. A. wind.
vingan, amicitia, favor.
vinn, laboro: vann, laboravi. G. VINNAN, tolerare. S. pinnan, laborare.
vinsæll, amicitia pollens.
vinskapur, amicitia. S. pine-scip, fraternitas. ovinskapur, inimicitia.
vinur, amicus.
virke, vallum. S. peꝛc, peoꝛc. A. a work, vel bullwork.
vit, ratio, scientia. G. VITAN, scire. S. pitan. A. I wot, scio: pitt, wit, ingenium.
vitna, testor: vitnade in præt. G. VEITVODGAN, testari. S. ᵹepita, testis: pitneꝛꝛe, ᵹepytnyꝛ, testimonium. A. witnesse, testis.
vitnisburdur, testimonium.
vitur, sapiens. S. pita. vitur/ vitrare/ vitrastur.
vode, periculum.
vodve, coxa.
vogur, fretum.
Þad voknar, humescit.
Þad volnar, incalescit. v. vell.
vomb, venter. 5. Declinatur 6. G. VAMBA. S. pamb. A. womb. Scotis wamb.
vomm, merus, dedecus. S. pem, & pemme. A. wem.
von, spes.
vondur, virga. A. a wand.
vopn, arma. S. pæpen. A. weapons.
vopnadur, armatus. S. pæpned.
vor, noster & nostra: vort, nostrum.
vor, labrum.
vor, ver.
Þad voras, ver incipit.
vorn, defensio, munitio. v. ver.
vos, pustula.

SPECI-

SPECIMEN Islandiæ *Historicum & magna ex parte Chorographicum,* *per* Arnginum Jonam, *Islandum. Amstelodami,* 1648.

Biildur, notat *Uncum quo in venæ sectione Chirurgi utuntur.*

Blanda, est *serum lactis, à miscendo, quòd non nisi aqua mixtum bibatur. A.* Bor. to blend, *miscere.*

Hangur, sic *piscem marem* vocant.

Hogg, est *verber.* Storhoggur, *magna verbera infligens.*

Onundur, liom, *splendor, à venustate formæ.*

Knappe, *velox.*

Rikropp, *querno corpore præditus.*

Belgur, *uter.*

Mioffee, *gracilis.*

Ormerus, hin orve, i. e. *liberalis, munificus.*

Helga fel, *sacer mons.*

Diup, audga, *prædives.*

Thranderus, nudbeinn dictus, à *crurum gracilitate.*

Stenulfus, hin lagir, dictus à *statura pusilla.*

Kialke, *maxilla.*

Quiia vel kuiia, est *stabulum æstivum agnis mulgendis sub dio destinatum.*

Skutull, *sagitta.*

Ogiaffa, *infortunium.*

Snæffioll, *montes nivosi.*

Huith sky, *alba nubes.*

Fagra brecka, *amœnus clivus.*

Faer eru friidare, fostre po peir, skiæle sig, *pauci sunt, mi nutritie, qui si ringant faciem, formosiores appareant.*

Skammhendigur; *qui curtum habet brachium.*

Thorderus, hræda, quasi dicas, *timor* vel *terror.*

Quærnbytur, *molam præmordens.*

Liot, *turpis.*

Gil, *montis cujusdam ruptura.*

Thorbrandus, oretlur, *quasi acriter impellens.*

Straffur, denotat *scriptionem.*

Beckur est *rivus & scamnum.*

Helgo, hin magre, *macilentus.*

Kroppe, *corpus vel cadaver.*

Thoralfus, hin starke, *fortis.*

Odinus, rotemi sive *calvaster.*

Thever aa, est *rivus qui vallem, non per longitudinem, sed qui è montibus ruens, eandem transversim interluit.*

Fiskelækur, *piscosus rivus.*

Lundur, *lucus.*

Ormerus, Toску=bakur, à *portata tergo mantica* dictus est.

Gnupar, vocantur *altiora montium cacumina.*

Skard, est *ruptura, defectus, hiatus.*

Skratta fel, *mons dæmonum.*

Þeianda dal, *silens vallis, vallis rivi sine murmure decurrentis.*

Thorkillus, hinn haffve, i. e. *procerus.*

Gunulfus, kreppa, i. e. *angustia.*

Hoka neff, *rostrum accipitris.*

Hialme, appellant Islandi *Boves capite albos, reliquo vero corpore conspiciendos quovis colore simplici præter album.*

Thyckva=bæ, *conferta habitatio.*

Digre, *crassus, corpulentus.*

Raffnerus, Haffnar=lykill, cognominatus est à *portu & clave, quòd, cum insignis fuerit pirata, portum ubique commodum tamen inveniret & aperiret.*

Biorno, offlate, i. e. *ornatui deditus.* Idem etiam hin audar cognomen habuit, i. e. *opulentus.* Audur, *vernacula, nomen est singulare collectivum,*

vum, plurali defectivum: notat omnis generis opes & divitias.

Kvolld, *vespera.*

Oarga, *animosus & audax, confidentia leonina præditus.* Leonem certe appellant *Islandi* dyred oarga, *quod metuere nesciat.*

Bliid, denotat *lætus, mentis cujusvis.*

Thornkillus, Kennamule, *quasi os vel mentum hordeaceum.*

Breidbolstad, *latifundium.*

Olverus, Barna-kall, sic dictus *quia piraticam more sui seculi exercens, pueris & infantibus parceret, contra piratarum consuetudinem.*

Thorbernus, Karlakappe, i. e. *Baronum pugil.*

Raffnerus, hinn-hermske, i. e. *stolidus.*

Hostmyrcur, *Autumnales tenebræ.*

Sleggia, *majus mallium.*

Aatfanes, *Cygnorum Isthmus.*

Hauka-dal, *accipitrum vallis.*

Kirckus, hinn raude, i. e. *rufus.*

Germundus, heliar-skinn, à *furvo cutis colore dictus.*

Thorarinus, krokur, i. e. *uncus.*

Hafurs-fell, *Hircorum mons.*

Thorgerus, floskubakur, dictus à *gibbositate.*

Rutafiord, *sinus arietum.*

Kolsven, hinn rame, dictus à *robore.*

Galltte, *Suem marem & adultum*; Griis, *Suculam* exponimus.

Myvatn, *Stagnum majus in* Islandia, dictum à my & vatn, *propter muscas misere stagnum illud infestantes.*

Chetellus, pistill, à *tributis.*

F I N I S.

CATALOGUS VETERUM *LIBRORUM SEPTENTRIONALIUM*

Libri Moeso-Gothici.

CODEX *Argenteus*, continens quatuor Domini noſtri Jeſu Chriſti Evangeliorum Verſionem perantiquam *Gothicam*, ex Græco factam per *Ulphilam*, *Gothorum* in *Mæſia* Epiſcopum, quem Inventorem fuiſſe Literarum *Gothicarum* & S. Scripturam in Linguam *Gothicam* convertiſſe, teſtantur *Socrates Eccl. Hiſt. lib. 4. cap. 33.* & *Sozomenus Eccl. Hiſt. lib. 6. c. 33.* *Philoſtorgius* ſcribit illum univerſa Biblia *Gothice* tranſtuliſſe præter Libros *Regum*, ne lectio iſtorum Librorum, res bellicas tractantium, bellicoſam gentem, ſtudio præliandi flagrantem, ad bella magis incitaret. * Extat hic Codex inter multos alios quos Collegio Antiquitatum *Upſaliæ* donavit *M. Gabriel de la Gardie*, Regni *Sueciæ* Cancellarius. Hunc tamen præ cæteris laminis argenteis obductum in certa arcula aſſervari voluit Vir ampliſſimus propter reverentiam (ut ipſe dicit) divino Verbo debitam, & veteris Linguæ *Gothicæ* majeſtatem. Extat etiam ibidem Apographum hujus Codicis, iiſdem Literis *Gothicis* exſcriptum, ligatura & foliis deauratis. Habetur etiam ejuſdem Apographum nitidiſſimum in chartis ſolutis inter Libros *Franciſci Junii* FF. qui Verſionem Evangeliorum *Ulphilanam* ex hoc Codice depromptam, cum *Anglo-Saxonica* Verſione, ſuis typis excudi curavit *Dordrechti* A. D. MDCLXV. Utinam Doctiſſimus *Mæſo-Gothicæ* Linguæ Inſtaurator una cum Evangeliis edidiſſet etiam & Canones, *Euſebianos* dictos, qui Codici Argenteo acceſſerunt (ut vetuſtioribus MSS accedere ſolent) Literis *Gothicis* deſcripti. *Jacobus* Antiſtes *Armachanus* in † Epiſtola quam ad *Franciſcum Junium* dedit, teſtimonia virorum fide dignorum adducit, qui teſtati ſunt Codd. alios *Gothicos* non ita pridem extitiſſe, qui non Evangelia tantum ſed univerſum etiam Novum Teſtamentum complectebantur. Citat etiam *Joſ. Scaligerum* dicentem *Gothos*, ſub Præcopenſi *Tartarorum* Dynaſta degentes, etiamnum legere utrumque Teſtamentum, eadem Lingua qua tempore *Ovidii* utebantur, iiſdemque literis quas excogitavit *Ulphilas*, conſcriptum.

* *vid. Apographum donationis Teſtamentariæ M.* Gabr. de la Gardie. *Holmiæ an.* 1672.

† *Extat ad calcem Alphabeti Gothici quod ſuo Gloſſ. Goth. præmiſit Cl.* Junius.

Bonaventura Vulcanius de Literis, & Lingua *Gothorum*, & variarum Linguarum Specimina. *Lugd. Batav.* 1597.

LIBRI

LIBRI ANGL. SAX. EXCUSI.

SS. Evangelia IV. *Saxonice* & *Anglice*, per *Johannem Foxum* Martyrologum edita. *4to.* *Lond.* 1571.

Eadem *Gothice* & *Saxonice*, cum Notis *Francisci Junii* FF. & *Thomæ Mareschalli.* Accedit & Glossarium *Gothicum* &c. in *4to.* *Dordrechti* 1665.

Psalterium *Latino-Saxonicum* vetus, interlineatum per *Jo. Spelman. Hen.* fil. *Lond.* 1640.

Ælfricus de Veteri & Novo Testamento, *4to.* *Lond.* 1638. cum Versione *Anglicana* per *Gulielm. Lisle.*

Ejusdem Homilia Paschalis, cum excerptis de Eucharistia ex duabus Epistolis: Accedunt Oratio Dominica, Symb. Apost. cum Decalogo; omnia *Saxonice. 4to.* 1638.

Extabant Homilia Paschalis, Epistolæ *&c.* in *12mo*; excusa per *Joh. Daium* circa an. Domini 1567.

Extat etiam dicta Homilia apud *Joh. Foxum*, Martyrologii Tomo *2do.*

Necnon cum Versione Latina *Abr. Wheeloci*, in Notis ad *Bedæ Hist. Eccles. lib. 5. cap. 22.*

Ven. Bedæ Hist. Ecclesiastica Gentis *Anglorum*, cum *Aluredi* Regis *Anglo-Saxonica* Paraphrasi, cura *Abr. Wheeloci*, *Cant.* 1643. in folio. Clarissimus *Wheelocus* Notas adjecit, in quibus exhibuit Homiliam Paschalem *Ælfrici* cum Lat. Vers. & in calce adnexit Chronologiam *Saxonicam* à Christo nato ad A. D. MLXX.

Archaionomia, sive de priscis *Anglorum* Legibus libri *&c.* *Guil. Lambardo* Interprete. *4to.* *Lond.* 1568. Legum earundem Editione magis accurata Philo-Saxonas donavit *Abr. Wheelocus*, in fol. *Cantabr.*

Legum earundem, quotquot Ecclesiam spectant, necnon Canones aliquammultos Conciliorum *Saxonice* edidit D. *H. Spelman.* in Conciliorum Tomo primo. fol. *Lond.* 1639.

Gulielmi Somneri Dictionarium *Saxonico-Latino-Anglicum.* Accessit *Ælfrici* Abbatis Grammatica *Latino-Saxonica*, cum ejusdem Glossario. folio. *Oxon.* 1659. Ejusdem *Glossarium*, opus vere aureum, ad calcem Scriptorum *Anglicanorum* X. sine quo (ut scribit *R. Twisden*) jejunum, & parum utile istud opus extitisset.

Extant Chartæ aliquot & Descriptiones terminorum Terrarum Monasteriis concessarum *Saxonice*, in *Monastici Anglicani* Tomo primo, & Appendice ad eundem.

In calce Vitæ *Ælfredi*, fol. *Oxon.* 1678. habentur Præfatio *Ælfredi* Regis ad *Gregorii* Pastorale, à dicto Rege *Saxonice* versum, p. 197. & Fragmentum Historiæ Regum *West-Saxonum*, p. 199. *Otheri* Periplus in Præfatione ad *Orosium* ab *Ælfredo* Saxonice reddittum, p. 205.

Seldenus in Notis ad *Eadmerum* p. 145. exhibet Proëmium Regularis Concordiæ *Anglicæ* nationis Monachorum Sanctimonaliumque. *Saxonice.*

Cædmonis Paraphrasis Poëtica Geneseos, *&c.* edita à *Francisco Junio.* *4to.* *Amstel.* 1655. de *Cædmone* consule *Bedam* in *Hist. Eccles. lib. 4. cap.* 24.

LIBRI

LIBRI ANGLO-SAXONICI MSS. in Biblioth. *Bodl. Oxon.*

Pentateuchum, cum Præfatione *Ælfrici* Monachi. Liber Josuæ & Judicum. De Veteri & Novo Testamento ad *Sigwerdum* vel *Siwerdum* * Eastheolonensem, cum Præfatione ad *Wulfgetum* † Ylmandunensem. Omnia nitidissimo charactere exarata.

* æt eaꞅtheolon.
† æt ẏlmanꝺune.

Psalterium *Anglice* versum per *Guil. Lisle*. Prælo hunc Cod. destinavit Interpres, ut constat ex Facultate imprimendi quam à Vice-Cancellario & Doctoribus *Cantabrigiæ* impetratam præfixit in sequenti forma.

IMPRIMATUR,

Sam. Ward. — *Henr. Butte* Procanc. *Cant.*

30. Decemb. 1630.

Thom. Bainbrigge. — *Samuel Brook.*

Thomas Harrison.

Accedunt Miscellanea quædam *Saxonice*, eodem Interprete. *viz*. Canticum Esaiæ, *If*. c. 12. Canticum Ezechiæ Regis, *If*. c. 38. v. 10. Hannæ Cant. 1 *Sam*. 2. Cant. Mosis, *Exod*. c. 15. Cant. Habbacuc, *Habac*. c. 3. Cant. Mosis, *Deut*. 32. Oratio Dominica. Hymnus magnus Sancti *Ambrosii*, þe ᵹoꝺ pe heꞃiaꝺ. þe ꝺꞃihten pe anꝺetteꝺ. Cant. trium puerorum. Symbolum Apostolicum. Cant. Beatæ Virginis. Symbolum Sancti *Athanasii*. Cant. Simeonis. Gloria in excelsis. Psalmus Davidis Apocriphus, quem cecinisse dicitur occiso Golia. Preces *Saxonicæ*.

Canones Pœnitentiales selecti in Libris quatuor nitidissime exaratis, in quorum ultimo continetur modus Pœnitentiam injunctam perimplendi, & quomodo magnates per amicos suos hæc possint efficere. Accedit Officium Confessarii, & modus infirmos ungendi, scripta post tempora Sancti *Edvardi Confessoris*, siquidem nomen ejus invenitur in Letania Sanctorum.

Chronicon Saxonicum à Christo nato ad annum 915. neoterica manu exscriptum: post annum 915 subsequuntur multa, quæ in aliis *Saxonicis* Historiis non reperiuntur.

Aliud *Chronicon* Saxonicum à nato Christo ad Regem Stephanum deductum, in Pargamena. In horum Chronicorum altero, multa reperiuntur quæ in altero desiderantur; & ex duobus Exemplaribus collatis, cum iis quæ addidit *Junius* Chronologiæ *Saxonicæ*, quam edidit *Wheelocus* in calce Hist. Eccl. Ven. *Bedæ*, nova Editio, Deo favente, in lucem proditura est.

Quatuor Evangelia, *Saxonice*. In hoc Libro, Rubricæ, quibus Lectiones anniversariæ designantur, aliena & recentiori manu, Textui Evangelico additæ sunt: & notandum est quod ad hoc Exemplar, quatuor Evangeliorum Editio *Foxiana* instituitur.

Liber Homiliarum, in quo primum occurrunt duo Sermones *Saxonice*. Primus in hoc dictum, *Cum multa turba esset cum Jesu, nec haberent quod mandu-*

manducarent. Secundus in hoc, *In illo tempore dicit Jesus discipulis suis, Ego sum bonus Pastor*, &c. ad Calcem hujus Sermonis reperiuntur duo Hymni in laudem Beatæ Virginis notulis musicis signati, quorum ambo aliena, & prior recentiori plane manu in pagina quæ vacua erat relicta, conscripti videntur. Deinde sequuntur Homiliæ, lat. Deinde sequitur liber Catholicorum Sermonum numero 62. *Rubricæ*.

1. Sermo de Initio Creaturæ.
2. Erat homo ex Pharisæis Nicodemus nomine.
3. Erat quidam Regulus cujus filius infirmabatur.
4. Simile est Regnum Cœlorum homini Regi.
5. De Patientia Job & Constantia.
6. *Pater noster qui es*, &c. sive Sermo super Dominicam Orationem.
7. Passio Sancti *Laurentii* Martyris.
8. Passio Sancti *Bartholomæi* Apostoli.
9. Nativitas Sanctæ *Mariæ*.
10. Passio Sancti *Matthæi* Apostoli.
11. Dominica decima post Pentecosten.
12. *Intravit Jesus in quoddam Castellum, & mulier quædam Martha*, &c.
13. Dominica tertia post Epiphaniam Domini.
14. Cathedra Sancti *Petri* Apostoli.
15. Anuntiatio Sanctæ *Mariæ*.
16. Dominica in *septuagesima*.
17. *Simile est Regnum Cælorum Patrifam.* &c.
18. Dominica in *sexagesima*.
19. Dominica in *quinquagesima*.
20. Dominica in *quadragesima*.
21. Dominica secunda in *quadragesima*.
22. Natale Sancti *Andreæ* Apostoli.
23. Natale Sancti *Edmundi* Regis & Martyris. Ad Calcem hujus Historiæ, in paginis quæ vacuæ relictæ erant, sequitur Dedicatio Ecclesiæ Latine recentiùs scripta, cui annexus est Hymnus ad Beatam Virginem, notulis musicis signatus, ac aliena manu conscriptus.
24. Dominica prima de Adventu Domini.
25. Dominica secunda in Adventu Domini.
26. In die Natalis Domini.
27. Sermo in *Epiphaniam* Domini.
28. *Purificatio* Sanctæ *Mariæ*.
29. De Confessione.
30. Dominica in Ramis Palmarum.
31. De Resurrectione Domini.
32. In Letania majore.
33. *Dixit Jesus discipulis suis, Quis vestrum?* &c.
34. Sermo de Ascensione Domini.
35. In die Sancto Pentecost.
36. Nativitas Sancti *Johannis Baptistæ*.
37. Passio Sanctorum Apostolorum *Petri* & *Pauli*.

38. De

38. De Passione Apostolorum *Petri & Pauli.*
39. Natale Sancti *Pauli.*
40. De Fide Catholica.
41. Circumcisio Domini.
42. *Homo quidam erat dives & induebatur purpura,* &c.
43. *Erant appropinquantes ad Jesum Publicani,* &c.
44. *Cum appropinquaret Jesus Jerusalem,* &c.
45. *Ibat Jesus in Civitatem quæ vocatur,* &c.
46. *Loquebatur Jesus cum Discipulis in Parabolis.*
47. *Præteriens Jesus vidit hominem cæcum à nativitate,* &c.
48. Festivitas Omnium Sanctorum.
49. *Videns Jesus turbas, ascendit in montem,* &c.
50. In Octava Apostolorum *Petri* & *Pauli.*
51. *Jacobi* Apostoli.
52. Plurimorum Martyrum.
53. Unius Martyris.
54. Unius Confessoris.
55. Plurimorum Virginum.
56. De Doctrina Sancti *Gregorii.*
57. De Veteri Testamento & Novo.
58. Sermo de Baptismate. Ad Calcem hujus Homiliæ sequuntur *Ælfrici* Abbatis duæ Epistolæ *Anglosaxonicæ*, ex Latino versæ, quarum * alteram dedit ad *Wulfstanum* Archiep. *Eboracensem*, alteram ad *Wolsinum, vel Wolfsinum* Episcopum, de qua infra, inter Codd. *Jun.*
59. De secunda Epistola. Egnoshamenses fratres de Consuetudine Monachorum. sic corrigit Præfatio pag. ultima
60. Sermones.
61. Dedicatio Ecclesiæ.
62. Dedicatio Sancti *Michaelis.*

Alter Liber Homiliarum *Saxonicarum*, cujus Rubricæ sunt:

1. Sermo in Natale Domini.
2. In Natale Sancti *Stephani* Protomartyris.
3. In Assumptione Sancti *Johannis.*
4. In Natale Innocentium.
5. In Octavis Domini.
6. In *Epiphaniam* Domini.
7. Dominica prima post *Theophania.*
8. Dominica secunda post *Theophania.*
9. Dominica tertia post *Theophania.*
10. In *Purificatione* Sanctæ Virginis.
11. In Natale Sancti *Gregorii.*
12. In Natale Sancti *Cuthberti.*

* *Ex hac Epistola, in alio Cod. deprompsimus illud contra Pontificios, Gram. p. 73. l. 22. Sed ex Lat. Codice qui olim fuit* Wigorn. *Ecclesiæ, nunc Col. Benedict.* Cant. *aliquis Papista erasit hæc Verba, restituta à libro* Exoniensi: Non sit tamen Sacramentum Corpus ejus, in quo passus est pro nobis, nec Sanguis ejus, quem pro nobis effudit, sed spiritualiter Corpus ejus efficitur & Sanguis, sicut Manna, quod de cœlo pluit, & aqua quæ de petra fluxit.

13. In Natale Sancti *Benedicti*.
14. In Annuntiationem Sanctæ *Mariæ*.
15. In Dominica in *septuagesima*.
16. In Dominica in *sexagesima*.
17. In Dominica in *quinquagesima*.
18. Dominica prima in *quadragesima*.
19. Dominica secunda in *quadragesima*.
20. Dominica tertia in *quadragesima*.
21. Dominica quarta in *quadragesima*.
22. Dominica quinta in *quadragesima*.
23. Dominica in Ramis Palmarum.
24. De Cœna Domini.
25. De Parasceve.
26. De Sabbato Sancto.
27. Dominica Paschæ.
28. Dominica prima post Pascha.
29. Dominica secunda post Pascha.
30. Kal. *Maii*, Natale Apostolorum *Philippi* & *Jacobi*.
31. Quinto Nonarum *Maii*, Inventio Sanctæ Crucis.

Liber laceratus & mutilus, continens vitas Sanctæ *Margretæ* & *Katharinæ*. *Semi-saxonicè*.

Dictionariolum *Saxonico-Anglicum*, sive Collectio Vocum *Saxonicarum*, ex tribus Homiliariis Bibl. *Bodl.* ex quodam Imperfecto Volumine de vitis Sancti *Martini*, Sancti *Thomæ* Apostoli, & Sanctæ *Mildrethæ*; ex *Aldelmo* de laudibus Virginitatis glossato; ex Libello continente Glossarium *Saxonicum*, cum Interpretatione *Anglica*; ex Archaionomia *Lamberti*, & Regula Sancti *Benedicti* Paraphrastice translata; ex Parenesi quadam *Ang. Lat.* Bibl. *Bodl.* A. 1. 11. Th. & quodam Glossario brevi. B. 19. 7. ex *Dunstani* libro, ubi Tractatus de Cruce, *Saxonicè*; ex *Saxonicis* quatuor Evangel. interlin. aliisque.

Pastorale *Gregorii* magni, *Saxonice* versum ab *Aluredo* Rege. Præfationi Regis ad *Wærferdum* Episcopum superscribuntur hæc Verba, in literis majusculis, ÐEOS BOC SCEAL TO WIORA CEASTRE. Inter Libros *Hatton.* vid. *Anglosaxonica F. Junii* in Præfatione ad gloss. *Goth.*

Libri Dialogorum *Gregorii Magni* & *Petri Diaconi* ejus *Saxonice* versi ab * *Heriferdo* vel *Werfrido*, *Wigorniæ* Episcopo, cum Præfatiuncula *Alfredi* Regis. Desiderantur in Exordio Caput & folium primum: & aliquot folia in fine. Inter libros *Hatton.* Accedunt Regula Monachica S. *Basilii*, cui desunt in fine circiter folia duodecem, & liber Medicinalis de nominibus, & virtutibus herbarum & lapidum, qui videtur esse Versio *Apuleii Platonici* de *Medicaminibus*.

* *Vid. Antiquit. Britan. p. 74. Mat. Westm. in an. 872. Willielmus Malmesb. de Gest. RR. Angl. fol.* 24. b. *Roger. Hoveden parte priori, f.* 233. b. *Ingulph. Croylandensem edit.* Oxon. *p.* 27. *Florent. Wigorn. & Higdenum in Polychronico.*

Glossa-

Glossarium *Saxonico-Latinum* inter Codd. *Jamesii.*

Codex dictus *Rushworthianus*, in quo continentur quatuor Evangelia, *Latine*, cum interlineari Glossa, sive Versione. Glossatores fuere *Farmennus* & *Owenus*; siquidem in Calce Evangelii secundum *Matthæum* scripta sunt hæc verba: Faꝛmen ꝑꝛeꞅbẏteꝛ þaꞅ boc þuꞅ ᵹleoꞅede. Sub finem vero Evangelii *Johannis*, qui etiam est finis Codicis, apposita sunt sequentia: Ðe min bꝛuche. ᵹebidde ꝼoꝛ Oꝛun. þe þaꞅ boc ᵹloeꞅde. mid Fæꝛmen þæm Pꝛeoꞅte æt Haꝛaꝛuda. At in ipso fine inveniuntur hæc verba: Macꝛeᵹol dipinxit hoc Evanᵹelium. quicunque leᵹeꝛit & intellexeꝛit oꝛet pꝛo Macꝛeᵹul. Interlineatum hoc monumentum quatuor Evangeliorum dicitur fuisse Ven. *Bedæ.* Certe species Antiquitatis quam præ se fert, ostendit illud esse pervetustum.

Quatuor Evangelia. Liber minus antiquus, cujus locutio novitatem spirat. Inter Libros *Hatton.*

¶ Notandum quod inter Codd. *Hatton.* desiderantur: *Alquini* Responsa, *Orosius*, cum tractatulo de mensibus & Chronico *Abindonensi*, Hexaemeron Sancti *Basilii*, *Lupi* Sermones, Pentateuchum *Ælfrici*, Medicina ex quadrupedibus; quæ omnia non ita pridem extitere in *Hatton.* Bibl.

Inter Codd. Junianos.

Cædmonis Paraphrasis Poetica Geneseos, cum Iconibus Historicis. Hunc Codicem Clarissimo *Junio* FF. dedit vir maximus *Jacobus Usserius Armachanus*, ut videre est in Observationibus ad *Willeramum*, p. 248.

Liber *Homiliarum* in quo continentur

1. Cardinalium Epistola ad *Wulstanum* Episcopum. — Ratio Calculandi, seu Computus scriptus ab *Edrico* Monacho *Wigorniensi.* —Sequitur Calendarium. — Subsequuntur Homiliæ. 1. De initio Creaturæ. Sermones *Lupi Anglo-Sax.* 2. De Fide. 3. De Baptismo. 4. De Visione *Esaiæ.* 5. De Antichristo. 6. De Christianitate (ex *Hieronymo*) *Lat.* & postea *Saxonice.* 7. In *Marci* illud, *Interrogatus Jesus de Consummatione seculi*, &c. 8. In illud *Mat. Egressus Jesus de Templo ibat*, &c. 9. In illud, *Erunt signa in Sole & Luna.* 10. De Temporibus Antichristi. 11. In *quadragesimam.* 12. De falsis Diis. 13. Sermo ad Populum. 14. Ad Laicos qui linguam *Latinam* non intelligunt. 15. De recta Christianitate. 16. Ad Monachos Monasterii Sancti *Mauritii.* 17. De Cœna Domini, seu potius, Sermo in diem dictum *Diem Ascensionis.* 18. Be ᵹodeꞅ bẏdelum. 19. Sermo *Lupi* ad *Anglos*, quando *Dani* maxime persecuti sunt eos; quod fuit in diebus *Ælfredi* Regis, An. Christi 1009. 20. *Prima* Pars, Heꝛ iꞅ ᵹẏt ꝛihtlic ꝛaꝛnunᵹ ⁊ ꞅoþlice myneᵹunᵹe þeode to þeaꝛꝼe. *Secunda* Pars, de Variis Casibus; be miꞅtlic ᵹelẏmpan. 21. Be Biꞅcop-hadum, *i. e.* de ordine Episcopali. 22. In Orationem Dominicam: Be þam Pateꝛ noꞅteꝛ. 23. Sermo *Anglo-Sax.* ad Populum, in Octavis Pentecostes dicendus. 24. Sermo *Anglo-Sax.* in die Natalis Domini. 25. Sermo in die S. *Stephani.* 26. Sermo in die Natalis S. *Johannis.* 27. Sermo in die *Innocentium.*

Sermones *Anglici*:

1. De die Judicii. 2. Homilia Commemoratoria *Alexandri* Papæ, *Fuentii* & *Theoduli*. 3. *Circumcisio* domini Jesu. 4. *Epiphania* domini. 5. *Purificatio* B. Virginis. 6. *Annuntiatio* B. Virginis. 7. In illud, *assumpsit Jesus duodecim discipulos suos*, &c. 8. In illud, *ductus est Jesus in desertum*,&c. in Dominica tertia in *quadragesima*. 9. de *quadragesima*. 10. Alia de *quadragesima*. 11. In Dominica tertia in *quadragesima*; in illud, *Erat Jesus ejiciens Dæmonium*, &c. 12. In Dominica quarta in *quadragesima*, in illud Johannis, *Abiit Jesus trans mare Galilææ*, &c. 13. Dominica in media *quadragesima* de Oratione Moysi, ut etiam (ni fallor) quinta Dominica. 14. Dominica Palmarum de Passione Domini. 15. die Dominica Paschæ. 16. Dominica prima post Paschæ: in illud, *Cum esset sero die illo, una Sabbatorum*, &c. 17. de Letania majore. 18. de eadem. 19. de eadem. 20. de Antichristo. 21. In Ascensione Domini. 22. In die Pentecostes. 23. In Natale *Gregorii* M. 24. Passio *S. Philippi* Apostoli. 25. Passio *S. Jacobi*. 26. Inventio S. Crucis. 27. Passio S. Martyrum *Alexandri*, P. *Fuentii* & *Theoduli*. 28. Nativitas S. *Johannis* Baptistæ. 29. --- Sanctorum *Petri* & *Pauli*. 30. de Conversatione Sacerdotum. 31. de Passione *Petri* & *Pauli*. 32. Assumptio B. Virginis. 33. Passio *Bartholomæi*. 34. de Nativitate B. Virginis. 35. dedicatio Ecclesiæ S. *Michaelis* Archangeli. 36. In Natale *Omnium Sanctorum*. 37. de uno Confessore. 38. de *Zacchæo*. 39. de dedicatione Ecclesiæ.

Liber Homiliarum:

1. *Basilii* Hexaemeron. 2. de Oratione dominica. 3. de Fide Catholica. 4. de die Judicii. 5. de auguriis. 6. de doctrina Apostolica. 7. de dilectione dei & proximi. 8. de Visionibus *Fursei* & *Drihtelmi*. 9. de Visionibus *Drihtelmi*. 10. Hortatorius Sermo de Efficacia S. Missæ (in qua divisio hominum in Laboratores, Oratores & Bellatores.) 11. de Cogitatione. 12. In Natale unius Apostoli. 13. Natale Sanctorum Martyrum. 14. In Natale unius Confessoris. 15. de Virginibus. Sermo mutilus in initio. 16. In dedicationem Ecclesiæ. 17. Sermo ad Populum. 18. Alius Sermo ad Populum. 19. de Populo Israelis; quando volueris. 20. Sermo excerptus de Libro Judicum. 21. de duodecim Abusivis, secundum disputationem *Cypriani* Episcopi & Martyris. 22. Interrogationes *Sigewulfi* Presb. 23. Sermo excerptus de Libro Regum. 24. Accedit in fine Libri Sermo quidam moralis Tract. *Anglo-Sax.* de somniorum diversitate, *&c.* ac prognosticis quibusdam. 4

Liber Homiliarum mutilus in initio:

1. In Natale Sancti *Ceaddæ* Episcopi & Confessoris. 2. In Natale Sancti *Johannis* Baptistæ. 3. Passio Sanctorum Apostolorum *Petri* & *Pauli*. 4. de eodem Argumento. 5. Commemoratio Sancti *Pauli* Apostoli. 6. Passio Sancti *Laurentii* Mart. 7. Assumptio *S. Mariæ*. 8. Passio *S. Bartholomæi*. 9. decollatio *S. Johannis* Baptistæ. 10. Nativitas

tivitas *S. Mariæ*; in qua de ejuſdem ſancta Virginitate. 11. Dedicatio *S. Michaelis* Archangeli. 12. In Natale Omnium Sanctorum. 13. In Natale *S. Clementis* Martyris. 14. In Natale *S. Andreæ* Apoſtoli. 15. In Hexaemeron. 16. Sermo in Natale unius Confeſſoris. 17. De Auguriis. 18. De falſis Diis. 19. De Septiformi Spiritu, autore *Ælfrico*. 20. De Sanguine. 21. De Infantibus.

Codex Canonum & Conſtitutionum Eccleſiæ *Anglicanæ*, qui fuit non ita pridem Eccleſiæ *Wigornienſis*. — Rubricæ ordine ſequuntur:

INCIPIUNT CAPITULA CANONICORUM.

LIBER I.

VII. Be

vii. Be þam þe se dædbeta æfter his dædbote ƿeornesse ne sceal gecyrran to þissere ƿorulde gegefeohte.

viii. Be þam þe se dædbeta ne healt ꝥ his scrift him tæcð.

ix. Be þam þe þan dædbetan mæg beon geseald þurh biscopes ðingunga forgifennesse.

x. Be ðam ðe gyrneð husles æt orƿenum life. ⁊ eft of ðam yfele ariseð.

xi. Be þam þe se mæsse preostas ðone dædbetan underfon ne mot buton biscopes leafe.

xii. Be ðam dædbetan on hƿilcum timan him man forgyfennesse don sceal.

xiii. Be þam þe bið husel forboden ⁊ under ꝥ forð-fereð.

xiv. Be ðam ðe for mislicum gyltum to his synna bote gecyrran wile.

xv. Be Iacobes ærend gewrite þæs halgan aposteles on þam segð hu man sceal for þone seocan man gebidden. ⁊ hine midele smyrigen.

LIBER II.

i. Be þam þe willes man ofslihð.

ii. Be ðam ƿifmen ðe hi forligð. ⁊ þonne for ege hyre bearn forðeð.

iii. Be ðam ðe his ðeowan ofslihð for ðeowðe butan his hundredes gewitnesse.

iv. Be þam gyf ƿyf ofslihð hyre ƿimman.

v. Be ðam ðe hine sylfne ofslihð for hƿilcere gymeleaste. ⁊ be þam ðe for his gyltum bið gewitnod.

vi. Be ðam ðe ungeþafenlice hæmð ꝥ is ƿið nytenum oððe hine mid geonglicum beswiceð. oððe ƿæpned man ƿið oðerne.

vii. Be þam þe æwe bræceð oððe æwbryce habbað.

viii. Be ðam ðe his æwe forlæt. ⁊ be ðam ƿife ðe hyre wer forlæt ⁊ oðerne cyst.

ix. Be þam þe hæfð his æwe ⁊ eac cyfese.

x. Be þam þe hæfð his riht æwe ⁊ gewesð on æl-ðeodigum ƿifmen.

xi. Be ðam ðe ƿifað on twam gesustrum. oððe ƿif nimð broðor æfter oðrum.

xii. Be þam gif hwylc ƿif-man bewedded beo nis hit na alyfed ꝥ hine ænig oðer man æt þam bereafige.

xiii. Be ðe ƿif oððe mæden ofernimð mid unrihtum þingum.

xiv. Be þam þe þone ƿif-man fram hlaforde aswanð. þe his ƿicnere bið for unrihtum hæmede.

xv. Be þam gif mæden man beweddod bið. ⁊ hine oðerne man þæs bereafige hire unðances.

xvi. Be ðam gif gehadod mæden to hæmed þincge gewerteð.

xvii. Be þam þe on his magan ƿifað.

xviii. Be ðam hu Sanctus Gregorius spræc be unrihtum hæmede.

xix. Be ðam ðe gelomlice ƿif þing begceð.

xx. Eft be ðam ylcan.

xxi. Be þam hu geswyn-hywan heora þeowas healden sculon for gode.

xxii. Be ðam ðe gedwollice ðing begceð.

xxiii. Be þam þe alyfed nis idele hwatunga.

xxiv. Be man-sware ⁊ hu man sceal ꝥ gebetan.

xxv. Be stale.

xxvi. Be learre gewitnysse.

xxvii. Be

LIBER III.

Explicit Liber Tertius.

LIBER IV.

XXIV. *De*

XXIV. *De Eucharistia perdita.*
XXV. *De cibo sanctificato, & de his qui immunda gustant.*
XXVI. *De porcis.*
XXVII. *De piscibus.*
XXVIII. *De apibus.*
XXIX. *De adulteriis.*
XXX. Be ƿreoꞅte ꞅinoðe, *sive Epistola* Ælfrici *ad* Wulffinum *integra: ex qua supplendæ sunt lacunæ in Codice Coll.* Ben. *& reliqua, quæ abscissa sunt ab aliquo plagiario, ut par est credere, pontificio, quòd in iis reperta erant, quæ manifeste contradicerent doctrinæ* Tridentinæ *de corpore, & sanguine Christi, ut ostendimus in præfat. Cod. mutilum Coll.* Ben. *secutus est* H. Spelmannus, *&* Lambardus, *quos consulas.*

inter Collectanea Saxonica integram hanc edere pollicetur Praef: pag. ult.

Sequitur Ep. Ælfrici *ad* Wulfstanum *Archiep. Eboracensem. Deinde Homiliæ:* 1. *In Dominica post Ascensionem: in illud,* Cum autem venerit paracletus, *&c.* 2. *De Antichristo.* 3. *Dominica prima de adventu Domini.* 4. *Dominica secunda de adventu Domini.* 5. *De descensione Christi ad Inferos.* 6. *De Antichristo ejusque miraculis.* 7. *In assumptione S.* Mariæ *virginis.*

Liber oblongus *Ormulum* inscriptus, continens Sermones semi-*Saxonice* in primum Caput *Lucæ.* --- Locutio hujus libri plane devergit ad Veterem *Anglicam*, seu potius *Scoticam* Linguam.

Glossarii V Linguarum Septentrionalium, *Gothicæ, Anglo-Saxonicæ, Francicæ, Islandicæ, Runicæ*, Pars prima & secunda; Autore *Fr. Junio* FF. Ejusdem Etymologicum *Anglicanum*, duobus Voluminibus, opus absolutum.

Apographa Juniana.

Codicis Argentei Apographum, Literis *Gothicis* & chartis solutis nitidissime exscriptum.

Hymni Veteris Ecclesiæ, cum interlineari translatione *Anglo-Saxonica.*

Regula B. Patris *Benedicti* — *Æthelwoldus* de diuturna Consuetudine Monachorum *Benedicti.* —— S. *Fulgentii* Regulæ. —— Regula Sanctimonialium *Benedicti.* —— Monasterialia Indicia 122. & Instructio brevis pro novitiis in sacra *Lerinensi* Insula. *Latine.*

Boëtius de Consolatione Philosophiæ, ab *Aluredo* Rege translatus: cum variis Lectionibus. vid. *Boetium* in *Anglosaxonicis* ante Gl. *Gothicum F. Junii.*

Basilii Magni Regulæ Monachicæ: Opus imperf. ex membranis Biblioth. *Hatton.* descriptum.

Wulfstani Archiepiscopi Parænesis ad cujuscunque conditionis homines curæ suæ commissos. Descript. ex MS Collegii *Benedict.* (aliàs *Corporis Christi*) quod est *Cantabrigiæ.* Inveniturque p. 19. Voluminis 284.

Incertus Autor de Sanctis in *Anglia* sepultis.

Adami status post lapsum.

Hymnarium. v. *Anglosaxonica F. Junii* in præfatione ad suum Gl. *Goth.*

De duodecim Abusivis secundum Disputationem S. *Cypriani* Episcopi & Martyris.

De

De Perſeverantia & Euchariſtia.
De Viſione *Eſaiæ* Prophetæ, quam vidit ſuper Judam & Jeruſalem.
Octo Vitia Capitalia quibus contrariis Virtutibus vincantur.
De Septiformi Spiritu. (omnia ex Bibl. *Hatton.*)

Baſilii Magni Hexaemeron; deſcriptum ex antiquo Cod. Bibl. *Hatton.* & collatum cum altero ejuſdem Bibl. exemplari.

Decalogi, Orationis Dominicæ, Symboli Apoſtolici Tranſmarino-*Saxonica* Verſio vetuſtiſſima, *Marquardi Freberi* Notis illuſtrata.

Excerpta quædam ex duobus Evangeliis, atque olim *Saxonicè* interlineatis Codd. uno *Rushworthiano*, altero vero *Cottoniano*.

Commentitia ipſius Domini Epiſtola de Cœlo dilapſa.
Commentum aliud de Diabolo quodam ab Anachoreta capto examinatoque.

Nicodemi Pſeudo-Evangelium diſtinctum in Capita 34.
Nathanis Judæi fabuloſa ad *Tiberium Cæſarem* Legatio diſtincta in Capita 17.

Sancti in *Anglia* ſepulti.

Flores ex D. *Auguſtini* Soliloquiorum Libro, annis abhinc circiter octingentis ſelecti, & *Saxonice* redditi ab *Aluredo* Rege. Deſcript. ex *Cotton.* Bibliothecæ Libro qui inſcribitur *Vitellius. A.* 15. 4*o*.

Quæſtiones & Reſponſiones inter *Adrianum* & *Rithæum*, unà cum Appendicula & quibuſdam Miſcellaneis. Deſcript. ex Bibl. *Cotton.* Codice, qui inſcribitur *Vitellius. A.* 15. *p.* 83. 4*o*.

Medicina Peccatorum. Ex MS. *Cott.* qui inſcribitur *Tiberius. A.* 3. *p.*92. *b.*4*o*.

Modus Confitendi continens plurimas confitentium preces, in quo Sacerdos non abſolvit confitentem, ſed tantum Deum precatur, ut illi veniam peccatorum largiatur. Deprompſit hoc *Junius* ex Manuſcripto *Cotton.* qui inſcribitur *Tiberius A.* 3. *p.* 42. *a.*

Sigewulfi Presb. Interrogationes. Deſcript. ex antiquo *Hatton.* Bibliothecæ Codice, & collat. cum altero Codice ejuſdem Bibliothecæ.

Sacramentum vel Promiſſio Regis in Conſecratione.

Oroſius ex MS. *Cott.* poſtmodum collat. cum Codice MS. è Bibl. *Lauderdaliana* petito.

De Obſervatione Lunæ & quæ cavenda.
Conſideratio ætatum Lunæ in modò genitis.
Conſideratio ſingulorum totius Hebdomadæ dierum in modò genitis.
Conſideratio ætatum Lunæ in ægris.
Ætates Lunæ rebus gerendis idoneæ.
Conſideratio Noviluniorum per ſingulos totius Hebdomadæ dies.
Tonitruum Conſideratio ſecundum varia diei noctiſque tempora.
Tonitruum Conſideratio ſecundum ſingulos totius Hebdomadæ dies.
Conſideratio Calendarum Januarii ſecundum ſingulos totius Hebdomadæ dies.
Obſervatio duodecim dierum Feſtivitatis Natalitiæ. (Omnia ex *Cotton.* Bibliothecæ Volumine 155, quod inſcribitur *Tiberius. A.* 3.

De die primo seculi, sive Æquinoctii vernalis descriptio ex prima parte Homiliarum *Hatton.* --- Item de primo die seculi, *&c.* ex Cod. *Cotton.* qui inscribitur *Tiberius* A. 3. p. 63.

Opuscula duo, in quibus Secularium Ecclesiasticarumque dignitatum potissima munia accuratè recensentur ac describuntur, ex Cod. *Cotton.* MS. qui inscribitur *Nero.* A. 1. fol. 71. & fol. 100.

Menologium, ex *Cottoniano* Fastorum *Anglo-Saxonicorum* fragmento excerptum. vid. Fast. *Anglosax.* Martyrologium ; & Menologium in *Anglosaxonicis F. Junii*, ante Gl. *Gothicum.*

Fragmentum Epistolæ ab *Ælfrico* Episcopo scriptæ, ad jam nunc ordinatos. descript. ex Cod. MS Collegii *Benedict. Cant.* p. 31. Partem descripsit *Junius*, reliquam *Londinum* revocatus non potuit absolvere.

Item, Officium hominis Christiani. descript. ex perantiquis membranis *Isaaci Vossii.*

Ælfrici Præsulis Glossarium, distinctum ab altero illo *Ælfrici* Gloss. quod in Cod. *Cotton.* descript. ex *Rubenii Antuerp.* Cod. MS. Hoc est Glossarium, quod *Ælfrici* Grammaticæ sub prœlo sudanti adnexum edidit Clariss. *Somnerus.*

Laurentii Noelli Dictionarium *Saxonicum* MS.

De Somniorum diversitate. Transcript. ex Cod. *Cotton.* qui inscribitur *Tiberius.* A. 3.

De Somniorum diversitate. descript. ex Bibl. *Hatton.*

Psalterium *Latino-Saxon.* mutilum in initio ac fine. Incipit *Ps.* 2. *Qui inhabitat in cœlis irridebit eos.* desinit paulo post initium *Psalmi* 142. Præfigitur Calendarium.

Lupi Episcopi Sermones 5. Accessit Sermo de variis Casibus.

{ Testimonium *Wynfledæ* dictum coram Rege *Æthelredo. Saxonicè.*
{ *Canuti* Regis Charta Originalis. *Sax.* & *Lat.*

Abingdoniensis Chronici *Anglo-Saxonici* Initium, ex Cod. *Cotton.* MS. cui titulus *Tiberius* B. 1. ad pag. 110.

Moralium Præceptorum Fragmentum.

Excerpta ex Libro Scintillarum. *Lat. Sax.*

Excerpta ex Evangelica Historia *Dano-Saxonice*, scripta in usum *Canuti* Regis, adhuc imbuendi primis Religionis Christianæ elementis : stylo *Cædmoniano*, i. e. grandiloquo dicendi genere, conscripta sunt omnia.

Item, Exorcismi sacri ad reddendos agros fertiliores. Descript. ex Cod. *Cotton.* cui titulus *Caligula.* A. 7.

Glossarium *Latino-Sax.* ad literam P. Descript. ex Cod. *Vossiano.* Sequitur *Onomasticon*, &c.

Chartæ quædam solutæ rem *Saxonicam* &c. spectantes.

Natale Sancti *Gregorii* Papæ, ex parte secunda Homiliarum *Saxonicarum* Bibl. *Hattonianæ.*

Gregorii Pastorale, *Alfredo* Interprete. (utrumque cum variis Lectionibus.) vid. Pastorale *Gregorii* in *Anglosaxonicis F. Junii.*

Glossarium *Ælfrici*, est Glossarium in *Cottonianæ* Bibliothecæ manuscripta *Ælfrici* Grammatica, ipsi Grammaticæ sic adnexum, ut cuivis liquere possit,

poſſit, ipſum Præſulem *Ælfricum* has Gloſſas huic ſuæ adjeciſſe Grammaticæ.

Fragmentum Hiſtoriæ *Judith* deſcriptum ex *Cot.* Bibl. manuſcripto Cod. qui inſcribitur *Vitellius.* A. 15. pag. 199. Forſan *Cædmoni* adjudicandum eſt, ut ſcribendi genus Paraphraſticum, Poëticum, & ſublime ſuadet.

Duo Libri membranacei, qui falſo inſcribuntur, *Partes Pſalterii prima & ſecunda*, ſiquidem inter Homilias potius accenſendi ſunt, nam tractant de materia Pœnitentiali.

Monachicum Colloquium *Latino-Saxonicum*, inſtitutum ad commodum diſcipulorum, qui non niſi modicos adhuc in Lingua *Latina* fecere progreſſus. Deprompt. ex Bibl. *Cot.* Vol. 155. quod inſcribitur *Tiberius.* H. 3.

Monachicum Colloquium inter Diſcipulum & Magiſtrum.

Chronici Veteris fragmentum longam Regum *Saxonum* ſeriem aliquouſque pertrahens.

Liber Medicinalis, de Virtutibus & Nominibus Herbarum.

Liber Chartaceus oblongus in quo varia brevia Gloſſaria continentur. Inter cætera Chæronis Gloſſ. ex Regula *Benedicti.*

In *Muſæo* (ut vocatur) etiam extat Gloſſarii V Linguarum Septentrionalium (per *Franciſcum Junium* FF.) Apographum nitidiſſimum; quod exſcribendum curavit *Joh. Fell* ὁ μακαρίτης non ita pridem Epiſcopus *Oxon.* in XI Voluminibus, rarè, & laxius exaratis, quæ prælum expectant, & brevi (Deo volente) excudenda ſunt ſumptibus Univerſitatis *Oxon.* ſub auſpiciis doctiſſimi, & integerrimi Viri *Gilberti Ironſide*, S. T. P. Coll. *Wadham.* Guardiani, & Academiæ Procancellarii digniſſimi.

Inter Codd. Dugdal. in Muſæo Aſhmoleano.

Dictionarium *Saxonico-Lat.* ex variis Codd. tum MSS. tum Impreſſis decerptum.

In Bibl. Coll. D. Johannis Bapt.

Ælfrici Grammatica *Saxonico-Latina*, cui continuò annectitur Gloſſarium longe diverſum ab altero illo quod ex Codice *P. P. Rubenii Bruxellenſis* deſcripſit *F. Junius*, & publici juris fecit Cl. *Somnerus.*

Quatuor Evangeliis *Latine*, in pargamena ſcriptis, præmittitur Charta R. Ægelredi *Latine* & *ſemi-Saxonice*, qua Eccleſiæ *Dorobernenſi* donavit terras ſuas *viz.* **Sandwich**, & **Æſtree** in uſum Monachorum. Hæc Charta non exhibetur in Monaſtico Anglicano *G. Dugd.*

Hiſce viſum eſt adjicere Libros Impreſſ. manu Cl. Junii, vel Notis illuſtratos, vel emendatos, vel cum aliis collatos.

Bedæ Hiſt. Eccleſiaſt. per totum Librum Notis hic inde illuſtrata.

Chronologia *Saxonica*, collat. cum MS. in Bibl. (ut videtur) *Cotton.* & additione trium Schedarum auctior.

Lambardi Latina emendata, ac variis Notis illuſtrata.

Eadmerus ex Editione *Seldeni.* Quædam in *Seldeni* Notis ac Specilegio emendata.

Spelmanni Pſalterium *Saxonicum* interlineare collat. cum MS.

Douglas's Translation of Virgil with marginal Notes.

Chauceris per totum Notis quibuſdam illuſtratus.

Cædmonis Paraphraſis, cum conjecturis extemporaneis & indiculo.

Somneri Lexicon *Saxonicum*, cum variis Lectionibus ex MSS.

Libet etiam Catalogum Codd. Bodl. *claudere cum*

Magni *Gregorii* Sacramentario, vetuſtiſſimo monumento *Romano-Saxonicæ* Eccleſiæ, quæ mille circiter annorum Antiquitatem ſpirat, propterea quod Literis *Anglo-Saxonicis* totum exaratum eſt.

Accedant

Dictionarium Vocabulorum Linguæ Veteris *Anglicanæ*, ordine Alphabetico, chartis ſolutis.

Caroli Magni, & *Ludovici Pii* Capitula ex Bibl. *Bithæana* Pariſ. 1640. 4o. collat. cum MS. Gloſſario ad finem paſſim apponuntur ad marginem notulæ.

Liber quem *Leofricus* Epiſcopus dedit Eccleſiæ Sancti *Petri* Apoſtoli in *Exonia.* Continet duo Miſſalia, *Anglo-Saxonicis* charact. exarata *Latinè*; ad quorum prius accedit Calendarium: Poſterius eſt pervetuſtum Eccleſiæ *Romano-Saxonicæ* monumentum; ſcilicet *Gregorii Magni* liber Sacramentorum, quem, poſt *Pamelium*, edidit cum Notis & obſervationibus *Hugo Menardus* Pariſiis M.DC.XLII. In fronte Libri extant hæc verba *Latinè*: Hoc miſſale Leofricuſ epſ dat eccle ſc̃i Petri apli in Exonia ad utilitatem ſucceſſorum ſuorum. Si quiſ illum inde abſtulerit æternæ ſubiaceat maledictioni. FIAT. FIAT, Confirma hoc d̃ſ quod operatuſ eſ in nobiſ. Idem *Saxonice.* ---- Ðaſ boc Leofric biſceop ʒef ſc̃o Petro. ⁊ eallum hiſ æfterfenʒenʒum into Exanceſtre ʒode mid to ðenienne. ⁊ ʒif hiʒ ænig man utahreðe. hæbbe he ʒodeſ curſ ⁊ ſwæðe ealra halʒena. ---- Deinde conſpiciuntur inſcriptæ Emancipationes diverſorum Vaſſallorum pro more iſtius temporis, *Saxonicè.* ---- Deinde ſequitur *Latinè* brevis Narratio de †Concilio convocato ſub *Edvardo* filio *Alfredi*, cui Plegmundus Archiep. *Dorobernenſis* præſedit, *Formoſo* Romano Pontifice. ---- Deinde narratur, ut *Eadwardus* Rex, filius *Æthelredi* Regis, tertio anno Imperii ſui, ſcilicet An. MXLVI. dedit Epiſcopatum *Cridionenſem* Capellano ſuo *Leofrico*: Et, ut *Leofricus* Cathedram *Cridionenſem* ad urbem *Exonienſem* tranſtulit, priùs obtentis literis *Leonis* Pontificis Romani ad Regem, quæ ibi habentur. Rege literis Pontificiis aſſenſum præbente, tranſmigravit *Leofricus* à *Cridionenſi* in *Exonienſem* Eccleſiam An. 1050. ---- Deinde narratur ut obiit An. D. 1071. Epiſcopatûs ſui 26. ---- In calce Libri extat inſcripta alia etiam Emancipatio cujuſdam, *Bribtmeri* nomine, cum uxore & liberis. *Saxonicè.* ---- In 6. pag. prioris Miſſalis interſeritur alia manu quam qua ſcriptum eſt Miſſale, Catalogus ſanctarum Reliquiarum quæ tunc temporis habebantur in *Exonienſi* Monaſterio.

† *vid. varias hujus Concilii narrationes in H. Spelmanni Conc. Vol. I. p.* 387, 388, 389. *& Notas illius eaſdem.*

Liber

Liber in fine truncatus, qui est *Euticii* vel *Eutecis*, de discernendis Conjugationibus. Literis *Saxonicis*.
Narratio de Inventione Crucis. *Saxonicè* in Pargamena.
Canticum Moysis Latinè & Græcè, Literis *Hybernicis*.
Alphabetum antiquum (ut videtur) *Hybernicum*.
Tabula Paschalis ante annos octingenta.
De Passione Apostoli.
De Mensuris.
Lectiones è Deuteronomio & Prophetis, Græcè & Lat. cum Alphabeto Græco.
Lectiones aliæ Græcè & Latinè, scriptura (ut videtur) *Hybernicâ*.
Ovidius de Arte amandi Latinè, literis *Hybernicis*. In fronte Libri extat Christus depictus & Sanctus *Dunstanus* ad pedes ejus provolutus; cum paucis Inscriptis. Omnia propria manu *Dunstani*.

Codex cui Titulus Liber Catholicorum Sermonum Anglicè.

Sermo 1. De initio Creaturæ, sive Hexaemeron.
2. In Letania majore.
3. In Letania minore, Feria secunda.
4. In Dominica Oratione, Feria tertia.
5. In Letania minore, Feria tertia. In quo recitatur Visio *Fursæi* vel *Dritbelmi* ex *Bedæ* Hist. Eccl.
6. Hortatorius Sermo de Efficacia sanctæ Missæ.
7. De Fide Catholicâ. Feria quarta.
8. Feria quarta in Letania majore.
9. In Ascensione Domini.
10. Dominica secunda post Pentecosten.
11. Dominica tertia post Pentecosten.
12. Narratio de Evangelii Textu.
13. Dominica quarta post Pentecosten.
14. In Nativitate Sancti *Johannis*.
15. In Festivitate Sancti *Petri*.
16. Item de *Petro*.
17. In Passione Apostolorum *Petri* & *Pauli*.
18. De Passione Apostolorum.
19. In Natale Sancti *Pauli* Apostoli.
20. Dominica octava post Pentecost.
21. Dominica nona post Pentecost.
22. Dominica undecima post Pent.
23. In Natale Sancti *Jacobi* Apostoli.
24. Dominica duodecima post Pentecost.
25. Dominica decima sexta post Pent.
26. Dominica decima septima post Pent.
27. Dominica vigesima prima post Pent.
28. Excusatio dictantis.

29. In

29. In Natale unius Apoſtoli.
30. In hoc, *Deſignavit Dominus Etulios LXX duos*, &c.
31. In Natale Sanctorum Martyrum.
32. In Natale unius Confeſſoris.
33. In Natale Sanctarum Virginum.
34. In Dedicatione Eccleſiæ.
35. In Natale omnium Sanctorum.
36. De Evangelio.
37. In Natale Sancti *Clementis* Martyris.
38. Dominica prima in Adventu Domini.
39. Dominica ſecunda in Adventu Domini.
Sequitur hunc Sermonem Narratiuncula Converſionis *Edwini* Regis *Northanhumbrorum* à Sancto *Paulino*, & Fragmentum Sermonis.
40. In Natale Sancti *Andræi* Apoſtoli.
41. Paſſio Sancti *Andræi* Apoſtoli.

Nota,

In fine Sermonum *Rich. Armachani* Archiep. contra mendicantes; *Londini* inter Codd. MSS. ſuper *M.* 4. Art. ſequitur Dialogus *Latine*, in charact. *Sax.* --- Dialogum excipiunt Canones nonnulli Parænetici, *Lat.* & *Sax.* quorum 1. de Perjurio. 2. de Falſo Teſtimonio. 3. de Oratione. 4. de Privata Confeſſione. 5. de miſericordia. 6. ut Parentes ſuos filios doceant. 7. de Charitate. 8. de Servitio Domini. 9. de publica Confeſſione. 10. de *Quadrageſima*. 11. de Abſtinentia. 12. de Caſtitate. 13. de Perceptione Sacramenti, quod ſic incipit: *Admonendus eſt populus, ut ad ſacroſanctum Sacramentum Corporis & Sanguinis Domini nunquam indifferenter accedant.* 14. de celebratione Miſſæ. 15. de Hora licita, ſive de ſumendo cibo ante Miſſam.

Libri Anglo-Saxonici *in Bibliothecâ publicâ* Cantabrigiæ.

Bedæ Hiſtoria Eccleſiaſtica gentis Anglorum, *Saxonicè* tranſlatus à Rege *Aluredo*. Hic eſt liber, quo uſus eſt *Abr. Whelocus*.

Paſtorale Gregorii *Saxonicè*, eodem interprete.

Quatuor Evangelia *Sax.* Codex politiſſimus, qui cum *Hattoniano* ut plurimum conſpirat. In fronte ejus, antiquâ manu *Latinè*, & *Angloſaxonicè* conſpiciuntur exarata: Hunc textum evangeliorum dedit Leofricus Episcopus Ecclesiæ Sancti Petri Apostoli in Exonia ad utilitatem successorum suorum. *Saxonicè* ſequuntur his verbis: Ðas boc Leofric biscop gef sancto Petro. ⁊ eallum his æfterfengum into Exanceastre Gode mid to þenienne.

Pſalmi *Lat.* & *Sax.* alternis lineis. Cod. pervetuſtus, & nitidiſſimus, quem cum ſuo exemplari contulit *E. Spelmannus H.* F.

Homiliæ quædam *Saxonicæ*, quas in cœnobio Monachorum de Taveſtock Devon. repertas *Matth. Parkerus* Archiepiſcopus Cant. dedit A.D. 1574. Rubricæ ſequuntur:

1. Domi-

1. Dominica tertia post Theophaniam. Quædam ex hoc sermone deprompta exhibuit *A. Whelocus Bedæ* Hist. Ecclesiast. p. 372.
2. Dominica in *Septuagesima.*
3. Dom. in *Sexagesima.*
4. Dom. in *Quinquagesima.*
6. Feria 4. in capite jejunii. *A. Whelocus* multa ex hoc sermone protulit de *non jejunando in die Dom.* Item ad docendum quod jejunandum est pro *ratione virium,* & *discrimine regionum. Bedæ* H. E. p. 228.
7. Dom. I. in *Quadragesima.* Proferuntur nonnulla ex hoc Sermone *Bed.* H. E. p. 283.
8. Alia parabola in eadem die.
9. Dom. II. in *Quadrages.*
10. Dom. III. in *Quadrages.*
11. Dom. IV. in *Quadr.*
12. Sermo de Lege Dei.
13. Sermo de Josua.
14. Sermo de Oratione Moysis.
15. Dom. V. in *Quadr.*
16. Dom. de Passione Domini.
17. Dom. Palmarum.
18. Dom. Paschæ. Habetur hic Sermo in MS. *Trin.* Coll. *Cantab.*
19. *Sermo de Sacrificio in die Paschæ,* edit. per *Math. Parkerum, Jo. Foxum* & *Guil. Lisle* ex hoc Exemplari.
20. Alius Sermo in die Paschæ. Extat in MS. *Trin. Coll.*
21. Feriâ IV. in Hebdom. Paschæ. vid. MS. *Trin. Coll.*
22. Dom. I. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
23. Dom. II. post Octav. Paschæ. v. MS. *Trin. Coll.*
24. Dom. III. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
25. Dom. IV. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
26. Dom. V. post Octav. Paschæ. v. *Bed.* H. E. p. 284.
27. Sermo in Letania majori.
28. Sermo alius feria tertia.
29. Sermo alius feria quarta.
30. In Ascensione Domini.
31. Dom. I. post Ascensionem. v. MS. *Trin. Coll.*
32. In die Sanctæ Pentecostes. v. MS. *Trin. Coll.*
33. Dom. Pentecost. v. MS. *Trin. Coll.*
34. Dom. I. post Pentecost. Citantur aliqua ex hoc Sermone ad indicandum, quid Ecclesia *Anglosax.* de *peccato originali* statuerit, *Bed.* H. E. p. 63. Iterum de *solo Deo* pro auxilio, & salute *invocando,* p. 309.
35. Feria secunda, & tertia; On þæne ᵹanᵹdagan. Est autem GANGDAGA apud *Anglo-Saxones* septimana illa in quam *rogationum* & *processionum* (vel *perambulationis*) dies incidunt. *Ang.* procession week.
36. De Dominica Oratione.

Grammatica *Latino-Saxonica* Ælfrici.

Annales *Saxonici.*

Sermones

Sermones *Ælfrici*. Titulus sic se habet: *Incipit Liber Catholicorum Sermonum Anglicè in Ecclesia per annum recitandorum.* Rubricæ sequuntur:

1. Sermo de initio creaturæ ad populum.
2. De natali Domini.
3. Passio B. *Stephani* protomartyris.
4. Assumptio S. *Johannis* Apostoli.
5. Natale Innocentium Infantium.
6. Circumcisio Domini nostri.
7. Epiphania Domini. Haud pauca ex hoc Sermone descripta de *gratiâ*, & *libero arbitrio* interseruit *A. Whelocus Bed.* H. E. p. 64.
8. Dominica tertia post Epiphaniam Domini.
9. Purificatio Sanctæ *Mariæ*. *Bedæ* H. E. p. 448. &c. multa ex hoc Sermone, & 76. citata leguntur ad redarguendam doctrinam de *immunitate virginis Mariæ à peccato originali.*
10. Dominica in *Quinquages.*
11. Dominica prima in *Quadrages.* Quædam de *observatione Quadragesimæ* ex hoc Sermone excerpta habentur *Bed.* H. E. p. 71. & de *non invocandis*, & *colendis Sanctis*, *ibid.* p. 283.
12. Dominica in mediâ *Quadrages.*
13. Annuntiatio Sanctæ *Mariæ*.
14. In Dominica Palmarum. Haud pauca de *peccato originali* ex hoc Sermone, & Sermonibus de *initio creaturæ*, & *nat. Dom.* descripta extant *Bedæ* H. Eccl. p. 61, 62. *&c.* Quædam etiam de *gratiâ*, & *libero arbitrio* ex eodem collecta leguntur *ibid.* p. 67, *&c.*
15. Dominica sanctæ Paschæ.
16. Dominica prima post Pascham.
17. Dominica secunda post Pascham.
18. In Letaniâ majore. v. MS. Coll. *Trin.* p. 118.
19. In Dominicâ Oratione. v. MS. *Trin.* Coll. p. 135.
20. *De fide Catholicâ.* Excerpta lectu dignissima ex hoc Sermone cum Latinâ suâ versione interseruit *Whelocus Bedæ* sui p. 41, & 420. v. MS. *Trin.* Coll. p. 157.
21. De Ascensione Domini. v. MS. *ibid.* p. 179.
22. In die sanctæ Pentecostes.
23. Dominica secunda post Pentecosten. MS. Coll. *Trin.* p. 295.
24. Dominica quarta post Pentecost. MS. *ibid.* p. 319.
25. Nativitas Sancti *Johannis* Baptistæ. v. *Bed.* H. E. p. 450.
26. Passio Apostoli *Petri*, & *Pauli*. Ex hoc Sermone, & 67. multa congessit *A. Wh. Bedæ* sui H. E. p. 236. *&c.* de *fide*, & *primatu* Petri.
27. De Passione Apostolorum.
28. Nativitas Sancti *Pauli* Apostoli.
29. Dominica XI. post Pentecost.
30. Passio Beati *Laurentii* Apostoli.
31. Passio Sancti *Bartholomæi* Apostoli.
32. Decollatio S. *Johannis*.

33. Dominica

33. Dominica XIV post Pentecost.
34. Dedicatio Ecclesiæ *Michaelis*. Haud pauca de *institutione Diei Dominicæ, eâque observandâ* ex hoc Sermone deprompta habentur *Bed.* H. E. p. 243, 244, *&c.*
35. Dominica XX post Pentecost.
36. Natale omnium Sanctorum. vid. *Bedæ* H. E. p. 313. ubi multa ex hoc Sermone descripta leguntur.
37. Natale S. *Clementis* Martyris.
38. Natale S. *Andreæ* Apost.
39. Dominica prima in Adventu Domini. Ex hoc, & 73. Sermone de *Assumptione S. Mariæ*, ut & ex 87. in *natale unius Confessoris*, multa protulit de legendis SS. Scripturis *A. Wheloc. Bedæ* sui pag. 172, 173.
40. Dominica secunda in Adventu Domini.
41. Natale Domini.
42. Natale S. *Stephani* protomart.
43. Sermo in *Epiphaniâ*. Quædam de Baptismo lectu digna ex hoc Sermone petita edidit *A. Wh. Bedæ* sui p. 179. *&c.*
44. Dominica secunda post *Epiphaniam*.
45. Dominica in *Septuagesimâ*.
46. Dominica in *Sexagesimâ*.
47. Dominica in *Quadragesimâ*.
48. Dominica secunda in *Quadrages.*
49. *Gregor.* Pap. Roman.
50. Depositio S. *Cuthberti* Episcopi. vid. *Bed.* H. E. p. 363.
51. S. *Benedict.* Abb. Multa habet hic Sermo de compunctione cordis, de confessione, & pœnitentiâ, quæ exhibentur *Bed.* H. E. p. 340, & 411.
52. In media *Quadragesimâ*.
53. Dominica quinta *Quadragesimæ*.
54. Dominica Palmarum.
55. *Sermo de Sacrificio in die Paschæ*. Integrum hunc Sermonem Latio donatum exhibuit *A. Whelocus Bedæ* sui p. 462. *&c.*
56. Alius Sermo de die Paschæ.
57. Apost. *Philip.* & *Jacob.*
58. De Sancto *Jacobo* Apostolo.
59. Inventio sanctæ Crucis. v. *Bed.* H. E. p. 435.
60. In die SS. *Alexandri &c.*
61. Feria secunda in Letania majore. Citantur testimonia ex hoc Sermone contra doctrinam Papisticam meriti ex *congruo*, vel *condigno*. *Bed.* H. E. p. 268.
62. In Letaniâ majore feria tertia.
63. Hortatorius Sermo de efficacia S. Missæ.
64. Dominica tertia Pentecostes. v. MS. Coll. *Trin.*

65. Alia narratio de Evangelii textu.
66. In festivitate S. *Petri* Apostoli.
67. De Sancto *Petro*.
68. Dominica quinta post Pentecost.
69. Dominica nona post Pentecost.
70. Natale S. *Jacobi* Apostoli.
71. Sanctorum septem dormientium.
72. Post Pentecosten.
73. Assumptio Sanctæ *Mariæ*.
74. Dominica prima, *quando legitur Job*.
75. Dominica decima sexta post Pentecost.
76. De sancta *Maria*.
77. Nativitas S. *Math.* Apost. & Evangelistæ.
78. Passio Ejusdem.
79. Passio SS. Apostolorum *Simonis* & *Judæ*.
80. Depositio S. *Martini* Episcopi.
81. De ejus obitu.
82. Excusatio dictantis.
83. In Natale unius Apostoli. *Bed.* H.E. p. 289. leguntur deprompta ex hoc Sermone, quæ ostendunt *Paulum Petro* æqualem fuisse. v. etiam p. 450.
84. In Nativitate plurimorum Apostolorum.
85. In Natali SS. Martyrum.
86. In Natali unius Confessoris.
87. In Nat. SS. Virginum. Quædam contra *Sanctorum merita*, & *purgatorium* ex hoc Sermone deprompta dedit *A. Wh. Bedæ* sui pag. 195, 196.
88. In dedicatione Ecclesiæ. Integrum hunc Sermonem cum versione sua Latinâ emisit *A. Wh. Bedæ* sui p. 376. *&c.*
89. Oratio.
90. De Temporibus anni. Nonnulla Latinè versa ex hoc Sermone *Bedæ* sui Historiæ interseruit *A. Wh.* p. 144.
91. De Æquinoctio Vernali.
92. De Nocte.
93. De Anno.
94. De Mundo.
95. De Æquinoctiis.
96. De saltu Lunæ.
97. De diversis Stellis.
98. De duodecim Ventis.
99. De pluviâ.
100. De grandine.
101. De Nive.
102. De Tonitru.
103. Læſſa Eneda. Mæſſe Eneda. Gebedu on Englisc. Orationes scilicet pro Sapientiâ, Patientiâ, & Pœnitentia. Quæ omnia habentur *Bedæ Whelociani* p. 496. *&c.*

104. *Æl-*

104. *Ælfrici* Epistola de Canonibus Lat. & tractatus de Canonibus *Saxonicè*.

105. Ejusdem Præfatio hujus libri Sermonum omnium. Lat. Confutatio fabulosa de Assumptione B. *Mariæ* ex hoc Codice fol. 186 (continet autem folia 514.) excisa est, quam hic restituit, & supplevit *Abr. Whelocus*, nunquam satis laudandus, ex Codice MS. Coll. *Corp. Christi Cant.* Homil. *Sax.* Vol. 3.

Homiliæ *Saxonicæ* LI. ex dono *Matthæi* Archiep. *Cantwar.*

Ælfrici Præfatio, *Saxonicè*. Sequuntur Rubricæ: exhortatio ad Lectionem Scripturarum

1. Incipit liber Geneseos. *Desinit cum Cap. 24to.*
2. Homilia in Dominicâ Passionis.
3. Nativitas Domini nostri Jesu Christi.
4. Vita S. *Ætheldrythæ* Virginis, de quâ vid. *Bed.* H. E.
5. Vita *Benedicti* Abbatis.
6. Cathedra Sancti *Petri* Apost.
7. Conversio S. *Pauli.*
8. De Passione *Petri,* & *Pauli.*
9. Sancti *Andreæ* Apost. Passio.
10. Assumptio *Johannis* Apostoli.
11. Passio *Philippi,* & *Jacobi.*
12. De sancto *Jacobo.*
13. Passio S. *Bartholomæi* Apost.
14. Passio S. *Jacobi* Apost.
15. S. *Matthæi* passio.
16. *Simonis,* & *Judæ* passio.
17. S. *Thomæ* Apost. passio.
18. Passio *S. Marci* Evangelistæ.
19. Sermo de memoriâ Sanctorum.
20. *S. Stephani* passio.
21. Natale *SS.* Innocentium.
22. *Vincentii* passio.
23. Passio Beati *Laurentii.*
24. De *Gregorio* Papa.
25. *S. Georgii* passio.
26. *Passio Sancti Albani.* Hunc Sermonem, cum suâ Latinâ versione, subjecit *Abr. Whelocus Bedæ* H. E. p. 36.
27. Passio Sancti *Edmundi* Regis.
28. De Sancto *Job.*
29. Passio Sancti *Oswaldi* Regis. De quo vid. *Bed.* H. E. p. 175.
30. Passio *S. Dionysii,* & Sociorum.
31. Passio *S. Clementis.*
32. De falsis diis.
33. De Machabæis.
34. Passio *SS. Abdon.* & *Sennen.*
35. Epistola *Pauli.*
36. Verba *Augustini.*

37. Exaltatio ſanctæ Crucis.
38. *Auguſtini* Sermo.
39. De ſcientiâ.
40. De fide.
41. De verâ Charitate.
42. De ſpe.
43. *De Scripturarum Lectione.*
44. De Pace.
45. De Miſericordiâ.
46. De Indulgentiâ.
47. De Patientiâ.
48. De Humilitate.
49. De Compunctione Cordis.
50. De Confeſſione Peccatorum.
51. De Pœnitentia.
52. Sermo de quodam †*Drithemio* mortuo *&c.* & alia quædam quibus [ut mihi ſcripſit vir doctiſſimus, ſed *Saxonicarum* literarum haud adeo peritus] tituli non apponuntur. Inter hæc Rubricis carentia forſan quærenda ſunt *Nathanis Judæi legatio fabuloſa,* & *Nicodemi pſeudo-Evangelium* Saxonicè (quod aliàs, opinor, inſcribitur *Geſta Servatoris noſtri*) quæ ex antiquis publicæ *Cantabrigienſis* Bibliothecæ membranis ſe deſcripſiſſe teſtatur *F. Junius* F. F. in *Angloſaxonicis* ſuis ante Gl. *Gothicum.*

† De hoc Drithemio, vel Dribthelmo vid. Bed. H. E. edit. Cant. p. 411, 412, 413, &c.

Libri Saxonici in Bibl. Trin. Coll. Cant.

Liber Homiliarum pulcherrimè exaratus, continens Sermones numero 28. fol. qui proferuntur pluries à Clariſſimo *Wheloco* in Eccleſiaſtica Hiſtoria *Bedæ.*

1. Sermo in Dominicam Paſchat.
2. Alius Sermo Dominicæ Paſch.
3. Feria quarta in Hebd. à Paſch.
4. In Dominica prima poſt Paſch.
5. In Dominica ſecunda poſt Paſch. Eccl. Hiſt. *Bed.* p. 397.
6. In Dominica tertia poſt Paſch. Deeſt in MS. Biblioth. publ. *Cantabr.*
7. In Dominica quarta poſt Paſch.
8. In Dominica quinta poſt Paſch.
9. In Letania majori. Ab hoc diverſus eſt MS. Bibl. publ.
10. In Feria tertia de Dominica Oratione.
11. In Feria quarta de Fide Catholica.
12. In Aſcenſione Domini.
13. Dominica poſt Aſcenſionem Domini.
14. In die ſanctæ Pentecoſtes.
15. Dominica Pentecoſt.
16. De Septiformi Spiritu. Deeſt in MS. Bibl. publ.

17. Sermo ad populum in Octav. Pentecost.
18. Dominica prima post Pentecost. Deest in MS. Bibl. publ.
19. Dominica secunda post Pentecost.
20. Dominica tertia post Pentecost.
21. Dominica quarta post Pent.
22. Dominica quinta post Pent.
23. Dominica sexta post Pent. Eccl. Hist. *Bed.* p. 257.
24. Dominica septima post Pent. Deest in MS. Bibl. publ. & citatur E. H. *Bed.* p. 426.
25. Dominica octava post Pent. Deest in MS. Bibl. publ. & citatur E. H. *Bed.* p. 282. 398.
26. Dominica nona post Pent.
27. Dominica decima post Pent. Deest in MS. Bibl. publ.
28. Dominica undecima post Pent.

Rythmi quidam & Homiliæ partim *Saxonicè* partim *Anglicè*, sed literis *Saxonicis* scripti. Rythmos hos cujusdam Poetæ semi-*Saxonis* citat *Whelocus* Eccl. Hist. *Bed.* p. 25. & 114.

Gregorii Magni Pastorale ab *Aluredo* Rege conversum.

Grammatica *Saxonico-Latina*, seu excerpta ex *Prisciano* per *Ælfricum*.

Psalterium interlineare cum Versione *Gallica* & *Saxonica*. Hunc Codicem cum suo exemplari contulit *Joh. Spelmannus H. F.*

Libri qui habentur in Bibliotheca Coll. Corporis Christi Cant. vulgò *Coll. Benedict.*

Sub Litera B.

Regula Sancti *Benedicti Lat.* & *Sax.* 4. 16. 1.

Sub Litera D.

Martyrologium valde truncatum tam in capite, quam in calce. 5. 36.

Sub Litera F.

Expositiones quorundam *Saxonicorum* vocabulorum, quæ in *Saxonicorum* Regum Legibus occurrunt. 6. 63.

Sub Litera L.

Post *Theodori* pœnitentiale, *Egbertum* de Canonibus, & scintillarium (quæ quidem omnia Characteribus tantum *Saxon.* exarantur) sequuntur scripta bene multa ipso *Saxonico* Sermone à *Jamesio* prætermissa. Videntur autem (inquit Amicus meus) constare præcipuè ex variis sive Canonibus sive Constitutionibus Ecclesiæ *Anglosaxonicæ*. 12. 133.

Sub Litera N.

Excerptiones de *Prisciano* minore *Latino-Saxon.* per *Ælfricum.* Pars prior restituta est manu recentioris scribæ. 19. 190.

Sub Litera S.

Pastorale Gregorii *Saxonicè* per *Alfredum*. 1. 268.

Historia *Bedæ. Saxonicè.* Versio hæc ab illâ in Bibl. publ. *Cant.* in tantum differt, ut planè altera videri possit. 2. 278.

3. 279. Lexicon *Saxonicum*, cum Interpretatione Nominum *Hebraicorum* & *Græcorum* in Bibliis.

4. 276. Quatuor Evangelia, *Saxonicè*. In pagina inter Evangelium *Lucæ* & *Johannis* habetur Catalogus Pontificum Sedis Apoſtolicæ à *Petro* ad *Alexandrum* Archiep. *Cant.* ab *Auguſtino* ad *Anſelmum* Archiep. *Ebor.* à *Paulino* ad *Boſan* Epiſc. *Shirburnenſium*; ab *Aldhelmo* ad *Aſſer*. Epiſc. *Wellenſ.* à *Sigaro* ad *Johannem* Ep. *Huicciorum*; à *Saxulfo* ad *Samſonem* Ep. *Adripum*, à *Wilfrido* ad *Wulſigum* Epiſc. *Haſalfaldenſ.* ab *Acca* ad *Canbiribt*. Nomina ad *Caſa Candida*: à *Pehthelmo* ad *Beadulphum* Epiſcop. *Lindiſfarnorum*; à *Stadbæd* Ep. *Roffenſ.* ———— à *Paulino* ad *Godwine* Ep. *Merciorum*; à *Diuma* ad *Hæddan* & *Wilfridum*. Sub finem Evangelii ſecundum *Matthæum* habentur ſequentia: Ego Ælfricus ſcripſi hunc Librum in monaſterio Baþdonio et dedi Brihtwoldo Preposito. Quis autem fuerit *Ælfricus* ille aut etiam *Bribtwoldus*, inter tot Synonimos (ſi dicam) *Anglo-Saxones*, penes doctos ſit pronuntiare. * Ut Codex *Cantabrigienſis* & *Hattonianus* ut plurimùm inter ſe conſpirant; ſic hic & *Oxonienſis* rariùs ab invicem diſſentiunt.

* *Vid. Mareſchalli Obſervat. in Verſ. Anglo-Sax. p.* 490.

5. 266. Homiliarum *Saxonicarum* Liber primus. Hujus libri p. 387. l. 13. *Tranſubſtantiatio* refellitur.

9. 275. Homiliarum *Saxonicarum* Liber Quintus.

14. De

Dialogi *Gregorii, Sax. Werefrithus* Epiſcopus *Wigornienſis*, juſſu *Aluredi* Regis, à *Rogero Hoveden*, dicitur Dialogos *Gregorii* de Latinitate in *Saxonicam* Linguam tranſtuliſſe. 10.280.

Chronica vetuſtiſſima *Saxonicè* ſcripta anno 23. ætatis *Ælfrici*; ſeu aliter Annales *Saxonici* Eccleſiæ *Cantuar.* Hoc Codice, & altero Bibliothecæ *Cotton.* uſus eſt *Whelocus.* 11.269.

2. Leges *Aluredi.* 12.268.

Paſtorale *Saxonicum*, ſive Canones Concilii *Nicæni* & aliorum; *Latinè* à *Theodoro* Archiepiſcopo *Cantuarienſi* ſcriptum, *Saxonicè* ab *Ælfrico* verſum.

Liber Homiliarum *Saxon.* Sextus. 13.277.

Homiliarum *Saxon.* Septimus Liber. 14.283.

** Excerpta ex hoc Sermone Latinè à Wheloco data habes Bedæ E. H. p.460.*

† Sermonem hunc nobis exhibuit cum Lat. suâ vers. Whelocus Bedæ sui p. 41. & 441.

2. * Sunnan-dæges spell. 38.
3. Serm. Angelorum notitia. 73.
4. Lar-spel. 95.
5. Sermo de Baptismate. 112.
6. Incipiunt Sermones *Lupi* Ep. 134.
7. † De Fide Catholica. 161.
8. De die Judicii. 182.
9. Her onginð be Cristendome. 204.
10. Lar-spel. 235.
11. Lar-spel. 252.
12. Sermo in Letania majori, vel *Quando volueris*. 281.
13. Lar-spel in Dominica quarta *Quadragesimæ*. 308.
14. Lar-spel in Dominica tertia *Quadragesimæ*. 329.
15. De Virginitate. 347.

¶ Nota, Liber Octavus, qui inscribitur Homiliarum, in interiori Bibliotheca Coll. *Benedict*. non est talis; sed Regula tantum quarundam Sanctimonialium *Saxonicarum*.

15. 274. **A Rule for Nunns and Recluses in old English, written in Saxon Characters.**

16. 286. Missale *Latino-Saxonicum* vulgò vocatum **The Red Book o' Derby.** In fronte ejus exscriptum habetur, quicunque manu Libro isti impositâ sciens pejeraverit, morte subitaneâ periturum: id opinionis in Agro *Derbiensi* olim obtinuisse videtur.

17. 285. Homiliarum Liber nonus mutilatus in fine.

1. Evangelium Dominica tertia post Epiphaniam. *Pag.* 45.
2. Dominica *Septuagesima*. 47.
3. Sermo eodem die. 49.
4. Dominica *Sexagesima*. 51.
5. Dominica *Quinquagesima*. 52.
6. Dominica prima in *Quadragesima*. 55.
7. Dominica secunda in *Quadragesima*. 58.
8. Dominica tertia in *Quadragesima*. 59.
9. Dominica quarta in *Quadragesima*. 62.
10. De *Lazaro*. 63.
11. De Passione. 69.
12. In ramis Palmarum. 72.
13. De Passione feria sexta. 75.
14. In Resurrectione Domini. 78.
15. De Resurrectione. 80.
16. In inventione Crucis. 82.
17. De Nativitate Sancti *Johannis* Baptistæ. 85.
18. Evang. & Hom. Nativ. *Petri* & *Pauli*. 88.
19. De Passione *Petri* & *Pauli*. 89.
20. De Sancto *Paulo* Apostolo. 91.
21. Passio B. *Margaretæ*. 94.
22. Passio Sancti *Laurentii*. 98.

¶ Nota,

¶ Nota, Decem Libri Homiliarum *Saxonicarum* fuerunt; sed decimus ex isto numero desideratur: Reliquæ compinguntur 8. Voluminibus, & in Collegio *Bennet* conservantur, quarum Indices & Tituli supra ponuntur.

18. 284. 1. Miscellanea *Saxonicè*: 1. Ordinale de diebus. 2. De Creatione Adam. 3. De ætatibus Mundi. 4. Sermones *Lupi*. 5. De Fide Catholica. 6. Admonitio *Wolstani* ad diversos. 7. De variis Casibus. 8. † Epistola *Ælfrici*. 9. * Lex Presbyterorum *Northumbrorum*. 10. Constitutiones *a Edgari* & *Egberti*. 11. De Præceptis Domini. 12. De Vitiis & Virtutibus. 13. *a* Leges *Athelstani Sax.* & *Latinè*. 14. De Visione *Isaiæ*. 15. Verba *Hieremiæ*. 16. De Antichristo. 17. Varii Sermones. 18. Verba *Ezechielis* Prophetæ. 19. Sermo *Lupi* ad Anglos super incursu Danorum. 20. Liber Constitutionum Provincialium. 21. *b* Leges *Ethelredi*. 22. *a* Leges *Ethelstani*. 23. *c* Leges *Edmondi*. 24. *d* Leges *Edgari*. 25. Leges de *Wirgoldo*. 26. De Legibus diversorum Comitatuum. 27. De Baptismo. 28. De Ecclesiasticis Gradibus & Officiis. 29. *e* Leges *Canuti*. 30. De *Antiocho* Rege. 31. De Rege *Ethelbrit*. 32. *f* De Sancto *Albano* & aliis. 33. *Beda* de die Judicii. 34. De Oratione Dominica. 35. De modo Confitendi. 36. Canones numero 45. *Latinè*. 37. Iidem Canones *Saxonicè*. Nota quòd transubstantiatio refelli potest ex hujus libri p. 113.

† *Nescio an ad Wulfstanum Archiep. Ebor. vel de Canonibus ad Wulfinum.*
* *in H. Spelmanni Concil. Vol. I. p.* 495.
a a a *Archaionom. Lambardi. edit. Cantab.* 1644. *p.* 45. *Spelm. Concil. Vol. I. p.* 396.
b *Archaionom. p.* 88.
c *Archaionom. p.* 57. *Spelm. Concil. p.* 419.
d *Archaionom. p.* 62. *Spelm. Conc. p.* 443.
e *Archaionom. p.* 97. *Spelm. Conc. p.* 539.
f *Commemoratio Sancti Albani: Bed. Hist. Eccl. p.* 36.

Leges *Saxonicæ*.

Homiliæ quædam *Saxonice*, verùm paucæ illæ, & in fine imperfectæ.

Quædam Capita Geneseōs *Saxonice*. viz. ad vicesimum usque quartum Caput cum præfatione *Ælfrici*. et exhortatione ad lectionem Scripturae:

Accedant MSS. script. in *Sax.* Charact.

Oswaldi Episcopi *Wigorniensis* Portiforium, *Latinè*, cujus Titulus, Liber Sanctæ Mariæ *Wigorniensis* Ecclesiæ per Sanctum *Oswaldum*. At neotericâ manu, quæ putatur esse *Usserii*, adnotatur: *Ementita est Inscriptio, nam post Oswaldi mortem Librum fuisse scriptum hinc patet, quòd in eo sunt preces dicendæ in Festo translationis Oswaldi.* Posui hunc Librum quòd in eo extare dicuntur intermixti Tractatus seu Sermones *Saxonici*.

Felix Crowlandus Saxonicis Characteribus de vitâ S. *Guthlaci*: de hoc *Felice*, & opere ejus vid. Censuram *P. Blesensis* in Continuatione ad *Ingulphi* Historiam edit. *Oxon.* 1681. W. 3. 297.

Historia de Vitâ S. *Cuthberti*, & de miraculis ejus cum præfatione *Bedæ*, *Sax.* Charact. C. 10. 369.

Extat etiam in hâc celeberrimâ Bibliothecâ Dictionarium *Saxonico-Latinum*. Sed pluteum, in quo disponitur hoc MS. Catalogus mihi missus non designat.

Libri Anglo-Saxonici *in Bibl. Regia.*

36. 339. Vetus Codex Sermonum.
38. 342. 2. Quatuor Evangelia.
Liber Scintillarum.

Liber

Liber Medicinalis à *Somnero* diligenter lectus.

Pſalterium & varia Cantica. Ex hoc Codice forſan *Guil. Liſle* deſcripſit ſuum Pſalterium cum annexis Canticis quæ extant in Bibl. *Bodl.*

Ælfrici Grammatica, quâ in ſua Editione uſus eſt *Somnerus*.

Liber A.S. *in Bibl. Lauderdaliana.*

Oroſii Hiſtoria. Hic Cod. olim fuit peculium *Johannis Dee* M. D.

In Eccleſia Roffenſi.

Textus (ut vocatur) *Roffenſis*; Liber Eccleſiæ *Roffenſis* celeberrimus, ſed vitio ſcriptoris pluries mendoſus, & malefidus. Totus Liber Collectio eſt rerum variarum, facta tempore *Henrici* primi ab *Ernulpho* Epiſcopo *Roffenſi*, qui obiit anno Domini 1124. Sequitur ſyllabus eorum, quæ in eo continentur, qualis mihi tranſmiſſus fuit à Doctiſſimo Viro ſed in Lingua A.S. minus verſato.

1. Leges Regum *Cantianorum Ethelberti, Lotharii, Eadricii* nondum editæ: & *Wytbredi*, quas edidit *H. Spelmannus* Concil. Vol. 1. p. 194.
2. Tractatus cujus initium Seoꝼanꝼealꝺe ᵹẏꝼa -----
3. Duo itidem folia, quorum initium Ðiꞅ ꞅẏnꝺon þa ꝺomaꞅ þe Ælꝼꞃæꝺ cẏninᵹ ᵹeceaꞅ ---- Conſtans capitulis 121, quæ indicem conficiunt Legum ſequentium *Aluredi*, & *Inæ* totidem Capp. conſtantium, quæ exhibentur in *Lambardi Archaionomia*.

fol. 32. Dom behaꞇen, iꞅene ⁊ ƿæꞇeꞃ.
33. Leges *Æthelſtani*, ſicut habentur in *Archaion*.
38. Hu ꞅe man ꞅceal ꞅƿeꞃie.
40. Ðiꞅ ꞅẏnꝺon þa ꝺomaꞅ þe Ælꝼꞃæꝺ cẏninᵹ ⁊ Guþꞃan cẏninᵹ ᵹecuꞅan.
42. Eaꝺƿeꞃꝺeꞅ ᵹeꞃæꝺneꞅꞅe.
44. Eaꝺmunꝺeꞅ cẏninᵹeꞅ aꞅeꞇnẏꞅꞅe.
46. Æþelꞃeꝺeꞅ cẏninᵹeꞅ ᵹeꞃæꝺniꞅꞅe.
47. Ƿillelmeꞅ cẏninᵹeꞅ aꞅeꞇnẏꞅꞅe.
48. Ðiꞅ ꞅẏnꝺon þa laᵹa þe Æþelꞃeꝺ cẏnᵹ, *&c.*
49. Exorciſmus aquæ ad judicium Dei demonſtrandum.
53. Adjuratio ferri vel aquæ ferventis ad judicium.
57. Fragmentum Donationis *Knuti* Regis, brachii S. *Barthol.* cum magno pallio; aureæ item ſuæ coronæ & portûs de *Sandwic*, Eccleſ. Chriſti.
58. Inſtitutiones *Canuti* Regis.
78. Conſuetudines Regum inter Anglos.
80. Hic intimatur quid *Willhelm.* Rex cum Principibus ſuis conſtituit poſt Conquiſitionem *Angliæ*.
81. Exceptiones ex decretis Pontificum, quales accuſatores accipiantur & quales non accipiantur.
88. Judicia Civitatis *Lundoniæ*.
96. Inſtitutiones *Henrici* Regis.
98. Formula Excommunicationis [ſive maledictionis] ſuperſtitioſiſſima.

101. Ðiꞅ

101. Ðiſ iſ angel-cynneſ cyne-cynn. þe heþ gemeaþcod iſ.

102. Genealogiæ per partes Britanniæ Regum regnantium; per diverſa loca Nordanhymbrorum, Merciorum, Occidentalium Saxonum.

105. Nomina Pontificum Romanæ urbis, *Petrus*, *Linus*, *Cletus*, *Clemens*, &c. uſque ad *Cæleſtinum* Tertium qui Pontificatum iniit anno Domini 1191. & ampliùs, poſt obitum *Ernulphi* hujus libri Collectoris: reliquis Pontificibus poſt eum aliâ manu additis.

107. Nomina Imperatorum, Pontificum Hieroſolymitanorum, & Patriarcharum Chriſtianorum ejuſdem Sedis; ſicut & Epiſcoporum Alexandriæ & Antiochiæ.

110. Nomina Epiſcoporum Dorobernenſium, Epiſcoporum Roffenſium; Epiſc. Orientalium Saxonum, ſcil. London. Ciceſtrenſium, Wintonienſium, Scireburnenſium, Wiltunenſium, Wellenſium, Exonienſium, Wigornienſium [utputà *Sexwulf*. 2. *Boſel*. 3. *Eſtfor*. 4. *Ecwine*. 5. *Wilfrid*. 6. *Hildred*. 7. *Wærmund*. 8. *Gilbere*. 9. *Headred*.] Ceſtrenſium, Herefordenſium, Lincoln. Norwic. Eborac. Hauſtaldenſium, Lindisfarn. Caſæ Candidæ.

116. Nomina 24. Seniorum, *Larim*, *Bidea*, *Raleſca*, *Maria*, *Correp*, *Sewib*, &c.

Nomina 7. Archangelorum, *Michael*, *Gabriel*, *Raphael*, *Uriel*, *Barachiel*, *Ragul*, *Pantaſaron*.

Hucuſque Pars prima Libri.

119. Privilegia Eccleſiæ S. *Andreæ* Roffenſis, conceſſa à tempore *Ethilberti* Regis, qui eandem Eccleſiam conſtrui fecit. Variæ Donationes ad Eccleſiam, quarum aliquæ *Saxonicè*, aliquæ *Latinè*.

164. Unde debeat Pons Roueceſtriæ reſtaurari quoties fuerit fractus: item *Saxonicè*.

168. De Placito apud Pinenden inter *Lanfrancum* Archiepiſcopum, & *Odonem* Baiocenſem Epiſcopum.

Sequuntur pòſt varii Benefactores ad Eccleſiam Roffenſem, inter quos occurrunt nomina multorum Presbyterorum, Canonicorum, & qui uxores habuerunt & filios; ex. gr. fol. 190. *Ægelricus* Presbyter de *Cætham*, qui quondam Canonicus Eccleſiæ S. *Andreæ* extiterat, pro anima uxoris ſuæ goð-gẏfe, & pro eo quod ſepelierunt eam honorificè Monachi, dedit eis unam manſam reddentem 12. denarios per annum. Sic fol. 191. Alfwin pꝑeoſteſ ſunu cum uxore ſua dederunt &c.

Sequuntur pòſt Conventiones inter Epiſcopos, Monachos & Tenentes.

Poſteà Ordinationes *Gundulphi* Ep. ad Veſtituram Monachorum.

196. Conceſſiones Eleemoſynarum pro anima *Gundulphi*.

200. Donationes Benefactorum pro Pannis Monachicis in Articulo mortis.

Conceſſiones *Wilhelmi* Archiep. *Cant.* *Imari Tuſculani* Epiſc. Legati, *Theobaldi* Archiep. *Cantuar.*

Privilegium *Eugenii* Pont. A. D. 1145. datum *Briano* Priori Eccleſiæ *Roff.*

Sequuntur Donationes, Confirmationes, Conventiones, fragmentum de numero militum hujus Epiſcopatûs, numerus Eccleſiarum *Roffenſis* Epiſcopi, & de redditibus quos ſingulæ reddunt quando accipiunt ſacrum Chriſma

Chrisma à matre Ecclesia. Quid pro defunctis facere debent Monachi; pro Monachis Wigorn. Ecclesiæ, 3. plenaria Officia in Conventu; & pro Episcopo utroque & pro Magistro Priore 7 Officia Plenaria in Conventu; & 30. diebus Verba mea.

Fragmentum Registri Bibliothecæ *Roffensis*.

In Ecclesia Wigorniensi.

Chartarum quarundam antiquarum Catalogus, quem texuit *G. Dugdalius* A. D. MDCXLIII.

1. Charta *Ceolulfi* postea R. Merc. super concessionem Terrarum apud Intanbergum, Bradanlege & Bremesgrafe. A. D. 789. *Lat.* & *Sax.*
2. *Ceolulfi* R. de Salewarpe. A. 813. *Lat.*
3. *Æthilredi* R. & *Egwini* Episcopi de Fledanbyrig.
4. *Uhtredi* Reguli Huicciorum de Eastun prope Salewarpe. A. 770. confirmata per *Offam* Regem. *Sax.* & *Lat.*
5. *Albuni* Diac. & Abb. de Stoke. *Lat.*
6. Regis *Eadgari* de 10. cassatis Terræ æt Lyngtun An. 969. *Lat.* & *Sax.*
7. *Leoffii* Episcopi de Terris in Wlfrington, tempore *Canuti* Regis. *Saxon.*
8. *Wulstani* Archiep. de duabus mansis in Wlfrington. An. 1017. *Lat. Sax.*
9. *Oswaldi* Episcopi de Teddington. An. 877. *Lat. Sax.*
10. *Alfredi* R. de Terris æt Pendoc. An. 888. *Lat.*
11. *Aldredi* de Tomworthie de consensu *Bribtwlfi* Regis. An. 848.
12. *Lyfingi* Episcopi de duabus mansis æt Lenc, Licentia R. *Edwardi.*
13. *Werferthi* Episcopi de tribus mansis apud Tredington. An. 873.
14. *Ceonwaldi* de tribus mansis: in Brocton twa, þriddan in Stoke. An. 941.
15. *Wlstani* Archiepiscopi de tribus mansis in Throcmortune.
16. *Wlfari* Regis de Terra L. manentium quod Hanbyrig dicitur.
17. *Burhredi* Regis de Beagabyrig. An. 855.
18. *Albuni* Episcopi de Kemesey. An. 844. *Sax. Lat.*
19. *Oswaldi* Episcopi de tribus mansis in Degilsford. *Lat. Sax.*
20. Ejusdem de una mansa in Meolcotan. *Sax. Lat.*
21. *Offæ* Regis & *Aldredi* subreguli Huicciorum de vico nominato ætgate. *Lat.*
22. Eorundem de Saggesberue. An. 775.
23. *Wlstani* Archiepiscopi de Tidelintun. *Sax. Lat.*
24. *Eadgari* Regis de Libertatibus. *Lat.*
25. Ejusdem Regis de terris in Wigorn. An. 972.
26. *Oswaldi* Episc. de Stoke. An. 984. *Lat. Sax.*
27. Carta de Hallingan. *Sax.*
28. *H.*..... Episc. de Penhylle.
29. *Mildredi* Ep. de Tilsho. An. 774.
30. *Beorwlfi* Regis de Suderton.
31. *Lyfingi* Episc. de una mansa & dimid. in Hrydmearlean. An. 138. *L. Sax.*

32. *Æthilbaldi* Regis *Merc.* de duobus caminis in Wico & gustario salis. *Lat.*
33. *Burhredi* Regis de Wlfrendeleia. Anno 863. *Lat.*
34. *Oswaldi* Episcopi de duabus mansis æt Bradan-beorh. An. 964. *Lat.*
35. *Ealdredi* Episcopi de terris in Dicford. *Sax.*
36. *Lysingi* Episcopi de 5. mansis in Eovinlode.
37. *Oswaldi* Episc. de 3. mansis in Wlfrintun. An. 964.
38. *Lysingi* Ep. de 11. mansis & dimid. in Ealding-cote.
39. *Ealdredi* Episc. de prima mansa in Penedoc.

(36–39: *Lat.* & *Sax.*)

40. *Werferthi* Episcopi de Sobwaberies. *Sax.*
41. *Wilielmi* Conq. de Culnclif. mutil. *Lat. Sax.*
42. *Stephani* R. de Confirmatione cum sigillo.
43. *Henrici* primi Regis de Libertatibus cum sigillo. *Lat.*
44. Privilegium S. *Wlstani* de Ecclesia S. *Elenæ* Wigorn. *Lat.* 1092.
45. *Wlfgeati* in prima hida in Terdebigan. *Saxonicè.*
46. *Cæonwlfi* Regis de Bremesgraf. *Lat.*
47. *Offæ* Regis de Northsnere.
48. *Wlfrici. Sax.*
49. *Eadredi* Regis de Terris in Cyngtun. *Lat.*
50. *Oswaldi* Episc. de Stoke.
51. *Lysingi* Episcopi de tribus mansis in Alðrysðetune. *Lat.* & *Sax.*
52. *H.....* Ep. de duabus mansis in Tappenhallan.
53. *Wlfstani* Episc. de Ælvestun. An. 1088. sub sigillo. *Lat.* Vid. Monast. 1. Tom. p. 135.
54. *Eadgari* Regis de septem cassatis in Bisantune.
55. *Stephani* Regis de Libertatibus cum sigillo suo, & *Guallerari* Comitis de Mellent confirmata.
56. Carta *Lysingi* Episc. de 5. mansis in Suðhan. *Lat.* & *Sax.*
57. *Oswaldi* Ep. de 5. mansis in Cromb.
58. *Wirfirthi* Episc. de Almundingtun. *Sax.*
59. *Oswaldi* Ep. de tribus cassatis in Cungle. *Lat.*
60. *Berthulfi* Regis de Breodune.
61. *Werfrithi* episc. de Agnenbyrig. *Sax.*
62. *Lysingi* ep. de 6. hidis in Beverleg. An. 1042. *Lat. Sax.*
63. *Ethelbaldi* Regis de Sture & Wluardele. An. 700. *Lat.*
64. *Werferthi* ep. de Terris &c. *Sax.*
65. *Coenulfi* Regis Merc. de Salewearpe. An. 816. *Lat.*
66. *Offæ* Regis de Grimanleg. *Sax. Lat.*
67. *Offæ* Regis de Westbyrig. *Lat. Sax.*
68. *Wlstani* episc. de 4. mansis in Warreburn. *Lat.*
69. *Berthwlfi* Regis de terra in Werburg Stoke. An. 852.
70. *Lysingi* ep. de duabus mansis in Elmleia. *Lat. Sax.*
71. *Æthelstani* Regis de duabus mansis in Mortune.
72. *Æthelbaldi* Regis de Wlfardileia. An. 864. *Lat.*
73. *Æthelbaldi* Regis de 24. cassatis in Æstun & Natangrafan. *Lat. Sax.*
74. *Offæ* Regis de Ecclesia de Breodune. An. 770. *Lat.*
75. *Leoffii* episcopi de una mansa in Biscopstune. *Lat. Sax.*

76. *Ceo-*

76. *Ceonwlfi* Regis. *Lat.*
77. *VVerferthi* episcopi de Australi Uethfeld. An. 892.
78. *Oswaldi* episc. de duabus mansis æt Clifford. 966.
79. *Ceonwulfi* Regis de Cherneseg terra 30. Tributariorum. *Lat.*
80. *Lyvingi* ep. de 6. cassatis terræ in Welctun.
81. *Æthelredi* Regis de 30. cassatis terræ in Heanbyrig.
82. *Æthilbaldi* Regis de terra in Northsture.
83. *Uhtredi* Ducis Huuicciorum de 8. mansis in Breodune.
84. *Alwini* episc. de Terris in Codeswelle & Sture.
85. *Aldredi* ep. de duabus mansis in Westune.
86. *Æthilbaldi* Regis de terris in Æthilmore.
87. *Aldhuni* episc. de terris in Occidentali parte fluminis Sabrinæ.
88. *VVerfrethi* ep. de terris in Alemundington. An. 888.
89. *Æthilbaldi* Regis de Terris in Bradanleag.
90. *Oswaldi* episc. de Terris in Oddingalea & Lauuerra. *Lat. Sax.*
91. *VVlfrithi* ep. de Terris in Ugginchalau.
92. *Aldredi* subreguli Huuicciorum de Terris in Fladbyrig.

Chartæ MSS *quæ infrà sequuntur, in Archivis Ecclesiæ* Wigorn. *etiamnum extant.*

1. *Æthelbaldi* R. Merciorum *Ostforo* episc. Wigorn.
2. *Otheri* Reguli Huuicciorum *Cuthsuidæ* Abbatissæ.
3. *Ædilbeardi* & *Ædiluueardi* eidem; in dorso secundæ.
4. *Uhtredi* Reguli Huuicciorum *Æthelmundo* Ministro.
5. Ecclesiæ Wigorniensis *VVerfritho* episc. Wig.
6. *Coenuulfi* Regis Merciorum *Deneberto* ep. Wigorn.
7. Concordia inter *Heathoredum* episcopum & *VVlfheardum* in Synodo apud Celcyth; necnon inter *Denebertum* episcopum & *VVlfheardum* in Synodo apud Closes de quibusdam terris.
8. *Offæ* Regis Merciorum & *Aldredi* subreguli. An. Dom. 775.
9. *VVilfrithi* episc. Wigorniæ Ecclesiæ Wigorn. *Saxonicè.*
10. *Eadgari* Regis *Beorthnotho* Comiti. A. D. 964.
11. *Oswaldi* Archiepiscopi Eborac. & ep. Wigorniensis. A. D. 990.
12. *VVulstani* Archiepiscopi fratri & Ecclesiæ Wigorn. A. D. 1017.
13. *Aldredi* episc. *Æthelstano* cuidam & Ecclesiæ Wig. *Saxonicè.*
14. S. *VVlstani* ep. de Ecclesia S. *Elenæ* in Synodo Diocesf. 1092.
15. Carta Historica de *VVlstano* episcopo.

¶ Harum Cartarum nulla exhibetur in Monastico Anglicano.

In Bibliothecâ Lambethanâ.

Codex pergamen. in Quarto, complectens 1. Encomium libri Psalmorum Latinè, literis *Sax.* 2. Calendarium breve. 3. Orationem præparatoriam ad Psalmodiam Latinè. 4. Psalterium Latinum cum versione *Sax.* interlineari. 5. Confessionem peccatorum ad Deum cum vers. *Sax.*

interlineari. 6. Cantica omnia Scripturæ, & *hymnum magnum* TE DEUM cum verſ. *Sax.* interlineari. 7. Orat. Dominicam, ſymbola Apoſt. & *Athanaſii*, Latinè cum verſ. *Sax.* interlineari. 9. Orationem *Sax.* in fine mutilam. Ex hoc Codice Pſalterium ſuum, cum Miſcellaneis in fine deſcripſit, ut videtur, *Guil. Liſle*, cujus Apographum habetur inter Libros *Sax.* MSS. Bibl. *Bodl.*

Liber Homiliarum in pergamenâ continens Sermones habitos, 1. In Nat. Domini fol. 1. 2. In Dominicâ Paſchæ fol. 4. *b.* 3. In Natali omnium Sanctorum fol. 20. *b.* 4 Ad populum diebus Dominicis fol. 25. & 31. 5. In Dedicatione Eccleſiæ fol. 38. *a.* 44. *b.* 51. *a.* Nota, quod Sermonis primi in Dedicatione Eccleſiæ initium & finis extant impreſſa in Hiſt. Eccleſ. *Bedæ* edit. *Cantabr.* Portiones etiam quædam Homiliæ in Natali omnium Sanctorum impreſſæ habentur *ibid.* p. 313.

Liber Homiliarum ſemi-*Sax.* poſt Normannorum tempora conſcriptus, in pergamenâ. 1. In illud, *Cum appropinquaſſet Jeſus Hieroſol.* &c. *Math.* 21. 1. in Dominica prima Adventûs. 2. In illud, *Ecce nunc tempus acceptum*, &c. fol. 3. in *Quadrageſimâ.* 3. In illud, *Cum immundus Spiritus exierit*, &c. fol. 9. 4. In diebus Dominicis, fol. 15. *b.* & 51. *b.* 5. In illud, *Miſſus eſt Jeremias Propheta in puteum*, fol. 18. *b.* 6. Expoſitio Orationis Dominicæ ſatis prolixa rhythmo ſemi-*Saxonico.* 7. Tria hominum ſaluti neceſſaria, *fides*, *baptiſmus*, *mundities vitæ*, fol. 25. *a.* 8. In illud, *Homo quidam deſcendit à Jeruſalem*, &c. 27. *b.* 9. In Pentecoſte. 30. *b.* 10. De octo Vitiis, & duodecim Abuſionibus ſeculi. 37. *b.* 11. In illud, *Hebr.* 5. 9. *causâ ſalutis æternæ appellatus à Deo Pontifex.* 45. *a.* 12. In illud, *Chriſtus paſſus eſt pro nobis*, 1 *Pet.* 2. 21. fol. 47. *a.* 13. In illud, *Qui parcè ſeminat, parcè metit*, 2 *Cor.* 10. 16. fol. 49. *a.* 14. Homilia de die Dominico. 15. In illud, *Qui vult venire poſt me, abneget ſe*, 54. *a.* 16. In illud, *Eſtote fortes, & pugnate cum antiquo ſerpente*, fol. 56. *a.* 17. In illud, *Ibant, & flebant mittentes ſemina*, *Pſal.* 126. 6. 57. *b.* 18. Tractatus de Officio Hominis. 19. Oratio ad Chriſtum incipiens ab his verbis: Iehꞅu ꞅoð ȝoð. ȝodeꞃ ꞅone. Iehꞅu ꞅoð ȝoð. ꞅoð mon, *&c.* 20. Orat. Dom. ſemi-*Sax.*

In Bibliothecâ Cottonianâ.

* *in Anglo-Saxonicis ante gloſſ. Goth.*

Ælfrici Grammatica. *Julius A.* 1. Huic Codici, ut * ſcribit *F. Junius*, ſic annexum eſt Gloſſarium Latino-*Saxonicum*, ut cuivis liquere poſſit ipſum *Ælfricum* has gloſſas Grammaticæ ſuæ addidiſſe. Et diſtinctum eſt hoc Gloſſarium ab altero illô *Rubeniano*, quod *G. Somnerus*, cum *Ælfrici* Grammatica, Lexico ſuo *Saxonico*-Latino ſubjunxit.

Precationes. *ibid.*

Quæſtiones, & Reſponſiones inter *Adrianum*, & *Rithæum. ibid.* Has Quæſtiones cum Appendicula deſcripſit *F. Jun.* ut videre eſt inter Apographa *Juniana.*

Præcepta

Præcepta moralia. ibid. Fragmentum forsan est Præceptorum moralium, quod transcripsit *F. Junius.*

Hympnarium. *Jul. A. 6.* i. e. ut † scribit *F. Jun.* hymni, & cantica veteris Ecclesiæ cum interlineari translatione *Anglo-Saxonicâ.* Descripsi (inquit) ex Bibliothecæ *Cottonianæ* gemino Codice Manuscripto. † *in Præfat. ante Gl. Goth.*

De Vitis, & Passionibus Sanctorum. *Jul. A.* 10.

Vitæ, & Passiones Sanctorum, per *Ælfricum. Julius E.* 7. *N.* 1.

Sermones varii. *Cleopatra B.* 13.

De Somniorum diversitate; cum interpretamento (addit *Junius*) somniorum plus minus trecentorum. *ibid.*

De observatione Lunæ. *ibid.* vide hunc Codicem inter *Apographa Juniana.*

De insomniis. *ibid.*

Colloquium familiare. *ibid.* Hoc est (ni fallor) *Colloquium Monachicum,* quod recensetur inter Apographa *Juniana,* & inter *Anglosaxonica* ejus in Præfatione ad Gl. *Gothicum.*

Astronomica quædam, & Physica. *ibid.*

Consuetudo Monachorum. *ibid.* forsan *Æthelwoldus* de diuturnâ consuetudine Monachorum S. *Benedicti.*

Horologium cum aliis ejusdem generis. *ibid.*

Chronicon à *Julio Cæsare* ad Regem *Edwardum. Tiber. A.* 5. v. infra *Dom. A.* 8.

Regula S. *Benedicti. Tiber. A.* 3. Duplex est Regula *Benedicti* in Bibl. *Cottonianâ.* Altera Paraphrasticè translata, altera *Anglosaxonicè* interlineata. Utramque descripsit *Junius,* atque illam, libellum esse dicit quantivis pretii in suis *Anglosaxonicis.* vid. infra *Dom. A.* 8.

Concordia Monachorum, & Sanctimonialium per *Edgarum* Regem, & *Dunstanum. ibid.*

Orosius. Tiber. B. 1. *Orosium* transtulit R. *Aluredus,* atque hæc versio, quam descripsit *Junius,* Librorum Capitumque distinctionem habet multùm diversam ab eâ, quam *Orosii* editio Latina sequitur.

Tractatus de Mensibus, & Festis. *ibid.*

Chronicon à *Julio Cæsare* usque ad *Wilhelmum* Conquæstorem. *ibid.*

Historia Britanniæ ab initiis Gentis usque ad ann. Dom. MLXXIX. *Tiber. B.* 4.

Literæ R. *Canuti* de Libertatibus, & terris concessis Archiepiscopo Cantuar. *ibid.*

Pauca de temporibus *Bedæ* Presbyteri. *Tiber. B.* 5.

Statuta de *Gilda* quadam in Cantabrigia. *ibid.*

De progenie *Dudde, Bradhatte* aliorumque in *Hothfeild. ibid.*

Descriptio locorum aliquot Orientis. *ibid.*

Pastoralis

Pastoralis *Gregorii* versio. *Tiber. B.* 8. *Otho B.* 2. Geminus, ut videtur, est Codex paraphrasticæ Versionis pastoralis *Gregorii* M. in *Bibl. Cott.* quod *F. Junius* nondum resciverat, qui unum tantum, eumque mutilum Codicem *Bibl. Cott.* descripsit, cujus lacunas ex optimæ notæ Codice *Hattoniano* postea supplevit.

Psalterium. *Tiber.* 6. v. infra *Vitellius E.* 17.

Exorcismi sacri [scilicet ad reddendos agros fertiliores] *Caligula A.* 7. Hos etiam descripsit *F. Junius* ex exemplari *Cott.*

Vita S. *Martini. Caligula A.* 14.

Passio S. *Thomæ* Apostoli. *ibid.*

Vita S. *Mildredæ. ibid.*

Cyclorum Canones. *Caligula A.* 15.

Præcepta nonnulla medica, & divina. *ibid.*

Termini Paschales. *ibid.*

Sæcula mundi *Sax. ibid.*

De Scripto, quod de Cœlo attulit Angelus. *ibid.*

Sermocinatio ante *Damasum* Papam, & *Hieronymum. ibid.*

Tractatus de Computo. *ibid.*

Privilegia Regum, & Paparum. *ibid.*

Genesis. *Claudius B.* 4. forsan est *Cædmonis* Paraphrasis Poëtica Geneseos. Nam ita inscribitur Codex *Junianus.*

Regula Sanctimonialium S. *Benedicti. Claudius D.* 3. extat & hoc inter Apographa *Juniana.*

Canuti, Edgari, & *Aluredi* Regum Leges. *Nero. A.* 1.

Institutio Regum, & quorumlibet tam Laicorum, quàm Clericorum. *ibid.*

Ethelstani, & *Edmundi* RR. Leges. *ibid.*

Officium Episcopi &c. breviter. *ibid.*

Sermo *Lupi* ad Anglos [scilicet quando Dani maximè persecuti sunt eos A. D. MXIV.] *ibid.* Descripsit hunc Sermonem *F. Jun.* ex tribus MSS inter se collatis; uno *Cottoniano,* altero *Hattoniano,* tertio *Benedictino.*

Sermo brevis parænetícus ad Dei Cultum. *ibid.*

Optimatum Angliæ Concilium A. D. MVIII. *ibid.*

Collectæ, Orationes, Hymni. *Galba A.* 14.

De Exorcismis. *ibid.*

Vita S. *Machuti Ventani. Otho A.* 8.

Concilium *Ethelredi* Regis. *Otho A.* 10.

Homiliæ de Creatione. *Otho B.* 40.

Hexaemeron [S. *Basilii*] *ibid.*

Vita Sanctorum. *ibid.*

Passio S. *Juliani. ibid.*

In Natalem S. *Johannis* Baptistæ. *ibid.*

Historia *Holofernis. ibid.*

Historia Libri cadentis de Cœlo. *ibid.*

Pœnitentiale. *Saxon. ibid.*

Liber Geneseos. *ibid.* v. supra *Claudius B.* 4.

De S. *Swithino,* & ejus miraculis. *ibid.*

Natalis S. *Georgii* Martyris. *ibid.*

De

De Sanctâ *Ethheldgethâ*. *ibid.*

Passio Sanctæ *Margaretæ*. *ibid.*

Ecclesiastica Historia *Bedæ* [Paraphrasticè à R. *Aluredo* versa.] *Otho B.* 11. Accedunt Miscellanea nonnulla *Sax.* cit. à *VVheloco Bedæ* sui p. 96, & 260.

Oratio *Gregorii* Papæ cum Glossâ. *Otho A.* 8.

Liber Pastoralis *Gregorii* M. *Otho B.* 2. *v.* supra *Tiber. B.* 8.

Evangelia. *Otho C.* 1. Hic, ni fallor, est perantiquus ille Codex Evangelicus glossâ interlineari *Saxonicâ* illustratus, de quo multa lectu dignissima congessit Eruditissimus *Mareschallus* in observationibus suis in Evangelia *Saxonica*, quò remitto Lectorem. Et notandum est haberi etiam in Bibliothecâ *Cottonianâ Evangelicam Historiam Dano-Saxonicè* conscriptam gratiâ *Canuti* Regis adhuc imbuendi primis Religionis Christianæ elementis. Historia hæc Paraphrasticè conscribitur, & in *Cædmoniano* dicendi genere, ut supra observavimus in Apographis *Junianis*, sed non recensetur in hoc Catalogo Librorum *Sax.* in Bibl. *Cottonianâ* quem mihi ex Apographo exemplaris Catalogi descriptum misit nonnemo, qui studiis hisce nostris maximè favet.

Dialogi *Gregorii* Papæ. *ibid.* v. supra inter MSS *Anglosax. B.* Bodl.

Vitæ Patrum. *ibid.*

De Creatione, & Creatura. *ibid.*

De sex Ætatibus hujus sæculi. *ibid.*

Sacramentum Regum. *Vitellius A.* 7. vel promissio Regis in Consecratione. Habetur inter Apographa *Juniana*.

Augustini Soliloquia. *Vitellius A.* 15.

Dialogus de Christo, & Christianitate. *ibid.*

Translatio Epistolæ *Alexandri*. *ibid.*

Fragmentum de *Judithâ*, & *Holoferne*. *ibid.* [supra est Historia *Holofernis*.]

Sermones varii de tempore. *Vitell. C.* 5.

Præfatio *Ælfrici*. *Vitellius D.* 7. Moris erat *Ælfrici* nihil non scribere cum Præfatione, quænam vero illius Præfationum hæc sit, temerarii foret, haud inspecto libro, definire.

Herbarium Apuleii. *Vitellius C.* 3.

Vita S. *Alphegi*. *Vitell. D.* 17.

Psalterium Davidis. *Vitellius E.* 17. supra habetur & alterum Psalterium in *Tiber*.

De situ Dunelmiæ, & de Sanctorum ibidem reliquiis Carmen. *Vitell. D.* 20.

Homiliæ quædam. *Vesp. D.* 6.

Preces variæ *&c.* *ibid.*

Miscellanea in quibus de Sacerdotum nuptiis. *Vesp. D.* 14.

Confessio pœnitentialis. *Vesp. D.* 20. Hæc confessio in Apographis *Junianis* inscribitur *Modus Confitendi*.

Vita S. *Guthlaci*. *Vesp. D.* 21. scilicet per *Ælfricum*.

Regula Monachorum per S. *Benedict*. *Titus A.* 4. & supra *Tiber. A.* 3.

Institutio Pia. *Titus D.* 27.

Hexaemeron. *ibid.* supra Hexaemeron in *Otho*.

Historia

historia à primis Britanniæ incolis ad *Edvardum* Confessorem. *Dom. A.* 8. & supra, *Tiber. A.* 5.

Fragmentum historicum de Rege quodam *Saxonum*, & S. *Augustino. Dom. A.* 9.

Voces *Saxonicæ* Latine redditæ. *ibid.*

Glossarium *Latino-Saxonicum. Cleopatra A.* 3. v. supra *Ælfrici* Gram.

Chartæ antiquissimæ *Latinè*, & *Saxonicè. Tiber. A.* 13.

Chartæ variæ. *Nero E.* 1. 131, & 132.

Translatio *Boëthii. Otho A.* 6. *Boëthium* de consolatione Philosophiæ R. *Aluredus* transtulit Paraphrasticè, ut antea notavimus in Apographis *Junii*, qui descripsit translationem ex Bibl. *Bodleianæ* Codice Manuscripto, ac postea contulit cum hoc melioris notæ Codice *Cottoniano*.

Monitum Te velim, Lector benevole, me nihil magis in votis habuisse, quam ut *Saxonicorum* MSS in Bibliothecâ *Cottonianâ* extantium Catalogum perquam accuratum cum Librorum, & capitum argumentis Tibi, & orbi literato darem. Eo consilio ad ædes *Cottonianas*, quæ Westmonasterii sunt, longinquo itinere contendi, ut à nobilissimo Domino, pro gentilitiâ suâ humanitate, veniam studendi in Bibliothecâ impetrarem. Sed heu! ex animi sententia res minime successit. Nam, absente domino, non patuere Bibliothecæ fores per sesquimensem, quo suavissimum ejus adventum (interea enim ruri continuò hæsit) avidè expectabam. Diuturnioris igitur moræ impatiens domum remigravi, infortunium in reditu dolens meum, qui tam molestum, & inauspicatum iter frustra suscepissem. Istud porro animadvertendum Libros in hoc Catalogo (ex Apographo exemplaris Catalogi deprompto) aliter designari atque in *Apographis*, & *Anglosaxonicis F. Junii*, quod ex eo, ut par est credere, accidit, quòd novo ordine dispositi fuerunt, ex quo Vir clarissimus eos evolvit.

In Archivis Ecclesiæ Cant. *inter Apographa Guil. Somneri.*

Gesta Servatoris nostri. Descript. ex Cod. Manuscripto qui habetur ad finem quatuor Evangeliorum in Archivis Bibl. publicæ *Cantabrigiensis*. Hoc puto esse *Nicodemi* Pseudo-Evangelium, quod *Junius* scribit se descripsisse ex ejusdem Bibliothecæ Cod. Manuscripto.

Volumina duo in folio, quorum primum continet perantiquum *Cædmonis* in Genesin Paraphrasin, quam celeberrimo Viro exscribendam commendavit *Jacobus Usserius* Armachanus. Quædam ex pervetusto Manuscripto Bibliothecæ *Cotton. Orosium* inter & Chronologiam *Saxonicam*, scil. Tractatulum (ni fallor) de mensibus. Librum (dictum) *Medicinalem*; Descript. ex Origin. Cod. qui est in Bibl. Regiâ. *Orosium*, unà cum Chronologia *Saxonica*, cui nuperâ manu præfixus est hic Titulus: Chronica *Saxonica Abbendoniæ*, ad annum 1066. Deprompsit hæc ex pervetusto exemplari in Bibl. *Cotton.* Notet verò Lector, hoc Chronologiæ *Saxonicæ* Apographum à Chronologia *Saxonica Wheelociana* in aliquibus discrepare.

Canuti Regis Leges, ut sunt Typis excusæ.

The ancient Saxon Laws translated into English.
Liber quondam Viri Clarissimi *Guil. Lambardi* Cantiani, continens Historica quædam vel Chronologica ab Ann. Domini 1043. ad Ann. 1079. In fronte conspiciuntur hæc Scripta: *Florentius Wigorniensis, optimus hujus Historiæ Interpres.* Inchoat autem ab his Verbis: MXLIII. Ƿær Eadpeaɲd ᵹehalᵹod to cẏnᵹ æt Ƿinceaɼtɲe, & in fine unum folium desideratur. ----- Accedunt unum atque alterum folium inscriptum; Numerus Hydarum in Anglia; incipiens ab his Verbis: Mẏɲcna-land iſ þɲittiᵹ þuſend hẏda þæɲ-innon. Sequuntur tredecim folia, quorum primo inscribuntur hæc Verba: **This Latter part belongeth to the History of Worcester.** Scriptura inchoat ab his Verbis: þaɲa xv. hẏda land ᵹemæɲa to cnihtatune ⁊ eaɲdulſeɼtune. Æpeɼt oꝼ temede in Loɲna bɲoc andlanᵹ ------ Desinit in his Verbis; On þa ealdandic on cpẏɲɲan hẏlle on ſcẏttan nueɲe on ſcẏttan-dune ⁊ ſmalan bɲoc on cnihta hɲẏcᵹe to ɲincalea on þæɲe hæþena bẏɲiᵹelẏ in colnaɲan ----- Ex quibus conjicio dicta folia, vel esse Chartas Donationum Terrarum, vel Commentarium prædiorum Monasterialium, vel denique rotulos in quibus describuntur Terræ Comitatus *Wigorn.* Vide Hist. *Ingulph.* pag. 79, 80, & 124.

Libri FRANCICI.

Otfridi Evangeliorum Liber. Rhythmice. *Basileæ* 1571.

Willerami Abbatis in Canticum Canticorum Paraphrasis gemina: prior Rhythmis Latinis, altera Veteri Linguâ *Francicâ*. Accedunt *Francisci Junii* Observationes in *Willerami* Paraphrasin, *Amstelodami* 1655. edidit hunc Librum *Raphælingius*. An. 1598. Extat inter Codd. *Junii* cum ejusdem Notis MSS. plurimis in locis auctus.

Libri Francici *MSS. inter Codd. Jun.*

Tatiani Monotessaron cum Præfatione *Victoris* Episcopi *Capuæ*, cum amplissimis Annotationibus Domini *Junii*; in quibus comparantur cum *Francicis* Textus *Gothicus* & *Anglo-Saxonicus*.

Vocabularius qui intitulatur *Theutonista*. edit. 1475. fol. interspersis per totum Notis *Junii*.

Ejusdem Auctarium Notarum in *Tatianum*: justum Volumen in 4*to*.

Otfridi Wessenburgensis Evangeliorum Liber, nitidissimè scriptus, cum Indice Capitulorum à Domino *Junio* parante novam Editionem.

Annonis Archiep. *Coloniensis* Vita. Rhythmicé.

Glossarium *Theotisco*-Latinum cum Notis secundum literas Alphabeti in diversis fasciculis.

A. Chartis 27. ex Bibl. *Vossii*.
B. Chartis 56. ex ead.
C. Chartis 22. cum Appendice ex ead.
D. Chartis 43. cum Appendice ex ead.
E. Chartis 20. ex ead.
F. Ex eadem penu Libraria descript.

G. Est *Ruodeperti*, Magistri S. *Galli*, Epistola VII. Edidit eam *Goldastus* Alemannicarum Antiquitatum Tomo II. parte I. pag. 88.

H. Complectitur *Hrabani Mauri*, Abbatis Fuldensis, Glossas Latino-Barbaricas, de partibus humani Corporis. Edidit eas *Goldastus* Alamannicarum Antiquitatum Tomo III. parte I. pag. 9.

J. Exponit Juristarum Terminos, metricè; inveniturque in Gemma gemmarum *Suollis* edita per *Petrum Os* de Breda.

K. *Keronis* Glossar.

L. Gloss. *Lipsii*.

M. *Herbarum* Nomenclatura ex Bibl. *Vossii*.

N. Nomina Mensium & Ventorum.

O.

P.

¶ Horum omnium D. *Junius* peculiarem facit mentionem in Præfatione sua ad Alphabet. *Goth.* & *Run.* quod Glossario *Gothico* præmisit.

Dictionarium *Francicum* mutilum; carens in Initio A.B.C. in Fine S. *&c.* } In
Dictionarium alterum *Francicum* completum. } fasci-
Alterum etiam completum juxta ordinem Alphabeti. } culis.

Hymni aliquot *Francici* interlineati ex membranis *Vossianis*.

Chartarum & Instrumentorum Veterum *Alamannicorum* Centuria, quam edidit *Melchior Goldastus* Alamannicarum Antiquitatum Tomo Secundo, parte prima.

In MS. Cod. qui incipit ab *Æthici Cosmographia Latinè* reperiuntur --- Glossarium Lat. *Francicum* --- Hymni aliquot *Isl. Francicè*. --- Accedit --- Alterum Glossarium *Francicum* --- Hymnus *Francicus* cum Lat. vers. interlin. --- Varii Hymni *Francicè* cum Lat. interlin. --- Glossæ partim Lat. partim *Francicæ* in Gen. Exod. *&c.* Judic.

Glossarium Latinorum & *Francicorum* Verborum in Juvenco --- Item --- Verborum in Sermonibus de Passione *Petri*, *Pauli*, *Andreæ*, *Jacobi* Apostoli.

Libri FRISICI *inter Codd. Jun.*

Leges *Frisiorum*. Cod. MS. cum Notulis quibusdam Marg. Cl. *Junii*. --- Accedunt Gesta Frisiorum. *Frisicè*.

Poemata duo. *Frisicè*. Accedit Tractatulus de Literis *Frisicis*, quem descripsit *Jun.* ex *Gabeni* Chartis.

Leges *Frisiorum* antiquæ à *Sibrando Siccama*, in quibus multa *Frisica* intersperguntur. *Franckeræ* An. Dom. 1617.

Liber Legum *Frisicarum* Impress. in fine mutilus, cui præmittitur Transcriptum ex *Ubbo-Emmio* manu *Junii*, qui etiam passim sparsit Notas Marg.

Jus Comitatûs *Frisiæ*, lingua *Fris.* MS. Descript. à Cl. *Junio* ex Cod. Domini *Werneri Emmen.* --- Item. Prima pars Legum *Frisicarum* ex *Simonis Gabbemæ* Cod. MS. 4*to*. *Upstalbomici* Conventûs Leges, quas Latinè edidit *Sibrandus Siccama* in *Gabemæ* Legum *Frisicarum* Codice MS. in 4*to*. Optimæ Notæ inveniuntur *Frisicè*.

Libri RUNICI, CIMBRO-GOTHICI, ISLANDICI, *&c.*

Multa ſunt *Runica* Monumenta in Libris quos publici juris fecit *Olaus Wormius*, qui ſequentia edidit.

Antiquitates *Danicæ* ſeu Literatura *Runica*, & Lexicon *Runicum*. *Hafniæ* 1651.

Danicorum Monumentorum libri 6. *Hafniæ* 1643.

Series Regum *Daniæ*, *Runicè* ac *Lat.* cum Notis. *ibid.*

Faſti *Danici*. *Hafniæ* 1633.

Olaus Verelius; Manuductio ad *Runographiam Scandicam*. *Upſaliæ* 1675. in B. *Bodl.*

Hervarar Saga, eſt Hiſt. antiqua Linguâ *Gothica* conſcripta, cum Interpretatione & Notis *Verelii*. *Upſaliæ* 1672. in B. *Bodl.*

Gothrici & *Wolfi* Weſtrogothiæ Regum Hiſtoria, *Gothicè* & *Suethicè*, cum Notis *Verelii* & *Schefferi*. *Upſaliæ* 1664. B. *Bodl.*

Excerpta quædam ex *Olao Wormio* per *Fr. Junium*; additis inſuper Obſervationibus propriis. MS.

Gothicæ-Runæ, ſeu Linguæ *Septentrionalis* Dictionarius; partim prout hoc Idioma in vetuſtis Codd. & antiquis Arctoum documentis incorruptum eſt reliquum, ac inviolatum manet reſiduum; partim quatenùs hodiè apud *Norvegicam* in extrema *Iſlandia* ſartum tectum in quotidiano loquendi uſu & ſcribendi modo remanet: Inſerta porrò ſunt multa Vocabula neoterica & à peregrinis Linguis mutuata, quæ ſubindè in uſu eſſe cœperant. Adjecta eſt non raró vocum probabilis Originatio, vel conjecturalis, ac vero ſimilis Annotatio tranſſumptionis Dictionum à cæteris Linguis: In gratiam priſci Sermonis cultorum, quâ fieri potuit diligentia, concinnatus, adornatus & ſcriptus à *Gudmundo Andreæ* Iſlando, manu propria.

Teſt. *Petrus Reſenius*,
Hendricus Bardr.

Hoc Apographum MS. Exemplaris extat inter Codd. *Jun.* Oxon.

Libri à Domino Gabriele de la Gardie *Academiæ Upſalienſi & Collegio Antiquitatum donati.*

Konunga Sagurne/ *i.e.* Hiſtoriæ Regum; Lingua *Iſlandicâ*, fol. in membrana.

* Non antiqua modò lingua, ſed Literis etiam antiquis ante annos plurimos ſcriptæ; appellanturque Konunga Sagurne à materia ſubjecta: Continent enim Hiſtoriam Regum omnium *Norvagiæ* ab *Haraldo Pulchricomo* ad mortem *Suerronis* Regis. Editæ nuper Sumptibus & Typis Illuſtriſſimi Regni *Dapiferi*, Domini *Petri Brahes*, Comitis in Wiſingsborg, *&c.* vertente illas in modernam patriæ noſtræ Linguam Domino *Jonâ Rugman*, Iſlando.

Fragmentum Hiſtoriæ *Olai Tryggonii*, *Norvegiæ* Regis, fol. in membrana.

* Deſideratur maxima pars hujus Hiſtoriæ, nec præter pagellam unam alteramve ex ea habetur, quas ann. 1665. *Upſaliæ* edidit Cl. *Olaus Verelius.*

Drama ἐρωτικόν. fol. in membrana.

* Res continet amatorias olim ad jocum concitandum *Iſlandica* Lingua ſcriptum.

Hiſtoria de quodam *Eli*, in Linguam *Normannicam* olim à *Roberto* Abbate converſa: fol. in membrana.

* *Juliani* Ducis S. *Ægidii* filii. Juſſu *Haquini Haquinii* Regis tranſlata; ubi de Comite *Vilhelmo* & *Roſemunda* multa inculcantur. *Stephan.* Scriptum eſt fabuloſum antiqua Lingua *Iſlandica* compoſitum.

Variæ Britannorum Fabulæ. fol. in membrana.

* Quas in carmina converſas olim, atque in conviviis ad *Citharam* decantari ſolitas fuiſſe perhibent. Sunt autem Relationes de *Guiamaro* Equite Britanniæ Meridionalis, *Æskeliod* Britannis veteribus dictæ; de nobilium duorum Conjugibus gemellos enixis; & id genus alia. *Stephan.*

Regis magni Hagenſons Lex *Froſtonienſis* vel Froſteitings lag/ ut & Hiſtoria S. *Olai* minoris. 4*to.* in membrana.

* Vocatur Froſtatings lag à parte *Norvagiæ* Septentrionali, ubi Lex iſta in uſu fuit. Habuere namque *Norvagi* diverſas diverſis locis Leges, ut olim in *Suecia.* Sic Gulatings lag, ad aliam pertinebat *Norvagiæ* partem.

* Hiſtoria illa S. *Olai*, filii *Haraldi* Grenſtes, minor ſive brevior eſt alterâ illâ, lingua pariter & ſtylo *Iſlandorum* ſcripta.

Corpus Juris *Iſlandici* vel Jslands lagbook. Lingua *Iſland.* 4*to.* in membrana.

* Exemplar pretioſum ac undiquaque integrum ac abſolutum. Præfixam habet Confirmatoriam Regis Magni filii *Haquini Suerreſons*. Ad calcem plurima habet ſtatuta & reſcripta *Erici* Magni, *Haquini* Magni, & *Margaretæ*, &c. ut & Indicem Capitum & rerum copioſum.

Grettla ſive Hiſtoria *Gretteri Aſmundi*, Lingua *Iſlandica* perantiqua. 4*to.* in membrana.

* Codex ætate & Scriptura antiquiſſimus.

Edda & *Scalda*, Lingua *Iſlandica*; 4*to.* in membrana.

* *Edda* Iſlandorum, fons & fundamentum Fabularum eſt, unde veteres ejus gentis Poëtæ obſcuras rerum appellationes, & copioſos Poëticæ Elegantiæ modos deſumpſerunt; conſcripta per *Snorronem Sturleſonium*, Iſlandiæ Nomophylacem. Eſtque ars ex antiquiſſimis ingenioſorum hominum fabellis, varieque adinventis rerum appellationibus conſtructa, docens Norvagicam Poëſin vulgò obſcuram, ſapientibus tamen auditu jucundam & artificioſam. Edidit hunc librum *P. I. Reſenius I. V. D. Hauniæ*, M.DC.LX.V. in Quarto.

Pars aliqua de **Knittlinga Sagu**/ Lingua *Islandica*, cum Versione Latina.

Item

Discursus quidam, seu **Lang Fadga taal/ om nackura Danmarku; og Noregz Konga.** * Eodemque Volumine nonnulla de *Edda* Islandorum.

* *Daniam* quoad Episcopatus suos & numerum Ecclesiarum breviter describit: habetque juxta se Genealogiam Regum & Principum Christianorum in *Dania*, pagellis duabus.

* Breviter complectens quid contineat *Edda*, ejusque materia quæ sit, & quod institutum.

De Chronico *Norvagico*, aliisque Antiquitatibus, Literæ *Arngrimi Jonæ* Islandi ad Dominum *Olaum Wormium*. 4*to*.

* *Snorronis* putà, *Storlesonii* nuper edito; ut & de Voce **Skioldunga** & **Skioldunga wisur**, *h. e.* Carminibus seu Rhythmis, agentibus de Regibus *Norvagicis*, quos fusiùs hic explanat.

Knittlinga Sagu/ sive Tractatus continens Historias Regum quorundam *Daniæ* & *Norvagiæ* ex Islandica in Latinam linguam conversus ab *E. M.* Isl. An. 1640. in 4*to*.

* Incipit hæc Historia à Rege *Svenone Estrison*, filio Baronis *Wlff*. usque ad obitum Regis *Waldemari*, qui filius erat *Canuti* Ducis.

Historia de quodam *Haquinio* in 4*to*.

* *Hareki*, villici opulentissimi, in W*ikene* (ut vocant) *Norvegiæ* Australis parte habitantis, filio.

Speculum Regale. Lingua *Islandica*. 8*vo*.

Idem Speculum Regale in Linguam *Dacam* conversum à *Stephano Johannis Stephanio*. 4*to*.

Riddara Christian Friis Drapa.

* *Christianus Friis* erat unus ex magnatibus *Daniæ*, Regi proximus, & Cancellarius, natione *Scanus*; de cujus Virtute carmina sunt *Islandicâ* Linguâ concinnata, quæ in hoc Codice, Paraphrasticâ Interpretatione alicujus *Islandi*, ad Verbum Latine exponuntur.

Liber quidam Rhythmicus, **eller Danst Rijmbok/ lydandes om Danska Konungars Lefwerne och Bedriffter/ alt ifran Dan til Konung Friedrick then andra.** 4*to*.

* Alius planè est ab illo *Haffniensi* Exemplari, quod anno 1495. impressum.

Annales *Groenlandiæ*, Lingua antiqua. in 8*vo*.

* Continent breviter ea quæ à primâ occupatione *Groenlandiæ* per *Norwagos* anno 986. ad annum usque 1473. gesta sunt: nec non memorabilia quæque de statu istius populi Ecclesiastico, Politico, & Oeconomico. Vixit Autor hic circa annum 1623. ut propria manu notavit *Stephanus*.

Chronologia *Islandico*-Latina. fol.

* Varia continet tam externa Romanorum Imperatorum & Pontificum, quam domestica *Daniæ*, *Norvegiæ* & *Islandiæ* ab ann. Christi 740. ad ann. 1295.

Hofue-

Hofue Lausnar wysur Eigels Schalla Grimsonar. Lingua antiqua. fol.

* h. e. Λύτρα, sive Cantilena, qua caput redemit *Egillus Grimi Calvi* filius, cum Commentariis *Bioernonis Jonæ* filii de *Skarsdå*.

Corpus Legum *Selandiæ*; Selands Lowbog mad Birckeratten, *&c.* 4*to*.

* Manuscriptum perantiquum membranis exaratum, in multis pleniorem habens Legem *Selandiæ* quàm Exempla Impressa.

Glossarium priscæ Linguæ *Danicæ* confectum à Magno *Olao* Islando. An. 1636. & manu *Stephanii* descriptum in 4*to*.

Libri decem *Alexandreidos* in 4*to*. in membrana.

* Exemplar valdè antiquum, explicatione interlineari & ad marginem positâ.

Sweriges Rijkes Lands/ och Stadslagh/ gammalt och skont Manuscriptum, pa Pergament skrifwin/ i Regal. 4*to*. Fræmst ar Kyrckio Balken aff Sudermanne Lagen/ och en Critz *Pomerani* Gards Ratt effterst vthi. 4*to*.

En Landslagh gammalt Manuscriptum med Gudermannum Kyrkio Balken framst.

Ther nast om Domare Embete

Item, Om Christne Konungar i Swerige. 4*to*.

Sweriges Rijkes Landslagh/ gammalt Manuscriptum. 4*to*.

Lexicon Latino-*Suethicum*. gammalt Manuscriptum.

Skånske Lagen pa Pergament. gammalt Manuscriptum. 4*to*.

En vhrgammal Skane Lag pa Pergament; skont Manuscriptum. 8*vo*.

En Selands lagh/ gammalt Manuscriptum pa Pergament. 1170. 8*vo*.

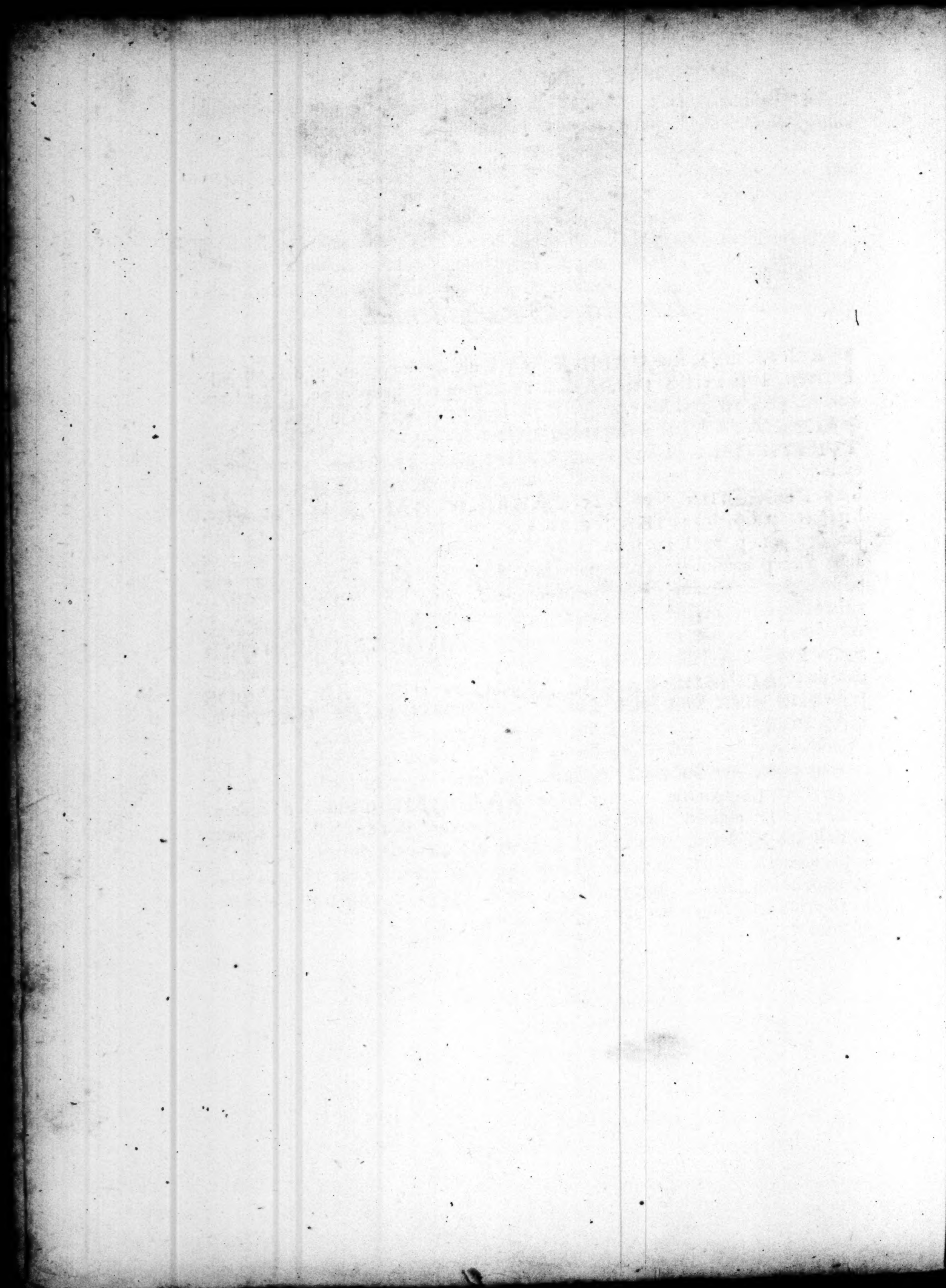
En Islands laghbook tryckt. 1578. 8*vo*.

Jutske Laghbooken. gammalt Manuscriptum pa Pergament. 12*o*.

FINIS.

Errata, & Addenda.

PAG. 3. lin. 38. *lege* 𐍅𐌰𐌼𐌱𐌰. p. 5. l. ult. *leg.* hæpꞅian. p. 8. l. 16. æꝼꞇeꞃan. p. 25. l. 8. 𐌿𐌽𐍃𐌰𐍂, l. 22. eaᵹan, *eâd.* ᵹeoponeꝺe. p. 30. l. 27. *hæc.* p. 31. l. 10. ꝼoꞃ-ꝺꞃyꞅmaꝺ, l. 39. hƿilcꞃe (in gen. fœm.) p. 32. l. 20. 𐌸𐌰𐌹𐌶𐌴. p. 38. l. 11. 𐌰𐌹𐌽𐌿𐌼𐌼𐌴𐌷𐌿𐌽. pag. 41. l. 19. 𐌾𐌰𐌷, lin. ult. 𐍄𐍅𐌹𐌼𐍄𐌹𐌲𐌿𐌼. p. 42. l. 37. 𐌱𐌰𐌾𐍉𐌸𐌿𐌼. p. 46. l. 17. 𐍃𐌹𐌽𐌳. p. 48. l. penult. cyninᵹ. p. 51. l. 18. ƿolꝺon. p. 52. in marg. ᛅᚦ ᚹᛅᚱᛏᛡᛅ. ᛅᚦ ᚦᚱᛁᛒᛅ. p. 54. l. 25. 𐌲𐌴𐍃𐌴𐍈𐌿𐌽. p. 56. l. 25. 𐌲𐌰𐌱𐌰𐌹𐍂𐌷𐍄𐌾𐌰𐌽. p. 64. l. 34. *tabeo,* l. 36. *je.* p. 66. l. 13. 𐌹̈𐌱𐌰𐌹. p. 71. l. 27. pro 𐍄 *lege* 𐌳. p. 73. l. 23. pro ꝥin *lege* ƿin. p. 83. l. 29. hini. p. 85. l. antepenult. pro æꝼꞇeꞃ *lege* æꞃ: & ante æꝼꞇeꞃ hæc Regula interponatur: Æꝼꞇeꞃ in Compositione exponitur per *post,* ut in æꝼꞇeꞃ-boꞃen, *Posthumus,* &c. p. 86. l. 38. *perire.* p. 87. l. 3. ᵹehaꞇ. p. 88. l. 32. *detegere.* p. 91. l. 42. æꞇyƿꝺe. p. 94. l. 21. 𐍅𐌰𐌿𐍂𐌳𐌴. Ad exempla Regulæ 17. p. 95. hoc addatur: 𐌳𐌿 𐌾𐌴𐍂𐌰𐌽 𐌸𐍂𐌹𐌽 𐌾𐌰𐌷 𐌼𐌴𐌽𐍉𐌸𐍃 𐍃𐌰𐌹𐌷𐍃, *Luc.* 4. 25. Ad calcem Regulæ 18. p. 96. hæc addantur: 𐌰𐌲𐌲𐌹𐌻𐌿𐍃 𐍆𐌰𐌽𐌹𐌽𐍃 𐌰𐌽𐌰𐌵𐌰𐌼 𐌹̈𐌽𐍃. 𐌾𐌰𐌷 𐍅𐌿𐌻𐌸𐌿𐍃 𐍆𐌰𐌽𐌹𐌽𐍃 𐌱𐌹𐍃𐌺𐌰𐌹𐌽 𐌹̈𐌽𐍃, *Luc.* 2. 9. p. 100. l. 34. *&c.* 𐍅𐌰𐍃𐍄𐌾𐍉, 𐍅𐌰𐍃𐍄𐌾𐍉𐍃, *&c.* p. 101. l. 12. *dele* ꞅe. p. 105. l. 7. blyður. In *Præfat.* Island. p. 2. l. 27. pro Th *leg.* Þ. Grammat. *Island.* p. 70. l. 35. pro eg mune *lege* Þu munt. p. 88. l. 30. luta. In Dictionar. *Island.* p. 105. b. l. 34. *palustre.* p. 110. b. l. 5. 𐌷𐌻𐌰𐌷𐌾𐌰𐌽. p. eâd. l. 6. hlihan. p. 112. b. lin. penult. *fætus.* p. 117. l. 7. *garritus.* p. 126. b. l. 30. tamur. p. 128. a. l. 39. Þridia. p. 129. a. l. 8. þann, b. l. 41. dele *currum.* p. 130. b. l. 32. *nævus.* In Catalogo: p. 137. l. 36. *&c. leg.* ter *Theophaniam.* p. 140. l. 10. *Moysis.* p. 150. l. 40. pro *E. lege* J. p. 159. l. 3. *Paschatis.* p. 167. l. 21. *lege* ꝺom be haꞇan ıꞃene, *&c.*



EDVARDI BERNARDI

ETYMOLOGICON

BRITANNICUM.

MONITUM.

Voces equidem Armeniorum & Russorum, cum typi proprii deessent, Alphabeto Græcanico exprimi jussimus; unde utriusque gentis scriptura quasi à nongentis annis traducta fuerat & depravata. Quinetiam verba Persica Latinis literis reddidimus, quod formæ Junianæ typographei Seldonii modulos omnes altitudine excederent.

EDVARDUS BERNARDUS
GEORGIO HIXIO V. Cl.
SALUTEM.

CUM Viros doctos viderim Britanniæ nostræ Linguas, antiquam novamque, alios quidem ad Gothiam velut sedem principem referre; Gothos vero ipsos cum loquela sua è primis molibus Babylonis, nulla media gente, arcescere: alios originibus Punicis & Hebraicis nimis sibi adblandiri: Græcanicis abuti alios, quanquam Jonis sive Javonis dialectum fraterna regna profunde infecisse certissimum & confessum: item de paucarum vocum sonoritate Saxonici Persicique sermonum necessitudinem & cognationem conjectare alios felicius quam ostendere: cæteros vero, à Cornelio historico facile deceptos, per Germaniam, Galliam & Hispaniam, propterque Gallos in hac Insula linguam quandam Celticam jam olim excrevisse, quod nec fungi solent, sponte sua Asiæque seminibus omnibus puram; placuit demum nobis, è dissertatione, quam de Orbis eruditi Literatura apparamus, Mæsogothicis tuis apta & convenientia quædam commodare, & amicitiæ causa adjungere. Inde equidem constat, Saxonas è majoribus nostris, & Islandos & Danos & Suecos, aut nomine vetusto & peramplo Gothos, sed & plerosque omnes Germaniæ populos, à Russis & Slavis sermonem quam genus in mundi Occidua acceptum propagasse. Slavis vero Russisque & vivere & loqui dederunt Cappadoces, Colchi, Iberi, Armenii & Scythæ. Has denique gentes sparserunt Mosoches & Thobelus & Magoges, tot incrementa Japeti; cum à Babylone dejecta partim inter Pontos Caspium & Euxinum pergerent, partim lævum iter deflecterent. Orbis itaque renovati quasi primordio Anglici non absimilis sermo circum mare Hyrcanum ferebat: quem Medi & Parthi eisdem temporibus ultro acceperunt. Mirandum sane in parte mundi temperata & nationum feracissima tantam linguarum adfinitatem omni ævo viguisse. Quoniam vero longum esset & meo animo grave,

hæc omnia exemplis multis persequi, ipse equidem præclara nonnulla Lexici ordine receptiori jam exponi volo, plura multo posterorum industriæ permitti. Linguarum igitur Occidentalium, (excepta Latina, quæ ab Hellenismi abusu Æolico tota defluxit,) initia & origines veras demonstravi, atque adeo Portas Caspias metuenda limina aperui. Siqui tamen tot nominum congruentiam casu quodam accidisse credant, aut à regionibus nostris has merces in Asiam aliquando fuisse deportatas, gaudeant per me licet sua sagacitate. Quinetiam Britannorum veterum lingua, ne hoc sileam, Hungaricam in pluribus & Armeniacam refert: tametsi Lexicon Johannis Davisii ex quadrante Cambricum sit, semis habens à Latinis, quadrante altero Anglis dominis concedente. Ex etymis autem nostris, quæ aliis non paucis dubia forte videbuntur & longinqua, tu sane ratione certiori & proxime derivata esse intelligis. Quanquam denique ad Divini juris intima, quo salus populi principumque gloria ac felicitas omnino pendent, non ad cortices solos magnarum rerum, paratum te esse sciam & instructissimum; interim hæc talia dialecto patriæ utrique debuimus. Vale Vir pie, amor & lumen Vigorniæ.

Oxoniæ Idibus Maiis
A. D. CIƆIƆCLXXXIX.

VOCA-

VOCABULORUM
ANGLICORUM & BRITANNICORUM
ORIGENES
Russicæ, Slavonicæ, Persicæ & Armeniacæ.

A.

A, &. *Brit. & Boh.* η. *Russ. & Arm.* i. *Dalm.* ϤΑh. *Goth.*

After, post, secundum, propter. ΑϜΑΚ, ΑϜΑΚΠh. *Goth.* ηδεη. *Arm.* abar. *Pers.*

Aged, grandævus. aghe. *Hung.* *Alemanni*, omnis generis homines, teste Agathia. Ita & Anglis.

Alauda, *galerita. Gallis è Plin. & Suet.* Heulhodded. *Brit.*

ΑΛϤΑ, sed, nisi. *Goth.* αλι, ηλη. *Russ. Slav. Boh. Pol. Lus.* αιλ. *Arm.*

Αἴαν, Epirus veteri nomine. ἶξι & ξίι, terra, ἤπειρ☉ γῆ. *Epirotis ipsis.*

Am, sum. eam & eom. *Sax.* em. *Isl.* ΪΜ, ΪS, ΪST: sum, es, est. *Goth.* εμ, ες, ε. *Arm.* em, i, est. *Pers.* εσμι, εση, εστ. *Russ. & Slav.* im, sum. *Turc.* iam, sum. *Epirotis.* **were**, eram, & erat. var. *Isl.* & *Run.* me var, shench ar, iman aris: sum, es est. *Iberis.* Eras, pæpe. *Sax.* VΑΚST. *Goth.* ερ. *Arm.*

An in composito, in Latinum, α & ανα Græcorum. *Brit.* **un.** *Angl.* and. *Sax.* ΑΝΔ. *Goth.* αν. *Arm.*

ΑΝΔ, in, εις, per. *Goth.* ηδ. *Arm.*

Any, aliquis. ηη, ηια & ηοη. *Russ.* ηιζ. *Arm.* **any how**, aliquomodo. ηοχο. *Russ.* **anybody**, quivis. ηιδυδη. *Russ.*

Ape, Simius. ab & eppa. *Brit.* aprhawnog, circopithecus. *Brit.* αβεμνας. *Celtis in Lexico Hesychii.* opicze. *Boh.* puza. *Pers.*

Apple, pomum. afal. *Brit.* ιαβλοκο. *Russ. & Sclav.* ιαβλκο. *Pol.* & pomus, **appletræ.** afallen, afal-bren. *Brit.* ιαβλαν. *Russ. Sclav. Boh. & Lus.* iablon. *Pol.*

to Arise, or **rise**, surgere. αρμοστλ. *Arm.*

Arme, brachium. ΑΚΜS. *Goth.* eapm. *Sax.* ραμα. *Russ. Sclav.* ramy. *Pol.* ramene. *Boh.* rame. *Lus.*

As, quam. az. *Pers.* ζ & ιζ. *Arm.*

As, non. *Epirotis.* οζ. *Armeniis.*

Asgwrn & Esgyrn, os, ὀςέον. *Brit.* ονκιψ. *Arm.*

to Aske, rogare, quærere, inquirere. ηοκατη & ηοκιτη. *Russ. Sclav.* giskah. *Dalm. & Croat.* & quæstio, otazka. *Boh.*

Asse, asinus. ιζ. *Arm.*

ΑΤΤΑ,

B

ATTA, pater, (& AΨEI, *mater.*) *Goth.* ατλα & τιτλα. *Thessalis.* athar. *Hibernis.* ati & tati. *Epirotis.* τατο. *Sclav.* ατλα. *Cretensibus.* ata, & dada. *Turcis.* aita. *Cantabris.* tad, dad. *Brit.* attia. *Hung.* & *Carinth.* οτεχ. *Russ.* οτιτσι, οτεξι. *Sclav.* Ab Otesce Sclavonico deduco Tuisconem, quem tanquam familiæ Patrem Germani honorabant, ut cum Cæsare loquar, velut Galli suum Ditem, eodem teste, quod est *Tad* Britannorum.

ANSX, auris. *Goth.* auris, aures: ουχο, ουσι. *Russ. Sclav. Boh. Pol.* cus. *Pers.* necnon hAUSGAN, audire. *Goth.* cusidan. *Pers.*

Awe, pavor, reverentia. αυ. *Arm.* ofn. *Brit.* aoun. *Aremoricis.*

Awry, **wry**, distortus, obliquus, aduncus, incurvus. gwyr. *Brit.* κριυι, κριυο & οκρινο. *Russ. Sclav. Dalm.* & *Boh.* krzywie. *Pol.* VRAUNX. *Goth.*

B.

Ba, ambo. BA, BAI. *Goth.* **baw.** *Isl.* beazen. *Sax.* οβα. *Russ. Sclav. Boh. Dalm. Carinth. Pol.*

Baal, incendium, ustio. *Isl.* bæl. *Sax.* πυλαμα. *Russ. Sclav. Hung. Pol.* παλι. *Russ.* & *Pol.* **Pile**, rogus. *Angl.* Item *cremare*, παλιτι. *Russ.* polati. *Boh.* palic. *Pol.*

Baba, anus & obstetrix. *Sclav. Russ. Dalm. Croat. Pol. Boh.* Itemque aba. *Turcis.*

Bach, bachgen, bychan. parvus, parvulus. *Brit.* bache, bacha. *Pers.* pullus, pisheta, piszheni. *Sclav.* pach, parum, parvum. *Epirotis.* pichi, puer. *Iberis.*

Backe, ripa, ora. *Isl.* & *Francis.* Latus, bok. *Dalm. Boh. Pol.* Sed **banke**, ripa, agger, tumulus. banc. *Sax.* panka. *Pers.*

Bad, malus. bad. *Pers.* pejor, batar. *Pers.*

Badge, insignia. ornamentum, ornatus. βαγγυ. *Arm.*

BAIRhT, clarus, splendidus. *Goth.* **biartur.** *Isl.* **bright.** *Angl.* beophτ. *Sax.* berth. *Brit.* Splendor, **brightnesse**; beophτneꞅꞅe. *Sax.* bartu. *Pers.*

to Bake, panem coquere, coquere, & assare. πεχιτι. *Russ.* pezhi. *Sclav.* & *Lus.* pecy & pycy. *Boh.* piekec. *Pol.* bochtan. *Pers.* **a baker**, pistor. pekar. *Lus.* & *Boh.* piekarz. *Pol.* pezhar, pezhnik. *Sclav.* pechyar. *Dalm.* **a batch**, coctura, panificium, & ipse clibanus. bæc. *Sax.* πεχι. *Russ.* pezh. *Sclav.* pec. *Boh.* peech. *Dalm.* piekatka, piec, pieczenie. *Pol.* Inde **Peck**, quadrans buselli, quantum panem una vice coqui solitum. opuka. *Croat.* bocht, bochta. *Pers.*

BALVGAN, adflegere, torquere, vexare. *Goth.* BALVEINS, tormentum, cruciatus, dolor, angor, pernicies. *Goth.* balo. *Francis.* bealepe. *Sax.* βολνα. *Russ.* bool, bolesan. *Sclav. Croat. Dalm.* boliesc. *Pol.* morbus, dolor. βολισε, βολιζενι. *Russ.*

Bana, homicida, interfector. *Sax.* πιναιλ, occidere, interficere. *Arm.* μαρδασαιν, homicida. *Arm.*

Band, **bond**, **binding**, vinculum, fascia, tænia, obligatio, servitus, cingulum. BANDI. *Goth.* banda. *Sax.* band. *Pers.* & *Isl.* **to bind**, ligare, vincire.

vincire. ΒΙΝΔΑΝ. *Goth.* bindan. *Sax.* band-cerdan. *Perſ.*

Bara, panis. *Brit. & Aremoricis.* byri. *Iberis.*

Barme, fermentum. intumeſcere, baramhidan. *Perſ.*

Barre, obex. barrah. *Perſ.*

Base, vitis, humilis, pravus. baſt, baſy. *Perſ.*

to Be, eſſe. βιτη. *Ruſſ. Sclav. Dalm.* Byc. *Pol.* beon. *Sax.* Byti. *Boh.*

to Be, & abide, verſari, habitare, morari. ΒΑΝΑΝ. *Goth.* buan. *Sax.* **bua.** *Iſl.* bowen. *Willeramo.* bywac. *Pol.* bywati. *Boh.* οδιυατη, οδητατη, βιυατη. *Ruſſ. Sclav.*

Beache, fagus. bæce, bece. *Sax.* Buk. *Boh. Pol. & Hung.* Bokou. *Sclav. & Luſ.* pos. *Perſ.*

Beake, roſtrum. pig. *Brit.* *beccus* Gallis antiquis, teſte *Suet.*

Beard, *barba*, & *mentum.* βοροδα. *Ruſſ.* βραδα. *Ruſſ. Sclav. Dalm. Boh.* broda. *Luſ. & Pol.*

to beare, *ferre, portare.* ΒΑΙΚΑΝ. *Goth.* bæran. *Sax.* Bicrac. *Pol.* bervan & burdan. *Perſ.* βιρελ & βαρελ. *Arm.* **a burden, bier**, *onus, feretrum, baſterna, ſarcina.* bar. *Perſ.* βιρ. *Arm.* beer. *Sax.* **boran.** *Iſl.* para. *Sclav. Carn.* **a bearer**, *bajulus, portator.* Burdbar, & Barbar. *Perſ.*

to Beate, ferire, cædere, verberare. betan & beotan. *Sax.* βιτη. *Ruſſ. Sclav. Dalm. Boh. Luſ.* occidere, υδιτη, γυδιτη. *Ruſſ.* **to beate in pieces**, conterere, contundere. ηζδιτη. *Ruſſ.* **beaten**, *cæſus, verberatus, percuſſus.* bity. *Pol.* **a beater**, *percuſſor.* bætere. *Sax.* bitec. *Boh.* biting. *Pol.* **a beating**, *ictus, verberatio, pugna, victoria.* zabiti, ubiti. *Boh.* dobitate. *Dalm.* bitwa. *Pol.* botte. *Epirotis.*

Bedelaer, mendicus. *Belg.* **pedlar.** *Ang.* bidder. *Sax.* βεδιον. *Ruſſ.* *obſecrare, rogare, orare*, biddan & beadan. *Sax.*

Benna, currus, plauſtrum. *Gallis apud Feſtum.* benn & menn. *Brit.*

Βεζ, *abſque*, & in compoſito *ab, dis, de, re, in.* *Ruſſ. Sclav. Pol. Boh. Dalm.* βαζ. *Arm.* bas. *Perſ.*

Beod, *menſa, prandium, refectio.* *Sax.* ΒΙΝΔ. *Goth.* Obed. *Sclav. Boh.* Obiad. *Pol.*

Better, *melior.* betera. *Sax.* bihtar. *Perſ.* ΒΑΤΙΖΑ, *melius, commodius, commodum, utile, bonum.* *Goth.* bet. *Sax.* bi, biha. *Perſ.* **Big, bugg, budge**, *grandis, gigas.* βογατι & βογατηρ. *Ruſſ.*

Beber, *fiber.* Beber. *Sclav.* Babar. *Dalm.* Babor. *Perſ.* Biber. *Luſ.* Pobr. *Pol.*

Bitch, *canis.* ψη, πσα & πσια. *Ruſſ. Sclav.* pes, pas, pashia. *Dalm.* pſy, pſu, & pſyt. *Boh.* pieſs, pieſek, pſica. *Pol.* pesh. *Luſ.* paſſa. *Perſ.*

Blaze, blazing, blast, *fulgor, ſplendor, fax, fulguratio.* blyrgere, blyrige, blyſa, blæſe. *Sax.* bleska, blisk, bliskany & liskany. *Sclav. Luſ. Boh. Pol.* ωδλησκα. *Ruſſ.* affine . bleſſe - Ang:

Bleaching, *veſtium ad ſolum dealbatio.* blech. *Pol.* **a bleacher**, *dealbator, fullo.* blecharz. *Pol.* balchar & belic. *Boh.* **to bleach**, *dealbare.* βιλιεσητη & βηλητη. *Sclav. Boh.* balezinitſi. *Luſ.* abilcan. *Sax.*

Blew, *cæruleus.* Plavu. *Sclav. Dalm. Carn.* Plawy. *Pol.* Belowoky. *Boh.*

Blot,

Blot, *macula.* βλατω, lutum, cœnum, limus. *Sclav. Dalm. Bob.* Bloto. *Pol.*

Blessed, *beatus*, *benedictus.* blaxen. *Dalm.* blazeny, blahoslaweny. *Bob.* blogoslawieny. *Pol.* βλαζεννς. *Sclav.* & *Russ.*

Bobin, *calamus textilis.* crepundia, βοбινκα. *Russ.*

Bode, abode, byding, *habitatio, commoratio, commorandi locus.* bod. *Brit.* bud. *Pers.* **boothe**, *tabernaculum.* buda. *Lus. Pol.* **to bide, abide**, *habitare, morari, existere, esse.* bod *Brit.* budan, & bud. *Pers.* **being**, *existens*, ὢν, ὑπάρχων. βυδι. *Russ.* & *Sclav.* buda. *Pers.* byty & bytny. *Pol.*

Boistrous, *rapidus*, *vehemens.* bystry. *Pol.*

a **Bore**, *aper.* βοροвι. *Russ.*

to bore & weare, *terebrare, atterere.* variti. *Dalm.* veriati. *Croat.* wierciec. *Pol.*

Borrego, agnus. *Hispanis.* aries, agnus. Baran, baranek. *Pol.* & *Bob.* βορανι. *Russ.* & *Sclav.* agnus. Barany. *Hung.* boranez. *Tartaris.* barra. *Pers.*

Bodincus, ἄβυσσος. Gallis apud *Plin.* quod est, *bodennag.* *Idem* bodenlosse. *Germ.* **bottomlesse.** *Angl.*

Both, *ambo, uterque.* **boede.** *Isl.* butu, & ba twa. *Sax.* BAI͡ΦA. *Cimbris.* οбадвα. *Russ. Sclav. Pol. Bob.*

Bowed, *incurvatus*, *incurvus*, *gibber.* buge. *Pers.* býgen, bogen, & gebegd. *Sax.*

Brave, *concinnus*, *elegans*, *scitus*, *dexter.* *rectus*, *aptus*, *scitus*, *dexter*; prav. *Sclav.* prawy. *Lus. Pol. Bob.* *pulcher*, *excellens*; barah. *Pers.*

to Breake, *frangere*, *dirumpere.* BRIKAN. *Goth.* barakandan. *Pers.* *ruptus*, *laceratus*; обρονι. *Russ.*

Breast, *pectus* & *mamma.* BRUSTS. *Goth.* **briost.** *Isl.* Persy & Prisy. *Sclav. Bob.* Piersy. *Pol.* Persi. *Dalm.*

to Brew, *coquere*, *fervefacere.* berwi. *Brit.* brìwan. *Sax.* βαριτι. *Sclav.* wariti. *Bob.* warzic. *Pol.* ureti. *Sclav.*

Brimme, *ora*, *fimbria.* bram. *Pol.* prym. *Bob.* prem. *Carn.* perem. *Hung.*

Brinke, *ora*, *margo.* breg. *Sclav.* & *Lus.* brzeg. *Pol.* bregh. *Epirotis.*

Brother, brethren. BRΘΦAR, BRΘΦRΘNS. *Goth.* boradar, beradaran. *Pers.* bratr & bradr. *Bob.* brethen & brothen. *Sax.* βρατι. *Russ.* & *Sclav.* Brawd. *Brit.* Brat. *Pol. Dalm. Lus.*

Browe, *supercilium.* βροβα. *Russ.* Obirve. *Sclav.* & *Carinth.* Obarva. *Dalm.* Brew. *Pol.*

Brysiaw, festinare. *Brit.* barziti & barzitisse. *Dalm.*

Ar brys, festinanter. *Brit.* barzo. *Dalm.* brizo, brizy, birzycko. *Bob.* **briskely.** *Angl.*

Buble, *bulla.* babel. *Pol.* buborik. *Hung.*

Buddof, *buddi*, *budd* seu *byd*: ero, eris, erit. *Brit.* ya buda, tu budes, on bude. *Bob.* βυδυ, βυδεσσι, βυδετι. *Sclav.* & *Russ.* *Futurum*, bodadwy. *Brit.* budaucy. *Bob.* forebode Ang. bode nuncius

Budoso, *vagus.* Unde *Tatari Budzienses*, tanquam palabundi.

Bulky, *magnus*, *grandis.* wielky. *Pol.* weliki. *Bob.* wiliki. *Lus.* velik. *Sclav.* & *Dalm.*

Bull,

Bull, *taurus, bos.* βολε & γολε. *Ruſſ. Sclav. & Dalm.* wuol. *Bob.* wol. *Pol.* bwla, bual. *Brit.*

Buſſe, *impiger, alacris.* buzza. *Perſ.*

Buſſe, buſſing, *oſculum, oſculatio.* bus, buſa. *Perſ.* puſſune. *Epirotis*: & *bushe*, labium, *eiſdem.*

to But, *cornu ferire.* bodic, bodzic. *Pol.*

Bwch, caper, hircus. *Brit.* Buz. *Perſ.* Bach & bak. *Hung.* becco. *Ital.* bucca. *Sax.*

By, *per, juxta, circa, de, cum, in.* BI. *Goth.* ba. *Perſ.* po & ob. *Pol. Sclav. & Ruſſ.*

Byſſus. baſu. *Sax.* boz. *Perſ.*

C.

Calot, *cappa, pileus.* kalawa. *Perſ.*

Cam, *curvus, aduncus, tortus. Brit.* **kimkam, kembo.** *Angl.* cham. *Perſ.*

Care, *arra, ſtudium, anxietas.* KAR. *Goth.* kar & charchar. *Perſ.*

Carouzing, *hilaritas, cantus.* karuz. *Perſ.*

to carry, *invicem portare.* kiranidan. *Perſ.*

Cart, *currus.* kerdan. *Perſ.* κυρ. *Arm.*

Caſe, *theca, capſa.* kos. *Dalm. Luſ. Bob.* kas. *Hung.* koſs. *Pol.*

to Catch, *capere, deprehendere.* χυατιτι. *Ruſſ.* **caught**, *captus.* χυαξανα. *Ruſſ.*

Catt & kitten, *felis, catus.* κοτι, κοτονοκε, κοσκε. *Ruſſ.* kot, kotka. *Pol.* kotzka. *Bob.* kozka. *Luſ.* kady. *Turc.* citto, citta. *Arab.* kata. *Iberis.*

Cena, *pretium, valor, licitatio. Pol. Bob.* κενα ſive ξενα. *Ruſſ. Sclav.* czina. *Dalm.* γιν. *Arm.*

Chaffe, *palea. Siccus, aridus.* chaf. *Perſ.*

to champ, *mandere.* chiam. *Iberis.*

Charge, *impenſa. Angl. & Iberis.*

Charles, *Carolus. rex,* κρωιλε. *Ruſſ. Sclav.* kral. *Bob.* kraly. *Dalm.* krail. *Luſ.* krol. *Pol.* kiraly. *Hung.* kiral. *Bulgaris.* κρυειλ. *Iberis.*

to chaſe, *fugare. fugere,* chazeti. *Bob.* cachmate. *Turcis.*

to cheapen, *licitari, emere.* kaupa. *Iſl.* ceapan, *emere, acquirere, mercari. Sax.* kauffen. *Germ.* κυπιτι. *Ruſſ. Sclav. Dalm.* kupowac. *Pol.* kaupiti, kupowati. *Bob.*

Chæke & chock, *gena.* gaika & iagak. *Turc.* *fauces,* χοκη & τζοκη. *Ruſſ.* χυσνακ. *Arm.*

Chær, *cibus.* chur & chiair. *Perſ.* *comedebam,* κερωι. *Arm.*

Chew, *ruminare.* chavidan. *Perſ.* zuwac. *Pol.* ceopan. *Sax.*

Child, children, *proles, liberi. familia,* czeled, celadka. *Bob.* czeladz. *Pol.* cſelyad. *Dalm.*

Chinne, *mentum, maxilla.* KINN. *Goth.* gana. *Perſ. & Arm.* gen. *Brit.*

Choice, *electio, lubentia, appetitus, voluntas, benevolentia.* chec & chuc. *Pol.*

Choice, choſen, *electus, ſelectus.* chozida, chozin. *Perſ.*

to Chuse, *eligere, velle, desiderare, cupere*. chozidan. *Pers.* chciec. *Pol.* chciti. *Bob.* χοζετα & βοσχοτετα. *Russ.*

Chwi, chwychwi, *vos. Brit.* *tu, tui, vos*: δυ, χυ, ξιζ. *Arm.*

Ci, cwn, *canis, canes. Brit.* χυνγ. *Arm.*

Clacking, **clecking**, *sonans, crepitans*. κλακαντ & κλυξαντ. *Russ.*

Clashing, *sonitus, clangor*. glas, gles, glos. *Sclav. Bob. Lus. Pol. Dalm.* γλασι & γλασις. *Russ.*

to Cleave, *findere*. κολοτιτη. *Russ.* klati, kalati. *Sclav.*

Clay, *lutum, argilla*. kaly, ghil. *Pers.* glina. *Sclav. Dalm. Pol. Bob.*

Clew, *glomus*. klab, klebek. *Pol.* klubko. *Dalm.* klouzizh. *Sclav.*

Clocke, *horologium, campana. campana*, clugga. *Sax.* καλακο. *Russ.*

Clod & **clot**, *gleba, argilla, lutum*. τλοτ. *Arm.*

Clove, *nucleus. caput*, γλαβο. *Russ.* glava. *Sclav. Dalm.* glowa. *Pol.* hlawa. *Bob.* γλαυη & γλοη. *Arm.* Inde forte *glawan*, capito, **a clowne**, *insubidus.*

Cluster, *racemus, palatba, congeries. crassitudo, spissitudo*, tlustost. *Bob.* tlustosc. *Pol.* tludost. *Lus.* τολςυς. *Russ.* tlustilo. *Dalm.*

Coache, *rbeda, currus*. kotczy. *Bob.* kochy. *Hung.* cuchy. *Turc.*

Coaste, *tractus, ora. via*, cesta. *Bob.*

Cocke, *gallus*. cocc. *Sax.* kokos. *Dalm. Lus. Pol.* kakas. *Hung.*

Corke, *suber*. korek. *Pol.* korkowe. *Bob.*

Corne, *frumentum*. KAKNR. *Goth.* γοςνι. *Arm.*

to Covet, *cupere, desiderare*. οχετι. *Sclav.*

Cowe, *vacca*. cu. *Sax. bos*, κυυ. *Russ.* khaw. *Pers.*

Coy, *fastidiosus*. kevano & kevely. *Hung.*

to Coyne, *cudere*. κυυτι. *Russ.* kovati. *Sclav. Bob.* kuc. *Pol.*

Crack or wrack or crick, *spasmus*. krek. *Bob.* kerzh. *Sclav.* kura. *Pol.*

Crabbed, *durus*. κςεδιου. *Russ.*

Crag, *cervix. dorsum*, κςγη. *Arm.*

to Cramme, *saginare, alere, pascere*. κοςμιτι. *Russ.* krmiti. *Bob.* karmiti. *Dalm.* karmic. *Pol.*

Cramming, *saginatio, pabulum*. κοςμι. *Russ.* & *penus, promptuarium*, κοςμυυον. *Russ.*

Crew, *cobors, turma*. karu. *Pers.*

Croke, *uncus. uncus, circulus*, κςογι. *Russ.*

Croked, *aduncus, incurvus*. crwcca. *Brit.* κςοδολι. *Russ. circa, circum*, κςυδαμ. *Russ.*

Crump, crumpled, crimpled, cripled, cramped, *curvus, incurvus, distortus, claudus*. crwm. *Brit.* cpumb. *Sax. & Belg.* cromy. *Lus.* krom. *Carn.* chromyad. *Bob.* chromy. *Pol.* crumpast. *Sclav.* *Claudicare*, chromac. *Pol.* χςομιτι. *Russ.* chromati. *Sclav.* kramati. *Dalm.* *claudum reddere*, χςομιλιτι. *Russ.*

to Crushe, *confringere, conquassare*. κςουσιλη. *Russ.*

Cryeing, *fletus, & flens*. kiria, kiriwa, kirinda. *Pers.*

Cuffe, *colaphus*. kafa. *Pers.* **to cuffe**, *ferire, pulsare, tundere*. cuftan. *Pers.*

to Conne, kenne. *ediscere, experiri*. acunnian. *Sax.* υκυτι. *Russ.*

Cunning, kenning, konning, *doctrina, scientia*. υκινι. *Russ.* **cunning**, *doctus, peritus*, υκιν. *Russ.*

Cup, *crater, poculum*. kuppan. *Brit.* coppa. *Ital.* kuppa. *Sclav. Dalm. & Hung.* cub, cupa, cobba. *Pers.*

to

to Cutt, *secare*. koſſati. *Sclav.* *ferire*, kushidan. *Perſ.* *securis*, κυτ. *Arm.* Cwrr, *margo*, *limbus*. *Brit.* karey. *Hung.* kray. *Sclav.* *Dalm.* *Pol.*

D.

Dad, *avus*, *pappas*. tad, taid. *Brit.* διδι. *Ruſſ.* did, didez. *Sclav.* ded, dedek. *Bob.* dziad. *Pol.*

Daear, *terra*. *Brit.* dovar. *Aremoricis.* tharai. *Arab.* & *Perſis.*

Dale, *vallis*. dol. *Brit.* *vallis*, 𐌳𐌰𐌻𐌴𐌹. *Goth.* *foſſa*, 𐌳𐌰𐌻𐌲. *Goth.* dæle. *Sax.* **dalur**. *Iſl.* *vallis* & *foſſa*, dol. *Luſ.* *Pol.* & *Bob.* δολινα. *Ruſſ.* dolun. *Sclav.* dulzo. *Bob.* dolzna, dolek. *Pol.*

Dativus caſus numeri pluralis apud *Saxonas*, *Iſlandos*, *Gothos*, *Bohemos*, *Ruſſos* & *Sclavos* in *m* exit aut *um*, aut *me*, *ma* & *mo*.

a Dashe, *nimbus*, *imber*. δοζι. *Ruſſ.* deſchia. *Sclav.* daſy. *Dalm.* deſſcz. *Pol.*

Dati, *dare*. *Sclav.* δαβατι. *Ruſſ.* & *Bob.* dawac. *Pol.* dadan. *Perſ.* τυλ. *Arm.*

Daughter, *filia* & *virgo*. 𐌳𐌰𐌿𐌷𐍄𐌰𐍂. *Goth.* dohtep. *Sax.* dochtar, docht, ducht. *Perſ.* δυστρ. *Arm.* δοτι. *Ruſſ.* dcy, dcera. *Bob.* dekla. *Sclav.*

Day, *dies*. dæg. *Sax.* 𐌳𐌰𐌲𐍃. *Goth.* τη. *Arm.* deghes. *Iberis.*

to Deale, *partiri*, *diſtribuere*, necnon *tractare*, *agere*. 𐌳𐌰𐌹𐌻𐌾𐌰𐌽. *Goth.* διλατι & διλατη. *Ruſs.* deliti. *Bob.* udiliti, diliti. *Sclav.* *Dalm.* dzielac. *Pol.*

a Deale & dole, *portio*, *diviſio*, *pars*. 𐌳𐌰𐌹𐌻𐌰. *Goth.* δολι. *Ruſs.* deil. *Sclav.* *Carn.* *Dalm.* dil. *Bob.* dzial. *Pol.*

Dealing, *negotium*, *opus*. διλο. *Ruſs.* delo. *Sclav.* dziela. *Pol.* dilo. *Bob.* & *Dalm.*

Dear, *carus*, *pretioſus*. deope, dyꝛe. *Sax.* drud. *Brit.* drahy. *Bob.* drag, dragi. *Sclav.* & *Dalm.* droge. *Luſ.* drogi. *Pol.* δορογαια, δορογοια. *Ruſs.*

Deaꝛꝼan, *indigere*. *Sax.* 𐌸𐌰𐌿𐍂𐍆𐌾𐌰𐌽. *Goth.* derven, dorven. *Belg.* τρεβοβατι. *Ruſs.* *Sclav.* *Bob.* trzebowac. *Pol.* 𐌸𐌰𐌿𐍂𐌱𐌰, *indigus*. *Goth.* trebny. *Pol.*

Deske, *abacus*, *menſa*. *Tabula*, *menſa*, *aſſer*, δοσκα. *Ruſſ.* daska. *Sclav.* *Dalm.* deska. *Pol.* *Hung.*

Dimme, *tenebricoſus*, *caliginoſus*. **dimmur**. *Iſl.* τεμνο. *Ruſſ.* temnu, temma & temman. *Sclav.* temny. *Bob.* taman. *Dalm.* **Dimnes**, *tenebræ*, *caligo*. temma. *Sclav.* *Bob.* *Croat.* tmina. *Dalm.* temnoſti. *Bob.* *fumus*, *caligo*, δυμιο & δυμι. *Ruſs.*

to dip, & dop, *mergere*, *baptizare*. 𐌳𐌰𐌿𐍀𐌾𐌰𐌽. *Goth.* dyppan & doppetan. *Sax.* doopen. *Belg.* τοπιτι. *Ruſs.* daibano. *Iberis*, topiti. *Dalm.* *Bob.* topec. *Pol.*

to Dirt, *cacho inquinare* [illegible]. *Ruſs.*

to Doe, *facere*. 𐍄𐌰𐌿𐌾𐌰𐌽. *Goth.* don. *Sax.* δοβετη. *Ruſs.*

Door, *janua*, *fores*, *porta*. 𐌳𐌰𐌿𐍂. *Goth.* δυρο. *Sclav.* *Ruſs.* duira. *Luſ.* duri. *Carinth.* dwer. *Bob.* drzwi. *Pol.* duꝛ. *Sax.* dor. *Brit.* δυρ. *Arm.* dar. *Perſ.* dera. *Epirotis.*

Doom & deme, *ſententia*, *opinio*. δυμι. *Ruſs.*

Down, *deorſum*, *ad fundum*. & **den**, *ſpecus*, & *Sax.* *vallis*. *fundum*, *imum*, *ſolum*. δνι. *Ruſs.* dnu. *Sclav.* dno. *Dalm.* *Bob.* *Pol.* *Luſ.*

Downs, *montes*, *camporum excelſa*. δῦνος, *collis*. *Gallis apud Steph.* περὶ π. *ex Rhiano.*

𐌳𐍂𐌰𐌹𐌱𐌾𐌰𐌽, *vexare*, *adfligere*, *excruciare*. *Goth.* trapiti. *Bob.* trapic. *Pol.*

a Drake, *anas*. urdak. *Turc.* recze. *Pol.*

to Dread, *pavere. tremere*, darhati. *Dalm.* drzec. *Pol.*

Dread, *terror. tremor*, darhaat. *Dalm.* treseni. *Bob.* drzenie. *Pol.* dard, dardy. *Perf.*

to Dreame, *somniare. dormire, subdormire*, дремати, дремлити. *Ruff.*

Drottin, *dominus. Isl.* ðpihτ, ðpihτen. *Sax.* Druidæ. *Germanis, Gallis & Britannis veterib.*

Drosse, *fæx.* ðpæſτ. *Sax.* дрождь, & дрожди. *Ruff.* drozdi. *Bob.* drozdze. *Pol.* dord, durdy. *Perf.*

Dug, *manna.* doyke. *Dalm.* lactark, dogiti. *Bob. Croat.* doyiti. *Dalm. & Sclav.* digiti.

Dwor, *aula. Sclav. Dalm. Pol.* dar. *Arab. & Perf.*

E.

Ea, ea, *aqua, rivus. Sax.* **Ey** & **wye**. *Anglis.* eau. *Gallis.* vie. *Epirotis.*

to Eare, *arare.* ΑΚΙΑΝΔΑΝ. *Goth.* aredig. *Brit.* eµιαn. *Sax.* orati. *Sclav. & Bob.* orac. *Pol.* орати, оратъ. *Ruff.* worati. *Bob.* varandan. *Perf.* *aratus*, оранo. *Ruff.*

Earth, *terra.* eoρðe. *Sax.* ΑΙΚΦΑ. *Goth.* hertha. *Germanis tempore Taciti Corn.* iar. *Turcis.* երկիր. *Arm.*

East, *oriens.* eaſτ, eoſτ. *Sax.* austur. *Isl.* oost. *Belg.* восток. *Ruff.* istok. *Dalm.* Gen 19. 23 de sole orto.

Easy, *facilis.* դիւր. *Arm.* VIS, *tranquillitas. Goth.*

to Eate, *edere.* iadac. *Pol.* асти, исть. *Ruff. & Sclav.* gisti, gidati. *Bob.* eszom. *Hung.* ուտել. *Arm.* *cibus*, etel, & etec. *Hung.*

an Egge, *ovum.* æg. *Sax.* яйцо, яица, яичко. *Ruff.* iaiza. *Sclav.* aiza. *Carinth.* iaie, *pl.* ieika, & wegtze. *Bob.* yaye. *Dalm.*

Eige, *non, neutiquam. Isl.* icke. *Danis.* iuk. *Turcis.* ոչ. *Arm.* hige. *Perf.*

Eight, *octo.* ΑΗΤΑΝ. *Goth.* wyth. *Brit.* ութ. *Arm.* athe. *Precopiensibus.* ehτa. *Sax.*

Eporedias, equorum domitor. *Gallis apud Plin.* beρıððа. *Sax.* beryder. *Belg.* **a rider**. *Angl.*

Even, *æqualis, par.* egyenos, egyenlo. *Hung.*

Eye, *oculus.* ΑΝGΟ. *Goth. & Isl.* око. *Ruff.* oko. *Sclav. Dalm. Pol. Bob.* ocho. *Croat.* woko. *Luf.*

F.

to Fade, *flaccescere, defluere, decidere. cadere, defluere.* падати. *Ruff.* padati. *Sclav. & Bob.* padac. *Pol.* padnauti. *Bob.* padnuti, *Dalm.*

FAN, *dominus. Goth.* панъ. *Ruff. & Bob.* pan. *Pol.* Inde dicta à suis, Dione etiam probante, amplissima regio Pannonia, velut *dominium, panovani*, aquilis Romanis nondum visis.

Fast, *vinculum, instita, corrigia.* bast. *Perf.* ƒæſτ. *Sax.* pass. *Sclav. & Pol.*

to Fasten, *nectere, alligare, constringere, figere, compingere, claudere, vincire.* bastan. *Perf.* pasati. *Sclav. Dalm. Bob.* pasac. *Pol.*

Father. *pater.* padar. *Perf.* ꝼæꝺeꞃ. *Sax.*
Field, *ager.* *terra,* feuld. *Hung.*
File, *lima.* πηλι. *Ruff.* pila. *Sclav. Pol.* pilnik. *Boh.* piel. *Isl.*
to Fill, *implere.* πολνητι. *Ruff. Sclav. & Dalm.* pelnizi. *Luf.* pelnic. *Pol.*
Full, fillen, filled, *plenus.* FULLS, & FULLAN. *Goth.* πολν. *Ruff. Sclav. Dalm.* pelen, pelny, pilny. *Pol. & Boh.* **fully,** *plene, fatis.* πολνω. *Ruff.*
Five, *quinque.* pump. *Brit.* fimm. *Isl.* FIMF. *Goth.* fiynf. *Precop.* pang. *Perf.* &, *quintus,* pengom. *Perf.*
Flamme, *rumor falfus, mendacium.* klama. *Boh.* klamany, klamftwo. *Pol.*
Flashe, *lagæna.* φλασκα. *Ruff. & Isl.* Flasha. *Pol. Boh. Carn.*
Flea. *pulex.* ꝼleo. *Sax.* βλοχι. *Ruff.* bulha. *Sclav.* bolha. *Hung.*
Foot, *pes.* FOTUS. *Goth.* ꝼot, vot. *Sax.* ουτ. *Arm.* **fetters,** *compedes.* πυτι. *Ruff.* pauty. *Boh.* peta. *Pol.*
For, *pro, propter.* FAUR, FAURA. *Goth.* ꝼoꞃ. *Sax.* bara, bahar. *Perf.*
Four. *quatuor.* *quadrans,* pahar. *Perf.* aut contractum ex ꝼẏꝺeꞃ, *quatuor. Sax.* FIDUR, FIDVOR. *Goth.* pedwar. *Brit.* Unde petoritum, currus Gallicus quatuor rotarum, *Varrone* tefte. Fydor. *Precop.* πιτορα. *Æolibus.*

G.

Gad, *ire, ambulare, proficifci.* chadzac. *Pol.* χοδιτι. *Ruff.* choditi. *Boh.* Hoditi. *Dalm. & Sclav.* ghodaftan. *Perf.*
Gadding, *itio, itineratio, profectio.* chod, chadzeny, iazda. *Pol.* chod & gezd. *Boh.* Hod. *Dalm.*
Gag. hak, hooke, *uncus.* ghag, kaga, kagak. *Perf.*
GAINA, *illuc. Goth.* ανδ. *Arm.*
GAINS, *ille, ifte. Goth.* αν. *Arm.* an. *Turc.* ον. *Ruff. Boh.* oon. *Dalm.* Hwn. *Brit.*
to Gange, *vadere, ire, ambulare.* GAGGAN. *Goth. & Sax.* γιναγελ. *Arm.* movere, motitare.
Gangling, *gefticulatio, lufus verbo* vel *geftu.* ganckle. *Perf.* ganiti. *Sclav.*
Gape, gaping, *rictus, hiatus, bucca.* *Bucca,* geba. *Pol.* guba. *Boh.*
Garden, yard, *hortus.* *locus feptus & munitus.* gardd. *Brit.* vert, varta. *Sclav.* kert. *Hung.* ogrod. *Pol.* ογροδι. *Ruff.* zahrade. *Boh.* *hortus olitorius,* AURTIGARDS. *Goth.* ƿẏꞃꞇꝺeaꞃꝺ & oꞃꞇꝺeaꞃꝺ. *Sax.*
Gardiner, *hortulanus.* ogrodnik. *Pol.* zahradnik. *Boh.* garddwr. *Brit.*
Pariter ογοροδιτι & σαγραδιτι, *fepire, munire. circumcingere. Ruff.* fagraditi. *Sclav.* ograditi. *Hung. Dalm.* ogradzac. *Pol.* zahraditi. *Boh.* *Sepimentum, feptum, arca, domus.* GARDS. *Goth.* ꝺeaꞃꝺ. *Sax.* **yard.** *Angl.* *hortus.* kerth. *Hung.* gardd. *Brit.* *Septum,* gardum, girdi. *Cimbris.* *Sepimentum, murus: & urbs, oppidum mœnibus cinctum.* γοροδι. *Ruff. & Sclav.* graad & graadmifto. *Dalm. Croat.*
GAURS, *triftis.* gaurski. *Pol.*

to

to Gaze. *avide spectare. monstrare*, *pokazat'*, *kazat'*. *Rus*. kasati. *Sclav. Dalm. Lus. Boh*. pokazowac. *Pol*.

Gennet, *asturco, equus, veredus*. *kon'*. *Russ*. kon. *Sclav. Dalm. Croat. Lus*. kony. *Pol*. gini. *Iberis*. *veredo ferri*, *konati*. *Rus*.

Gesi & *gesatæ*, milites mercenarii. *Gallis è Polybio, Plut. & Servio. servus, servilis*, gwas & gwasaidd. *Brit*.

to Get, *comparare, acquirere, invenire, expedire*. ʒetan, ʒettan. *Sax*. BIГITAN. *Goth*. geitune. *Epirotis*. *gotovit'*, *gotovat'*. *Russ*. gotowati. *Dalm*. gotowec. *Pol*. *getnal*. *Arm*.

Gotten, *comparatus, acquisitus, captus*. gaty, gotowy. *Pol*. *gotov'*. *Rus*. gaty, zagaty. *Boh*. yaty. *Dalm*. ietny. *Sclav*.

Gin, *nervus, laqueus*. gieuyn. *Brit*. Jin. *Hung*.

to Gingle, *tinnire, crepitare. cymbalum*, genk. *Pers*.

Giord, *opus*. *Isl*. *gordz*. *Arm*. kirdar, & kar. *Pers*. **Giora**, *facere*. *Isl*. ghardan & kerdan. *Pers*.

Girle, *puella. nanus, nana*, garzel, garlica. *Pol*.

a Girt, gird, girdle, *cingulum, cinctura, ambitus*. ghird. *Pers*. GIΛKA. *Goth*.

to Girt, gird, *cingere, circumdare*. kardidan. *Pers*. ʒyɲdan. *Sax*. ГANKAGAN. *Goth*.

to Glaze, *polire, lævigare*. *gladiti*. *Rus. Sclav*. hladati. *Boh*. gladzic. *Pol*. gladzieru, *pumicatio, politura*. *Pol*. **glazing**.

Glebeland. *ager frumenti. frumentum, panis*, chleb. *Sclav. Russ. Pol. Dalm*. v. **loafe**.

to Glissen, *rutilare, fulgere, micare*. lisknac. *Pol*.

Llodian, *mulcere, mitigare, mansuefacere*. *Sax*. gladiti. *Sclav. & Dalm*. gladzic & lagodzic. *Pol*.

Goal, *meta*. gal. *Brit. signum*, geyl. *Hung*.

Goate, *capra*. ʒat. *Sax*. GAITEIN. *Goth*. **geit**. *Isl*. gaiss. *Germ*. kosa, koza. *Sclav. Dalm. Pol. Boh*. ketzke. *Hung*. kagy. *Turc. cerva*, koshuta. *Scl*. ghez. *Hebr*.

GOD, *DEUS*. LOD. *Sax*. **Gud**. *Isl. & Danis*. ГΩΦ, ΓΩΔΣ. *Goth*. choda. *Pers*.

to Goe, *ire, proficisci, ambulare*. geti. *Boh*. *gal*. *Arm*.

Goodly, *aptus, conveniens, pulcher, elegans*. godny. *Pol*. hodny. *Boh*. *ineptus, indecens, inconveniens*. *negodzha*. *Russ*.

Goodlinesse, goodnesse, *convenientia, dignitas, elegantia*. godnosc. *Pol*.

Goose, *anser*. ʒof. *Sax*. **gaas**. *Isl*. *gus'*. *Russ*. guss. *Sclav. Illyr. Boh*. gesz, gesy. *Pol*. kaz. *Turc*. ghez. *Chald*. *gaz*. *Arm*.

Gor & goru, *locus editus*; & gorwaered, *clivus*. *Brit. mons*, *gora*. *Russ. Sclav. Dalm. Lus. Pol. & Iberis*. hore. *Boh. clivus*, chiriva. *Pers. supra, superior, altior*, *gorazhe, gorazhe, kierazhe*. *Russ*. gori. *Sclav. Dalm*. nagorze. *Pol. superior*, goreni. *Sclav*. gorny. *Dalm*. Inde Tatari Nagorni, montani.

Gore, *sanguis, cruor*. gwyer & crau. *Brit*. krae. *Lus*. karw. *Dalm*. kry. *Sclav*. *krovo*. *Russ*. krew. *Pol. & Boh*.

Gossip, *hospita, hera*. *gospozha*. *Russ*.

Graspe, *pugillus, pugnus*. garsc, garska. *Pol*.

Grave, groove, *sepulchrum, fovea*. ГRΩBS. *Goth*. *grob'*. *Russ*. grob. *Sclav. Pol. Carn. Boh*. greb. *Dalm*. ʒɲæf. *Sax*. **grof, grysia, groof**. *Isl*.

to Groove, grave, grup, *fodere, suffodere.* GRABAN. *Goth.* *grafa.Isl.* grabec. *Pol.* *fossar*, grubarz. *Pol.*

Grindeth, *comminuit.* ghiraanda. *Pers.* Grist, *molitura.* ʒpiʒt-bitan, *stridere dentibus.* *Sax.* *morsus*, gris. *Sclav.* ugryz. *Dalm.* gryzienie. *Pol.* *dentibus terere, mordere*, gristi. *Sclav.* ugristi. *Dalm.* grysc. *Pol.*

to Gripe, *comprehendere, capere manu.* GREIPAN. *Goth.* ghiriftan. *Pers.*

Gristle, *cartilago.* χρεπκα. *Russ.* karuga. *Parthis.* ghairak. *Turcis.* chrustanez. *Scl.* chrzestka. *Pol.* chrustacka. *Boh.* *cartilagineus*, chrzeslowaty, chrzescisty. *Pol.*

to Grete, grete, *flere.* GREITAN. *Goth.* gridare. *Italis.* ghiriftan. *Pers.* cridan. *Precop.* krihzati. *Sclav.*

Guest, host, *hospes.* gwest. *Brit.* GAST. *G.* ʒeſt. *S.* γοςι, γοςπι. *Russ.* gust. *Scl.* *Carn.* goozt. *Dalm.* gazda. *Hung.* gosc. *Pol.* host. *Boh.* Unde *guastaldus*, *oeconomus.*

to Gull, beguile, *fallere, decipere.* golufati. *Sclav.*

Guile, *fraus, fallacia.* golufia. *Sclav.* gila, ghul. *Pers.*

Gutts, *ilia, exta.* κιшκα. *Russ.* kiszky. *Pol.*

Gwresog, *fervidus, calidus.* *Brit.* urozh. *Sclav.* uruch. *Dalm.*

Gwyar, *sanguis, cruor.* *Brit.* veer, weer. *Hung.* αρι. *Arm.*

H.

to Halt, *claudicare.* kulhati. *Boh.*

Halt, halting, *claudicans, claudus.* HALTA. *G.* klutav. *Scl.* kulhawy. *Boh.*

Harp, *lyra.* harpfa. *Boh. & Pol.* arpfa. *Sclav.*

Harshe, *acerbus, asper, austerus.* gorsky. *Pol.* *Carn.* horski. *Boh.*

Hassok, *scirpiculum, corbis.* koffyk, koss. *Pol.* koss, koffar. *Sc. Dal. Bo. Lus. Hung.*

Hazie, *nebulosus.* *nebula*, huz. *Pers.*

He, *ille.* û. *Pers.* 's, his, *ejus.* *esh* affixum *Pers.* her, *ejus.* *Ang. & Sax.* ερ. *Arm.*

Heape, *acervus, strues*: & apud Saxonas *cætus, cohors.* *cumulus, turmaque*, κупа. *Russ.* kup. *Sclav. Dalm.* kupa. *Pol.* hoope. *Belg.* to Heape, *acervare, accumulare.* heapian. *Sax.* kupiti, skupiti, kup-dilati. *Sclav. & Dalm.* kupec. *Pol.*

Heard, *armentum, grex, cohors.* horda, horssa. *Pol.*

Heart, *cor.* HAIRTO. *Goth.* herce & hers. *Germ.* serdce. *Boh.* serce. *Pol.* серце. *Russ.* serze. *Sclav.*

Heizze, *æstus.* *Francis.* heuseg. *Hung.*

Hesus, *Mars.* *Germ. apud Tacit.* æswar, *scutiger, parmatus*, & æs, *clypeus.* *Brit.*

to Hewe or howe, *cædere, percutere.* kowati. *Sclav. & Boh.* kuiec. *Pol.*

Hezar, *mille.* *Hung.* αζαρ. *Arm.*

Hilt, *capulus.* gilce. *Boh.* ielze. *Sclav.*

His, him, *ejus, eum.* IS, IZE, IMMA. *Goth.* es, iman. *Iberis.* ies. *Precop.*

to Hisse, *sibilare.* свистать. *Russ.* kfsykac & gwizdac. *Pol.*

Hissing, *sibilus, sibilatio.* hist. *Pers.* kfsyk, kfsykanie. *Pol.*

to Hit, *ferire, percutere, projicere.* *projicere*, hitati. *Dalm. & Croat.* hoditi. *Boh.* haytom, haitanni, hagyittom & eutni. *Hung.* hitting, hitt, *jactus.* hiit. *Dalm.* haitas. *Hung.*

to Hoist, *tollere, impellere.* *projicere, impellere*, hazeti. *Boh.* hizari. *Lus.* hosel. *Arm.*

Hole, *foramen.* κολοδι. *Russ.* to Hollow, to make an Hole, *inforare, fodicare, pungere.* κολοπιτι. *Russ.*

Hope,

Hope, *ſpes*. gobeith. *Brit.* [illegible]. *Ruſſ.* vapanie. *Sclav.* uffany. *Dalm.* ufnoſc. *Pol.*

to Hope, *ſperare*. [illegible]. *Ruſſ.* vupati. *Sclav.* uffati. *Dalm.* gobeithio. *Brit.*

Houſe, *domus*. hns. *Goth.* hisha. *Sclav.* hixa & kushya. *Dalm.* keushen. *Carinth.* kuzha. *Croat.* haz. *Hung.*

Howard, *paſtor*. [illegible]. *Arm.* *pecus*, howado. *Bob.* govado. *Dalm.*

to Howle, hollow, yowle, *clamare*, *vociferari*, *ejulare*. wolati. *Boh.* wolac. *Pol.* holovati. *Sclav.* volaize. *Luſ.* gholidan. *Perſ.*

Huckle, *coxa*. kycel. *Bob.*

Hunch, *gibbus*. ghunch. *Perſ.*

Huske, *acus*. ariſta, oſc. *Pol.* **Husky**, *aceroſus*, *aſper*. oſciſcy. *Pol.*

Hut, cott, cottage, *caſa*. koda. *Perſ.*

Hwn, hwnnw, hon, hyn & yn, *ille*, *iſte*, *iſta*, *iſtud*. *Brit.* ЧΛINS. *Goth.* Hann, hun. *Iſl.* ein, an. *Perſ.* [illegible]. *Arm.* [illegible]. *Ruſſ.* on, ona, ono. *Bob.*

I.

I, *ego*. [illegible]. *Ruſſ.* *Pol.* *Bob.* *Luſ.* Imo [illegible]. *Ruſſ.* en. *Hung.* necnon [illegible]. *Ruſſ.* [illegible]. *Arm.*

I, *in*, [illegible]. *Brit.* i. *Arm.* [illegible]. *Ruſſ.* u. *Sclav.* & *Dalm.*

Jack boots, *ocreæ*. [illegible]. *Ruſſ.*

Iachus, *ſanus*. *Brit.* egeſſeges. *Hung.*

Jawe, *maxilla*. gava. *Perſ.* gagha. *Turc.* goia. *Epirotis.*

Jawme, *rima*, *caverna*. *caverna*, *fovea*. iama. *Sclav.* & *Pol.* gama. *Bob.* & *Dalm.* [illegible]. *Ruſſ.*

to Jogge on, *itinerari*, *progredi*, *contendere*, *proficiſci*. Iechac. *Pol.*

a Jogging, *profectio*, *equitatus*, *iter*. Iazda. *Pol.*

IS, SIS: SΛh, SΛ, *ille*, *illa*. *Goth.* Sa, *ſaa*. *Iſl.* ꞅe, ꞅpa. *Sax.* ies. *Precop.* [illegible] & [illegible]. *Arm.* *his* in obliquo. *Angl.*

It, *illud*. ÏTΛ. *Goth.* hyꞇ. *Sax.* ith. *Hung.*

to Juggle & joggle, *geſticulari*, *ſcurram agere*, & *motitare*. kauklati. *Sclav.* kayklowati. *Boh.* kuglowac. *Pol.*

Juglar, *geſticulator*, *mimus*, *præſtigiator*. kauklar. *Sclav.* keyklar. *Bob.* kuglarz. *Pol.*

Jugling, *geſticulatio*, *motitatio*, *luſus agyrtæ*. kayklirshoo. *Bob.* kuglowany. *Pol.* gagul & goglul. *Perſ.*

Ivie, *hedera*. Ebhew. *Germ.* [illegible]. *Ruſſ.*

Jumping, jumbling, gambling, gambles, *motitatio*, *agitatio*, *oſcillatio*. gambul, gambalul, gonba. *Perſ.*

K.

KΛS, *vas*. *Goth.* *calix*, [illegible] & [illegible]. *Ruſſ.* kâs. *Arabibus.* cſaſſa. *Dalm.*

Kettle, *lebes*, *cacabus*. cyꞇel. *Sax.* [illegible]. *Ruſſ.* kotel. *Sclav.* *Dalm.* & *Bob.* kociel & kotlina. *Pol.*

Kicke,

Kicke, kicking, *calcitratio.* kig. *Perſ.*
a Kill, *fornax lateraria. later,* cylha. *Boh.*
to Kill, *occidere, mactare.* klati. *Sclav.*
Kinne, kinde, *genus, ſpecies.* kun. *Perſ.*
Kirtle. *ſupparum.* kirtlik. *Pol.*
Kiſſe, *oſculum.* cuſan. *Brit.* **koſſe.** *Iſl.* kush. *Sclav. & Dalm.*
to Kiſſe, *oſculari.* kuſanu. *Brit.* cyſſan. *Sax.* **KNKGAN.** *Goth.* kushniti. *Sclav.* koshizi. *Luſ.* kuſati. *Carinth.*
Knack, *ars, artificium, peritia.* nauka. *Pol.*
to Kneade, *depſere.* gnieſc. *Pol.* & *mactra,* nizke. *Sclav.*
Knee, *genu.* glin. *Brit.* κολεν. *Ruſſ.* koleno. *Sclav. & Boh.* kolino. *Dalm.* koleno. *Pol.* Inde **to Kneele,** *genuflectere.* κολεινατη, κλονατη, κλοιητη & κλαιητη. *Ruſſ.* klaniti. *Sclav.* cammu-glin & penglinio. *Brit.*
Kus, *morſus. Luſ.* kuſany. *Boh.* kaſeny, ukaſſeny. *Pol.* kaz, kazova. *Perſ.*
Kuſſatzi, *mordere. Luſ.* kauſſati & kauſiti. *Boh.* kaſac. *Pol.* kazidan. *Perſ.*

L.

Laag, *vallis. Sax. & Iſl.* λυγα. *Ruſſ.* luka. *Dalm.*
Lachs, *ſalmo. Germ. & Carinth.* gleiſiad. *Brit.* loſos. *Boh. & Pol.*
Lady, *domina.* λαδυ. *Ruſſ.*
Lame, *mutilus, fractus membris.* lama, *paralyticus. Sax. chiragricus,* lamanie wreku. *Pol. & Boh.*
to Lame, *mutilare, claudum & mancum reddere. mutilare, frangere,* λομιτη. *Ruſſ.* lomiti. *Sclav. & Dalm.* lamati. *Boh.* lamac. *Pol.*
to Lap, *lambere.* laptac. *Pol.* lepoum. *Epirotis.*
to Lappe, *involvere, ambire. amplecti, comprehendere,* lapiac, oblapiac. *Pol.*
Laſhe, *virga.* laska. *Pol.*
to Laſt or ballaſt, *onerare, gravare ſaburra.* behlæſtan. *Sax. onerare,* loshiti. *Sclav. & Luſ.* loziti. *Boh.*
ΛΛNSGΛN, *ſolvere. G.* lyſan, loeſan. *Sax.* **to looſe.** *Ang.* λυξανελ. *Arm.*
Lap, *agger, colliculus. Sax.* lawa, *ſcamnum. Luſ. Pol. Boh.*
Lawn, *ſindon.* lliain. *Brit.* laan. *Dalm.* λεον. *Ruſſ.*
to Laze, *ſegniter ire, repere.* laſiti & leiſti. *Sclav.* lazie. *Pol.* Aut,
to Laze & leaſe, *torpere, otioſe decumbere.* lezeti. *Boh.* leshati. *Sclav.*
Lazie, *piger, ſegnis, ignavus erro. repens, vagabundus, torpens,* lazeka, lazacy. *Pol.*
to Leade, *ducere, regere, dirigere.* υλαδωτη. *Ruſſ. & Dalm.* uladnabyti. *Boh.* **leading,** *ductus, regimen.* ladanie. *Sclav.* uladanie. *Dalm. rector,* uladavacz. *Dalm.* Unde *Uladiſlaus.*
to Leade, *plumbare, ferruminare.* lutowac, litowac. *Pol.*
Leading, *plumbatura, ferrumen.* lit, lutowa. *Pol.*
Leane, *macilentus.* ligune. *Epirotis.*
to Leaſe, *mentiri, falſum dicere.* λησσηγατη & λοσιαγατη. *Ruſſ.* liſovati. *Sclav.*
Leaſing, *mendacium, & adulatio.* leaſung, & hlyſ. *Sax.* liſovany & laſſany. *Pol. & Sclav.* λοσσι. *Ruſſ.* lasha. *Sclav.* lez. *Boh.*

ΛΕΚ, ΛΕΙΚ, *medicus*. *Goth*. læc, lec. *Sax*. læcner. *Isl*. lekarz & ligarz. *Pol*. likar. *Sclav*. & *Dalm*. lekar. *Boh*.

ΛΕΙΚΙΝΑΝ, *sanare, mederi*. *Goth*. læcnian. *Sax*. λεκητи. *Russ*. licsiti & licsati. *Sclav*. *Dalm*. leczyc. *Pol*. leciti. *Boh*.

ΛΕΙΘΑΝ, *fænerari, mutuare*. *Goth*. lichwiti. *Boh*. *fænus*, lichwa. *Boh*. & *Pol*. ληχυα. *Russ*.

Lesse, *minor, minus*. læſ. *Sax*. λησσи. *Russ*.

to Lick, *lingere, lambere*. **ΛΑΙΓΩΑΝ**. *Goth*. liccian. *Sax*. lokac & lizac. *Pol*. lizati & lisati. *Sclav*. *Dalm*. *Boh*. λιζατи. *Russ*.

Liða monaðr. Junius & Julius, *Conversio solis æstiva*. *Sax*. *apud Bedam*. Lito, *æstas & annus vertens*. *Dalm*. λιτω. *Russ*. leita & leiti. *Sclav*. leto. *Boh*. Inde **Lammas**, velut **Latmas**, *festum æstatis*.

Light, *levis, agilis*. leoht. *Sax*. lagak & lahki. *Sclav*. lagahan. *Dalm*. lehko & lekki. *Boh*. λεχον, λεοκ, λεκο & λεγοκι. *Russ*.

Lightnes, *levitas, agilitas*. lekkosc. *Pol*. λεγοιςυο. *Russ*. lahkota. *Sclav*. lehko. *Boh*. læte. *Epirotis*.

to Lighten, *levare, exonerare, leviorem reddere*. λεχκιτη. *Russ*.

to Light, *delabi, devolare, descendere*. λετετη. *Russ*. *volare*, λεταтη & λετιτη. *Russ*. leteti. *Sclav*. letati. *Boh*. letiti. *Dalm*. litac. *Pol*. latazi. *Lus*.

Light, *lux*. lioos. *Isl*. λοις. *Arm*. **ΛΙΥΗΑΨ**. *Goth*. leoht. *Sax*.

Lights, *pulmones*. λεχο. *Russ*.

Likenes, *similitudo, imago, facies*. οπληκο, ληξο. *Russ*. oblizhe. *Sclav*. oblicze. *Pol*.

Lime, *viscus*. lim. *Sclav*. & *Carn*. lym. *Isl*.

Link, *catena, torques*. lancuk. *Pol*. lancz. *Croat*. & *Hung*.

List, *fimbria, catalogus*. *Angl*. & *Sax*. folium arboris aut libri, codicillus, limbus, λησι. *Russ*. list. *Dalm*. *Sclav*. *Pol*. listwa. *Pol*. *tabellarius*, listar. *Sclav*. listinosy. *Boh*.

to Listen, *auscultare, audire*. hlyſtan. *Sax*. λισελ. *Arm*. slushati. *Sclav*. & *Carinth*. slisati. *Dalm*. slisseti. *Boh*. slyssec & slushac. *Pol*. σλυσατη, σληшατη & σλειшατη. *Russ*.

Listning, *auscultatio, auditus*. hlyſt. *Sax*. slishi. *Lus*. sluch. *Boh*. slussanie, sluchany. *Pol*. σλυχα. *Russ*. Unde *Brit*. auris, clust. *auscultatio, obedientia*, σλυшηταние. *Russ*.

LLenwi, *implere*. *Brit*. λενηλ. *Arm*.

Leoma, *orbis*. *Sax*. laam, *orbis, mundus*. *Epirotis*.

to Loade or lade, *onerare, onus imponere*. hlaðian. *Sax*. obladati. *Carinth*. ladowac. *Pol*. cladati. *Boh*. κλαδυατη. *Sclav*. Item **to unloade, unlade**, ησκλαδητη. *Russ*.

Loafe, *panis*. **ΗΛΑΙΒ**. *Goth*. hlaf. *Sax*. χλεб. *Russ*. *Boh*. *Pol*. *Lus*. hleb & hlyb. *Dalm*. yleбε

to Lock, *conjungere, obdere, claudere*. *jungere*, laczyc. *Pol*. λοκητη. *Russ*.

Locks, *coma, capillitium*. loccaſ. *Sax*. lass. *Sclav*. ulass. *Dalm*. wlos. *Pol*. wlass. *Boh*.

to Lodge, *collocare, deponere, ponere*. loshiti. *Sclav*. logyc. *Pol*. λαστητη. *Russ*.

to Lodge, *jacere, decumbere.* leshati. *Sclav.* lixati. *Dalm.* tezeti. *Boh.* lezec. *Pol.*

Lodging, *cubitus, decubitus, lectus, statio.* λοξηι. *Russ.* loxa. *Dalm.* lozcy, luze & logi. *Boh.* logini. *Iberis.* loze, losko, łosnika & lezenie. *Pol.* lakas. *Hung.*

Lopped. *amputatus, sectus.* lupny. *Pol.*

Lots, *sortes.* ҺλλΑΝΤS. *Goth.* **hlute.** *Isl.* hlete. *Sax.* los. *Pol. Boh.* loss. *Sclav. Dalm. & Carn.* **to cast Lots**, *sortiri.* lossiti. *Sclav.* lossati. *Carn.* losowati, losemdeliti. *Boh.* loss pussczac. *Pol.*

Lough, *palus.* luh. *Sax.* lugowisky. *Pol.*

Loughy, *palustris.* lugowaty. *Pol.*

Lowbell, *campana venatica.* *venatio,* low. *Boh.* los. *Croat.* lov. *Dalm.* λους. *Russ.*

Love, *amor, libido, lubentia.* λοβους. *Russ.* luby & lubosc. *Pol.* lubesan. *Sclav.* liubav. *Dalm.*

to Love, *amare, cupere, desiderare.* ΛΙΝΒΑΝ. *Goth.* λοβιτη. *Russ.* lubiti. *Dalm. Carn. & Sclav.* lubowaty. *Lus.* lubowac. *Pol.*

Loved, lovely, *amatus, amabilis.* ΛΙΝΒΑ. *Goth.* lubi. *Pol.* lublyan. *Dalm.* lubesny. *Sclav.* λοβλενο, λοβλενι. *Russ.*

Lout, *bardus, stupidus.* loud. *Dalm.* Item **louby**, *bardus, insubidus, rudis.* **glopur & afglape.** *Isl.* glupy. *Sclav. Dalm. Lus. & Pol.* hlaupy. *Boh.* γλοπι & γλυπον. *Russ.*

Lyd, lydur, *populus.* *Isl.* leut. *Otfrido.* leode. *Sax.* lud. *Pol. & Boh.* λυδ, λυδι. *Russ.* Unde **Ludgate**, *porta vulgi.*

Lye, *lixivium.* læᵹ. *Sax.* lug. *Sclav. Pol. Carn.* luugh. *Dalm. & Hung.* lauh. *Boh.*

Lye, *mendacium.* ΛΙΝϚΝ. *Goth.* **lygd.** *Isl.* λαι. *Russ.* liva. *Pers.*

to Lye, *mentiri, falsum dicere.* ΛΙΝϚΑΝ. *Goth.* **lygan.** *Isl.* lugati. *Sclav.* legati. *Dalm. & Boh.* λαιτη. *Russ.* *falso nomine appellare,* πζλαιτη. *Russ.*

M.

Ma & mere, *potius, magis, melius. Sax. & Epirotis.*

ΜΑΛΙ, *sermo, oratio. Cimbris.* *Orare, orationem habere,* μολιτη, & *precari* μολιτη. *Russ. & Dalm.*

Mace, φόρημα, *sceptrum.* *gladius,* mace. *Dalm.* mezh & metch. *Sclav.* miecz. *Pol.* mec. *Boh.* μεκι. *Russ.* Hinc *Belgarum* mess, *culter* : & *Gothorum* ΜΑΙΤΑΝ, *secare, concidere.* Vel sane ab *Hungarico* metezom, metzem, *cædere, abscindere.*

Mæl, mælum, *portio, pars exigua, modicum, minutiæ. Sax.* *parvus, exiguus, paucus,* μαλο. *Russ.* maal. *Dalm.* maly. *Pol. Lus. Boh.* Exinde **small** & **piece-meal** *Anglorum.*

Maggot, *vermis.* mag. *Pers.*

Magz, *cerebrum & medulla.* *Pers.* musg. *Sclav. Boh. Dalm.* mosg & mosgany. *Pol.* mozek. *Boh.*

Maide, *virgo, fœmina, puella. fœmina,* mada. *Perſ.* μαιτικ. *Arm.* Imovero à *mada* Perſarum deducitur *mati,* mater. *Sclav. & Dalm.* matka. *Bob. & Pol.*

Man, *homo, vir, & ſervus.* MANNA. *Goth.* mannus. *Tacito.* μονα. *Iberis ſervus.* Perſis *man* terminatio poſſeſſiva.

Maniȝeo, *multitudo, copia, multum. Sax.* MANAGEI. *Goth.* μνοσαιςυα. *Ruſſ.* mnoiſtwo. *Bob.* mnogu. *Sclav.* mnoſtwo. *Dalm. & Pol.*

Many, *multi.* MANAGAI. *Goth.* mæniȝ. *Sax.* μνογο. *Ruſſ. Dalm. Bob. Croat.* mnogi. *Pol.*

March, *equus. Brit.* marc, marcas. *Gallis apud Pauſaniam.*

Marche, *limes, terminus.* marz. *Perſ.*

to Marke, *obſervare, notare, attendere. obſervare, curare,* merkati. *Sclav.* marchowati. *Luſ.*

Mattock, *ligo, marra.* matika. *Sclav. & Bob.* motyka. *Pol. & Dalm.*

I may, *poſſum,* & μιλω. μογι. *Ruſſ. Pol.* moc, & maĝe. *Bob.* mæȝ. *Sax.* MAG. *Goth. & Germ.* **mig**. *Iſl.* maihune. *Epirotis.*

Me, *ego. Aremoricis.* mi. *Brit.* me. *Iberis.*

Meade, *mel & mulſum.* medd, *mel*: & **metheglin**, quod eſt *meddig-llyn,* potus melleus. *Brit.* μεδι & μεοδι. *Ruſſ.* med. *Sclav. Bob. Carn.* meod. *Dalm.*

Meale, *farina, & molitura.* mal. *Brit.* mealepe. *Sax. molitura,* mieleny. *Pol. Bob.* mlanie. *Sclav. & Dalm.*

Meane, *medius, mediocris.* mian. *Perſ.*

to Meane, *opinari, exiſtimare, cenſere.* mniti. *Sclav. & Dalm.* meiniti. *Sclav.* menizi. *Luſ.* mniemac. *Pol.*

Meaning, *ſententia, opinio.* mneni. *Bob.* menenie. *Sclav.* mniemanie. *Pol.*

Meate, *cibus, caro.* MATS. *Goth. caro,* meſſo. *Sclav.* meſzo, metezom. *Dalm.* maſſo. *Bob.* mieſſo. *Pol.*

Medru, *ſcire, callere, ſapere. Brit.* madrzec. *Pol. Sapiens, ſcitus, prudens,* moder. *Sclav.* mudar. *Dalm.* madri. *Pol.* maudry. *Bob.*

Meke, *mitis, lenis. mitis, lenis, tener, mollis,* mehki, mehak, makak. *Sclav.* mehkak. *Dalm.* meki. *Bob.* mike. *Luſ.* miekki & mieky. *Pol.* mekek. *Carinth.*

MEΛ, *tempus. Goth.* mæl. *Sax.* mala. *Pol.*

Merestones, meeres, *fines, limites.* mæꝛa. *Sax. modus, menſura, quantitas definita,* μιρα & μηρα. *Ruſſ.* mera. *Sclav.* mira. *Dalm. Bob.* miara. *Pol.* mara. *Luſ.* mar. *Perſ.* Item *metiri, menſurare,* μηριτι. *Ruſſ. & Dalm.* meriti. *Sclav. Bob.* mierzyc. *Pol.*

to Mishe or mashe, *colliquere, macerare, proluere.* miſidan, maſidan. *Perſ.* mozhiti. *Sclav.* mocſiti. *Dalm.* μισουτι. *Ruſſ.* Inde **moist**, *maceratus, humidus.*

Miꝺ, *cum, apud. Sax.* met. *Belg.* MIΨ. *Goth.* μιτ. *Arm.*

Might, *potentia, vis.* **magt**. *Iſl.* meahꞇe, mæȝen, mıhꞇ. *Sax.* MAhTS. *Goth.* μοζω. *Ruſſ.* moc. *Pol.* moech. *Dalm.* muzh. *Sclav.* moz. *Luſ.* motznoſt. *Bob.*

Mighty, *potens, validus, robuſtus.* MAhTEIGA. *Goth.* magozh. *Sclav.* mogae, mocny, moczny. *Pol.* mozny & mocny. *Bob.*

Mil, miln, *mola, melin. Brit.* μιλνι, μελινιχα. *Ruſſ.* mlin. *Sclav. Pol. Bob.* malin. *Sclav.* myln. *Sax.*

Mild, mellow, *mitis, benignus, gratus.* milꝺ, milıpc. *Sax. gratus, ſuavis, amabilis,* μηλοη. *Ruſſ.* mily, miloſc, miloſcowy. *Pol.* miloſtny, milowany. *Bob.*

Mild=

Mildnes, mellownes, *benignitas, clementia, dulcedo, suavitas, indoles mitis*, milost. *Sclav. Dalm. Bob.* milostwo. *Lus.*

Mildheartnes, *misericordia*. mıltꝛe, mıltꝛunᵹe. *Sax.* miloserdenstwo. *Bob.* milost. *Sclav.*

Mıltꝛıan, *misereri*. *Sax.* militi. *Sclav.* milowati. *Dalm. & Bob.*

Milke, *lac*. meoloc. *Sax.* **miolk.** *Isl.* μολοκο. *Russ.* mleko & mliko. *Sclav. Lus. Dalm. Croat. Pol. Carinth.*

Mis, *cuprum*. *Pers.* Unde miedz. *Pol.* mido. *Dalm.* mied. *Bob.*

Mist, *nebula*. μεζ. *Arm.*

Mod, *mens, animus*. *Sax. & Belg.* μιτ. *Arm.*

Mor, *mare*. *Brit.* MAREI. *Goth.* μωρε, μορε. *Russ.* morie. *Sclav.* more. *Bob. Lus. Croat.* morze. *Pol.*

Mother, *mater*. moðoꝛ, meðeꝛ. *Sax.* madar. *Pers.* Sed *Gallis* mere, maire, *mater*; pariterque *Armeniis* μαιρ. & mare, *equa*. meꝛe. *Sax.*

Mouse, pl. **mice or mise**, *mus*. muꞅ. *Sax.* **muus**. *Isl.* μισι. *Russ.* mish. *Sclav.* myss. *Bob. Dalm. & Pol.* mush. *Pers.*

Much, *multum, copia, potentia, valde*. MAHTS. *Goth.* **miog.** *Isl.* mucel, mycel. *Sax.* moc. *Pol.* muzh. *Sclav.* moech. *Dalm.* motzni. *Bob.*

Muck, *madidus, humidus*. μοκρο. *Russ.* mokro & moker. *Sclav.* mokar. *Dalm.* mokry. *Bob. Pol.* moczony. *Pol.*

to be Muck wett, *madere*. μοκητι. *Russ.* mokar biti. *Sclav.* mokru biti. *Dalm.* mokvati. *Bob.* moknac. *Pol.* **to make Muck wett**, & **to Moisten**, *humictare*. mocsiti. *Sclav. & Dalm.* moczyc. *Pol.*

to Mumble, *masticare*. μαμλιτι. *Russ.*

Murder, *cædes*. MANRTNR. *Goth.* moꝛð. *Sax.* mord. *Sclav. Pol. Bob.* morderz. *Pol.* *cædes, cadaver*, morda, mordar. *Pers.*

to Murder. *interficere*. MANRΨGAN. *Goth.* umoriti & martrati. *Sclav. & Carn.* μαρτρατιτι, μορδοτιτι. *Russ.* mordovati. *Bob. & Lus.* martrovati. *Lus.* mordwac & martwac. *Pol.* miranidan. *Pers.*

Murderer, *homicida, interfector, siccarius*. mordar. *Lus. Bob.* morderz. *Pol.* MANRΨGA. *Goth.* moꝛðꝛýꝛhta. *Sax.* mirtan. *Pers.*

Murraine, *pestis, lues, pernicies, mors*. marwoluth. *Brit.* μορε, ζαμοραματε. *Russ.* mor, morowe. *Pol.* morni. *Bob.* μαυρι. *Arm.* mir. *Pers.*

Marw, *mori*. *Brit.* umreti. *Sclav.* umriti. *Bob.* umierac. *Pol.* υμρετι. *Russ.* mordan. *Pers.* μεριλ. *Arm.*

Marw, *cadaver, mortuum*. *Brit.* merha. *Pol.* mrtwy. *Bob.*

Must, *oportet, necesse est*. musse. *Pol.* musy. *Bob.*

Must, *coactio, necessitas*. mus, mussenie. *Pol.* muze. *Bob.*

My, mine, *meus, a, um*; aut *mei*. man. *Brit.* MEINS. *Goth.* **myn, minn.** *Isl.* μοι, μοια: & μοι, μοα, μοε. *Russ.* moy. *Sclav. Dalm. Lus. Pol.* man. *Pers.*

N.

Nagy, *vastus*. *Hung.* Inde Tatari *Nagæi*, Tartariæ desertæ incolæ, Nomades.

Naked, *nudus*. NAUAΨS. *Goth.* naceð. *Sax.* **naken.** *Isl.* ναγι, & ναγ. *Russ.* nag. *Sclav.* nagi. *Lus. Bob. & Pol.*

Name,

Name, *nomen.* NAMO. *Goth.* nam. *Perſ.* Sed ιμιι. *Sclav. Ruſſ. Luſ.* imie. *Pol.* gmene. *Boh.* emene. *Epirotis.*

Nay, no, not, neither, *non, neque.* NE, NI, NIN, NIΦAN. *Goth.* ne. *Sax.* na, ni. *Brit.* ιι, ιιτι, *neque,* ιιδιιι. *Ruſſ.* ne. *Sclav.* nie. *Boh. & Pol.* na, nah, ni. *Perſ.* no, ny. *Iberis.*

Nought, *nihil, nequid.* NIΘAIhT. *Goth.* ιιχιιο & ιιχτο. *Ruſſ.*

No one, none, *nemo.* NIΘAS, NIΘAΨ, & NIΘAMMA. *Goth.* ιιχτο, ιιχομο. *Ruſſ.*

Neede, *necessitas, egestas, calamitas, noxa, damnum, miseria.* niweid. *Brit.* neid & naud. *Isl.* ȝneðneſſe, neð, neoð, neað, neoſte. *Sax.* ιιδοι. *Ruſſ.* nedza. *Pol.* & ιιδοδι. *Ruſſ.* **nædlesse**, *non necessarium,* ιιιαδιδι. *Ruſſ.*

Nædy, *egenus, pauper, miser, vilis.* ιιιιια, ιιζι, ιιιιιι, ιιιιιιο, ιιιια. *Ruſſ.* nedzny, niedostatek. *Pol.* nuzny. *Boh.*

Nef, *cœlum, æther, firmamentum. Brit.* ιιδο. *Ruſſ. Sclav. Dalm.* niebo. *Pol.* nebe. *Boh.* ιιφιι & ιιδο. *Georgianis sive Iberis.*

Nefol, *cœlestis. Brit.* ιιδιιιι. *Ruſſ.* nebeske. *Sclav. Dalm. Boh.* niebieski. *Pol.*

Neoðan, *infra, deorsum, sub. Sax.* **beneathe.** *Ang.* ndene. *Epirotis.*

Nest, *nidus.* neſt. *Sax.* γιιζδα. *Ruſſ.* gnesdu. *Sclav.* gnyſdo. *Dalm.* gnasdo. *Luſ.* gniazdo. *Pol.*

Nether, beneathe, *inferior, infra.* ιιιδιιι, ιιδι & ιιζιιι. *Ruſſ.* nedene, *sub, infra:* nedencta, *inferius. Epirotis.*

Next, quasi **nethest**, *proximus, juxta.* nazd, nezdak. *Perſ.*

Nigh, *prope, propinquus.* NEΘA. *Goth.* neah. *Sax.* *adpropinquare*, nihadan. *Perſ.* negiat. *Epirotis.*

Nine, *novem.* NIUN. *Goth.* nine. *Precop.* ιιι. *Arm.* **NIU**, *in monumentis Runicis.* noh. *Persis,* eisdemque ordinando Nohom, *nonus.* Inde **nine.**

Nitt, *lens.* nedden. *Brit.* γιιδι. *Ruſſ.* gnida. *Sclav. Dalm. Pol. Boh.*

New, *novus.* NIUGA. *Goth.* ιιι. *Ruſſ.* nou. *Sclav. & Dalm.* nowi. *Boh. & Pol.* newydd. *Brit.* nu, nau, noy. *Perſ.*

Now, *nunc.* NAUh. *Goth.* nu. *Perſ.* ιιιι. *Ruſs.*

Nown, *nomen.* henw. *Brit.* neve. *Hung.* ιιιιι. *Arm.*

Noysome, nasty, *graveolens, teter, stercoreus.* gnoisty. *Pol.*

Noysomenes, *graveolentia. stercus, fimus,* γιιι & ιιιζι. *Ruſs.* gnoy, gnui, gouno. *Sclav.* gnoy & guno. *Dalm. Pol. Luſ.* ganay. *Hung.* hnug. *Boh.*

O.

Oates, *avenæ.* ιιιιι. *Ruſs.* oves. *Sclav.* ovass. *Dalm.* owies. *Pol.* wowes. *Boh.*

Od, odid, *rarus, peculiaris, infrequens. Brit.* **odde**, *impar, singularis. Anglis.* *unum,* οδιι. *Ruſs.* edn, eden. *Sclav.*

Oguia, *Cantabris & Vasconibus*, panis. ιιι. *Arm.*

Ostler, *equiso, stabularius. agaso, asinarius,* oslar. *Sclav. & Boh.* oslarz. *Pol.* ab Osel, *asinus.*

Oven, *furnus, clibanus.* ιιιιι. *Ruſs.* Imovero *ignis,* ιιι. *Ruſs.* ogein. *Sclav.*

Sclav. Croat. Dalm. ogien. *Pol.* wogen. *Luſ.* ohen. *Boh.*

Over, *ſuper, ſupra.* ΠΡΑΚ. *Goth.* abar. *Perſ.* upro, *ſupra, plus. Iberis.* uproſi, *multo plus.* eiſdem. ar. *Brit.* αρ, υιρ & υιρωι. *Arm.*

Out, ut, *ex.* ΠΤ, ΠS. *Goth.* ut, uz. o. *Iſl.* ut. *Sax.* οτι, ωτ, οτ, ος, ις, υ. *Ruſs.* ot, od, uſs, oz, ez, za. *Pol. Boh. & Sclav.* o. *Brit.* u. *Iberis*: *ut* quith, *doctus, expertus, ingenioſus* (cuδa *Saxonib.*): uquith, *indoctus.* az, ze. *Perſ. & Arm.* ατ. *Arm.* ut ζιρατ, αχιρ@, οτιατ, ατχς: & οτιρ, *extraneus,* **outward.**

Oxe, *bos.* oxa. *Sax.* ych. *Brit.* **oxe.** *Iſl.* okoz. *Turcis.* oker & eukner. *Hung.* ochſe. *Boh.* auhs. Goth:

P.

Pad, *pedes.* paiadah. *Perſ.*

to Pare, *præſcindere, circumcidere.* poridan. *Perſ.*

Pas, *cingulum. Sclav. Dalm. Pol. Boh.* baſt. *Perſ.* v. **Fast.**

Paſati, *cingere. Sclav. Dalm. Boh.* paſac. *Pol.* baſtan. *Perſ.*

to Passe, let Passe, *præterire, omittere.* πρεπυσσατη, πρεπυσσατη, οπυστητι. *Ruſſ.*

Past, *poſt, præteritus.* pas, piſt. *Perſ,* ποτα. *Ruſſ.*

Pat, *ictus.* fat. *Brit. ictus & impetus,* pad. *Pol.*

Pathe, *via, ſemita.* πυτ. *Ruſſ.* puut. *Dalm.*

to Pawe, *pedibus premere.* pahidan. *Perſ.*

Pawe, *pes, veſtigium. planta, calcaneus,* pa, pay, pây, pah. *Perſ.*

Pawning, *ſponſio, oppigneratio.* payandany. *Perſ.*

Pay, *pretium, merces.* pay, paha. *Perſ.*

to Pinche, *premere digitis, comprimere.* pangeſidan. *Perſ.*

Pismire, *formica.* mur. *Perſ.*

to Pitch, *deponere.* fikandan. *Perſ.*

Pitcher, *lagena.* panghara. *Perſ.*

Plad, *amiculum, pallium.* πλατ. *Ruſſ.* plash. *Sclav.* plaſt. *Boh.* plashy. *Dalm.* plaſſz. *Pol.*

a Plate or platter, *ſtannum factum.* βλοδι, βλυδα, βληπτυχι. *Ruſſ.*

to Platt or plott or plashe, *plectere, intexere, plicare.* plethu. *Brit.* πλετη, πλοτιτη. *Ruſſ.* plotac & pleſc. *Pol.*

a Platt or plott, *ſepes, ſeptum*: item *textum, contextum, implicatum.* pleth. *Brit.* plot. *Sclav. Pol. Boh. & Dalm.* plotno. *Pol.*

Plough, *aratrum.* πλυγα. *Ruſſ.* plug. *Sclav. Dalm. Boh. Pol. Carn.* Inde Plaumarati, *aratrum cum rotis. Gallis apud Plin.* tamquam **ploughman-thedsa** aut **rede.** Rheda enim currus *Gallis apud Quintil.* **riding.** *Ang.*

Pluck, *pulmones.* plucza. *Pol.* pluzhe. *Sclav.* pluchya. *Dalm.* plyce. *Boh.*

Pole, *cervix, cranium.* polah. *Perſ.*

Pound, *cuſtodia, carcer.* φοιδ. *Arm.*

to Praise, *laudare, commendare.* prozhiti. *Sclav.* porucſiti. *Dalm.*

Praising, *commendatio.* prozheny. *Sclav.* porucſeny. *Dalm.*

Puffe, *flatus.* puf. *Perſ.*

to Pushe, *trudere, impellere, detrudere.* pychac, popychac, odpychac. *Pol.* piskerdan, pozusidan. *Pers.* odpuztiti. *Bob.* pustiti. *Sclav.* ποχατη, πιχητη. *Russ.*

to Put on, put forward, put or pushe away, *pellere, urgere, propellere, repellere, dimittere.* spoditi, odpoditi. *Sclav.* odpedzac. *Pol.* rozpotiti. *Bob.*

Q.

Quelques, *aliquot. Gallis.* **whilka.** *Isl.* kilka. *Pol.* nikoliko. *Sclav. Dalm. Boh. omnes,* quelechai. *Iberis.* quelquel, *quotiescunque. Eisdem.*

ΘΕΛΕΙΚS, ΘΙΛΕΙΚS, *qualis, cujusmodi. Goth.* kolik. *Dalm.*

Quermny, *ruber. Russ.* carmir. *Arm.* kirmizi. *Arab.*

UINΩ, UEINS, UENS, *mulier, uxor. Goth.* cena. *Britannis priscis, teste Mela.* **quinna.** *Isl.* cpen. *Sax.* **queane.** *Anglis.* κιη. *Arm.* γυνη. *Græcis.*

UIΨΑΝ, *dicere. Goth.* cpeðan. *Sax.* ghoidan. *Pers,* **Quoth**, *dicit.* **UIΨΑ.** *Goth.* kovad, kovid. *Pers.*

to Quitt, *relinquere.* kodastan. *Pers.*

to Quitt, *expungere debitum, præstare*: **to quote**, *citare. recensere, computare,* ποκητατη, κιτατη. *Russ.* pocitati. *Boh. recensio, computus,* κοτι. *Russ.*

R.

to Rack or wracke, *torquere.* rocac & wracac. *Pol.*

Rasher, *segmentum. resecare, scindere,* resati. *Sclav.* rasati. *Lus.* rizati. *Dalm.* rzezac. *Pol.*

to Rate, *castigare, increpare.* ϱατιλ. *Arm.*

Rather, *potius.* radegi. *Bob.* raishi. *Sclav.* raczey. *Pol.* **ΑΨΚΙΖΑΝS.** *G.*

a Ratt, *sorex.* κϱοτι. *Russ.*

to Rattle, rottle, *gargaritare. guttur,* γοϱταη. *Russ.* chrtan. *Boh.*

to Reache, *attingere, manu apprehendere.* ꞃæcan, aꞃæcan. *Sax.* ϱυκα, *manus, brachium. Russ. Sclav. Dalm. Lus.* reka. *Pol.* **Reache**, *apprehensio, porrectio,* ἐπιχείϱησις. *Angl.*

Reade, *consilium, constitutio.* red. *Sclav.* rade. *Pol. & Bob.* **raad.** *Isl. invitus, præter consilium,* νεϱαδι. *Russ.*

to make Ready, *apparare.* ναϱεδατη, οβϱιδητη. *Russ.*

Reaf, *vestis. Sax.* ruhe. *Hung.*

to Bereave & robbe & reape, *spoliare. privare, vellere.* **ΒΙΚΑΝΒΩΔΑΝ, ΚΑΝΠGΑΝ.** *Goth.* obrupati. *Sclav. & Carn.* rubnowati. *Lus.* robidan, robudan. *Pers.*

Reccan, *narrare, declarare, edicere. Sax.* ϱεκητη, *loqui, narrare. Russ.* rikati. *Bob.* rezhi. *Sclav.* rechi. *Dalm.* rekli. *Lus. orator, narrator,* ꞃeccere. *Sax.* recnik. *Bob.* rzecz. *Pol.* riics, *verbum. Dalm.*

Red, *ruber.* ꞃeaꝺ. *Sax.* erdezh. *Sclav.*

Rest, roust, *quies, requies.* rasta. *veterib. Germanis,* oruste. *modernis.* reustsepti. *Hung.* **& rest**, *piger,* reses, *Hung.*

Ribbe, *costa*. rebra. *Sclav*. rebro. *Dalm. & Luf.*

Rimme, brimme, brink, *margo*. κρομκα. *Russ.* *Rhenus, flumen, cursus*, ꞅın. *Sax. & Goth.* **running**. *Ang.*

to Rise, *oriri, surgere, crescere*. roſtan, riſtan. *Perſ.* raſti. *Sclav.* reczti. *Dalm.* roſtac, roſc. *Pol.*

Roade, roate, rot, *ordo, series*. radah. *Perſ.* rad. *Sclav. & Dalm.* rzad. *Pol. & Boh.*

Rock, *colus*. rohka. *Hung.*

to Rooke, *decipere*. roka, *vulpes*. *Hung.*

Roome, *locus, spatium*. RNMIS. *Goth.* κριμα. *Russ.* rum. *Pol.*

Rosting-iron, gridiron, *craticula*. rosh. *Sclav. & Carn.* roſſt. *Boh.* roſzt. *Pol.* Item *veru*, rashin. *Sclav.* raxany. *Dalm.* rozen. *Boh. & Pol.* roſen. *Luſ.*

Rotten, *corruptus, putridus*. rothatt. *Hung.*

Route, *agmen, cohors*. rota. *Sclav. & Hung.*

Rouze, *suscitare, commovere, agitare*. ruſſac. *Pol.*

Row, *ordo, series, via*. rah, ruy. *Perſ.* Imo rhes. *Brit.* raſta. *Perſ.*

Rubbing, *verrens*. rub. *Perſ.*

Rudder, & **roode**, *clavus, gubernaculum, palanga, temo, pertica*. rood. *Hung.*

Rust, *rubigo*. rodza. *Pol.* roſda. *Hung.* rez. *Boh.*

S.

SA, SAh, SAGI, & SR, SRh, SI, *hic, hæc*. *Goth.* ꞅe, ꞅeo. *Sax.* ſa. *Iſl.* σιι, σιιο. *Russ.* σα & αις. *Arm.*

Sad, *tristis*. ſotva. *Perſ.* Vel à ſad, ſaud, *judicium, decretum, stabilitum*. *Sclav. Pol. Boh. Luſ.* ſad, *gravis*.

Sagum, *Gallicorum militum vestimentum*. yſgin & yſgaen. *Brit.*

Same, *ipse, a, um*, αὐτός. SAMR. *Goth.* ꞅam. *Sax.* **ſem**. *Iſl.* σαμι, σαμα, σαμο. *Russ.* ſam, ſama, ſame. *Boh.* ſam. *Sclav. Luſ. Pol. Boh.* ſzaam. *Dalm.*

to Sawe, *serrare & limare*. ſawidan. *Perſ.*

to Say, *dicere, loqui*. ſagen. *Belg.* ασελ. *Arm.* ζηυατι, *vocare, clamare*. *Russ.* *Jurare*, preſahati. *Boh.* przyſiegac. *Pol.* preſezhi & preſegati. *Sclav.*

Saying, *sermo, verbum*. ꞅaꝫa. *Sax.* ſachon. *Perſ.* ſzoo. *Hung.* ξαει. *Arm.* zaa, *rumor, vox*. *Epirotis*.

Scot, scathe, *damnum, noxa, mulcta*. ꞅcaðe. *Sax.* **ſcade**. *Iſl.* skoda. *Sclav. Dalm. Boh. Pol.* shoda. *Croat.* SKAΦGAN, *nocere*. *Goth.* ꞅcaðan. *Sax.* **to scathe**. *Anglis*. skoditi. *Sclav. Dalm. Boh. Croat.* skodzic. *Pol.*

to Scortch, *torrere*. σζγορητι. *Russ.*

Scrawles, *branchiæ piscium*, & *literæ oblique & inconcinne ductæ*. skrzelie. *Pol.* krelynti. *Boh.*

Screeke & **shreeke**, *stridere*. κρηκητι. *Russ.* skwierczec. *Pol.* ſskrehati. *Boh.* shraiati & krizhati. *Sclav.* **Screeking**, *stridor*. skierk. *Pol.* skrehot. *Boh.* tſikorgas. *Sclav.*

to Scrub & **scrape**, *scalpere, vehementer stringere & radere*. σερεβατι. *Russ.*

Sea, *mare*. ꞅæ. *Sax.* zau. *Perſ.* συη & ξοι. *Arm.* zea. *Iberis*.

Sedge, *carex. gramen*, σιγι. *Arm.* ſity, ſzita. *Dalm. Boh. Croat.* ſit. *Pol.* ſas. *Hung.* heſg. *Brit.*

to Seeke, *quærere.* **SΩKGAN.** *Goth.* ꞅecan, ꞅeocan. *Sax.* ισκατι. *Ruſſ.* ſſukac. *Pol.* *Expectare*, ocſekiwac. *Pol.* zhakati. *Sclav.* cſekati. *Dalm.* *Inquiſitio*, σητκι. *Ruſſ.*

SGλ, *præſtantia, excellentia. Sax. & Goth.* σιλα. *Ruſſ.* ſilla. *Sclav.* ſila. *Boh. & Pol.* ſzila. *Dalm.*

SGλ, *bonus, egregius, excellens. Goth.* ꞅel, ꞅelꝺ, ꞅellıc. *Sax.* Unde **ſel-dome.** *Potens, grandis, excellens*, ſilny. *Pol.* ſylen. *Sclav.* σιλνι. *Ruſſ.* *Magnopere, valde*, συλνο. *Ruſſ. Sclav.* ſylen. *Iberis.*

to Sell, *vendere.* ξαλελ. *Arm.*

Serchu, *amare. Brit.* ſzeretom. *Hung.* σιρελ. *Arm.* Serch, *amor. Brit.* ſzeretet. *Hung.* σιρ. *Arm.*

to Set, *ponere, collocare, ſtatuere.* **SATGAN.** *Goth.* ꞅeꞇꞇan. *Sax.* *ſtatuere & ædificare*, ſaditi, ſidati. *Sclav. & Dalm.* σαδιτι. *Ruſſ.* Unde ſad, ſaud, *decretum, ſtabilitum, jus; judicium. Pol. Boh. & Dalm.*

to Set, *plantare, ſerere.* ſaditi. *Sclav.* ſzaditi. *Dalm.* ſadzic. *Pol.*

to Settle, *ordinare, conſtituere, ſtabilire.* ꞅeꞇꞇan. *Sax.* σαδιτι. *Ruſſ. & Sclav.* ſoditi. *Boh.*

Shabby, *parcus, ſordidus.* skapy. *Pol.* skaupy. *Boh.* skop. *Sclav.*

Shadow, *umbraculum, umbra.* shadwan. *Perſ.*

a Shake, shog or shock, *agitatio, concuſſio. ſaltus*, skok. *Sclav. Pol. Dalm.* skocz. *Boh.* ſzenkaukes. *Hung.* Hinc *compedes manicæque*, **shakles.**

to Shake & shocke, *agitare, motitare, tripudiare. tripudiare, ſaltare*, skakati. *Sclav. Dalm. Boh. Luſ.* skàkac. *Pol.* skociti. *Boh.* shociti & shgohati. *Croat.* skokok ugrandozom. *Hung.* σκακατι, σκοκιτι. *Ruſſ.* cheziiem. *Epirotis.*

Shall, μέλλειν, θέλειν, ὀφείλειν, *velle.* ꞅceal. *Sax.* **SKAλ.** *Goth.* *Cupere, velle*, sheliti. *Sclav.* xeliti. *Dalm.* zeliti. *Croat.* & *promittere*, συλιτι. *Ruſſ.*

Shame, *pudor, pudendum. convicium, contumelia*, shamaganie. *Sclav.*

to Shame, *pudefacere, conviciari, culpare.* shamaheti. *Sclav.* imo shentati *eiſdem* increpare.

She, *ipſa.* **SI** & **SAI.** *Goth.* ιση. *Ruſſ.*

Sheer, *purus.* ſſczery. *Pol.*

to Sheer, *tondere. deglubere, reſecare*, zierac. *Pol.*

Sheete, *lodix.* ꞅceaꞇe, *lodix, linteum, veſtis. Sax.* ſzata, ſſata. *Pol.*

Shooter, *ſagittarius.* ꞅceoꞇa. *Sax.* Scytha, τοξότης *in dramate Græcanico & apud Lucianum Sophiſtam.*

Shrew, *mulier clamoſa.* shrei, *clamor. Sclav.* shrai. *Carn.* *Vociferari*, shraiati. *Sclav. & Carn.*

Sickle, *falx.* ſiekarz. *Pol.* ſecare, ſecati. *Sclav.*

Sickneſs, *ægritudo, languor.* **SAUHTINS, SIUKGI.** *Goth.* ꞅeocneꞅꞅe. *Sax.* *languor, tabes*, ſuchoti. *Pol.* ſucha, ſauchotina. *Boh.*

Sieve, *cribrum.* ſito. *Sclav.* ſeto. *Dalm. & Boh.* *cribrare*, σιατι. *Ruſſ.* ſziyati. *Dalm.*

Silver, *argentum.* **SIλUBR.** *Goth.* ſrebro. *Sclav. Luſ. Dalm. & Pol.* σιρεβρο. *Ruſſ.*

Siſter.

Sister, *soror.* SYISTAR. *Goth.* ꞅƿeoꞅteꞃ & ꞅuꞅteꞃ. *Sax.* **ſyſtar.** *Iſl.* σιςρα. *Ruſſ. Sclav. Boh.*

Sithe, *falx meſſoria. metere*, sheti. *Sclav.* xeti. *Dalm.* ziti. *Boh. Meſſis*, ASA. *Goth.* zeu, zeti. *Boh.* shetva. *Sclav. & Dalm.* & *metere*, ανιτη. *Ruſſ.*

to Sitt, *ſedere.* SITAN. *Goth.* σιδετη. *Ruſſ.* ſediti. *Boh.* ſideti. *Sclav.* ſzyditi. *Dalm.*

Six, *ſex.* SAIHS. *Goth.* chwech, *i. e.* shesh. *Brit.* sheſt. *Sclav.* ſſeſt. *Boh.* ſeis. *Precop.* shesh. *Perſ.*

Slave, *ſervus, mancipium.* σλυγα. *Ruſſ.* ſluga. *Sclav. Croat. Dalm. Pol.* ſluha. *Boh.*

Slæp, *ſomnus.* SAEП. *Goth.* ꞅlæp. *Sax.* *cæcus*, σλιπι. *Ruſſ. Sclav. Dalm.* ſlepy. *Boh. Luſ. Pol.*

Slowe & **sloache**, *piger, hebes. Servire*, ſlushiti.| *Sclav.* ſluzic. *Pol.* ſlauziti. *Boh.* ſzluziti. *Dalm.* shluſiti. *Luſ.*

Slick. sleazie, *lævis, lubricus.* SAAIhT. *Goth.* ꞅliꝺ. *Sax.* ſlecht. *Belg.* ſliski. *Pol. Boh.* ſleze. *Sclav.*

to Slide, *glaciem lubricam calcare, prolabi.* ꞅliꝺꝺan. *Sax.* ſlizac. *Pol.* ſlezati. *Sclav.*

Slie, *ſubdolus, vafer, malignus. Malus*, ſli. *Luſ. Pol. Boh.* σλη. *Ruſſ.*

Slime, *viſcum. Saliva*, ſlina. *Sclav. Pol. Croat. Dalm. Boh.* ſlini. *Luſ.*

a Slow, *prunus.* ꞅlaꝫ. *Sax.* σλιυα. *Ruſſ.* ſliva. *Dalm. Sclav.* ſliwowi. *Boh.* ſliwa. *Pol.* ſzilva. *Hung.*

Smeare, *litura, ſordes. ſordes, fœtor*, ſmrad. *Sclav. & Boh.* ſmraad. *Dalm.* ſmrod. *Pol.*

Smeared, *oblitus, inquinatus. fœtidus, ſordidus*, ſmardezh. *Sclav.* ſmarden. *Dalm.* ſmrauty. *Boh.*

to Smell, *odorari.* ζμιλελ. *Arm.*

Smetch, **smutch**, *macula.* σμιχι. *Ruſſ.* ſmaza. *Pol.*

to Smile & **smec**, *ſubridere.* uſmiechac. *Pol. Ridere*, ſmeiati. *Sclav.* ſmati. *Boh.* ſmiac, ſmiechac. *Pol.* ſzmiatzi. *Dalm.* σμηιατη, σμηιατη, σμηχιυτη. *Ruſſ.*

Smiling, *ſubriſio.* ſmieſſany. *Pol. Riſus*, ſmiech. *Pol.* ſmeh. *Sclav.* shmech. *Luſ.* ſemih. *Dalm.* ſmich. *Boh.*

Snap, *fruſtum, portio, raptum. Manipulus*, σνιπι. *Sclav. Ruſſ.* ſnopa, ſnopek. *Boh. Pol.*

Snare, *laqueus. chorda*, ſenura. *Boh.*

to Sneake. ꞅnican, *repere, ſerpere. Sax.* & **Snake**, *ſerpens, anguis.* ꞅnaca. *Sax. Cochlis*, **winding-stairs.** shneka. *Sclav.* ſlnek. *Boh.*

Snæzing, *ſternutatio.* shinuſa. *Perſ.*

SNIAN, *metere. Gothis & Francis. Meſſis*, zniwo. *Pol.* ſniwa. *Luſ.*

ASNEIS, *meſſor. Goth.* znec. *Boh.* shenz. *Sclav.* xenyacz. *Dalm.* zenka. *Pol.* ζαινα. *Ruſſ.*

Snow, *nix.* SNAIS. *Goth.* ꞅnaƿ. *Sax.* **ſniar, ſnioor.** *Iſl.* σνεγι. *Ruſſ.* ſneg. *Sclav. & Carn.* ſnieg. *Pol.* ſznigh. *Dalm.* ſnih. *Boh.* σνιυ. *Arm.*

So as, *ita ut, ſicut.* SYA SYE. *Goth.* ꞅƿaꞅƿa. *Sax.* oſeſe. *Iberis.* ſaa. *Epirotis.*

Soc, *aratrum, vomer.* Unde **Soccage**, *census aratri.* swch. *Brit.* σοχα. *Russ.*

Sod, *coctum.* sad. *Pers.* σοδσνια. *Russ.*

Sodain, *subitaneus, improvisus.* ꞅoden. *Sax.* *stupendus, mirus,* zhuden. *Sclav.* szudny. *Dalm.*

Sole, *planta pedis, vestigium.* sul. *Pers.* ζαυλ. *Arm.*

Some, *quidam, aliqui, aliquantum.* scume, *multus, multum. Epirotis.*

Son, *filius.* SUNUS. *Goth.* sonur. *Isl.* ꞅuna. *Sax.* συνι, σινι: & *filia,* συνοχι. *Russ.* syn. *Sclav. Boh. & Pol.* szun. *Dalm.*

Soote, *fuligo.* σαδσι. *Russ.* sadza. *Pol.* saze. *Boh.*

Sop, *offa.* supa. *Iberis.*

to be **Sorry**, *tristem esse, tædere.* SAURGAN. *Goth.* zuridan. *Pers.*

Sorrow, *tristitia, mœror.* zarah. *Pers.*

Soul, *anima.* suli. *Iberis.*

Sound, *sonus, sonitus.* zuon. *Sclav. Dalm. Boh.* ζυον. *Russ.*

Sow, swine, *sus, sues: porci.* SVEINA. *Goth. & Sax.* suin. *Isl.* *Sus,* σχυνεια & σχυνι. *Russ.* swinia. *Carn. Pol. Dalm.* swina. *Lus.*

to **Sowe, or sew**, *suere.* siti. *Dalm.* szyac. *Pol.* σιχατι. *Russ.*

to **Sowe**, *seminare, serere.* SAIAN. *Goth.* saa. *Isl.* σιτι, σιυτι. *Russ.* siati, saiati. *Sclav. & Dalm.* siac. *Pol.* syti. *Boh.* satzi. *Lus.* **Sowne**, *satus.* ζαι. *Arm.*

Sowing, *sementis.* sianie. *Sclav. Pol.*

Sowre, *acerbus, austerus, acidus, severus.* ꞅyꞃ, ꞅuꞃ. *Sax.* surowy. *Pol.* syrowy. *Boh.* sirou. *Sclav. & Dalm.* ζαυρ. *Arm.* shur. *Pers.*

to **Sowse**, *mergere, tingere.* shoshtan. *Pers.*

Soyle, *lutum.* shol, sholah. *Pers.*

Spear, *lancea.* sparc. sparum. *Gallis vetustis apud Festum.*

to **Speck**, *maculare.* szpiecic. *Pol.*

to **Spie**, *explorari, speculari.* shpegati, shpehati. *Sclav.* spehowati. *Boh.* spiegowac. *Pol.*

a **Spie**, *explorator, speculator.* shpehar. *Sclav.* spieg, spiegarz. *Pol.* spehar. *Boh.* spegar. *Carn.*

Spike, spoke, *acies, apex, pinna, radius rotæ.* shpiza. *Sclav.* spice. *Boh.* szpica. *Pol.*

to **Spring**, *exultare, prosilire.* σπρυγνυτι. *Russ.*

Spyꞃian, *scrutari, rimari. Sax.* **to peare**. *Ang.* szperac. *Pol.*

Spyꞃineꞅꞅe, *scrutatio.* szperanie. *Pol.*

to **Squeeze**, & **squashe**, *comprimere, comminuere.* sciskac. *Pol.* shikashtan. *Pers.*

to **Stand**, *stare, durare, manere.* STANDAN. *Goth.* σανιτι. *Russ.* stanowec. *Pol.*

Standing, *statio, status, stabulum, mansio.* σαν. *Russ.* stan. *Sclav. Pol.* staan. *Dalm.* stany, stanowy. *Pol.* ζτων. *Arm.*

Starre, *stella.* STAIRNON. *Goth.* stiarna. *Isl.* sitarah. *Pers.*

STANA, *judicium, statutum, decretum, lex. Goth.* ustava. *Pol.* postava. *Sclav.* Item STOTAN, *judicare, judicium ferre, decernere, statuere. Goth.* staviti. *Sclav. Dalm.* stawiac. *Pol.* υσαυιτι. *Russ.*

to

to Stay, *subsistere, stare, manere, morari*: & *sistere*, σατυ, σαυατυ, σοαιτυ. *Russ.* stac, stawiac. *Pol.* staviti, ostati. *Sclav. Lus. Boh.* ustati. *Boh.* sztati. *Dalm.* Hinc Istævones, Germanorum extremi ad solem occidentem positi, cum præposito ιζ *Sclavorum* aut ns *Gothorum*. v. *Tacitum* & *Plinium*.

Stæl, *chalybs, ferrum*. σδιλεζι. *Russ.*

to Stæp, *macerare*. stopniec. *Pol.* shelesu. *Sclav.* xelizo. *Dalm.*

to Step, *gradiri*. ſtæp, ſtæppan. *Sax.* stapac. *Pol.*

Step, stepping, *gradus, vestigium, stapeda*, & *pes ipse*. συπι, σεπνι. *Russ.* stopa, stopien, stapienie. *Pol.* stopinie. *Sclav.* stupne. *Boh.*

to Stick & stitch, *punctim ferio*. sztychac. *Pol.*

Stitch, sticking, *punctura, punctum*. sztych. *Pol.*

Stool, *sedes, sella*. STΩΛS. *Goth.* ystol. *Brit.* σολι. *Russ.* stol, stolek. *Sclav. Pol.* stolice. *Boh.* Item *mensa*, stol, stool. *Sclav. Lus. Pol. Croat. Dalm. & Boh.*

Store, *copia*. stor, *magnus*. *Isl. & Danis.* *major, grandior*, πρεσορηον. *Russ.* Quinimo σαρι & σαρον, *vetus, ætate magnus*. *Russ. Sclav. Dalm. Pol.*

Stale. *Ang.* *præfectus & maximus*, σαροστ. *Russ.*

Stow & stack, *acervus, strues*. stog, stos. *Pol.*

Stow & stew, *statio, navium statio, stagnum & piscina*. ſtap. *S.* staw. *Boh.*

Strand, *littus, ripa, latus fluvii marisve*. *Angl. & Sax.* *latus*, stran. *Sclav.* strana. *Boh.* strona. *Lus.*

Stpele & ſtpæl, *sagitta*. *Sax.* *Sagitta & jaculum*, σρελα, σρελα. *Russ.* strella. *Sclav.* strilla. *Dalm.* strzela. *Boh.* strzala. *Pol.*

String, *chorda*. ſtpenᵹ. *Sax.* σρυνα. *Russ.* strona & struna. *Sclav. Pol. Boh.*

Sute, *synthesis, vestitus*. szuita. *Sclav.* szata. *Pol.*

Sute in law, *lis, causo, actio*. ησυτι. *Russ.*

SVAKBAN, *tergere, verrere*. *Goth.* meg seprem. *Hung.* sopormac. *Turc.*

Sweate, *sudor. nidor*, swad. *Pol.*

to Swæten, *edulcare*. σηητυ. *Russ.*

Speτol, *evidens, clarus*. *Sax.* swietni. *Pol.* shwetni. *Lus.* swetly. *Boh.*

Swift, *celer*. zud. *Pers.* συιτ. *Arm.*

Spιτelunᵹe, *testimonium*. *Sax.* swiadzenie. *Pol.* swedomi, swedetwi. *Boh.* swiadectwo. *Pol.* swidocsastwo. *Dalm.* swedozhastwo. *Croat.*

Spιτa & ᵹepιτa, *testis*. *Sax.* widne. *Danis.* **witnes**. *Ang.* swidok. *Sclav.* swedek, swedkowa. *Boh.* swiadek. *Pol.* σηηδοι. *Russ.*

Sword, *gladius*. σουρ. *Arm.*

Swoun, *sopor*, ἀναισθησία. ſponᵹ. *Sax.* *somnus & somnium*, σνι. *Russ.* san. *Sclav. Dalm.* sen. *Boh. Pol. Carinth.*

Sych, *aridus, siccus*. *Brit.* sucho. *Sclav.* suchy. *Boh.* suchi. *Pol.* sznuh. *Dalm.*

Sychu, *siccare*. *Brit.* sushiti. *Sclav.* suszac. *Pol.* sussiti. *Boh.* συσητυ. *Russ.*

T.

to Tacke, tucke, *consuere, adfigere*. duchtan. *Pers.*

Talke, *sermocinatio, colloquium*. πλκουατι. *Russ.* *Sermocinari, concionem habere*, ροζπλκουατι. *Russ.*

Target,

Target, *clypeus*. tarian. *Brit.* targa. *Italis.* tarza. *Pol.* dark, darkah. *Pers.*

Taske, *opus, onus, pensum, munus imperatum & arduum. Gravamen, onus, tædium, molestia, difficultas*, tezka. *Boh.* tesak. *Dalm.* tesknta & teshkost. *Sclav.* tiske. *Lus.* tesknost. *Boh.* Item *gravare, adfligere*, uteskati. *Dalm.* Et *gravis, difficilis*, тяжко. *Ruß. & Sclav.* & teshak. *Sclav.* teshek. *Carinth.*

Tasse, *crater*. tas. *Pers.* tas. *Iberis.*

to Teare, *lacerare rumpere.* TAIRAN. *Goth.* tæran. *Sax.* torri. *Brit.* терзати, драти. *Ruß.* tergati, dreiti. *Sclav. Boh.* derati. *Dalm.* trhati. *Boh.* drzec, dzierac. *Pol.* daridan, diridan. *Pers.* **Torne**, *laceratus, lacer.* torriog. *Brit.* dert, tergan. *Sclav.* ddarth. *Boh.* targeny, rozdarty. *Pol.*

Teart, *confragosus, asper. Angl. & Sax.* terd. *Sclav.* twardy. *Pol.*

Tenne, *decem.* TAIHUN. *Goth.* tyn. *Sax. Arm.* thyne. *Precop.* Sed десят. *Ruß.* deset & desyt. *Sclav. Dalm. & Boh.* dzresiac. *Pol.* tyz. *Hung.* тасн. *Arm.*

Тепле, *calidus. Ruß.* tepal. *Dalm.* topel. *Sclav.* tepli. *Boh.* тпілі. *Iberis.*

to Teaze, *vexare, adfligere.* tiziti. *Boh.* тизати. *Ruß.* tizidan. *Pers.* tæran, *vellere. Sax. & Angl.*

That, the, *iste, a, ud.* ÞA, ÞATA, ÞAI. *Goth.* тот, тая, то & этот. *Ruß.* ten, ta, to. *Boh.* ὁ, ἡ, τό. *Græc.* да & аид. *Arm.*

to Thawe, *degelare, liquescere.* toddi. *Brit.* таяти, таити. *Ruß.* taiec. *Pol.*

to Thicken, *incrassare, saginare, pinguefacere.* tuzhiti. *Dalm.* tuczyc. *Pol.* **Thicknes**, *crassitudo, pinguedo.* tucnost. *Boh.* tuzhia. *Sclav.*

Thine, *tuus.* ÞEINS. *Goth.* *vester*, tan. *Pers.*

This, *hic, iste.* ÞIS, ÞISAI. *Goth.* these. *Isl.* този. *Ruß.* thavis & thaithan. *Iberis.*

Thorne, *spina.* ÞAURNS. *Goth.* draen. *Brit.* tern. *Sclav. Boh.* tarn. *Pol.* терн. *Ruß.*

Thou, *tu.* ti. *Brit.* ÞU. *Goth.* tu. *Pers.* ты. *Ruß.* ty. *Sclav. Dalm. Pol. Hung.* tzo. *Precop.*

Thousand, *mille.* ÞUSUNDA. *Goth.* quasi TIUS HUNDA, *decies centum*, ex conjectura literatissimi *Junii.* тысяще, тысяща. *Ruß.* puto ab *Hungarico* tizzaz, *decies centum*, sive *Persico* dahsad: sive abs *Iberorum* athi asi, *mille* aut *decies centum.* tysiac. *Pol.* tissuchya. *Dalm.* Ipsis tamen *Hungaris mille*, ezer, (necnon *Armeniis* азар,) à *Persarum* hazar, χίλια.

Thresh & **thrash**, *flagellare, concutere, quassare, conterere.* þerscan. *Sax.* trasati, trasti, tristi. *Sclav. Boh.* trasac, trzesac. *Pol.*

Throate, *guttur.* torok. *Hung.*

Throng, *turba, globus, pressusque hominum.* ÞRAIHANS. *Goth.* δρόγγος, Drungus, à *Sarmatis Vopisco, Vegetio & Constantinopolitanis.*

Thrush, *turdus.* drozd. *Pol.*

to Thrust, *trudere, impellere.* terhashtan. *Pers.* протиснути. *Ruß.*

Thunder, *tonitru.* tondar. *Pers.*

Thursday, *dies Jovis.* þorsdæg. *Sax.* me interprete *Regis dies. Armeni* enim *regem* appellant թագ, *dominumque* տէր, & in obliquo տեառ. *Hibernis* etiam *tighearna*, dominus.

Tide,

Tide, *tempus, hebdomas, hora, occasio, καιρός*. tiδ. *Sax. hebdomas*, taydan. *Dalm.* teiden. *Sclav. & Boh.* tizen. *Luſ.* **Whitsontyde**, *hebdomas S. Pentecoſtes*.

To, *ad.* ** du**. *Goth.* δο. *Ruſſ. Pol.* ta. *Perſ.* at. *Brit. & Angl.*

Tod, *cumulus, acervus.* tud. *Perſ.*

Tomb, *tumulus.* domb. *Hung.*

Tothe, *dens.* dant. *Brit.* **TUNþS**. *Goth.* dandan. *Perſ.*

Top, *altitudo, faſtigium.* tab. *Perſ.*

Tope, *largius bibere. liquefacere, colliquere,* **to dippe**, tapiac. *Pol.* topiti. *Dalm. Liqueſcere, colliquere,* topniac. *Pol.* topitiſſe. *Dalm.*

to Touche, & **take hold**, *tangere, attrectare.* **TEKAN**. *Goth.* tykac. *Pol.* takniti. *Sclav.* tekniti. *Carn.* taknuti & ticzati. *Dalm.* teknauti. *Boh.* tekatzi. *Luſ.*

Touching, & **takeing**, *tactus.* tykany. *Pol.* teknieny. *Sclav.* ticzany. *Dalm.*

Tough, *lentus, tenax, firmus.* tegi. *Pol.* **Toughnes**, *lentitudo, tenacitas.* tegnoſc. *Pol.*

Towe, *ſtuppa. filum,* towe. *Perſ.*

Tree, *arbor.* **TRIU**. *Goth. & Iſl.* treop. *Sax.* δεϱεο. *Ruſſ. Sclav. & Luſ.* drzewo. *Pol.* druu. *Epirotis.* δοαϱ. *Arm.* deracht. *Perſ.* Sed & *quercus*, derw. *Brit.*

True, *verus, ſincerus.* derau. *Perſ.* **True, truely**, *verus, vere,* & *ſimilis formæ* αϱαδι, αϱαδυλι, *Arabs, Arabice,* &c. *Iberis.*

Tucke, *mucro, gladius.* tig. *Perſ.*

Tuδδoɲ, *infans, puer, proles, pumilus.* **tit**. *Ang.* deite. *Sclav.* dika, ditka. *Boh.* dittich. *Dalm.* dziecy. *Pol.*

Turne. *vertere.* tyɲnan. *Sax. converti, redire,* πεϱιαλ. *Arm.*

to Twine, *connectere, conjungere.* δυηνυτη, δυετνητη. *Ruſſ.*

Twice, *bis.* δυοηζδο. *Ruſſ.* & **thrice**, *ter.* τϱοηζδο. *Ruſſ.* **Once**, *ſemel.* οδηνεσδο, οδνεσδο. *Ruſſ.*

Two, *duo.* **TVA**. *Goth.* dau & dwy. *Brit.* δυα. *Ruſſ. Sclav. Dalm. Pol. Luſ.* du. *Perſ.*

U.

to Unravel. *retexere.* ϱεϑεϱατη. *Ruſſ.*

Uſſi, uſcze, ushko, *auris. Sclav. Boh. Pol.* ghus. *Perſ.*

W.

VAIAN, *flare, ventilare. Goth.* viati. *Dalm.* wieac. *Pol.*

VAIR, *vir, mas. Goth.* peɲ, pæɲ. *Sax.* gwr. *Brit.* αιϱ & αιϱι. *Arm.* Unde Amazonum nomen Scythicum αἰορπατά, ἀνδροκτόνοι, teſte ex vetuſtiſſimis *Herodoto*. Nobis vero & *Sclavis* βιτη, **to beate**. *cædere, percutere.*

to Wallow, *volutare, convolvere.* **VALVGAN**. *Goth.* palpian, pealcan. *Sax.* ϰαλατη. *Ruſſ.* vailiti. *Sclav.* vailati. *Carn.* valyati. *Dalm.* waleti, waliti.

walkti. *Boh.* walac. *Pol.* **to overwhelm**, *obruere.* περεωαλιτι. *Russ.*

to Waite, & watch for, *opperiri, insidiari.* χωατατι. *Russ.* & *insidiæ*, **lying in wayte.** ζισατονοδι. *Russ.*

to beWare, *cavere, vitare, declinare.* bepæꞃan, bepeꞃiᵹan. *Sax.* varowati. *Sclav.* warowac. *Pol.* βερεδιτι. *Russ.*

Warme, warmth, *calidum, calor.* karm, karma. *Pers.*

VASGAN, *vestire.* *Goth.* gwisgo. *Brit.* wazidan, *amicere, tegere.* *Pers.* gwisg, *vestis.* *Brit.* **VASTGR.** *Goth.* Inde **waskoate** & **wisk.** *Ang.*

Wassailbowle, *poculum hilaritatis.* *Hilaris*, ζεσολο. *Russ.* wesoly. *Pol.* *Lus.* wesely. *Boh.* vesel. *Sclav.* wesseol. *Dalm.*

Water, wett, *aqua, humor.* **VATE.** *Goth.* ζοδι. *Russ.* woda. *Boh.* *Pol.* voda. *Sclav.* *Dalm.* **to wett**, *humectare.* vitune. *Epirotis.* **wett**, *madidus.* vitun. *Eisdem.*

Waxe, *cera.* ζοσκι. *Russ.* wosk. *Boh.* *Pol.* vosg. *Sclav.* *Dalm.* vossak. *Dalm.* viasz. *Hung.*

to Waxe, *crescere, augeri.* **VAHSGAN.** *Goth.* pexan. *Sax.* *Major, adultior, grandior*, vekshi. *Sclav.* vechy. *Dalm.* wetssym. *Boh.*

to Weane, *ablactare.* elvonyom. *Hung.*

Wayling, quiling, *lamentatio, fletus, clamor, querela.* kilah. *Pers.* **Quailesome**, *querulus.* kilahmand. *Pers.* wylofain. *Brit.* wolany. *Boh.* & *Pol.*

Weather, *aër, tempestas, ventus.* pebeꞃ. *Sax.* **vedur.** *Isl.* ζετερ. *Russ.* wiatr. *Pol.* veiter. *Sclav.* watr. *Lus.* vitaar. *Dalm.* witr. *Boh.*

to Wed, *ducere uxorem.* *ducere*, ζοδιτι. *Russ.* & *Boh.* voditi. *Sclav.* & *Dalm.* wodzic. *Pol.* *dux*, ζοδα. *Russ.* *Sclav.* *Dalm.* *Boh.* & *bellidux*, ζοιζοδα. *Eisdem.* Inde Gothorum celeberrimus *Wodin*, aut *Wodan*, ἡγεμών.

Wæke, *hebdomas dierum.* pe[illegible]. *Sax.* αἰὼν, *sæculum, ætas, temporis revolutio quævis*, ζεικα. *Russ.* viik. *Dalm.* wec. *Boh.* wiek. *Pol.* **VIK**, *ordo, series.* *Goth.*

to Wæpe, *plorare, flere.* vapiti. *Dalm.*

a Weigh, or weight, *libra, pondus, trutina.* waga. *Dalm.* *Sclav.* *Pol.* *Boh.* **to weigh**, *ponderare.* vagati. *Sclav.* waziti. *Boh.* wazie. *Pol.*

VEIHS, *sanctus.* *Goth.* wihaz. *Francis.* ζοσπι. *Russ.* *Purus, sincerus*, weiz. *Pers.*

VEIHS, *vicus, pagus, villa.* *Goth.* wies. *Pol.* wes. *Lus.* *Boh.* vass. *Sclav.* vasselo. *Croat.* Unde *Vassus* & *Vassalus*, paganus.

OAS, *i. e.* **quas or whas**, *quis?* *Goth.* κιτο. *Russ.* kitsoda. *Hung.* kis. *Pers.*

Whæle, *rota, gyrus, circulus, orbis, rhombus.* cylch & chwyl. *Brit.* κολα, κολεσι. *Russ.* kolo. *Sclav.* *Dalm.* *Lus.* *Pol.* kaule & kolo. *Boh.* kilah. *Pers.* peal, pealc. *Sax.* *circumcirca*, οκολο. *Russ.* *Sclav.* *Dalm.* *Boh.* wokolo. *Lus.* wkolo. *Pol.*

Whether, *uter.* κοτερον. *Russ.*

When, *quando.* hpænne. *Sax.* **OAN.** *Goth.* chun. *Pers.*

Where, *ubi.* **OAR.** *Goth.* υρ & ιυρ. *Arm.*

While, *dum, quandiu, siquando*: & *mora, spatium, tempus.* **OEILA.** *Goth.*

Goth. ƿile. *Sax.* chwila. *Pol.* κολη. *Ruſſ.* **nowhile**, *nunquam.* νικολη. *Ruſſ.*
whilom, *aliquando.* hƿilum. *Sax.* χοληω. *Ruſſ.*

White, *albus.* ⊙ЄIT. *Goth.* *floſculus*, ἄνθημα, *floreſcentium arborum candor.* kwet. *Boh.* kvat. *Luſ.* kwiat. *Pol.* kuiteli. *Iberis.*

Whither, *quo?* ⊙ꝺƛ. *Goth.* κυδα. *Ruſſ.*

Whittle, *ſupparum, palla.* kitel, kitleka. *Pol.*

Who, what, *quis, quid?* ⊙Ꝛ, ⊙ƛ. *Goth.* ο, & ου. *Arm.* ku. *Perſ.* κο, κουο. *Ruſſ.* **what**, *quis, æ, id?* kto, ktora, ko. *Pol.* κτο, κο. *Ruſſ.* kdo. *Boh.*

Whole, *integer, totus, ſanus.* ceil. *Sclav.* cely. *Boh.* caly. *Pol.* quylo. *Dalm.* κιλε, κελον. *Ruſſ.* **not whole**, *non ſanus, non integer.* νεκελο. *Ruſſ.*

Whom, *cui, cui?* κομυ & κεμυ. *Ruſſ.* komo. *Boh.* ⊙ƛMMƛ. *Goth.*

Whore, *meretrix.* huƿe. *Sax.* kurwa. *Boh. Pol. Hung.* kurba. *Dalm. Sclav.* curva. *Epirotis.*

Whoſe, *cujus?* ⊙IS. *Goth.* κεσω. *Ruſſ.* veſi. *Iberis.*

Whoſo, *quivis, omnis, quicunque.* ⊙ƛSnh. *Goth.* κεσω, κυζον, υσακο. *Ruſſ.* uſaky. *Sclav.* kaſi. *Boh. Luſ.* kazdy. *Pol.*

Why, *quare, quare?* kih, chih, & ky. *Perſ.* ⊙ƛIVƛ. *Goth.* kai. *Sclav.* & *Carinth.* koyi, *qui. Dalm.*

Wier, wear, *naſſa, excipula viminea.* wierſſa. *Pol.*

Wier, wer, *vortex, gurges.* wyr. *Boh.*

Will, & **woulding**, *voluntas, electio, arbitrium, licentia, deſiderium.* ƿylla. *Sax.* ewyllys. *Brit.* VIλGƛ & VƛλGƛ. *Goth.* υολα, & υολεια. *Ruſſ. Luſ. Boh.* volya. *Dalm.* wule. *Boh.* voilia. *Sclav.* woleni, wole. *Pol.* ghuili ſeu wili. *Iberis.*

ƿin, *prælium. Sax.* wolna. *Pol. Luſ.*

Winding, *volubile, convolutum, rota, globus, rhombus.* ghondati. *Perſ.*

to Wiſhe, *optare, velle, cupere.* chushtan. *Perſ.*

to Wiſſe, *docere, inſtruere.* ƿiſſian, ȝeƿiſſian. *Sax.* νζυειτητι, & νζυειστητη. *Ruſſ.* vuzhiti, uſeti. *Sclav.* uziti. *Boh.* veſiti. *Dalm.* uczic. *Pol.* υσυσιλ. *Arm.*

to Wiſſe, witt, & quitt, *ſcire, percipere, obſervare, videre.* VITƛN. *Goth.* κιδαν. *Iberis.* vediti, videti. *Dalm. Sclav.* υηδιτη, & υιδατι. *Ruſſ.* wiedziec, widac. *Pol.* wezeti. *Luſ.* Unde veterum Germanorum Prophetæ & Sapientes, Vaties *Tacito*, quod eſt ƿitiȝan & ƿiteȝan. *Sax.* **wizzard, wiſe, wits** & **witty**. *Angl.* κητελ. *Arm.* **wiſedome, witt**, *ſapientia, intelligentia.* ƿiſdom, ƿittedom. *Sax.* υιδαμια, υιδομια. *Ruſſ.* νζυισουτι, *notitia, admonitio.* ȝeƿiſſung. *Sax.*

With, *cum*, σὺν. *Sax.* & *Angl.* ith & oth. *Iberis.*

to Withe, ſwathe, wathe, wattle, *vincire, alligare, conjungere.* Vƛ-ΦƛN, VIΦƛN. *Goth.* veſati. *Sclav.* vezati. *Dalm.* vazati. *Boh.* wiazac. *Pol.* wiſatzi. *Luſ.*

a Withe, *vinculum, pedica, reſtis è vimine:* & *faſcia, redimiculum, diadema. Angl.* & *Sax.* ꝩiððe. *Iſl.* weez. *Dalm.* wiazek, wiazko. *Pol.* wiſt. *Arm.*

Wooll, *lana.* ƿulle. *Sax.* ull. *Iſl.* gwlan. *Brit.* volna. *Sclav.* wlna. *Boh.* welna. *Pol.* vulna. *Dalm.* vellus. Lat:

Word, *verbum*, *sermo*. **ꝩAꝊRDA**. *Goth*. ***Arm***. ***Isl***.

Worse, *pejor*. gorssy, gorzy. ***Pol***. gory. ***Dalm***. pærra. ***Sax***. **ꝩAIRSIZA**. *Goth*. waresi. *Iberis*.

Worth, *pretium*, *valor*. pyrð. ***Sax***. ***pretium***, ***merces***, gwerth. ***Brit***. ***Arm***.

Worthy, *dignus*. ureden. ***Sclav***. ghirsi. ***Iberis***. **worthines**, ***dignitas***. urednost, uridnost. ***Sclav***. ***Dalm***. ghirsa. ***Iberis***. ***indigne***, ***perperam***, *Russ*. ughirsi. *Iberis*.

Woven & woft, *textus*, *plexus*. basta. *Pers*.

to Wreathe, *circumligare*, *cingere*. *Russ*.

to Wrest, *torquere*. rahzati. *Sclav*.

Wrinckles, **krinkles**, *rugæ*. kiring. *Pers*.

Y.

Ydur, *viscera*. *Isl*. ***Russ***. utroba. ***Dalm***. trzewa. ***Pol***.

Ye, **you**, *vos*. hui. *Aremoricis*. ge, gep. ***Sax***. wy. ***Bob***. vy. ***Dalm***. vi. *Sclav*. Verum **IZVIS**, ***Gothorum vos***, & chwich. ***Brit***. venit abs ***Arm***. & siz. *Turc*.

Yew, *ovis*. ouzhia. ***Sclav***. ***Russ***. oucza. ***Dalm***. owca. ***Pol***. owcza. ***Bob***. yuh & ih. ***Hung***. wouza. ***Lus***. Et *opilio*, ozhar. ***Sclav***. owczarz. ***Pol***.

Ym, *ex*, in compositis. ***Brit***. ***Arm***.

Yr, *hic*, *ipse*. *Brit*. ***Arm***.

Z.

Zeme, ***terra***, ***regio***. ***Bob***. sema. ***Lus***. ziemia. ***Pol***. ζεμλα. ***Russ***. zemla. ***Sclav***. zamy, zamin. *Pers*.

Zivo srzebro, ***argentum vivum***. ***Pol***. xivo. ***Dalm***. shivu. ***Sclav***. ziwah. *Pers*.

Zyc, ***vivere***. ***Pol***. shiveti. ***Sclav***. xiviti. ***Dalm***. ziwu byti. ***Bob***. zistan. ***Pers***.

Zyma, ***byems***. ***Dalm***. ***Pol***. ***Bob***. syma. ***Sclav***. zimistan. ***Pers***.

Zywot, ziwot, ***vita***, ***victus***. ***Pol***. ***Bob***. shivot. ***Sclav***. xivot, xitak. ***Dalm***. zy. ***Pers***. ***Russ***.

Zywy, ***vivus***, ***vivax***, ***vivens***. ziwy. ***Bob***. shiu. ***Sclav***. xiu. ***Dalm***. zian. *Pers*.

tabernaculum. ***Russis***. zalissa. ***Iberis***, ***& eisdem*** nomen urbis non incelebris ad Cyrum seu Cyrrhum flumen, quod à ***ghur***, ***aqua*** nomen trahit, veluti rivi alii ***Gerrus*** & ***Corax***. Sed & Χαλυβία urbs Amazonum ad Pontum nomen accepit tamquam Scenitidum.

Znati & scnati, ***scire***, ***cognoscere***. ***Sclav***. ***Dalm***. ***Russ***. znac. ***Pol***. ***notus***, znan. ***Dalm***. znany. ***Pol***. snan. ***Sclav***. ***cognitio***, ***scientia***, znanieny, poznavany, znanie. ***Dalm***. ***Bob***. ***Sclav***. ***Pol***. znovo. ***Iberis***, & uznovo, ***ignorantia***.

DILATET DEUS JAPHETH.

Gen. IX. 27.